

MONUMENTA HUNGARIAE HISTORICA
DIPLOMATARIA VOL. XXXVIII

MAGYAR
TÖRTÉNELMI EMLÉKEK

KIADJA
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ELSŐ OSZTÁLY
OKMÁNYTÁRAK

XXXVIII. KÖTET

BUDAPEST, 1913
A M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓHIVATALA
(AZ AKADÉMIA ÉPÜLETÉBEN)

Ára 16 korona.

MONUMENTA
HUNGARIAE HISTORICA

DIPLOMATARIA
XXXVIII

MONUMENTA HUNGARIAE HISTORICA

DIPLOMATARIA VOL. XXXVIII

MAGYAR
TÖRTÉNELMI EMLÉKEK

KIADJA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ELSŐ OSZTÁLY

OKMÁNYTÁRAK

HARMINCZNYOLCZADIK KÖTET

BUDAPEST, 1913

A M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓHIVATALA

(AZ AKADÉMIA ÉPÜLETÉBEN)

CODEX DIPLOMATICUS
COMITUM DE FRANGEPANIBUS

A
FRANGEPÁN CSALÁD
OKLEVÉLTÁRA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MEGBIZÁSÁBÓL

KIADJÁK

DR. THALLÓCZY LAJOS
BARABÁS SAMU

MÁSODIK KÖTÉT
1454—1527

HAMIS OKLEVELEK
1209—1481

BUDAPEST, MCMXIII
KIADJA A MAGYAR TUD. AKADÉMIA

Hornyánszky Viktor cs. és kir. udv. könyvnyomdája.

Az oklevéltár történeti méltatása.

A Frangepán család oklevéltára I. kötetének előszavában Barabás Samu szerkesztőtársam beszámolt az oklevéltár kútfői anyagáról, bőven kifejtvén elveit, melyek az oklevéltár szerkesztésénél vezérelték. Az ő érdeme, hogy rendet vágott az oklevélhamisítások azon útvesztőjébe, mely a horvát nemzetségi történetnek különleges vonása.

Az én tisztem, hogy méltassam az oklevéltár történeti érdekű anyagát. Meg kell jegyezmem, hogy az anyaggyűjtésnél első sorban két szempont vezérelt. Meggyőződésem, hogy Horvátország középkori történetét csak akkor lehet majd kritikailag megírni, ha a vezető nemzetségek okleveleit lehetőleg teljesen sikerül majd összeállítani. Ebből indultam ki első sorban. A másik szempont, hogy a helyrajzi adatok kritikai megállapításával kell mindenekelőtt tisztába jutnunk. Tudjuk, hogy ez nem egy embernek, hanem nemzedékek munkája. S mégis nekiláttunk, mert ha itt-ott lékek mutatkoznak is, ha hibát követ el egyikünk másikunk, azt majd kitöltik s megigazítják az utódok és tanítványok. Megjegyeztük már az Alsó-Szlavóniai okmánytár (Mon. Hung. Hist. XXXVI. köt.) előszavában, hogy nem tekinthetjük teljes gyűjteménynek, meg is okoltuk, hogy miért. Annál inkább kell hangsúlyoznunk ezt a momentumot akkor, mikor a régi Horvátország vezérlő családja oklevéltáráról van szó. Vezérlő családnak mondjuk már előljáróban a Frangepánokat, mert ha nem is váltak dinasztikákká, de kivették részöket úgy az adriamenti nagy fejlődésből, mint

gyakran irányító hatásuk volt a magyar középkor nagy háttérű eseményeire. Nagybirtokosok, katonák, diplomaták, telepítők, nagykereskedők, a magyar szent korona hív tagjai s velencei birtokokon kormányzók, majd előőrsei a Habsburg-háznak, végül mint ennek a dinasztiának ellenségei végleg letörnek. Ennek a változatos történeti fejlődésnek okleveles összes anyagát eddig nem gyűjtötték össze, pedig a család története mindenkor mély érdeklődésnek volt a tárgya magyar, horvát s olasz részről egyaránt. Nem is gyűjthették össze az anyagot, mert egyrészt az egyes ágaknál őrzött levelek elkallódtak, számos, kivált kultúrtörténeti becsű számadás, levelezés elégett, elveszett, másrészt a Frangepánok központi levéltárát nagy és számos viszontagság érte. Erről tartozunk legelőbb számot adni, hogy oklevéltárunk egyes darabjainak a provenienciájára világot deríthessünk.

*

Az 1671-iki véres ítélet nemcsak két nagy horvátországi családnak az életfonalát szakasztotta el, hanem a ma magyar-horvát tengerpartnak nevezett tenger melléki nagy birtoktestek gazdasági fejlődését hosszú időre meg is akasztotta. A kincstár a Frangepán-birtokokat elkoboztatásuk után már 1670-ben kezelése alá vette, de pénzre lévén szüksége, RIGONI bárónak csakhamar eladta, a Zrínyi Ádám gróf halálával a koronára vissza szállott Zrínyi-birtokokkal egyetemben. A kincstár, melyet akkoron a bécsi általános udvari kamarától gyámság alatt tartott m. királyi udvari kamara képviselt, a Frangepánok *különféle birtoktestein* elhelyezett okleveles anyagot előbb átvizsgálhatta. Ez a törvényes irattári anyag — melynek levelezési része vagy — amint említők — már előbb elkallódott, vagy a címzettek magok semmisítették meg — részben az általános udvari kamarához Bécsbe, részben a m. kir. udvari kamarához Pozsonyba került. Állott pedig ez az anyag: a család birtokaira vonatkozó *oklevelekből, urbáriumokból, leltárakból*, melyeket részint magok a Frangepániak készítetttek, részint a kamara vétetett föl közegei útján, a *régi birtokok leírásából, kiváltságlevelekből, a telepések jogviszonyait tartalmazó*

szerződésekből. A Rigoni-féle vétel alkalmával a birtokokra vonatkozó oklevelek s bizonyságok a vételi szerződés értelmében neki adattak át.

1692 ápr. 27-én az általános udvari kamara, mely Rigoni báróval szemben fenntartotta a visszavétel jogát, az összes Frangepán- és a Zrínyi-javakat: *Bukarit* (Bakar), *Grobnikot*, *Lokvet*, *Brodot*, *Novit*, *Bukaricát*, *Driveniket*, *Grisanet*, *Bribirt*, *Liket* a visszavásárolhatás kikötésével eladta a Grácban működő belső osztrák kamarának.¹

E vétel alkalmával ugyancsak újból más kézbe került a Frangepán-levéltár. Kikötetett, hogy az udvari és magyar kamaránál, valamint Rigoni bárónál s az özv. Zrínyi Ádámnénál lévő iratok vevény mellett a gráczai kamarának, mint vevőnek adassanak át.² Ennek következtében átadásra kerültek: az összes birtokok, a várak felszerelésökkel egyetemben, az erdők, szőlők, vashámorok, malmok, a két családot, mint előbbi birtokosokat, illető összes jogokkal egyetemben. A mindezen viszonylatokra vonatkozó iratok, a mennyiben még akkor fennmaradtak, tehát ismét gazdát cseréltek.

A szerződés azon esetre is intézkedett, hogy ha az udvari kamarák (a császári általános s a magyar udvari) nem élnének elővételi jogukkal s a gráczai kamara a birtoktömböt másnak adná el, akkor ezen esetben is az elővételi jog a kamarák részére mindig kikötendő.

A *ius territoriale*, a területi felségjog azonban megmaradt a magyar koronánál s e részben akkép rendelkeznek az eladó kamarák, hogy ezeket a birtokokat: *a)* nem lehet a belső osztrák tartományokba bekebelezni; *b)* a birtokok fenntartatnak határaik keretében; *c)* az ország szokásai és törvényei szerint kormányoztassanak, „a mennyiben a magyar királyok által e jószágok előbbi birtokosaiknak és tulajdonosaiknak, jelesül a Frangepán és Zrínyi grófoknak

¹ Indító oka ennek az eladásnak a „jelen sürgős hadi szükséglet” volt. A belső osztrák kamara összesen 500,000 rh. forintot tartozott fizetni, felét előre, a többit 100—120,000 frt.-os részletekben.

² Megjegyzendő, hogy a Frangepán — mondjuk úgy — lefoglalt hagyaték *teljes* leltára csak 1692 jul. 1-én készült el.

adományoztattak és azon hagyományos és megállapított kiváltságok meg nem szűntek“.¹

Ekképen két vármegye területe s az erre vonatkozó iratok idegen kézre kerültek. T. i. Modrus-Fiume s Lika-Krbava összes nemzetségeinek s magánjogi viszonylatainak bizonyító oklevelei állagukban megfogyva többfelé szóródtak. Mondanunk is fölösleges, hogy a megoszlott iratállomány 1692-ben sem adatott át teljesen a gráci hatóságnak, minthogy a magyar és a bécsi kamaránál a politikum és historikum nagy része megmaradt, mert Grácztot csak a jogi rész érdekelte.

Midőn azután a tengeremelléki jószágok újból visszaszerezettek, az elkobozás alkalmával felvett iratok csak apránként kerültek vissza Gráczból. Egy csomó irat 1759-ben a krajnai bankális igazgatóságához küldetett meg Laibachba. 1774/5-ben egy Velenczével előállott határperben a határookra vonatkozó iratok Gráczból Bécsbe kerültek. A Gráczban még megőrzött iratmaradványok 1808-ban küldettek Bécsbe az udvari kamarához, mely azután 1809-ben a magyar udvari kamarához juttatta el.

Azonban a magyar udvari kamarából — mint ismeretes — 1849-ben az absolut kormány Zágrábba szállíttatta a Horvátországra vonatkozó iratokat, köztük a Frangepán-birtokokat illetőket is. S ebből a szállítmányból sem került minden a horvát tart. levéltárba, mert egy részök magánkezekben látszik lenni. Midőn 1883-ban ez iratok ismét Budapestre kerültek, igen nagy fogyatéék mutatkozott a sorozatban. Azonfelül ki tudná megállapítani, hogy az egyes tudatos és alkalmi selejtezéseknél mennyi értékes anyag veszett kárba.

Habent sua fata et scripta. Mindez csak a törzs-

¹ E szerződés három példányban állíttatott ki, egyik Bécsben őriztetik a közös pénzügyi levéltárban, a másik a m. kir. orsz. levéltárban van (aláírta gr. Erdődy Kristóf elnök s négy tanácsos), a harmadik Gráczban a helytart. levéltár iratai közt maradt fenn. 1695 máj. 28-án a lika—krbavai s bagi (Carlopago) birtoktest — mely 80,000 frt.-ért került Zinsendorf gróf birtokába — a vételár lefizetése után ugyancsak a gráci kamara birtokába került.

anyagra vonatkozik. Arról nem is adhatunk számot, hogy a leányágakkal más — p. o. a kismartoni Esterházy hercegi — családi levéltárakba került anyag mikép volna pontosan kimutatható.

Még a külföldre került magyar Frangepán-okleveleknek is csak egy kis részéről van tudomásunk. Egy jókora töredék a régi ansbachi (Brandenburg) levéltárba került Corvin János özvegye Frangepán Beatrix útján, a ki másodízben Brandenburgi Györgynek volt a felesége. Az iratoknak egy része azután Ansbachból Münchenbe, a bajor államlevéltárba vándorolt. Ugyancsak ezen iratoknak egy sorozata visszakerült a m. királyi országos levéltárba. A XVIII. század végén Bécsbe küldetett ugyancsak ezen ansbachi levéltárnak egy töredéke, melyet Bécsből — nem teljesen ugyan, de — leadtak a magyar udvari kamara levéltárának, azóta ennek, illetőleg a m. kir. orsz. levéltárnak a tulajdona.

Ismeretes az a körülmény is, hogy 1670-ben, midőn Frangepán Ferencz, a család utolsó sarja az összeesküvésen rajta vesztett s elfogatott, neje született Giulia Naro marchesina († 1721-ben) olasz „atyjokfiának“, Frangepán Orfeonak († 1680-ban Grenoble mellett mint kapitány a francia hadseregben) a segítségével Bukariban három hajót sebtiben minden értékes holmijával és ingóságaival megrakatott s, kivezvé a kikötőből, mindent egy nagy, előre készenlében álló hajóra átvitetett.¹ A menekülők Monfalcone felé igyekeztek s előbb friauli területen, azután Rómában huzódtak meg. Ez alkalommal sebtiben elvittek a családnak ott őrzött okleveleiből annyit, a mennyi kezök ügyébe esett. A magyar Frangepán-javakra a friauliak támasztottak igényt. Nevezetesen Frangepán Péter fia Cornelio 1672-ben perelte az utolsó Frangepánnak Rómába került ingóságait. Az oklevelek emlékül a Naro-család kihalta után örököseik, a Patrizik útján a friauli Frangepáni-levéltárba jutottak, honnan azután Frangepáni Lajos gróf a m. kir. országos levéltárnak engedte át ezt a családja levéltárával össze nem függő töredéket.

¹ Történelmi Tár 1896. évf. 401—418 l. Az olasz és magyar Frangepánok levelezése. Bukari város bírának 1673 jul. 19 én kelt levele.

Mindezeket előljáróban azért kellett ily körülményesen elmondanunk, hogy a hajdani Frangepán-nemzetségi levéltár viszontagságaival is igazoljuk munkánk természetszerű hiányait. Tartoztunk vele különben azért is, mert ezen a nyomon szerencsésebb kezű kutató később talán ráakadhat egy máig elő nem került Frangepán-levéltári részletre.

Mindazonáltal ez az oklevéltár, rendszeresen összeállított anyagával, az Akadémiánk ezen sorozatában közzétett codexek között nézetünk szerint a legbecsesebb. Tartalma egyetemesebb, vonatkozásaiban Magyarország és az Adria viszonyát illetőleg eddig nem ismert oly részleteket tartalmaz, melyek okvetlenül beleillesztendőek tudásunkba.

Nem kívánjuk mi a Frangepán-család történetét ezen oklevéltár alapján pragmatice egy előszónak a keretében feldolgozni, noha, megvalljuk, csábító feladatul kínálkozik. Mert hiszen a Frangepán-család történetét megírni annyi, mint tisztázni a *régi* Horvátországnak jobbára csak egyoldaluan dogmaként tárgyalt kérdéseit. De főcélunk lévén, hogy a történetkutatás mielőbb hozzájuthasson ez értékes anyaghoz, ezzel az alkalommal csak rövidre fogjuk azon eredményeket, melyeket ez oklevéltárból 1. *a család történetét*, 2. *a család birtokolta terület egyes gazdasági és társadalmi vonatkozásait*, s 3. *az általános politikai szempontokat* illetőleg nagyjából megállapíthatunk.

1. Családtörténeti vonatkozások.

A Frangepánok történetével eleddig dr. KLAIČ Alajos horvát történetíró foglalkozott behatóan.¹ Az 1901-ig nyomtatásban megjelent anyagot kritikailag felhasználta s levéltári forrásokat sem mellőzött. Természetes, hogy WENZEL Gusztávnak 1884-ben megjelent munkájához² képezt, mely

¹ Vjekoslav KLAIČ: Krčki knezovi Frankapani. (*Krk horv. Veglia*) Zágráb I. kötet (—1480). 1901. 352 l., nemzedékrendi táblával. Kiadta a Matica Hrvatska. — Dr. Wertner Mór tanulmányát a Frangepánokról I. a bécsi „Adler“ IV. (Neue Folge) kötetében 1—46 ll.

² Kritikai tanulmányok a Frangepán-család történetéhez. Budapest. 1884. Ak. tört. tud. ért. XI. köt. 1—63 ll.

különben is inkább buzdítás céljából iratott, Klaić munkája úgy helyrajzi, mint kritikai szempontból nagy haladást jelent.

PAULER Gyula az első, a ki alapvető munkájában az Árpád-kori hamisítványok erdejébe élesen bevilágított, s az addigi schematikus felfogást Frangepánék első szerepléséről gyökeresen megváltoztatta.¹

Szerkesztőtársam BARABÁS Samu, a Frangepán-oklevéltár I. kötete anyagát elismerésre méltó korrektséggel elemezvén, egy fontos hipotézist állított fel,² mely szerint Bertalan (1193.) modrusi comes a vegliai Frangepánokkal egy törzsből származott ugyan, maga azonban nem volt hűbéres Vegliában, tehát nem is lehetett a korabeli hasonló nevű vegliai comessel egy személy. Éles szemmel külön választotta a jelen II. kötet Függelékében az 1209—1481. évi hamis okleveleket s ezáltal egy csomó bozótot takarított el a magyar történetírás e részben dúsan felvert mezéjéről.

A család eredetét illetőleg azonban csak ott tartunk, a hol előbb, t. i. bizonyossággal nem lehet megállapítani, hogy honnan jöttek. Klaićnak az a nézete, hogy úgy horvát, mint római (italo-román) eredetökre lehet valószínű bizonyítékokat felhozni (I. köt. 29.), meglehetősen általános szövegezésű. Abból, hogy a Frangepánok a XV. és XVI. században horvátul *Frankapan*-nak írják a nevöket, eredetökre nézve semmi sem következik. A Zrínyiek is magyarosan írják a nevöket s mégis horvát nemzetségbeliek. Klaić abbéli meggyőződését, hogy *bennszülött* előkelők Veglia szigetéről (domaća vlastela s otoka Krka), feltétlenül valljuk mi is.

Mindaz, a mit a magyar Frangepánoknak a római és friauli Frangepániakkal való nemzedékrendi összefüggéséről irnak s regélnek többé-kevésbé epikus színezéssel krónikák és családi hagyományok, csak rövid megemlítést érdemel.

¹ II. köt. 762 l. — Jó megjegyzések Schiller B.: Az örökös főrendiség eredete Magyarországon 31—32., 214—5 ll.

² „Turul“ 1909. Különnyomat 1910. Bertalan modrusi comes.

Már a Blagay-család eredetéről szóló fejtegetéseink¹ alkalmával utaltunk arra a mindenütt nyilvánuló törekvésre, mely a jó pedigrit a római családokkal való összeköttetés kiderítésében véli feltalálhatni. A három különféle eredetű Frangepán családnak ezekre a szépségtapaszkokra nincs szükségük. Hogy ez a három család egymást közös eredetűnek tartotta, illetőleg az előbbkelő patinájú római patriciusságig (Anicius!) visszakéredzkező család a friauli és a magyar Frangepánokat² keblére ölelte, az a család-történeti lélektannak mindenütt egyező vonása.

A római *Frangipani*-családról a legújabb kutatások alapján tudjuk, hogy annak eredetileg *Imperii, de Imperio, de Imperatore, de Imperato* volt a neve. Cori mellett Cisternának az urai (Latiumban) és terjedelmes birtokok uralták őket Róma és Terracina között. Rómában a Palatinuson van telkük, palotájuk. De *Imperato Leone* viseli elsőnek a *Frangipane*, illetőleg *Frajapane* nevet, mely az oklevelekben 1014-től kezdve fordul elő. Rokonságban állottak az Ildebrandiakkal s ezekkel együtt említik őket tivollii, albanoi, prenestei, corii, terracinai és gaetai oklevelek.³

A máig virágzó friauli *Frangipane* (Signori di Castello

¹ A Blagay család Oklevéltára 1897. 46—48 ll. a bevezetésben. — Vinciguerra Antonio velencei proveditorenak, ki 1480-ban Velence részére birtokba vette Vegliát, terjedelmes jelentése (Kiadta Ljubić: Monum. slav. mer. VI. k. 29 skk. ll.) a Frangepánok eredetére vonatkozólag sok megfigyelést tartalmaz. Klaić mindezt feldolgozta i. m. I. s II. fejezetében.

² A magyar Frangepánok nevét ezen írásváltozatokkal találjuk az oklevéltárban: *de Frangiapanibus, Frangepanibus, Frangapan, Frangapanibus, Frangiepan, Frankapanibus, Frangapon, Frangepanis, Fracapan, Francapanibus, Frangepau, Fraugipan, Frangipaniibus, Frangkhepan, Frangkhenpan, Franckenpan, Franchapanibus, Francapane, Francapani, Francopan, Frangepani*. Mi következetesen Frangepánnak írjuk a magyar családot, Frangipáninak pedig a friauli grófok nevét.

³ P. Luigi Pasquali: Santa Maria in Portico nella storia di Roma dal VI—XX. Roma. 69 l. (Tipografia Befani.) Sajnos, eleddig nem sikerült ez iratokat látnunk. Pasquali e füzete csak bevezetés, folytatása nem jelent meg eddig. — Klaićnál a római Frangipaniakról i. m. 21—25 ll.

e Tarcento) birodalmi grófi család¹ családfája *Volrico* (Vodolrico — *Ulrico* — *Odorico*) nevű oklevelesen bizonyítható ősig, 1186-ig vezethető vissza. A XI. században kapták adományba Castello Porpettót *Popo* aquilejai patriárkától. Friaul genealogusok szerint a család a Nagy Károly alapította istro-friauli végvidék (mark) eredetileg német elemeiből válhatott ki.² Ezért akadt genealogus, a ki a vegliai Frangepánok Guido (Vido), Feldricus (Fridericus) keresztneveiből szintén ilyen markbeli német származásra következtetett. A friauli család a XIV. században de Castellónak irta a nevét. Egyik tagja, János Ferencz, részes volt Bertrand aquilejai patriarka meggyilkoltatásában, a miért 1351-ben lefejezték. Fia, *Ricardus*, erre a görzi gróf védnöksége alá helyezkedett. Ez a friauli comes 1355 jul. 19-én baráti levelet irt a magyar Frangepán Bertalannak.³ Ebből ugyan a két család atyafiságára nem vonhatunk következtetést, csak annyi bizonyos, hogy a két család baráti összeköttetésének ez az első okleveles bizonyosága. Tény azonban, hogy a friauli egyik Castello sisakdíszét: az ötágú koronából kinövő s egy háromszirmű rózsát tartó jobbra fordult oroszlánt (a címér maga: két álló oroszlán támogat egy háromormú tornyot) bizonyos változattal a XV. században a magyar Frangepánok is használták.⁴

¹ Genealogiáját 1891-ben összeállította Luigi Frangipane egy alkalmi munkában, a porpettoi (Friaul, provincia di Tarcento) családi levéltár alapján. Czimere: négyelt pajzs, 1—3 vörösben szembefordult egyfarkú arany oroszlán kenyeret (golyót) tart, 2—4 kéken természetes színű hárombástyájú vár, kapuja mellett 1—1 ablakkal. — Wolrico di Porpettóra vonatkozik II. Frigyes császárnak 1213-iki, a velencei Marciában őrzött oklevele.

² A család voltaképp Federico di *Caporiacco*-tól ered, ki már bírja Porpettót. Három fia volt: *Federico* 1149—1212, *Artico* s a Frangipanik őse *Wolrico*. Frangipani Lajos tanulmányai alapján (Nicoletti friauli krónikás és Pompeo Frangipane kéziratai).

³ Oklevéltár I. 132 l. Kisebb hibákkal közölte a Történelmi Tár. 1896. 430 l.

⁴ A magyar Frangepánok pecsétein eredetileg a címerkép: egy menekülő farkas jobbra fordult oroszlánnal viaskodik. Sisakdísz: hatágú csillaggal megrakott sasszárny 1365. ápr. 1., 1404. febr. 26., 1424. febr. 18., 1428. szept. 15.; azután: vágott pajzs felső mezejében hatágú

A két család barátságos atyafi érzése a XVII. században — mint említők — Frangipane Orfeo s az utolsó magyar Frangepán közt vált bensőségessé. Azóta az olasz család a magyar család ethikus utódjának tartja magát.¹

De ismételjük, hogy ezen lélektanilag atyafiságnak nevezhető viszony csak mellékes abban a nagy szerepkörben, melyet a magyar Frangepánok ténykedésök színhelyén oly nagy mértékben betöltenek.

A Frangepán-család történetére nézve nem fontos, hogy milyen nemzetből eredett s hogy kikkel tartott atyafiságot. Döntő körülmény, hogy oly szintéren működött a család, mely egyaránt részesévé tette a Velence vezetete adriai belpolitikának, tényezőjévé a magyar középkori birodalmi politikának s oszlopává a középkori horvát országos fejlődésnek. Pedig nem tudjuk teljes bizonyossággal, hogy olasz eredetű volt-e. Annyi valószínű, hogy horvát *nem* volt, mert egyik terrafermabeli horvát nemzetséghez sem tartozott. Az meg éppen bizonyos, hogy nem magyar. Miért van s miképen tudjuk tehát megmagyarázni, hogy az alig 95 tengeri mérföld területű kis Veglia szigetéről² kerül ki ez az oszlopos család.

Vessünk egy tekintetet a mellékelt kis térképvázlatra. Veglia szigete legközelebb fekszik a magyar-horvát, akkor felső dalmát-horvát partvidékhez. Fiuméhez, illetőleg Tersatóhoz 6·5., Bukarihoz 4 km. Zengghez akkor a magyar forgalom kikötőjéhez 3·05., a dalmát főforgalom egyik fontos pontjához Zarához 56·5 tengeri mérföld. Veglia szigete voltaképp a dalmát-isztriai partvidéknek egyik el-

-csillag, az alsó mező üres 1442. febr. 16., 1443. szept. 12., 1461. márcz. 26., 1462. márcz. 12., 1471. jul. 2. Ugyanekkor a pajzs párján balfelől: két egymással szemben ágaskodó, felkunkorított farkú stilizált oroszlán első bal-, illetőleg jobblábával közösen egy stilizált rózsát tart. Itt tehát pajzspárban a két címert látjuk. Sisakdísz a hatágú csillagos sasszárny. Ugyanez 1493. jun. 4., 1502. máj. 2., 1516. aug. 10. A Frangepán-czímer tanulmányozójának azonban az 1526-on inneni pecséteteket is figyelembe kell venni.

¹ Adatok a porpöttói levéltárban.

² *Ma* 21,242 lakosa van, 1911-ben 42,443 korona volt az összes adóbevétel.

oldozott láncszeme. Sveti-Jakovtól csak 0'37 tengeri mérföld választja el. A kit ez a sziget ural, azé — ha ügyes — a partmőgi kereskedelmi színtér is. Midőn Velence a horvátokkal szemben az adriai öböl e keleti sarkának az ura lett s a doge felvette Dalmácia és Croatia hercegi címét, Veglia szigete lett hadi műveleteinek a hidfeje. Mai műnyelven szénállomásnak neveznök, s nem túlozunk, ha azt a fontosságot tulajdonítjuk *akkor* Vegliának kicsiben, a mit *ma* Malta képvisel az angolokra nézve nagyban.

Erre a helyre Velence nem küldhetett kebeléből való helytartót, mert az ottani népélet jelenségeivel s a nagy pannon síkságon alakult birodalom viszonyaival ismeretlen és mindenkor visszahívható hivatalnok, ha nem volt népszerű, többet árthatott, mint a mennyit a behajtható haszon megért. A köztársaság tehát egyszerűen megalkudott a körülményekkel, midőn a vegliota társadalom vezető családjával, a Frangepánok őseivel kötött hűbéri szerződést. A comes (ispán, knez) biztosítja a köztársaságnak a szabad forgalmat, érdekei az övéi, s ezért a sziget (a csekély adó fejében, a mit évente fizetett) családi örökbérletben az övé, illetőleg családjáé. A felségiséget a doge-nak teendő esküben ismeri el, de különben a sziget ura, a püspökkel együtt lelkiekben, a polgáriakban s kifelé az egyetlen irányadó. Hivatalnok, tengerészeti felügyelő, kereskedelmi főügynök, rendőr, katona egy személyben. Velence ugyan hatalmas, de 120 tmföld távolságban van, a szemben lakó szárazföldi nemzetségek tehát elsősorban a vegliai comesekhez fordulnak, ha valamire szükségök van. Ebben a hatáskörben okvetlen vagyonhoz kell jutniok, mert Velence védelme alatt a dalmát forgalomból nekik is van megfelelő hasznok. Apránként tőkések lesznek, kiknek a szárazföldön is csakhamar akadnak védenceik.

A köztársaság mint egy jól megalapozott részvénytársaság főmegbizottjának tartja a vegliai comest, ha többben vannak: a comeseket, kiknek aztán jövedelemből, hatalomból megfelelő részök van. A kis emberek: halászok, hajótulajdonosok, szállítók, fakereskedők, iparosok a szigeten

s a szemben levő szárazföldön, a vegliai urakat tekintik közvetlen főhatalmuknak, mely őket a nagy Signoriánál is védi. Ez a fejlődés nyilatkozik meg előttünk az oklevéltár I. kötetében közölt XII. századbeli anyagnak szelleméből, addig a fontos eseményig, mely III. Béla magyar királynak 1193-ban kibocsátott aranybullájával kapcsolatos.¹

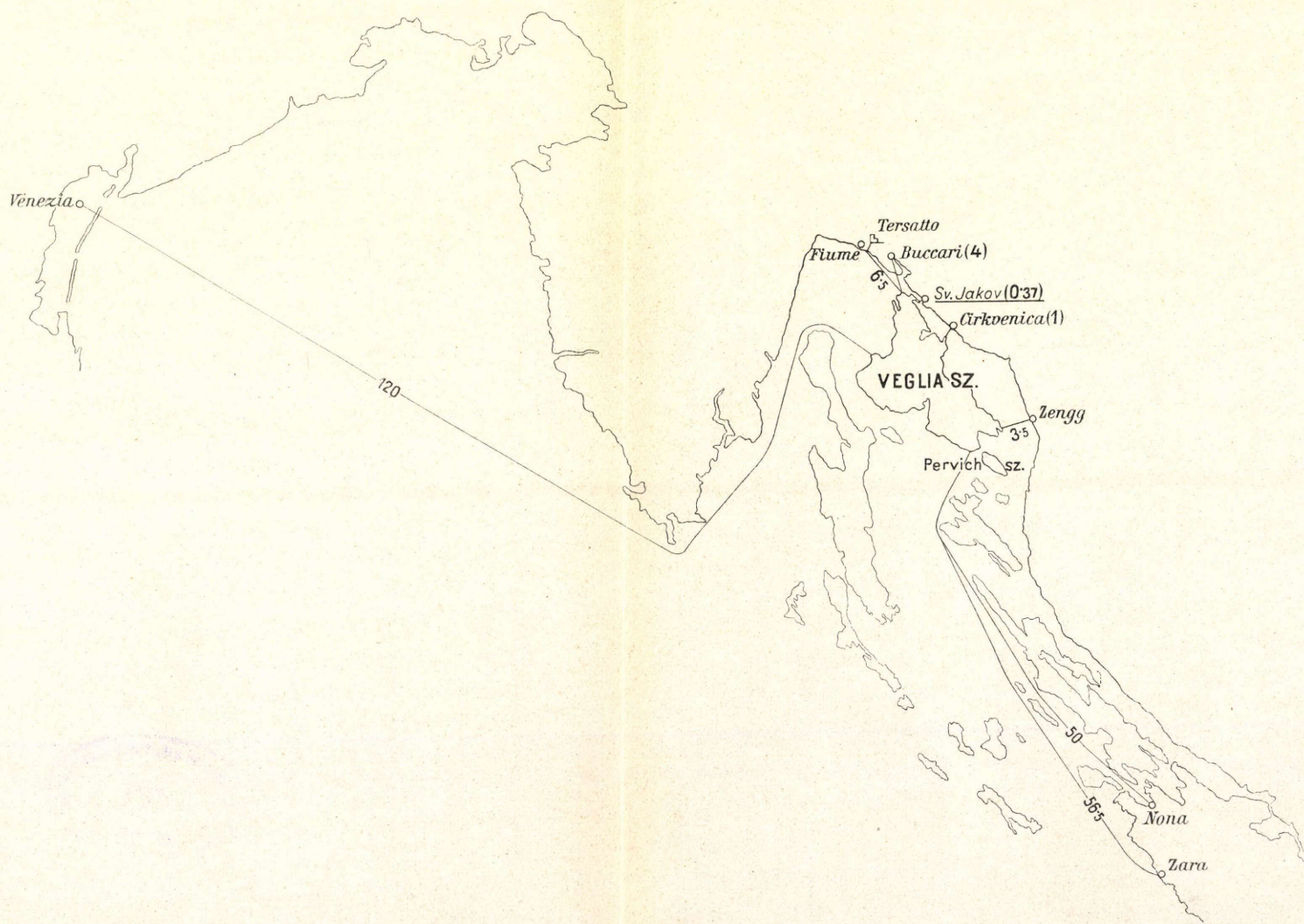
Dalmácia és a régi Horvátországnak tengerpart mögötti területe csak a XII. század elején került a magyar korona kötelékébe. III. Béla kormányraléptekor tehát alig hét évtizede múlt el annak, hogy ezek a nemzeti területekre oszlott részek: egyfelől a tengerparti városi államok — mert azok voltak — s azok az erdős, szirtes, csak helylyel-közzel fölszántott nemzeti területek egy más úrnak hódoltak, t. i. Bizáncz uralkodójának. III. Bélának, az Árpádok közül — szerintünk — a leginkább egyetemes szemkörű uralkodónak sikerült ezt a magyar fejlődéstől minden ízében s egymás között is elűtő új szerzeményt a köpönti hatalommal végleg összeforrasztani.

Ebben a folyamatban *Bertalan* modrusi ispánnak, a vegliai ispán-családdal egy töből fakadt főembernek kiváló szerep jutott. Ha figyelemmel olvassuk III. Béla király aranypecsétes oklevelét, kitűnik, hogy Bertalan ispán máris hosszabb ideig „őszintén és alattvalói tisztelettel“ szolgált a királynak s az oklevél nem frázisként írja, hogy „fidelis *noster* comes“.² Akár mint a vegliai nagy kereskedelmi telepnek a dalmát partra szakadt vállalkozója, akár mint más czímen szereplő, Bertalan comes azon a területen, melyre adományt kapott, hosszabb ideig lényeges szolgálatokat teljesített a magyar királynak. Ezeknek a jutalma a királynak ezen ünnepélyes adománya, melynek megindítója bizonyára Kalán pécsi püspök s akkor Dalmácia és Horvátország kormányzója lehetett.

Az adomány tárgya: *Modrus* megye teljes területe

¹ Oklevéltár I. köt. VII. sz.

² Akár elfogadjuk Barabás Samu tetszetős és a Klaié és Šišić feltevéseinél meggyőzőbb combinatióját, akár nem, az adományos Bertalan modrusi ispán Béla királynak volt a híve, s nem lehetett egyúttal vegliai comes.

Veglia-sziget helyzete az adriai tenger felső öblözetében.

11/11/2023

összes tartozékaival s jövedelmeivel, melyet örök jogon ő és örökösei kapnak minden időkre.

Az adomány azonban feltételhez van kötve. Az ország határain belül, vagyis védelmére 10, az ország határain kívül, tehát támadó hadjárat alkalmával négy fegyverest tartozik állítani a horvát contingenshez (exercitus chroaticus), melyet a király hív hadba.

Ha ezt a létszámot bármely okból vagy épenséggel nem, vagy csak fogyatékosan állítaná ki, a jövő hadbaszálláskor a kétszeres, illetőleg a fogyatékos arányában való létszámot tartozik hadba küldeni.

A területen gyakorlandó birói hatalmat is ő és utódai kapják. Ennek az az értelme, hogy az összes lakosok kizárólag az ő birói hatalma alá tartoznak. Azonban ez a kiváltság nem jelentette a király birói főhatalmának átruházását, mert a király képének a bánnak *míg jelen van*, birói hatalma van. A comes azonban, ha ellenfeleivel szemben nem akar itélkezni s ezek a bánhoz fordulnak, akkor ezen egy esetben tartozik törvényt állani a bán előtt.

Ha az adományos utód nélkül talál elhalálozni, *atya-fiainak valamelyik fia (unus ex filiis fratrum ipsius)* ugyanezen feltételek mellett megörökli a király uralma alatt álló ezt a földet.¹

Három ténykörményt állapíthatunk meg ebből az oklevélből:

1. Az adományozás formája teljesen elüt a magyar adományokétól. Feltétlenül van benne hűbéri vonatkozás, de

2. a király szuverénitása, illetőleg a korona területi joga határozottan fenntartvák.

3. Sehol a velencei vonatkozásról nincs említés. Mert ismételjük, hogy lehetetlen elképzelnünk *III. Béláról*, hogy épen a vegliai comesnek adja át örök jogon a szigettel szomszédos területet.

Ha épen kombinálgatni akarnánk, felhozhatnók az *unus ex filiis fratrum* kifejezés magyarázatául, hogy az örökség arra a fiura száll (egyenes utód hiányában), a ki

¹ L. erről Barabás S. i. tanulmányát 15., 18—19 ll.

nem tényleges vegliai comes, hanem ez által kiválik Velence jogköréből. De nem ebben rejlik a fontos vonatkozás, hiszen később a család hűbérese Velenczének is.

Jogtörténetíróink ebben az adományban — formailag helyesen is ítélnék — a hűbéries elemeknek első megnyilvánulását látják. De világos magyarázattal nem szolgálnak.

III. Béla király ugyanis másféle módját az adományozásnak ezen a területen nem is alkalmazhatta. A horvát törzs jog s a parti városok külön joga nem is volt más képen összeegyeztethető az új hatalmi körben, mint hogy a királyi jog, illetőleg a korona szuverénitása fenntartásával és a legfőbb fokozatában való teljes érvényre juttatásával az ottani magánjogi viszonyok teljes épségökben megtartattak. Legfőbb úr a király, kinek képe — helyettes-vicarius generalisa — a *bán*, a nemzetségfők a magyar koronának behódolnak, de élnek úgy, mint a hogy saját szokásaik alapján eladdig éltek. A magyar jogalkotások, melyek a különböző vidékek hagyományait az ország területén belül is mindig figyelembe vették, a Száva-Kulpa vonalától délre nem terjeszkedtek, de nem is terjeszkedhettek. Teljesen elütött a magyar birodalom szívéét alkotó folyamközi sikságtól a szintér, oda nem lehetett tabula rasat varázsolni, mert azon az illyr-római-szláv jogélet máris gyökeret vert. De elnézve ettől a körülménytől, gazdaságilag sem remélhetett a király nagyobb hasznot, mint hogy kipróbált hívének odaadja ezt a rá nézve csak politikailag értékes területet. Bertalan ispán neki ily módon nagyobb szolgálatokat tehetett, ha mint a partok mentén tekintélyes királyi főember a kereskedelmet védi s a háttérnek úgyszólván kapuvédjét alkotja.

Modrus megye s bizonyára Vinodol is¹ — mint már ekkor is tartozéka — a mai Fiume megyével ma 847,923 kat. holdat, vagyis 487,958 hektárt teszen, ennél az akkori modrusi Frangepán-birtok bizonyára kisebb volt. Ha a mai állami adók lajstromát végignézzük, azt találjuk, hogy a teljes jövedelem kerek számban 1.220,000 koronát tesz,

¹ 422 m², ma 19,000 lakossal.

melyből a földadó 240,000 korona, a házadó 280,000 kor., a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója 41,000 kor. (a pótagóval 53,000 kor.), a tőkekamat és járadékadó csak 9700 koronát mutat fel. Nos, midőn a *mai* állapot ily csekély hozadékat mutat fel, mily primitív lehetett az a XII. században! Voltakép csak a kereskedelem, illetőleg a forgalom közvetítéséből befolyó jövedelem érte meg a fenntartási költségeket, melyek akkor a birtokost terhelték. Mert ha az a vidék gazdag lett volna, nem is marad az meg a pannon síkság kiútjának, hanem maga lesz hatalmi központtá, urai pedig bizonyára szuverénekké válnak. Velenczében volt a pénz, Magyarországon az erőforrás, ebből a kettőből merített az a karsztos, erdős vidék. A dalmát városok közül pedig csak az élelmes raguzai köztársaság maradt meg a balkáni kereskedelem — ha másodrendű, de — független központjának. Még szegényebb ennél a lika-krbavai vidék, mely ugyan más nemzetségeket uralt, de csakhamar beleesett a Frangepánok vonzó körébe. Noha 1.790,307 kat. hold 621,103 hektár a területe, összes hozadéka ma csak 526,016 koronát tesz. A XII. században azonban relative talán gazdagabb volt, mert győzte fával s emberrel, de bizonyos, hogy ezen a területen tehát csak különleges állású extensiv gazdálkodást folytató nagybirtokosságból húzhatott hasznot az akkori hatalom.

Csakhogy az éleslátású vegliai ispán-család, úgy látszik, már akkor is kihasználta a gazdasági conjuncturákat. Magyarország már mint nagy gazdasági centrum az ügyes adriamenti kereskedéshez értő elemeknek nem csekély hasznot hajtott. Az akkor fellendülőfélben levő felső olasz városok¹ s Velence mint főközvetítő természetszerűleg jobban ismerték a magyar birodalom vevőerejét, mint a földből élő, folyton hadakozó magyarság. Ezeknek a felső olasz elemeknek lévén az exponense a vegliai comesek, adatok

¹ Ez a fellendülés a XIII—XIV. században termi meg a gyümölcsét s érthető, hogy az Anjouk alatt észlelhető leginkább. Firenze ipars keresk. tört. vonatkozólag I. Davidsohn: Forschungen zur Gesch. von Florenz III. k. Berlin, 1901.

nélkül is megértjük, hogy a XIII. században már — ők voltak IV. Béla bankárjai.

Így érthetjük meg azt is, hogy ennek a vegliai olasz merkantilista, horvát-dalmát területen magyar nagyurakká vált családnak felvitézése kezdete óta két lelke volt: egyik Velence, másik a magyar király felé vonzotta. A ki az oklevéltárunk két kötetében közölt darabokat figyelemmel olvassa, majdnem végig megtalálja ennek az alapvonásnak a jellemző bizonyítékait.

Nem akarjuk e fejtegetéseket a vegliai és dalmát belső történet azon vonatkozásaival is tetézni, melyeket az Oklevéltár teljessége szempontjából felvettünk. Hiába tiltakozott Velence a maga szempontjából a magyar koronához állott család vegliai további birtoklása ellen. Rövid ideig ugyan bennszülött velencei főembereket próbált a szigeten főintézőkül elhelyezni, de 1358-ig mégis csak ez a kétlelkű család marad meg a köztársaság vegliai főbérőjének.

Spalatóban, Trauban, a szomszéd szigeteken: Osseróban, Arbeban a vegliai comések szava dönt s „minthogy hűségesebbet és jobbat ezen királyi tisztségre találni nem tudnánk, sem tehetnénk“, V. István 1271 jul. 21-én Guido vegliai ispánra és utódaira ruházza a *zenggi* örökös közigazgatási főhatalmat: a podestáságot.¹ Ezzel kezökbe kapták Magyarország tengeri kereskedelmi forgalmát. IV. Béla bankárjai majdnem monopolumra tesznek szert.

Az Árpád-ház kihaltát megelőző évtizedben, majd azután is, Frangepánék ügyesen terjesztik hatalmukat,² s az Anjou-ház uralmától 1490-ig, Mátyás király haláláig politikailag és maradékokban való bősége mellett is vagyónilag folytonosan emelkedik s gyarapodik a család.

2. A Frangepán-család birtokolta területek gazdasági és társadalmi vonatkozásai.

A Frangepánok birtokolta terület a régi Horvátország modrusi zsupájából indul ki, s mint az oklevéltárunkhoz

¹ Oklevéltár I. köt. 18 l.

² Oklevéltár I. köt. 23., 28 ll.

mellékelt térképábrázolat mutatja — házasság, zálogbavétel, kir. adomány, vétel s örökség útján¹ —, lassanként kiterjed a régi Szlavoniára, a magyar anyaországra s a krajnai és osztrák összeköttetések következtében az osztrák területre is. Ezekben tükröződik vissza a család szerzési ösztöne s koronként kifejtett nagy politikai szereplése. Leginkább érdekesek azonban azok a viszonyok, melyek a horvátországi birtokok területén a magyar jogfejléstől eltérően jelentkeznek.

A tengeremelléki s a szintérhez képest némileg változott körülmények között élő horvátság még a XVI. század elejéig nemzeti szervezetebe tagozódik. Ez a szervezet a gazdasági fejlődés s a politikai viszonyok befolyása következtében ugyan folyton elemeire bomlik s többé-kevésbé nagy politikai kiváltságokkal rendelkező latifundiumok alakulására vezet. Ennek a nyomában egy oligarchikus érdekcsoport válik ki, melynek gyakran nagyjelentőségű szereplése adja meg a horvát középkori történetnek a különleges jellegét. Volt egy Frangepán-politika, volt Zrinyi-politika, külön családi politikát folytattak a korbáviai grófok, a Nelipicsek. Gyakran megegyezett az érdekük, akkor közérdekké vált. Sokszor ellentétes volt, akkor egymás ellen fordultak. Ilyen esetben azoknál kerestek támaszt, a kiktől pénzbeli segédelmet reméltek, vagy azoknál, a kiktől családjuknak díszet, maguknak pedig előmenetelt vagy birtokbeli gyarapodást várhattak. Ha a Frangepánokat illetőleg előbb felhoztuk a kétlelkű politika axiomáját, számos családnak a középkor folyamán négy lelke is van: magyar, velencei, bosnyák s raguzai. Aszerint, a mint a politikai opportunitás kívánta. Szívök nagyon ritkán volt ezeknek a családoknak, de ebben a fejlődési keretben nincs is miért ezzel foglalkoznunk.

Elnézve ettől a többé-kevésbé mindenütt feltalálható jelenségtől, az a középkori horvát nagybirtokos nem is tehetett egyebet. Az egyes zsupák (megyék) voltakép földrajzilag inkább egymás mellé fűzött hosszvölgyek, melye-

¹ L. az Oklt. I. s II. köt. illető darábjait.

ket várakkal kellett megrakni, hogy egyáltalán védhető legyen a forgalom. Örökös főispánja, ott a végeken mintegy marchioja az illető főember, ki a várakba várnagyot,¹ vagy várnagyokat rendel. A vár védi az allodiumot, a baštinat s a jobbágyoknak kiadott földeket. A nemzeti szabadság emberek idők folytán jobbadán cliensei, familiarisai a főurnak, zászlója alatt harcolnak. Jól is járnak vele, mert a király jóváhagyásának fenntartásával birtokot kapnak az úrtól. A közigazgatást a zsupán (ispán) vezeti, mellette nemesember bírák, kiket a XIV. században már magyarosan iudices nobiliumnak neveznek.² Ezek a horvát törzsjog alapján ítélnék és pedig, a míg a latin nyelv nem emelkedik hivatalos köznyelvvé, gyakran horvát nyelvű kiadványokban.³ A kníni följebbviteli széken a bán, mint a király, vagy ha Szlavoniának duxa volt — mint Nagy Lajos király öccse korában — a dux rendeletére országos gyűlést hívtak egybe, a hol a nemesek mindnyájan megjelentek, de vezérlőik a nagybirtokosok.

Mindamellet az a primitív, helyi szokásjog már a XIV. század folyamán sem elégitette ki a pörlekedő feleket. A magyar jog Szlavonia felől máris érezte hatását.⁴ 1377-ben p. o. annyira összebonyolódott az igazságszolgáltatás, hogy a király Szepesi Jakab országbírókat küldi Dalmáciába és Horvátországba mint „iudex specialist“.⁵

¹ Németül phleger, az ispán a burkgrav. — Auersperg-levéltár 1437 ápr. 21.

² 1395 ápr. 25-én Pezetben két comes (ispán) van, négy iudex a négy járásban (districtus).

³ Tinin 1397 febr. 3. Garai Miklós dalmát-horvát bán a pezetmegeyi Lubics faluba való Markó fia Vlkics és fivérei kérésére Kasztellán fia Ádám és Miklós ispánok és szolgabíró levelét — „literis et sillabis sclavonicalibus conscriptum... in lingua sclava per nostrum notarium et scribam fidelem in ipsa litera sclava expertum et peritissimum de lingua sclava“ — fordíttatja le latinra. Ez megtörténvén, a bán átírja a fordítást. — M. kir. Orsz. Levéltár, Frangipani-iratok.

⁴ Ostrošicon 1388 ápr. 4-én (MODL. Frangipani-iratok) egy házvétele alkalmával az *aldomasium* a „probi viri“ előtt történt.

⁵ Kismartoni levéltár Rep. 42. F. 44. — Mátyás alatt is ez történt 1486-ban. — Okt. II. köt. 175 l.

Ez a kiküldött is „secundum consuetudinem regni Croatiae“ ítelt ugyan, de az összes körülmények tekintetbevételével. A rendes törvénykezési folyamat első fokban: az illető megye „sedes nobilium croatorum“, de . . . az illetők innen Kninbe (ad sedem iudicariam tiniensem)¹ „ad *presentiam* domini bani“ (dominorum banorum) fellebbezhettek. A bánok rendesen megengedték, hogy fogott bírák összegezzék az ügyet, míg ők az országba érnek.² Az igazság keresésében az Isten s a magyar szent korona iránti hűség vezette a tinnini káptalant, mikor az elsőfokú horvát nemesi törvényszékek hovatartozandósága ügyében Frangepán János nyilatkozattételre felszólította.³

Ez a magánjogi önállóság azonban a dominus naturalisok, a comes perpetuusok közjogi kiváltságainak nem praesudikált, helyesebben mondva nem korlátozta hatalmukat. A birtokaikon alkalmazott tisztek voltaképp a közigazgatás vezetői s a bánnak gyakran csak azon esetben engedelmeskedtek, ha félték a királytól, vagy ha a bán atyafisága hatalmas volt.⁴

Mіндеzen adatok felsorolásával csak felhívni akarjuk jogtörténétíróink figyelmét, hogy ezzel a kérdéssel mint a magyar jog partialis részével foglalkozzanak.

A modrusi ispánság közgazdasági helyzetéről a XII—XV. század végéig oklevéltárunk ugyan még a jogélet nyilvánulásainál is több vonatkozást tartalmaz, de csupán ezeknek alapján lehetetlen még csak meg is vázolnunk az állapotokat. Úgy járnánk vele, mintha töredékes római feliratokból akarnók az illető provinciát összes vonatkozásaival elővarázsolni.

¹ sedes generalis et originalis omnium croatorum. — V. ö. Oklt. II. köt. 163., 165 ll.

² MODL. 33227. 1506. okt. 9. „post adventum banorum in hanc patriam et hoc secundum semper consuetudinem huius patrie cum omnibus ipsorum iuribus“. — V. ö. Oklt. I. köt. 257 l.

³ 1485 nov. 6. „ad fidem Deo debitam, fidelitatemque sacro vestro regio diademati fideliter observandam“. — Oklt. II. köt. 165 l.

⁴ A báni hivatal szervezetére l. Oklt. II. köt. 1509 ápr. 21. Értékes adat 1435 jan. 10. a tinnini szék ítélete Busan megyét illetőleg. — Oklt. I. köt. 256 l.

Bizonyos, hogy a partvidéki dalmát communitások a határaikban találtató szántóföldeket telepésekkel művelték. Azonképen közösen művelték birtokrészeiket a bel-földi horvát nemzetségek. Apránként a váraljai dominialis birtokokra jobbágyok települtek bizonyos feltételekkel s ezek a váralják az élelmezési központok. Összefüggő falvak — eredeti nevük vas, Szlavoniában ves — csak a völgyekben alakultak. Hogy a földművelés a régi római coloniák culturstratumára vezethető vissza, nem szorul bizonyításra. A mit a népvándorlás elpusztított, azt az egyház újra megalapozta. Csak a régi vinodoli statutumra hivatkozunk, melynek közgazdasági feldolgozása ugyancsak tisztázna egy s más tanulságos vonatkozást.¹

A földművelés azonban nem hozott eleget. Még a tengerparton s később a szigeteken beültetett szőlők sem adtak elég bort. Bevitelre szorultak mindenképen.

Úgy Modrus és Lika, valamint a régi Horvátország (Bosznia mai bihácsi kerülete s a banjalukai kerületnek néhány járása) főjövedelmi s élelmezési forrása az *állattenyésztésből* (marha, juh, sertés, kecske) s az *erdőkből* telt (*gora* szálerdő, *dubrava* cserjés). Ebből éltek, ennek a termékei voltak a kiviteli főczikkek pl. ló-, bárány-, bivalybőr, faggyú, gyapjú, sajt; farkas-, nyest-, hiúz-, rókaprém. Az erdőüzem természetesen rablógazdálkodás, az úr vágatta a fát, aszerint a mint pénzre volt szüksége, vagy ha nagy megrendelést kapott. Tüzelőfát az uradalmi erdőkből vihetett a jobbágy szabadon, annál inkább a pásztor a havason. A nagy szálfákat evezőrudaknak dolgozzák fel.² A fa kellett Velenczének, hajóit elsősorban a legközelebb eső *partmőgi* erdőkből építette. Jellemző, hogy mikor 1425-ben, Zsigmond király bojkottjával szemben, a zenggi kivittel eltiltja a köztársaság, a fakereskedést *nem* akadályozza. Egy darabig magunk is azt hittük, hogy a

¹ Alapvető kiadása Jagiétól az orosz tört. társ. 54. köt. (1880.) s a Mon. hist. iur. slav. mer. IV. kötetében. Wenzel G. kiadása elavult. Csószkérdések, szőlő- és rétművelés, szérük, a gazdasági berendezkedés, állattenyésztés mind bennfoglalvák ezen kis jogkönyvben. — Oklt. I. köt. 24 l.

² 1397 jan. 5. — Oklt. I. köt. 126 l.

bora pusztította el Zengg vidékén a mai karston még fennállott erdőmaradványokat. De oklevélárunk anyagának összeállítása után kezünkbe került két értékes adat igazolja, hogy Zengg városában erős hajóépítési ipar volt, a hol is evezőket, árboczokat készítettek, „melyeknek bővében van”. Ugyanis 1381 márcz. 1-én Péter aragoniai király Nagy Lajos királyunknak jelenti, hogy hívét Canyonada Simont *Zenggbe* s környékére küldte építőfáért s kiviteli engedélyt kér a királytól. Ugyancsak egyúttal István és János vegliai és modrusi ispánokat, mint Zengg podestáit is megkeresi ez irányban.¹ Tisztára látrató, hogy néhány század folyamán át

¹ I. Serenissime princeps consanguinee carissime. Quia ad opus armate, quam facere intendimus et alia, necessarios quippe habemus remus galearum, arbores, antenas fustesque balistarum, lignamina et alia, de quibus in terris vestre subiectis dicioni affluit copiosa ubertas, et ob hoc fidelem subditum nostrum Simonem Canyonada, latorem huius ad partes segnienses dicionis vestre, ubi iam simili ratione moram traxit per magnum tempus et negotia nostra gessit, providimus destinandum; idcirco serenitatem et consanguinitatem vestram precaram affectuose rogamus, quatenus extrahendi a dictis terris et ad dictas terras nostras transmittendi ac vehi faciendi, quecumque et quantacumque dictus Simon abinde extrahere voluerit, de predictis remis, arboribus, antenis, fustibus et aliis rebus quibuslibet, plenam sibi licentiam nostri honoris intuitu si placuerit concedatis et etiam scribatis speciales litteras comitibus segniensibus, quod similem verbis suis dicto Simoni concedant licentiam et in predictis et aliis sibi oportunis habeant eum favorabiliter recomissum. Et conservet vos feliciter, princeps serenissime, dextera Dei Patris. Rescribentur nobis cum plena fiducia quecumque magnificencie vestre grata. Datum Cesar-auguste prima die marcii anno a nativitate Domini millesimo CCCLXXX. prima Rex Petrus.

Dominus rex mandavit michi Bartholomeo Sirvent prothonotario.

Külczim: Illustri et magnifico principi et domino Ludovico, Dei gratia regi Ungarie, consanguineo nostro carissimo. (Barcelona, aragon levéltár, Registro 1101. fol. 43.)

II. Rex aragonum.

Egregii viri. Cum nos fidelem subditum nostrum Simonem Canyonada, qui nostram noviter adivit presentiam, veniens de partibus vestris, ubi tanquam nuncius et negotiorum nostrorum gestor moram traxerat longo temporis transcursu, ad partes easdem e vestigio remittamus continuaturum et facturum negotia, que inibi nostro nomine est solitus expedire, nobilitatem vestram, quam nostris ab experto novimus beneplacitis inherere, quanto affectuosius possumus

kivágták a legszebb törzseket, a hozzáférhető helyeken pedig az állat lelegette a cserjét s így állott elő az a halott kopárság, mely a Velebiten kezdődik s az albán partokig terjed. A fakivitel a XIV—XV. században Zenggnél, Bukarinál, Fiuménál a legnagyobb, de a Narenta mentén is elég fát úsztattak. A legtöbb épületfát természetesen Velenczébe s az adriai olasz kikötőkbe szállították, de ment elég Görögországba, Maltába s Sziciliába is. Hajóépítkezés terén Velence ad irányt.¹ A kereskedelmi forgalom akadályai a koronként politikai vagy gazdasági okokból kiadott tilalmak magyar, velencei s nápolyi részről, a monopoliumok, gyakran a hamispénzverés² s nem kevésbé az a sok hatalmaskodás tengeren és szárazföldön egyaránt. Amannak kalózkodás, emennek rablás a neve. A kereskedelmi érdekeket Zenggnben egy velencei konzul³ képviselte, később Anconának is volt megbizottja Zenggnben.

A belföldi forgalom rossz utakon (kaldronákon) bonyolítottatott le. Teherhordó lovas karavánok használták a köves régi utakat, vagy még római, illetőleg őskori formájú négykerekű vasalatlan szekereken dőcöztek át a hegynek meredékén

deprecamur, quatenus licentiam extrahendi et ad terras nostras mittendi, quascumque res dictus Simon ab inde extrahere voluerit, velitis ei nostri honoris intuitu concedere et alia in predictis et aliis sibi oportunitas habere ipsam propensius comendatum, nam ex hoc nobis quippe complacebitis, qui de hiis, que honeste possemus, annueremus libentius votis vestris. Datum Cesarauguste prima die marcii anno a nativitate Domini M.CCC.LXXX. primo. Rex Petrus.

Dominus Rex mandavit michi Bartholomeo Sirvent prothonotario.

K ü l c z í m : Egregiis viris Stephano et Johanni comitibus venglensis et Medruxis.

Continua una orden del Re a sus amigos, aliados, súbditos oficiales, etc. para que ayuden, en cuanto haya menester, en sus viajes de ida y regreso, a Simon Canyana. Misma fha. Barcelona, aragon levéltár, Registro 1101. fol. 43., 44)

¹ L. erre nézve a *galea, lignum, brigantina, gondola, kis vitorlások* stb. Jireček: Staat und Gesellschaft im mittelalt. Serbien.

² Frang. Márton veret hamis velencei pénzt. — Oklt. II. köt. 41.

³ A velencei officium frumenti a dalmát partvidékre nézve a központi tárház szerepét vitte. — Körmendi levéltár, Mem. 1397 febr. 3.

vitt csapásokon. A városok panagyurjain (gör. *vásár*) bonyolítá le a belföldi jobbágy vagy pásztor a maga csereüzleteit, ezeken szerezték be az összes nagyobb szükségleteket. A várak alján épült városkákban hetivásárok tartattak, azok a mindennapi szükségleteket elégíték ki.¹

S ezzel elérkeztünk a horvát partvidék s általán a Balkán-félsziget eme nyugati szögletének is egyik főkérdésére: a vlahokra. Szerbiában, Boszniában s a dalmát-albán partszegély mögötti területen a lakosságnak eleinte csak kisebb része volt a helyhez kötött telepes földműves. A nagyobb rész nyájaival vándorló pásztor — *vlah*. Ez alkalommal nincs módunkban, hogy azt a dél- és kelet-európai² telepedési főkérdést: a pásztorvilág befolyását a telepes irányzatra hosszabban fejtegyük. De hangsúlyoznunk kell, hogy a régi Horvátország, Bosznia s Herzegovina és Déldalmácia belső történetét a középkorban, a hegyi pásztorság viszonyainak kiderítése előtt szabatosan megírni nem lehet. Ezúttal oklevéltárunk anyagát némely idevágó adattal kapcsolatban óhajtjuk bemutatni.

A vlah pásztor nép, mely már nem csangott, vagyis havasi kerületbe volt osztva, az egész nyugati Balkán területén a népesség egyik főelemét alkotta. Voltak *kir*. vlahok, a kir. várakhoz tartozó havason, *földesuri* vlahok Likában, Krbavában, Modrusban a Frangepánok, Korbáviaiak stb. alattvalói, kiket szabadon telepíthettek másfelé is.³ Jobbára vlah alattvalóik voltak a Nelipicseknek⁴ Czetina megyében

¹ Okt. I. köt. 148. 283. 284. 301—3 ll.

² Az északmagyarországi kárpáti telepítések történetét Hodinka Antal kutatta okleveles alapon. Lengyelországban a kárpátvidéki telepéseket *oláh* (vlach) jog szerint ítélték. A falu élén állott a kniaź, a soltész, vagyis a locator, a kí a telepéseket odahozta. Több falu egy krajnát alkot, melynek előjárója a krajnik. E lakosok állattenyésztéssel foglalkoznak, marha és juhtizedet fizetnek adó fejében. Ezek már állandóan telepes pásztorfaluk, melyek nem vándorolnak, csak nyáron vannak havason. Az igazi vlah folyton jár. — Kutzreba St.: Grundriss der poln. Verfassungsgeschichte. Berlin, 1912. 79—80 ll.

³ P. o. Almissában (Omiš). — Okt. II. köt. 110 l.

⁴ A Nelipicsekről a legjobb tanulmányt Sufflay Milán írta a *Turul* XXV. kötetében.

s a mai Bosznia nyugati részében Livnóig.¹ Illetőség szerint vannak *horvát* vlahok² (omnes volahos Croatiae), *bosnyák* vlahok, a bosnyák kir. uradalmában a raguzai köztársaság területe közelében, de Jajcza körül is, *hercegovinai* vlahok³ — maradványaik máig is megmaradtak —, a régi raguzai köztársaság területén *raguzai* vlahok, voltak a *Balsáknak* is vlahjaik s nemkülönben *szerb* vlahok.

A Frangepánok vlahjai, pásztorai Zenggben és Vegliában,⁴ Ostrovicában, a Likában⁵ s többi birtokaikon elszórva találhatók.

E pásztorok épp' úgy nemzetségekre oszlanak, mint a szabad nemesek. A XV. században megannyi pásztorcsalád *catunokban* (canton, Albániában cuvënd, conventus) él egy befelé független, illetőleg autonom hatáskörű, de a földesurral s a parti városokkal szemben mint felebbezési hatósággal emezeknek alávetett katunárral az élén. Egyes helyeken nincsenek szervezve, csak alkalmilag tartózkodnak ott, ezek a vándorok.⁶

A pásztorok lótenyésztők s egyúttal a belföldi forgalom közvetítői. Gazdagságuk a marhatenyésztésből telt ki. Ezenfelül szamarakat s nagy sertéskondákat tartanak. Juh és kecskenyájaikból látják el hússal, sajttal és tejjel a városokat. A meggazdagodott katunárokból vajdák s gyak-

¹ Bihács, Ripacs, Szokol, Cazin, Lab, Ermanj (előbb kir. várak) (1430 máj. 6. Okt. I. köt. 231—3 ll.) mindenütt megkülönböztetve a nobiles et walah. A sinji vlahokról 1335 ápr. 26. Okt. I. köt. 201—2 ll.

² Oklevéltár I. köt. 247/8. ll.

³ „Nomades yllyrici, quos valachos vulgo dicunt, duce Wladislao Cossicio (Koszacska). — Tubero : Com. VI. XII. §. Ma a csapljina—popovopoljai vonalon vándorolnak, kikről a bosnyák múzeum „Glasnik“-ja is értekezett.

⁴ „Segnie et Wegle wolahos.“ — Okt. I. köt. 389 I. 1453.

⁵ „olakones de Ostrovica“. — Okt. I. köt. 139 I.

⁶ 1420. „wolahos *sugari* nuncupatos in loco Igrischia commo- rantes“. — Okt. I. köt. 188 I. Nézetünk szerint ez a *sugari* a sungar, csungár szóval áll összefüggésben. Csungárnak (tör. szó) nevezik Szabolcsban a földhányást, Csanádban a kukoricafészert. Vajjon ez a szó a horvátokkal együtt Dalmáciába tört avaroktól eredt-e, nem tudjuk, de az avaroknak van némi nyomuk. Ez a feltevés megdőlt, ha az oklevélíró hibás szót használt.

ran nemesek lesznek. A katuntörvénytől a katunár az elnöke s a családfők legöregebbjeivel együtt ítél.¹ A városokkal folytatott perekben a katunár áll jól társaival. Spalatóban, Zengben s egyebütt is kivitelre nagy mennyiségben hajtják fel az állatokat (marhát, hizott ürüt). Az árakban a XV. század folyamán nagy emelkedés mutatkozik. Így aztán sokan közülök jómódba kerülnek s e vagyonos vlahok a legjobb posztó- és különösen ékszervásárlók. Ebben rejlik a parti városok ötvösipara fellendülésének is a főindoka. Közreműködésük nélkül megakad a kereskedelem. A katun állítja elő a lovakat, úgy a teherhordót, mint a hátslovakat s a karavánhoz képest gyalog kísérik, a meddig a kereskedő kiköti. A kísérők (hajcsárok, hajduk) gondozzák a lovakat s védik a karavánt rablók ellen is. Arra alig van eset, hogy megszegjék a szerződést, melyet *fontos esetekben* közjegyző előtt foglalnak írásba. A legtöbb baj természetesen a lólopásokból s marhaelhajtásból ered. Oly esetekben, mikor egy-egy szállítmányt a bosnyák vagy hercegovinai várnagyok megrabolnak, a városokban tartózkodó catanakat (*így!*) vagy ottani követeléseiket foglalják le. Az egyes főurak katunárjai gyakran összeakadnak a kir. katunárokkal, de e villongásokban inkább a vérbosszú játszik szerepet.

Politikailag azonban nagy zavarokat okoznak ennek a külön társadalomnak az életmódjából eredő kihágásai, melyek rendszeren a telepés elem rovására mennek. A marha és juhásztor, valamint a kondás² szándékosan, de akaratlanul is tilosba ereszti az állatokat. Az állatoknak gyakran nincs itatójuk, ilyenkor a morlák nem sokat törődik vele, hogy kinek a területén talál ivóvizet a baromnak. Kunyhóikat leczövekelik s legeltetik a marhát s egyéb állatot a jó helyeken. Az állat azután lelegeli a vetést,

¹ 1449 márcz. 18. „vice et nomine sociorum et confratrum“. — Zara : Arch. notarile.

² 1465 nov. 25. A morlákok („moroulah“-nak is hívják őket — Oklt. I. köt. 255 l.) sertései nagy károkat okoznak. — Oklt. II. köt. 93 l. — Marhaokozta károk 1468. aug. — Oklt. II. köt. 110 l.

nagy károkat okoz a vetésben, s a városi vagy megyei hatóság nem mer velük kikötni. De olykor a szárazság is rákényszeríti a morlákot, hogy oda hajtsa a marhát, a hol vizet kap.¹

Noha a városoknak s a várispánoknak külön engedélyre kellett, hogy a hagyományos szokás szerint megállapítsák a téli és nyári legetetés időpontját, sokszor áthágták a szabályt. S ezekből a kihágásokból eredtek a határviellongások, háborúk. A pásztor izmos, bátor katonaanyagot szolgáltatott bánoknak, főuraknak s bosnyák-hercegovinai királyoknak egyaránt. A földszerzésre, szomszédja megdúlására kínálkozó alkalmat egyik sem mulasztotta el. De kerültek közülök csapatok idegen hatalmaknak is.² Még a XVI. század elejéig virágzik ez a pásztorvilág s csak a török hódítás bontja meg a kereteket. Sőt a XV. században Dalmáciában és Horvátországban ez a vlah elem kifejezésre jut az országos kormányzat tagozatában is. A kir. katonárok közül comesek, ispánok válnak ki, a kik hadbaszálláskor a continenst vezették.³

Folytathatnók még e vonatkozások felsorolását, ámde ismételjük, hogy csak az összes vlah anyag feldolgozása után nyerhetünk hű képet a havasi világ törvényéről.

3. Általános politikai szempontok.

A vegliai ispánok, illetőleg a későbbi Frangepán-család azok közé tartozik, melynek majdnem minden tagja nemcsak az adott körülményekhez tud alkalmazkodni, hanem

¹ L. Szécsi Miklós dalmát bának a trauiai panaszára 1362 márcz. 25-én kelt ítéletét, melyben maga a bán kéri a trauiakat, hogy Szent György napig hagyják meg helyükön a kir. morlákokat, nehogy zsenge bárányaik elpusztuljanak. — Lucius: Mem. Stor. di Tragurio 179 l. és Annuario Dalmatico 1859. I. köt. 157—60 ll.

² 1363 decz. 23. — Oklt. I. köt. 83 l.

³ 1468 okt. 18. Mátyás király levele „Dalmatie et Croatie banis et necnon katonariis et comitibus valahorum“. — Zara: Biblioteca Paravia. Ezekkel védelmezte meg a Corvin János kezére jutott kir. várakat 1490-ben macskási Tárnok Péter. — Vörösvári-levéltár, Capsa 47. fasc. 5. nr. 1.

előre megérzi az események alakulását. Ezért minden körülmények között talpra estek.

Támaszai voltak az Anjouknak, s elveszik jutalmukat. Károly Róbert kegyéből mindinkább bővül szárazföldi birtokaik complexuma¹ s ezáltal még inkább a magyar korona érdekeinek a körébe vonatnak. Vegliai tisztségekkel Velenczével szemben akkép gyakorolják, a hogy éppen nekik tetszik. Nem fizetik az adót, a köztársaság ellenségeit pártolják s Zenggben erősen megvámolják és megzálogolják a velencei kereskedőket.² Mennél nagyobb a hatalmuk a parton, annál kevésbbé akarnak hűségesküt tenni Velenczének.

Az oklevelek lelkéből már előrelátható, hogy abban a nagy harcban, melyet Nagy Lajos király Velenczével a liberum mare elvéért vívott meg győzedelmesen, ki mellé fog állani a család. Igaz, hogy a mikor Zárát első ízben nem sikerül megvívni Lajos királynak, Bertalan vegliai ispán leteszi a hűségesküt Velenczének,³ de lelke felével hű marad a királyhoz. Ez a személyes barátság kitűnik abból a körülményből, hogy Bertalan ispán fiának az esküvője 1361-ben Visegrádon, a király jelenlétében volt megtartandó.⁴ Hogy Velenczével, Európa akkor egyik pénzügyi főhatalmával, az 1358 óta *önállóvá* lett vegliai ispánok nem szakítják meg az összeköttetést, nem csoda. Ki adott volna nekik pénzt?⁵ Csak így acquirálhatnak sikeresen.⁶ 1388-ban Frangepán István az egyetlen leányának, Cilley Frigyes gróf feleségének, már 40 ezer arany forint hitbért adhat.⁷ Ekképen hatalmas német nexusra tett szert, s a nyugoti határon is átnyulik a keze.

A magyar birodalom legerősebb megpróbáltatása idején:

¹ Oktár I. köt. 40 l.

² Oktár I. köt. 58. 59 l.

³ Oktár I. köt. 71 l.

⁴ Oktár I. köt. 82 l. Melyik fiáról van szó, nem tudjuk.

⁵ 1375 márcz. 13-án 2000 arany frt kölcsönt ad Velencze, de evezőszállításra egyességet kötnek. — Oktár I. köt. 88 l.

⁶ 1380 jun. 3-án 10,000 # forintért zálogba veszi Frangepán Istvántól, a Bertalan fiától, Sztenicsnyák várát. — Oktár I. köt. 89 l.

⁷ Oktár I. köt. 104 l.

a Mária és Zsigmond királyok első korszakában, Frangepán János híven kitart Zsigmond mellett.¹

A Zsigmond király korszakából húzott legnagyobb hasznot a család. Frangepán János — a mennyire az oklevelekből érthetünk — szélesebb látkörű vállalkozó is volt.² Felesége Görzi Anna, mikor 1397-ben megszorul, ékszereit zálogba veti Velenczében, s ugyancsak evezőkkel váltja ki.³

Fiok MIKLÓS, később bán, a Nápolyi László vállalkozása s a magyar belforradalom idején mesterileg evez a különféle vizeken. Egy darabig igyekszik Velenczével s a nápolyi vetélytárral is meglenni, de voltaképp önállóan intézi sorsát. Mesterileg bevonja az utolsó s nagyvagyonú Nelipics János czetini és rámai⁴ ispánt unio és testvériség révén az érdekkörébe. (1406 aug. 17.)⁵

Miklós ispán voltaképp a Zsigmond hive volt, Nelipics azonban egy ideig a Zsigmond-ellenes bosnyákokkal tartott. Ha Miklósnak Zsigmond királylyal hadba kellene szállani Nelipics ellen, ez azért *nem bontja* fel az uniót s a pobratimstvót (vérbeli testvérül fogadás). Ime a Balkán-politika középkori kiadásban.

Hat évvel később⁶ újból szövetségre lép a két olygarcha. „Egyet akarnak, egyet elleneznek, egy a sorsuk, úgy jóban, mint rosszban.“ Azzal a végszóval fejezik be a kötéseket, hogy „servamus precipue honorem, fidelitatem, reverentiam et homagium sacre corone Hungarie, cuius sumus et esse intendimus subditi et fideles“. Ekkor már Dalmácia Zsigmond király hibájából és Velence ügyessége követ-

¹ Oktár I. köt. 95 l.

² Elődei, s az ő hűségének elismeréseképp 1392 nov. 11-én (Oktár I. köt. 108 l.) összes birtokain *aranyra, ezüstre, ónra, vasra* és minden érczre bányabértől mentes kutatási jogot kap. A modrusi és lika-krbavai bányászat 1671 után megszűnt.

³ Oktár I. köt. 126 l.

⁴ A Ráma folyó hossza 30 km, míg a Narentába ömlik s a folyásától nyugatra eső vidék Isnotskiüg alkotta a rámai zsupát.

⁵ Oktár I. köt. 145 l.

⁶ 1411 jan. 20. — Oktár I. köt. 162 l. Ez a szláv fordulatokban gazdag oklevél eredetileg alighanem horvátul volt fogalmazva.

keztében elveszett a magyar koronára nézve, de a magyar korona erőforrásainak mindazonáltal megmaradt a tekintélye.

Nem kívánjuk mi azt a publicistika útján divatosá lett szólásmódot alkalmazni, hogy ime ez a föntebbi fogadkozás a magyar állameszmének a bizonyosága. A magyar állam, illetőleg a magyar korona *akkor* nem volt eszme azon a területen, hanem *tény*. Mikor a tények hatalmas akkép válik *eszmévé*, hogy a birtoklás tárgya elvész, akkor arról jobb nem nyilatkozni.

Frangepán Miklós ebből az egyességből csak nyert. A fia János elvette Katalint a Nelipics-örököst s apránként az öreg Nelipics minden jószágát. Állítólag a provincia és haza védelmében „in servitio et fidelitate sacre corone regni Hungarie“ tett nagy kiadásai miatt zálogban odaadogatta a leányának.¹ Meg is gyanúsították Frangepán Miklóst, hogy 1416-ban, mikor Zsigmond Franciaországban járt s Hervoja behívta a törököt, ugyancsak a törökkel szövetekezett. Zsigmond a rágalmat nem hitte el, hogy hűségében nem kétkedik, oklevélben teszerről bizonyoságot.² Ha e kiváló embernek a viselt dolgait nem ilyen törmelékekből kellene vázolgatni, bátran oda állíthatnók a cinquecento kiválóan tisztességes alakjai mellé. Az ő ága különben is a legkülönb. Ő s utódjai alapították meg a család hirét, mely még máig át dereng a multból. Frangepán Miklósnak pénze van a velencei bankban,³ 7—800 lovas és gyalog kíséri útjában,⁴ mindenütt keresik a vele való összeköttetést. Szóval a magyar korona iránt való hűségtől s a velencei anyagi kötelélektől elnézve, a maga ura. Van valami condottiereszerű is benne, de nem kalandor, mint az olasz katonai vállalkozók, a kik aszerint szolgálnak, a mint fizetik őket. Dynasta ugyan, a meny nyiben hatalmas a háza, de a saját érdekében nem keresi a souverainitást, mert érzi, hogy nem tudna megélni. Első-

¹ Oktár I. köt. 206. 212. 231. 250 ll. 1434-ben — mint mondani szokás — végzett földesurrá lett Nelipics.

² 1416 jan. 2. Avignon. — Oktár I. köt. 176 l.

³ Oktár I. köt. 179 l.

⁴ 1430 jun. 22. — Oktár I. köt. 234 l.

sorban a saját atyjafiai támadnának föl ellene. Inkább anyagilag gondoskodott családjá jövőjéről, mert tizenegy maradéka volt. Ezeknek mind vagyon kellett. De nem is élt hiába Miklós ispán és bán († 1432.), mert erős, életre való ivadéka — ha nem is mindannyian, de István fia személyében — tetézték az apjuk szerzette dicsőséget.

Általános történeti vonatkozásokat illetőleg *Frangepán István* és a tőle leszármazott ág szántottak legmélyebben az ország történetében. Id. testvére *János*¹, továbbá *Márton*² és *Zsigmond*³ öcscsei sem voltak jelentékeny szereplés hijával, de ezt részletezni a nemzetség történetírójának a hivatása.

Zsigmond királynak a családra nézve nagyjelentőségű uralkodása után, egyfelől a Habsburg-házból származott két király, Albert és V. László, másfelől a Hunyadi János képviselte magyar politikai áramlat közé kerül. Frangepán István (János bátyjával együtt 1435-ben dalmát-horvát bán) a *Szandálj* bosnyák vajda birtokolta *Homljan* földet a király nevében a magyar korona részére birtokba veszi,⁴ 1439-ben Frigyes osztrák herczeg szolgálatában is áll, mint krajnai kapitány.⁵ 1443 márcz. 3-án pedig Frigyes római királytól

¹ Oklt. I. köt. 273. 274 II. Özvegye Nelipics Katalin szerepléséről az 1437 jan. 29-iki (Okltár I. köt. 277. 279. 286 II.) darabok nevezetesek. Ezekből világos, hogy a Nelipics János halálával, illetőleg a férfiág magvaszakadtával az összes nemzetségi és egyéb birtok a királyra és „*ad sacram regni sui Hungarie coronam devoluta et redacta*“. Tehát a szent korona, mint a birtok forrása a régi Horvátországban a törvénykezés belső szokás szerinti menetével kapcsolatosan szerepel. Talán még világosabban jut kifejezésre az elv itt a horvát végeken, mint Magyarországon egyéb területén. — V. ö. még V. László 1454 jul. 2-iki adománylevelével, melyben Frangepán Istvánnak kninmegyei falvakat adományoz „*per defectum seminis . . . ad sacram regni nostri Hungarie coronam, consequenterque nostram maiestatem iuxta eiusdem regni laudabilem consuetudinem devolute*“. — Oktár II. köt. 4 I.

² Lipoveci (Lipóczi) Ilonával való házassága révén Lipovác és Oklics zágrábmegyei birtokoknak lesz a tulajdonosa. — Oktár I. köt. 319. 335 II.

³ A Frangepánok birtokviszonyaira I. Albert király 1438 ápr. 4-én kelt osztóztató levelét. — Oktár I. köt. 306 I. Zsigmondra nézve Oktár I. köt. 33 I.

⁴ Oktár I. köt. 265—6 II.

⁵ Oktár I. köt. 329 I.

kiváltságot nyer, hogy bécsi súly szerint pénzt verethessen.¹ Felesége Isota, az urbinoi herceg özvegye, Miklós estei hercegnek a leánya. Ime *négy* felől érdekelt fél ez a kiváló diplomata. Már is odakapcsolódott a belső osztrák hatalmi körhöz, mint Krajna parancsnoka, Velenczével megmaradt a barátság, felesége útján belékerült a közép- és délolasz nagypolitikába. Birtokai, multja a magyar politika részesévé avatják. Ebben a keretben becsülettel folyt le az élete.

Frangepán István politikai és diplomáciai pályafutását teljes összefüggésében nem ismerjük. A török veszedelmet már 1415 óta megérezte a Frangepán-dominium, s ennek a hatását a keleti egyensúly szempontjából senki sem ítélhette meg jobban, mint István, a ki az Adria öblének felső erkélyéről világosan láthatta a jövőt. Az adriai tenger keleti partján 1433 óta a magyar continentalis hatalomnak már nem volt annyi ereje, hogy a tengeri forgalomban jelentősen kifejezésre jusson. Ekkor merül fel az a nagyszabású terv, hogy a XV. század legkiválóbb uralkodójával, Nápoly királyával Alfonzzal valósítsa meg Hunyadi János főszelményét: az ozmánok kiverését a Balkán-félszigetről. A terv alap gondolata bizonyára az, hogy Magyarország legyen a vezérlő hatalom. Hunyadi letesz minden személyes nagyravágyásról s egyenesen Alfonzhoz fordul Frangepán István útján.

Ha szemügyre vesszük a magyar-dalmát tengerpart s az itáliai félsziget keleti részének főbb pontjai közt a földrajzi, kereskedelmi s történetpolitikai hagyományok szempontjából megérlelt összeköttetést, — Nápolynak s királyi házának, mint a régi keleti latin császárság eszméje fenntartójának nagy szerep jut.² Ebből indult ki Hunyadi János, midőn 1448-iki balkánközi nagy vállalatát megindította.

¹ Oktár I. köt. 339 l.

² L. Nagy Alfonz nápolyi király s a nyugati Balkán-államok cz. tanulmányunkat a bosnyák—szerb tört. tanulmányok cz. a. 1909-ben megjelent munkánkban. Erre vonatkozólag a részletek a 276—280 ll., melyeket nem akarunk ismételni.

Elsősorban meg kellett nyernie a Frangepánokat,¹ köztük a legkülönbet Istvánt, ki a család sajátlagos ösztönével teljesen magáévá tette Hunyadi tervét,² s annak végrehajtásában nagy buzgalommal járt el.

Frangepán István tehát elment Nápolyba s már 1447 nov. 6-án előterjeszti Hunyadi János ajánlatát az *ország nevében*, „in personis universorum dominorum prelatorum et baronum eiusdem regni Hungarie“.

Alfonz király bocsásson a kormányzó rendelkezésére 100,000 aranyat, melylyel az országban 16,000 fegyverest fogadhat, azonfelül az ország kiállít ugyancsak 16,000 fegyverest és a kormányzó még 10,000 oláhot vezet, úgy hogy a török megtörésére 42,000 fegyveres áll majd rendelkezésre. Istennek tetsző dolog ez, egyetemes érdeke a kereszténységnek, s a királynak örök dicsőségére lesz e szent ügy. A király ezáltal nemcsak Magyarországot, hanem a görög birodalmat is megnyerénde. A kormányzó igéri, hogy a pénzből semmit sem tart meg magának, hanem kiosztja az ország főrendei közt, hogy felfegyverkezzenek, s hűséget esküdjenek a királynak.

Szükséges azonban, hogy a király maga jöjjön az országba, ezért a kormányzó 4–6000 emberrel tengerre száll, s kellő biztonságban behozza.

Mindazon várakat s városokat, melyek a kormányzó kezén vannak, ha a király a maga biztonsága szempontjából átadásukat kívánná, menten átadja, jelesül Budát, Temesvárt, vagy Erdély várait. Ha a király nem óhajt személyesen hadba szállani, küldjön tetszése szerint való vezért, s a kormányzó mindent megtesz a siker érdekében.

Pénzét a király ne féltse, mert mindjárt az első esztendőben minden megerőltetése nélkül kap ő Brankovics György rácz despotától s a behódolandó népektől (a Balkánon) annyit, hogy ez a kiadás voltaképp befektetésszámba megy.

Ebbéli ígéreteinek a biztosítására elsőszülött fiát,

¹ Márton 1447. aug. 15-én hűséget fogad Hunyadi Jánosnak. — Oktl. I. köt. 349 l.

² 1447 máj. 3-án még krajnai kapitány. — Oktlár I, köt. 350 l.

„ki a világ minden kincsénél kedvesebb neki“, túszul adja, *mielőtt* a király hozzájárul még e tervhez.

Mindezt azonban gyorsan kell végrehajtani, úgy hogy már *1448 ápr. 24-én* kezdődjék a mozgósítás s az offenzíva.

A kormányzó azonban a maga részéről két feltételhez köti az ügyet: egyfelől a király keresztény hitére fogadja meg írásban, hogy végig kitart a vállalat mellett, másfelől hogy a király Magyarországra jövén, magas méltóságában tartsa meg őt továbbra is s történjék bármi, nem fogja elhagyni s megvédelmezi.

Ennek a megtörténtével a kormányzó a maga s az ország összes rendei nevében keresztény hitére fogadja mindazt, a mit ígért.

Ez a Frangepán István előadása. A követ azt kérte ezek után, hogy a király foglalja mindezt írásba.

Alfonz elfogadta az ajánlatot, csak a pénz kiutalását illetőleg kötötte ki, hogy a fizetés két részletben történjék. Az első részlet (50,000 frt.) a kormányzó fiánaktúszul adása után *1448 ápr. 24.* folyósítatik, a másik fele pedig jun. végén.¹

A mondhatni remekül megalapozott szövetség, sajnos, csak terv maradt. Alfonz király Frangepán István óhajtása szerint már *1447 nov. 7-én* hiteles szövetséglevélbe foglalta ugyan az egyezményt, kikötvén, hogy a magyar rendek s a kormányzó esküvel fogadjanak neki, vagy fiának Ferdinándnak vagy helyettesének hűséget.² Frangepán Istvánnal, ki azonnal visszautazott,³ külön szóbeli üzenetet is küldött a befolyásos országnagyoknak:⁴ *Ujlaki* Miklósnak, *Garai* Lászlónak, *Pálóczi* Lászlónak, megírván nekik, hogy mindenben adjanak neki hitelt.

Magyarországban a főtanácsurak között közmegelegedést keltett a hír s menten követül küldték hozzá *1448-ban* Miklós krakkói esperest. Ámde a király nem váltotta be ígérését. A korhoz képest rengeteg jövedelme annyira

¹ Okltár I. köt. 350—3 ll.

² Oklt. I. 355—6 l.

³ 1447. decz. 11. — U. o. I. 357 l.

⁴ 1447. decz. 11. — U. o. I. köt. 357—8 l.

le volt mindenfélére kötve, hogy a saját maga kitűzte határnapot nem tartotta meg s azt izente a rendeknek 1448 febr. 22-én, hogy majd a jövő pünkösdkor (máj. 12.) követei útján tudatja, hogy *minden tőle telhetőt* el fog követni az ország érdekében.¹

Hunyadi tetteket kívánt s midőn máj. 28-án Alfonz király követsége ajándékokat hozott,² nagyon röviden felelt, sajnálván, hogy Frangepán István még nem hozta el a szövetséglevelet s késik. Végre megjött Frangepán István, kinek a késedelmezése okát nem tudjuk s meghozta a szövetséglevelet. Mindez júniusban történt. A kormányzó most már nem lelkesül az ügyért, mint előbb, fájlalja, hogy annyi idő elveszett s megmarad ugyan eredeti inteniójánál, de — úgymond — helyre kell hozni a mulasztottakat. Ezért újból leküldi hozzá Frangepánt utasításokkal (jun. 24), ki vagy személyesen, vagy követei útján majd mindent közöl a királylyal.³

Most azután már a király sürgeti, hogy a Frangepán István útján küldött szövetséglevelet erősítse meg végre a kormányzó, kinek jun. 24-iki levelére — melyet Frangepán egy megbízottja, *Zárai* Miklós adott át neki — szept. 3-án válaszol. Alfonz király felpanaszolja, hogy az idő mulik, de pénzt *nem* küldött.⁴

Ezt a levelet már Szegeden kapta a kormányzó, a rigómezei ütközet *után*. Mindaz, a mi a király levelében foglaltatik — úgymond — idejét multa. Kitérőleg válaszol, csak azt hangsúlyozza, hogy e szerencsétlenség nem riasztotta el a hit védelmétől, a balszerencse fölött nem esik kétségbe, sőt ez a veszteség megacézolta a lelkét, nem törte meg, sőt inkább tetre készti.⁵ Az egész ügynek az

¹ Okt. I. köt. 359 l.

² Okt. I. 361 l.

³ Oktár I. köt. 361 l.

⁴ Oktár I. köt. 362 l. Frangepán Istvánnak ugyanezen kelettel u. o. 363 l.

⁵ Oktár 1448 okt. 20. Ez a levél igazán classikus latinsággal van írva, s méltó a megolvasásra: „Igitur eo ardentius, fidentiusque exurgimus, quo magis edocti credimus, *quod superna animaversio non inter-necionem sapit, sed eruditionem.*“

a rövid tartalma, hogy Hunyadi, ki tudta és érezte, hogy gyorsan kell cselekedni, nem győzte bevárni Alfonz király diplomáciai körülményes eljárása eredményeit s másként intézte tervét. Bizonyos, hogy elszette ezt a hadjáratot, cserbenhagyták balkáni szövetségesei, mert a hadjárat nem volt jól előkészítve. Viszont igaz, hogy Alfonz elhatározását hiába várta volna meg, legfeljebb néhány ezer arany került volna az országba, de nagy elhatározásokra ez a renaissance király csak a papíron volt képes. Frangepán István valószínűleg maga is így fogta fel missiója eredményét. Hogy nem volt sikere, nem rajta mult.

Ez a diplomáciai küldetés azonban nem változtat Istvánnak László királylyal, sem Frigyes császárral, sem szomszédaival való barátságos viszonyán. Jól van Cilley Ulrikkal is. Mindez nem jelent azonban kislelküséget, mert Frangepán Márton 200 lovassal vitézül küzdött a Rigómezőn.¹

A véres, belgrádi dráma (1456—7.) után bekövetkezett változások után Frangepánék: István,² meg az öccse Márton³ is Mátyás királylyal teljes megegyezésre jutnak, a mennyiben 1460 jul. 15-én a király Istvánt *Bernát* fiával védelmébe fogadja.⁴ Szebb hűségi bizonyítványt alig állítottak ki még magyar főurnak, mint a minőt Mátyás király iratott Frangepán István részére — hihetőleg Vitéz Jánossal —, mikor 1463 decz. 6-án Jajcza városából keltezve a a zágrábmegyei Medve várát adományozta neki.⁵ Hálás köszönet ez az apjának tett hívséges szolgálatokért s azon érdekéért, melyeket a szent korona irányában minden időekben szerzett. Megjegyzi a király, hogy az ő bölcsesége szerezte vissza a hűtlenek kezében levő szlavon várakat.

Mátyás király támaszait látta a Frangepánokban s az

¹ Oklt. II. köt. 58 l.

² Oklt. II. köt. 35 l.

³ U. o. 53 l. Márton az 1463-iki hadjáratban lényeges szolgálókat tett.

⁴ U. o. 39 l.

⁵ Oklt. II. köt. 61 l. és 1464 ápr. 28. Buda. U. o. 68 s k. II.

ő kegyéből lesz István szlavóniai nagybirtokos, Márton meg Busán megye s Bihács birtokosa.¹ El kell tekintenünk a változatos pereskedésektől, s inkább azokra a belső gazdasági momentumokra figyelmeztetjük az oklevéltár használóit, melyek a Frangepánok, de különösen Frangepán Márton adományaira vonatkoznak. Az ő familiareseik, belső embe-reik várakat s apróbb gazdaságokat kapnak.²

Mátyás cseh és osztrák hadjáratai következtében a délvidéken ismét lazább lesz a király iránti hűség. Nem mintha Frangepánék — Bertalan fiát Jánost leszámítva³ — hűtlenségbe estek volna, de apránként ismét feltámad az önrendelkezésnek az az érzete bennök, melyet csak az erős király tudott mérsékelni. Nagy csapásnak látszik a családra nézve Veglia szigetének elvesztése (1480 jun. 29). Frangepán János (Angelo) a fekete juh ebben a családban. Rajta feltetszik már a renaissance perversitása. Jellemtelen, orgyilkosságra is kész⁴ s minden hatalmaskodásban részes. Vegliának mindamelllett a családra nézve már nem volt meg a régi jelentősége. A modrusi ispán Frangepán Bernát, a nápolyi királynak s a magyar királynak Aragoniai Lujzával (Alfonz király unokája) való házassága következtében atyjafia már teljesen belföldi (terra ferma) dynasta, kivel a köztársaság a saját érdekében is kénytelen jó szomszéd-ságot tartani. Ő képviseli voltakép Horvátországot, mint a királytól — fia Corvin János (később Frangepán Bernát veje) érdekében — melegen pártolt⁵ leggazdagabb főúr, kit a római császár is mindenha figyelembe vesz. Frangepán Bernát már nemcsak főnemese a magyar koronának, de tényezője azon érdekeknek, melyek az adriai tenger egyeteméhez fűződnek, melyet nyugat felől a törökök (már

¹ Oklt. II. köt. 72 l. A szlapon és horvát compossessoratusra számos oklevél különösen érdekes adatot tartalmaz.

² Oklt. II. köt. 125. 143 ll.

³ Oklt. köt. 148 l.

⁴ Oklt. II. köt. 195 l. Tervét Mátyás király meggyilkoltatására előadja Velenczében, de visszautasítják.

⁵ 1488 márcz. 10. — Okltár II. köt. 184 l.

1463-ban, de különösen 1483-ban Hercegovina bukása után) mindinkább veszélyeztettek.

Mátyás király a török veszedelmet csak elodázta, de nem háritotta el. A magyar végeket megóvta, Szlavóniában s Horvátországban fenntartotta a jobbiztonságot s az állami rendet, a míg élt. Halála után elkövetkezik a végek bomlása s a magyar birodalmi erő meggyöngülése. Magyarország szegényedik, nem fizeti a végvárakat, nem tudja az állami rend fenntartóinak túlkapásait megfékezni s a pénzügyi csőddel karöltve bekövetkezik a birodalmi politikának is a züllése.

Nem lehet feladatunk, hogy az oklevéltár ismertetése keretében részletezzük mindazon okokat, melyek úgy a Frangepán-család, mint a horvátországi nemzetségek politikai színváltásában 1490 óta döntő szerepet játszottak.¹ De lehetetlen elhallgatnunk, hogy számos oly apró ok halmozódott fel, a mely a horvát végek lelkében azt a meggyőződést keltette, hogy ily körülmények közt a saját létük fenntartása érdekében hatalmasabb középpontot kell keresniök. Az Ulászlót uraló, önmagával meghasonlott akkori magyar főnemesség nem fejtett ki akkora állami erőt, a mely a törökök közvetlen szomszédságában veszélyeztetett területeknek biztonságot nyújtott volna. A végvárakba nem szállítottak kellő élelmet, s amit küldöttek, azt is a hatalmaskodó Karlovics János bán tartotta vissza a maga javára. A várfalak mindenütt romladoztak, tetejük nem volt s helyzetük 1490-ben oly siralmas, hogy ha a török akkor rontott volna rájuk, rögtön beveheti. Magukban a várakban élelmiszereket nem tettek félre ostrom idejére. Mindent a váralji piacokról vásároltak hitelbe. Műszaki felszerelésről beszélni sem lehetett. Mindenütt hijával voltak ágyunak, löpornak. A bosnyák és hercegovinai mohamedánok nagyon könnyű szerrel fogdosták el nemcsak a kereskedőket, hanem mindenkit, a kinek Magyarország ezen végvidékén

¹ V. ö. Biedermann H.: *Gesch. der oest. Gesamtstaatsidee* II. köt. 62 l. egyoldalú, de bő anyagát, Firnhaber, Chmehl s Mesits adalékait a *Starine* V. kötetében.

dolga akadt. Ezenfelül a magyar király nevében a kapzsi bán 20,000 frt rendkívüli taksát zsarolt ki ettől a szegény néptől. Budára természetesen azt jelentette, hogy minden rendben van és hogy ő mennyit tesz a török védelem ügyében. De azonközben a horvátországi nemesség elvesztette jobbágyait, mert a török elfogdosta tőlük, s kardjuknál egyébök nem maradt. Horvátországban ép úgy visszacsírták Mátyást, mint Magyarországon. Mert ha kellett, Mátyás rendkívüli bírakat küldött az országba és rendet teremtett, a minőt éppen lehetett. Most panaszkodni sem mernek.¹

Budán a végvárankból jövő hirnököket, a kik pénzt kértek, vagy pénz nélkül eresztették el, azzal a kifogással, hogy várjanak, vagy ha türelmetlenkedtek, elverték onnan. A tengerparton levő városok ugyancsak megérezték a forgalom csökkenéséből, hogy a magyar korona hatalma hanyatlik. Ez a két körülmény egymással okozatos összefüggésben állott. Minthogy Magyarországon mindenki azon igyekezett, hogy minél kevesebb adót fizessen, s a befolyt adókat is hűtlenül kezelték, a mellett még hiányzott az erős kéz, a mely rendet tudott volna teremteni, igen természetes, hogy az elszegényedett ország, mint kereskedelmi középpont, természetes gazdagsága daczára is lehanyatlott. Ebben az arányban a magyar-horvát tengerparton is csak apró forgalommal és szatócskereskedéssel találkozunk. A szegénységet még tetézi az is, hogy folyton résen kellett lenniök életükért. Ez a magyarázata, hogy I. Miksa politikája oly termékeny talajra talált a horvát főurak nagy részénél. Kitűnő emberismerettel kiválasztotta az elégedetlen elemeket (Frangepán János, Oklevéltár II. köt. 196. 213 ll.) és fenntartotta a viszonyt a horvát urakkal akkor is, a mikor a pozsonyi béke után Ulászlót vallották királyuknak. A Frangepánok közül Frangepán Bernát fejezi ki legkomolyabban a horvát főurak politikai eszejárását, a mikor a velencei köztársaságnak² egy levelében azt írja, hogy ha Horvátor-

¹ M. O. D. L. 26097.

² Oklt. II. köt. 214 l.

szág elvész, nem lehet tudni, mikor lehet azt visszaszerezni. Csak egy mentsége van: a keresztény fejedelmek belátása, leginkább pedig azoké, a kiket elsősorban illet. „A mi magyar királyunk és a rómaiak királya, a kiknek birtokai-
val *szomszédos* Horvátország, valamint a velencei köztársaság is.“ Ez nem a Miksa királytól bérbe vett zsoldos Frangepán Jánosnak,¹ hanem a család fejének komoly nyilatkozata, a ki nem csatlós, hanem a többiek helyett is gondolkozik.

Frangepán Bernát tehetséges, vitéz és büszke fiában Frangepán Kristófban már egyéb érzések jutnak felszínre. Míg az öreg Frangepán Bernát a maga ura, Frangepán Kristóf már a Habsburgok vitéz katonája. Míg atyafiai a király szolgálatában állanak, Frangepán Gergely kalocsai érsek pedig egyike a legkülönb magyar főpapoknak,² Kristóf úr a XVI. századbéli condottierinek, a Landsknechtnek példányképe. Szolgálja Miksát, Ferdinándot és gyűlöli a magyar urakat. Magyar főnemesnek tartja ugyan ő is magát, a királyt, II. Lajost elismeri, de közérzés nincs benne. Szülőföldjéhez csak annyiban ragaszkodik, a mennyiben odavaló, de főeleme a harc.³

Közbevetőleg megjegyezzük, hogy a horvátországi főurak kétlelkűségének már 1520, illetve 1521 óta megvan a bizonyos magyarázata.⁴ II. Lajos sógorával Ferdinánd főherczeggel a két ország határainak védelme szempontjából oly véd- és daczsövetséget kötött, mely szorosabb összeköttetésbe hozta Magyarországnak horvát végvidékét szomszédjaival. Istvánffyból tudunk annyit, hogy 1521-ben Ferdinánd főherczeg a horvátországi és a jajczai bánági várak megszállására a magyar királylyal kötött szerződés következtében megszállási jogot nyert, illetőleg maga a

¹ Oklt. II. köt. 229. 227. 268. 278 II.

² Oklt. II. köt. 329 I.

³ Oklevéltárunkban az elég bő Frangepán-féle irodalom idevonatkozó közleményeit mind felvették a szerkesztők.

⁴ Fraknoi munkáit s kiadványait csak emlitem, mint ez évek egyik főforrását.

magyar király kérte fel erre. E szerződésnek nyoma sehol sincs, sőt tudjuk, hogy 1526 előtt az osztrák főherczeg őrseget e helyekre nem küldött. Azonban a két uralkodó között tárgyalás folyt, csakhogy Belgrád eleste, (1521.) után.

Az a sereg, a melyet a főherczeg felajánlott, úgymond Lajos király, a török ellenében, nem volt elégséges számú. A király legalább is 100,000 emberre s 100 ágyura teszi a sereg számát, illetőleg tűzérőségét, a mely iránt a bécsi alkudozások folyamán megegyeztek. De a mit a főherczeg ígér, azt tartsa is meg és pedig feltétel nélkül. Ebből látjuk, hogy a főherczeg tényleg a segedelemért bizonyos kikötéseket tett, a melyeket a király nem fogadott el.

Kívánatos, hogy a főherczeg a királylyal együtt személyesen szálljon hadba. Lajos király arról fog gondoskodni, hogy az ő részéről ígért 60,000 ember készen legyen a lőszerekkel együtt. Elhatároztatott, *hogy a hadak egy része Horvátországban legyen, nehogy a míg a háboru folyik, az ellenség a főherczeg tartományait megrohanja.* Nem szabad a sereget megosztani, mert különben a török egyesül és ezért kell közös erővel fellépni. A két fél kölcsönösen maga fizeti a saját hadait. Azt természetesen előre meghatározni nem lehet, hogy meddig tartson a háboru, mert az a dolog lefolyásától függ; a különféle csapatokat csak a harc színhelyén kell összpontosítani, vagy pedig ott, a hol az élelmiszerek kényelmesebb szállítása miatt alkalmasnak mutatkozik. Hogy hol legyen a harc színhelye, azt előre megállapítják.

A két uralkodó a hadvezér kérdésében könnyen megegyezhetik. Ha a főherczeg Magyarországtól kötelezvényt kérne és biztosítékot arra az esetre, hogy ha a 60,000 harcos és 100 ágyu nem állíthatná ki, arra nincs szükség, mert hiszen a kényszerűség egyesíti őket mint testvéreket. „Azokat azonban, a kik Horvátországban gyanusoknak látszanak, a királyi felség nem akarja büntetlenül elengedni, a kik méltán rászolgáltak a büntetésre. Azonban az időt e tekintetben meg kell választani. Ezzel a király az igazságnak tartozik.

A király most a pénzbeváltást nem rendelheti el. Szükségből veretik a pénzt és nem néznek a jóságra. A legközelebbi hadjárat alkalmával a külföldi hadak a saját pénzüikkel vehetik az ételmet. A külföldi pénzt mindenütt elfogadják.

Azt még a király most nem tudja meghatározni, hogy országaiból mikép állíthat ki csapatokat, t. i. hogy hány nehéz lovast, hány gyalogost, azonban valamennyien jól lesznek felszerelve, úgy fegyverzet, mint egyéb kellékek dolgában. Mindazonáltal reméli, hogy az összes tartományokból a 60,000 ember kitelik.

A háborúban senki sem harcol zsold nélkül, azért ezen 60,000 ember részére fizetést állapít meg az ország. A hadrakelés ideje legalkalmatosabb Mária mennybemenetele idején és pedig Zalánkemen mel-

lett a Szerémségben. A támadás módját illetőleg a két fejedelem meg fog egyezni.¹

A két uralkodó közti viszony mindazonáltal egész más szempontból bírálendő el, mint két teljesen idegen uralkodóé. Mert igaz, hogy az 1505-iki végzés következtében a Ferdinánd és II. Lajos öröklését illető házassági szerződés a magyar állami jog szempontjából hatálytalan, de a két uralkodó közti személyes érintkezés 1526-ig bensőnek mondható. Ez oknál fogva a budai udvarban ugyan nem szívesen látták, hogy Frangepán Kristóf, Farkas, György, Mátyás és Blagay István Ferdinánd szolgálatában állanak,² de ugyan-ezek az urak a budai udvarban ép úgy megfordultak, mint a hogy Ferdinánd főhercegtől elfogadták a zsoldot. Ezt azzal indokolhatták, hogy ők mint a krajnai határon levő birtokosok, az osztrák területet is megvédik a töröktől és ez a zsold tulajdonképen a főherceg részéről hozzájárulás volt a saját országa védelmére.

A magyar birodalomhoz való tartozás és a király iránti hűség azért még ekkor sem volt pusztán szó. Nem lehet meghatottság nélkül olvasni Scardona 1522 márczius 29-én kelt levelét, a melyet külön követével, Stipcics Boldizsárral küld II. Lajos királyhoz. Mocsoktalanul akarják megtartani a király iránti hűséget, mit őseik példájához képest meg akarnak óvni. Ezért már előbb elküldték hozzá követeikkel, polgártársaikkal a város kapuját, hogy viselje a király gondját s engedje meg nekik, hogy másképp rendezhessék el ügyeiket. Most azonban, midőn a török három felől is közeledik, kérik a királyi felséget, mint az ő urukat, hogy küldje vissza követeiket és adjon nekik arra szabadságot, hogy — a király szolgálatában tovább nem

¹ Ezen érdekes fogalmazvány Budapesten M. O. D. L. 36,369. sz. alatt őriztetik és további folyamán az élelmezés módját állapítja meg, hogy merre szállíttassék a seregek részére az élelem. Kitűnik, hogy e hadjárat Nándorfehérvár visszavételére van irányozva, tehát 1521 után kelt.

² 1524 december 9. — Oklevéltár II. köt. 271 l.

tudván megmaradni — becsülettel távozhassanak. Ezt majd szóval elmondja az ő követük.¹

Ily körülmények közepette nincs mit csodálkozni, hogy Frangepán Kristóf nekidühödött, midőn Szathmáry György primás hazugnak mondotta a budai tanácsban, mire tetteleg arczul ütötte a főpapot. Ha vissza nem tartják, le is kaszabolja.² Lélektanilag megmagyarázható, hogy e déli vérmérsékletű heves ember a mohácsi csata után Jozefics Ferencz zenggi püspöknek szeptember 25-én azt írja, hogy a mohácsi veszteség csak hasznos tanulság, mert különben nem lehetett volna a gögös magyarok alatt élni.

Ugyanez a Frangepán Kristóf 1526 aug. elsején ezer rajnai forintért elkötelezi magát Ferdinánd szolgálatába,³ de már 1526 december 21-én Németújvárott Szapolyai Jánossal megegyezik és hive lesz.⁴ S ezt a vitéz katonát, ki a Habsburgokért kemény fogságot állott ki, a Ferdinánd pártján harczoló Batthyány Ferencz hadai ölik meg Varasd ostrománál. Ugyanez a magyar rangtársait gyűlölő és a Habsburgok alatt szolgáló condottieri később ép oly hevesen gyűlölte Ferdinándot. Megjegyezzük, hogy Frangepán Kristóf nem képviseli a minden körülményekkel számot vető családi típust, mert atyja az öreg Bernát jobban megérti a helyzetet és Ferdinánd királylyal tart.⁵ És ezzel végződik oklevéltárunk is, mely addig terjed, a míg a középkori magyar birodalom függetlenül tudta helyzetét az akkori európai államrendszerben fenntartani. Ez a magyar korona iránt nagyjából oly hűséges család még másfél századig virágozik,

¹ Ez érdekes levelet közölte Pray György: *Epistolae* I. köt. 168 l. Statilius János ugyanez ügyben Báthory István nádornak 1522 márczius 11-én a legmelegebben ajánlja, hogy Dalmáciának ezt az egyetlen hű városkáját ne foszszak meg mindentől. — M. O. D. L. 24397.

² Oklevéltár II. köt. 379—380 ll.

³ Oklevéltár II. köt. 381 l.

⁴ Oklevéltár II. köt. 384 l.

⁵ Oktár II. köt. 390—1 ll.

hogy mint a magyar önálló rendiség képviselője, utolsó ivadékában magyar társaival együtt vérpadon fejezze be életét.

* * *

A család nemzetségi táblázatát aránylag legteljesebben KLAJČ Alajos állította össze 1901-ben. Igen hasznos munkát végzett ez irányban WERTNER Mór is már idéztük tanulmányában. FRANGEPÁN Lajos őgróf szintén azon volt, hogy a családnak szerinte magyar ágát a rendelkezésére álló adatok alapján összeállítsa. Apodiktikus teljességgel nem tudjuk összeállítani a családnak teljes, chronologiaiailag is megálló családfáját. Legjobbnak véltük azért, hogy ha *ez oklevéltár alapján* állítjuk össze a származást, úgy hogy a későbbi kutatás lékeit kitöltse és teljessé tegye.

THALLÓCZY LAJOS.

TARTALOM.

	Lap
I. 1454. márcz. 22. Frigyes császár parancsa Frangepán István krajnai kapitányhoz, hogy a krajnai steini polgárokat kiváltságaikban ne háborgassa	1
II. 1454. ápr. 11. Frangepán Iván ajándékvalló levele, a Veglia szigetén Dubasnicza mellett levő szent András egyháznak ajándékozott grobniki jobbágyról	1
III. 1454. jun. 20. Frangepán János levele Foscari Ferencz velencei dogehez, melyben a megkötött béke felett örömét nyilvánítja s megköszöni, hogy a békébe őt is beléfoglalta	1
IV. 1454. július 2. V. László király adománylevele Frangepán Bertalan számára, a Knin vármegyei Dool, Runczi, Novigrád és Tersácz falukról	2
V. 1454. aug. 4. A velencei államtanács Márton zengi comest a köztársaság kárára űzött hamis pénzveréstől eltiltja	4
VI. 1454. — Zsigmond osztrák herczeg levele Foscari Ferencz velencei dogehez	4
VII. 1454. — Foscari Ferencz doge levele a virentinói pásztorkunyhók tárgyában.	5
VIII. 1455. május 3. V. László király új adománylevele, a Frangepán Mártonnak adományozott Kosztajnicza és Lipócz várakról.	5
IX. 1455. máj. 3. V. László király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Mártont Kosztajnicza és Lipócz várak birodalmába iktassa be.	7
X. 1455. aug. 20. Frangepán János a Bescha völgyi szent Kozmademjén monostort tartozékaival együtt a zengi pálosok Megváltó rendházának adományozza	9
XI. 1455. szept. 7. A zágrábi káptalan Frangepán Mártont Kosztajnicza és Lipócz várak s ezek tartozékai, úgyszintén Jasztrebarszka város birtokába beiktatja	9
XII. 1455. szept. 18. A zágrábi káptalan előtt Debrentei Himfi Benedek fia László és rokonai Frangepán Mártont a Zágráb vármegyei Lipócz várnak s Komogojna és Kosztajnicza várkastélyoknak és ezek tartozékainak fölkerésésétől tiltják	11
Frangepán-Oklevéltár II.	IV

	Lap
XIII. 1455. okt. 19. V. Alfonz nápolyi és aragoniai király levele Frangepán Jánoshoz, a Kalabriából szállítandó gabona iránt adott engedély tárgyában	12
XIV. 1455. okt. 28. Frangepán Márton elődeinek, főleg atyjának Miklós dalmát- és horvátországi bánnak a pálosok czirkveniczai szűz Mária rendháza számára kelt kiváltságleveleit megerősíti.	13
XV. 1455. okt. 28. Frangepán Márton a czirkveniczai pálosokat az atyjától, Frangepán Miklós horvátországi bántól nyert szabadságaikban és birtokaikban megerősíti	14
XVI. 1456. máj. 16. V. László parancsa Frangepán Duim Borsod megyei főispánhoz és diósgyőri várkapitányhoz, a ládi pálosoknak Szalántai László elleni panasza tárgyában	14
XVII. 1456. máj. 16. V. László parancsa Frangepán Duim Borsod megyei főispánhoz és diósgyőri várkapitányhoz, a ládi paulinusok kereszturi jobbjáinak jogtalan megadóztatása tárgyában.	14
XVIII. 1456. máj. 18. V. László parancsa Frangepán Duim Borsod megyei főispánhoz és diósgyőri várkapitányhoz, a tárkányi karthauzi szerzetesek zsérczi és noszvaji erdeinek a kövesdi lakosok által való elpusztítása tárgyában	15
XIX. 1456. október 15. V. László nikolsburgi Liechtenstein Vilmos végrendeletét, mely szerint a hűbérben bírt Willfleinsdorf várát nejének, Frangepán Miklós leányának Borbálának hagyományozta, megerősíti.	15
XX. 1457. jun. 24. Schaunbergi Albrecht bécsi prépost és testvérei kötelezvénye, Frangepán Duimnak való tartozásukról. . . .	15
XXI. 1457. jul. 10. Frangepán István a modrusi szent Márk temploma mellett levő keresztelő szent János egyházat fő- és mellékoltáraival s kegyuri jogával, továbbá egy modrusi udvarházat a hozzátartozó malommal s végül Maglics és Piscsatki falukat Ostreherics Mártonnak adományozza.	17
XXII. 1457. szept. 28. A zágrábi káptalan előtt Frangepán Márton és Bertalan Bakar vára iránt egyezsége lépnek	17
XXIII. 1457. okt. 20. Frangepán István levele Sforza Ferencz milánói herceghez, a magyar- és németországi hírekkel hozzáküldött Dénes fia Miklós követsége tárgyában	21
XXIV. 1457. nov. 16. Frangepán István kiváltságlevele szolgálja Grobniczai Zsigmond számára, grobniczai házának adómentességéről	22
XXV. 1458. márcz. 30. Frangepán János levele Sforza Ferencz milánói herceghez, az állítólag Vegliában kirabolt Gotsalvis Gábor javainak visszaadása tárgyában.	22
XXVI. 1458. jan. 22. Frangepán János levele a milánói herceghez, melyben a magyarországi eseményekről tudósítja . . .	24
XXVII. 1458. szept. 2. A zágrábi káptalan tiltakozó levele, az atyja birtokainak elosztásakor neki jutott Czetin és Erminj várakkal	

	Lap
elégedetlen, sőt Kersztinának elidegenítésével meg is károsított Frangepán György számára	26
XXVIII. 1458. szept. 4. Frangepán István, Duim, Márton, Zsigmond, a Bertalan özvegye Erzsébet és fiai Angelo és Miklós, továbbá Frangepán György és Bertalan Zeng város régi jogszabályait és törvényeit megerősítik	28
XXIX. 1458. szept. 5. Frangepán Márton szolgáját Ricsanin Jurisát, a Tersácz vára alatt Jezsics Ivántól vásárolt malma után járó mindennemű szolgálmány alól fölmenti	28
XXX. 1458. decz. 22. Frangepán Duim és felesége Borbála asszony szerződése Czendgraff Pállal, ennek szluini kapitánysága tárgyában	28
XXXI. 1458. decz. 24. Mátyás király tiltó parancsa Frangepán Istvánhoz és rokonaihoz, a családi birtokosztáskor megrovított, sőt Kersztina nevű birtokának tudtán kívül való elidegenítésével meg is károsított Frangepán György részére.	30
XXXII. 1459. máj. 20. Mátyás király levele Sforza Ferencz milánói herceghez, a pápához küldött követei előterjesztésének meghallgatása tárgyában	32
XXXIII. 1459. okt. 7. Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Mártont a Siebreicher Zsigmondtól és Semenics Ottótól kiváltott és neki adományozott Krupa vára birodalmába iktassa be	33
XXXIV. 1459. nov. 4. Frangepán Miklós kiváltságlevele Iván pap és testvére, Lukács diákon számára, hogy Ozalj határán egy-egy malmot építhessenek	34
XXXV. 1459. november 22. A zágrábi káptalan Frangepán Mártont Krupa vára és tartozékai birodalmába beiktatja	35
XXXVI. 1460. jun. 25. Frangepán Márton adománylevele a czirkveniczai szűz Mária pálos rendháznak Szelczében és Jeszenovóban adományozott két szőlőről	36
XXXVII. 1460. jul. 15. Mátyás király egyebek között a mantuai gyűlésre küldött követség vezetésében szerzett érdemei jutalmául Frangepán Istvánnak adományozza a Zágráb vármegyei Tolicsi, Szentiván, Babinagora és Subcsane falukat.	36
XXXVIII. 1460. jul. 15. Mátyás király kiváltságlevele, a fiával Bernáttal együtt királyi védelmébe fogadott Frangepán István számára	39
XXXIX. 1460. — Frangepán Márton kiváltságlevele Illés zlati bíró fia Tamás számára, házának adómentessége tárgyában	41
XL. 1461. január 28. A zágrábi káptalan örökvalló levele, a brebiri Subics Miklós által kétezzer arany forintért Frangepán Duimnak örökbe vallott Zágráb megyei Pernye városáról	41
XLI. 1461. márcz. 10. Mátyás király meghagyja a császmái káptalannak, hogy Frangepán Mártont a Zágrábmegyei Sztenicsnyák vára és tartozékai birtokába iktassa be	43

	Lap
XLII. 1461. márczius 23. A velencei allamtanács, a kívánságára János vegliai comes által leromboltatott vegliai sóbányák fejében a nevezett comesnek évenként ötszáz kőszót utalványoz	44
XLIII. 1461. márczius 26. Özvegy Frangepán Bertalanné Erzsébet asszony a szegénységgel küzködő zengi szent Ilona pálos kolostornak, a Brinje melletti havason egy Dolacz vetrni nevű kasszálót adományoz	45
XLIV. 1461. jun. 5. A zágrábi káptalan tiltó levele, a Kraszna és Glavacza falukat bitorló Frangepán Zsigmond ellen, a Frangepán György számára	45
XLV. 1461. június 9. A császmái káptalan Frangepán Márton Sztenicsnyák vára és tartozékai birtokába beiktatja	46
XLVI. 1461. aug. 4. Mauroceno Pál, a velencei köztársaság megbízásából, vejenek János vegliai comesnek Fiume iránt való szándékát helyesli	48
XLVII. 1462. márcz. 12. A Sztrelcse nemzetségbeli koronai nemesek, a fogott bíráknak fölkért othoki nemesek jelenlétében határozott szkorcsepoljei, kucseri és serjavineblatói birtokaikat végrendeletileg a kamenszkoí pálosoknak hagyományozzák.	48
XLVIII. 1462. jun. 27. Frangepán István, Duim, Márton, Zsigmond, György, Bertalan és János s ennek fia Miklós Zeng városát a Miklós bán idejebeli kiváltságaiban megerősítik	49
XLIX. 1462. — Vitéz János váradi püspök levele Frangepán Zsigmondhoz, melyben kérésének támogatását igéri	49
L. 1463. ápr. 24. Frangepán Márton örökvalló levele a Broz buccari bírónak eladott buccari Franov-féle házról és Krastinov nevű földről	49
LI. 1463. május 12. Frangepán Márton zálogvalló levele, a Lipócz vára hátralevő zálogösszege fejében Auersperg Engelhartnak zálogba vetett Szamobor váráról.	49
LII. 1463. május 15. Frangepán Márton Auersperg Engelhartnak, ki a neki zálogba vetett Lipócz várát visszaadta, a zálogösszeg egy részének megtérítése mellett Szamobor várát bevallja	52
LIII. 1463. május 23. Frangepán István horvát bán levele Sforza Blankához, melyben követét, Márton porkolábot kegyeibe ajánlja	53
LIV. 1463. szeptember 5. Frangepán Márton adománylevele Zlavetics faluról, Dragathics Fábián számára	53
LV. 1463. november 15. II. Pius pápa bullája Dénes bíbornokhoz, a zágrábi káptalan által hamis ürügy alatt kiközösített Frangepán Márton panaszára tartandó tanukihallgatás tárgyában.	57
LVI. 1463. nov. 23. Mátyás király Frangepán Márton örökös és szerzett birtokai birodalmában megerősíti	57
LVII. 1463. december 6. Mátyás király adománylevele a Frangepán Istvánnak adományozott Medve váráról	60
LVIII. 1463. — Frangepán István kiváltságlevele Zebisè Fülöp és Franko számára, modrusi házuk adómentességéről	63

	Lap
LIX. 1464. jan. 17. Mátyás király Frangepán Mártont tiltja, hogy a zágrábiakat a birtokain megvámolja	63
LX. 1464. márcz. 21. Frangepán Márton Szokolics Fülöpnek Vrt nevű földjén malomépítésre engedélyt ad	64
LXI. 1464. ápr. 5. Mátyás király Szkrád, Busin, Kladussa, Osztrovicza, Krupa, Kosztajnicza, Sztenicsnyák és Lipovác várakat, továbbá Gradecz, Komogojna várkastélyokat és Lippa városát Frangepán Mártonnak adományozza	64
LXII. 1464. ápr. 5. Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, Frangepán Mártonnak Szkrád, Busin, Kladusa, Osztrovicza, Kosztajnicza, Sztenicsnyák, Lipovecz várak, Gradecz, Komogojna várkastélyok és Lippa város birodalmába való beiktatása tárgyában	66
LXIII. 1464. ápr. 5. Mátyás király parancsa Zapolyai Imre boszniai kormányzóhoz, hogy a nemesi szabadságuktól Frangepán Márton által megfosztott Verhovina nemzetségbelieket nemesi szabadságaikban védelmezze meg	68
LXIV. 1464. ápr. 28. Mátyás király adománylevele Medve váráról Frangepán István számára	68
LXV. 1464. jun. 7. Mátyás király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, Frangepán Duimnak a Líka vármegyei Ujvár vára birtokába való beiktatása tárgyában	71
LXVI. 1464. jun. 21. A zágrábi káptalan Frangepán Mártont Szkrád, Busin, Kladusa s több megnevezett vár, várkastély, falu és Lippa város birodalmába beiktatja	72
LXVII. 1464. jul. 2. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Márton számára, Szkrád, Busin, Kladusa, Osztrovicza, Kosztajnicza, Sztenicsnyák, Lipovecz várakról s Gradecz, Komogojna várkastélyokról és Lippa városáról	76
LXVIII. 1464. jul. 22. A kníni káptalan Frangepán Duimot a Líka vármegyei Ujvár vára birodalmába beiktatja	79
LXIX. 1464. aug. 9. Frangepán Zsigmond adománylevele, a modrusi szentMiklós pálos kolostornak adományozott Tiszovik nevű faluról	81
LXX. 1464 aug. 15. Frangepán Iván a sužani szent János egyházat omisljei Gujasich Marin papnak adományozza	81
LXXI. 1465. márcz. 1. A velencei államtanács Frangepán Istvánt sógora, a modenai herceg kérésére, Isota estei őgrófnétől született fiával együtt oltalmába fogadja	81
LXXII. 1465. márcz. 14. A zágrábi káptalan zálogvalló levele, a Kladussai Iván fiai által Frangepán Györgynek zálogba vetett Kladussa váráról	82
LXXIII. 1465. jun. 1. Frangepán Márton zálogvalló levele, a Frangepán Györgynek zálogba vetett Kladussa váráról	83
LXXIV. 1465. aug. 3. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Duim számára, Zeng és Veglia vármegyék, továbbá Szluin,	

	Lap
Osztrovicza, Novigrád és Ledenicza várak részeiről, végül a Lika vármegyei Ujvár váráról	84
LXXXV. 1465. aug. 10. Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, Frangepán Györgynek Kladussa vára birodalmába való beiktatása tárgyában	87
LXXXVI. 1465. szept. 10. A zágrábi káptalan Frangepán Györgyöt Kladussa vára és tartozékai birodalmába beiktatja	89
LXXXVII. 1465. okt. 2. A zágrábi káptalan előtt Frangepán Márton Jarovell, Dolacz, Grabrovnicza, Prezecsnicza, Dzihovo és Zablatia falukat Zrínyi Péternek zálogba veti	90
LXXXVIII. 1465. nov. 8. Frangepán Zsigmond levele Sforza Ferenczhez, hogy Magyarországból visszatérő követe, Pesarói Péter előterjesztésének adjon hitelt	92
LXXXIX. 1465. nov. 10. Frangepán Iván a castelmuschioiak panaszára a sertéseikkel sok kárt okozó morlások határait kijelöli.	93
LXXX. 1465. nov. 26. Frangepán Angelo levele Sforza Ferenczhez, hogy Magyarországból visszatérő követe, Pesarói Péter előterjesztésének adjon hitelt	93
LXXXI. 1466. márcz. 5. Frangepán István, Duim, Márton, György, Bertalan, Angelo és Miklós a szent Ilonáról és Megváltóról nevezett zengi pálos rendházakat a Sviczán levő malmaik, Malevczi és Belgrád faluk s brinjei, podgvozdaczi, bandvori és botoczi részeik birtokában megerősítik	94
LXXXII. 1466. márcz. 5. Frangepán István, Duim, Márton, György, Bertalan, János és Miklós a Zeng melletti szent Ilona és Megváltó pálos kolostorokat a Svicza folyón levő malmaik, Malevczi és Belgrád faluk s brinjei, podgvozdaczi, bandvori és botoczi birtokaik birodalmában megerősítik	94
LXXXIII. 1466. márcz. 31. A zágrábi káptalan előtt Kladussai Iván fia János a Zágráb megyei gáji kerületben fekvő Bocskócz falu felét százhetven aranyért Japrai Mihálynak örökbe vallja	96
LXXXIV. 1466. ápr. 14. Miklós vegliai püspök kiváltságlevele a modrusi szent Miklós pálos kolostor számára, a Veglia szigetén Frangepán Jánostól adományban nyert Bescha völgyi szent Kozma-Demjén pálos rendházról	96
LXXXV. 1466. ápr. 18. Miklós vegliai püspök a modrusi szent Miklós pálos rendházat, a Veglia szigetén Frangepán Jánostól neki adományozott Bescha völgyi szent Kozma-Demjén egyház birtokában megerősíti	97
LXXXVI. 1466. április 18 után. Frangepán János, Miklós vegliai püspöknek a pálosok Bescha völgyi kolostora számára kelt kiváltságlevelét megerősíti	97
LXXXVII. 1466. jun. 22. Frangepán János levele Sforza Galeazzóhoz, melyben atyja elhunytá fölött részvétét, megválasztatása felett örömét nyilvánítja	97

	Lap
LXXXVIII. 1466. aug. 10. Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, Frangepán Györgynek Kladussa vára birodalmába való beiktatása tárgyában	98
LXXXIX. 1466. aug. 16. Mátyás király tanuvallató parancsa a császmái káptalanhoz, hogy a Zágráb megyei Gyuricza és Ert s a sztreninai birtok ügyében, melyeket Hunyadi János bátmonostori Töttös Lászlónak adományozott volt, de Frangepán Márton hatalmasul elfoglalta, továbbá a Frangepán Márton gradicsi porkolábjá által elpusztított Blina dolgában tartson vizsgálatot	100
XC. 1466. aug. 24. A zágrábi káptalan előtt Frangepán György fiai Frangepán Istvánt és fiát Bernátot Vitun várának és Modrus vármegyének bitorlásától és fölkeréséstől tiltják	100
XCI. 1466. aug. 25. Mátyás király a Tersán vára és Modrus városa iránt Frangepán István és Márton közt folyó perben ez utóbbit örök hallgatásra ítéli.	101
XCII. 1466. aug. 28. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán István számára, Tersán váráról és Modrus városáról	103
XCIII. 1466. szept. 4. A zágrábi káptalan előtt Frangepán György fiai atyjokat s a megnevezett Frangepánokat Vitun és Tersán várak, továbbá Modrus tartománya s tartozékaik elfoglalásától eltiltják	105
XCIV. 1467. jun. 19. II. Pál pápa Frangepán Márton utódait, a meny nyiben a tersatói és novi pálosok szűz Mária rendházai részére tett végrendelete végrehajtását elmulasztának vagy megakadályozták, egyházi átok alá veti	107
XCV. 1467. jul. 15. A császmái káptalan előtt Zrínyi Péter és fia Frangepán Mártont Komogojna várkastély és falu felkeréséstől eltiltják	107
XCVI. 1468. jan. 13. II. Pál pápa bullája a vegliai püspökhöz és az arbei főpresbyterhez, hogy az egyházból a zágrábi káptalani tized meg nem fizetése miatt kiközösített Frangepán Márton ügyében tartsanak vizsgálatot.	109
XCVII. 1468. febr. 6. Frangepán Márton a Mindorfhar Frigyes halálával megürült topiczai apátságot, Mátyás királytól reá ruházott kegyuri jogánál fogva, Sztenicsnyáki Márton fia György zágrábi egyházmegyei clericusnak adományozza	109
XCVIII. 1468. márcz. 21. A megnevezett Frangepánok Zeng város kiváltságait megerősítik	109
XCIX. 1468. ápr. 11. Frangepán Márton a czirkveniczai szűz Mária pálos rendháznak egy Miklós nevű vlach jobbágyot adományoz	110
C. 1468. aug. 12. Frangepán Márton a Vinodol megyei Kotort, továbbá a bakari, bríbiri, novigrádi, otocsáczí, okicsi és kosztajniczai várak bizonyos jövedelmeit végrendeletileg a franciskánusok tersatói szűz Mária rendházának hagyományozza	110

	Lap
CI. 1468. aug. — Frangepán János tiltja az Almissza vidékére telepített morlákokat, nehogy legelőik határát átlépni merészeljék . . .	110
CII. 1468. — Frangepán János levele Lénárt görcki grófhhoz . . .	111
CIII. 1469. febr. 28. A velencei államtanács izeni Frangepán Istvánnak, hogy a török pusztításnak a pécsi püspökkel egyetértőleg való megakadályozását s főleg a nagy fontosságú Modrus megvédését illetőleg a szükséges teendők megbeszélése végett követet küld Zengbe	111
CIV. 1469. április 10. A Frangepán Márton, Angelo és Miklós s Korbaviai Károly és Pál comeseknek adott velencei hadiszerek jegyzéke	111
CV. 1469. szept. 10. Frangepán Duim a leányát, Annát hatezer arany vinculum alatt Auersperg Pongrácz krajnai örökös kamarásmesternek feleségül ígéri	111
CVI. 1469. szept. 10. Auersperg Pongrácz Frangepán Duim leányát, Annát három év leforgása alatt feleségül venni ígéri	113
CVII. 1469. szept. 10. Auersperg Pongrácz Frangepán Annának hitbére és moringja fejében az auerspergi várkastélyt leköti . . .	114
CVIII. 1469. decz. 1. Mauro Kristóf velencei doge parancsa a köztársaság hajós tisztjeihez, a Frangepán György részére Olaszországból szállított bor vámmentessége tárgyában . . .	117
CIX. 1469. — Frangepán Iván felhatalmazása, Lénárt görcki grófhhoz küldött követe számára	118
CX. 1469. — Frangepán Iván felhatalmazása, Lénárt görcki grófhhoz küldött követe számára	118
CXI. 1470. jan. 7. Frangepán Márton a Szokolics Fülöp által Vrt na paistubi nevű földön felejevedelemre épített malombeli részét, több más birtokkal együtt, a pálosok ospzai szűz Mária rendházának adományozza	118
CXII. 1470. febr. 20. A velencei államtanács Frangepán Mártonnak, a magyar királytól visszaszerzendő Zeng város jövedelmeire tízezer aranyat s hitelbe hadiszercket ad és megengedi, hogy a szükséges élelmi szereket Apulia, Abruzzo és Romandiola tartományokból beszeresse	119
CXIII. 1470. aug. 12. Frangepán Iván adománylevele, a Vrbniki Jurmannak bizonyos pénzkölcsön fejében adományozott Domun nevű legelőről	119
CXIV. 1471. ápr. 2. Frangepán Iván kiváltságlevele, a suzani földjeire letelepített Sršić Iván részére	119
CXV. 1471. jul. 2. Frangepán Márton adománylevele, a hűséges szolgálataiért, továbbá négyezer arany forintban Bevenyöd Jánosnak inscribált Kosztajnicza váráról	119
CXVI. 1471. szept. 8. Frangepán Márton adománylevele, a Tepesics Vlaynak adományozott Zágráb megyei Lippa mezővárosáról . . .	121
CXVII. 1471. decz. 11. A zágrábi káptalan a Zágráb megyei Bocs-	

	Lap
kócz falu feléről Kladussai Iván és Japrics Mihály közt létrejött vásári szerződést ez utóbbi részére átírja	122
CXVIII. 1473. ápr. 10. Tronus Miklós velencei doge parancsa a szigetek kormányzóihoz, a köztársaság védelmébe fogadott Frangepán János megoltalmazásáról.	123
CXIX. 1474. febr. 22. Frangepán János Frangepán Mártonnak, a boszniai szent Ferencz-rendű szerzet számára tett vagy teendő végrendeletét minden pontjában megtartani ígéri	124
CXX. 1474. május 27. A velencei államtanács utasítja zárai tisztartóit, bírják rá a zárai szent Demeter monostor apátnőjét és apáczáit, hogy a néhai Frangepán Bertalan zárdába készülők nőtestvérét és leánykáját fogadják szívesen	124
CXXI. 1474. decz. 17. Frangepán Márton Grisane falut végrendeletileg a Tersato vára mellett alapította szent Ferencz-rendű monostornak hagyományozza	124
CXXII. 1475. márcz. 5. Frangepán János adománylevele, a Farkasics Györgynek adományozott Pozvizd váráról	125
CXXIII. 1475. márcz. 15. Frangepán Márton adománylevele a zengi szent Ilona pálos kolostor részére, a kolostornak Frangepán Zsigmondtól adományozott házról és malomhelyről	126
CXXIV. 1475. június 29. Mátyás király Tersácz várát, a novigrádi és dresniki kerületeket, Kuznics és Runcza falukat Frangepán Miklósnak adományozza	126
CXXV. 1475. június 29. Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Miklóst Tersácz vára és városa, továbbá a novigrádi és dresniki kerületek, valamint Kuznics és Runcza faluk birtokába iktassa be	128
CXXVI. 1475. jul. 20. Frangepán István és fia Bernát beléegyeznek, hogy Frangepán Márton a Vinodol megyei Kotort és Belgrádot a tersatói és novigrádi pálosok szűz Mária rendházainak adományozza	129
CXXVII. 1475. augusztus 16. A zágrábi káptalan Frangepán Miklóst Tersácz vára és városa, továbbá Novigrád és Dresnik kerületek s Kuznics és Runcza faluk birodalmába beiktatja	129
CXXVIII. 1475. szept. 15. Frangepán Márton adománylevele, a czirkveniczai szűz Mária pálos kolostornak adományozott Őrmañ kal faluról	131
CXXIX. 1475. szept. 29. Dámfi András horvátországi bán parancsa a kníni káptalanhoz, hogy küldjön ki két tanut a Frangepán György fiai s özvegy Frangepán Zsigmondné között Hotes és Osztrovicza várak iránt létrejött egyezség meghallgatására .	131
CXXX. 1475. okt. 9. A kníni káptalan egyezségvalló levele, az Otcacsácz és Prozor, illetve Hottes és Osztrovicza várak iránt egyfelől Frangepán Márton és János, másfelől özvegy Frangepán Zsigmondné között létrejött egyezségről	132

	Lap
CXXXI. 1476. febr. 10. Frangepán Márton az atyjának Pujevšani és Malapreseka falukról a Csehovics Lőrincz és Bertalan nagyatya részére szóló s Zsigmond király által is megerősített, azonban Otocsác élégésekor megsemmisült adománylevelét a nevezettek számára megerősíti	136
CXXXII. 1476. szept. 16. Ferdinánd nápolyi király Frangepán Bernát zengi comest a szűz Mária-rend lovagjává avatja	136
CXXXIII. 1476. decz. 25. Frangepán János adománylevele, a brinjei Ágoston-rendű szerzet számára, Zesaruph, Obrovacz, Olticz és Nagoruzi falukról s a jeserini szűz Mária egyházzról, továbbá a brinjei zsupánság jövedelmeiről	136
CXXXIV. 1476. — Frangepán Bernát adóslevele	137
CXXXV. 1477. márcz. 12. Frangepán Márton adománylevele, a Drozgometi Damián fia Mikuliczának adományozott Massevo faluról és egyéb ingatlanokról	137
CXXXVI. 1477. ápril 14. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Márton számára, hogy a végrendeletileg neki visszaadott hat vár fejében cselédjeinek s az egyházaknak is birtokokat hagyományozhasson	139
CXXXVII. 1477. ápril 14. Mátyás király Benevid Jánosnak Okics várához való joga fejében ezerötszáz forint fizetésére kötelezi magát	139
CXXXVIII. 1477. máj. 17. Frangepán Duim Rezanin Györgyöt a Frangepán Mártontól neki adományozott Berkopal birtokában megerősíti	140
CXXXIX. 1478. január 28. Frangepán István Rezanin Györgyöt a Frangepán Mártontól adományba nyert Berkopal falu birodalmában megerősíti	141
CXL. 1478. május 4. Frangepán Márton kiváltságlevele, a modrusi szent Miklós pálos kolostor szerzetesei számára, kalló és fűrészmalmaik szabad használatáról	143
CXLI. 1478. június 5. Mátyás király Frangepán Mártonnak a Drozgometi Mikuliczának adományozott Massevo faluról szóló adománylevelét átírván megerősíti	143
CXLI.II. 1478. jul. 28. Frangepán István adománylevele Ostriharié Márton számára, a tartozékaival együtt neki adományozott Stubalj várkastélyról	145
CXLI.III. 1478. aug. 9. Mátyás király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, hogy Frangepán Jánost az özvegy Frangepán Zsigmondnéval való egyezés alapján Hottes vára, továbbá Busán vármegye s Lubcsicsi, Koscsicze és Tribilane faluk felének birodalmába beiktassa	145
CXLI.IV. 1478. aug. 16. Frangepán Márton a Vinodol megyei Grisane és Kothor falukat a tersítói szent Ferencz-rendnek adományozza	146
CXLV. 1478. okt. 6. A kníni káptalan Frangepán Jánost Hottes vára,	

	Lap
Busán vármegye s Lubcsicsi, Koscsicze és Tribilane faluk fele részének birodalmába beiktatja	147
CXLVI. 1478. okt. 13. A signoria elutasítja a Mátyás ellen föllázadt s velencei pártfogásért folyamodó Frangepán Angelo követeit	148
CXLVII. 1478. okt. 13. Mátyás király Kosztajnicza várát ezeröttszáz arany forintban Bevenyöd Jánosnak inscribálja	149
CXLVIII. 1479. május 1. Frangepán Bertalan összes jobbágyainak Ozalj vára alatt szabad építkezést engedélyez	150
CXLIX. 1479. június 30. Házassági szerződés Auersperg Pongrácz s Frangepán Anna, a Frangepán János-Traján és Schaumbergi Borbála leánya között	150
CL. 1479. okt. 26. Frangepán János, Morosini Péter és Márk útján a velencei köztársaság protectióját kéri dalmáciai birtokaira .	150
CLI. 1479. decz. 18. Frangepán István és fia Bernát Frigyes császárral békét kötnek	151
CLII. 1479. decz. 22. Frangepán István Geroltsau faluról és tartományáról lemond	154
CLIII. 1479. decz. 26. Mátyás király a Bakar mezővárosi nemeséget néhai Frangepán Mártontól nyert szabadalmaiban s egyéb régi jogaiban és szokásaiban megtartani ígéri	156
CLIV. 1481. február 1. Országh Mihály nádor és Báthori István országbíró a Frangepán Márton által elfoglalt és Frailik nevű szolgájának adományozott Komogojna tárgyában vizsgálatot tartanak	156
CLV. 1481. február 2. Országh Mihály nádor és Báthori István országbíró, számos különböző gonoszságban leledző bűnös között, a Brezei Mikszán megvakításával vádolt István modrusi comest fej- és jószágvesztésre ítélik	158
CLVI. 1481. febr. 20. A velencei államtanács Veglia sziget kormányzását egy velencei nemesre ruházza, Frangepán János s a neje és leánya eltartására pedig évenként ezer aranyat utalványoz	158
CLVII. 1481. márczius 1. Mátyás király Tersán, Hrelin, Grobnik, Ozalj, Ribnik várakat, Modrus városát, Vitun, Plázi, Klucs, Vinodol, Drevenik, Dubovác és Zvecsaj várkastélyokat Frangepán Istvánnak adományozza	158
CLVIII. 1481. jul. 25. Frangepán Bernát adománylevele a Modrus vármegyei Grabarkról Ostreherich Márton számára	160
CLIX. 1483. aug. 16. A kníni káptalan előtt Zrínyi Péter és fia Pál Frangepán György fiait Busán vármegye, Hotes, Osztrovicza és Potajan várak felkérésétől tiltják	161
CLX. 1484. jun. 30. Vespucci Guido Antal a pápai udvarnál levő firenzei követ jelenti, hogy Frangepán János a velenceiek elleni szövetségbe való fölvételét kérte követe útján a pápától, mivel	

	Lap
Velenceze Veglia szigetét elrabolta tőle és hogy kérését teljesítették is, meghagyván neki, hogy minden erejével támadja meg a köztársaságot	162
CLXI. 1485. nov. 7. Pechibán János dalmátországi vicebán tanu- vallató parancsa a kníni káptalanhoz, Frangepán János részére, az osztrósáczii ítélőszéknek a szokoli ítélőszéktől, ennek pedig a kníni főítélőszéktől való függése tárgyában	162
CLXII. 1485. nov. 9 A kníni káptalan tanuvallató levele Frangepán János számára az osztrósáczii ítélőszéknek a szokoli ítélőszéktől s ennek a kníni főítélőszéktől való függése tárgyában	164
CLXIII. 1485. nov. 22. Mátyás király kiváltságlevele a zengi káp- talan számára, a kezére került Zeng város jövedelméből a Fran- gepánok által évenként adott ötven arany kiutalványozásáról	164
CLXIV. 1486. febr. 7. Frangepán Bernát adománylevele. a Balsa Ambrusnak adományozott Zágráb megyei Jeskovo és Szeme- nistye falukról	165
CLXV. 1486. febr. 22. Mátyás király adománylevele Frangepán Miklós számára, a Gecske vármegyei Dabar, Zitnik, Zvojcsa, Tribiszko és Brizna falukról	167
CLXVI. 1486. febr. 22. Mátyás király iktató parancsa a kníni káp- talanhoz, hogy Frangepán Miklóst Dabar, Zitnik, Zvojcsa, Tribiszko és Brizna faluk birodalmába beiktassa	169
CLXVII. 1486. ápr. 3. A kníni káptalan Frangepán Miklóst Dabar, Zitnik, Zvojcsa, Tribiszko és Brizna birtokok birodalmába beiktatja	170
CLXVIII. 1486. ápr. 12. Frangepán Bernardin modrusi jószágának Oštriharišć Márton és Klinčišć Iván által készített urbariuma	172
CLXIX. 1486. jun. 8. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Miklós számára, Dabar, Zitnik, Zvojcsa, Tribiszko és Brizna falukról	172
CLXX. 1486. szept. 30. Bodó Gáspár és Korotnai János kiküldött királyi bírák Dresnek földjét a lakosokkal szemben Frangepán Miklósnak ítélik	175
CLXXI. 1487. febr. 24. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Miklós részére, Dresnek földjéről, Tersácz váráról és városáról, továbbá Kuzmik és Runcza falukról	179
CLXXII. 1487. máj. 27. Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Czinthus Ferencz szentelt vitézt s koszorús költőt és testvéreit Bakar vára és tartozékai birodalmába beiktassa	182
CLXXIII. 1487. jul. 19. Frangepán Duimné, Schaumbergi Borbála, a Perniki Bertalannal szemben segítségére küldött Frangepán János, Lábatlani András és Batthyányi Boldizsár közbenjárá- sára Mátyás királyal egyezsége lépvén, fiának Mihálynak a Perniki fogságából való kiszabadítása esetén és a fizetendő háromezer arany forint fejében Ormosd várát felajánlja	184

	Lap
CLXXIV. 1487. szept. 14. Frangepán Duim a maga, felesége Schaumbergi Borbála és fia Mihály lelki üdvéért hetenként mondandó misére, a zengi Ferencz-rendi szerzeteseknek minden szent Mihály napján, ledeniczai jövedelméből tíz aranyat rendel . . .	184
CLXXV. 1488. márcz. 10. Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Bernát számára, Modrus és Vinodol vármegyékről	184
CLXXVI. 1488. decz. 1. A Perneki Bertalantól való szorongattatásuk idején Mátyás királytól megsegített Frangepán Duim és felesége Schaumbergi Borbála, a Schaumbergiektől négyezer forinton szerzett Ormosd várát a királynak költségei megtérítéséül felajánlják	186
CLXXVII. 1488. decz. 31. A velencei államtanács Frangepán Jánosnak a Mátyás király meggyilkoltatására vonatkozó tervét, friauli helytartója útján elítéli	186
CLXXVIII. 1488. — Mátyás király megbízó levele a Lénárt görcei grófhöz küldött Frangepán Angelo számára	187
CLXXIX. 1489. január 1. Frangepán Duim, felesége Schaumbergi Borbála s gyermekeik Mihály és Dorottya a Perneki Bertalan ellen nyert segítség fejében, a Schaumbergiektől négyezer forinton szerzett Ormosd várát felajánlják Mátyás királynak	187
CLXXX. 1489. jan. 16. Mátyás király Ormosd várát, melyet Frangepán Mihálynak a németek fogságából való kiszabadítása után négyezer aranyon magához váltott, hatezer aranyért kövendi Székely Jakabnak zálogba veti	187
CLXXXI. 1489. jun. 23. Mátyás király a Pongrácz Mátyással eljegyzett Frangepán Mária-Magdolnának nyolcezer arany dotalitiomot ígér	188
CLXXXII. 1489. november 10. Özvegy Frangepán Zsigmondné Ilona asszony Busán vármegyei Tribiliane, Zriane, Lupcsics és Kosicze nevű birtokait leányainak, Wuk despota özvegyének és Blagay István nejének hagyományozza	191
CLXXXIII. 1489. — Frangepán Angelo Kosinj várát Srakvina, Chotiluvás, Polbuk és Botuczi falukkal Kosinji Györgynek hét esztendőre általengedi	191
CLXXXIV. 1489. Frangepán Angelo a modrusi Gvozdon levő szent Miklós pálos kolostort a Tomkovics György és Tomko kegyadományára birtokában megerősíti	192
CLXXXV. 1490. jan. 6. Frangepán Margit a Frangepán Borbálának hitbére és moringja fejében Liechtenstein Vilmos által lekötött Hernbaumgarten várkastélyt Auersperg Pongrácz feleségének, Frangepán Annának visszaadja	192
CLXXXVI. 1490. szept. 25. II. Ulászló király parancsa Egervári László horvátországi bánhoz, a Frangepán Istvántól elfoglalt birtokok visszaadása tárgyában	195
CLXXXVII. 1490. nov. 29. Frangepán Angelo levele Rátkai Bene-	

	Lap
dekhez, melyben sajnálattal tudatja, hogy nem adhat neki pénzt kölcsön	196
CLXXXVIII. 1491. jan. 17. Miksa király János czetinai comest a magyar korona elnyerése körül kifejtett érdemei jutalmául védelmébe fo- gadja, esetleg elvesztett birtokaiért kárpótolja, a Mátyás király által elfoglalt s névszerint felsorolt várait trónralépése után vissza- adja s az Ulászlóval esetleg kötendő békébe beléfoglalja	196
CLXXXIX. 1491. jun. 2. Miksa király Sztenicsnyák várát Frangepán Jánosnak igéri	198
CXC. 1491. nov. 7. II. Ulászló a Miksa királylyal kötött örökösödési szerződésben a Miksa-párti főuraknak s ezek között czetinai Frangepán Jánosnak és Frangepán Miklósnek büntetlenséget ígér	199
CXCI. 1492. jan. 22. Frangepán Isota és Egervári László házassági szerződése	199
CXCII. 1492. ápr. 5. Frangepán Mihály a pálosok zacsicsáni szűz Mária rendházának, özvegy édesanyja Schaumbergi Borbála asz- szony beleégyezésével, Szicsevo faluban két nyílföldet adományoz	201
CXCIII. 1492. máj. 13. Frangepán Duim és fia Mihály megakadályoz- ván, hogy Zrínyi Péter és fia Pál a zálogon szerzett Szluin vára és tartozékai birodalmába beiktattassanak, a zágrábi káptalan által törvénybe idéztetnek	202
CXCIV. 1492. aug. 3. II. Ulászló király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Jánost Sztonig birtokába iktassa be	202
CXCV. 1492. aug. 12. Frangepán János adománylevele, a Csobra- nic Mátyásnak adományozott Zamoscsane faluról.	203
CXCVI. 1492. aug. 24. Frangepán Mihály adománylevele, a Szoblics Jánosnak adományozott négy csahovinazelai jobbágytelekről, egy szluini udvarházzal és szőlőről.	205
CXCVII. 1492. nov. 3. VI. Sándor pápa bullája a rosoni püspökhöz és a czetinai plebanushoz, Frangepán Miklósnek és a dresniki főesperesnek a megnevezett clericusok elleni panaszára hozandó ítélet tárgyában	207
CXCVIII. 1492. decz. 18. A zágrábi káptalan előtt Frangepán Mihály az édes anyját Szamobor várának elidegenítésétől, Henning Jánost pedig annak megszerzésétől tiltja	208
CXCIX. 1493. márczius 27. A zágrábi káptalan Frangepán Jánost Sztonig birtokába beiktatja	209
CC. 1493. jun. 4. Frangepán Angelo a Busan vármegyében fekvő Koscsicze falut, a mely hozományul testvérenek Borbálának jutott volt, de reá visszaszállott, a pálosok zengi szent Ilona szerzetének adományozza	210
CCI. 1493. jun. 4. Frangepán Angelo Koscsicze falut, melyet a család a Frangepán Zsigmond feleségének Ilonának adott volt, ennek halála után pedig az ő testvére Borbálára szállt, a pálosok Zeng melletti szent Ilona kolostorának adományozza	211

	Lap
CCII. 1493. jun. 8. A zengi káptalan előtt Frangepán János Frangepán Angelót tiltja, nehogy Koscsicze falut a zengi pálosoknak adományozza	211
CCIII. 1493. szept. 13. Fabregues Antal pápai nuncius jelentése a törököknek Horvátországban kivívott győzelméről	213
CCIV. 1493—1494. Gossenbrod György Miksa császár parancsára ezer forintot fizet Frangepán Mihálynak	213
CCV. 1494. aug. 9. Miksa császár parancsa Bécs városához, a Liechtenstein Vilmosné Frangepán Borbála hitbére és moringja iránt Auersperg Pongráczczal és Liechtenstein Vilmostal kötendő egyezés tárgyában	214
CCVI. 1494. okt. 6. Frangepán Bernát levele a velencei herceghez, Horvátország helyzetéről	214
CCVII. 1494. — Frangepán János nyugtatványa, a Lénárt görcki gróftól felvett négyszáz rajnai forintról	217
CCVIII. 1495. jan. 25. Frangepán Angelo adománylevele, a modrusi Gvozdon levő szent Miklós pálos kolostornak adományozott három érnici jobbágyról	217
CCIX. 1495. márcz. 22. Frangepán János adománylevele, a gaczkai és busani Verhovinán Perussics Péternek, Gáspárnak és Matkónak adományozott két várról	218
CCX. 1495. jun. 5. Frangepán Angelo a zengi uradalomhoz tartozó Mali Prokičici falut, a Ijubotini utczában Zengben levő Megváltó pálos kolostornak adományozza	220
CCXI. 1495. jun. 18. Frangepán Bernát cserevalló levele, a Fabianics Györgynek Klucs várkastélyáért, továbbá Stubal és Slapczi falukért cserébe adott Stative és Tlaczne falukról	220
CCXII. 1495. szept. 16. A zágrábi káptalan örökvalló levele, a Henning András és felesége által Frangepán Miklósnénak örökbe vallott Szamobor váráról	222
CCXIII. 1495. szept. 29. A zágrábi káptalan örökvalló levele, a Rodinovics Péter által Frangepán Bernátnak eladott Zágráb megyei babinagorai birtokról	223
CCXIV. 1495. decz. 2. VI. Sándor pápa a székesfehérvári prépostságot a király beléegyezésével a káptalantól arra megválasztott Frangepán Gergely zágrábi egyházmegyei clericusnak adományozza	224
CCXV. 1495. — Frangepán Bernát levele Lénárt görcki grófhoz	225
CCXVI. 1496. jan. 6. Frangepán János zálogvalló levele, a kölcsönzött pénz fejében Orbonáz Ambrusnak zálogba vetett Sákán faluról, két pravotina telekről és két szőlőről	225
CCXVII. 1496. április 1. Frangepán Angelo a brinjei uradalomhoz tartozó Mokra falut tartozékaival és jövedelmeivel a modrusi Gvozdon alapított szent Miklós pálos kolostornak adományozza	227
CCXVIII. 1496. ápr. 6. A signoria Frangepán Bernátnak és Korvin	

	Lap
Jánosnak örömét és szerencsekívánatait fejezi ki a köztük létesült családi összeköttetés alkalmából	227
CCXIX. 1496. szept. 1. Miksa császár szerződése, az ezer forinttal zsoldjába fogadott Frangepán János számára	228
CCXX. 1496. szept. 1. Miksa császár parancsa az innsbrucki kamarához, a brinjei Frangepán János ezer forint évi zsoldjának Hungerspach Simon alsóausztriai kincstartó útján való kiutalványozása tárgyában	229
CCXXI. 1496. okt. 8. A milánói herceg levele Frangepán Bernáthoz Beatrix királyné s Ulászló kibékítése tárgyában	230
CCXXII. 1497. jan. 5. Frangepán Bernát az Ozalj vára alatti Voksinsipakot s Mirkovopoljét Hotkovics Bálintnak adományozza	230
CCXXIII. 1497. jan. 6. Frangepán János évi ezer rajnai forintért a Miksa császár zsoldjába szegődik	231
CCXXIV. 1497. május 1. Frangepán János Modenai András zengi püspököt egyházmegyéje tized és Lucziána falu szabad birtoklásával megajándékozza	232
CCXXV. 1497. máj. 2. Frangepán Angelo, a brinjei monostor kegyura, az Ágoston-rendű szerzetesektől elvett s a pálosoknak adományozott monostort, a két szerzetes rend között kitört egyenetlenség megszüntetése végett, az augustinusoknak visszaadja	232
CCXXVI. 1497. szept. 7. Frangepán Bernát bethlenfalvi Thurzó Jánosnak, a réznek Besztercebányától magyar-, dalmát-, tót- és horvátországi birtokain keresztül Zengig való szállítására, egy év tartamára vámkedvezményt ígér	233
CCXXVII. 1497. szept. 7. Frangepán Bernát bethlenfalvi Thurzó Jánostól száz magyar forintot kölcsönözvén, annak a Thurzó által Besztercebányától Zengig szállítandó réz vémjából való leütésére kötelezi magát	233
CCXXVIII. 1497. szept. 20. A zágrábi káptalan előtt Henning András és édes anyja Zsófia asszony Szamobor várát négyezer forintért Frangepán Miklósnénak örökbe vallják	233
CCXXIX. 1497. decz. 28. II. Ulászló király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, hogy Dobercsinacz Györgyöt és testvéreit a Frangepán Miklóstól és Jánostól nekik adományozott Zathnik falu birodalmába beiktassa	235
CCXXX. 1497. — Frangepán János nyugtatványa, kifizetett zsoldhátralékáról	236
CCXXXI. 1498. ápr. 20. Frangepán Bernát az Ozalj várához tartozó s Hotkovics Bálintnak adományozott Voksinsipak faluról szóló oklevélét nevezett részére megerősíti	237
CCXXXII. 1498. ápr. 20. Frangepán Bernát kiváltságlevele, a Hotkovics Bálintnak adományozott Voksinsipak és Mirkovopolje falukról, azoknak határjárásával	237

	Lap
CCXXXIII. 1498. aug. 29. Miksa császár rendelete, a török fogságba esett Frangepán Miklós számára a birodalmi gyűlés által megszavazott kétezzer forint kifizetéséről	240
CCXXXIV. 1498. decz. 1. Frangepán Angelo a modrusi Gvozdon alapított szent Miklós pálos kolostort, a Tomkovics György és Pál által Na Ukinach faluban adományozott földek birtokában megerősíti	240
CCXXXV. 1499. febr. 13. Frangepán Angelo s fiai Kristóf és Bolf a brinjei uradalomhoz tartozó Zachum, Vitoraj, Jeszen, Szelcze és Krakar falukat, Kosinszki Györggyel és Ivánnal a Busán vármegyei bocszáci járásban levő Kosinj váráért és Srakvina, Polbuk, Botuke és Hotiljuvas falukért elcserélik	241
CCXXXVI. 1500. január 19. Frangepán Angelo adománylevele, a zacsicsáni szűz Mária pálos kolostornak adományozott veliki-psziviői és ljubciškoi birtokokról	241
CCXXXVII. 1500. aug. 5. Zeng város alkaptányainak levele a zengi káptalanhoz, a Frangepán Angelo dolgaiban kiküldendő káptalani tanubizonyoság iránt	241
CCXXXVIII. 1500. aug. 8. A zengi káptalan bizonyoságlevele, a Frangepán Angelo és neje Mauroceno Katalin asszony között egyházi szertartással kötött házasságról	242
CCXXXIX. 1500. augusztus 24. Miksa császár a török fogságba esett Frangepán Jánosnak váltságdíjúl ezerkétszáz forintot utalványoz	244
CCXL. 1500 körül, ápr. 23. Frangepán János levele Miksa császárhoz, igen nagy szükségében hozzá küldött szolgájának meghallgatása tárgyában	244
CCXLI. 1500 körül. Frangepán Bernát, Lénárt görcei grófnak pénzért hozzá küldött követét nem fogadja	245
CCXLII. 1500 körül. Frangepán János, Lénárt görcei grófnak egy jó lovat ígér	245
CCXLIII. 1502. április 18. VI. Sándor pápa Frangepán Gergely zágrábi egyházmegyei szerepapot veszprémi püspökké kinevezi	246
CCXLIV. 1502. ápr. 19. VI. Sándor pápa megengedi, hogy Frangepán Gergely választott veszprémi püspök a papi és püspöki rendeket bármelyik püspöktől fölvehesse	246
CCXLV. 1502. máj. 2 Frangepán Miklós levele Tschernembl Jánoshoz	246
CCXLVI. 1502. decz. 18. II. Ulászló a veszprémi püspök királyné koronázó jogát Frangepán Gergely utódai számára megerősíti	247
CCXLVII. 1503. jun. 28. II. Ulászló király előtt Japricza Gergely és Elek Dol falut Frangepán Bernátnak és fainak örökre vallják	249
CCXLVIII. 1503. júl. 20. II. Ulászló király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Gergely kalocsai érseket és unokaöccsét Jánost a Japricza Gergelytől vásárolt Boskócz és Bisztra birodalmába iktassa be	251
CCXLIX. 1503. szept. 12. A zágrábi káptalan Frangepán Gergely	

	Lap
kalocsai érseket és unokaöcscsét Jánost Boskócz és Bisztra faluk birtokába beiktatja	252
CCL. 1503. decz. 23. II. Gyula pápa a palliumot Frangepán Ger- gely kalocsai és bácsi érseknek Neszmélyi Antal veszprémi egyházmegyei szerpaptól megküldi	253
CCLI. 1504. márcz. 9. Frangepán Borbála és férje Beriszló Ferencz egyezségre lépnek	254
CCLII. 1504. szept. 11. A zágrábi káptalan előtt Sankovith György és fiai a Zágráb megyei Kersztinát háromszáz arany forintért Frangepán Gergely kalocsai érseknek és unokaöcscsének Czetinai Jánosnak örökbe vallják	256
CCLIII. 1505. okt. 21. II. Ulászló király kiváltságlevele a Japricza Gergely és Elek által Frangepán Bernátnak és fainak örökbe vallott Dool faluról	257
CCLIV. 1505. decz. 9. Bojnicsics Ferencz, Denarics és Unacz várak porkolábjának nyugtatványa a Frangepán Beatrixtól, Korvin János herczeg özvegyétől fölvelt fizetéséről	259
CCLV. 1505. decz. 9. Busanics Pál ormáni porkoláb nyugtatványa, a Frangepán Beatrixtól és leányától Erzsébettől fölvelt fizetéséről	260
CCLVI. 1505. decz. 9. Martinosevics István és Kozul vajda Sinj, Travnik és Szkradin várak porkolábjai nyugtatványa a Fran- gepán Beatrixtól felvett fizetésükről	260
CCLVII. 1505. decz. 9. Orlovcsics Duimo Szokol, Ripács és Belaj várak porkolábjának nyugtatványa, a Frangepán Beatrixtól fel- vett porkolábi fizetéséről	261
CCLVIII. 1505. decz. 9. Rakicevics Zsigmond és Spercsics János merzini porkolábok nyugtatványa a Frangepán Beatrixtól, Korvin János özvegyétől fölvelt fizetésükről	262
CCLIX. 1505. decz. 14. Bojnicsics Ferencz, Unacz és Denarics várak porkolábjának nyugtatványa az enyingi Török Imre által Fran- gepán Beatrix nevében kifizetett kétszáz forintról	263
CCLX. 1505. december 14. Perusics Gáspár osztroviczai porkoláb nyugtatványa a Török Imre által Frangepán Beatrix nevében kifizetett porkolábi fizetéséről	263
CCLXI. 1505. decz. 16. Szladojevics György Japra és Obrovacz várak porkolábjá Frangepán Beatrixet porkolábi fizetéséről nyugtatja	264
CCLXII. 1506. ápr. 5. Frangepán Mátyás levele Bakócz Tamás esztergomi érsekhez, az atya és az érsek közt fennforgó egyenetlenségek tárgyában	265
CCLXIII. 1506. ápr. 25. A zágrábi káptalan Bocskócz faluról Japrics Mihály részére kelt patens levelét Frangepán Gergely kalocsai érsek és Czetinai János számára átírja	267
CCLXIV. 1506. ápr. 30. I. Miksa német császár válasza Frangepán Miklósnek személyes ügyeiben hozzá intézett levelére	268

	Lap
•CCLXV. 1506. — Tudósítás a II. Ulászló és Miksa között létrejött békéről	270
CCLXVI. 1507. ¹ máj. 13. Frangepán Kristóf és neje Drágffy Anna Ember Demetert Egervára visszaadásáról nyugtatják	270
•CCLXVII. 1507. aug. 2. Frangepán Bernát levele Estei Hippolit bíbornokhoz	271
•CCLXVIII. 1507. aug. 3. Sadobrics Péter levele Batthyányi Boldizsárhoz, úrnője Frangepán Beatrix ügyeiről	272
•CCLXIX. 1507. aug. 27. A zágrábi káptalan előtt Herendics Matko és Mihály, Kremen várát Frangepán Mihálynak örökbe vallják	273
•CCLXX. 1508. márczius 3. Perényi Imre nádor, Ujlaki Lőrincz, Frangepán Gergely kalocsai érsek és Buzlai Mózes udvarmester a király szolgálatára, a veszedelemben forgó Magyarország megmentésére és egymás kölcsönös védelmére szövetségre lépnek	275
CCLXXI. 1510. márcz. 9. A zágrábi káptalan előtt Jalsai Boldizsár Frangepán Bernátot és fiait Jalsa birtokában örökösének vallja	275
CCLXXII. 1510. ápr. 4. Frangepán Kristóf kötelezi magát, hogy a velenceiektől elfoglalt vidéken fekvő s Miksa császár által neki adományozott Neuhaust a velenceiekkal kötendő béke esetén visszaadja	277
•CCLXXIII. 1510. ápr. 6. Miksa császár Frangepán Mihályt száz huszárjával a velenceiek ellen zsoldjába fogadja	278
CCLXXIV. 1511. szept. 5. Frangepán Bernát levele vejéhez György brandenburgi őrgrófhhoz, Ribnik és Dobovácz várak körül fekvő birtokainak a török által való elpusztításáról	278
•CCLXXV. 1512. jul. 22. Miksa császár a velenceiektől visszafoglalandó Kodrolp várát Frangepán Mihálynak ígéri	278
•CCLXXVI. 1512. szept. 13. A zágrábi káptalan előtt Dragacsics Márton, halála esetére megnevezett birtokait Frangepán Bernátnak és fiainak örökbe vallja	280
CCLXXVII. 1512. nov. 2 után. Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán bizonyoságlevele, a Kanizsai László kárára Goriczán Frangepán Mátyás, Kristóf, Ferencz s cselédjeik és jobbágyaik által elkövetett hatalmaskodás tárgyában tartott vizsgálatról	282
CCLXXVIII. 1512. decz. 26. Perényi Imre nádor és horvátországi bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy a Diminetics Gergely kárára Zamlachán, a Frangepán Mátyás és Alapi Boldizsár	

¹ Az évi kelet az eredeti oklevélben is hibás. Frangepán I. Kristóf 1527-ben volt Zapolyai János dalmát-, horvát-, tótországi bánja. Ezt a tisztelet 1506 szeptemberétől 1507 novemberéig bajnai Both András és kamicsácsi Horváth Márk, majd Kanizsai György és csáktornyai Ernuszt János töltötték be. — *Frangepán okl.* II. köt. 388—390 ll. *MODL. 33012. 33227. 36054. 37815. 38565. 21693.*

	Lap
jobbággyai által elkövetett több rendbeli hatalmaskodás iránt tartson vizsgálatot	283
CCLXXXIX. 1512. decz. 26. után. Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán, Kanizsai Lászlónak Frangepán Mátyás, Kristóf és Ferencz s cselédjeik által fogságra vetett kraliczagoriczai jobbággya dolgában vizsgálatot tart	283
CCLXXX. 1512. decz. 27. Batthyányi Boldizsár horvátországi vicebán bizonyítja, hogy Frangepán Mátyás a megöletett Czvetkovics György dolgában csakanóczi és kravarzkai bűnös jobbággyai részéről Czvetkovics Istvánnak nem szolgáltatott igazságot	283
CCLXXXI. 1512. — Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán, a Frangepán Bernát fiai, cselédjei és jobbággyai által a Kanizsai-László kárára Ricsiczán elkövetett hatalmaskodás tárgyában vizsgálatot tart	284
CCLXXXII. 1513. jan. 18. Perényi Imre nádor, a Frangepán Gergely kalocsai érsek nőtestvérének bizonyos peres ügyét Batthyányi Boldizsár tótországi vicebán pártfogásába ajánlja	284
CCLXXXIII. 1513. márcz. 18. Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán, a Frangepán Bernát és fiai által Kanizsai László kárára elfoglalt Orehovác falu tárgyában vizsgálatot tart	285
CCLXXXIV. 1513. máj. 26. II. Ulászló adománylevele, a szamobori és tartozékaibeli királyi jogokról Frangepán Miklós számára	286
CCLXXXV. 1513. május 26. II. Ulászló iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Miklóst és nejét a szamobori és tartozékaibeli királyi jogok birtokába iktassa be	287
CCLXXXVI. 1513. július 8. Frangepán Angelo Szrakvina falut a kölcsönadott ötszáz aranyforint fejében és hű szolgálatai jutalmául Martinusevics Jánosnak adományozza	290
CCLXXXVII. 1513. július 21. A zágrábi káptalan előtt Frangepán Miklósné gersei Petőfi Erzsébet Szamobor várát s egyéb ingó és ingatlan javait férjének vallja	292
CCLXXXVIII. 1514. jun. 27. Friauli Kristóf ferenczrendi vikárius generális Frangepán Mihályt nejével és fiaival együtt a rend confratereivé avatja	293
CCLXXXIX. 1514. aug. 3. Frangepán Bernát levele fiához Kristófhoz, melyben a velencei köztársaságnak lovaghoz illő bánásmódjában bizva fogságában bátorítja és hogy a török ellen Velenceével kötendő szövetség révén a császár s a magyar király sem hagyják cserben	295
CCXC. 1514. jul. 17. Frangepán Kristófné Lang Apollonia levele férjéhez, melyben örömet nyilvánítja ennek тұrhetőbbé vált fogsága felett s értesíti, hogy a Lang Máté bíbornok pártul-fogását kérte számára	295
CCXCI. 1514. aug. 29. Frangepán Kristóf levele atyjához, melyben jó egészségéről, a köztársaság kegyelmes bánásmódjáról, börtö-	

	Lap
néről, melyben a mantovai herczeget is őrizték, tudósítja s a keresztény hatalmaknak a török ellen kilátásban levő szövetségére felett örömet nyilvánítja	296
CCXCII. 1514. aug. 29. Frangepán Kristóf levele feleségéhez, melyben jó egészségéről s kényelmes börtönéről tudósítja s hogy szabadulását a keresztény hatalmak ligájának megvalósulásától várja	296
CCXCIII. 1514. aug. 29. Frangepán Kristóf levele testvéréhez János Ferenczhez, melyben részvétlenséggel vádolja szabadulása iránt s elhagyatottságában úgy érzi magát, mintha idegenné vált volna testvérei szemében	296
CCXCIV. 1514. aug. 30. A velencei köztársaság és Frangepán Bernát kétheti felmondásra kötött egyezséglevele, mely szerint Bernát úr alattvalóit a köztársaság vegliai, isztriai és friauli birtokain való kártételtől visszatartja, foglyaikat váltságdíj nélkül kölcsönösen szabadon eresztik s ezeknek elvett javait és földjeit kölcsönösen visszaadják	297
CCXCV. 1515. február 18. A zágrábi káptalan előtt pribicsi Jankó János nyolcz telkét Frangepán Bernátnak és fiainak örökbe vallja	297
CCXCVI. 1515. febr. 27. Frangepán Kristófné levele Dandolo János Antalhoz, melyben megköszöni a velencei fogságban levő férje iránt tanusított jóindulatát s kéri, eszközölje ki az államtanácsnál, hogy férjét meglátogathassa. Ha pedig ez valami gonosz cselből való félelemből megengedhető nem volna, legalább azt, hogy férjével a börtönben lakhassék	298
CCXCVII. 1515. márcz. 11. Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antal börtönfőfelügyelőhöz, melyben egy álmában látott léleknek és testnek önmagára (Frangepán) vonatkozó beszélgetését írja le	299
CCXCVIII. 1515. márcz. 21. Frangepán Kristófné levele férjéhez, ennek beléegyezésével s a köztársaságtól kért engedélyvel Velenczébe meneteléről, hogy őt láthassa s magát velencei orvosokkal gyógytíttassa	299
CCXCIX. 1515. jul. 26. Lang Máté gurki püspök vizsgátló levele Frangepán Kristófhöz, hogy mindent elkövet kiszabadítására	299
CCC. 1515. szept. 5. Frangepán Isota és Perényi István házassági szerződése	300
CCCI. 1515. szept. 25. X. Leó pápa II. Ulászló kérésére Frangepán Gergely kalocsai érseknek Rómában nemrégén a ferenczes barátok rendjébe lépett unokaöccsét a szerzetesi fogadalom alól feloldozza	304
CCCII. 1516. aug. 10. Frangepán Mátyás levele különféle ügyekben Brandenburgi Györgyhez	304
CCCIII. 1516. szept. 17. II. Lajos bizonyítja, hogy Beriszló Péter a vranai perjelségi Gora és Bosjákó várkastélyok s a Fran-	

	Lap
gepán Mátyás Kravarszka és Csernecz nevű birtokai közti határok kiigazítására nem jelent meg	306.
CCCIV. 1517. máj. 30. Frangepán Mátyás Batthyányi Ferencz és Fáncsi Imre tótországi rovókat kéri, hogy tekintettel éhség miatt pusztuló jobbágysai nagy szegénységére, az adóból küldjenek valamelyes pénzt neki	306
CCCV. 1517. szept. 2. II. Lajos Frangepán Bernátot és fiait Lippa és Otok elfoglalása és kirablása miatt Korbáviai Jánossal szemben maga elébe idézi	307
CCCVI. 1517. okt. 13. II. Lajos király parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy a Korbáviai János várainak Lippának és Othoknak erőszakos elfoglalása miatt Frangepán Bernát és fiai ellen hozott ítéletet hajtsa végre	308.
CCCVII. 1518. febr. 10. Frangepán Kristófné Lang Apollonia levele a ferrarai hercegéhez	315.
CCCVIII. 1518. február 14. Perényi István és felesége Frangepán Isota Dobronya várát és tartozékait Verbóczi István megnevezett birtokaival elcserélik	316.
CCCIX. 1518. márcz. 11. Miksa császár levele Frangepán Kristófhoz, melyben részvétét írja sanyarú fogsága felett és megbotránkozását a velenceiek könyörtelen bánásmódján; azonban biztatja, hogy mindent elkövet érdekében s az ő és hitvese szenvedéseit nem hagyja jutalmazatlanul	319
CCCX. 1518. márcz. 12. Frangepán Kristófné Lang Apollonia levele Estei Ferencz ferrarai herceghez	319
CCCXI. 1518. máj. 16. Mustus Julián és Trattis Alfonz levele a ferrarai herceghez	320
CCCXII. 1518. aug. 26. A velencei köztársaság Frangepán Kristófot, kit a Miksa császárral kötött ötéves fegyverszünet előtt már kiszolgáltatót volt a béke ügyében közbenjáró I. Ferencz francia királynak, azon föltétel alatt, hogy továbbra is a király udvarában marad, szabadon bocsátja	322
CCCXIII. 1518. decz. 28. Miksa császár levele Frangepán Kristófhoz és feleségéhez, melyben részvétét írja a Kristóf úr hosszú fogsága felett, melynek enyhítésére mindent elkövet. Különbösen reméli, hogy néhány nap alatt jó végre juttathatja ügyét	322
CCCXIV. 1519. márcz. 8. Frangepán Gergely kalocsai érsek, Zapolyai János, Szathmári György, Várdai Ferencz és Báthori István a kiskorú Lajos király védelmére szövetkeznek	322
CCCXV. 1520. febr. 16. A Lipócz vára és Jasztrebarszka várkastély tartozékain Frangepán Ferdinánd által, a Bakócz Tamás esztergomi érsek kárára elkövetett hatalmaskodások jegyzéke	323
CCCXVI. 1520. aug. 7. Frangepán Gergely kalocsai érsek Czetina, Kladussa, Hotes és Verhovina várakat Frangepán Györgynek és Mátyásnak ajándékozza	339.

	Lap
CCCXVII. 1520. szept. 27. Frangepán Kristóf szerződése V. Károly császárral, Merán és Gradiska várak kapitánysága tárgyában .	341
CCCXVIII. 1521. eleje. Utasítás a Lang Máté szalczburgi érsekhez küldött követek számára, az esztergomi érsek Bakócz Tamás és rokonai kárára Frangepán Bernát és fiai által elkövetett hatalmaskodások tárgyában . . . . . , ...	346
CCCXIX. 1521. máj. 29. II. Lajos király parancsa Frangepán Ferdinándhoz, hogy a zágrábi polgároktól elvett ötvennégy ökröt adja vissza	354
CCCXX. 1521. jun. 2. II. Lajos király idéző parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy szluini Frangepán Györgyöt és Mátyást, a brinjei Frangepán János fiaival szemben Czetin, mindkét Kladusa, Hotesz és Kersztina várak tárgyában idézze törvénybe	354
CCCXXI. 1521. július 3. A zágrábi káptalan Frangepán Györgyöt és Mátyást Czetin, mindkét Kladusa, Hotesz és Kersztina várak ügyében törvénybe idézi	355
CCCXXII. 1521. okt. 29. Frangepán Kristóf levele, melyben egy ismeretlentől harmincz tallért kér kölcsön	356
CCCXXIII. 1522. február 9. De Andreis Vincze otocsácsi püspök tiltakozik az ellen, mintha ő Frangepán Angelo fiait Kristófot és Farkast törvénytelen ágyból származottaknak mondotta és ezt Frangepán Ferdinánd tőle hallotta volna	357
CCCXXIV. 1522. márczius 14. V. Károly császár bizonyáglevele, az atyja parancsára hazatérő Frangepán Kristóf vitézségéről és hűségéről	359
CCCXXV. 1522. márcz. 22. Frangepán Kristóf lemondása Merán és Gradiska várak kapitányságáról	361
CCCXXVI. 1522. április 4. Ferdinánd utasítása görcei Pabst Lénárt részére, a Frangepán Kristóf által Gradiskával együtt neki átadott Merán helység igazgatása tárgyában	365
CCCXXVII. 1522. jun. 12. András topuszkói apát értesíti Erdődi Simon zágrábi püspököt, hogy a szluini Frangepánok Vojkfi Mihály várát Klokocsot elfoglalták s ezért a bán Czetin várát meg akarja szállani . . . . . , ...	366
CCCXXVIII. 1522. jun. 13. Frangepán György és Mátyás panaszkodó levele Erdődi Simon zágrábi püspökhöz, hogy Karlovics János bán a romlásukra tör, a miért Vojkfi Mihály várát elfoglalták	367
CCCXXIX. 1522. július 16. Frangepán György levele Auersperg János krajnai főkapitányhoz, a törököknek Bihács és Kruppa várak megszállására való készülődéséről	367
CCCXXX. 1522. augusztus 22. Ferdinánd parancsa az alsóausztriai kamarához, hogy Frangepán Kristófnak az udvar érdekében tett utazásai költségeinek fedezésére fizessen száz forintot . .	367
CCCXXXI. 1522. szept. 4. Ferdinánd parancsa Zehenperger Mar-	

	Lap
quard gráci hadiszertárnokhoz, a Frangepán Kristófnak adandó két teher puskapor és húsz mordály tárgyában	368
CCCXXXII. 1522. nov. 18. Frangepán Bernát és fia Kristóf követése a német birodalmi rendekhez, a Horvátországnak adandó segítség tárgyában	369
CCCXXXIII. 1523. jan. 15. Ferdinánd főherczeg távozási engedélye Frangepán Kristóf számára	369
CCCXXXIV. 1523. márcz. 16. Ferdinánd utasítása a krajnai helytartóhoz, a Frangepán Kristóf gradiskai és meráni kapitányi fizetése iránt való számvetés tárgyában	371
CCCXXXV. 1523. szept. 2. Orlovcsics Gergely zengi kapitány utasítása a zengi káptalanhoz, Frangepán Kristóf és Farkas királyi parancsra leendő kihallgatása tárgyában	371
CCCXXXVI. 1524. január 20. Frangepán Ferdinánd nem érti meg a Braunbart Erasmus krajnai helytartó német levelét, németje sincs, a ki megmagyarázná neki. Ezért visszaküldi s kéri, írjon latinúl ezután. Panaszkodik, hogy jobbágysai sem segítik a török ellen	372
CCCXXXVII. 1524. márcz. 12. Ferdinánd főherczeg utasítása Braunbart Erasmus krajnai helytartóhoz, a Frangepán Kristófnak és Farkasnak adandó tíz szakálás puska és két mázsa puskapor tárgyában	372
CCCXXXVIII. 1524. július 23. Frangepán Kristóf Grahova várának a töröktől való elfoglalására nézve tanácsot ad az osztrák sereg helyettes fővezérének, Ricsán Bernátnak	372
CCCXXXIX. 1524. jul. 23. Frangepán Bernát levele Ricsán Bernáthoz a boszniai törökök hadbaszállásáról	373
CCCXL. 1524. jul. 26. Frangepán Kristóf és Farkas levele Ricsán Bernáthoz, melyben Bozsiljevo várának szándékolt elfoglalása ellen tiltakoznak	373
CCCXLI. 1524. július 31. Erdődi Péter a draganicsi ispán fogságra vetése s a töröktől zsákmányolt lovainak elvétele miatt Frangepán Ferdinánd ellen panaszkodik	373
CCCXLII. 1524. okt. 4. A ferrarai herceg levele Frangepán Ferdinándhoz	374
CCCXLIII. 1524. decz. 9. Ferdinánd főherczeg utasítása Khiembseer György alsóausztriai helytartóhoz, a Frangepán Kristófnak, Farkasnak, Györgynek, Mátyásnak és Blagay Istvánnak utalványozott ezerkétszáz forint kifizetése tárgyában	375
CCCXLIV. 1525. február 20. Frangepán Bernát levele VII. Kelemen pápához, az elnyeléssel fenyegető török veszedelemről, szomszédjainak a törökkel kötött egyezségéről s kétezernél több jobbágysának török fogságba hurczoltatásáról	375
CCCXLV. 1525. febr. 28. A zágrábi káptalan előtt özvegy Frangepán Mihályné kötelezi magát, hogy a Kanizsai Lászlótl	

	Lap
életfogytáig haszonélvezetre neki adományozott Lippij falut halála után visszaadja	376
CCCXLVI. 1525. május 2. II. Lajos parancsa Batthyányi Ferencz dalmát-, horvát-, tótországi bánhoz, a Jajczának élelmiszerekkel való ellátásával megbízott Frangepán Kristófnak szekerczékkel és ásókkal való felszerelése tárgyában	377
CCCXLVII. 1525. jun. 24. Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antalhoz a magyarországi elégedetlenségről, a Hatvanba hirdetett országgyűlésről, a boszniai és hercegovinai pasák által sikertelenül ostromolt s tizenhatsz hónap óta élelmiszerekben szűkölködő Jajcza várának élelmiszerekkel való ellátásáról	377
CCCXLVIII. 1525. jul. 30. II. Lajos parancsa Abaújvármegyéhez, hogy a Frangepán Kristóf érdemeiért testvérének, özvegy Perényi Istvánnének és fiainak ítelt Sziget falu felét Szajczlik Jánostól visszafoglalván, bocsássa a nevezettek kezére	378
CCCXLIX. 1525. aug. 9. Frangepán Kristóf a török hadjáratban zsákmányolt lovat küld VII. Kelemen pápának	379
CCCL. 1525. szept. 11. Éck Bálint bártfai jegyző levele a város tanácsához, egyéb politikai és udvari hírek között a Szathmári György esztergomi érsek és Frangepán Kristóf összekoczczásáról	379
CCCLI. 1525. szept. 14. Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antal velencei patricziushoz, hogy Jajczának másfél évig tartó védelméért kért megjutalmaztatása felett a király tanácsában Szatmári György esztergomi érsekkel összeszólalkozván, ezt arczúl ütötte	380
CCCLII. 1525. decz. 20. Frangepán Bernát a Stefkovics Veronika eljegyzésekor atyjának Györgynek ideiglenesen átadott Dubovácza helyett, nevezett Veronikának hozományul Vinnicza falut adományozza	380
CCCLIII. 1526. máj. 25. Az alsóausztriai kamara utasítása Leisser Ulrik főhadiszermester számára, a Frangepán Kristófnak Ferdinándtól bírt várai felszerelésére adandó hadiszerek tárgyában	381
CCCLIV. 1526. jul. 16. Karlovics János, Frangepán Farkas, György és Blagay István megbízó levele Ferdinándhoz küldött követük, Tumpics Bernát részére	381
CCCLV. 1526. aug. 1. Frangepán Kristóf évi ezer rajnai forintért s a már Miksa császártól neki inscribált adelsbergi uradalomért, és a Karston Reiffenberg közelében levő szentjakabi uradalom tizedjövödelméért a Ferdinánd szolgálatára kötelezi magát	381
CCCLVI. 1526. szept. 3. Frangepán Kristóf levele a tótországiakhoz a mohácsi csata elvesztéséről, a király Buda felé meneküléséről s neki magának Torquatus Jánossal való hadba szállításáról	382
CCCLVII. 1526. szept. 5. Frangepán Kristóf levele Jozefics Ferencz	

	Lap
zengi püspökhöz, a vezérek torzsalkodása miatt elveszett mohácsi csatáról, az elbizakodott magyarok méltó meglakolásáról és Tótország védelméről	382
CCCLVIII. 1526. szept. 6. Az alsóausztriai kamara utasítása Möringer Farkashoz, a török elleni kémszolgálatot magára vállalt Frangepán Farkas fizetésének pontos kiszolgáltatása tárgyában	382
CCCLIX. 1526. szept. 8. Ferdinánd utasítása bécsi helytartója számára, a megvalósítandó magyar-cseh örökösödésnek Frangepán Kristóf és Jurisics Miklós által megnyerendő horvát vidék tárgyában	383
CCCLX. 1526. szept. 29. Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antalhoz a mohácsi csatáról, Lajos király elestéről, Tótország s a Dunán tuli vármegyék védelmével való megbízatásáról, a töröknek Budáról való visszatéréséről és hogy Ferdinánd a magyarok idegenkedése mellett az ország elfoglalására törekedik	383
CCCLXI. 1526. okt. 14 előtt. Mária királyné parancsa Frangepán Kristófhhoz, hogy a Ferdinánddal való hainburgi találkozón mint a horvát- és tótországi rendek követe társaival együtt legyen jelen	383
CCCLXII. 1526. okt. közepe. Frangepán Isota, özvegy Perényi Istvánné levele a kassaiakhoz II. Lajos király elestéről, a szultán hazatéréséről és hogy Frangepán Kristóf Pozsega és Somogy vármegyék védelmét magára vállalta	384
CCCLXIII. 1526. november 23. Mária királyné meghívja Frangepán Kristótot a pozsonyi országgyűlésre	384
CCCLXIV. 1526. decz. 21. Batthyányi Ferencz horvát bán levele Ferdinándhoz, egyebek között a Zapolyai János és Frangepán Kristóf között létrejött egyezségről	384
CCCLXV. 1527. jan. 1. Ferdinánd biztosai Oberstein Pál bécsi prépost, Jurisics Miklós, Kaczianer János és Puchler János egyezsége a horvát rendekkel s köztük Frangepán Kristóffal, Farkassal és Györggyel, Ferdinándnak királylyá választatása tárgyában	385
CCCLXVI. 1527. január 10. Ferdinánd Erdődi Pétert inti, hogy az erdélyi vajda és Frangepán Kristóf csábításaival szemben a hűségben legyen kitartó	385
CCCLXVII. 1527. febr. 16. Frangepán János levele Alfonz ferrarai herceghez	387
CCCLXVIII. 1527. febr. 18. Frangepán Kristóf és Farkas levele Apfalterer János fumei kapitányhoz, Hodovikovics várkastélynak a törökök által való fölveréséről s a Karszt vidék veszedelméről	388
CCCLXIX. 1527. márczius 3. Frangepán Kristóf kötelezvénye a Hásshágyi Dénes kanizsai porkolábtól kölcsönvett ötszáznyolcvannégy forintról	388
CCCLXX. 1527. márcz. 13. Jozefics Ferencz zengi püspök válasza Frangepán Kristófnak különféle hírekről szóló levelére . . .	389

	Lap
CCCLXXI. 1527. máj. 29. Frangepán Kristóf levele Jozefics Ferencz zengi püspökhöz a törököknek Bihács, Kruppa és más horvátországi várak megszállására való készülődéséről és hogy Zenget Krusics Péter játszotta a Ferdinánd kezére	389
CCCLXXII. 1527. jun. 14. Frangepán Kristóf levele Jozefics Ferenczhez a Krusics zengi ellenállásáról, a Ferdinánd-pártiak csalafintaságáról s némely horvát uraknak Ferdinándhoz pártolásáról	390
CCCLXXIII. 1527. aug. 27. Frangepán Kristóf horvátországi bán parancsa Turóczi Jánoshoz, hogy hadaival szept. 4-én legyen Kőrösön, hogy onnan a Kerepes mellett hadbaszállt János király segítségére indulhassanak	390
CCCLXXIV. 1527. nov. 3. után. Frangepán Bernát folyamodványa Ferdinándhoz Posztोजना és Novi várak zálogja, végrendeletének megerősítése, unokáinak a Ferdinánd gyermekeinek gondjaviselése s várainak őrséggel való ellátása tárgyában	390

HAMIS OKLEVELEK

I. 1209. — II. Endre kiváltságlevele, Guido vegliai comesnek a nagybátyja Bertalan comes magtalan halála esetén a bánságbeli föld (Modrus) birodalmában való örökösödéséről	395
II. 1223. — II. Endre adománylevele, a tótországi hercegségbeli Vinodolról és Modrusról Guido vegliai comes számára	397
III. 1241. márcz. 10. IV. Béla az atyjának és nagyatyjának Modrusról és Vinodolról szóló kiváltságlevelét János, Frigyes, Bertalan és Guido vegliai comesek számára megerősíti	398
IV. 1251. ápr. 5. IV. Béla a Frangepánoknak Modrusra és Vinodolra vonatkozó kiváltságleveleit Guido vegliai comes fiai részére átirván megerősíti	402
V. 1260. — IV. Béla adománylevele Zeng városáról, illetőleg Vinodolról és Zengről Frigyes és Bertalan vegliai comesek számára	409
VI. 1260. okt. 5. IV. Béla Frigyes és Bertalan vegliai comeseket a főurak sorába emeli	418
VII. 1270. — V. István a IV. Béla Modrusról és Vinodolról szóló kiváltságlevelét Frigyes, Bertalan és Guido vegliai comesek és Guido fia János részére megerősíti	420
VIII. 1275. — IV. László az atyjának a vegliai comesek örökös zengi podestaságról szóló oklevelét Guido fia János comes számára megerősíti	422
IX. 1279. — IV. László az atyjának Modrusról és Vinodolról szóló kiváltságlevelét János, Lénárt, István és Duim vegliai comesek számára megerősíti	423
X. 1289. jun. 11. IV. László király János és Lénárt vegliai comeseket összes birtokaikban, valamint a vegliai, zengi és korbáviai egyházak feletti kegyuri jogaikban megerősíti	425

	Lap
XI. 1364. — Nagy Lajos III. Endrének Dresnek földjéről szóló adománylevelét Frangepán István számára átírja	428
XII. 1375. jan. 10. Zsigmond király Kersztinát a lázadók fogságából Frangepán János által kiszabadított Mária királyné szabadulásának hírével jött Vulkovics nemzetségbeli Frigyes fia Zankónak adományozza	430
XIII. 1411. márczius 31. Miklós vegliai comes Zrínyi Pálnak megengedi, hogy uradalmában valamely jobbágytól magának egy lakóhelyet szerezhessen s a felett szabadon rendelkezessék	432
XIV. 1412. aug. 14. Frangepán Miklós dalmát- és horvátországi bán a pálosok számára Czirkveniczában kolostort alapít	433
XV. 1412. nov. 1. Zsigmond elődeinek Vegliáról, továbbá Perviki és Plasnicza szigetekről s Almisszáról a vegliai comeseknek adott kiváltságlevelét Miklós comes számára megerősíti	433
XVI. 1433. aug. 10. Frangepán Bertalan Dminics Máténak az ozalji jobbágyok földhasználatát szabályozó levelét megerősítván a jobbágyokat több szabadsággal ruhazza fel	435
XVII. 1481. nov. 21 előtt. Frangepán Márton dalmát-, horvát- és tótországi bán Jasztrebarszka város IV. Bélától és Mátyás királytól nyert kiváltságlevelét megerősíti	435

OKLEVELEK

1454—1527.

HAMIS OKLEVELEK

1209—1481.

I.

1454. márcz. 22. Bécsujhely.

Frigyes császár parancsa Frangepán István krajnai kapitányhoz, hogy a krajnai steini polgárokat kiváltságaikban ne háborgassa.

Regestája *Lichnowsky*, *Geschichte des Hauses Habsburg VIII. köt. DXXVII I.*

II.

1454. ápr. 11.

Frangepán Iván ajándékvalló levele, a Veglia szigetén Dubasnicza mellett levő szent András egyháznak ajándékozott grobniki jobbagyról.

Regestája *Šurmin*, *Hrvatski spomenici I. köt. 201 I. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)*

III.

1454. jun. 20. Veglia.

Frangepán János levele Foscari Ferencz velencei dogehez, melyben a megkötött béke felett örömét nyilvánítja s megköszöni, hogy a békébe őt is beléfoglalta.

A velencei állami ltárban.

Jesus.

Serenissime princeps atque excellentissime domine, domine paterque mihi singularissime. Humillima filialique recommendatione premissa.

Litteras serenitatis vestre, septima presentis datas vigesima eiusdem accepi mihi sane admodum gratissimas, pacis enim, qua nil in terris gratius, nil amabilius, nil etiam felicius nunciari potest, nuncie fuerunt et quidem iocundissime. Quod autem vestra serenitas veterem ut ait benevolentiam recolens, magis vero solita sua humanitate atque potius innata erga filium pietate inter suos me in dicta iam pace

ascriperit, non quas debeo, sed quas valeo gratias immensas habeo Christo Deo suplex persistens, ut hanc nobis perpetuam concedat. Litteris autem iam dictis hoc tantum respondeo, sive pacem habeat sive bella vestra serenitas gerat, quicquid de me facultateque mea statuerit, suo proprio iure statuet. Illudque tantum statutum erit, ita etenim me illi devovi, ut cum mihi ipsi tum alio nemini ullam mei partem preservaverim. Vendicet igitur pro libito, sive ascribat, sive pignori tradat, sive etiam venundet me suum filium vestra pia serenitas, cum non ipse mei, sed vestri, quicquid sum iuris, existam, cui me veluti patri piissimo humillime commendo, quemque per cuncta secula felicissimum valere peropto.

1454.
jun. 20.

Ex Vegla, 12. kalendas iulias 1454.

Eiusdem serenitatis

servitor et filius

Johannes de Frangiapanibus,
Vegle etc. dominus, Modrussie
Senieque etc. comes.

Serenissimo¹ principi atque excellentissimo domino, domino Francisco Foscari, Dei gratia inclito Venetiarum duci, patri dominoque meo singularissimo.

*Presentata die ultimo iunii 1454.*²

IV.

1454. jul. 2. Prága.

V. László király adománylevele Frangepán Bertalan számára, a Knin vármegyei Dool, Runczi, Novigrád és Tersacz falukról.

Eredetije hártján, alján papírral fedett pecsét töredékeivel az orsz. lltárban, *MODL. 38534*. (Frangipani-iratok nr. 61.)

Commissio domini regis.³

Nos Ladislaus Dei gratia rex Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc., necnon Austrie et Stirie dux, ac marchio Moravie etc., memorie commendamus tenore pre-

¹ Külczim.

² Följegyzés a hátán.

³ A szövegtől eltérő írással.

sentium significantes quibus expedit universis, quod licet generale regum sit officium liberalitatis sue donis unumquemque prosequi subditorum, illos tamen maioribus altioribusque donis et clarioribus titulis regalis extollere debet munificentia, qui non solum generositate sanguinis, sed et uberioribus meritis excellentiora premia meruerunt

Consideravimus itaque fidelitates et fidelium obsequiorum gratissima merita fidelis nostri, spectabilis et magnifici Bartholomei de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis, quibus ipse prout edocti sumus primum temporibus condam serenissimorum principum dominorum, Sigismundi romanorum imperatoris avi, ac Alberti similiter romanorum predictorumque regnorum nostrorum regum, genitoris nostrorum carissimorum felicium recordationum in nonnullis prescripti regni nostri Hungarie agendis et expeditionibus, sub locorum et temporum diversitate se variis fortune casibus fideliter et constanter submittendo, prefatis nostris progenitoribus ac ipsi regno nostro Hungarie, necnon sacre eius corone regie, et exposit etiam nobis se gratum reddere studuit et acceptum. Pro quibus volentes sibi benivolentiam nostram ostendere favorosam, possessiones Dool, Rwnczy, Nowgraad et Thersacz appellatas, in comitatu tininiensi regni nostri Croatie existentes, que condam Myhach de prefata Dool prefuisse, sed per defectum seminis eiusdem ad sacram regni nostri Hungarie coronam, consequenterque nostram maiestatem iuxta eiusdem regni laudabilem consuetudinem devolute, nuncque apud manus eiusdem comitis Bartholomei existere perhibentur, simulcum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, silvis, rubetis, virgultis, nemoribus, alpibus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, ac molendinis et molendinorum locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum ac pertinentiarum earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis, premissis sic stantibus, memorato comiti Bartholomeo, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus,

donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas pariter et habendas, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportate.

Datum Prage, in festo visitationis beate Marie virginis
1454.
jul. 2. gloriose, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, regnorum autem nostrarum anno Hungarie etc. quintodecimo, Bohemie vero primo.

Commissio domini regis
per consilium.¹

V.

1454. aug. 4.

A velencei államtanács Márton zengi comest a köztársaság kárára üzött hamis pénzveretéstől eltiltja.

Kiadása *Ljubici*, Listine X. köt. 39 1. (Monum. slav. merid. XXII.)

1454.
aug. 4.

1454. 4. augusti — —

VI.

1454.

Zsigmond osztrák herczeg levele Foscari Ferencz velencei dogehoz.

Bejegyzés az innsbrucki helytart. lltárban, *Schatz-archiv Rep. VI. 183.*

Ain notet, wie ertzherzog Sigmond bemeltem hertzen von Venedig berürter späM Malcesina halben der dreyen fürgeslagnen obmann scilicet Forlif, Frangepan und Rongen hab er nit kuntschafft, aber der hertzog sol aus des ertzherzogen dreyen fürgeslagnen obmann ainen erwelen, scilicet der bischof von Brichsen, graf von Arch und herrn Jörgen von Lodron, die seyen unpartheyisch den sachen gelegen und der dritt der venediger diener.

¹ Az oklevél jobb oldalán a szöveg alatt, az első kancelláriai följegyzés írójától.

VII.

1454.

Foscari Ferencz doge levele a virentinói pásztorkunyhók tárgyában.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági lltárban, *Schatz-archiv Rep. VI. 183.*

Bemelter hertzog bitt, die von Grymm von verrerer bescheidung der virentiner hirtenheusel auf Marcesina abtzuwenden und fürderlich zum compromiss zu greiffen.

VIII.

1455. máj. 3. Bécs.

V. László király új adománylevele, a Frangepán Mártonnak adományozott Kosztajnicza és Lipócz várakról.

Eredetije hártján, aljára nyomott pecsét maradványaival a kismartoni főlltárban, *Repos. 42. H. 66.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 175 l.

Commissio domini regis.¹

Nos Ladislaus Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc. rex, ac Austrie et Stirie dux, necnon marchio Moravie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod licet regale sit officium cunctorum fidelium suorum merita condignis retributionibus prosequi, eorumque animos favorabilibus accendere illectivis, meritorum tamen qualitate pensata munificentia regia illis liberalius se debet diffundere, qui maioribus virtutibus, amplioribusque obsequiorum laboribus excellentiora premia meruerunt.

Consideravimus itaque fidelissima obsequiorum merita fidelis nostri dilecti, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis, quibus

¹ A szövegtől eltérő írással.

ipse, uti edocti sumus, primum condam excellentissimorum principum, dive memorie dominorum Sigismundi romanorum imperatoris etc. avi, ac Alberti similiter romanorum, prescriptorumque regnorum nostrorum Hungarie etc. regum, patris nostrorum carissimorum, et tandem etiam nostris temporibus in nonnullis agendis rebus et negotiis eorundem progenitorum nostrorum atque nostris, sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia, ferventisque animi zelo se eisdem progenitoribus nostris ac sacre corone prescripti regni nostri Hungarie et etiam nostre maiestati iuxta sue possibilitatis exigentiam reddidit valde gratum. Intuitu quorum volentes ipsum regio prosequi favore, castra Kozthennycza et Lypowecz vocata, in comitatu zagrabiensi existentia, cum omnibus villis et possessionibus ad eadem castra de iure spectantibus et pertinentibus, in quorum scilicet et quarum pacifico dominio prefatus comes Martinus a multis preteritis annis se perstitisse persistereque asserit etiam de presenti, item totum et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem qualitercunque haberemus aut nostram ex quibuscunque causis, modis et rationibus concerneret maiestatem, necnon cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, puta iuribus, iurisdicionibus, tributis, terris arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis aquarumque decursibus, piscinis, piscaturis, molendinis et molendinorum locis, et generaliter quarumlibet utilitatum et pertinentiarum earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eadem castra rite et legitime spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris metis et antiquis, premissis sicut prefertur stantibus et se habentibus, memorato Martino comiti Segnie, suisque heredibus et posteritatibus universis nove nostre donationis titulo dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenenda, possidenda pariter et habenda, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum eedem nobis in specie fuerint reportate.

Datum Wienne, in festo inventionis sancte crucis, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo ^{1455.} _{máj. 3.} quinto, regnorum autem nostrorum anno Hungarie etc. quintodecimo, Bohemie vero secundo.

Commissio domini regis, domino comite referente.¹

*Registrata.*²

IX.

1455. máj. 3. Bécs.

V. László király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Mártont Kosztajnicza és Lipócz várak birodalmába iktassa.

A zágrábi káptalan 1455. szept. 7-én kelt iktató leveleből hátrább.

Ladislaus Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc. rex, Austrieque et Stirie dux, necnon marchio Moravie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Cum nos pro fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis fidelis nostri, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis, quibus ipse uti edocti sumus primum condam excellentissimorum principum, dive memorie dominorum Sigismundi romanorum imperatoris etc. avi, ac Alberti similiter romanorum, prescriptorum regnorum nostrorum Hungarie etc. regum, patris nostrorum carissimorum, et tandem etiam nostris temporibus in nonnullis agendis rebus et negotiis eorumdem progenitorum nostrorum, atque nostris sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia se eisdem progenitoribus nostris ac sacre corone prescripti regni nostri Hungarie et etiam nostre maiestati iuxta sue possibilitatis exigentiam reddidit valde gratum, castra Kozthennycza et Lypowecz vocata, in comitatu zagrabiensi existentia, cum omnibus villis et possessionibus ad eadem castra de iure spectantibus et pertinentibus, in quorum scilicet et quarum

¹ Az oklevél homlokán olvasható királyi meghagyás írójától.

² Az oklevél hátán.

pacifico dominio prefatus comes Martinus a multis preteritis annis se legitime perstitisse persistereque asserit etiam de presenti, item totum et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibusvis causis, modis et rationibus concerneret maiestatem, antefato Martino comiti Segnie, suisque heredibus et posteritatibus universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium nove nostre donationis titulo in perpetuum contulerimus, velimusque eundem in dominium eorundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Fidelitati igitur vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Stephanus aut Johannes filii Iwan de Brezowycza sin Clemens Parvus de Mykchowcz, seu Johannes de Gyepew sive Ladislaus de Pezerye aliis absentibus homo noster ad facies dictorum castrorum, ac villarum et possessionum ad eadem pertinentium, consequenterque iuris nostri regii in eisdem habiti, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum comitem Martinum in dominium earundem et ipsius iuris nostri regii, statuaturque eadem et idem eidem premissis nostre nove donationis titulo eidem incumbenti perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum Martinum comitem Segnie in presentiam bani vel vicebani regni nostri Sclavonie in sedem zagrabiensem ad terminum competentem, rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi possessionarie introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, possessionumque et villarum ac prediorum statuendorum nominibus et termino assignato eidem regni nostri Sclavonie bano vel vicebano suo modo rescribatis.

Datum Wienne, in festo inventionis sancte crucis, anno ^{1455.} Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto, _{máj. 3.} regnorum nostrorum anno Hungarie etc. quintodecimo, Bohemie vero secundo.

X.

1455. aug. 20.

Frangepán János a Bescha völgyi szent Kozma-Demjén monostort tartozékaival együtt a zengi pálosok Megváltó rendházának adományozza.

Kiadása *Farlati*, *Illyricum sacrum* V. köt. 305 l.

— — Datum Vegle in sala nostra, die 20. mensis $\frac{1455.}{\text{aug. 20.}}$ augusti anno Domini 1455., indictione tertia.

XI.

1455. szept. 7.

A zágrábi káptalan Frangepán Mártont Kosztajnicza és Lipócz várak s ezek tartozékai, úgyszintén Jasztrebarszka város birtokába beiktatja.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL.* 38535. (Frangipani-iratok nr. 62.)

Capitulum ecclesie zagrabiensis, omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos litteras serenissimi principis et domini, domini Ladislai Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc. regis, Austrieque et Stirie ducis, necnon marchionis Moravie etc., domini nostri naturalis introductorias et statutorias, nobis preceptorie directas obedientia qua decuit recepimus in hec verba: Ladislaus Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc. rex — — *stb., l. V. László király 1455. máj. 3-án kelt iktató parancsát elébb.* —

Unde nos mandatis ipsius domini nostri regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Stephano filio Iwan de dicta Brezowycza, homine ipsius regie serenitatis nostrum hominem, videlicet honorabilem virum magistrum Blasium de Nemes, socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio transmissimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis uniformiter retulerunt, quod prefatus homo ipsius domini nostri regis, presente dicto nostro testimonio, die

aug. 24. dominico in festo videlicet beati Bartholomei apostoli proxime preterito ad facies dictorum castrorum videlicet Kozthanewy-
cza et Lyppowecz vocatorum, necnon villarum puta Inferior Wolawlya, Othok in Draganych, Golak, Werhaucz, Brebro-
wecz, Zlawethychy, Dragowandol et Rayssa nominatarum, necnon quarundam portionum possessionariarum in villis Toplicza, Drawzko, Dolyane, Bwkowecz, Razthoke, Belchy-
chy, Dworyane, Prodneydol, Kwpeczdol, Wranowdol, Reka, Prylep, Superior Wolawlya, Jwrgewchane, Lokosindol, Laskowczy, Thopolowecz, Porhachy, Jabulchno, Breznyk, Zenth Iwanecz, Desnychy, Maior Paulothane, Minor Pawlo-
thane, Zdyhowo, Inferior Molwna appellatis, item oppidi Jaztrebarzka vocati et tributum in eodem exigi soliti et consueti, et per consequens pretacti iuris regii in eisdem habiti, aliarumque cunctarum utilitatum et pertinentiarum earundem, ad eadem spectantium et pertinentium, inibi legitime convocatis vicinis et commetaneis eorundem uni-
versis, quibusdam vero ex eisdem vicinis et commetaneis puta Iwano Jacoplych dicto de Wolawlya, Mathia de Do-
magowych, Fabiano de eadem, Georgio filio Farkasii de Ebres, Michaele filio Georgii Baxyeh de Prybych, Anto-
nio Jwkowych de Peech, Nicolao Perchanych de Colechan, Simone de Prybych, Bencze filio Anthonii de Draganych et Stephano de eadem inibi personaliter existentibus et presen-
tibus, accedendo introduxisset memoratum comitem Martinum in dominium eorundem et ipsius iuris regii, statuissetque eadem et idem eidem premissae regie nove donationis titulo eidem incumbenti perpetuo possidenda et habenda, ipsius itaque domini nostri regis et nostro hominibus inibi in faciebus earundem ac eiusdem congruis et legitimis diebus iuxta regni consuetudinem moram facientibus nullo penitus contradictore apparente, iuribus tamen nostris et decimis ecclesie nostre semper salvis remanentibus.

In cuius rei memoriam presentibus sigillum nostrum duximus appendendum.

Datum quintodecimo die diei introductionis et statu-
tionis predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo
1455.
szep. 7. quinquagesimo quinto supradicto.

XII.

1455. szept. 18.

A zágrábi káptalan előtt Debrenței Himfi Benedek fia László és rokonai Frangepán Mártont a Zágráb vármegyei Lipócz várnak s Komogojna és Kosztajnicza várkastélyoknak és ezek tartozékainak fölkérésétől tiltják.

Eredetije papíron, hátára nyomott pecséttel a Batthyányi család körmendi ltárában, *Miscell. Himfyana* nr. 501. Fényképmásolata az orsz. ltárban, *MODL. 38907.*

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus per presentes, quod Dominicus litteratus filius Petri similiter litterati de Werewcze, familiaris egregii Ladislai filii condam Benedicti filii Hym de Debrenthe, in eiusdem Ladislai de dicta Debrenthe domini sui, necnon Laurentii ac Emerici filiorum, Dorotheaque et Katherina vocatarum filiarum condam Blasii de dicta Debrenthe, item magnifici viri domini Johannis de Peren magistri thavarnicorum regalium, preterea Oswaldi filii, necnon puellarum Katherina ac Dorothea vocatarum, filiarum condam Stephani Apay de Rassynakerezhthwr, item nobilium domine Kathko vocate, consortis Georgii de Kawas, necnon Ladislai, Johannis, Arnoldi ac Abraham filiorum et puelle Kathko vocate, filie eiusdem Georgii de Kawas ex eadem domina Kathko progenitorum, insuper egregie et nobilis domine Elena vocate, filie prefati condam Benedicti filii Hym de iamdicta Debrenthe, uxoris videlicet egregii Georgii de Papa ac Blasii filii et puelle Elena vocate, filie eiusdem Georgii de dicta Papa nominibus et in personis nostram personaliter veniens in presentiam, nobis per modum protestationis et inhibitionis significare curavit in hunc modum, quod prout ipsi Ladislaus filius prefati condam Benedicti Hym de dicta Debrenthe, dominus videlicet ipsius Dominici et alii supradicti percepissent, spectabilis et magnificus dominus Martinus de Frangapan, Wegle, Segnie Modrusseque comes, nescitur quo motu ductus castrum Lyppowcz vocatum, necnon castella Komogojna et Kozthannycza cum oppidis et villis, necnon cunctis utilitatibus ac pertinentiis eiusdem et eorundem universis, in comitatu videlicet zagrabiensi habitum et

existentia, ipsos protestantes omnis iuris titulo legitime tangens et concernentia a serenissimo principe et domino, domino Ladislao Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc. rege, Austrieque et Stirie duce, necnon marchione Moravie etc., domino nostro naturali nove donationis titulo pro seipso, suisque heredibus et posteritatibus universis impetrasset ac per hoc se in dominium eiusdem castri Lyppowcz, necnon castellorum Komogoyna et Kozthannycza vocatorum, oppidorumque ac aliarum utilitatum et pertinentiarum eiusdem et ipsorum statuifacere procurasset in ipsorum protestantium preiudicium, iuriumque derogamen et dampnum valde magnum.

Unde facta huiusmodi protestatione annotatus Dominicus litteratus nominibus et in personis quorum supra prefatum dominum nostrum regem a donatione et collatione, antefatum vero comitem Martinum de dicta Frangapan et alios quoslibet ab impetratione, occupatione, detentione, usurpatione, appropriatione, perpetuatione et sibipsis statuifactione, seque ipsos in dominium prescriptorum castri Lyppowcz, necnon castellorum Komogoyna et Kozthannycza vocatorum, oppidorumque et tenutarum eorundem intromissione, usuumque fructuum et quarumlibet utilitatum eiusdem et eorundem perceptione seu percipifactione, factis vel fiendis, publice et manifeste prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis testimonio presentium mediante.

Datum feria quinta proxima post festum exaltationis sancte crucis, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto.

^{1455.}
szept 18.

XIII.

1455. okt. 19. Nápoly.

V. Alfonz nápolyi és aragoniai király levele Frangepán Jánoshoz, a Kalabriából szállítandó gabona iránt adott engedély tárgyában.

Fényképmásolatról a barcelonai aragon lltárból, *Reg.* 2661. köt. 105b 1.

Rex etc.

Spectabilis et magnifice comes, devote noster dilecte.

Accepimus nuper litteras vestras ac intelleximus, quemcumque nobis vestri parte explicare voluit nobilis Hugo de Ariostis familiaris et fidelis vester, quibus auditis gratias vobis agimus de optima vestri erga nos voluntate, simulque de oblationibus, quas nobis facitis. Fuerunt nimirum ille nobis grate admodum et iocunde, pro quibus obnoxios nos vobis esse fatemur, non dubitaturi ea pro vobis agere, que pro quovis nobis coniuncto merito agere deberemus.

Extractiones frumenti, quas a nobis postulastis, propter sterilitatem agrorum, qui hoc anno in Apulea fuit, non ex ipsa Apulea, sed ex Calabria faciendas a vobis concessimus, sicuti idem Hugo de Ariostis, ubi ad vos redierit, vobis late referet.

Datum in castello novo Neapolis, die xviii. mensis ^{1455.} okt. 19. octobris, anno Domini mcccclv.

Rex Alfonsus.

Dominus rex mandavit mihi
Arnaldo Fonolleda.

Spectabili¹ et magnifico viro Johanni de Frangipanibus, Vegle totiusque insule domino et comiti, devoto nostro dilecto.

XIV.

1455. okt. 28. Novi.

Frangepán Márton elődeinek, főleg atyjának Miklós dalmát- és horvát-országi bánnak a pálosok czirkveniczai szűz Mária rendháza számára kelt kiváltságleveleit megerősíti.

Eredetije délvidéki hártván, aljára nyomott veres pecsét maradványai-
val az orsz. lltárban, *MODL. 38107.* (Acta conv. czirkvenicz. nr. 9.)

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 82 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 204 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

Latin szövegének registája a következő 1455. okt. 28. kelet alatt.

— — Po letih gnih 1455., dan v Novom, m(i)s(e)ca ^{1455.} okt. 28.
okt(o)bra 28. dn.

¹ Külczim gyanánt a szöveg alá följegyezve.

XV.

1455. okt. 28. Novi.

Frangepán Márton a cirkevniczai pálosokat az atyjától, Frangepán Miklós horvátországi bántól nyert szabadságaikban és birtokaikban megerősíti.

Kiadása *Fariati*, Illyricum sacrum IV. köt. 103 l. *Pasconi Clarus*, Hist. progressus Mariani triumphis 21 l.

Pasconi 1445. okt. 28. hibás datummal közli.

Az eredeti glagol oklevél regestája ugyanezen datum alatt elébb.

— — et superinde eis dedimus has litteras nostras

$\frac{1455.}{\text{okt. 28.}}$ sub sigillo nostro anno 1455. datas in Novi, mensis octobris 28. — —

XVI.

1456. máj. 16. Buda.

V. László parancsa Frangepán Duim Borsod megyei főispánhoz és diósgyőri várkapitányhoz, a ládi pálosoknak Szalántai László elleni panasza tárgyában.

Eredetije papíron, aljára nyomott töredékes pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 15070*. (Acta conv. paulinorum de Lád, 7. 22.)

— — Datum Bude, in die festi penthecosten, anno

$\frac{1456.}{\text{máj. 16.}}$ Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto, regnorum autem nostrorum anno Hungarie etc. sextodecimo, Bohemie vero tertio.

XVII.

1456. máj. 16. Buda.

V. László parancsa Frangepán Duim Borsod megyei főispánhoz és diósgyőri várkapitányhoz, a ládi paulinusok kereszturi jobbágyainak jogtalan megadóztatása tárgyában.

Eredetije papíron, aljára nyomott pecsét maradványaival az orsz. ltárban, *MODL. 15071*. (Acta conv. paul. de Lád, 7. 23.)

Kivonatos kiadása *Wenzel*, Kritikai tanulmányok a Frangepán család történetéhez 48 l.

— — Datum Bude, in die festi penthecosten, anno

$\frac{1456.}{\text{máj. 16.}}$ Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto, regnorum autem nostrorum anno Hungarie etc. sextodecimo, Bohemie vero tertio.

XVIII.

1456. máj. 18. Buda.

V. László parancsa Frangepán Duim Borsod megyei főispánhoz és diósgyőri várkapitányhoz, a tárkányi karthauzi szerzetesek zserczi és noszvaji erdeinek a kövesdi lakosok által való elpusztítása tárgyában.

A leleszi convent ltárában, *Acta anni 1756.* 11.

Kivonatos kiadása *Wenzel*, Kritikai tanulmányok 48 l.

— — Datum Bude, feria tertia proxima post festum penthecostes, anno Domini millesimo quadringentesimo quin-^{1456.}_{máj. 18.} gagesimo sexto — —

XIX.

1456. okt. 15.

V. László nikolsburgi Lichtenstein Vilmos végrendeletét, mely szerint a hűbérben bírt Wilfleinsdorf várát nejjének, Frangepán Miklós leányának Borbálának hagyományozta, megerősíti.

Regestája *Lichnowsky*, Geschichte des Hauses Habsburg VIII. köt. DXXX l.

XX.

1457. jun. 24.

Schaunbergi Albrecht bécsi prépost és testvérei kötelezvénye, Frangepán Duimnak való tartozásukról.

Eredetije hártján, melyről a hártyaszalagokon lógó hét pecsét leszakadt. az orsz. ltárban, *MODL. 15169.* (Neoreg. a. 1700. 84.)

Wir Albrecht von Gotes gnaden brobst allerheiligen tumbkirichen dacz sand Steffan zu Wienn vnd graf ze Schawnberg, wir Pernnhart graf ze Schawnberg landmarschalh in Osterreich, wir Vlrich, Sigmund und Wolfgang ir bruder grafen daselbs ze Schawnberg, bekennen vnd tun kund offenlichen mit dem brif, das wir vnuerschaidenlich schuldig worden sein vnd gelten sullen dem wolgeboren vnsern lieben swager, hern Dogen grafen von Frangepon, zu Vegel, zu Modrusch, zu Zengk vnd haubtman zum Dyosgur vnd seinn erben zway tausent guter guldein vnger vnd ducaten, gerecht in gold vnd wag, oder ye für ainen

guldein souil gelts landeswerung, die diezeit im lande
Osterreich gib vnd gëb ist, als der guldein diezeit ganglich
hat, die wir in ausrichtten vnd bezallen sullen vnd wellen
hie zu Wienn in der stat auf sand Johans tag ze suni-
^{1458.}
_{jun. 24.}bennden, der da wirdet nach Kristi geburd im virczehen-
hundertisten vnd achtvndfunfczigisten jaren schiristkunftigen
oder in den nagsten vir tagen, vor oder hinnach, an verrer
vercziehen getrewlich vnd vngeuerlich.

Tun wir des nicht vnd in zalung fur die benanten
tëg verzugen, des sy zuschaden kömen, wie der schaden
genant oder gehaissen möcht werden, kainer ausgenommen,
den sy ir gewisser scheinbot, der den brif von iren wegen
fürbringt, vngesworen an aid vnd an all ander bewerung
mit schlechten worten gesprechen mugen, denselben schaden
zusambt dem hauptgut globen wir in an fürbot, clag vnd
an alles berechten genczlichen auszurichtten, ablegen vnd
wider zukeren, an all ir mue, zerung vnd schäden. Sy
sullen vnd mugen auch dann hauptgut vnd schaden haben,
dacz vns vnd vnsern erben vnuerschaidenlich vnd auf allem
vnsern gut, das wir haben in den lannden zu Österreich
vnd zu Steyr, oder wo wir das haben, wie das genant
vnd wo das gelegen ist, nyndert noch nichts ausgenommen
dauon in die lanndesfurssten, ir anwelt oder wer iren
gewalt hat in den lannden, da vnser hab und guter gelegen
sind, vmb hauptgut vnd all ir schäden genug tun vnd
in derselben vnser guter souil zu phannt inantwurtten vnd
gewaltig machen sullen vnd mugen, souerr, dass sy umb
hauptgut vnd schaden gancz ausgericht vnd bezallt werden.

Wer auch den brif mit des benanten graf Dogen
oder seiner erben gutlichem willen innehat, vnd uns damit
mont, dem oder den sein wir alles des schuldig vnd gebunden
zu gelten vnd zu uolfüren, umb hauptgut vnd schaden
alsuor geschriben stet, zugleicherweis als in selbs.

Das ist alles unser guter will vnd wort, wir seinn
lembtig oder tod.

Vnd des zu vrkund geben wir dem vorgeannten graf
Dogen vnsern lieben swager vnd seinn erben den brif
besigelten mit vnser obgenanten hern Albrechts, hern

Pernnharts, hern Vlrichs, Sigmunds vnd Wolffgangs gebrü-
dern, grafen zu Schawnberg anhangunden insigeln.

Zugezeugnuss der sachen haben wir fleissig gebeten
den wolgeborn vnsern lieben frewntnd graf Micheln des
heiligen römischen reichs, burggrafen zu Maidburg vnd
grafen zu Hardebg, vnd den edeln hern hern Jorgen von
Puchaim, obristen drukseczen in Österreich, das sy ire
insigel auch an den brif gehanngen habent, in vnd iren
erben an schaden.

Der brif ist geben nach Kristi geburd virczehenhundert
vnd in dem sybenundfünfczigistn jarn, an sand Johans ^{1457.}
tag ze sunibennden. _{jun. 24.}

XXI.

1457. jul. 10. Modrus.

Frangepán István a modrusi szent Márk temploma mellett levő keresztelő
szent János egyházat fő- és mellékoltáraival s kegyuri jogával, továbbá
egy modrusi udvarházat a hozzátartozó malommal s végül Maglics és
Pisecatki falukat Ostreherics Mártonnak adományozza.

Kiadása *Serbski Létopis* 1841 évf. 1 l. *Kukuljević*, Acta croatica
83 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 206 l. (Monum. hist.-iurid. slav.
merid. VI.)

— — Pisan v Modrušah, v našem stolnom mestu po
leteh božih 1457., meseca ijulie dne 10. ^{1457.}
_{jul. 10.}

XXII.

1457. szept. 28.

A zágrábi káptalan előtt Frangepán Márton és Bertalan Bakar vára iránt
egyezségre lépnek.

Eredetije hártján, melyről a lila színű nyers selyem zsinóron lógó
pecsét leszakadt, az orsz. lltárban, *MODL. 33988*. (Neoreg. a. 1645. 11.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, notum facimus te-
nere presentium significantes quibus expedit universis, quod
cum nos ad instantem petitionem spectabilium et magni-
ficorum dominorum Martini et Bartholomei de Franga-
panibus, Wegle, Segnie et Modrusse etc. comitum ad nos

factam, tum propter discrimina viarum, tum etiam quia ipsi domini Martinus et Bartholomeus comites, uti nobis dicitur, certis arduis factis et negotiis ipsorum expediendis prepediti fore, quorum occasione pretextuque ad nos comode personaliter venire nequirent, duos ex nobis videlicet honorabiles viros, dominos Matheum de Kelked et Blasium de Nemes, socios et concanonicos nostros circa eosdem dominos comites ad infrascriptam fassionem per ipsos coram eisdem faciendam legitime destinassemus, tandem iidem exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti fuissent nobis uniformiter retulerunt eomodo, quod ipsis dominis Martino et Bartholomeo comitibus die dominico proximo ante festum beati Mathei apostoli et euangeliste proxime preteritum in possessione Inferior Wolawlya vocate existentibus, coram eisdem dominis sociis et concanonicis nostris dixissent, confessique ministeriis vive vocis eorum extitissent in hunc modum, quod licet inter ipsos dominos comites ratione et pretextu castri Bakor vocati, alias¹ per annotatum dominum Martinum comitem condam spectabili et magnifico Nicolao de dicta Frangapanibus, similiter Wegle, Segnie et Modrusse comiti, patri prefati Bartholomei comitis pro tribus millibus florenorum auri impignoratum fuisset, ac per ipsum dominum comitem Martinum ab eisdem Nicolao et Bartholomeo filio eiusdem comitibus occupatum ac receptum, et hucusque occupative tentum extitisset, necnon ratione et pretextu perceptionis proventuum eiusdem castri, ac dampnorum fatigarumque et expensarum in prosecutione ipsius castri Bakor, per eosdem condam Nicolaum et Bartholomeum comites mille ac ducentorum florenorum auri factarum lis et questionis materia partes inter easdem diutius mota fuisset et exorta, tamen quia annotati domini Martinus et Bartholomeus comites coram eisdem sociis et concanonicis nostris ratione predicti castri Bakor ac solutione prescriptorum quatuor millium et ducentorum florenorum auri, uti nobis iidem socii et concanonici nostri retulissent, concordassent ac ad talem et talismodi pacis devenissent

szept. 18.

¹ quod *helyesebben*.

unionem, quod prenominatus dominus Martinus comes in sortem redemptionis prescripti castri Bakor et suarum pertinentiarum universas et quaslibet possessiones seu portiones suas possessionarias deultra fluvium Kolpa vocatum, videlicet Dreseryewcz, Slopno, Horwathynawecz, Inferior Ergawecz ac Pyschethky, item ex ista parte predicti fluminis Kolpa vocati castellum Dreseryewcz vocatum ac possessiones similiter Dreseryewcz et Werhowczy appellatas, in comitatu zagradiensi existentes et habitas cum cunctis earundem possessionum seu portionum possessionariarum et castelli predicti utilitatibus, puta iobagionibus, sessionibus iobagonalibus, necnon terris arabilibus cultis et incultis, silvis, pratis, fenetis, nemoribus, pascuis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, molendinis molendinorumque locis, montibus, vallibus, collibus, vineis vinearumque terragiis seu promontoriis et generaliter quarumlibet utilitatum . . . . .¹ fructuositatibus . . . . .² vocabulo vocitatis, ad easdem de iure spectantibus et pertinere debentibus, ...³ [de] dicta Frangapanibus pro duobus millibus ac trecentis florenorum auri, sicut premititur in s . . . . .⁴ in perpetuum dedisset, tradidisset et assignasset, immo uti iidem socii et concanonici nostri . . . . .⁵ comes dedit, tradidit et assignavit coram eisdem per eundem Bartholomeum comitem, ipsiusque heredes et posteritates . . . . . irrevocabiliter tenendas, possidendas pariter et habendas.

Insuper annotatus dominus Martinus comes universas litteras et litteralia [instrumenta] . . .⁷ prescriptarum possessionum seu portionum possessionariarum et castelli predicti tangentes et concernentia, erga manus eiusdem habitas et existentia coram eisdem sociis et concanonis nostris eidem comiti Bartholomeo dedisset et assignasset. Ubi autem

¹ 35 mm. olvashatatlan.
² 65 mm. olvashatatlan.
³ 155 mm. kiszakadva és olvashatatlan.
⁴ 135 mm. kiszakadva és olvashatatlan.
⁵ 85 mm. olvashatatlan
⁶ 55 mm. olvashatatlan.
⁷ 20 mm. olvashatatlan.

aliquas litteras prenominatus comes Martinus super premissis possessionibus et castello prenotato sonantes haberet, et easdem ipsi comiti Bartholomeo dare non posset vel recusaret, extunc illas vanas, cassas, frivolas ac mortuas, immo intra et extra iudicium exhibitoribus earundem nocituras reliquisset et commisisset.

Assumpsisset nichilominus prenotatus dominus comes Martinus eundem Bartholomeum comitem, et suos heredes in pacifico dominio prescriptarum possessionum et portionum possessionariarum, et castelli prenotati contra quosvis illegitimos impeditores, ac causidicos et actores propriis suis laboribus et expensis tueri, protegere et defensare.

Pro residuis vero mille ac noningentis florenorum auri sepefatus dominus comes Martinus quasdam possessiones seu portiones suas possessionarias, Belgrad et Kothor nuncupatas, in districtu Vinydoly habitas et existentes coram eisdem sociis et concanonicis nostris, uti ipsi nobis retulerunt, in sortem prescripte redemptionis ipsius castri Bakor, necnon proventuum eiusdem castri per eundem comitem Martinum perceptorum, ac etiam expensarum et fatigarum, per annotatos Nicolaum et Bartholomeum comites factarum, annotato comiti Bartholomeo et suis heredibus vigore aliarum litterarum nostrarum superinde confectarum, usque tempus redemptionis earundem impignorasset. Prenominatus vero dominus comes Bartholomeus annotatum dominum comitem Martinum super universis dampnis, nocumentis et aliis quibusvis malorum generibus per eundem comitem Martinum suosque predecessores eisdem Nicolao ac Bartholomeo comitibus quomodocunque et qualitercunque ratione predicti castri Bakor vocati hucusque illatis et irrogatis, necnon ratione solutionis et satisfactionis premissorum quatuor millium et ducentorum florenorum auri quitum, pacificum et modis omnibus absolutum reddidisset. Universas quoque litteras tam ipsius comitis Martini obligatorias ac etiam regias et alias quascunque, sub quacunque forma verborum, coram quocunque iudice et iustitiario ratione occupationis ac perceptionis fructuum dicti castri Bakor et suarum pertinentiarum, ac expensarum et fatigarum

ratione previa exinde secutarum contra ipsum dominum comitem Martinum confectas et emanatas idem comes Bartholomeus coram eisdem sociis et concanonicis nostris, prout ipsi socii et concanonici nostri nobis retulerunt, ipso domino Martino comiti dedisset et assignasset. Ubi autem annotatus Bartholomeus comes aliquas litteras in facto predicti castri Bakor vocati sonantes haberet, eademque prenominato Martino comiti dare non posset, vel forte denegaret, extunc tales litteras vanas, cassas, frivolas, mortuas et viribus carituras, immo intra et extra iudicium earum exhibitoribus nocituras reliquisset, immo coram prenominatis dominis sociis et concanonicis nostris, uti nobis retulerunt, reddidit, reliquit et commisit harum nostrarum sigilli nostri appensione communitarum vigore et testimonio litterarum mediante, decimis nostris et ecclesie nostre semper ^{1457.} _{szept. 28.} salvis remanentibus.

Datum feria quarta proxima ante festum beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo.

XXIII.

1457. okt. 20. Modrus.

Frangepán István levele Sforza Ferencz milanói herczeghez, a magyar- és németországi hírekkel hozzáküldött Dénes fia Miklós követsége tárgyában.

A milanói állami ltárban, *Acta externa.*

Stephanus de Frangipanibus Segne, Vegle atque Modrusie comes, illustrissimo duci Mediolani Francisco Sfortie, comiti Papie excellentissimo salutem dicit.

Quoniam serenissime dux omnes homines natura scire desiderant, presertim quos inclita rei militaris industria delectat ut te, dive princeps, rerum varietatem atque fluctuationem scire gliscunt, maxime quum nichil sit in hac terrestri vita rerum varietate delectabilius, nichil quod magis hominum mentes alliciat casuum novitate atque dissimilitudine, coegit nos amicitie nostre vinculum atque potestas, ut serenitati tue nobilem virum Nicholaum Dionysii, civem nostrum destinaremus, ut quas habemus et Ungarie et Ger-

manie novitates, per ipsum a nobis edoceretur, atque ut facile intelligi posset, illustrissime dominationis tue memoriam semper apud nos esse, et si locorum non parva distantia, que plerumque solet amicitias obumbrare, intercedat.

Quapropter volumus, quod quecunque nostro nomine referet, ipsi Nicholao serenitas tua ad plenum credat, gratum nempe hoc fuerit nobis, gratissimum vero, si intelligemus quicque fecisse, quod serenitati tue placeat. Idem erit, si ipsa aliquando nos requiret in hiis, que non sine magno incommodo nostro facere poterimus.

Vale et valeant, qui te valere desiderant, iterumque vale.

1457.
okt. 20.

Modrusie, 12. kalendas novembris 1457.

Serenissimo¹ duci Mediolani ac illustrissimo comiti Papie, Francischo Sfortie, domino amico suo colendissimo dentur.

XXIV.

1457. nov. 16. Modrus.

Frangepán István kiváltságlevele szolgálja Grobniczai Zsigmond számára, grobniczai házának adómentességéről.

Kiadása *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 211 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Pisan u Modrušah, po letah božih 1457., miseca

1457.
nov. 16. novembra dni 16.

XXV.

1458. márcz. 30. Veglia.

Frangepán János levele Sforza Ferencz milanói herceghez, az állítólag Vegliában kirabolt Gotsalvis Gábor javainak visszaadása tárgyában.

A milanói állami lltárban, *Acta extera*.

Illustrissime princeps, magnifice dux ac pater aman-tissime.

His diebus per quendam Jacobum magnificentie vestre nuncium litteras vestras accepimus, seriem Gabrielis de

¹ Külczim.

Gotsalvis preferentes, quem quia ob demerita sua rebus et vita privare intenditis, has quoque facultates, quibus se spoliatum in nostro dominio asserit, per nos restitui poposcit dominatio vestra prefato nuncio ad hoc misso. Nos vero, tum iure equitatis, tum maiorum vestrorum erga nos familiaritate, tum denique caritatis vinculo astricti, quo parenti nostro illustrissimo ducali dominio venetorum colligamini, omni officio ac diligentia vobis morem gerere optamus. Id autem, quod de rebus Gabrielis iamdicta dominatio vestra requirit, nos in presentiarum efficere non posse satis dolemus. Molestissime vero tulimus, tum per nuncium ipsum etiam nobis scelus impingeretur, quasi scitu aut iussu nostro, quod absit, dictus Gabriel fuerit spoliatus; porro et si dictos malefactores per antea nostre curie obsequutos fuisse fateamur, post tamen compertum facinus a corde et curia nostra penitus removentes, illico milites nostros ad eos capiendos atque puniendos transmisimus. Illi vero capitis sui periculum metuentes fines nostros exierunt ac fuge presidium assumpserunt, atque hoc ipso a nostro consortio et benivolentia se ipsos fecerunt penitus alienos, quemadmodum hec ipsa ore proprio nuncio inclite dominationis vestre intimare curavimus, supplicantes attente, si quid forte hiis adversum ad aures dominationis vestre pervenerit, velud falsa et ab omni veritate remota respuere placeat. Nos enim viceversa ob culmen honoris magnifice dominationis vestre nostra offerre non dubitamus. Ea vero, que apud . . . . subditos debitores dicti Gabrielis comperta sunt, illico restitui fecimus nuncio memorato.

Ex Vegla, 30. martii 1458.

1458.
márcz. 30.

Johannes de Frangapanibus,
Vegle, Segne, Modrusse etc. comes,
totiusque insule dominus naturalis.

Illustrissimo¹ principi ac excellenti domino, domino Francisco Sfortia, inclito duei Mediolani etc. patri et maiori semper honorando.

¹ Külczím.

XXVI.

1458. jun. 22. Veglia.

Frangepán János levele a milanói herceghez, melyben a magyarországi eseményekről tudósítja.

A milanói államlevéltárban, *Acta extera*.

Serenissime princeps atque excellentissime domine, domine ac pater nobis singularissime, humili filliali recommendatione premissa.

Quantunque la serenità vostra sia molto più copiosa d'ogni novella degna che, noy tamen per fare il debito nostro verso essa serenità vostra, notifico a la prefata serenità vostra havere per uno nostro servitore, si come credemo sapia la signoria vostra, lo turco essere venuto in Servia con maximo exercito, e li tolse gran numero de zente et allora lo governadore si trovo essere in una terra chiamata Smiderouo, è uscito fora fo a le mane con el turco et haveno grandissimo dampno si una parte come l'altra, et sentimo che lo turco s'è tirato et tornato indrieto circa miglia cinquanta.

El re novello con la madre si trova a Buda et fo ditto, ch'el governador suo barba devenir a la soa presentia a Buda. Lo re si ha pacificato con el grande conte et con li altri signori, li quali foreno participi de la morte de suo fratello, unde el grande conte et certi altri signori non si fidano de comparir a la soa presentia, tamen el prefato grande conte ha mandato suo figliolo a la presentia de esso re. El re si voreve coronar et li baroni d'Ungaria vorreano, si coronasse con la corona de san Steffano olim re d'Ungaria, et luy non vole, perchè intende et vole esser coronato con la corona, la qual ha el imperador, et lo imperador non la vorreve dare et non obstante le requisitione fatte, vole iterum instar et richiedere la soa maestà li la dia, et si pur recuserà de darla, intende de mandare Pam Jam et altri signori verso Cille et Gradazo a guerregiar quelle parte, et insuper intende de andare in persona, over

de mandare suo barba verso Viena et Terra Nova a dampnar et guerregiar quelle parte, per fin tanto havrà soa intentione de essa corona.

Insuper intendo, lo imperadore haver fatto pace con el fratello et con lo barba duca Sigismondo et dicesse, hano dispartito le intrade de Viena in tre parte, a caduno de loro lo terzo et hogniuno di lor pò stare dentro et spendere del suo et la terra debia esser governata et recta, si come ab antiquo è stato per li cittadini.

Pam Ischia è rotto da le gente del re d'Ungaria, el quale faceva guerra ad esso re et è fugito in uno suo castello, e fo ditto, chel governador de Boemia soxero del re demenare in persona, o mandare per altri a Buda la soa figliola sposa de esso re.

Altro per ahora di novo non havemo, ma aspectamo uno nostro messo mandato a Buda al nostro parente monsignor cardinale et arciveschuo de Strigonia, legato apostolico. Quello havremo degno, de tutto ne daremo aviso alla signoria vostra.

Ulterius quisti nostri fratelli conte Martino è andato in Ungaria, et de possa la soa partita sey giorni ando suso anche conte Steffano, nostro fratello et anche li altri nostri fratelli.

Ma intendemo, che alcuni de loro de di in di s'aspectano.

Del banado de Crovatia non si sa ancora, a chi è determinato, unde conte Griguor de Corbauia in persona è andato suxo.

A ricomandome mi et lo stato mio a la prefata signoria vostra, la quale Idio superno acrescha et conservi per infinita tempora in stato prospero et felice, amen.

Ex Vegla, die xxii. iunii 1458.

1458.
jun. 22.

Insuper intendemo, che pacificandose lo re con lo imperador et podendo havere la corona, andarà esso re contra turchi.

Eiusdem serenitatis vestre

cordialissimus filius et servitor

Johannes de Frangipanibus.

Vegle et insule dominus, Segne

Modraciique comes.

XXVII.

1458. szept. 2.

A zágrábi káptalan tiltakozó levele, az atyja birtokainak elosztásakor neki jutott Czetin és Erminj várakkal elégedetlen, sőt Kersztinának elidegenítésével meg is károsított Frangepán György számára.

Eredetije vizfoltos papíron, hátán töredékes pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. H. 67.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 175 l.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus per presentes, quod Stepko Myroyewych de Wlkxych et Nicolaus Kemenych de Grabrownyk, homines ac familiares spectabilis et magnifici Georgii Groff de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modrusse comitis, nomine et in persona eiusdem Georgii Groff domini ipsorum nostram personaliter venientes in presentiam, nobis per modum protestationis et inhibitionis significare curaverunt in hunc modum, quomodo similiter spectabiles et magnifici viri domini Stephanus, Dwymus, Martinus, Sigismundus, Iwan, necnon condam Mycula et Bartholomeus de dicta Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modrusse comites, patruí videlicet annotati Georgii Groff, nescitur quo motu ducti post mortem seu decessum similiter spectabilis et magnifici viri Hans bani, patris videlicet eiusdem Georgii Groff, rectam et equalem portionem de dominiis, castris, possessionibus, tenutis et portionibus possessionariis, hereditariis ac acquisitiis, necnon rebus et bonis eidem Georgio Groff ab eisdem iuridice cedere et provenire debentem extradare et assignare recusassent, recusarentque de presenti, sed solum in aliqualem ipsius Georgii Groff, non tamen rectam sortem et portionem castra Chethyn in comitatu zagrabiensi cum ipsius pertinentiis et Ermen in districtu de Lapacz assignassent.

Et quia prout ipse Georgius Groff percepisset, prefati Stephanus, Dwymus, Martinus, Sigismundus, Iwan ac condam Mycula et Bartholomeus comites, patruí videlicet annotati Georgii Groff quodam colore adinvento possessionem

Kerzthyna vocatam cum suis pertinentiis, in tenutis eiusdem castri Chethyn vocati cum suis pertinentiis, Georgio et Farcasio, filiis condam Sank de Lupis mediantibus certis litteris ipsorum superinde confectis, uti dicitur, et emanatis dedissent, donassentque et ascripsissent, ipso tamen Georgio Groff puero in tenera etate constituto, qui tempore in premissis nullipiam hominum iuxta huius regni consuetudinem aliquam facere potuisset fassionem, iidem domini comites eundem Georgium Groff ipsi donationi, ascriptionique premissis possessionis Kerzthyna vocate, per eosdem ipsis Georgio et Farcasio, filiis Sanko facte vi et compulsive consentire et sigillum eiusdem penes sigilla ipsorum premissis litteris ipsorum imprimi seu appendi fecissent in preiudicium eiusdem Georgii Groff, iurisque derogamen et dampnum manifestum.

Unde facta huiusmodi protestatione memorati Stephko Myroyewych et Nicolaus Kemenych nomine et in persona annotati Georgii Groff, domini videlicet ipsorum antelatos dominos Stephanum, Dwymum, Martinum, Sigismundum ac Iwan, ac condam Myculam et Bartholemeum comites, necnon Bartholo[meum] annotati condam Mycule, ac Hans et Myculam annotati condam Bartholomei comitum filios, ipsorumque heredes et posteritates universos ab huiusmodi ascriptione, donatione, collationeque et perpetuatione prescripte possessionis Kerzthyna vocate et suarum pertinentiarum, ipsum Georgium Groff, uti dicitur, certo iuris titulo tangentis et concernentis, prefatos vero Georgium ac Farcasium, filios Sanko, ipsorumque heredes et alios quoslibet homines ab occupatione, detentione, usurpatione, appropriatione, perpetuatione et sibipsis statuifactione, seque ipsos quovis quesito colore in dominium eiusdem intromissione, usuumque fructuum et quarumlibet utilitatum et pertinentiarum eiusdem perceptione vel percipifactione, factis vel fiendis, publice et manifeste prohibuerunt contradicendo et contradixerunt inhibendo coram nobis testimonio presentium mediante.

Datum sabbato, in festo videlicet depositionis beati Emerici ducis, anno Domini millesimo quadringentesimo^{1458.} _{sept. 2.} quinquagesimo octavo.

XXVIII.

1458. szept. 4.

Frangepán István, Duim, Márton, Zsigmond, a Bertalan özvegye Erzsébet és fiai Angelo és Miklós, továbbá Frangepán György és Bertalan Zeng város régi jogszabályait és törvényeit megerősítik.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1899 évf. 141 l.

1458.
szept. 4.

— — Segnie, die quarta mensis septembris — —

XXIX.

1458. szept. 5.

Frangepán Márton szolgáját Ricsanin Jurisát, Tersácz vára alatt Jezsics Ivántól vásárolt malma után járó mindennemű szolgálmány alól fölmenti.

Eredetije délvidéki hártván, zöld nyers selyem zsinóron lógó töredékes nagy veres pecséttel és XVI. századi másolatban papíron az orsz. lltárban, *MODL. 37108.* (Acta conv. czirkvenic. nr. 10.)

A töredékes pecsétből csak a körirat kis része s a sisakdíszül szolgáló sasszárny maradt meg.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 85 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 214 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

1458.
szept. 5.

— — Po letih božih 1458., sektebra d(a)n 5.¹

XXX.

1458. decz. 22. Szluin.

Frangepán Duim és felesége Borbála asszony szerződése Czendgraff Pállal, ennek szluini kapitánysága tárgyában.

Eredetije hártván, melyről a három hártvaszalagon lógó pecsét közül kettő leszakadt, a herczeg Auersperg család auerspergi lltárában.

Wir graff Doym von Frangepan, zu Vegel, zu Czenng vnd zu Modrusch etc. graue vnd wir fraw Barbara sein eliche gemahel, wekennen fur vns vnd all vnser erben, das wir an gesehen haben solch getrew dinst, so vns der edel

¹ okt. 15., a másolat napi dátuma.

Paul Czendgraff getan hat vnd noch fur an gern tuen wil, darum wir im auf sein ains lebtag vnd nit verrer wegnadet vnd verschriben haben, das er vnser purggraff yczo vnd hinfuran sein sol vnser gsloss vnd der herschafft daselb zum Slun. Vnd darzu hab wir im verschriben mit vnserm willen wissenlich mit dem wrief alle nucz vnd ranndt halbe, so zu dem wenantten vnserm gsloss gehort, es sey in wein, in gedrayd, in gelt von der mawt oder von andern dingen, wy dann dy nucz genandt sind, hin dan gesezt, ob wir ycht stewr oder ansleg auf dy vnsern tuen wurden, darinn sol im nichcz zu sten, sunder im sol auch zusten das paw halbs dy sadt auf dem veld, so man zu dem gsloss pawedt, zu solcher sadt er auch halben sam geben sol vnd wir den andern halben tail.

Wir sullen auch das wenantt paw an sein muee mit vnsern volkch pawen lassen vnd dy selben sadt auf dem veld mit der garbm taillen; er sol auch haben all vall so im gericht geuallen an allayn, was dy vnsern vellig werden, dy sol er gutiklich halten als wir im des vertrawen.

Wir sullen im auch ein haws in der stat geben, darinne er syczen sol, vnd wenn wir oder vnser gemähel hie zum Slun nit sein, so sol er in dem gsloss personlich selbs sein vnd das mit andern den vnsern trewlich werwaren, vnd wenn wir dann widerum komen, so sol er wider in sein haws als vor.

Er sol vns auch mit dem gsloss zu allen vnsern noturfften getrew vnd gewartig sein als ain getrewer dyener seiner herschafft des schuldig ist.

Er sol auch in das wenantt gsloss an vnsern willen nymand auf nemen.

Vnd das im also dy gegenburtig stat vnd vnczubrochen weleib, das gelob wir im pey vnsern gütten ern vnd trewn.

Zu vrkuntt der warhayt geben wir im den wrief mit vnserm aygen anhangunden insigel, vnd zu merer geczewgnuss der obgeschriben sachen so haben wir gepetten den wolgeboren vnsern lieben wruder graff Mertein von Frangepan etc., das er durch vnser vleyssigen ped

willen sein selbs insigel zusambt vnserm insigel an den gegenburtigen wrieff auch an gehangen hat, im vnd seinen erben an schaden.

Vnder dy czway insigel wir vns offt genantter graff Doym von Franpepan etc. vnd wir fraw Warbara sein eliche gemähel, vnd all vnser erben verpinden mit vnsern trewen alles das war vnd stät zu halten, das an dem gegenburtigen wrief geschriben stet, der gegeben ist zum Slun in Krabaten, do mon czalt von Cristy vnser lieben Herren gepurdt ^{1458.} 1458., am freytag vor dem heiligen Chrisstag.
_{decz. 22.}

XXXI.

1458. decz. 24. Szeged.

Mátyás király tiltó parancsa Frangepán Istvánhoz és rokonaihoz, a családi birtokosztáskor megrövidített, sőt Kersztina nevű birtokának tudtán kívül való elidegenítésével meg is károsított Frangepán György részére.

Eredetije papíron, alján töredékes pecséttel a kismartoni főllárban,
Repos. 42. H. 68.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 175 l.

Commissio propria domini regis.¹

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris spectabilibus et magnificis Stephano, Dwym, Martino, Sigismundo et Bartholomeo Groff de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitibus salutem et gratiam.

Gravem querelam in persona spectabilis et magnifici Georgii similiter Groff de eadem Frangapanibus, similiter comitis Segnie, Wegle et Modrusse, fratris vestri iunioris nostre allatam maiestati admodum accepimus displicenter, quomodo vos tempore, quo idem in etate iuvenili fuisset constitutus, possessiones, castra, castella, civitates et oppida, ac iura possessionaria vos et ipsum equaliter concernentes iuxta vestram voluntatem divisissetis ac vobismet ipsis in omnibus castris, castellis, civitatibus, oppidis, villis et possessionibus meliorem et maiorem portionem recepissetis, sibique

A szövegtől eltérő írással.

equalem portionem extradare noluissetis; et quod maius est, quam possessionem suam Kerzthyna vocatam, sub castro suo Czethyn existentem cuidam Georgio Sangowych, vestro familiari litteris vestris mediantibus tradidissetis, et excoGITATA quadam vestra sapientia sigillum ipsius exponentis absque scitu, voluntate et consensu ipsius exponentis penes sigilla vestra apponi et imprimi fecissetis, nuncque ipse Georgius exponens recta sua portione per vos, ut prefertur, orbatus per vos ac eundem Georgium familiarem vestrum permaxime ratione dicte possessionis sue molestaretur et turbaretur in sui iuris preiudicium atque dampnum.

Unde cum nos sicuti neminem regnicolarum nostrorum, sic non minus ipsum exponentem suis iustis iuribus sic indebite et minusiuste destitui volumus et dampnificari, quapropter fidelitati vestre et cuiuslibet¹ vestrum coniunctim et divisim districtissime committimus, quatenus receptis presentibus a modo et tamdiu, donec antefato exponenti in pretactis castris, castellis, civitatibus, oppidis et villis per vos condigna administrabitur portio, per antedictum Georgium familiarem vestrum in dicta possessione Kerzthyna impedire et dampnificare, seu quovismodo molestare permittatis et nec pariter vos aliquas iniurias, dampna et nocumenta eidem irrogare presumatis, nec sitis ausi modo aliquali, cum nos eundem simulcum universis suis iuribus possessionariis et castris in nostram protectionem et tutelam recepimus speciales, volumusque eundem contra quosvis illegitimos impetitores, signanter adversus vos et dictum Georgium familiarem vestrum in eisdem protegere, defensare et indempniter manutenere auctoritate nostra regia et iustitia mediante. Secus ergo in premissis non facturi gratie nostre sub obtentu. Presentes tandem perlectas semper reddi iubemus manibus presentanti.²

Datum Zegedini, in profesto nativitatis, Domini anno eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo. ^{1458.} decz. 24.

Lecta.³

¹ cuiilibet helyesen.

² presentantis helyesen.

³ Az oklevél alsó jobb sarkán.

XXXII.

1459. máj. 20. Buda.

Mátyás király levele Sforza Ferencz milanói herceghez, a pápához küldött követei előterjesztésének meghallgatása tárgyában.

A milanói állami ltárban, *Acta extera*.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., illustrissimo principi domino Francisco, duci Mediolani, amico nostro carissimo salutem et prosperos ad vota successus.

Illustrissime princeps.

Misimus de mandato sanctissimi domini nostri summi pontificis ad dietam per sanctitatem suam indictam oratores nostros fideles et devotos, reverendos in Christo patres dominos Albertum czanadiensis ac Franciscum corbaviensis ecclesiarum episcopos, necnon spectabilem et magnificum Stephanum de Frangapanibus, Segnie, Vegle et Modrusse comitem ac venerabilem et egregium dominum Simonem de Thervisio decretorum doctorem, lectorem strigoniensem, subdiaconum domini pape et commisimus eisdem, ut etiam ad illustrissimam dominationem vestram se conferant, certas res, quas nos eis imposuimus, eidem illustrissime dominationi vestre relaturi.

Quamobrem ipsos oratores nostros illustrissime dominationi vestre commendatos facimus et rogamus, ut eos debito favore acceptos digna benivolentia audire et hiis, que nostri parte retulerint, plenam fidem prestare dignetur illustrissima dominatio vestra. Que ut pro voto valeat, vehementer optamus.

Datum Bude, vigesima die mensis maji, anno Domini
^{1459.}
millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono.
máj. 20.

Ad mandatum domini regis

Nicolaus Bodo prepositus albensis,
vicecancellarius.

Illustrissimo¹ principi domino Francisco Sfortia, duci Mediolani, amico nostro.

¹ Külczím.

XXXIII.

1459. okt. 7. Buda.

Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Mártont a Sibreicher Zsigmondtól és Semenics Ottótól kiváltott és neki adományozott Krupa vára birodalmába iktassa be.

A zágrábi káptalan 1459. nov. 22-én kelt iktató leveléből hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Cum nos consideratis fidelitatibus et fidelibus obsequiis fidelis nostri sincere dilecti, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Vegle Modrusseque comitis, per eum nobis et predecessoribus nostris regibus sacreque huius regni nostri Hungarie corone exhibitis et impensis castrum nostrum Krupa vocatum, in comitatu zagrabiensi adiacens, quod ipse comes Martinus pro sex millibus et quadringentis florenis auri a manibus quorundam Sigismundi Sibryacher et Otto Semenych, theothonicorum extraneorum hominum, ne ad manus inimicorum et emulorum sacre regni nostri Hungarie predicti corone deveniret, redemisse dicitur, simulcum cunctis villis, possessionibus, prediis, tributis et terris ad ipsum castrum pertinentibus, ac aliis utilitatibus eiusdem castri et villarum, possessionumque predictarum, quovis nominis vocabulo vocitatis, memorato Martino comiti vigore aliarum litterarum nostrarum superinde confectarum dederimus et inscripserimus, tali modo, quod ipse comes Martinus vita sibi comite prefatum castrum nostrum simulcum prediis, pertinentiis et proventibus suis teneat, nec nos nec successores nostri reges ipso comite Martino vivente predictum castrum redimere valeamus atque possint, sed ipso tandem decedente ab heredibus suis vel illis, quibus idem comes Martinus testamentaliter predictum castrum legaverit, nos vel successores nostri reges pro prefatis sex millibus et quadringentis florenis auri ipsum castrum redimere teneamur vel teneantur, velimusque eundem comitem Martinum in dominium huiusmodi castri Krupa ac villarum, possessionum, prediorum, tributorum et terrarum

ad ipsum castrum pertinentium, aliarumque utilitatum eiusdem castri, necnon possessionum et villarum predictarum per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Igitur fidelitati vestre firmiter precipimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Lorandus Yphkowych de Peech vel Nicolaus Totarych de Mlacha, aut Benedictus Jakmynych de Goricza sin Gregorius Rudinawych seu Georgius filius eiusdem de eadem Gorycza, sive Johannes Vrsulicz de Zokolowicz neve Georgius Farkasygh de Kresygh aliis absentibus homo noster ad facies prefati castri Krupa, necnon villarum, possessionum, prediorum, tributorum et terrarum ad ipsum castrum pertinentium, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum comitem Martinum in dominium eiusdem et earundem, statuaturque idem et easdem eidem premissis modo sibi incumbenti possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet ipsos contra annotatum comitem Martinum in presentiam banorum regni nostri Sclavonie rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, necnon possessionum, villarum, prediorum, tributorum et terrarum ad idem castrum pertinentium per vos statui debendarum nominibus, terminoque assignato eisdem banis dicti regni nostri Sclavonie suo modo rescribatis.

Datum Bude, die dominico proximo ante festum beati ^{1459.} Dionysii martyris, anno Domini millesimo quadringentesimo _{okt. 7.} quinquagesimo nono.

XXXIV.

1459. nov. 4. Ozalj.

Frangepán Miklós kiváltságlevelé Iván pap és testvére, Lukács diákon számára, hogy Ozalj határán egy-egy malmot építhessenek.

Kiadása *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 220 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

Regestája 1452. datummal *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1903 évf. 16 l.

— — Pisan v Ozli gradi, v letih gnih 1459., miseca ^{1459.}nov. 4. novembra 4. d(a)n.

XXXV.

1459. nov. 22.

A zágrábi káptalan Frangepán Márton Krupa vára és tartozékai birodalmába beiktatja.

Eredetije hártján, vörös selyem zsinóron függő megkopott pecséttel az Erdődy család galgóczi lltárában, *Lad. 28. 5. 4.*

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, notumfacimus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis et domini, domini Mathie Dei gratia regis Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., domini nostri naturalis introductorias et statutorias, nobisque preceptorie loquentes et directas honore quo decuit recepimus in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie — — *stb., l. Mátyás királynak Budán, 1459. okt. 7-én kelt iktató parancsát elébb.* —

Nos igitur mandatis eiusdem domini nostri regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Nicolao Totarych de Mlacha, homine eiusdem domini nostri regis in eisdem litteris sue serenitatis nominatim conscripto unum ex nobis videlicet honorabilem virum, dominum Martinum de Martinowcz, socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio transmisimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt in hunc modum, quod prefatus homo ipsius domini nostri regis, dicto nostro testimonio presente, feria quinta proxima ante festum beati Martini ^{nov. 8.} episcopi et confessoris proxime preteritum ad facies prefati castri Krupa, necnon villarum, possessionum, prediorum, tributorum et terrarum ad ipsum castrum pertinentium, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introduxisset prefatum comitem Martinum in dominium eiusdem statuissetque idem et easdem eidem modo premissis sibi incumbenti

possidendum; ipsis itaque domini nostri regis et nostro hominibus in faciebus predicti castri Krupa, necnon villarum, possessionum, prediorum, tributorum et terrarum ad idem castrum pertinentium legitimis diebus iuxta consuetudinem regni moram facientibus et permanentibus nullo penitus contradictore apparente.

In cuius robur et testimonium presentibus sigillum nostrum duximus appendendum.

^{1459.}
nov. 22. Datum quintodecimo die diei introductionis et statu-
tionis predictorum,¹ anno Domini millesimo quadringentesi-
mo quinquagesimo nono supradicto.

XXXVI.

1460. jun. 25. Novi.

Frangepán Márton adománylevele a czirkveniczai szűz Mária pálos rend-
háznak Szelczében és Jeszenovóban adományozott két szőlőről.

Eredetije délvidéki hártján, fehér kenderczeránán lógó töredékes pe-
cséttel az orsz. lltárban, *MODL. 37109.* (Acta conv. czirkvenic. nr. 11.)

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 88 l. Šurmin, Hrvatski spom.
I. köt. 223 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

^{1460.}
jun. 25. — — Pisan v Novom, m(i)s(e)ca ijuna 25., po letih
božih 1460.

XXXVII.

1460. jul. 15. Eger.

Mátyás király egyebek között a mantuai gyűlésre küldött követség
vezetésében szerzett érdemei jutalmául Frangepán Istvánnak adományozza
a Zágráb megyei Tolicsi, Szentiván, Babinagora és Subcsane falukat.

Eredetije hártján, aljára nyomott s papírral fedett pecséttel az orsz.
lltárban, *MODL. 33989.* (Neoreg. a. 1615. 12.)

Kivonatos kiadása *Wenzel*, Kritikai tanulmányok a Frangepán család
történetéhez 31 l.

Commissio propria domini regis.²

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie
etc., memorie commendamus tenore presentium significantes
quibus expedit universis, quod cum potestas regnantium

¹ predictarum helyett hibásan.

² A szövegtől eltérő írással.

ad hoc divinitus in terris erecta sit, ut subiectum sibi populum regat benivolentia, liberalitate attrahat et uniuscuiusque merita condignis retributionibus prosequatur, quod etsi ex quadam generali regula eis agendum sit, meritorum tamen qualitate pensata alii aliis non solum amabilius colendi, sed et altioribus honorum titulis extollendi sunt, hii maxime, quos antiqui sanguinis generosa illustrat claritas ac proprii et parentum illustres actus, alta obsequia, pulcra facinora et merita virtutum ceteris anteponunt; hoc enim ordine observato et regum glorificabitur discretio et subditorum animus ad opera virtutum accendetur.

• Hac itaque consideratione sicuti excellentiam generis, sic et integram fidem, virtutes magnificas et obsequia fidelis nobis sincere dilecti, spectabilis et magnifici viri Stephani filii Nicolai bani de Frangapanibus, Segnie, Vegle et Modrusse comitis ponderare constituimus et antequam virtutes suas proprias dicamus, nobis sermonis origo sit ipsius inclita familia, usque ad eius tempora laudabilium virorum successione ducta, quo ab attavis nobilitate illustrior exstitit, eo et strennitate animi clariores semper peperit viros, quorum quilibet fide integer et insignis, potentibus armis et gentibus suis regum adiutor, patrieque defensor fuit et columpna. Sed progenitorum eius virtutibus magnificis fortissimisque gestis, quas tum optimorum quorumque lingue, tum vero regalium privilegiorum testimonia magnis celebrant et celebrabunt laudibus, hac vice preteritis, ex ipsius comitis Stephani virtuosus actibus aliqua posterorum memorie hiiis scriptis transmittimus. Quid enim amenius, quam cum gesta virorum integrorum ita describuntur, ut non tam ore et mente, quam oculis ea se presentia cernere putet posteritas.

Inprimis itaque id nobis, prout fidedignorum hominum contestatio prodit, referendum occurrit, quod cum ipse comes Stephanus annos juveniles laudabiliter ageret, prematurum sensum et adultam semper gravitatem pre se ferens, inter ceteros sibi coetaneos milites militum decus fuit, magnumque adhuc eo tunc nomen et splendidissimam famam ingenuis moribus sibi exquisivit. Adolescentia vero egregie traducta, strennuis exercitiis ad virtuosos actus se assuefaciens,

fundamenta futurorum inclitorum operum suorum certis presagiis iecit. Nam quicquid sibi undecumque emolimenti obvenisset, ad patrie decus conferebat, quod genus vite ab eodem etiam in hac adulta etate sua constanter retinetur. Preclarus autem miles et venerabilis comes integerrima fide devotisque obsequiis predecessoribus nostris, regibus Hungarie ad tempora vite eorundem adhesit. Consequenter ipsis regibus post sese ut Domino placuit vita functis condam inclito genitori nostro, qui hoc regnum nostrum gubernabat, adherens obtemperare ei veluti gubernatori et tutori regni simul et complacere numquam recusavit. Demum tempore intermedio condam serenissimo principe domino Ladislao, rege Hungarie et Bohemie etc., immediato precessore nostro ab hac luce decedente, nos in regem Hungarie divina dispositione succedentes primus inter alios potiores regnorum nostrorum Dalmatie et Croatiae predictorum sincera fidei integritate, devotisque obsequiis veluti naturalem suum regem et dominum visitavit, recognovit et honoravit, ac de sincera fidei sue constantia sufficientibus nos cautionibus certificavit, cuius exemplo alii ducti similiter venerunt et devota oblatione nos eorum regem declararunt ita, ut possessio ipsarum partium regni nostri nobis feliciter per hoc accederet.

Postremo, cum pridem sanctissimus dominus noster papa Pius secundus condolens afflictis rebus fidei Mantue dietam omnibus regibus et principibus catholicis indiceret, ipse comes Stephanus onus legationis nostre in persona nostra et totius regni nostri in se libens suscepit, et non parcendo persone et rebus suis, cum aliis legatis nostris sibi iunctis ivit ad dietam ipsam, que fere per decem menses tenebatur, cum ingenti apparatu, ubi decus nostrum et totius regni nostri fuit, et ea, que illic conclusa sunt, et que pro exaltatione nostri nominis debebant, reportavit, exinde secundum velle nostrum, ceterosque legatos nostros secum salvos duxit et reduxit, quod solum ex industria eius factum est; nam eis aditus eorum et reditus ita difficilis offerebatur, ut nisi presentia, industria et fama ipsius comitis Stephani, que apud multos viget, affuissent, vel capti, vel in predam divisi ab inimicis nostris fuissent.

Ut igitur vir tantus, qui in omnibus suis actibus prestantissimus est, et qui ab illa parte regni nostri pro clipeo et tamquam pro muro contra inimicos nostros et regni nostri habetur, gratam sibi maiestatem nostram persentiat, et aliquos benivolentie nostre videat favores in futurum maiores experturus, possessiones seu villas Tholichi, Zwetho Iwanczy, Babinagora et Swbchane vocatas, in comitatu zagrabiensi et in confinibus comitatus modrussiensis adiacentes, quas quedam natio Tolichi sic dicta inhabitare dicitur, sub illis tantum servitiis, cum quibus regibus Hungarie ipsa natio Tolichi servire teneretur, dummodo eadem natio non sit de conditione nobilium, prefato comiti Stephano et per eum spectabili et magnifico Bernaldino filio eius, similiter Segnie, Vegle et Modrusse comiti, ipso- rumque heredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas pariter et habendas, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigifaciemus, dum nobis in specie fuerint reportate.

Datum Agrie, in festo divisionis apostolorum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo.

^{1460.}
jul 15.

Lecta.¹

*Registrator K. M. P. H.*²

XXXVIII.

1460. jul. 15. Eger.

Mátyás király kiváltságlevele, a fiával Bernáttal együtt királyi védelmébe fogadott Frangepán István számára.

Eredetije hártván, melyről a zöld, lila és rózsaszínű sodrott selyem zsinóron lógó pecsét leszakadt, az orsz. ltárban, *MODL. 34028.* (Neoreg. a. 1646. 7.) Megvan még Czobor Imre nádori helytartónak Pozsonyban 1573. nov. 26-án négy íves papírfüzetben kelt hiteles átiratában u. o. *MODL. 33987.* (Neoreg. a. 1645. 33.)

¹ Az oklevél alsó jobb sarkán.

² Az oklevél hátán. — V. ö. *Blagay Oklevéltár* 366 l.

Commissio propria domini
regis.¹

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod cum regnum stabile nichil magis quam amor perficiat subditorum, expedit semper principibus gratis favoribus suis se reddere liberales, ut dum servientium animos continuis favoribus sibi conciliant, eos magis favore et amore quam timore promptos suis obsequiis alliciant, firmosque in fidelitate faciant et constantes.

Consideravimus itaque hoc respectu clarissimam fidem, virtutes magnificas et multimoda obsequiorum genera fidelis nostri sincere dilecti, spectabilis et magnifici Stephani de Frangapanibus, Segnie, Wegle, Modrusseque comitis, qui sicuti generositati sanguinis, ita et fidei integritate ac magnificarum virtutum et aliorum obsequiorum generibus se nobis reddidit honorandum, que quidem virtutum et aliorum obsequiorum genera cum propter sui magnitudinem, tum vero quia ea alie littere nostre superinde conscripte latiori sermone futuris commendant seculis, adpresens quantum ad eorum specificationem preterire constituimus, cupientes virum hunc favoribus specialiter prosequi regiis, eundem comitem Stephanum ac spectabilem et magnificum Bernaldinum de Frangapanibus similiter Segnie, Wegle et Modrussie comitem, filium eius tum propter hoc, quod ipsi contra Deum et omnem iustitiam multos sibi bonis suis habere dicant infestos et adversantes, tum vero pro eo et maxime, ut idem comes Stephanus tranquillitati heredum et posteritatum eius consulat, simulcum heredibus et posteritatibus ac successoribus, necnon castris, civitatibus, oppidis, possessionibus et aliis bonis eorum universis, tam habitis quam habendis, ac toto eorum dominio in nostram successorumque nostrorum, regum Hungarie totiusque eiusdem regni nostri imperpetuum suscepimus protectionem et tutelam specialem, suscipimusque et recipimus presentium per vigorem, mandantes vobis universis et singulis presentes

¹ A szövegtől eltérő írással.

visuris cuiusvis status, gradus et conditionis hominibus, quatenus a modo deinceps prefatos comites Stephanum ac Bernaldinum filium eius, ipsorumque heredes, successores et posteritates universos in premissis eorum castris, civitatibus, oppidis, possessionibus et aliis quibusvis bonis eorum, tam habitis quam habendis, necnon toto dominio eorum contra huiusmodi protectionem nostram ac dictorum successorum nostrorum, regum Hungarie et totius eiusdem regni nostri impedire, molestare aut dampnificare nullo unquam tempore presumatis.

Presentes vero, quibus secretum sigillum nostrum, quo ut rex Hungarie utimur, est appensum, semper post earum lecturam reddatis presentanti.

Datum Agrie, in festo divisionis apostolorum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo.

1460.
jul. 15.

Litterae¹ Mathiae regis ante coronationem eius editae, idest 1464 non observantur, per hoc et praesentes.

XXXIX.

1460. Sztenicsnyák.

Frangepán Márton kiváltságlevele Illés zlati bíró fia Tamás számára, házának adómentessége tárgyában.

Kiadása *Šur-min*, Hrvatski spom. I. köt. 224 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Let gnih 1460.

1460.

XL.

1461. jan. 28.

A zágrábi káptalan örökvalló levele, a brebiri Subics Miklós által kétezer arany forintért Frangepán Duimnak örökbe vallott Zágráb megyei Pernye városáról.

A zágrábi káptalannak a megnevezett Frangepán Duim részére 1461. máj. 15-én, hátán megpecsételt papíron kelt átiratában az orsz. ltárban, *MODL. 33221*. (Neoreg. a. 444. 33.)

¹ Az átiratban a datum végéhez ragasztott papírszeleten, azzal egykorú följegyzés.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis notumfacimus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod Nicolaus Subyth de Breberio oneribus filiorum, fratrum, proximorum et consanguineorum suorum universorum ad infrascripta firmiter observanda in se ipsum per omnia assumptis, nostram personaliter veniendo in presentiam ministerio vive vocis sue dixit et confessus est in hunc modum, quomodo ipse oppidum suum Pernye vocatum, in comitatu zagrabiensi existens et habitum, ipsum omnis iuris titulo concernens cum omnibus et quibuslibet eiusdem oppidi utilitatibus, fructuositatibus et pertinentiis universis, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, silvis, nemoribus, rubetis, virgultis, fenetis, pascuis, aquis aquarumque decursibus, molendinis molendinorumque locis, piscinis, piscaturis pisciumque clausuris, montibus, vallibus, collibus, vineis vinearumque promontoriis, alpbibus ac iuribus montanis et generaliter quarumlibet utilitatum integritatibus, ad idem oppidum et eius pertinentias spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris metis et antiquis limitibus, omni eo iure, quo idem Nicolaus ipsum oppidum hucusque tenuisset et possedisset, spectabili et magnifico domino Duymo de Frangapanibus, Segnie, Vegle Modrusseque comiti, suisque filiis, heredibus et posteritatibus universis pro duobus millibus florenis auri puri, boni et iusti ponderis, ab eodem domino Duymo comite plene et integre, uti nobis dixit, habitis et perceptis vendidisset, dedisset, donasset et appropriasset, immo vendidit, dedit et appropriavit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, nil iuris nilque proprietatis seu dominii ipsius oppidi pro se aut filiis suis reservando, sed totum et omne ius eiusdem in ipsum dominum Duymum comitem, suosque heredes et posteritates universos transferendo, decimis nostris et ecclesie nostre salvis semper remanentibus.

In cuius rei memoriam et firmitatem perpetuam presentibus sigillum nostrum duximus appendendum.

Datum feria quarta post festum conversionis sancti ^{1451.}Pauli apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo _{jan. 28.}sexagesimo primo.

XLI.

1461. márcz. 10. Buda.

Mátyás király meghagyja a császári káptalannak, hogy Frangepán Márton a zágrábmegyei Sztenicsnyák vára és tartozékai birtokába iktassa be.

A császári káptalan 1461. jun. 9-én kelt iktató leveléből hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie chasmensis salutem et gratiam.

Cum nos pro fidelitatibus et fidelibus obsequiis fidelis nostri sincere grateque dilecti, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis, per eum maiestati nostre et sacre huius regni nostri Hungarie corone exhibitis et impensis castrum Sthenitschnek vocatum, in comitatu zagrabiensi existens ac oppida, villas, possessiones et predia, necnon portiones possessionarias quoquo nomine vocitatas, in dicto comitatu zagrabiensi ac etiam alias ubilibet et in quibuscunque comitatibus regni nostri habitas, ad idem castrum Sthenitschnek pertinentes et spectantes, quod et quas ipse comes Martinus condam Ulrici comitis Cilie prefuisse, sed mortuo eodem Ulrico ad manus suas deventas et nunc in manibus suis pacifice esse asserit, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, rebus premissis modo se habentibus, memorato comiti Martino, eiusque filiis, heredibus et posteritatibus universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium exinde confectarum in perpetuum contulerimus, velimusque eundem in dominium eorundem castri ac oppidorum, villarum, possessionum, prediorumque et portionum possessionariarum per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Ideo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Lorandus Jwkouich de Pech aut Nicolaus Thotharych de Mlacha, vel Myxa filius Stephani Hungari de Jalsa, seu Benedictus Jakminich de Goricza sin Andreas Barilouich de eadem Goricza, neve Fabianus Dragachich de Othok an Mathias Domagowych

de Domagowych, sive Kyrinus Dragachich de predicta Othok aliis absentibus homo noster ad facies prescripti castris Sthenitsnek, in dicto comitatu zagrabiensi existentis, ac dictorum oppidorum, villarum, possessionum, pred[io]rum et portionum possessionariarum in eodem comitatu zagrabiensi ac alias ubilibet et in quibuscumque comitatibus regni nostri habitarum, ad idem castrum Sthenitschnek pertinentium et spectantium, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, introducat memoratum comitem Martinum in dominium eiusdem castris et dictorum oppidorum, villarum, possessionum, prediorumque et portionum possessionariarum, statuaturque idem et easdem eidem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premisse nostre donationis titulo sibi incumbenti perpetue possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum comitem Martinum nostram personalem in presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, ac oppidorum, villarum, possessionum, prediorumque et portionum possessionariarum per vos statui debendarum nominibus, terminoque assignato dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis.

Datum Bude, feria tertia proxima ante festum beati Gregorii pape, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo primo.

^{1461.}
márcz. 10.

XLII.

1461. márcz. 23.

A velencei államtanács, a kívánságára János vegliai comes által leromboltott vegliai sóbányák fejében a nevezett comesnek évenként ötszáz kósót utalványoz.

Kiadása *Ljubić*, Listine X. köt. 169 l. (Monum slav. merid. XXII.)

^{1461.}
márcz. 23.

MCCCCLXI. die XXIII. martii — —

XLIII.

1461. márcz. 26. Jelovicza.

Özvegy Frangepán Bertalanné Erzsébet asszony a szegénységgel küzdő zengi szent Ilona pálos kolostornak, a Brinje melletti havason egy Dolacz vetrni nevű kaszálót adományoz.

Eredetije délvidéki hártván, zöld és sárga kender szalagon lógó töredékes pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 35631.* (Acta conv. s. Helenae prope Segniam nr. 7.)

A pecsét a következő czímert mutatja: Két egymás felé dőlt csücskös talpú pajzs. A jobbfelőli jobb haránt pólyával hasított. A balfelőli vágott, felső mezejében hat ágú csillaggal, az alsó mező üres.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 90 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 227 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — A na to dasmo ta list otvoren s našim pečatom visučim na leta gna 1461., marča 26. dan v Jelovici. ^{1461.} márcz. 26.

XLIV.

1461. jun. 5.

A zágrábi káptalan tiltó levele, a Kraszna és Glavacza falukat bitorló Frangepán Zsigmond ellen a Frangepán György számára.

Eredetije szakadozott és vízfoltos papíron, hátán pecsét nyomai-
val a kismartoni főltárban, *Repos. 42. H. 70.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 175 l.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus per presentes, quod Benko Radozewycz dictus de Klokoz, familiaris spectabilis et magnifici Georgii de Frangapan, Segnie, Wegle Modrusseque comitis, nomine et in persona eiusdem domini comitis Georgii nostram personaliter veniens in presentiam per modum protestationis et inhibitionis nobis significare curavit, quomodo spectabilis et magnificus dominus Sigismundus de dicta Frangapan, Segnie, Wegle et Modrusse similiter comes nescitur quo ductus motu duas possessiones prefati domini Georgii comitis Krazna et Glawacza vocatas, ipsum Georgium

comitem concernentes a domino nostro rege nove donationis titulo pro seipso impetrasset, seque in dominium ipsarum per homines eiusdem domini nostri regis introduci et easdem sibiipsi statuifacere procurasset et potentialiter occupasset minusiuste et [i]ndebite in preiudicium ipsius domini Georgii comitis, iuriumque suorum derogamen satismagnum, in quo ipse comes Sigismundus quatuor millia florenorum auri dampna, uti nobis dicitur, intul[isset].]

Qua protestatione facta idem protestans nomine quo supra ipsum dominum nostrum regem a donatione [et] collatione, prefatum vero comitem Sigismundum et alios quoslibet cuiusvis status et conditionis homines ab impetratione, occupatione, detentione, usuque et fruitione vel quovis quesito colore sibiipsis statuifactione, perpetuatione et appropriatione dictarum possessionum Krazna et Glawacza, vel se de eisdem et pertinentiarum earundem quoquomodo intrmissione, fructuumque usum et quarumlibet utilitatum ipsarum perceptione seu percipifactione, factis vel fiendis prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo [p]ublice et manifeste coram nobis presentium testimonio mediante.

Datum feria sexta proxima post festum sacratissimi ^{1461.}corporis Christi, anno eiusdem millesimo quadringentesimo _{jun. 5.}sexagesimo primo.

XLV.

1461. jun. 9.

A császmái káptalan Frangepán Mártont Sztenicsnyák vára és tartozékai birtokába beiktatja.

Eredetije hártján, melyről a vörös selyem zsinóron függő pecsét leszakadt, az Erdődy család galgóczi ltárában, *Lad. 28. 6. 6.*

Capitulum ecclesie chasmensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, presentium notitiam habituris salu-tem in omnium Salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos litteras serenissimi principis domini Mathie Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie etc. regis, domini nostri naturalis introductorias et statutorias, nobis loquentes

et directas obedientia qua decuit recepimus in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatia — — stb., l. *Mátyás király 1461. márcz. 10-én kelt iktató parancsát elébb.* —

Nos itaque mandatis ipsius domini nostri regis semper in omnibus obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Mathia Domagowych de Domagowych, homine dicti domini nostri regis nostrum hominem fidedignum, Gallum presbyterum, succentorem et prebendarium ipsius ecclesie nostre ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio duximus destinandum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt isto modo, quod predictus homo pretacti domini nostri regis, presente ipso testimonio nostro in festo beati Urbani pape proxime preterito ad facies prelibati castri Sthenitschnek, oppidorumque, villarum, possessionum, prediorum quoque et portionum possessionariarum ubilibet in pertinentiis eiusdem castri habitarum et existentium, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis et signanter Blasio filio Stephani de Draganych, Iwan filio Marci (de) Bozetha in abbacia, Paulo de Hrezthuo de prioratu, Benedicto de Pechno, Luca filio eiusdem de eadem similiter de prioratu, Paulo Goychethich de Bowych, Petro Zobyeh de Kerzthyna, Mylsa filio Iwan de Klokoch, Ladislao Imprich de Jampnycza, Petro Magno de Goricza, altero Petro de eadem, Mixa filio Anthonii de dicta Goricza, Johanne Zokolowechky, Gwrkone filio Jachkowych de Goricza, Michaele Podlypschaak de eadem, Paulo Swaganych ac Fabiano Dragachich de dicta Goricza inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introduxisset iamfatum comitem Martinum in dominium dicti castri Sthenitschnek oppidorumque, villarum, possessionum, prediorum ac portionum possessionariarum pretactorum, statuissetque idem et easdem eidem cum cunctis ipsius et earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissa donationis prenotati domini nostri regis titulo perpetue possidendum, nullo penitus contradictore inibi apparente, congruis et legitimis diebus iuxta regni consuetudinem ipsis in faciebus eiusdem et earundem permanentibus. máj. 25.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales pendentes autentici sigilli nostri munimine roboratas, alfabeto intercisas duximus concedendas.

Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis possessionariarum prenotatarum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo primo prenotato.

1461.
jun. 9.

XLVI.

1461. aug. 4.

Mauroceno Pál, a velencei köztársaság megbízásából, vejének János vegliai comesnek Fiume iránt való szándékát helyesli.

Kiadása *Ljubić*, Listine X. köt. 178 l. (Mon. slavorum merid. XXI.)

1461.
aug. 4.

1461. 4. augusti — —

XLVII.

1462. márcz. 12. Terbina.

A Sztrelcse nemzetségbeli koronai nemesek a fogott bírának fölkért othoki nemesek jelenlétében határjárt szkorcepoljei, kucseri és serjavi-neblatói birtokaikat végrendeletileg a kamenszkói pálosoknak hagyományozzák.

Eredetije hártján, fehér sodrott kender zsinóron lógó ép pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 35637*. (Acta monast. de Kamenszko I. 19.)

Kiadása *Lopašić*, Oko kupe i Korane 12 l.

A pecsét a következő nemzetségi czímert mutatja: Háromlevelű lóhere közepére fektetett tárcsa pajzs jobb felső sarkából tollason kinövő s haránt a pajzs baloldaláig terjeszkedő sasláb szétálló három karommal, mellette jobbról hat ágú csillag.

— — isti nobiles viri¹ per dominum comitem Martinum de Frangepanibus, dominum terre naturalem ad hoc — — fuerunt deputati, quam compositionem idem dominus comes utpote pacis amator et ecclesiarum ac omnium iurium tutor gratam et acceptam habuit et approbavit — —

Datum in loco pretacto,² in festo divi Gregorii pape, 1462.
márcz. 12. anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo secundo.

¹ A fogott bírák.

² apud ecclesiam sancti Johannis baptiste de Therbyna.

XLVIII.

1462. jun. 27. Brinje.

Frangepán István, Duim, Márton, Zsigmond, György, Bertalan és János s ennek fia Miklós Zeng városát a Miklós bán idejebeli kiváltságaiban megerősítik.

Regestája *Vjstnik hrv. zem. arkiva* 1899 évf. 141 l.

— — Brignis, die dominica, vigesima septima mensis ^{1462.}
junii — — _{jun. 27.}

XLIX.

1462.

Vitéz János váradi püspök levele Frangepán Zsigmondhoz, melyben kérésének támogatását ígéri.

Kiadása *Epistolae Mathiae Corvini regis Hungariae* I. köt. 105 l.

— — 1462.¹

1462.

L.

1463. ápr. 24. Zeng.

Frangepán Márton örökvalló levele a Broz buccari bírónak eladott buccari Franov-féle házról és Krastinov nevű földről.

Kiadása *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 230 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Pisan v Seni, miseca aprila dan 24., po letih ^{1463.}
božih 1463. _{ápr. 24.}

LI.

1463. máj. 12.

Frangepán Márton zálogvalló levele, a Lipócz vára hátralevő zálogösszege fejében Auersperg Engelhartnak zálogba vetett Szamobor váráról.

Eredetije hártján, hártjaszalagon lógó három pecséttel a herczeg Auersperg család auerspergi ltárában.

Az első veres viaszpecsét Frangepán Márton hátrább 1471. jul. 2. datum alatt leírt pecsétje.

¹ Talán Balázs spalatói dominicanus barát otocsáczai püspöksége ügyében kérte Vitézt közbenjárásra a királynál. — *Wenzel*, Kritikai tanulmányok 43 l.

A második barna pecséten látható czímer: Egymás felé dőlt kerek talpú pajzspár. A jobbfelőliben a pajzstalp elejétől a pajzserék közepéig süllyedő, azontúl a pajzsfej balszegletéig emelkedő falcsúcs, mellette jobbról-balról egy-egy koczká. A balfelőli hasított pajzs. Körirata: NICLAS SICHER . . .

A harmadik zöld pecsétből csak a HACHENBART körirat-töredék véhető ki.

Wir Mert von Frangipann, graf ze Vogel, ze Modrusch vnd ze Czeng etc., bekennen für vns vnd all vnser erben vnd nachkomen, als wier dem edeln vnserm sunder lieben vnd getrewen Engelharten von Awrspergkch vnd seinen erben vnser geslos Lippowicz für vier tawsent guldein verschriben haben. Nun haben wier demselben Engelharten von Awrspergkch desselben gelts tawsent guldein peraitt pezalt vnd für die andern drew tawsent guldein haben wier im vnd seinen erben vnser herschafft vnd gesloss zwm Samobar mit all seiner zwegehorung vnd herlichkait ingeantwurt, also das sew alles für dye selben drew tawsent guldein in aller forme vnd mas, als in dye awf dem Lippowicz von vns verschriben sind gewesen, inne haben schüllen, vnd alle ambt vnd mewt derselben herschafft zw besetzen haben, vnd in all rânt vnd nütz derselben herschafft zw purgkhuet gefallen schüllenn gleich halb, vnd dye andern halben rânt vnd nütz schüllen wier in ainem gleichen anslag anslahen; vnd pringt dann sölher ansläg mer dann hundert vnd vierzigk guldein, dye wier in jürlich zw hofsold geben, dy selb merung oder vbermas schüllen sew vns jürlich heraws raichen; prächt aber sölher anslag myner den dye hundert vnd vierzigkch guldein, denselben abgangk wellen wier in jürlich erstatten, also das sew enfolen hundert vierzigk guldein hofsold von vns haben.

Wier vnd vnser erben schüllen awch denselben Engelhart von Awrspergk sein lebtäg pey dem selben gesloss vnd herschafft Samobar in obuerschribner mainung vntseczt vnd vngelöst lassen, vnd schulen sew awf sölich verschreibung pey solhem gesloss vnd herschafft trewlich

hand haben vnd schermen. Vnd wan wier oder vnser erben nach abgangk des genanten Awrsperger sein erben ermanen vnd ingeben dye selben sum gelts nach lawt des obgemelten vnser brief, so er vber den Lippowicz hat, ye vierzehen tag vor sand Jorigen tag oder in den nagsten ^{ápr. 11.} vierzehen tagen hin nach, welches tags das dann in denselben vier wochen aines das ist, als dan schüllen sew vns desselben gesloss vnd herschafft zwm Samobar mit seiner zwegehorung an waigerung abtretten, trewlich vnd vngeuerlich. Vnd was sew awf dasselb vnser gesloss Samobar notdürftigs paws tuen, scholl in von vns, vnsern erben vnd nachkomen pezalt vnd widerkert werden, auch in form vnd mas, als dye obgemelt vnser verschreibung vber den Lippowicz lawtend von paws wegen daselbs hin awswweist, alles trewlich vnd vngeuerlich.

Wier haben vns auch vor pehalten, ob vnser pedürfen eruodert, das wier in vnsern landen, herschefften vnd gepieten stewr anslüegen, als dan mügen wier in derselben herschafft zwm Samobar awch ain zeitlich vnd zimlich stewr mit wissen des genanten von Awrspergk oder seiner erben anslahen, also das die gueter dannoch pey stiftt vnd die lewt pey dienst peleiben mügen, also das nyemand vberschätzt werd, awch vngeuerlich.

Mit vrkund des briefs pesigelt mit vnserm angehangen insigell. Vnd zw merer gezewgnus der warhait haben wier mit vleis gepeten dye edeln vnd den vesten ritter her Niclas von Sicherwergk vnd Andre den Hochenworter, hawbtman in der Medling vnd öbristen drugkseczen in Krain vnd an der Marich, das sew sölher sachen gezewgen sind awch mit ieren angehangen insigeln, doch in vnd iern erben an schaden, vnder dye sigel wier vns vnser erben vnd nachkomen verpinden, war vnd stat ze halden alles, das so oben an dem brief geschriben stet.

Geben an phfincztag sand Pangracien tag, nach Kristi gepuerde vierzehen hundert jar vnd darnach in dem drew ^{1463.} vnd sechzigkisten jare. _{máj. 12.}

LII.

1463. máj. 15.

Frangepán Márton Auersperg Engelhartnak, ki a neki zálogba vetett Lipócz várát visszaadta, a zálogösszeg egy részének megtérítése mellett Szamobor várát bevallja.

Eredetije kilyukadozott hártján, három hártya szalagon lógó pecsétel a herczeg Auersperg család auerspergi lltárában.

Wier Mert von Frangipan, graf ze Vegl, ze Modrusch vnd zv Czeng etc. bekennen, als der edel vest vnser sunder lieber vnd getrewer Engelhart von Awrspergk durich vnsers pegern vnd pet willen des gesloss Lippowicz, darauf er von vns vmb ain sum gelts mit vnserm brief versorigt ist gewesen, williglich abtreten, also das wier im ain tail desselben gelts pezalt vnd dye vber mass awf dem Samobar nach lawt vnsers brief verschriben vnd versorigt haben. Vnd wann aber derselb von Awrspergk mit dem genanten gesloss Lippowicz gen andern verer verubt vnd in parigschafft von vnsern wegen stet, nach lawt vnsers geschefft brief vnd enphelhen, also globen wier in macht des briefs fuer vns vnd vnser erben vnd nachkomen, das wier denselben Engelhart von Awrspergkch vnd sein erben von sölher glob vnd parigschafft, darhinder er von vnsern wegen stet, ganz an allen schaden nemen schüllen vnd wellen, vnd schüllen sew auch solhes alles haben awf vnser herschafft vnd gesloss Samobar zw sambt der verschreibung, so sew vor von vns darawf haben vnd dar zwe awf anderm vnserm guet alles trewlich vnd vngeuerlich.

Mit vrkund des briefs pesigelt mit vnserm angehangen insigell. Vnd zu merer gezeugnüs der warhait haben wier mit vleis gepeten dye edelen vnd den vesten ritter hern Niclas von Sicherwergk vnd Andre den Hochenworter oberisten drugkseczen [in] Krain vnd an der Marich, hawbtman in der Medling, das sew sölher sachen gezewgen sind auch [mit] iern angehangen insigelen, doch in vnd ieren erben an schaden, vnder die sigel wier vns, vnser erben [vnd] nachkomen verpinden war vnd stät ze halden alles, das so oben an dem brief geschriben stet.

Geben an s[unta]g sand Sophfia tag, nach Kristi ^{1463.}
gepuerde vierzehenhundert jar und darnach in dem drew _{máj. 15.}
und sechzigkisten jare.

LIII.

1463. máj. 23. Ferrara.

Frangepán István horvát bán levele Sforza Blankához, melyben követét,
Márton porkolábot kegyeibe ajánlja.

A milanói állami lltárban, *Acta externa*.

Jesus.

Illustrissima et excellentissima domina tanquam domina
et mater honorandissima.

Mandamo a la vostra illustrissima signoria el nobile
homo Martino, nostro castellano presente aportadore, al
quale havemo commesso alcune cose debia referire a la
vostra illustrissima signoria. Pregamo quella, glie piaccia
darli plenaria fede quanto a la persona nostra. Recoman-
damoce sempre a la vostra signoria.

Ferrarie, xxiii. maji 1463.

^{1463.}
_{máj. 28.}

Stephanus de Frangepanibus,
Segnie, Vegle Modrussieque comes
et Croatie banus.

Illustrissime¹ et excellentissime domine, domine et
matri nostre honorandissime, domine Blance Sfortia.

LIV.

1463. szept. 5. Sztenicsnyák.

Frangepán Márton adománylevele Zlavetics faluról, Dragathics Fábían
számára.

Mátyás királynak Dragacsics Fábían számára 1466. ápr. 10-én
rózsaszínű, fehér és zöld sodrott selyemszalagon függő, titkos pecsétes hár-
tyán kelt kiváltságlevelében a nemzeti múzeum törzslevéltárában.

Nos Martinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle et
Modrusse comes etc., memorie commendamus tenore pre-
sentium significantes quibus expedit universis, quod nos

¹ Külczím.

considerantes et in archano nostre mentis mature premeditantes multimoda fidelium servitorum preclara ac attollenda merita nobilis Fabiani filii condam Valentini Dragathych dicti de Othok, fidelis nostri dilecti, per ipsum nobis iugiter ac laudabiliter et indefesse, prout revera agnovimus et didicimus, a multisque retroactis annorum curriculum et usque nunc in omnibus nostris validis ac arduis processibus, prosperis scilicet et adversis, legationibus quoque et expeditionibus, sue persone creditis et confisis, locis et temporibus opportunis intrepide impensis, non parcendo persone, rebusque et expensis suis propriis, integra fide, pervigili sollicitudine, alacri voluntate, nec dampna curando et advertendo pericula, et signanter in proxima nostra exercituali expeditione ac expungnatione castrum Kywar vocati, in regno Bozne habito¹ contra sevissimos turcos, crucis Christi et fidei christiane acerrimos inimicos se virili offerens audacia, virtuoseque et laudabiliter lateri nostro inherendo, oculorum nostrorum experientia testante, unicum sua familia sub vexillo nostro fortiter et intrepide, ac viriliter pungnando se nobis multipliciter complacere studuit.

Volentes ipsum multo plura a nobis promerentem aliqualis saltem pro nunc munificentie nostre antidoto recreare, ut ipse ad presens doni nostri respectu meritorum suorum dulcedine pregustata, nostram benivolentiam erga se sentiat permansuram, quandam possessionem seu villam nostram Zlauethych vocatam, in comitatu zagrabiensi habitam, alias ad castrum nostrum Lypowcz vocatum de iure et defacto spectantem et pertinentem ab eodem castro nostro Lypowcz vocato penitus et per omnia eximentes, sequestrantes et excipientes, simulcum omnibus fructibus, proventibus et obventionibus, terris etiam arabilibus cultis et incultis, pratis seu fenetis, pascuis, silvis, nemoribus, aquis, fluviis, piscaturis pisciumque clausuris, aquarumque decursibus, molendinis molendinorumque locis, montibus, vallibus, vineis, iuribus montanis, vinearumque promontoriis, foveis glirum, venationibusque ferarum quarumlibet

¹ habiti *helyesen*.

et generaliter quibusvis suis utilitatibus, ac aliis suis pertinentiis universis, quibuscunque nominibus vocitatis, sub suis veris metis et antiquis, quibus per nos et alios nostros predecessores ac possessores prefati castri Lypowcz habita extitit et possessa, prefato Fabiano Dragathich, ac suis heredibus heredumque suorum successoribus, et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam, ac in vita vel in morte per eundem Fabianum Dragathych, suosque heredes et posteritates universos quomodocumque voluerint disponendam, nullum ius nullamve iuris seu domini proprietatem in eadem possessione Zlauethych et suis pertinentiis pro nobis et nostris posteris seu successoribus reservamus, sed omne ius et quamlibet iuris seu domini proprietatem, quod et quam in eadem possessione habere- mus vel imposterum se habere speraremus, in prefatum Fabianum ipsiusque heredes et posteritates universos penitus et per omnia transferentes et derivantes.

Mete autem ipsius possessionis hoc ordine incipiuntur: Prima meta incipitur sub monte maiori, qui Swtezka vel alio nomine Malythye drage dicitur, a plaga septentrionali et tendit versus meridiem per quendam monticulum inter possessiones Zlauethych predictam et Dragouandel vocatas habitum. Per medium ipsius monticuli descendendo penes quoddam antiquum murale, quod Czyrquischye nunccupatur, ipsumque murale relinquendo a sinistris itur per viam, que tendit versus Petrouinam possessionem dominorum de capitulo ecclesie zagrabiensis et infra descendendo semper per medium ipsius monticuli, et per ipsam viam infra eundo per bonum spatium usque ad planitiem, et per ipsam planitiem in brevi spatio pervenit ad quendam fluvium parvum Zthwpmo vocatum, ibique coniungitur mete possessionis Petrowina predicte. Et per ipsum fluvium in parvo spatio eundo divertitur ad dexteram versus plagam occidentalem, deinde per quendam viam pervenit ad quendam vallem, que dicitur Malethina draga et per ipsam vallem ascendendo pervenit supra ad montem penes Zwibno ad

viam publicam, ibique coniungitur meta nobilium de Brebrowcz. Abhinc divertendo versus plagam septentrionalem eundo per eandem viam publicam aput quandam vineam, que Galethvni grad dicitur, pervenitur ad unam arborem brezth vocatam, et relinquendo ipsam arborem divertitur ad occidentem per quendam collem, et per terras arabiles penes metam predictorum¹ nobilium de Brebrowcz descendendo pervenit ad quendam puteum seu fontem, qui Wkowskyzdencz nuncupatur. Abhinc ascendendo per collem pervenitur, ubi alias locus erat celarii Petri Belookowych, deinde ad arborem piri petrowschycza vocatam et deinde ad arborem ozkorus vocatam, et ibidem pervenitur ad viam, ubi coniungitur meta nobilium de Pirbich. Et per eandem viam divertitur versus septentrionem, pervenitur ad aliam viam, per quam itur de Pribych predicta ad ipsam possessionem Zlawethych, pertranseundoque eandem viam itur per ipsum collem, pervenitur ad quendam locum, qui dicitur Golys. Ab eodem loco descendendo pervenit ad antiquam viam Klanecz vocatam, deinde ad vallem Radwlowdol dictum et ad quendam fluvium vulgo Oblazeny et semper per ipsum fluvium supra eundo ad originem ipsius fluvii pervenitur sub monte Ozt(r)owerh nuncupato, ibique coniungitur monti maiori, semper dextera pars eidem Fabiano et suis heredibus et posteritatibus relinquenda perpetuo maneat duratura. Hoc etiam adiecto, quod omnes populi et iobagiones in prefata possessione seu villa Zlawethych commorantes, in monte magno seu maiori et etiam in aliis nemoribus precipue pro falcando feno, pascuisque pecudum, pecorum et porcorum, item succidendis lignis tam pro edificiis, quam ad comburendum ignem et etiam ad universa quevis alia necessaria ipsorum, aliisque quibuslibet communis² usibus plenam, liberam ac omnimodam fruendi ac utendi habeant potestatis facultatem.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici

¹ pre *sorközi betoldás*.

² communibus *volna helyesen*.

sigilli nostri maioris roboratas, eidem Fabiano Dragachych, et suis heredibus ac posteritatibus universis duximus concedendas.

Datum in castro nostro Zthenythnyak, feria secunda proxima ante festum nativitatis gloriose virginis Marie, anno ^{1463.} szept. 5. Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo tertio.

LV.

1463. nov. 15. Róma.

II. Pius pápa bullája Dénes bíbornokhoz, a zágrábi káptalan által hamis ürügy alatt kiközösített Frangepán Márton panaszára tartandó tanukihallgatás tárgyában.

Kiadása *Theiner*, *Vetera monum. Hung.* II. köt. 391 l.

— — Datum Rome apud sanctum Petrum, anno etc. MCCCCLXIII., decimo septimo kal. decembris, pontificatus nostri ^{1463.} nov. 15. anno sexto.

LVI.

1463. nov. 23. Jajcza városa.

Mátyás király Frangepán Mártont örökös és szerzett birtokai birodalmában megerősíti.

Eredetije délvidéki hártmán, Mátyásnak veres és zöld nyers selyem zsinóron lógó, titkos pecsétjével a kismartoni főlltárban, *Repos.* 42. H. 71.

A délvidéki hártmán s a szokásos sodrott selyem zsinór helyett használt nyers selyem zsinórt Mátyásnak ez év hátralevő részében Jajczában való tartózkodása megmagyarázhatja. — *Ráth*, A magyar királyok hadjáratai 217 l.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 175 l.

Relatio Benedicti de Thurocz,
ianitorum regalium magistri.¹

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes

¹ A szövegtől eltérő írással.

quibus expedit universis, quod etsi interest officii regie maiestatis suos magnificari ministros et benemeritos dignis honoribus decorare, ut grata subditorum merita grata debeant premia reportare, illos tamen, ut dignis condigna rependat, potioribus consuevit extollere honoribus dignitatum et uberiori prosequi retributione, quos digniores agnoscit et ingentior recommendat excellentia meritorum.

Hinc est, quod in nostre mentis cogitatione revolventes grata fidelium obsequiorum merita et uberrimas servitorum gratorum exhibitiones fidelis nostri grate dilecti, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis, quibus ipse sincero cum affectu et cum omni fidelitatis constantia nostre celsitudinis honorem amplexus est amplectiturque etiam de presenti; nam post grata fidelium servitorum obsequia sacrosancte corone dicti regni nostri opportunis temporibus cum omni fidelitatis constantia ac diligentia sollicitudinis exhibita et impensa, dum illustris condam princeps dominus Johannes de Hwnyad, comes perpetuus bistriciensis et gubernator predicti regni nostri Hungarie in campo Rigo Mezeye nuncupato cum hostibus fidei nostre turcis conflixisset, affuit personaliter cum ducentis equitibus ipse Martinus comes cum ipso genitore nostro, ibique preter ipsius belli labores etsi plurima in gentibus ac rebus suis dampna pertulerit, propter tamen strennuos actus, quos ipse comes in fortitudine brachii et animi sui robore viriliter peregit, multam sui nominis laudem reportavit, nobis quoque ad apicem regie celsitudinis divino nutu sublimatis tam prosperis, quam adversis in rebus constanter adherens studuit ferventi zelo in sue fidelitatis constantia perseverare.

Ut enim cetera ipsius comitis Martini gesta magnifica, opera virtuosa et strennuos actus, ac preclare fidelitatis uberrima obsequia, et fidelium servitorum multifaria et eximia merita, quibus idem nobis temporibus et locis opportunis gratum fecit et acceptum, taceamus, libet unum ex preclaris fidelitatis ipsius servitiis breviter enarrare.

Cum enim turcorum imperator sue crudelitatis virus conceptum in christiane religionis professores evomere statuens

in estate proxime preterita hoc regnum nostrum Bozne maxima sua cum potentia invasisset et interfecto fideli nostro illustri condam Stephano¹ rege, idem regnum nostrum subiecisset servituti, prefatus Martinus comes sacre dicti regni nostri Hungarie corone consequenterque nostre maiestati fideliter complacere satagens, universis ipsius hereditatibus et bonis in plano ante acies hostium reponentibus, se et sua rapacibus fortune casibus submitit, non parcens laboribus et expensis, congregata quam potuit virium suarum copia sese exercitui turcorum, regnum nostrum Croatie predictum invadenti audacter obiecit, in quo hostium conflictu etsi non parvam gentium suarum stragem et dampna non modica idem comes suscepit, adeo tamen robur predicti exercitus turcorum debilitavit, ut non parva ex hoc conflictu dictum regnum nostrum Croatie et incole eius sue defensionis commoda susciperent, ne turcorum faucibus subigeretur diripiendo. Nec tanti laboris et tot dampnorum incommoda eundem comitem ab fidelitatis obsequii incepto proposito retardarunt, sed sue susceptorum dampnorum immemor publicam utilitatem pre se ferens, in presentem exercitum nostrum, pro recuperatione dicti regni nostri Bozne per nos indictum, ipse comes Martinus plurimos fideles nostros, dicti regni nostri Croatie barones et nobiles preveniens personaliter cum gentibus suis adveniens robori exercitus nostri gentium suarum numero et sumptui belli, data nobis pro usu belli pecunia necessaria, robur adiecit.

Nos igitur, qui cunctorum fidelium nostrorum gratuita merita in pectore gerimus, productis ante aciem nostre mentis predicti Martini comitis laudabilibus gestis continuatisque fidelibus obsequiis, licet maioribus antidotorum premiis de cetero ipsum premiare intendamus, tamen ad presens nostri regii favoris bravio prevenire volentes, eundem Martinum comitem, suosque heredes et posteritates universos in omnibus suis castris, castellis cum ipsorum pertinentiis universis, quovis nominis vocabulo vocitatis, oppidis, villis, possessionibus, portionibusque et iuribus possessiona-

¹ Kétszer írva.

riis, ac prediis, rebusque et bonis suis universis, hereditariis scilicet et acquisitariis, que et quas hactenus idem Martinus comes tenuit rite et legitime, aut etiam sui predecessores tenuerunt, conservare volentes, universas litteras et litteralia instrumenta, tam nostras et nostra, quam aliorum quorumcunque regum, factum huiusmodi castrorum, castelli et possessionum, iuriumque et portionum possessionariorum concernentes seu tangentia, dummodo eodem et eadem rite et legitime sint emanate et confecta, viribusque earum veritas suffragatur, quoad omnes earum et eorum continentias, clausulas et articulos mera nostra auctoritate et potestatis plenitudine acceptamus, approbamus, ratificamus et confirmamus, perinde ac si huiusmodi littere et litteralia instrumenta coram nostra maiestate specietenus producte et exhibita verbotenus essent inserte et inscripta, presentis scripti nostri patrocínio mediante.

In cuius rei testimonium firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales, quas presentis secreti sigilli nostri, quo ut rex Hungarie utimur, impendentis communiri fecimus, eidem Martino comiti duximus concedendas.

Datum in civitate nostra Jaycza, feria quarta proxima ^{1463.} ante festum beate Katherine virginis et martyris, anno _{nov. 23.} Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo tertio.

LVII.

1463. decz. 6. Jajcza városa.

Mátyás király adománylevele a Frangepán Istvánnak adományozott Medve váráról.

Eredetije kopott délvidéki hártmán, melynek közepe a pecséttel együtt leszakadt, és 1797-ben készült másolata az orsz. lltárban, *MODL. 33175.* (Neoreg. a. 315. 7.)

A királyi kancellárián használt délvidéki hártmára s a kelethelyre nézve l. az elébbi, 1463. nov. 23-án kelt oklevélhez írt jegyzetet. Egyébiránt v. ö. Mátyás 1464. ápr. 5-iki adománylevelével hátrább.

Commissio domini regis,
Emerico de Zapolya secretario
referente.

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie [etc.,] memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod etsi interest officii regie maiestatis ministros ac benemeritos dignis honoribus decorare, ut grata subditorum merita grata debeant premia reportare, illos tamen, ut dignis condigna rependat, potioribus consuevit extollere honoribus dignitatum et uberiori prosequi retributione, quos digniores agnoscit et ingentior recommendat excellentia meritorum.

Hinc est, quod in nostre mentis cogitatione revolventes grata fidelium obsequiorum merita et uberrimas servitorum gratorum exhibitiones fidelis nostri grate dilecti, spectabilis et magnifici Sthephani de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis àc dictorum regnorum nostrorum Dalmatie et Croatie bani, quibus ipse sincero cum affectu et cum omni fidelitatis constantia nostre celsitudinis honorem amplexus est, amplectiturque etiam de presenti, nam post grata fidelium servitorum obsequia sacrosancte corone dicti nostri regni opportunis temporibus, et presertim tempore gubernationis illustris condam principis domini Johannis de Hwnyad, comitis perpetui bistriciensis et gubernatoris predicti regni nostri Hungarie, genitoris nostri carissimi cum omni fidelitatis constantia ac diligentia sollicitudinis exhibita et impensa, nobis quoque ad apicem regjje celsitudinis divino nutu sublimatis, tam prosperis quam adversis in rebus constanter adher[ens] stu[du]it ferve[n]ti ze[lo] in sue fi[del]itatis constantia perseverare.

Nos igitur, qui cunctorum fidelium nostrorum gratuita merita in pecto[re] gerim[us, pro]ductis [ante] aciem [nost]re mentis predicti Stephani comitis et bani laudabilibus gestis, continuatisque fidelibus obsequiis, ad p[resen]s nostri [reg]ii favoris [b]ravis [eu]ndem comitem Stephanum non immerito prevenire volentes, ut tam ipse, quam ipsius exemplo ceteri

ferventius . . .¹ nda . . .² studeant servitiis ad exequenda, ipse nostri regiminis et honoris incrementa se reddat de cetero pronomiorem, castrum nostrum [regale]le Medwed vocatum, in regno nostro Slavonie, in comitatu zagrabiensi existens et habitum simulcum universis oppidis, tenentis, villis, possessionibus, portionibus et iuribus possessionariis, in quibuscumque comitatibus seu districtibus regnorum nostrorum situatis, de iure et consuetudine, ac ab antiquo ad dictum castrum Medwed spectantibus et pertinentibus, ac omnibus et quibuslibet eiusdem castri pertinentiarum suarum iuribus, iurisdictionibus, obventionibus et emolumentis, tributis, theloniis, utilitatibus et commoditatibus quibusvis, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, rubetis, virgultis, montibus, vallibus, alpibus alpiumque redditibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis molendinorumque locis, ceterisque utilitatibus campestribus, silvestribus et limphaticis, ac cunctis redditibus et generaliter quarumlibet utilitatum et pertinentiarum [su]arum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, premissis sic stantibus ut prefertur et se habentibus, memorato Sthephano comiti et bano et per eum Bernardino filio suo, eorumque heredibus et posteritatibus universis mera nostra auctoritate et potestatis plenitudine, ac certa nostre maiestatis scientia, et animo deliberato omni eo iure, quo nostre incumbunt collationi, dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum, pariter et habendum, salvo iure alieno.

Insuper promittimus eidem comiti Sthephano et nato eiusdem toto posse nostro instare et laborare, ut . . .³ quam citius ad manus nostras . . .⁴ et perveni . . .⁵ cum in

¹ 40 mm. olvashatatlan és kiszakadva.

² 6 mm. kiszakadva.

³ 25 mm. kiszakadva.

⁴ 37 mm. lyuk.

⁵ 20 mm. kiszakadva.

manibus nostris habere[tur, extunc] eidem comiti Sthephano et nato suo d[a]bimus ut superius est expressum [harum nostrarum, quibus secretu]m sigillum nostrum, quo ut rex Hungarie utimur, est appensum, vigore et testimonio litterarium m[ediante].

[Datum in civitate nostra Jaycza,] in festo beati Nicolai episcopi et confessoris, anno] Domini millesimo quadringentesimo [sexagesimo tertio]. 1463.
decz. 6.

LVIII.

1463. Modrus.

Frangepán István kiváltságlevelé Zebišč Fülöp és Franko számára, modrusi házuk adómentességéről.

Kiadása *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 232 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. vi.)

— — Pisan i dan v Modruši, tekušči milezinu v letih 1463. gospodnih.

LIX.

1464. jan. 17. Császma.

Mátyás király Frangepán Mártont tiltja, hogy a zágrábiakat a birtokain megvámolja.

Kiadása *Tkalcsics*, Monum. hist. Zagrabiae II. köt. 287 l.

— — Datum in Chasma, (feria tertia) proxima ante ^{1464.} festum beate Prisce virginis, anno Domini millesimo quad- jan. 17. ringentesimo sexagesimo quarto.¹

¹ 1481. febr. 22. Zágráb. A tótországi rendek többek között Frangepán Istvánt, Bernátot, Duimot, Jánost és Miklóst a zágrábi kereskedők megvámolásától eltiltják. — *Tkalcsics* i. m. II. köt. 405 l.

— 1498. aug. 24. Buda. II. Ulászló Frangepán Bernátot a zágrábiaktól való vámszedéstől eltiltja. — *Tkalcsics* i. m. II. köt. 514 l.

LX.

1464. márcz. 21. Novi.

Frangepán Márton Szokolics Fülöpnek Vrt nevű földjén malomépítésre engedélyt ad.

Eredetije délvidéki hártmán, fehér kenderszalagon lógó s a paizs felső szélén töredezett veres pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 37110.* (Acta conv. noviensis 1. 5.)

A pecséten látható czímer: Kerek talpú, vágott paizs felső mezejében hat ágú csillag, az alsó mező üres.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 94 I. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 238 I. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

^{1464.}
márcz. 21. — — Pisan v Novom, marča d(a)n 21., po letih božih 1464.

LXI.

1464. ápr. 5. Székesfejérvár.

Mátyás király Szkrád, Busin, Kladussa, Osztrovicza, Krupa, Kosztajnicza, Sztenicsnyák és Lipováczt várakat, továbbá Gradecz, Komogojna várkastélyokat és Lippa városát Frangepán Mártonnak adományozza.

Mátyás király 1464. jul. 2-án kelt kiváltságleveléből hátrább.

Kivonatos kiadása *Wenzel*, Kritikai tanulmányok 32 I.

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod quia fidelis noster spectabilis et magnificus Martinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes, castrum Kruppa vocatum pariter cum omnibus pertinentiis et utilitatibus eiusdem, quod ipse alias a manibus quorundam thetonicorum ut dicitur redemisset, quodque ex post nos eidem pro certa summa pecuniarum inscripseramus, nobis libere sine omni solutione reddidit et assignavit, voluitque et disposuit, prout coram nobis ac fideli nostro magnifico Michaele Orzag de Gwth, palatino regni nostri et aliis prelatibus et baronibus nostris fassus est, ut castra sua Kosthanycza, Sthenychnyak et Lyppowecz appellata simulcum cunctis eorundem pertinentiis et utilitati-

bus post mortem suam directe ad nostram maiestatem ac sacram regni nostri coronam devolvantur; igitur nos in recompensam tante fidelitatis et complacentie sue, et etiam consideratis fidelibus eiusdem servitiis, per ipsum eidem sacre corone et nobis exhibitis castra Scraad, Bwsyn, Kladwsa et Oztherwycza vocata. et castella Gradecz et Komogoyna appellata, preterea etiam prefata castra Kosthanycza, Sthenychnyak et Lyppowecz ac omnes villas, possessiones et predia, ad eadem omnia castra et castella de iure pertinentes, preterea possessiones Kreschych, Pernya et Molwnya appellatas, et oppidum Lippa vocatum, in quorum et quarum pacifico dominio idem comes Martinus se per multa tempora perstitisse persistereque asserit etiam de presenti, simulcum cunctis eorundem et earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, montibus, fluviiis et aquarum decursibus, generaliterque quarumlibet utilitatum et pertinentiarum eorundem et earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis, rebus ita se habentibus ac stante dispositione pretacta, memorato comiti Martino, quoad dicta castra Kosthanycza, Sthenychnyak et Lyppowecz solum vita eiusdem perdurante, predicta autem alia omnia castra, ac villas et possessiones etiam eiusdem heredibus et posteritatibus universis nove nostre donationis titulo dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenenda, possidenda pariter et habenda, salvo iure alieno. Annuentes nichilominus ex habundantiori¹ plenitudine nostre regie potestatis et gratia speciali eidem comiti Martino, ut ipse huiusmodi sua castra, ac villas et possessiones, demptis dumtaxat² premissis tribus castris et eorundem pertinentiis, mortuo eodem ad nos devolvi debendis, in vita vel in morte illis, quibus voluerit, donandi aut testamentaliter vel aliter legandi iure perpetuo liberam habeat facultatem. Assumimus insuper ipsum comitem

¹ habundantiori *helyesen.*

² dumtaxat *hibásan.*

Martinum, durante vita ipsius, in iamfatis castris et bonis suis pacifice conservare ac contra quoslibet impetitores, causidicos et actores tueri, protegere et defensare harum litterarum nostrarum, quibus sigillum nostrum secretum est appensum, vigore et testimonio mediante.

Datum in Alba Regali, feria quinta proxima post festum ^{1464.} pasce Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo _{ápr. 5.} sexagesimo quarto, regni nostri anno septimo, coronationis vero primo.

LXII.

1464. ápr. 5. Székesfejérvár.

Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, Frangepán Mártonnak Szkrád, Busin, Kladusa, Osztrovicza, Kosztajnicza, Sztenicsnyák, Lipovecz várak, Gradecz, Komogojna várkastélyok és Lippa város birodalmába való beiktatása tárgyában.

A zágrábi káptalan 1464. jun. 21-én kelt iktatóleveléből hátrább.

Regestája *Starine* V. köt. 117 l.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagradiensis salutem et gratiam.

Cum nos tum ex eo, quod fidelis noster spectabilis et magnificus Martinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes, castrum Kruppa vocatum pariter cum omnibus pertinentiis et utilitatibus eiusdem, quod ipse alias a manibus quorundam theotonicorum ut dicitur redemisset, quodque exposit nos eidem pro certa summa pecuniarum inscripseramus, nobis libere sine omni solutione reddidit et resignavit, voluitque et disposuit, prout coram nobis ac fideli nostro magnifico Michaelae Orzag de Gwth, palatino dicti regni et aliis prelatibus et baronibus nostris fassus est, ut castra sua Kosthanycza, Sthenychnyak et Lyppowecz appellata simulcum cunctis eorundem pertinentiis et utilitatibus post mortem suam directe ad nostram maiestatem ac sacram regni nostri coronam devolvantur; tum vero in recompensam tante fidelitatis et complacentie sue, et etiam consideratis fidelibus eiusdem servitiis, per ipsum eidem

sacre corone et nobis exhibitis castra Scraad, Bwsyn, Kladwsa, Oztherwycza vocata, et castella Gradecz et Komogoyna appellata, preterea etiam prefata castra Kosthanycza, Sthenychnyak et Lypowecz ac omnes villas, possessiones et predia ad eadem omnia castra et castella de iure pertinentes, preterea possessiones Kreschych, Pernya et Molwnya appellatas et oppidum Lippa vocatum, in quorum et quarum pacifico dominio idem comes Martinus se per multa tempora perstitisse persistereque asserit etiam de presenti, simulcum cunctis eorundem et earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, rebus ita se habentibus ac stante dispositione pretacta, memorato Martino comiti, quoad dicta castra Kosthanycza, Sthenychnyak et Lippowecz solum vita ipsius perdurante, predicta alia autem omnia castra et castella, ac villas et possessiones etiam eiusdem heredibus et posteritatibus universis nove nostre donationis titulo, vigore aliarum litterarum donationalium exinde confectarum in perpetuum contulerimus, velimusque eundem comitem Martinum in dominium eorundem et earundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Ideo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Lorandus Jwkowych de Peech vel Nicolaus Totarych de Mlacchyna, aut Benedictus Jakmynych de Gorycza neve Blasius Draganych de Draganych, sive Mathias Domagowych aliis absentibus homo noster ad facies prescriptorum castrorum Scrad, Bwsyn, Kladwsa, Oztherwycza et aliorum prefatorum castrorum et castellorum, necnon omnium villarum, possessionum et prediorum ad eadem omnia castra et castella pertinentium, preterea prescriptarum possessionum Kreschich, Pernya et Molwnya, ac oppidi Lippa, vicinis et commetaneis eorundem et earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat memoratum comitem Martinum in dominium eorundem et earundem, statuatque eadem castra Kosthanycza, Sthenychnyak et Lypowecz simulcum cunctis eorundem pertinentiis et utilitatibus secundum premissam dispositionem solum vita eiusdem comitis Martini perdurante, prefata

quoque alia castra et castella, necnon possessiones, villas et predia ac oppidum pretactum eidem simulcum cunctis eorundem et earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premisse nove nostre donationis titulo perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum comitem Martinum nostram personalem in presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, possessionumque, villarum et prediorum per vos statuendorum nominibus ac termino assignato dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis.

Datum in Alba Regali, feria quinta proxima post festum ^{1464.} pasce Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo _{ápr. 5.} sexagesimo quarto, regni nostri anno septimo, coronationis vero primo.

LXIII.

1464. ápr. 5. Székesfejérvár.

Mátyás király parancsa Zapolyai Imre boszniai kormányzóhoz, hogy a nemesi szabadságuktól Frangepán Márton által megfosztott Verhovina nemzetségbelieket nemesi szabadságaikban védelmezze meg.

Kiadása *Teleki*, Hunyadiak kora XI. köt. 94 l. *Blagay Oklevéltár* 366 l.

— — Datum in Albaregali, feria quinta proxima post festum beati Ambrosii confessoris, anno Domini millesimo ^{1464.} _{ápr. 5.} quadringentesimo sexagesimo quarto, regni nostri anno septimo, coronationis vero primo.

LXIV.

1464. ápr. 28. Buda.

Mátyás király adománylevele Medve váráról Frangepán István számára.

Eredetije megrongált hártván, selyem zsinóron lógó titkos pecséttel a Batthyányi család körmendi ltárában, *Reiect. Németujvar.* 208. 20. Fényképmásolata az orsz. ltárban, *MODL.* 38911.

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, C[roa-
tie] etc., significamus presentium tenore quibus expedit uni-
versis, quod etsi interest officii regie maiestatis subditos
benemeritos dignis honoribus decorare et eorum merita
grat[ia ac muni]ficentia prosequi, illos tamen potioribus
consuevit extollere remunerationibus, quorum virtus . . .¹
alios antecellit et quos magis commendat excellentia meri-
torum.

Considerantes itaque et merito pensa[n]tes] grata fide-
lium servitiorum merita fidelis nostri dilecti, spectabilis et
magnifici Stephani de Frangapanibus, Segnie, Wegle et
Modrusse comitis, que suis magnificis actibus et sollertibus
servitiis primum tempore gubernationis condam illustris
domini Johannis de Hwnyad, comitis bistriciensis et alias
pretacti regni nostri Hungarie gubernatoris, pie memorie
genitoris nostri carissimi, tandem vero ab exordio nostri
felicis regiminis assiduis temporibus sacre dicti regni nostri
Hungarie corone, ac consequenter nostre serenitati ferventi
devotione exhibuit, de quibus aliqua saltem paucis referre
ad presens non incongruum putamus.

Ipsa namque Stephanus comes in nostris legationibus
commodum huius regni nostri et . . .² religionis christiane
tanguntibus, quarum expeditio non nisi virum constantem,
magnanimum, prudentemque exigebat, cum aliis nostris
deputatis idoneis oratoribus de nostre maiestatis iussu . . .³
num conventum pro rebus necessariis congregatum et item
alias ad urbem romanam . . .⁴ accessit atque ea ibi, que
sue credita fuere expeditioni, commode ac feliciter disponendo
rem nobis et ipsi regno nostro semper attulit desideratam.

Porro et castra banatus regni nostri Croatie, que iam
pridem quorundam eadem detinentium perfidia nostrorum
et regni nostri emulorum manibus tradebantur, eius viri
experientia, laboribus, virtutibus et prudentia nobis red-
dita sunt.

¹ Egy szó olvashatatlan.

² Egy szó olvashatatlan.

³ Két szó hasonlóképen.

⁴ Egy szó olvashatatlan.

Ceterum idem nobis pro recuperando regno nostro Bosne, quod infelici casu amissum erat, nuper agentibus, ubi Deo propitio nobis de hostibus victoria concessa est, . . .¹ et auxilio non minore aliis extitit.

Et ut paucis multa comprehendamus, egit hic omnia omnibus . . .² suis, que pro nominis et honoris nostri augmento sunt et alta generis sui nobilitas atque . . .³ magnanimitas postulabant. Non illum senectutis onus, non ulla denique fortune aut temporis . . .⁴ a nostris et regni nostri servitiis vacare, quominus cuncta prudenter, solleter et constanter perficere.

Nos igitur, qui cunctorum fidelium nostrorum gratuita merita more regali pensare solemus, ne tante . . .⁵ et . . .⁶ magnificorum vir de nobis benemeritus suorum merita servitorum habeat irremunerata, volentes eidem aliquam premissorum retributionis vicem rependere, quamvis tam ipse quam ceteri eius exemplo ferventius inantea studeant regiis insudare servitiis, atque ipse ad exequenda nostri nominis et honoris nostri merita reddatur promptior, castrum nostrum Medwed vocatum, in regno nostro Sclavonie, comitatu videlicet zagrabiensi existens, nunc apud manus Sigismundi Wayspriacher titulo pignoris habitum, simulcum oppidis Rokonok et Werbouecz nuncupatis, et castello in eodem Rokonok habito, cunctisque aliis oppidis, tenutis, villis, possessionibus, portionibus possessionariis in quibuscumque comitatibus seu districtibus regnorum nostrorum situatis, ad idem castrum de iure et ab antiquo pertinentibus; item vado super fluvium Zawa habito, Kyralrewé nominato, aliisque vadis super eundem fluvium ubivis existentibus, necnon teloniis seu tributis, ac utilitatibus et commoditatibus quibusvis, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearum promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque dicursibus, ac molenadinis et molendinorum locis, generaliter vero quarunlibet

^{1—4} Pár szó olvashatatlan.

^{5—6} Pár szó kivehetetlen.

utilitatum et pertinentiarum eiusdem castri Medwed integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad idem videlicet de iure pertinentibus, sub ipsorum veris metis et antiquis memorato Stephano comiti et per eum Bernardino filio suo, ipsorumque heredibus et posteritatibus animo deliberato et ex certa nostre maiestatis scientia omni eo iure, quo nostre incumbunt collationi et quemadmodum etiam mediantibus aliis litteris nostris donationalibus sub sigillo nostro secreto, quo ante felicem coronationem nostram utebamur, inpendenti confectis et emanatis contuleramus, ita de novo dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno, harum nostrarum litterarum, quas pendentis secreti sigilli nostri appensione muniri fecimus, vigore et testimonio mediante.

Datum Bude, sabbato proximo ante festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, anno Domini millesimo^{1464.} quadringentesimo sexagesimo quarto, regni nostri anno_{apr. 28.} septimo, coronationis vero primo.

LXV.

1464. jun. 7. Buda.

Mátyás király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, Frangepán Duimnak a Líka vármegyei Ujvár vára birtokába való beiktatása tárgyában.

A kníni káptalannak 1464. jul. 22-én kelt iktató leveléből hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie tininiensis salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona fidelis nostri, spectabilis et magnifici comitis Dwymi de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modruse comitis, quomodo ipse in dominio castri Wywar vocati, et suarum pertinentiarum, in comitatu de Lyka existentis et habitum¹, ipsum omnis iuris titulo concernentis legitime vellet introire.

¹ habitarum *helyett hibásan*.

Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Georgius Herchich de Ladihouich sin Petrus Kuzol de Zamachich, seu Petrus Pere dictus de eadem sive Ivan Sethnik de Gwoznicha, neve Martinus Polasaych de Klokoch¹ aut Andreas Felnoich² de Busan aliis absentibus homo noster ad facies prescripti castris Wywar et suarum pertinentiarum, vicinis et commetancis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum comitem Dwynum in dominium eiusdem et earundem, statuaturque idem et easdem eidem cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet iuri sibi incumbenti perpetuo possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum comitem Dwynum nostram personalem in presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec ipsarum introductionis et statutionis seriem, cum contradictorum et evocatorum si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt nominibus, ac termino assignato eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis.

Datum Bude, octavo die festi sacratissimi corporis Christi, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.

LXVI.

1464. jun. 21.

A zágrábi káptalan Frangepán Mártont Szkrád, Busin, Kladusa s több megnevezett vár, várkastély, falu és Lippa város birodalmába beiktatja.

Mátyás királynak 1464. jul. 2-án kelt kiváltságleveléből hátrább.

Capitulum ecclesie zagrabiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris salutem in salutis largitore.

Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos litteras

¹ Klokach *az átiratban.*

² Felnoich *u. o.*

serenissimi principis et domini domini Mathie Dei gratia regis Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., domini nostri naturalis introductorias et statutorias, nobis preceptorie loquentes et directas summa cum obedientia recepimus in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie — *— stb., l. I. Mátyás király 1464. ápr. 5-én kelt iktató parancsát elébb.* —

Unde nos mandatis eiusdem domini nostri regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Benedicto Jakmynych de Goricza, homine serenitatis sue nostrum hominem videlicet discretum virum, dominum Georgium Viti de Corboua, chori dicte ecclesie nostre prebendarium ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio transmisimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis uniformiter retulerunt in hunc modum, quomodo prefatus homo ipsius domini nostri regis, dicto nostro testimonio presente, feria quinta proxima ante festum beate Elene regine proxime preteritum et aliis diebus ad id aptis et sufficientibus primo ad facies prescripti castri Scraad vocati et pertinentiarum eiusdem, et possessionis similiter Scraad nunccupate, necnon generationum Chewyzy Kolechan, alterius Kolechan Sancti Petri, Zwoyech et Podgora vocatarum, deinde castri Bwsyn appellati, et possessionis seu generationis Chawa vocate et pertinentiarum earundem; item castri Kladwsa vocati et eiusdem pertinentiarum, videlicet directarum medietatum oppidi similiter Kladwsa vocati et possessionis Sub Pech ac ville Malowcz, civiliumque sub eodem castro Kladwsa et silvarum Gay vocatarum, necnon ville Dolen seu Sypkowcz appellate, in pertinentiis eiusdem castri existentium; item alterius castri Oztherwycza dicti consequenterque possessionum, prediorum et villarum ad item spectantium videlicet totalium Cozzyn et Mazalchy, medietatis Mohlyth, totalium Glagolythy, Marynczi et Dobrechane, medietatis Mwrawychane, totalium Bwky, Pzywychky, Gasparyn, Kolozy, Pawel, Twrzno, medietatum Thwthynawes, Dwbowych et Chelopeth, item totalium Gomylyane, Zregane, Vezthycza, Gryby, medietatis Maholathy, totalis Iwanczy, medietatis Zazischane, item totalium Zrakwyna,

máj. 17.

Bwky, Pothochy, Pzywychy, Erderchawez, Gorennawes, Hothylawes, item medietatum Nedomyzel, Zelchane ac totalium oppidi sub eodem castro Oztherwycza, necnon Belythyczi et Thersanczy vocatarum, item medietatum molendinorum et aliorum molendinorum vulgo stuppe vocatorum in Napluseh, necnon aliorum totalium molendinorum in eadem Napluseh, item medietatis molendini in Zelchan et totalium aliorum duorum molendinorum in Totylawes, et iuris patronatus ecclesiarum beate virginis, que vocatur Abbatia et alterius Hospitale nuncupata; item castelli Komogoyna dicti et pertinentiarum eiusdem; item castrum Kosthanycza ac possessionum, prediorum et villarum ad idem pertinentiarum videlicet Poddapel, Tawyga, Dobryne, Gyrgyn, unius et alterius Menythy, Nowaky, Rakythowecz, Kernoweczy, Lazy, Podwranje, Podwersye, Brezye, oppidi similiter Kozthanycza vocati, item Oressye, Lypye, Dolecz, Bobowecz, Chernczezela, Polana, Werbzko, Werhowyna Goricza, Bezdecz, Polanycza, Lwthynczy, Czerowecz, Zamlachye, item Goricza, Erth, Stermyna, Zlobochyna, Therdecz, Dwbyncz, Sklethewye, Hrwssowycza, Pether-nycza, Pretyzka, Jerowel, Dolecz, Thyzowecz, Mala Thawagycza, Werhowczy et Welesna vocatarum; item alterius castrum Sthenychnyak, et oppidi similiter Sthenychnyak vocatorum et pertinentiarum eiusdem, utputa Koztanek, Rosenycza, Castelliste, Bamwerh, Loka, Jamersthe, Bwthyna, Hlapithy, Lippie, necnon generationum Hwthyna, Zlath, Othrochyczi, Hwzeyczy, Sthoimerithy, Kwpsynczy, Korannane, Koranycze, Godenyce, Jaworowcz, Sthrelchan, Swarcha et Othok vocatarum et castelli Rethycza nuncupati; item castrum Lyppowecz dicti, consimiliterque prediorum, villarum et pertinentiarum eiusdem, puta primo oppidi Jaztrebarzka vocati, Volahwlya Inferioris, Rasthoke, Brebrowecz, Slawethynczi, Dragowandol, Rasthia, Belthychy, Bwkowecz Maioris et Minoris, Wolawlya Superioris, Dworyane, Prodyndol, Kwpthdol, Molume Inferioris, Dolane, Reka Superioris et Inferioris, Prilep, Zwryewschane, Laskowecz, Thopolowecz, Perhochy, Jabochno, Breznyk, Pawlochane Maioris et Minoris, Zdyhowo, Zwethy Iwanecz, Lokosyndol et Golyak

vocatarum; item possessionum Kreschych, Pernya et Molunye appellatarum et villarum videlicet Hrazthie, Nowaky et Domagowychy, ad eandem possessionem Molunye spectantium et oppidi Lippa vocatorum et appellatarum, omnino in zagrabiensi et dictum castrum Ostherwycza in Bwsan comitatibus existentium et habitarum, vicinis et commetaneis eorundem et earundem universis inibi legitime convocatis, quibusdam vero ex eisdem vicinis et commetaneis, primo prenarrati castri Scrad utputa Lorando Jwkoych de Peech, Myksa Jwkoich de eadem, Mykula Thotharich de Mlatthia, Alberto de Koranna, Petro Ladomerich de Radone, Georgio Jechkowycz de Goricza et altero Georgio Malich de eadem; item alterius castri Bwsan dicti Valentino de Kozthanycza, Mykula Massich dicto de eadem, Gregorio Swaganyth de Chaglych et Gywrsse de Ztabanthe; item castri Kladusa Paulo Swaganych de Byzthra, Johanne Zokolowechky de Kreschych et Georgio Farkasich de eadem; item castri Oztherwycza Iwano Kozynsky, altero Iwano Jwrenych, Petro Mathkowych, Nicolao Gomylecz, Franko Perzwrich, Gwray Gwzich et altero Gwray Ladisich; item castelli Komogoyna Georgio de Plawythewcz, Nicolao Pozobchych de Zwynnycza et Thoma de Karlowcz; item castri Kosthanycza Stephano Pozobchich de Swynnycza, Georgio de Plawchewcz et Mathia Mager dicto de Mykchewcz; item castri Sthenychnyak Lorando Jwkowich de Peech, Mykssa Jwkowicz de eadem, Mykula Thotharich de Mlattha, et Georgio Jechkowych de Goricza ac Petro Ladomerich de Radone; item castri Lippowecz Georgio Supano, Andrea Jwrsych, Paulo Petrowich de Czethkowych, Stephano Swamoch de Wolawlya, Anthonio Stharesyna de Kraisch, Mathia de eadem et Blasio de Draganych; preterea possessionum Kreschych Paulo Swaganych de Byzthra, Gregorio ac Laurentio de Chaglych, item Pernya Johanne Zokoloweczky de Kreschych et Georgio Farkasii de eadem et Molunye Georgio Supano de Czwethkowyth, Andrea de eadem, Fabiano et Mathia de Domagowych; item oppidi Lippa vocati Stephano de Bozylewo, Ilya Fabianych, Gerde Zandalith de eadem, Urbano Prebanych de Tholich, Georgio

et Petro de Babinagora inibi personaliter repertis et presentibus, accedendo introduxisset memoratum spectabilem et magnificum dominum Martinum de Frangapanibus, Segnie, Wegle Modrusseque comitem in dominium eorundem et earundem, stauissetque prefata castra Kosthanycza, Sthenychnyak et Lypowecz cum prescriptis ipsorum possessionibus, prediis et villis, secundum premissam dispositionem solum vita eiusdem comitis Martini perdurante, prefata quoque alia castra scilicet Scraad, Bwsyn, Kladwssa et Oztherwycza et castellum Komogoyna, ac pretactas omnes villas, possessiones et predia, ad eadem castra et castellum de iure pertinentes et spectantes, preterea possessiones Kreschich, Pernya et Molunye, et oppidum Lippa vocata et appellatas simulcum cunctis eorundem et earundem utilitatibus et pertinentiis universis eidem comiti Martino et suis heredibus iure premissae nove regie donationis titulo perpetuo possidendum, tenendum pariter et habendum, prefatis itaque domini nostri regis et nostro hominibus in faciebus eorundem et earundem congruis et legitimis diebus moram facientibus et permanentibus nullo penitus contradictore apparente.

Et quia pro parte castelli Gradez supradicti contradictorie obuiatum exstitisset, ideo prefatus homo domini nostri regis, dicto nostro testimonio presente, idem tum suis pertinentiis eidem comiti Martino statuere nequiuisset.

In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam presentibus sigillum nostrum duximus appendendum.

Datum tricesimo sexto die diei introductionis et statu-
^{1464.}
tionis predictarum, anno Domini millesimo quadingentesimo
_{jun. 21.} sexagesimo quarto supradicto.

LXVII.

1464. jul. 2.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Márton számára, Szkrád, Busin, Kladusa, Osztrovicza, Kosztajnicza, Sztenicsnyák, Lipovecz várakról s
Gradez, Komogojna várkastélyokról és Lippa városáról.

Eredetije hártován, kék, lila, rózsaszínű sodrott selyem zsinóron függő kettős nagypecséttel az orsz. lltárban, *MODL. 33990.* (Neoreg. a. 1645. 13.)

Commissio propria domini
regis.¹

Mathias Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore.

Decet regiam sublimitatem benemeritorum preces exaudire atque eos condigno favore prosequi, ut dum se conspexerint favoribus regiis remuneratos, non solum in laudem donantis, sed etiam in exemplum et incitamentum aliorum se parent ad queque grata obsequia promtiores.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod maiestati nostre nomine et in persona fidelis nostri, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis exhibite sunt quedam bine littere, une videlicet nostre super nova donatione castrorum Kosthanycza, Sthenychnyak et Lyppouecz, necnon Scraad, Bwsyn, Kladwsa et Oztherwycza vocatorum, in districtu Bwsan habitorum, preterea castellorum Gradecz et Komogoyna appellatorum, universarumque villarum, possessionum et prediorum ad eadem castra et castella de iure pertinentium, item possessionum Kreschych, Pernya et Molwnya dictarum, ac oppidi Lippa nuncupati, secreto sigillo nostro novo inpendenti, sub certis conditionibus et articulis in eisdem litteris nostris clarius expressis confecte, alie vero capituli ecclesie zagrabiensis super legitima statione huiusmodi omnium castrorum, castellorum, oppidorumque et villarum, possessionum et prediorum superinde secuta similiter sub appenso sigillo eiusdem capituli emanate tenoris infrascripti, supplicatum itaque extitit maiestati nostre, ut easdem ambas litteras ratas, gratas et acceptas habentes, litterisque nostris privilegialibus verbotenus inseri et inscribifacientes, pro iamdicto Martino comite, heredibusque ipsius universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignemur. Quarum quidem litterarum videlicet nostrarum tenor is est: Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dal-

¹ A szövegtől eltérő írással.

matie, Croatie — — *stb.*, l. I. *Mátyás király 1464. ápr. 5-én kelt adománylevelét elébb.* —

Alterarum vero puta pretacti capituli ecclesie zagrabiensis statutoriarum sequitur in hec verba: Capitulum ecclesie zagrabiensis — — *stb.*, l. a *zágrábi káptalan 1464. jun. 21-én kelt iktatólevelét elébb.* —

Nos igitur prefatis supplicationibus nostre modo quo supra porrectis maiestati regia benignitate exauditis clementer et admissis, pretactas utrasque litteras, nostras videlicet donationales et pretacti capituli statutorias non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos acceptamus, approbamus et ratificamus, easque et omnia in eis contenta simulcum omni iure nostro regio, si quod in eisdem castris, castellis, oppidis, villis, possessionibusque et prediis haberemus vel habere speraremus, simulcum obligatione nostra ad defendendum et conservandum prefatum comitem Martinum in dominio supradictorum castrorum et bonorum propriis nostris et successorum nostrorum laboribus et expensis, ac pariter cum universis iuribus, libertatibus et privilegiis eiusdem comitis Martini, de auctoritate nostra regia, prelatorumque et baronum nostrorum ad id accedente consilio, pro pretacto Martino comite sub modo et dispositione pretactis, et stantibus promissionibus ipsius comitis Martini innovantes perpetuo valituras confirmamus presentis scripti nostri patrocínio mediante.

Declaramus autem. quod supratacta devolutio castrorum supranominatorum, que post obitum dicti comitis Martini ad nos et ad sacram coronam regni nostri fieri debebit, ita et sub hac conditione intelligenda est, si ipsum comitem Martinum absque heredum solatio ab hac luce decedere contigerit.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus reverendissimi in Christo patris, domini Stephani colocensis et bachiensis ecclesiarum archi-

episcopi, aule nostre summi cancellari, fidelis nostri dilecti, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto, ^{1464.} sexto nonas iulii, regni nostri anno septimo, coronationis ^{jul. 2.} vero primo, venerabilibus in Christo patribus dominis Dionysio de Zeech cardinali strigoniensis, eodem Stephano colonicensis archiepiscopis, Ladislao agriensis, Johanne waradiensis, Nicolao transsilvanensis, zagrabiensi sede vacante, Johanne quinqueecclesiensis, Alberto wesprimiensis. Augustino iauriensis, Vincentio waciensis, Alberto chanadiensis Thoma nitriensis, boznensi sede vacante, Urbano sirimiensis, Marco tininiensis, segniensi sede vacante, Nicolao modrusiensis ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus; item magnificis Michaelae Orzag de Gwth regni nostri Hungarie predicti palatino, Emerico de Zapolya regni Bozne gubernatore, Nicolao de Wylak et Johanne Pangracz de Dengeleg wayvodis transsilvanis, comite Ladislao de Palocz iudice curie nostre, eodem Emerico de Zapolya Dalmatie, Croatie et Sclavonie regnorum nostrorum et prefato Nicolao de Wylak machoviensi banis, honore banatus zewreniensis vacante, Johanne de Rozgon thavarnicorum, Benedicto de Turocz ianitorum, Emerico de Palocz et Nicolao filio bani de Alsolindwa pincernarum, Stephano de Peren et Ladislao de Bathor dapiferorum, Ladislao de Kanisa et Pertholdo Ellerbach de Monyarokerek agazonum nostrorum regalium magistris, Andrea Pawmkyrher posoniensi et Petro de Zokol themesiensi comitibus, aliisque compluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

*Registrata fol. cx. M. K.*¹

LXVIII.

1464. jul. 22.

A kníni káptalan Frangepán Duimot a Lika vármegyey Ujvár vára birodalmába beiktatja.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 33131.* (Neoreg. a. 316. 15.) Átirata Mátyás királynak 1465. aug. 3-án kelt privilegialis levelében hátrább.

¹ Az oklevél hátán. — V. ö. *Blagay Oklevéltár* 366 l.

Serenissimo ac invictissimo principi et domino domino Mathie Dei gratia regi Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., domino ipsorum naturali et gratiosissimo capitulum ecclesie tininiensis orationum suffragia perpetua cum fidelitate.

Vestra noverit eadem serenitas, nos litteras ipsius vestre serenitatis introductorias et statutorias pro parte magnifici Dwymi de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modruse comitis emanatas nobis loquentes sumpmo cum honore recepisse in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc. — — *stb., l. Mátyás királynak 1464. jun. 7-én kelt iktatóparancsát elébb.* —

Nos igitur ipsius vestre serenitatis mandatis prosemper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Ivan Senthnik, vestre serenitatis homine in predictis litteris inter alios nominatim conscripto nostrum hominem, videlicet discretum virum dominum Paulum Vthisenich, chori ecclesie nostre presbyterum ad premissas introductionem et statutionem faciendas nostro pro testimonio transmiseramus fidedignum, qui demum exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt eomodo, quomodo ipsi sabbato proximo ante festum beate Margarethe virginis et martyris proxime preteritum ad faciem predicti castri Wywar et suarum pertinentiarum pariter accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem videlicet Balsa de Balich, Gregorio Gasparinich¹ de Busan, Pere de Zainachich,² Paulo de Humchan, Martino de Klochot, Simone Radusich, Petro Kuzol et Thoma Marsich de Lagodusich, Nicolao, Johanne, Mathia et Georgio de Paprachan, Mixa de Zapothochye³ et Andrea Fumonich inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introduxissent prefatum magnificum Dwymum in dominium predicti castri Wywar et suarum pertinentiarum, statuissentque eundem⁴ et eadem eidem cum cunctis eiusdem et earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, iure

jul. 7.

¹ Gasparinith az átiratban.

² Zamachich az átiratban, mint az iktató parancsban.

³ Zapochochie az átiratban.

⁴ idem helyett hibásan.

sibi incumbenti perpetuo possidendum, ipsis vestre serenitatis et nostro hominibus in facie predicti castri Wywar et suarum pertinentiarum legitimis diebus residentibus nullo contradictore apparente.

In cuius rei evidentiam perpetuamque firmitatem presentes cum appensione sigilli nostri duximus concedendas.

Datum sedecimo die diei stationis prenarrate, anno $\frac{1464.}{\text{jul. 22.}}$
Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto supradicto.

LXIX.

1464. aug. 9.

Frangepán Zsigmond adománylevele, a modrusi szent Miklós pálos kolostornak adományozott Tiszovik nevű faluról.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 95 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 239 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — na to dasmo tanaš list otvoren pod nas visušč pečat i zapečatih, agusta dan 9., let gospodinovih 1464. $\frac{1464.}{\text{aug. 9.}}$

LXX.

1464. aug. 15.

Frangepán Iván a sužani szent János egyházat omisljei Gujasich Marin papnak adományozza.

Kiadása *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 240 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — v letih gospodnih 1464., dan 15. agusta. $\frac{1464.}{\text{aug. 15.}}$

LXXI.

1465. márcz. 1.

A velencei államtanács Frangepán Istvánt sógora, a modenai herczeg kérésére, Isota estei őgrófnétől született fiával együtt oltalmába fogadja.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyáskori dipl. eml. I. köt. 312 l.

MCCCCLXV. die primo martii — —

$\frac{1465.}{\text{márcz. 1.}}$

LXXII.

1465. márcz. 14.

A zágrábi káptalan zálogvalló levele, a Kladussai Iván fiai által Frangepán Györgynek zálogba vetett Kladussa váráról.

Eredetije hártján, veres, kék nyers selyem zsinóron függő kopottas pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. H. 73.* Kivonata Czobor Imre nádori helytartó 1573. decz. 17-én hét ívnyi, függő pecsétés hártján kelt eredeti ítélőlevelében ugyanott, *Repos. 42. L. 122.*, illetőleg ennek 1650. szept. 8-án készült hiteles másolatában az orsz. ltárban, *MODL. 7327.* (Neoreg. a. 624. 2.)

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

Jesus Christus.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, notumfacimus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod Johannes filius condam Iwan de Kladwsse sua, necnon Anthonii fratris sui carnalis in personis, onere et gravamine eiusdem in seipsum per omnia assumpto nostram personam liter veniens in presentiam dixit et confessus est oraculo vive vocis sue in hunc modum, quomodo ipse pro quibusdam suis et dicti Anthonii fratris sui necessitatibus, ipsos ad presens nimium urgentibus evitandis, totalem portionem ipsorum castris Kladwsse vocati, in comitatu zagrabiensi existentis, ipsos iure hereditario uti dicitur rite et legitime concernentis simulcum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, puta terris arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, fenilibus, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, collibus, vineis, vinearum promontoriis, aquis, fluviis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis et locis eorundem, et generaliter cunctarum utilitatum et pertinentiarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad prescriptam portionem eorum castris prenotati quomodolibet spectantium et de iure pertinere debentium, prout per ipsos et annotatum condam Iwanum et progenitores ipsorum tenta fuisset et possessa, ac eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere, spectabili et magnifico Georgio de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comiti, suisque heredibus pro duobus millibus florenis auri, puri et iusti ponderis, iam plene ab eodem comite Georgio, uti ipse Iwan nobis retulit,

habitis et receptis, tamdiu donec et quousque ipsi aut alii fratres eorundem, quibus competeret, eandem portionem castri prenotati et pertinentiarum eiusdem pro premissa summa florenorum auri ab ipso comite Georgio vel suis heredibus redimere poterint et valebunt, pignori obligasset, immo impignoravit et obligavit coram nobis.

Assumpsit nichilominus prefatus Johannes filius Iwan suo et dicti Anthonii fratris sui, et heredum ipsorum nominibus et in personis annotatum comitem Georgium, ipsiusque heredes in pacifico dominio prescripte totalis portionis eorum castri Kladwsse et cunctarum pertinentiarum eiusdem usque tempus redemptionis contra quoslibet illegitimos impetitores tueri, protegere, conservare et defensare propriis suis laboribus, fatigisque et expensis harum nostrarum, sigilli nostri appensione communitarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum feria quinta proxima post festum beati Gregorii pape, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo ^{1465.} márcz. 14. quinto.

LXXIII.

1465. jun. 1. Sztenicsnyák.

Frangepán Márton zálogvalló levele, a Frangepán Györgynek zálogba vetett Kladussa váráról.

Kivonat Czobor Imre nádori helytartónak 1573. decz. 17-én hét ívnyi, függő pecsétetes hártján kelt eredeti ítéldelévelében a kismartoni főltárban, *Repos. 42. L. 122.*, illetőleg ennek 1650. szept. 8-án készült másolatában az orsz. ltárban, *MODL. 7327.* (Neoreg. a. 624. 2.)

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

— — magister Thomas Chernel prothonotarius noster¹
— — produxit coram nobis in iudicio quosdam undecim litteras, — — septimam quosdam Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis similiter impignoraticiam, in Zthenychnyak octavo die festi beati Urbani pape, eodem ^{1465.} jun. 1. anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto in pargameno, sub sigillo eiusdem quosdam Martini de

¹ Czobor Imre nádori helytartó mondja.

Frangapanibus pendenti emanatam declarantem, quod ipse Martinus de Frangapanibus pro quibusdam arduis summisque necessitatibus, eum attunc nimium urgentibus evitandis, castrum suum Kladwssa vocatum, in comitatu zagrabiensi existens habitum, cum universis eiusdem pertinentiis, puta villis, oppidis, terris arabilibus cultis et incultis, silvis, nemoribus, campis, piscinis, piscaturis, molendinis molendinorumque locis, vineis vinearumque promontoriis, tributis, birsa-giis, iuribusque et generaliter cunctarum utilitatum et pertinentiarum eiusdem et earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis limitibus ad idem castrum et suas pertinentias quomodolibet de iure et defacto spectantibus et pertinere debentibus, eundem Martinum de Frangapanibus omnis iuris titulo concernentibus, spectabili et magnifico Georgio de eadem Frangapanibus, similiter Segnie, Wegle et Modrusse comiti, nepoti suo charissimo, suisque filiis et superstitibus universis pro mille ducentis et triginta quatuor florenis auri puri, boni, veri et iusti ponderis, per eundem Martinum ab eodem plenarie habitis et receptis, sub expeditoria cautione in se assumpta, impignorasset et titulo pignoris dedisset et impignorasset; tali sub conditione, ut dum et quandocunque ipse Martinus de Frangapanibus dictum castrum Kladwssa cum pertinentiis eiusdem pro iamdicta summa florenorum auri redimere et rehabere vellet, extunc idem comes Georgius aut sui heredes absque omni difficultate et renitentia idem castrum cum suis pertinentiis universis remittere et resignare deberet et teneretur pleno cum effectu, salvis culturis et seminaturis ipsius propriis — —

LXXIV.

1465. aug. 3.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Duim számára, Zeng és Veglia vármegyék, továbbá Szluin, Osztrovicza, Novigrád és Ledenicza várak részéről, végül a Lika vármegyei Ujvár váráról.

Eredetije hártján, lila, fehér és zöld sodrott selyem zsinóron függő pecsét töredékeivel az orsz. lltárban, *MODL. 34027.* (Neoreg. a. 1646. 8.)

Kivonata Czobor Imre nádori helytartónak 1573. decz. 17-én hét ívnyi, függő pecsétés hártján kelt eredeti ítélőlevelében a kismartoni főlltárban, *Repos. 42. L. 122*, illetőleg ennek 1650. szept. 8-án készült hiteles másolatában az orsz. lltárban, *MODL. 7327.* (Neoreg. a. 624. 2.)

Kiadása *Kercselich*, *Notitiae praelim.* 216 l.

Regestája *Katona*, *Hist. critica* XV. köt. 122 l. *Vjestnik hrv. zem. arhiva* 1905 évf. 175 l.

Commissio propria domini
regis¹

Mathias Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod fidelis noster, spectabilis et magnificus Dwimus de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes nostre maiestatis veniens in conspectum exhibuit nobis quasdam duas litteras, unam condam serenissimi principis, domini Ladislai consimiliter regis Hungarie, immediati predecessoris nostri sigillo suo secreto, quo ut rex Hungarie utebatur, impresse consignatam, qua mediante idem condam Ladislaus rex portionem suam in dictis Segnie et Wegle comitatibus, et item castra Zlwnya, Ozthrowycza, Nouigrad et Lednycza appellata, in regno nostro Croatie habita, simulcum universis oppidis et villis ad eadem pertinentibus et spectantibus memorato Dwymo et suis heredibus universis nove sue donationis titulo in perpetuum dedisse et contulisse dinoscitur; aliam vero capituli ecclesie tininiensis super legitima statutione castri Wywar et suarum pertinentiarum eidem Dwino et suis heredibus, nullo contradictore apparente, facta cum pendentis sigillo emanatam tenorum infrascriptorum, supplicans maiestati nostre humiliter, ut easdem litteras ratas, gratas et acceptas habentes, litterisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum inserificientes approbare, easque et omnia in eis contenta pro prefato Dwino, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignemur. Qua-

¹ A szövegtől eltérő írással.

rum quidem litterarum, prime videlicet dicti domini Ladislai regis tenor is est : Ladislaus Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie — — rex — — *stb., l. V. László király 1453. máj. 23-án kelt új adománylevelét Frangepán-Okl. I. köt. 387 l. —*

Alterius vero videlicet dicti capituli ecclesie tininiensis littere statutorie tenor sequitur in hec verba: Serenissimo et invictissimo principi et domino Mathie — — *stb., l. a kníni káptalan 1464. jul. 22-én kelt iktató levelét elébb. —*

Nos igitur humilibus supplicationibus annotati comitis Dwimi per eum nostre modo quo supra porrectis maiestati regia benignitate exauditis et clementer admissis, prescriptas litteras non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos eatenus, quatenus eodem rite et legitime emanate existunt, viribusque earum veritas suffragatur, acceptamus, approbamus et ratificamus, easque nichilominus et omnia in eis contenta, non obstante decreto in Alba Regali tempore coronationis nostre edito, in quo declaratur, quod infra lapsum unius integri anni omnes littere condam serenissimi principis domini Ladislai regis Hungarie, immediati predecessoris nostri, similiterque littere nostre ante coronationem nostram date confirmari debuissent, alioquin viribus cariture relinquerentur, ex certa scientia et animo deliberato pro prefato comite Dwimo, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmamus, suppletentes omnem defectum, si quis propter lapsum dicti unius anni unquam obici posset, quin immo volumus et auctoritate regia decernimus, ut presens privilegium simulcum donatione et statutione, ac confirmatione desuper factis in suo vigore permaneat et perduret, perinde ac si ante lapsum ipsius unius anni ad confirmationem reportate fuissent, presentis scripti nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus reverendissimi in Christo patris, domini Stephani colocensis et bachiensis ecclesiarum archiepiscopi, aule nostre summi cancellarii, fidelis nostri dilecti, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto, ^{1465.} tertio nonas augusti, regni nostri anno octavo, coronatio-_{aug. 3.} nis vero secundo, venerabilibus in Christo patribus, dominis Johanne confirmato strigoniensi, eodem Stephano colocensi archiepiscopis, Ladislao agriensis, Johanne confirmato waradiensis, Nicolao transsilvanensis, zagradiensi sede vacante, Johanne quinqueecclesiensis, Alberto wesprimiensis, Augustino iauriensis, Vincentio waciensis, Alberto chanadiensis, Thoma nitriensis, boznensi sede vacante, Urbano sirmien-
sis, Marco tininiensis, segniensi sede vacante, Nicolao modrusiensis ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus; item magnificis Michaele Orzag de Gwth, regni nostri Hungarie predicti palatino, Emerico de Zapolya regni Bozne gubernatore, Nicolao de Wylak et Johanne Pangracz de Dengeleg wayvodis transilvanis, comite Ladislao de Palocz iudice curie nostre, eodem Emerico de Zapolya Dalmatie, Croatie et Sclavonie regnorum nostrorum et prefato Nicolao de Wylak machoviensi banis, honore banatus zewreniensis vacante, Johanne de Rozgon tavarnicorum, altero Johanne Thuz de Lak ianitorum, Nicolao de Alsolyndwa et Emerico de Palocz prefata pincernarum, Stephano de Peren et Ladislao de Bathor dapiferorum, Ladislao de Kanisa et Pertholdo Ellerboch de Monyarokerek agazonum nostrorum regalium magistris, Andrea Pawmkyrcher posoniensi et Petro de Zakol themesiensi comitibus, aliisque compluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

LXXV.

1465. aug. 10. Buda.

Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, Frangepán Györgynek Kladussa vára birodalmába való beiktatása tárgyában.

A zágrábi káptalan 1465. szept. 10-én kelt iktató leveléből hátrább. Kivonata Czobor Imre nádori helytartó 1573. decz. 17-én hét ívnyi,

függő pecsétetes hártján kelt eredeti itélőlevelében a kismartoni főltárban, *Repos. 42. L. 122.*, illetőleg ennek 1650. szept. 8-án készült hiteles másolatában az orsz. lltárban, *MODL. 7327.* (Neoreg. a. 624. 2.)

V. ö. Mátyás 1466. aug. 10-én kelt iktató parancsával hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona fidelis nostri, spectabilis et magnifici Georgii de Frangapanibus, Segnie, Vegle et Modrusse comitis, quomodo ipse in dominium quarundam portionum castri Kladussa vocati, in comitatu zagrabiensi existentis, ipsum titulo pignoris concernentium legitime vellet introire.

Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Woyko Marethych vel Thomas Krwlich de Klokoch, sin Benedictus Jakmanyh de Goricza aut Blasius Draganyh aliis absentibus homo noster ad facies prescriptarum portionum predicti castri Kladussa, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum comitem Georgium in dominium earundem, statuaturque easdem eidem cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis premissis titulo pignoris possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum comitem Georgium ad terminum competentem nostram personalem in presentiam, rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et stationis seriem, cum contradictorum et evocatorum si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis stationi intererunt nominibus, terminoque assignato eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis.

Datum Bude, in festo beati Laurentii martyris, anno ^{1465.} Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto, _{aug. 10.} regni nostri anno octavo, coronationis vero secundo.

LXXVI.

1465. szept. 10.

A zágrábi káptalan Frangepán Györgyöt Kladussa vára és tartozékai birodalmába beiktatja.

Eredetije hártján, rózsa és lilaszínű nyers selyem zsinóron függő kopottas pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. H. 72.* Kivonata Czobor Imre nádori helytartó 1573. december 17-én hét ívnyi, függő pecsétes hártján kelt eredeti ítélő levelében ugyanott, *Repos. 42. L. 122.*, illetőleg ennek 1650. szept. 8-án készült hiteles másolatában az orsz. lltárban, *MODL. 7327.* (Neoreg. a. 624. 2.)

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, notumfacimus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis et domini, domini Mathie Dei gratia regis Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., domini nostri naturalis introductorias et statutorias, nobis preceptorie loquentes et directas obedientia qua decuit recepimus in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie — — *stb., l. Mátyás király 1465. aug. 10-én kelt iktató parancsát elébb.* —

Unde nos mandatis ipsius domini nostri regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Benedicto Jakmanyh de Goricza¹, homine serenitatis sue nostrum hominem, discretum videlicet virum, dominum Georgium Viti de Corbowa, chori dicte ecclesie nostre prebendarium ad premissas introductionem et statutionem faciendas nostro pro testimoniõnio transmisimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt in hunc modum, quomodo prefatus homo ipsius domini nostri regis, dicto nostro testimonio presente, feria tertia ante festum beati Augustini episcopi et doctoris proxime preteritum ad facies aug 27. prescriptarum portionum predicti castrì Kladussa, vicinis et commetaneis eiusdem universis, et signanter spectabili et magnifico Martino de iamdicta Frangapanibus, similiter Segnie, Wegle et Modrusse comite, Friderico gubernatore abbatie de Thopolczka, Johanne Zokolowechky, Georgio

¹ nostrum törölve.

Farkasii de Kreschych et Woyko de Maretych inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introduxisset prefatum comitem Georgium in dominium earundem, statuissetque easdem eidem cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premisso titulo pignoris possidendas, ipsis itaque domini nostri regis et nostro hominibus in facie earundem congruis et legitimis diebus moram facientibus et permanentibus nullo contradictore aliquo apparente, harum nostrarum, sigilli nostri appensione communitarum vigore et testimonio litterarum mediante.

^{1465.}
szept. 10. Datum quintodecimo die diei introductionis et stationis predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto supradicto.

LXXVII.

1465. okt. 2.

A zágrábi káptalan előtt Frangepán Márton Jarovell, Dolacz, Grabrovnicza, Prezecsnicza, Csihovo és Zablatya falukat Zrínyi Péternek zálogba veti.

Eredetije hártján, melyről a rózsaszínű és kék nyers selyem zsinóron lógó pecsét leszakadt, az orsz. ltárban, *MODL. 33991*. (Neoreg. a. 1645 14.)

Jesus Christus.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, notumfacimus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod cum nos tum ad legitime petitionis instantiam spectabilis et magnifici domini Martini de Frangapanibus, Segnie, Vegle et Modrusse comitis, nobis per nuntium ipsius facte, tum etenim propter loci distantiam et corporis eius debilitatem ad nos commode venire nequeuntis venerabiles viros, dominos Johannem lectorem, Sigismundum archidiaconum de Warasd et Demetrium de Belethincz socios et concanonicos nostros ad ea, que idem comes Martinus coram eisdem fateretur audienda, et tandem nobis referenda erga eundem duxissemus transmittendos, tandem iidem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt in hunc modum, ^{szept. 30.} quomodo ipsi in festo beati Jeronimi doctoris et confessoris

proxime preterito ad oppidum Stenychnak vocatum pariter accessissent, ubi prefatus comes Martinus coram eisdem dominis et concanonicis nostris personaliter constitutus dixisset et confessus extitisset ministerio vive vocis sue in hunc modum, quomodo ipse pro quibusdam suis necessitatibus ipsum urgentibus evitandis quasdam possessiones seu villas suas videlicet Jarowell, Dolacz, Grabrownycza, Presechnycza, Chyhowo et Zablathia vocatas, omnino in comitatu zagrabiensi existentes habitas ipsum uti dicitur concernentes simulcum omnibus ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, utputa terris arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, fenilibus, silvis, nemoribus, vineis vinearumque promontoriis, montibus, collibus, vallibus, aquis aquarumque decursibus, fluviis, piscaturis, molendinis et locis eorundem et generaliter cunctarum utilitatum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad easdem pertinentibus et de iure spectare debentibus, magnifico Petro comiti de Zrinio et Paulo filio eiusdem pro quingentis florenis auri puri, boni et iusti ponderis, ab eisdem plene habitis ut dixisset et receptis, tamdiu et quousque ipse aut heredes sui easdem ab eisdem pro prescripta summa florenorum auri redimere poterit et valebunt, pignori obligasset, immo impignoravit et obligavit coram prefatis dominis et concanonicis nostris. Assumpens nichilominus idem comes Martinus suo et heredum suorum nominibus et in personis antefatos Petrum comitem de Zrinio et Paulum filium eiusdem, ipsorumque heredes in pacifico dominio prescriptarum possessionum seu villarum et pertinentiarum earundem usque tempus redemptionis contra quoslibet illegitimos impetitores tueri, protegere et conservare propriis suis laboribus, fatigisque et expensis, harum nostrarum sigilli nostri appensione communitarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum tertio die diei fassionis prenotate, anno Domini 1465.
millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto. okt. 2.

LXXVIII.

1465. nov. 8. Otocsácz.

Frangepán Zsigmond levele Sforza Ferenczhez, hogy Magyarországból visszatérő követe, Pesarói Péter előterjesztésének adjon hitelt.

A milanói állami lltárban, *Acta extera.*

Illustrissime princeps et excellentissime domine, pater et domine mi honorande.

Post debitam recommendationem etc.

Questi tempi passati avemo rezevuta una littera de la vostra excellentia circa alcune differentie, che hera fra nui fratelli et de casa nostra et secondo el tenore d' essa mi pare, la prefatta vostra excellentia essere male informata, et per ditta cason aveva deliberato mandare uno de li mei a la vostra excellentia, per chiarire la mente de quella de la verità propria. Ma l'è acaduto passare qua da nui Piero da Pesaro, che viene de Ungaria, fidelissimo servitore et partesano de la vostra excellentia, el quale è informato da nui de tutto sopra questo fatto supra ditto, et lui informerà la vostra excellentia de hoc ad plenum.

Valeat vestra excellentia semper feliciter.

^{1465.}
nov. 8. Datum in Ottozaç castro nostro, die octavo novembris 1465.

Eiusdem dominationis vestre

filius et servitor

Sigismundus de Francapanibus,
Segnie, Vegle Modrussieque comes etc.

Illustrissimo¹ principi et excellentissimo patri et domino meo honorando, domino Francisco Sforzie, vicecomiti duci Mediolani et Anglerie, Papieque, comiti Janue ac Cremone domino.

¹ Külezím.

LXXIX.

1465. nov. 10. Almissza.

Frangepán Iván a castelmuschíoiak panaszára a sertéseikkel sok kárt okozó morlákok határait kijelöli.

Kiadása *Kukuljevič*, Acta croatica 97 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 244 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — 1464. meseca nov(e)mber, dan 1. na Omišli — $\frac{1465.}{\text{nov. 10.}}$

LXXX.

1465. nov. 26. Brinje.

Frangepán Angelo levele Sforza Ferenczhez, hogy Magyarországból visszatérő követe, Pesarói Péter előterjesztésének adjon hitelt.

A milanói állami lltárban, *Acta extera*.

Illustrissime princeps et excellentissime domine tanquam pater et domine honorandissime.

Post debitam recommendationem etc.

A questi di passati passò qua da nuy Piero da Pesaro fidelissimo servitore et partesano de la vostra excellentia, el quale veniva de Ungaria, et cum lui havemo avuto molti rasonamenti, de li quali l'havemo pregato ne referischa parte cum la vostra excellentia. Et perchè siamo molto desiderosi servire et far cosa che piazza a quella, et che la vostra excellentia ce recognosca per suo bon figliolo et servitore, pregemo quella, se degni dar piena fede ad ditto Piero, de quanto ve dirà per nostra parte quanto a noi proprio offerendoci sempre esser aparechiato a li servicii et comandi de la vostra excellentia, la quale pregemo Dio prosperi sempre felicissima.

Date in castro nostro Brigne, die 26. novembris 1465. $\frac{1465}{\text{nov. 26.}}$

Excellentissime dominationis vestre

fillius et servitor

Angelus de Francapanibus,

Vegle, Signe et Madrusie comes etc.

Illustrissimo¹ principi et excellentissimo domino tanquam patri et domino meo honorandissimo, domino Fran-

¹ Külczím.

cisco Sfortie vicecomiti duci Mediolani etc. Papie, Anglerieque comiti ac Janue et Cremona domino etc.

LXXXI.

1466. márcz. 5. Zeng.

Frangepán István, Duim, Márton, György, Bertalan, Angelo és Miklós a szent Ilonáról és Megváltóról nevezett zengi pálos rendházakat a Sviczán levő malmaik, Malevczi és Belgrád faluk s brinjei, podgvozdaczi, bandvori és botoczi részeik birtokában megerősítik.

Eredetije délvidéki hártján, kék, fehér kender szalagon lógó három pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 37105.* (Acta paulin. conv. noviens. I. 6.)

Három pecsét sohasem volt reáfüggesztve az oklevélre. A negyedik elveszett.

A meglévő három pecsét közül az első kopott és töredékes.

A második és harmadik a következő czímert tünteti fel: Kerek talpú vágott paizs felső mezejében hat ágú csillag, az alsó mező üres.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 98 I. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 247 I. (Mon. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

Latin szövege a következő sz. alatt.

1466. — — Dan v Seni, marča 5. d(a)n v našem na vkup
márc. 5 stanci let gnih tekuščih 1466.

LXXXII.

1466. márcz. 5. Zeng.

Frangepán István, Duim, Márton, György, Bertalan, János és Miklós a Zeng melletti szent Ilona és Megváltó pálos kolostorokat a Svicza folyón levő malmaik, Malevczi és Belgrád faluk s brinjei, podgvozdaczi, bandvori és botoczi birtokaik birodalmában megerősítik.

Az eredeti glagol oklevélnek a megnevezett kolostorok számára a királyi kancellárián készült fordítása Mátyás királynak 1480. ápr. 22-én fehér, sárga és rózsaszínű sodrott selyemzsinóron függő pecsétes hártján kelt kiváltságlevelében az orsz. ltárban, *MODL. 34499.* (Acta paulin. conventus cirikvenicensis nr. 14.)

Kiadása *Teleki*, Hunyadiak kora XII. köt. 120 I.

Az e napon kelt eredeti glagol oklevél regestáját I. a megelőző sz. alatt.

Nos Stephanus, Dwymus, Martinus, Georgius, Bartholomeus, Johannes et Nicolaus de Frangapanibus Wegle, Segnie Modrusseque etc. comites, notumfacimus universis et quibuslibet, ac cuiusvis conditionis hominibus, quorum conspectui presentes nostre littere fuerint presentate, quod venientes in nostri presentiam religiosi in Christo honorandi viri, frater Martinus prior sancte Elene ac frater Georgius prior sancti Salvatoris ordinis sancti Pauli primi heremite, petentes nos humiliter et devote, ut nos claustris ipsorum et ordini prefato confirmaremus duo molendina, que sita sunt in fluvio Swycza et tertium molendinum, quod est sancte Elene in districtu Bochacz duarum rotarum sub Bandwor, cum aquarum saltibus et torrentibus, ac alias possessiones, hoc est pratum sancte Elene in valle Werthnomdolczy iuxta monticulum Knesagorycza vocatum. Item tres sessiones terre in campo Brynye, Drschnozelo appellatas. Item unam sessionem sancti Salvatoris sub Gwozdacz, Sawczezelo vocatam. Item iterum medietatem possessionis Malewzy in Bochacz cum omnibus suis pertinentiis et in Botucz unam sessionem magne mensure castrensis similiter cum omnibus pertinentiis. Item unam possessionem in Wynodol, que est sancte Marie sub castro Nowy, Belograd vocatam cum omnibus pertinentiis maioribus et minoribus, quicquid pertinet ad supranominatas possessiones, campis, montibus, fenilibus, aquis, lignis, lapidibus, quomodo-cumque predecessores nostri tenuerunt.

Igitur nos supranominati comites inclinati supplicationibus prefatorum virorum religiosorum supradictas possessiones annotatis claustris, et fratribus ordinis sancti Pauli primi heremite in eisdem degentibus, et in eis die noctuque pro omnibus christicolis, et pro nostro bono statu ac salute et pro animabus predecessorum nostrorum defunctorum Deo famulantibus, propter Deum et beatam Mariam et omnes sanctos damus, donamus et confirmamus iure perpetuo, et quod nos de supranominatis possessionibus excipimus manus nostras, prout nostri predecessores ordinaverunt, et quod non debeant se ingerere ulli officiales nostri de supradictis possessionibus.

In quorum maiorem fidem et perpetuam firmitatem dedimus presentes litteras nostras patentes sub nostris impendentibus sigillis.

1466.
márcz. 5. Datum Segnie, quinta die mensis martii in omnium nostrum congregatione, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.

LXXXIII.

1466. márcz. 31.

A zágrábi káptalan előtt Kladussai Iván fia János a Zágráb megyei gáji kerületben fekvő Bocskócz falu felét százhetven aranyért Japrai Mihály-nak örökbe vallja.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 38539.* (Frangipani-iratok nr. 66.) Átirata a zágrábi káptalannak 1471. decz. 11-én kelt oklevelében hátrább.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

— — Datum feria secunda proxima post festum annunciationis beati Marie virginis gloriose, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.¹

LXXXIV.

1466. ápr. 14. Veglia.

Miklós vegliai püspök kiváltságlevele a modrusi szent Miklós pálos kolostor számára, a Veglia szigetén Frangepán Jánostól adományban nyert Bescha völgyi szent Kozma-Demjén pálos rendházról.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 99 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 249 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. vi.)

— — Dano v (Kr)ci v polači n(a)šega zakona stanê, 1466.
ápr. 14. godišče n(a)šega gna Is(u)h(rist)a na let 1466., 14.² d(a)n aprila, gna pape Pavla drugoga leta.

¹ Ezt a registát az 1506. ápr. 25-iki átiratnak Frangepán Gergely kalocsai érsekre való vonatkozásánál fogva vettük fel a gyűjteménybe.

² Napi datuma eltér a püspöknek a következő sz. alatt közölt latin szövegű oklevele keltétől.

LXXXV.

1466. ápr. 18. Veglia.

Miklós vegliai püspök a modrusi szent Miklós pálos rendházat, a Veglia szigetén Frangepán Jánostól neki adományozott Bescha völgyi szent Kozma-Demjén egyház birtokában megerősíti.

Kiadása Frangepán Jánosnak 1466. ápr. 18 után kelt megerősítő leveléből *Farlati*, Illyricum sacrum v. köt. 306 l.

— — Datum Vegle in palatio residentie nostre solite, anno Domini nostri Jesu Christi 1466., indict. xiv., die autem ^{1466.} 18.¹ mensis aprilis, pontificatus ss. p. Pauli II. anno 2. ^{ápr. 18.}

LXXXVI.

(1466. ápr. 18 után.)

Frangepán János, Miklós vegliai püspöknek a pálosok Bescha völgyi kolostora számára kelt kiváltságlevelét megerősíti.

Datuma nincsen. Minden esetre 1466. ápr. 18-án vagy azután kelhetett.

Kiadása *Farlati*, Illyricum sacrum v. köt. 306 l.

LXXXVII.

1466. jun. 22. Brinje.

Frangepán János levele Sforza Galeazzo-hoz, melyben atyja elhunytá fölött részvétét, megválasztatása felett örömét nyilvánítja.

A milanói állami lltárban, *Acta extera*.

Jesus.

Serenissime princeps et excellentissime domine, devota humilique recommendatione premissa.

Maximis cum displicentia ac dolore intellexi transitum recolende memorie serenissimi genitoris vestri, deinde leti-

¹ A latin fordítás napi datuma eltér a megelőző eredeti glagol oklevél napi datumától.

tiam ex creatione vestra in ducem. Ex quo magnas Deo refero grates, qui in se sperantes non derelinquit.

Ad excellentiam vestram delego Polidorum de Ragusio harum gerulum familiaremque nostrum, cui nonnulla comisi parte nostra, serenitati vestre explicanda.

Qua propter serenitati vestre supplico humiliter prescripto Pollidoro plenariam fidem adhibere hac vice his omnibus, que mei ex parte exponet.

Valete in Christo.

1466.
jun. 22.

Date Brineis, die xxii. mensis iunii 1466.

Johannes de Frangepanibus
condam magnifici comitis Bartoli,
Modruse, Vegle, Segneque etc.
comes.

Serenissimo¹ principi et excellentissimo domino, domino Galeacio Dei gratia inclito duci Mediolani, Papie, Anglerieque Virtutumque comiti ac Janue domino, domino singularissimo etc.

LXXXVIII.

1466. aug. 10. Kőrös.

Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, Frangepán Györgynek Kladussa vára birodalmába való beiktatása tárgyában.

Eredetije papíron, záró pecséttel a kismartoni fölltárban, *Repos.* 42. H. 74.

V. ö. Mátyásnak 1465. aug. 10-én kelt iktató parancsával elébb.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagradiensis salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona fidelis nostri, spectabilis et magnifici Georgii de Frangepanibus, Segnie, Wegle et Mod-

¹ Külezim.

russe comitis, quomodo ipse in dominium cuiusdam castrī Kladwssa vocati et pertinentiarum eiusdem, in comitatu zagrabiensi existentis, ipsum titulo pignoris concernentium legitime vellet introire.

Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Benēdictus Jakmanyh aut Georgius Rwdynowych de Gorycza, seu Nicolaus Kemenych de Grabrownyk vel Andreas Ztrychkowych de Malowecz, seu Johannes Haythych de Bozeta sin Petrus Magnus de Radwnya aliis absentibus homo noster ad facies prescripti castrī Kladwssa vocati et pertinentiarum eiusdem, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat memoratum comitem Georgium in dominium eiusdem et earundem, statuaturque idem et easdem eidem simulcum cunctis suis utilitatibus premissis pignoris titulo possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum comitem Georgium (nostram personalem in presentiam)¹ ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et stationis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis stationi intererunt, nominibus terminoque assignato eidem nostri² personali presentie fideliter rescribatis.

Datum Crisii, in festo beati Laurentii martyris, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto, regni^{1466.}_{aug. 10.} nostri anno nono, coronationis vero tertio.

Fidelibus³ nostris capitulo ecclesie zagrabiensis pro spectabili et magnifico Georgio de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comiti etc. introductoria et statutoria.

Lecta.

¹ Sorközi betoldás.

² nostre helyesen.

³ Külczim.

LXXXIX.

1466. aug. 16. Zágráb.

Mátyás király tanuvallató parancsa a császári káptalanhoz, hogy a Zágráb megyei Guricza és Ert s a sztreinai birtok ügyében, melyeket Hunyadi János bátmonostori Töttös Lászlónak adományozott volt, de Frangepán Márton hatalmasul elfoglalta, továbbá a Frangepán Márton gradicsi porkolábja által elpusztított Blina dolgában tartson vizsgálatot.

Kiadása *Zichy, Okmánytár* x. köt. 394 l.

— — Datum Zagrabie, secundo die festi assumptionis beate Marie virginis, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto, regni nostri anno nono, coronationis vero tertio.

XC.

1466. aug. 24.

A zágrábi káptalan előtt Frangepán György fia Frangepán Istvánt és fiát Bernátot Vitun várának és Modrus vármegyének bitorlásától és fölkérésétől tiltják.

Eredetije papíron, hátán pecsét töredékeivel a kismartoni fölltárban, *Repos. 42. H. 76.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arhiva* 1905 évf. 176 l.

Nos capitulum ecclesie zagradiensis, memorie commendamus per presentes, quod spectabilis et magnificus Georgius de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes suo, necnon Johannis, Andree et Nicolai filiorum suorum nominibus et in personis nostram personaliter veniens in presentiam, per modum protestationis et inhibitionis nobis significare curavit eo modo, quomodo temporibus proxime preteritis spectabilis et magnificus Stephanus de eadem Frangapanibus, similiter Segnie, Vegle et Modrusse comes castrum Wythun et provinciam modrussiensem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, et signanter tricesima et tributis in eisdem exigi solitis, pro se ipso minus iuste et indebite occupasset, occupatisque a multis temporibus tenuisset et conservasset, teneretque et conservaret etiam de presenti, fructus et utilitates eiusdem et earundem percipiendo, in quibus eidem exponenti singu-

lis annis quinque millium florenorum auri dampna intulisset potentia mediante, et insuper uti ipse¹ protestans percipisset, predictum castrum Wythun, necnon provinciam modrussiensem simulcum prescriptis suis pertinentiis, ac tricesima et tributis a serenissimo principe et domino, domino Mathia Dei gratia rege Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., domino nostro naturali pro se ipso et suis heredibus impetrasset, sibique ipsis statuifacere procurasset, aut statuifacere vellet et niteretur in futurum, in iuris preiudicium ipsorum exponentium et dampnum valde magnum.

Unde facta huiusmodi protestatione memoratus Georgius comes suo et nominibus quibus supra prefatum dominum nostrum regem a donatione et collatione, ipsum vero comitem Stephanum et Bernardinum filium eiusdem, et quoslibet alios cuiusvis status et conditionis homines ab impetratione, necnon occupatione, detentione, conservatione, usurpatione, sibique ipsis appropriatione, perpetuatione et qualibet statuifactione prescriptorum castri et provincie, et pertinentiarum eorundem, necnon tricesime et tributorum, seque ipsos in dominium eorundem et earundem quovis quesito colore intromissione, usuumque fructuum et quarumlibet utilitatum ipsorum et earundem perceptione, quomodo libet factis vel fiendis, publice et manifeste prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis testimonio presentium mediante.

Datum in festo beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.

1466.
aug. 24.

XCI.

1466. aug. 25. Zágráb.

Mátyás király a Tersán vára és Modrus városa iránt Frangepán István és Márton közt folyó perben ez utóbbi örök hallgatásra ítéli.

Mátyás király 1466. aug. 28-án kelt kiváltságleveléből hátrább.

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes

¹ ipsi *hibásan*.

quibus expedit universis, quod constitutis coram nobis fidelibus nostris, spectabilibus et magnificis Stephano de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comite ac Martino consimiliter Segnie, Wegle et Modrusse comite, cum ambe partes contra alterutrum super facto castris Thersan ac oppidi Modrusa, pertinentiarumque eorum nobis, ac prelati et baronibus nostris nobiscum existentibus conquererentur, et eorum quisque in predictis castro et oppido suum ius habere pretendens alter alterius iura negarent, ac queque partium postularet in premissis sibi iudicium et iustitiam administrari, memoratus Stephanus comes produxit in conspectum nostrum nonnullas litteras, tum divisionales trium episcoporum¹ etc., tum etiam fassionales spectabilium et magnificorum Duimi² et Nicolai similiter comitum Segnie, Wegle et Modrusse, necnon castellanorum dicti castris Thersan, et item rescriptionales super communi inquisitione et alia nonnulla litteralia instrumenta super facto prescriptorum castris et oppidi, et pertinentiarum eorum pro sui parte confecta et emanata. Quibus quidem litteris et litteralibus instrumentis ipsius Stephani comitis ac simul illis, quas licet paucas etiam prefatus Martinus comes pro sua parte producerat, diligenter examinatis, tum ex eisdem, tum etiam nonnullis documentis probabilibus conperimus manifeste, quod dicta castrum et oppidum, et eorum pertinentie non aliquem ex fratribus patruelibus seu nepotibus eiusdem Stephani comitis, sed eundem Stephanum comitem, ac eius filios et heredes legitime ex vera divisione concernunt, et quod ipse Stephanus comes huiusmodi castrum et oppidum, ac eorum pertinentias hactenus tamquam ipsius propria bona hereditaria iuste tenuit et possedit, nec iura dicti Martini comitis ipsius iuribus aliquo modo in hac parte vel contradicere vel obviare possunt.

Nos igitur unacum prelati et baronibus nostris antelato Martino et etiam ceteris quibuscunque ad preacta castrum et oppidum iura efficaciora, quam ipse Stephanus

¹ 1449. jun. 14. — *Frangepán-Oklevéltár* I. köt. 370 l.

² 1452. jun. 20. — *U. o.* 382 l.

comes habet, non habentibus de ulteriori acquisitione eorundem, necnon inquietatione et vexatione memorati comitis Stephani pro eisdem castro et oppido perpetuum silentium imponentes et inhibentes eos sub penis de lege regni nostri consuetis declaravimus, sepedictum Stephanum comitem, ac eius filios et heredes super premissis castro et oppido, et eorum pertinentiis iura bona et sufficientia habere. Que quidem iura nos quoque auctoritate nostra regia roboramus et ubique rata haberi volumus, et nichilominus prenotata castrum et oppidum, ac eorum pertinentias ipsi Stephano comiti, et eius filiis atque heredibus universis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum reliquimus, immo declaramus, roboramus et relinquimus harum litterarum nostrarum, quibus sigillum nostrum est appensum, vigore et testimonio mediante.

Datum in Zagrabia, feria secunda proxima post festum beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto, regni nostri anno nono, coronationis vero tertio. ^{1466.}
aug. 25.

XCII.

1466. aug. 28.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán István számára, Tersán váráról és Modrus városáról.

Eredetije hártján, melyről a töredékes pecsét zöld, fekete és rózsaszínű sodrott selyem zsinóron lóg alá, az orsz. lltárban, *MODL. 34029.* (Neoreg. a. 1646. 9.)

Commissio propria domini
regis.¹

Mathias Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod fidelis noster, spectabilis et magnificus Stephanus

¹ Kancelláriai följegyzés a szövegtől eltérő írással.

de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes nostram veniens in presentiam, exhibuit nobis quasdam litteras nostras, novo sigillo nostro secreto inpendenti communitas, super facto castris Thersan ac oppidi Modrusa, pertinentiarumque eorundem pro parte ipsius Stephani comitis, hereditumque et posteritatum suorum confectas tenoris infrascripti, supplicans nobis prefatus Stephanus comes humiliter, ut nos easdem litteras nostras ratas, gratas et acceptas habentes, litterisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum inserificantes approbare, easque et omnia in eis contenta pro prefato Stephano comite, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignemur. Quarum quidem litterarum tenor talis est: Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie — — *stb., l. Mátyás király 1466. aug. 25-én kelt ítélt levelét elébb.* —

Nos igitur humilibus supplicationibus prefati Stephani comitis per eum, ut premissum est, nostre modo quo supra porrectis maiestati regia benignitate exauditis et clementer admissis, prescriptas litteras nostras non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos eatenus, quatenus eodem rite et legitime existunt emanate, viribusque earum veritas suffragatur, acceptamus, approbamus et ratificamus, easque nichilominus et omnia in eis contenta pro prefato Stephano comite, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmamus presentis scripti nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentes et autentici duplicis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus reverendissimi in Christo partis, domini Stephani ecclesiarum colocensis et bachiensis archiepiscopi, locique eiusdem colocensis comitis perpetui, aule nostre sumpni cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno ^{1466.} _{aug. 28.} Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto, quinto kalendas septembris, regni nostri anno nono, coronationis

vero tertio, venerabilibus in Christo patribus Johanne strigoniensi ac apostolice sedis legato nato, eodem Stephano colocensi archiepiscopo, Ladislao agriensis, Nicolao transsilvanensis, Oswaldo zagrabiensis, Johanne electo et confirmato waradiensis, altero Johanne quinqueecclesiensis, Alberto wesprimiensis, Demetrio iauriensis, Johanne de Zokol electo chanadiensis, Vincentio vaciensis, Thoma nitriensis, bosnensi sede vacante, Urbano sirimiensis, Marco tininiensis, segniensi sede vacante, Nicolao modrusiensis ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus; item magnificis Michaelae Orzag de Gwth regni nostri Hungarie predicti palatino, Johanne et Sigismundo comitibus de Bozyn ac Pertholdo Elderboh de Monyarokerek wayvodis transsilvanis, comite Ladislao de Palocz iudice curie nostre, Johanne Thwz de Lak Dalmatie, Croatia predictorum ac Bosne et Sclavonie regnorum nostrorum, Nicolao de Wylak et Petro de Zokol machoviensibus banis, honore banatus zewriniensis vacante, Johanne de Rozgon thavarnicorum, Friderico Lamberger ianitorum, Emerico de Palocz prefata pincernarum, Nicolao de Hedrehwara dapiferorum, Ladislao de Kanysa agazonum nostrorum regalium magistris, Nicolao de Alsolindwa posoniensi et prefato Petro de Zokol themesiensi comitibus, aliisque compluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

*Registrata folio ccliiii. M. K.*¹

XCIII.

1466. szept. 4.

A zágrábi káptalan előtt Frangepán György fiai atyjokat s a megnevezett Frangepánokat Vitun és Tersán várak, továbbá Modrus tartománya s tartozékaik elfoglalásától eltiltják.

Eredetije papíron, hátán pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 33992.* (Neoreg. a. 1645. 15.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus per presentes, quod Georgius Nehty dictus de Cethyn in personis spectabilium et magnificorum Johannis, Andree

¹ Az oklevél hátán. — V. ö. *Blagay Oklevéltár* 366 l.

et Nicolai filiorum spectabilis et magnifici Georgii de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis, puerorum scilicet in tenera etate constitutorum, nostram personaliter veniens in presentiam, per modum protestationis et inhibitionis nobis significare curavit eomodo, quomodo prout ipsi protestantes perceperunt, prefatus Georgius comes pater ipsorum, necnon spectabilis et magnificus Johannes, filius condam Bartholomei de eadem Frangapanibus etc. comitis, nescitur qua ratione ducti, in facto castrorum Wythun et Tersan vocatorum, necnon provincie¹ modrussiensis, ac tricesimarum et tributorum, et aliarum cunctarum pertinentiarum eorundem, ipsos protestantes pro portione rite et legitime concernentium et spectantium contra spectabiles et magnificos Stephanum de eadem Frangapanibus, consimiliter Segnie, Wegle et Modrusse comitem et Bernardinum filium eiusdem lites movere et in causam attrahere, et per huiusmodi litium protractiones eadem castra, provinciam, ac tricesimam et tributa cum ipsorum pertinentiis quibuslibet sibi ipsis appropriare, ac ab eisdem protestantibus minusiuste et indebite alienare vellent et niterentur in iuris preiudicium et dampnum eorundem protestantium valde magnum.

Unde facta huiusmodi protestatione antefatus Georgius Nehty in personis quorum supra serenissimum principem et dominum, dominum Mathiam Dei gratia regem Hungarie, Dalmatie, Croatie etc., dominum nostrum naturalem a donatione et collatione, annotatos vero comites Georgium et Johannem, necnon Stephanum et Bernardinum, et quoslibet alios ab impetratione, necnon occupatione, detentione, conservatione, sibi que ipsis appropriatione et statuifactione prescriptorum castrorum Wytun, Tersan ac provincie modrussiensis, tricesimarum quoque et tributorum, et singularum pertinentiarum eorundem, seque ipsos in dominium eorundem et earundem qu[u]ovis quesito colore intromissione, usuumque fructuum et quarumlibet utilitatum ipsorum et earundem perception[e] seu percipifactione; item quevis loca

¹ provincia *hibás*.

capitularia et conventualia regni a litterarum statutoriarum et aliarum quarumlibet sub quacunque forma verborum superinde confectione et extractione, dictos etiam Georgium, Johannem, Stephanum et Bernardinum comites et quoslibet alios ab earundem extractione et pro seipsis emanariprocuratione, quomodolibet factis vel fiendis, publice et manifeste prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis testimonio presentium mediante.

Datum feria quinta proxima post festum beati Egidii abbatis, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo ^{1466.} _{szept. 4.} sexto.

XCIV.

1467. jun. 19. Róma.

II. Pál pápa Frangepán Márton utódait, a mennyiben a tersatói és novi pálosok szűz Mária rendházi részére tett végrendelete végrehajtását elmulasztának vagy megakadályozták, egyházi átok alá veti.

Fiume város tanácsának 1691. nov. 11-én kelt hiteles másolatában az orsz. ltárban, *MODL. 25221.* (Eccles. miscell. 58. 2.)

Kiadása jun. 22. hibás napi kelettel *Fermentžin*, Acta Bosnae 271 l. (Monum. hist. slavorum merid. XXIII.)

— — Datum Rome apud sanctum Marcum, anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, tertio decimo kalendas iulii, pontificatus nostri anno tertio — — ^{1467.} _{jun. 19.}

XCV.

1467. jul. 15.

A császmái káptalan előtt Zrínyi Péter és fia Frangepán Mártont Komogojna kastély és falu felkérésétől eltiltják.

Eredetije megrongált és vízfoltos papíron, hátán pecsét töredékeivel az orsz. ltárban, *MODL. 34217.* (Neoreg. a. 1648. 44.)

Nos capitulum ecclesie chasmensis, memorie commendamus per presentes, quod nobilis Jacobus Louachki dictus de Zwynnycze nominibus et in personis magnifici Petri comitis de Zrynio et generose domine Sophia vocate, con-

sortis eiusdem, necnon Pauli filii eorundem de iamfato Zrynio nostram personaliter veniens in presentiam, per modum protestationis et inhibitionis nobis significare curavit eo modo, quod prout ipsi perceperunt, magnificus Martinus de Frangapanibus, Segnie, Vegle necnon Modrusie comes perpetuus, nescitur quo ductus motivo super castello Komogoyno v[er]o cato ac possessione eiusdem, in comitatu zagrabiensi existenti habito, nobili Fraylih famulo suo, absque scitu et voluntate ipsorum protestantium, occultando quasdam certas litteras nove¹ donationis titulo a regia maiestate impetrasset, mediantibus quibus litteris [pre]scriptus Fraylih in pretactum castellum Komogoyno nuncupatum, necnon possessionem eius[dem] se intromittere et statuifacere niteretur atque vellet minusiuste et indebite in preiudici[um] et dampnum, iuriumque derogamen eorundem protestantium valdemagnum.

Unde [facta hu]iusmodi protestatione idem protestans nominibus et in personis quorum supra prenotatum [ma]gnificum dominum Martinum comitem etc. ab huiusmodi occulta et sinistra impetration[e], serenissimum vero principem dominum Mathiam Dei gratia regem Hungarie, Dalmatie, Croatiae etc. a donatione et collatione, ipsum vero Fraylih et alios quoslibet cuiusv[er]is status et conditionis homines ab impetratione, occupatione, detentione vel quovis quesito colore, arte vel ingenio sibiipsis statuifactione, perpetuatione et appropriatione dicti castelli Komogoyno et possessionis eiusdem, aut se de eisdem quoquomodo in[tromissione, fr]uctuum quoque usum et quarumlibet utilitatum eorundem perceptione seu percipif[actione, f]actis quomodolibet vel fiendis, prohibuit contradicendo et contradixit inhiben[do] publice et manifeste coram nobis presentium testimonio mediante.

Datum feria quarta proxima post festum beate Margarethe virginis et martyris, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo.

^{1467.}
jul. 15.

¹ novo *hibás*.

XCVI.

1468. jan. 13. Róma.

II. Pál pápa bullája a vegliai püspökhöz és az arbei főpresbyterhez, hogy az egyházból a zágrábi káptalani tized meg nem fizetése miatt kiközösített Frangepán Márton ügyében tartsanak vizsgálatot.

Kiadása *Fermeždžin*, Acta Bosnae 272 l. (Mon. slav. merid. xxiii.)

— — Datum apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominice millesimo quadingentesimo sexagesimo octavo, $\frac{1468.}{\text{jan. 13.}}$ idibus ianuarii, pontificatus nostri anno quinto.

XCVII.

1468. febr. 6. Jasztrebarszka.

Frangepán Márton a Mindorfar Frigyes halálával megürült topiczai apát-ságot, Mátyás királytól reá ruházott kegyuri jogánál fogva, Szenicsnyáki Márton fia György zágrábi egyházmegyei clericusnak adományozza.

Kiadása *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1901 évf. 263 l.

Regestája *u. o.* 1899 évf. 199 l.

— — Datum in Jaztrebarska, in festo beate Dorothee $\frac{1468.}{\text{febr. 6.}}$ virginis et martyris, anno Domini millesimo quadingentesimo sexagesimo octavo.

XCVIII.

1468. márcz. 21. Zeng.

A megnevezett Frangepánok Zeng város kiváltságait megerősítik.

Kivonatolts kiadása *Wenzel*, Kritikai tanulmányok 26 l.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1899 évf. 142 l.

Nos Stephanus, Doymus, Martinus, Georgius, Bartholomeus, Angelus et Nicolaus de Franchapanibus, Veglie, Segnie et Modrusse etc. comites — — existentes congregati in nostra civitate Segnie post obitum bone memorie comitis Sigismundi, fratris nostri — — intendere debeamus — — ea, que concernunt — — commodum et utilitatem huius nostre civitatis Segnie — —

Datum in nostra civitate Segnie, anno nativitatis Domini 1468., prima indictione, die 21. mensis martii — — $\frac{1468.}{\text{márcz. 21.}}$

XCIX.

1468. ápr. 11. Novi.

Frangepán Márton a czirkveniczai szűz Mária pálos rendháznak egy Miklós nevű vlah jobbágyot adományoz.

Eredetije délvidéki hártván, alján gyűrűpecsét nyomaival az orsz. ltárban, *MODL. 37111*. (Acta conv. czirkvenic. nr. 12.)

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 102 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 253 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. vi.)

— — I na to im dasmo ta naš list odtvoren pod naš
^{1468.} pečat tekušči let džih 1468., miseca aprila d(a)n 11., v Novom.
_{ápr. 11.}

C.

1468. aug. 12. Tersato.

Frangepán Márton a Vinodol megyei Kotort, továbbá a bakari, bríbiri, novigrádi, otocsáczai, okicsi és kosztajniczai várak bizonyos jövedelmeit végrendeletileg a franciskánusok tersatói szűz Mária rendházának hagyományozza.

1672. máj. 28-án kelt közjegyzői hiteles másolata az orsz. ltárban, *MODL. 16692*. (Eccles. 49. 2.) XVIII. századi egyszerű másolata az Erdődy család galgóczi ltárában, *Lad. 47. 1. 4.*

Kiadása aug. 15-iki datummal *Pasconi Cl.*, Historia progressus Mariani triumphii 20 l., helyesen *Fermendžin*, Acta Bosnae 274 l. (Mon. slavorum merid. xxiii.)

— — Datum in castro nostro Tersati, xii. mensis
^{1468.} augusti, anno Domini mccccclxviii.
_{aug. 12.}

CI.

1468. aug.

Frangepán János tiltja az Almissza vidékére telepített morlákokat, nehogy legelőik határát átlépni merészeljék.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 103 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 254 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. vi.)

^{1468.} 1468. miseca agusta — —
_{aug.}

CII.

1468.

Frangepán János levele Lénárt görcki grófhoz.

Bejegyzés az innsbrucki helytart. ltárban, *Görzzer archiv Rep. 1752.*

Graf Iuan von Frangepan bitt graf Leonharten in der kayserlichen majestät und herczog Sigmunden von Osterreich zu bevelhen mit anhanggender credencz auf seinen caplan.

CIII.

1469. febr. 28.

A velencei államtanács izeni Frangepán Istvánnak, hogy a török pusztításnak a pécsi püspökkel egyetértőleg való megakadályozását s főleg a nagy fontosságú Modrus megvédését illetőleg a szükséges teendők megbeszélése végett követet küld Zengbe.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyásk. dipl. eml. II. köt. 96 l. *Ljubici*, Listine x. köt. 430 l. (Mon. slav. merid. XXII.)

MCCCCLXVIII. die ultimo februarii — —

1469.
febr. 28.

CIV.

1469. ápr. 10.

A Frangepán Márton, Angelo és Miklós s Corbaviai Károly és Pál comeceknek adott velencei hadiszerek jegyzéke.

Kiadása *Ljubici*, Listine x. 435 l. Monum. slav. merid. XXII.)

1469. 10. aprilis — —

1469.
ápr. 10.

CV.

1469. szept. 10.

Frangepán Duim a leányát, Annát hatezer arany vinculum alatt Auersperg Pongrácz krajnai örökös kamarásmesternek feleségül ígéri.

Eredetije hártján, melyről a hártya szalagon lógó két pecsét közül az első hiányzik, az Auersperg család auerspergi ltárában.

A második pecsét czimerképe: Egy balra fordult madár (talán liba.)

Wir Doym von Frängepan, graff zu Vegell, Czeng vnd Modrusch etc., bekenen für vns vnd all vnnser erben, vnd tuen kundt aller manikleich mit dem brieff, die in sehen, hören oder lesen, das wir durch sunder lieb vnd trew willen, so wir haben zu dem edeln herrn herren Panngreutzen von Aursperg, obristen erb kamrer in Krain vnd an der Windischen March, vnwiderrüeffleich dem bemelten herren Panngreutzen gelobt vnd versprochen haben mit vnnsern trewn, wir geloben vnd versprechen im auch wissentleich mit krafft ditz briefs die wolgeborn junckhfrau Anna, vnnser liebe tochter, inner treyn jaren von datum des brieffs nagst nach einander kömundt zu einem eleichen gemähel zue legen vnd antwurten schullen, vnd wellen im sölichs trewleich an all widerred vnd auszug halten vnd volfüern.

Wär aber sach, da Got vor sey, das wir in der zeit mit töd abgiengen, so soll sölichs die wolgeborn frau frau Barbara, vnnser liebs gemähel vnd vnnser kinder, vnd nagst erben alles das halten vnd volführen, als oben geschriben stett.

Tätten wir oder vnnser erben des nicht vnd in solicher obgeschribner vnnser gelüb nicht stätt hieldten noch ganzleich volfüerten, des Got nicht enwell, so sey wir im oder seinn erben sechs tausent güeter wolgewegner gulden vnger vnd ducaten vellig, vnd schullen vnd wellen im die nach ausgang der obgenanten treyer jaren in ainem mönet nagst darnach volgundt ausrichten vnd bezallen, an all ir müe vnd schaden. Tätten wir aber des alles nicht, welhen schaden sew des nämen, kain schaden ausgenömen, den globen wir im zu sambt dem haubtgut ausrichten vnd bezallen, vnd dar umb sew richten vnd wern soll vnser gnädiger herr der künig von Vngern, oder ain yede herschafft oder gericht, darvnder sy vnnser hab vnd guet an komen, wo sy darauff weysen oder zaygen, das ist alles vnnser gunst bey vnd gueter willen. Vnd der bermelt herr herr Panngreucz von Aursperg mocht dennoch die bolgeborn junkhfrau Anna, vnnser liebe tochter vmb die gelüb der ee ersüechen vnd erlangen mit geistleichen rechten der gelüb halben, so sy herrn Larenncz Desitz mit ieren handt gelobten

trewn an seiner statt vor vnnser die ee gelobt vnd versprochen hat.

Vnd des zu vrkuntt geben wir dem benandten herrn herrn Panngreutzen von Aursperg disen offen brieff vnder vnserm aygen anhangunden insigel. Vnd zu pesser gezeugnuss der sachen haben wir mit vleis gepeten den edeln und strengen ritter herrn Larencz Desitz, das er sein insigel auch an den brieff gehangen hat, im vnd allen sein erben an schaden. Darunder wir vns verpinden alles das war vnd stätt zu halden, das an dem brieff geschriben ist trewleich vnd vngeuerleich, der geben ist nach Kristi gepurd vierzehen hundert jar vnd darnach in dem newn vnd sech^{1469.}tzigisten jar, am suntag nach vnnser lieben frawn tag ders^{szept.10.} gepurd etc.

CVI.

1469. szept. 10.

Auersperg Pongrácz Frangepán Duim leányát, Annát három év leforgása alatt feleségül venni ígéri.

XV. századbeli másolat papíron, az Auersperg család auerspergi lltárában.

Ich Pangretz von Awersperg, obrister kamrer in Krain vnd an der March, beken fur mich vnd all mein erben vnd tuen kund allermanikleich mit dem brieff, die in sehen, horen oder lesen, als mir der hochgeboren herr herr Doym von Frangepan, graff zu Vegl, Zeng vnd Modrusch etc. seiner gnaden tochter, junckfraw Anna zu einem eleichen gemachel mit 2000 gulden vnger vnd ducaten gelobt vnd versprochen hat zu geben nach lawtt seiner gnaden brief, den ich der sach halb von im hab, vnd darauf glob vnd versprich ich sein gnaden wider vmb wissentlich in krafft ditz brieffs, das ich die obgeschriben junckfraw Anna mit dem bemelten heyrat guet, iner drein jaren von datum des briefs nagst nach einander komend zu der ee nemen will an all auszug trewleich vnd vngeuerleich.

Tatt ich aber des nicht, des Gott nicht enbell, so war ich dem obgenanten meinem herrn graff Doym 6000 gulden

fällig, vnd sol vnd will im die nach ausgang der dreyr jar in einem moned nagst darnach folgund ausrichten vnd bezzallen an all ir mue vnd schaden.

Tatt ich aber des nicht, welhen schaden er des nam kain schaden ausgenomen, den glob ich im vnd sein erben zu sambt dem haubtguet ausrichten vnd betzallen, darumb sew richten vnd weren soll der landesfurst in Krain oder ein yede herschafft vnd gericht, darvnder sy vnser hab vnd guett ankomen, wo sy darauff weysen oder zaygen.

Das ist alles vnser gunst, pett vnd gueter willen, vnd die benandt junckfraw Anna mocht mich dennoch mit geystleichen rechten ersuechen vnd erlangen der gelub halben der ee, so ir herr Larentz Dessicz an meiner statt tan hatt.

Vnd des zu vrkuntt gib ich dem benanten meinem herrn graff Doym disen offen brieff vnder meinem aygen anhangunden insigl. Vnd zu pesserr zeugnuss der sachen hab ich mit vleiss gepeten die edlen herrn, herrn Andre freyherrn zu Kreig vnd herrn Andre Hochenbartter obristen drucksacz in Krain vnd an der March, haubtman in der Mettling, mein lieben swager, das die auch ire insigl an den brieff gehangen haben in vnd iren erben an schaden.

Darvnder ich mich verpintt alles das war vnd stat zu halden, das an dem brief geschriben stett, der geben ist ^{1469.} nach Christ gepurd 1469. jar, an suntag nach vnserr lieben _{szept.10.}frawen tag der gepurdt.

CVII.

1469. szept. 10.

Auersperg Pongrácz Frangepán Annának hitbére és moringja fejében az auerspergi várkastélyt leköti.

Eredetije hártján, melyről a hártyaszalagon lógó négy pecsét közül a második és harmadik hiányzik, az Auersperg család auerspergi lltárában.

Az oklevél el van vágva.

Ich Pangrecz von Auersperg, obrister kamrer in Krain vnd an der Windischen Markch, bekenn fur mich vnd all mein erben vnd tuen kund aller menykleich mitt dem brieff,

den er furkumbt, die in sehen, horen oder lesen, das mir der hochgeporen herr her Doym von Frengapan, graff etc. zw Czenng, Vegl vnd Modrusch etc. die wolgeporen junkchfrawen Anna, seiner genaden tochter zw einem elichen gemachl nach auff sacz der heyiligen romischen kirichen zw gefuegt, vnd mir zw ir rechter haimstewer vnd heyret guet vnd ausgericht hat 2000 gueter wollgewegner gulden vnger vnd ducaten. Da engegen hab ich ir zw rechter viderlegung vnd margen gab auch lediglich gegeben 1000 gueter wollgewegner gulden auch vnger vnd ducaten, vnd vmb dye obgenant sum der bemelten 3000 gulden haimstewer vnd margen gab hab ich sy verweist, verweis sy auch wissentlich in krafft dez briefs auff vnser gsloss mit namen Auersperg mit 300 gulden zugehorung jerlicher nucz vnd gult, die wir ir darzw geben schullen, also das sy das obgenant gsloss mit 300 gulden jerlicher nucz vnd gult in saczweis vmb die obgenant sum in scholl haben, nützen vnd genyessen mag als sacz vnd landes recht in Krain ist; doch in solicher beschaidenheit vnd ausgenomen wartten, ob ich obgenanter Pangrecz von Auersperg mit tod vor der obgenanten meiner lieben gemachll ab gieng vnd nicht kinder mit ein ander hietten, vnd sy zw Auersperg nicht pleiben wollt, vnd sy dan mein nagst erben 14 tag vor oder nach sand Jorgentag, welches tag vnd jars das ^{Apr. 24.} ist, ermanent vnd ir geben die obgenant sum der 3000 gulden vnd ir vorvnd guet nach landes gewanhayt, sodann scholl sy inn das benant gsloss mit der obgeschriben gult widervmb abtreten vnd in antwurtten an alle wider redtrewlich vnd vngeuerlich.

Wer awer, das sy zw Auersperg beleiben wolt vnd mein namen nicht verkern, so dan schullen ir mein brueder oder nagst erben auff sy vnd all ir junkchfrawen vnd diener ir erber natdurft alls ir geburt zw geben, auch alle jar zw sand Jorgentag 100 gulden darzw schikchet.

Es awer Gott, das wir mit ein ander nicht kinder wurden haben vnd ich awer mit tod ee abgieng wenn sy vnd will dan pey dem kinder beleiben, so schullen sich mein nagst erben awer gegen ir halten als oben geschriben

ist. Wolt sy awer pey den kindern nicht pleiben oder mein namen verkern, so scholl man ir fur all sach nicht mer wenn 1000 gulden geben vnd daz vorund guet nach landes gewanhait vnd daz vprig scholl alls pey den kindern beleyben.

Wer awer sach, das die benant mein liebe gemachl ee mit tod abgieng wenn ich, was sy dan verschafft an irm lesten entt aus den 2000 gulden ir haimstewer schafft zw geben, das scholl ich erberlich ausrichten vnd vertigen auch trewlich vnd vngeuerlich, vnd wir geloben sy auch darauff zw schermen vnd mit dem rechten zw vertreten vor aller ansprach trewlich vnd vngeuerlich.

Tettn wir aber des alles nicht, welichen schaden sy dez nemen, wie der schad genant oder gehaissen wurd, kain schaden ausgenomen, denselben schaden zwsambt dem hawbtguet geloben wir ir abzwlegen vnd wider zw keren, vnd sy scholl vnd mag das haben auff allem vnsern guett, das wir jetzt haben oder hinfur gewinen vnd da von sy richten vnd weren scholl hawbtguets vnd schaiden der landes furst in Krain seiner genaden hawbtman, oder verbeser daselbz, oder awer ein jede herschaft vnd gericht, darvnder sy vnser hab vnd guet ankemen, wo sy dar auff weisset oder zaigen, daz ist alles vnser gunst vnd gueter willen.

So bekenn ich Lorencz vnd Volkchart gebrueder von Auersperg, das solich obgeschriben verschreibung, so der obgenant vnser prueder her Pangrecz seinem gemachl tuet, alls oben an dem brieff aigenlich begriffen ist, mit vnserm gunst, wissen vnd willen geschehen ist vnd geloben auch fur vns vnd vnser erben in kraft des brieff solichs mit sambt dem wemelten vnsern prueder stet zw halten vnd trewlich zw volpringen vngeuerde.

Vnd des zw vrkundt geben wir obgenanter Pangrecz, Lorencz vnd Volkchart der obgenanten frawen dissien offen brief vnser dreyer brueder anhangunden insygeell. Vnd zw merer sicherhait haben wir all drey mit vleiss gepetten den edelen herrn, herrn Andren freyhern zw Kreig vnsern lieben ohaim vnd hern Andre Hohenwartter obrister trugschecz in Krain vnd an der Markch, hawbtman in der

Metling, vnsern lieben swager vnd hern Andren Appholtrer, das sy auch ir insigell durch vnser vleisigen gepet willen an den brieff haben gehangen in vnd iren erben an schaden.

Darvnder wir vns verpinden alles daz war vnd stet zw halten, das oben an dem brieff geschrieven stet, der geben ist 1469., am suntag nach vnser lieben frawen tag ^{1469.} der geburde etc. _{szept.10.}

CVIII.

1469. decz. 1. Velencez.

Mauro Kristóf velencezi doge parancsa a köztársaság hajós tisztjeihez, a Frangepán György részére Olaszországból szállított bor vámmentessége tárgyiban.

Eredetije hártján, pecsét nélkül az orsz. ltárban, *MODL. 38541.*
(Frangipani-iratok nr. 68.)

Christophorus Mauro Dei gratia dux Venetiarum et cet., universis et singulis nobilibus et sapientibus viris, de suo mandato capitaneo galearum, galeotarum atque barcharum, ac capitaneis quorumcunque navigiorum nostrorum, ac rectoribus nostris et officialibus in quibuscunque partibus constitutis, presentes litteras inspecturis, fidelibus dilectis salutem et dilectionis affectum.

Cum alias cum nostro consilio Rogatorum concesserimus magnificis comitibus Segne, quod cum navigiis venetis de partibus Marchie et Aprutii ad loca Segne pro usu magnificentiarum suarum ac subditorum suorum conduci facere possint singulo anno certam quantitatem vinorum et inpresentiarum gubernatores nostri introituum nomine magnifici domini Georgii de Frangapanibus, Segne, Vegle ac Modrussii comitis certiores facti fuerunt, eius magnificentiam velle conduci facere ad loca Segne caratellos septuaginta uno quartarum octo vini, vobis et vestrum cuilibet mandamus, quatenus nuncium prefati magnifici comitis Georgii harum ostensorem cum predictis caratellis septuaginta uno quartarum octo, et inde infra [cum] navigio veneto de partibus [Ma]rchie et Aprutii ad loca Segne ire libere et si[ne] imped[i]mento permittatis, et si quid aliud conduceretur

contra ordinamenta nostra, sit perditum, valituris presentibus
semel tantum.

1469.
decz. 1. Datum in nostro ducali palatio, die primo decembris,
indictione III., MCCCCLXVIII.

CIX.

1469.

Frangepán Iván felhatalmazása, Lénárt görcki grófhoz küldött követe
számára.

Bejegyzés az innsbrucki helytart. ltárban, *Görzzer archiv Rep. 1743.*

Ain credencz von graf Iban von Frangepan an graf Leon-
harten von Görtz auf bruder Johannsen von Rudolfswerd, cor-
hern zu Vegel.

CX.

1469.

Frangepán Iván felhatalmazása, Lénárt görcki grófhoz küldött követe
számára.

Bejegyzés az innsbrucki helytart. ltárban, *Görzzer archiv Rep. 1770.*

Ain credentz von graf Iban von Frangepan an graf Leon-
harten von Görtz auf Gregorien Caspernutz.

CXI.

1470. jan. 7. Novi.

Frangepán Márton a Szokolics Fülöp által Vrt na paistubi nevű földön
felejtövedelemre épített malombeli részét, több más birtokkal együtt, a pálo-
sok oszpai szűz Mária rendházának adományozza.

Eredetije délvidéki hártján, rózsaszínű selyemszalagon függő veres
pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 37112.* (Acta paul. conv. novien. 1. 7.)

A pecséten látható címer: Vágott paizs felső mezejé-
ben hatágú csillag, az alsó mező üres. A paizs felett: * III *

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 104 l. *Šurmin*, Hrvatski spo-
menici I. köt. 257 l. (Monum. hist.-iurid. slavorum merid. VI.)

1470.
jan. 7.

— — na let gnih 1470., envara 7. d(a)n pisan v Novom.

CXII.

1470. febr. 20.

A velencei államtanács Frangepán Mártonnak, a magyar királytól visszakeresendő Zeng város jövedelmeire tízezer aranyat s hitelbe hadiszereket ad és megengedi, hogy a szükséges élelmi szereket Apulia, Abruzzo és Romandiola tartományokból beszerezze.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyáskori dipl. emlékek II. köt. 160 l.

MCCCCLXVIII. die xx. februarii — —

$\frac{1470.}{\text{febr. 20}}$

CXIII.

1470. aug. 12. Veglia.

Frangepán Iván adománylevele, a Vrbniki Jurmannak bizonyos pénzkölsön fejében adományozott Domun nevű legelőről.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 105 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 258 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — po letih božih 1470., mes(e)ca avgusta d(a)n $\frac{1470.}{\text{aug. 12.}}$
12., pisan v Krci v našem mestu stolnom.

CXIV.

1471. ápr. 2. Almissza.

Frangepán Iván kiváltságlevele, a sužani földjeire letelepített Sršić Iván részére.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 108 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 265 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — 1471. na 2. miseca aprila budušču v Omišli — — $\frac{1471.}{\text{ápr. 2.}}$

CXV.

1471. júl. 2. Sztenicsnyák.

Frangepán Márton adománylevele, a hűséges szolgálataiért, továbbá négyezer arany forintban Bevenyöd Jánosnak inscribált Kosztajnicza váráról.

Eredetije hártján, veres selyem sodrott zsinóron lógó ép veres pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 33624*. (Neoreg. a. 644. 20.)

A pecsét a következő czímert tünteti fel: Egymásnak dőlt kerek talpú paizspár. A jobbfelőli vágott paizs felső

mezejében hatágú csillag, az alsó mező üres. A balfelőli paizsban két egymással szemben ágaskodó, hátára felkunkorított farkú stilizált oroszlán, melyek első bal, illetőleg jobb lábaikkal közösen egy stilizált rózsát tartnak. A paizspár érintkező sarkán szembenállólag elhelyezett csöbörsisak. Sisakdísz: Tövén hatágú csillaggal megrakott, kiterjesztett félsasszárny. Körirata: *S*MERT*DE*FRANGEPAN*SEGNIE*WEGLIEN*MODRUSSIE*COM*

Regestája *Starine* v. köt. 119 1.

Nos Martinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle Modrusseque comes etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos consideratis fidelitate et fidelium servitiorum gratuitis meritis fidelis nostri, sincere dilecti, egregii Johannis Bewenywd de Oztrosyn, quibus idem a primevo etatis sue sub locorum et temporum varietate, non parcendo persone, rebusque et bonis suis propriis, nobis fideliter studuit exhibere, signanter enim dum comes Hans, fratruelis noster, nos in persona propria ac certos fideles familiares nostros in oppido suo, Brynye vocato fraudulenter et inique captivaverat, ubi prefatus Johannes unus ex ipsis captivis familiaribus videlicet nostris fuit durissime et atrocissime vinctus et ferratus. Qui etiam in subsidium eliberationis nostre de captivitate prefati comitis Hans castrum suum Zkrad vocatum, in comitatu zagradiensi existens habitum, ad nostram requisitionem manibus prefati comitis Hans assignavit.

Quorum ob respectum in aliquam recompensam eiusdem prefato Johanni Bewenywd castrum nostrum, Koztanycza vocatum ad manus assignamus, pro quatuorque millibus florenorum auri locamus et inscribimus ita, quod quicumque prefatum castrum Koztanycza a sepefato Johanne Bewenywd redimere vel habere vellet, extunc prius iamfato Johanni dictam summam florenorum auri exolvere et plenarie adimplere debeat et teneatur. Insuper etiam si que edificia vel labores ipse in prefato castro edificabit, ea iuxta existimationem bonorum hominum sibi rectificentur et exolvantur. Promisitque prefatus Johannes nobis vita nostra durante omnem obedientiam et fidelitatem cum ipso castro,

harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quibus sigillum nostrum maius est appensum.

Datum in castro nostro Zthenychnyak, in festo visitationis gloriose virginis Marie, anno Domini millesimo ^{1471.} _{jul. 2.} quadringentesimo septuagesimo primo.

CXVI.

1471. szept. 8. Sztenicsnyák.

Frangepán Márton adománylevele, a Tepesics Vlaynak adományozott Zágráb megyei Lippa mezővárosról.

Eredetije vonalozott hártján, függő pecsét nyomaival, az orsz. Iltárban, *MODL. 38542.* (Frangipani-iratok nr. 69.) Átirata a zágrábi káptalannak a nevezett Vlay részére 1478. jan. 2-án papíron kelt oklevelében a veszprémi káptalan Iltárában, *Lad. L.*

Nos Martinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle Modrwsseque comes etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod licet principum sit officium cunctorum subditorum suorum merita condignis retributionibus prosequi eorumque animos favorabilibus intendere gratiis, meritorum tamen qualitate pensata munificentia principum ac magnatum illis liberalius se debet diffundere, qui maioribus virtutibus amplioribusque obsequiosis laboribus excellentiora premia meruerunt; hoc modo enim et principum laudabitur discretio, et subditorum animus ad exhibenda opera virtutum ferventius accendetur.

Consideratis itaque fidelitatibus et multimodis obsequiorum meritis, quibus egregius Wlay Thepchyh dictus, familiaris noster specialis in multiplicibus negotiis et expeditionibus nostris se gratum studuit exhibere et acceptum, volentes igitur aliqua hac vice laboribus suis premia rependere, castellum nostrum in oppido Lyppa existens, cum ipso oppido ac tributum in eodem oppido proveniens, in comitatu zagrabiensi existenti habitum, cum universis et singulis ipsius utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris videlicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenilibus, silvis, nemoribus, virgultis, montibus, vallibus, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarum decursibus, molen-

dinis molendinorumque locis, et generaliter quarumlibet utilitatum et obventionum eiusdem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad idem oppidum castellumque Lyppa vocatum de iure spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris metis et antiquis limitibus, quibus idem per nos, predecessoresque nostros tentum fuit et possessum, memorato Wlay Thepchyh, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus per eundem Wlay Thepchyh ipsiusque heredes universos iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, nil iuris nilve proprietatis et dominii in eodem oppido Lyppa et castello pro nobis, heredibusque ac cognatis nostris reservando, sed totum ius, omnemque dominii proprietatem, quod et quam in eodem oppido ac castello hactenus habuimus, vel infuturum habere speraremus, in prefatum Wlay Thepchyh, ipsiusque heredes et posteritates universos transtulimus pleno iure.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes sigillo nostro maiori inpendenti communitas eidem Wlay Thepchyh duximus concedendas.

^{1471.}
^{szept. 8.} Datum in castro nostro Zthenychnyak, in festo nativitat^{is} virginis gloriose, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo.

Commissio propria domini comitis.¹

CXVII.

1471. decz. 11.

A zágrábi káptalan a Zágráb megyei Bocskócz falu feléről Kladussai Iván és Japrics Mihály közt létrejött vásári szerződést ez utóbbi részére átírja.

A zágrábi káptalan 1506. ápr. 25-én kelt kiváltságleveléből hátrább.

— — Datum feria quarta proxima post festum conceptionis beate Marie virginis, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo.³

¹ A szöveg alatt jobbról az oklevél írója kezével.

³ Ezt a regestát az 1506. ápr. 25-iki átiratnak Frangepán Gergelyre és Czetíni Jánosra való vonatkozásánál fogva vettük fel a gyűjteménybe.

CXVIII.

1473. ápr. 10. Velenceze.

Tronus Miklós velencezi doge parancsa a szigetek kormányzóihoz, a köztársaság védelmébe fogadott Frangepán János megoltalmazásáról.

Eredetije hártán, kender zsinóron függő kettős ólom pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. I. 79.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

Nicolaus Tronus Dei gratia dux Venetiarum etc., universis et singulis de suo mandato rectoribus quarumcunque insularum, terrarum et locorum nostrorum provinciarum Hystrie et Dalmatie, presentibus et futuris, ad quos presentes advenerint, fidelibus dilectis salutem et dilectionis affectum.

Cupimus pro natura benigni et legitimi principis tutelam et conservationem populorum nostrorum et eorum etiam, qui in fidem et protectionem nostram suscepti sperant tranquille et secure vivere sub nobis, inter quos est magnificus comes Joannes de Frangepanibus, dominus civitatis et insule Vegle devotus recommendatus noster.

Iccirco volumus et vobis mandamus, quod occurrente casu aliquo, quo prefatus comes in insula sua ab aliquo per mare molestari queratur, vos illi prestetis omne auxilium et favorem convenientem, cum navigiis et subditis nostris se tueri et defendere possit. Non secus atque faceretis pro quocunque loco nostro, qui forte impugnaretur sive molestaretur. Nam et ipse viceversa promisit cum suis hominibus et viribus quibuscunque suis succurrere et opitulari cuicunque insule, terre et loco nostro, si casus acciderit, ut oppitulatio huiusmodi sua necessaria forte sit. Reputat enim se et reputatur a nobis membrum et pars corporis nostri dominatus, et ut caput omnibus membris, ita membra capiti et inter se aliud alii succurrere fas est. Habetote igitur illum et suos subditos in nostrorum numero, ut nostra de eo suscepta cura et protectio tam sibi et suis, quam reliquis nostris per huiusmodi mutuam subsidiorum prestationem commoda et utilis esse cognoscatur ad finem

semper proprie tuitionis et propugnationis, non ad aliquam rerum novarum aliquo modo suscitationem.

^{1473.}
_{ápr. 10.} Datum in nostro ducali palatio, die decimo aprilis, indictione sexta, MCCCCLXX. tertio.

CXIX.

1474. febr. 22. Buccari.

Frangepán János Frangepán Mártonnak, a boszniai szent Ferencz-rendű szerzet számára tett vagy teendő végrendeletét minden pontjában megtartani ígéri.

Fiume város tanácsának 1672. máj. 28-án és 1691. nov. 10-én kelt két rendbeli hiteles másolatában az orsz. lltárban, *MODL. 17551.* (Eccles. 49. 3.) *MODL. 25221.* (Miscell. eccl. 58. 2.)

Kiadása *Fermendžin*, Acta Bosnae 282 l. (Mon. slav. merid. XXIII.) V. ö. *Pasconi Clarus*, Hist. progressus Mariani triumpho 23 l.

— — Datum in Bachar, vigesima secunda die mensis february, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto, sub sigillo nostro impendenti consueto.

^{1474.}
_{febr. 22.}

CXX.

1474. máj. 27.

A velencei államtanács utasítja zárai tisztartóit, bírják rá a zárai szent Demeter monostor apátnőjét és apáczáit, hogy a néhai Frangepán Bertalan zárdába készülő nőtestvérét és leánykáját fogadják szívesen.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyásk. dipl. eml. II. köt. 258 l.

^{1474.}
_{máj. 27.} Rectoribus Jadre, die 27. maji 1474. — —

CXXI.

1474. decz. 17. Novi.

Frangepán Márton Grisane falut végrendeletileg a Tersato vára mellett alapította szent Ferencz-rendű monostornak hagyományozza.

Fiume város tanácsának 1672. máj. 28-án illetőleg 1691. nov. 10-én kelt hiteles másolatában papíron az orsz. lltárban, *MODL. 33890.* (Neoreg. a. 1648. 5.) *MODL. 25221.* (Eccles. miscell. 58. 2.)

Kiadása *Fermeňžin*, Acta Bosnae 284 l. (Monum. slav. merid. xxiii.) *Vjestnik hrv. zem. arhiva* 1900 évf. 42 l.

— — Datum in castro nostro Noui, die xvii. mensis
decembris, anno Domini mccccclxxiv. 1474.
decz. 17.

CXXII.

1475. márcz. 5. Brinje.

Frangepán János adománylevele, a Farkasics Györgynek adományozott
Pozvizd váráról.

Eredetije hártján, kék nyers selyem zsinóron lógó kopottas gyűrü
pecséttel az orsz. lltárban, *MODL. 34031*. (Neoreg. a. 1446. 10.)

A pecséten látható czímer: Vágott paizs felső mezejé-
ben hatágú csillag, az alsó mező üres.

Nos Johannes de Frangapan, Weglie, Segnie Modru-
sieque comes, memorie commendamus tenore presentium
significantes¹ quibus expedit universis, quod nos agnitis et
attentis multimodis servitiis et servitiorum meritis, et favo-
rosis obsequiis fidelis nostri, nobilis viri Georgii Farkasii de
Kreschich, quibus ipse semper et assidue se nobis paratum
exhibuit, capiti et rebus suis² non sanguinem suum in nostris
servitiis effundendo, pro quibus ipse multo maiora et plura
a nobis mereretur habere premia, tamen ut in aliqua parte
suorum fidelium servitiorum se a nobis agnoscat remu-
neratus, hanc eidem de benivolentia et consilio nostro feci-
mus gratiam, quod nos quoddam castrum nostrum Pozzwizd
vocatam, in districtu Krisichich existentem³ et habitum,
cum omnibus suis pertinentiis et utilitatibus, videlicet terris
arabilibus cultis et incultis, pratis, silvis, nemoribus, monti-
bus, vineis vinearumque promontoriis, pascuis, fenetis, aquis
aquarumque decursibus, necnon molendinis et locis molen-
dinatorum, cunctisque eiusdem castri utilitatibus et pertinen-
tiis eidem Georgio Farkasii, et suis heredibus ac posterita-
tibus universis dedimus, donavimus et contulimus, imo

¹ significamus *hibásan*.

² Valami kimaradt.

³ existens *helyesen*.

damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, absque omni servitio nostro aut heredum nostrorum, dempta dumtaxat sua bona voluntate.

Insuper idem Georgius Farkasich cuicumque in regno Slavonie videlicet et Corvatie, et cuiusvis liberi status comitibus aut hominibus voluerit servire, liberam, audacem securamque habeat voluntatem.

In cuius rei testimonium firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras sub appensione sigilli nostri pendentis fecimus consignari.

^{1475.}
márcz. 5. Datum Brinii, die dominico Letare Iherusalem, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto.

CXXIII.

1475. márcz. 15.

Frangepán Márton adománylevele a zengi szent Ilona pálos kolostor részére, a kolostornak Frangepán Zsigmondtól adományozott házról és malomhelyről.

Eredetije délvidéki hártján, melyről a fehér kender szalagon lógó pecsét leszakadt, az orsz. ltárban, *MODL. 35693*. (Acta conv. s. Helenae prope Segniam nr. 8.)

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 113 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. i. köt. 275 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. vi.)

— — A zvrhn toga daemo im ta naš list po(d) naš
^{1475.}
márcz. 15. pečat navadni na let gnh 1475., na d(a)n marča 15.

CXXIV.

1475. jun. 29. Buda.

Mátyás király Tersácz várát, a novigrádi és dresniki kerületeket, Kuznics és Runcza falukat Frangepán Miklósnak adományozza.

Eredetije hártján, alján pecsét nyomaival az orsz. ltárban, *MODL. 38543*. (Frangipani-iratok nr. 70.) Átirata Mátyás király 1487. febr. 24-én kelt kiváltságlevelében hátrább.

Commissio propria domini
regis.¹

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et servitiis fidelis nobis dilecti, spectabilis et magnifici Nicolai comitis de Frangapanibus etc., per eum primum sacre dicti regni nostri Hungarie corone, tandemque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhibitis et impensis, castrum Thersecz, et oppidum similiter Thersecz nuncupatum, necnon districtus sive generationes Newgrad et Dresnyk, cum eorundem pertinentiis, ac possessiones Kwznych² et Runcza vocatas, omnino in comitatu zagrabiensi existentia, in quorum pacifico dominio idem Nicolaus comes progenitores suos ab antiquo perstitisse, seque persistere asserit etiam de presenti, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, fenetis, campis, silvis, nemoribus, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, montibus, vallibus, vineis, vinearumque promontoriis, molendinis ac eorundem locis et generaliter quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis. sub suis veris metis et antiquis, premissis sicut prefertur stantibus et se habentibus, memorato Nicolao comiti, suisque heredibus et posteritatibus universis nove nostre donationis titulo dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigifaciemus, dum nobis in specie fuerint reportate.

Datum Bude, in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. decimo octavo, Bohemie vero septimo.

^{1475.}
jun. 29.

¹ A szövegtől eltérő írással.

² Kwznych *az átiratban.*

CXXV.

1475. jun. 29. Buda.

Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Miklóst Tersácز vára és városa, továbbá a novigrádi és dresniki kerületek, valamint Kuznics és Runcza faluk birtokába iktassa be.

A zágrábi káptalan 1475. aug. 16-án kelt iktató leveléből hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Cum nos attentis et consideratis fidelitate et servitiis fidelis nostri dilecti, spectabilis et magnifici Nicolai comitis de Frangapanibus etc., per eum primum sacre dicti regni nostri Hungarie corone, tandemque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhibitis et impensis, castrum Thersecz et oppidum similiter Thersecz nuncupatum, necnon districtus sive generationes Newgrad et Dresnyk, cum eorundem pertinentiis, ac possessiones Kwsnych et Rwncza vocatas, omnino in comitatu zagrabiensi existentia, in quorum pacifico dominio idem Nicolaus comes progenitores suos ab antiquo perstitisse seque persistere asserit etiam de presenti, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet memorato Nicolao comiti vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium exinde confectarum imperpetuum contulerimus, velimusque eundem in dominium earumdem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Fidelitati igitur vestre presentibus mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Benedictus Radosewych aut Simon similiter Radosewych, vel alter Simon Zwcha seu Franciscus Dosamenych sive Wyndrysky ad facies dicti castri Thersecz et oppidi similiter Thersecz nuncupatorum, necnon districtus sive generationis Newgrad et Dresnyk et eorum pertinentiarum, ac possessionum¹ Kwznych et Rwncza vocatarum, vicinis et commetaneis eorumdem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum Nicolaum comitem in dominium eorumdem, statuatque easdem eidem

¹ possessiones *hibás*.

cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premissis nostre nove donationis titulo ipsi incumbenti perpetue possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum Nicolaum comitem ad terminum competentem nostram personalem in presentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis.

Datum Bude, in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. decimo octavo, Bohemie vero septimo. ^{1475.}_{jun. 29.}

CXXVI.

1475. jul. 20. Modrus.

Frangepán István és fia Bernát beléegyeznek, hogy Frangepán Márton a Vinodol megyei Kotort és Belgrádot a tersatói és novigrádi pálosok szűz Mária rendházainak adományozza.

Fiume város tanácsának 1691. nov. 10-én kelt hitelesített másolatában az orsz. lltárban, *MODL. 25221.* (Miscell. eccles. 58 2.)

Kiadása *Fermeňžin*, Acta Bosnae 287 l. (Monum. slav. merid. xxiii.) *Pasconi Cl.*, Hist. progressus Mariani triumphii 24 l.

Pasconi 1475. jul. 22. datummal közli.

— — Datum in nostra civitate Modrussia, vigesima ^{1475.}_{jul. 20.} die iulii, anno Domini 1475.

CXXVII.

1475. aug. 16.

A zágrábi káptalan Frangepán Miklóst Tersács vára és városa, továbbá Novigrád és Dresnik kerületek s Kuznics és Runcza faluk birodalmába beiktatja.

Mátyás király 1487. febr. 24-én kelt kiváltságleveléből hátrább.

Capitulum ecclesie zagrabiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, presentium notitiam habituris salutem in salutis largitore.

Quoniam labente temporum curriculo rem gestam celat oblivio discretorum, proinde adinvenit prudentia sua facta posteris reservanda patrocínio litterarum perhemnare.

Propterea ad universorum, presentium et futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos litteras serenissimi principis et domini nostri, domini Mathie Dei gratia regis Hungarie, Bohemie etc. introductorias et statutorias, nobis preceptorie loquentes et directas, obedientia et honore quibus decuit recepimus in hec verba : Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie — — *stb., l. Mátyás király 1475. jun. 29-én kelt íktató parancsát elébb.* —

Nos igitur mandatis dicti domini nostri Mathie regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum memorato Benedicto Radosewych de Klokoch, homine eiusdem domini nostri regis predicto nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Michaellem de Reyffnych, socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio transmisimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis uniformiter retulerunt eomodo, quomodo prefatus homo dicti domini nostri regis, memorato nostro testimonio presente, feria quarta proxima post festum ad vincula beati ^{aug. 2.} Petri apostoli proxime preteritum ad facies dictorum castri Thersecz et oppidi similiter Thersecz nuncupatorum, necnon districtus sive generationis Newgrad et Dresnyk et earundem pertinentiarum, ac possessionum Kwznych et Rwncza vocatarum, in dicto comitatu zagrabiensi existentium habitarum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis, quibusdam vero ex eisdem puta Iwano Thompych, Gaspere similiter Thompych dictis, Francone Wyndrysky, altero Francone Lazynzky, Martino Kelemenych, Iwano Petrichewych et altero Iwano Zlyth presentibus personaliter, accedendo introduxisset memoratum spectabilem et magnificentum Nicolaum, filium condam domini Bartholomei comitis de dicta Frangapanibus in dominium eorundem castri, oppidique ac generationis et possessionum, statuissetque idem et easdem eidem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet prefate regie donationis titulo ipsi incumbenti perpetuo possidenda, ipsis itaque regio et nostro

hominibus in facie dictorum castris, oppidi, generationis seu districtus et possessionum congruis et legitimis horis et diebus, iuxta regni consuetudinem, permanentibus et moram facientibus nullo penitus contradictore apparente.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentibus sigillum nostrum duximus appendendum.

Datum quintodecimo die diei introductionis et statutionis premissarum, anno Domini millesimo quadringentesimo ^{1475.}/_{aug. 16.} septuagesimo quinto supradicto.

CXXVIII.

1475. szept. 15. Otocsácz.

Frangepán Márton adománylevele, a czirkveniczai szűz Mária pálos kolostornak adományozott Črmaň kal faluról.

1502. jun. 20-án délvidéki hártján kelt közjegyzői átirata az orsz. társban, *MODL. 37116.* (Acta conv. czirkvenicensis nr. 13.)

Kiadása *Kukuljević*, *Acta croatica* 114 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 278 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Po lětih b(o)žih 1475., dan v Otočci, miseca ^{1475.}/_{szept.15.} sektebra d(a)n 15.

CXXIX.

1475. szept. 29. Lábvár.

Dámfi András horvátországi bán parancsa a kníni káptalanhoz, hogy küldjön ki két tanut a Frangepán György fia s özvegy Frangepán Zsigmondné között Hotes és Osztrovicza várak iránt létrejött egyezség meghallgatására.

A kníni káptalannak 1475. okt. 9-én kelt egyezségvalló leveléből hátrább.

Amicis suis honorandis capitulo ecclesie tyniniensis Andreas Damphi de Dobwz, regnorum Dalmatie et Croatiae banus amicitiam paratam cum honore.

Dicitur nobis pro parte et in personis magnificorum dominorum Martini et Johannis, filii condam Georgii de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modrusse comitum, necnon generose domine Elene, relicte condam similiter magnifici Sigismundi de Frangapanibus comitis etc., quomodo ipsi

cum eadem generosa domina Elena aliquam dispositionem et ordinationem pro castris Hottes et Osterwicza vocatis, et eorundem¹ pertinentiis, in comitatu de Busan existentibus habitis facere, et ipsam pro eisdem castris cum promptis eorum peccuniis contentare et castra ipsa cum toto comitatu Busan, sicuti ab antiquo ad eadem castra pertinuit, tanquam paternam ipsorum hereditatem occupare vellent cum bona voluntate ipsius domine Elene, ubi de vestro indigerent testimonio.

Qua propter vestram rogamus amicitiam per presentes, quatenus duos e medio vestri mittatis pro testimonio fide dignos, quibus presentibus Petrus Zathnyk de Gwoznicza, vel Georgius Gergurich de Karyna, sive Johannes Radchich de Hlapowozelo aliis absentibus homo domini nostri regis illuc accedens ad supranominatos magnificos dominos et dominam Elenam, videant, audiant et intelligant predictam ordinationem et dispositionem, ac solutionem pro dictis castris fiendas ac pro eorundem pertinentiis, et prout exinde vobis veritas constiterit, domino nostro regi fideliter rescribatis.

Datum in Laabwar, in festo beati Michaelis archangeli,
^{1475.}
szept. 29. anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto.

CXXX.

1475. okt. 9.

A kníni káptalan egyezségvalló levele, az Otcosác és Prozor, illetve Hottes és Osztrovicza várak iránt, egyfelől Frangepán Márton és János, másfelől özvegy Frangepán Zsigmondné között létrejött egyezségről.

Eredetije hártján, melyről a kék nyers selyem zsinóron függő pecsét leszakadt, a kismartoni főltárban, *Repos. 42. I. 80.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

Serenissimo ac invictissimo principi et domino, domino Mathie Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc., domino ipsorum naturali gratiosissimo capitulum ecclesie tyniniensis orationum suffragia cum perpetua fidelitate.

¹ earundem *hibásan.*

Vestra noverit eadem serenitas, nos litteras magnifici Andree Damphi de Dobwz, regnorum vestre serenitatis Dalmatie et Croatie bani fassionales pro parte magnificorum dominorum Martini, necnon Johannis filii condam Georgii de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modrusse comitum, necnon generose domine Elene, relicte condam magnifici Sigismundi similiter de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modrusse comitis emanatas, nobis loquentes debito cum honore recepisse in hec verba: Amicis suis honorandis capitulo ecclesie tyniniensis Andreas Damphi de Dobwz, regnorum Dalmatie et Croatie banus — — *stb.*, l. *Dámfi András 1475. szept. 29-én kelt oklevelét elébb.* —

Nos igitur legitimis requisitionibus prefati magnifici domini bani annuentes, unacum prefato Georgio Gergurich, homine regio predicto nostros homines, videlicet honorabiles viros dominos, Georgium archidiaconum lappacensem et Mathiam presbyteros, socios et concanonicos nostros ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio transmiseramus fidedignos, qui tandem exinde ad nos reversi nobis uniformiter retulerunt eo modo, quomodo ipsi in festo beati Francisci confessoris proxime preterito ad oppidum predicti castri Hottes pariter accessissent, ubi ipsi prefatum magnificum Johannem comitem in sua ac prefati magnifici domini Martini comitis,¹ ac supranominatam generosam dominam Elenam-cum multis aliis nobilibus viris insimul congregatos reperissent, tandem post multos tractatus ipsa domina Elena fassa fuisset hoc modo, quomodo ipsa post mortem supradicti condam Sigismundi, domini et mariti sui castra Otthochacz et Prozor supranominatis magnificis dominis Martino et Georgio de Frangapanibus etc. resignasset tanquam ipsorum propria et hereditaria, ipsi vero domini comites Martinus et Georgius eidem domine Elene dedissent castra ipsorum videlicet Hottes et Osterwicza vocata, cum toto comitatu Busan, sub tali conditione, quod ipsa de proventibus eorundem castrorum filias suas videlicet Dorotheam et Barbaram maritare debeat,

¹ personis *kimaradt.*

et quod ipsa in eisdem castris honeste vivere possit, post mortem vero ipsius domine Elene ut castra predicta iterum ad prenotatos dominos comites, aut ad eorum heredes redundare et devolvi debeant ad manus eorundem, cuiuspiam contradictione non obstante, et quod ipsa domina Elena nec dicta castra, nec quitquam de pertinentiis eorundem possit alienare vel donare, aut vendere, sive testamentaliter legare cuiquam, sed tantummodo ipsis dominis comitibus et eorum heredibus.

Et tandem processu temporum magnificus Hans de Frangapanibus etc. videns, ipsam dominam Elenam non valere viribus ipsius resistere, ipsam diversis spoliis, obbrobriis et iniuriis molestare cepisset, quas ipsius molestias et oppressiones ipsa peramplius sufferre non valens, timensque castra predicta perdere, requisivisset et monuisset prefatos magnificos Martinum et Johannem comites, ut ipsi castra ipsorum ab ea recipere et pro se occupare, et eidem pro eisdem aliquam solutionem et recompensam condignam facere deberent, ne castra ipsa ex improvise perderentur. Et ipsi domini comites nolentes castra predicta periculis submittere, idem magnificus Johannes in sua ac predicti Martini comitis personis, unacum nobilibus Gregorio Marini et Petro Antholowich, familiaribus ipsius comitis Martini cum plena facultate disponendi et ordinandi venissent ad ipsam generosam dominam Elenam, et pro predictis eorum castris cum ipsa disposuissent, hoc modo videlicet, quod ipsa domina Elena ipsa castra predicta ad manus ipsorum assignasset benivole et cum bona voluntate, et etiam ipsis remisisset omnes eorum inscriptiones et obligamina, quibus mediantibus iidem comites se eidem domine Elene obligaverant, quando ipsa eisdem castra Ottochacz et Prozor resignaverat, ipsi vero domini comites eidem domine Elene in recompensam predictorum castrorum dedissent in prompta et numerata pecunia mille et septingentas florenorum auri. Insuper iidem domini comites conpatientes orphanitati ipsius domine Elene, et ne sub alienis tectis ipsam divagare contingat, ei libertatem dedissent in predicto castro Hottes vita ei comite vivere; ita tamen, quod ipsa domina Elena

nullam fraudem vel traditionem, aut deceptionem eisdem dominis comitibus facere et inferre debeat, nec per se nec per aliquem alium; et quod ipsi domini comites eidem domine Elene pro sustentatione, ac victu et amictu ipsius dedissent tres villas in dicto comitatu Busan, videlicet Lwbchiche, Koschicze et Trybilane, et sub ipso castro Hottes duos colonos, et duas sessiones iobagionales desertas ibidem in oppido eiusdem castris; sub tali tamen conditione, ut ipse tres ville et coloni, ac sessiones predictae post mortem ipsius domine Elene iterum ad ipsos dominos comites vel eorum heredes pacifice et sine ulla difficultate devolvi et condescendere debeant et teneantur, et si predictum magnificentum comitem Martinum ab hac luce, priusquam ipsam dominam Elenam, decedere contingeret, extunc omnia predicta bona sine omni dolo et fraude ad prefatum magnificentum Johannem comitem devolvi et condescendere debeant et teneantur tanquam vera et legitima ipsius hereditas et patrimonium, quae ipsi domini comites eidem domine Elene vita ei comite benivole concesserant.

Et ad haec observanda idem comes Johannes in sua, ac dicti comitis Martini iurasset cum nobilibus infrascriptis, videlicet Gregorio Marini, Petro Antolowich, Petro Pressurich, Gregorio Ostereycher, Johanne Mykulichich, Georgio Gergurich, Georgio Karynychich, Johanne Radchich et Marco Orlowchich.

Quae omnia dicta domina Elena suo prestito iuramento mediante affirmasset coram dicto homine regio, et nostro testimonio presente ita se habere, prout haec omnia predicta coram ipsis disposita et ordinata fuissent.

Datum in festo beati Dionysii, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto supradicto.

1475.
okt. 9.

CXXXI.

1476. febr. 10. Novi.

Frangepán Márton az atyjának Pujevšani és Mala Preseka falukról a Csehovics Lőrincz és Bertalan nagyatyja részére szóló s Zsigmond király által is megerősített, azonban Otocsász elégésekor megsemmisült adománylevelét a nevezettek számára megerősíti.

Eredetije délvidéki hártyán, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, MODL. 34343. (Neoreg. a. 1650. 5.)

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 115 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 281 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

$\frac{1476.}{\text{febr. } 10.}$ — — D(a)n v Novom, miseca prvara na d(a)n 10.,
v letih gnih tekuščih 1476.

CXXXII.

1476. szept. 16. Nápoly.

Ferdinánd nápolyi király Frangepán Bernát zengi comest a szűz Mária-rend lovagjává avatja.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyásk. dipl. eml. II. köt. 326 l.

$\frac{1476.}{\text{szept. } 16.}$ — — Datum Neapoli, xvi. septembris anno Domini
1476 — —

CXXXIII.

1476. decz. 25. Brinje.

Frangepán János adománylevele, a brinjei Ágoston-rendű szerzet számára, Zesaruph, Obrovatz, Olticz és Nagoruzi falukról s a jeserini szűz Mária egyházzról, továbbá a brinjei zsupánság jövedelmeiről.

Kiadása *Farlati*, Illyricum sacrum IV. köt. 129 l.

— — Datum in nostro castro Proringense, anno nati-
 $\frac{1476.}{\text{decz. } 25.}$ vitatis Domini nostri Jesu Christi MCCCCLXXVI., in die nati-
vitatis eiusdem Domini nostri Jesu Christi.

CXXXIV.

1476.

Frangepán Bernát adóslevele.

Bejegyzés az innsbrucki helytart. ltárban, *Görzer archiv Rep. 757.*

Ain schuldbrief von graf Bernhardin von Frangepan auf graf Leonharden, umb etliche klainet für 5000 ducaten.

CXXXV.

1477. márcz. 12. Otocsácz vára.

Frangepán Márton adománylevele, a Drozgometi Damián fia Mikuliczának adományozott Massevo faluról és egyéb ingatlanokról.

Eredetije lyukas hátyán, függő pecsét nyomaival az orsz. ltárban, *MODL. 38544.* (Frangipani-iratok nr. 71.) Átirata Mátyás királynak 1478. jun. 5-én kelt kiváltságlevelében hátrább.

Nos Martinus de Frangapanibus, Segnie, Vegle Modrusseque comes etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis.

Consuevit innata liberalitas principum et magnatum suorum subditorum merita debita ac pia moderatione iustitie pensare, ut cum ipsi se debita remuneratione gratieque specialis condigna largitione exhilaratos fore conspexerint, ad fidelitatis opera ulterius exercenda ferventius et animosius incitentur.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitate et multimodis obsequiorum generibus, quibus nobilis Mikulycza filius Damiani de Drozgometh, dapifer noster a primevo iuventutis sue usque in presentiarum in multiplicibus negotiis nostris se valde gratum studuit exhibere et acceptum, volentes igitur aliqua hac vice laboribus suis premia rependere,¹ possessionem nostram Massewo vocatam, inter possessiones Lwkowo,² Berkop[al]l et Lych sitam, ac³ comitatu

¹ respondere az átiratban.

² Lwkow u. o.

³ in u. o. helyesebben.

zagrabiensi existentem habitam, cum universis et singulis ipsius utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris videlicet arabilibus cultis et incultis, a[gris], pratis, pascuis, campis, fenilibus, silvis, nemoribus, virgultis, montibus, vallibus, aquis, fluviis, aquarum d[ecursibus], molendinis locisque eorundem, et generaliter quarumlibet utilitatum et obventionum eiusdem integritatibus, qu[ovis nomini]s vocabulo vocitatis, ad eandem possessionem Massewo de iure spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris metis et [antiquis], quibus eadem per nos, progenitoresque nostros tenta fuisset et possessa; item domum muratam in oppido Nowygr[ad] castrum constructam, que alias condam Philippi, magistri curie vocati prefuisset ac etiam unum agrum, qui¹ est ante prefatum [ca]strum Nowygrad, similiterque alterum agrum Dolacz vocatum; item duas vineas, unam in Myhany et aliam in Iwany existentes; item quendam ortum,² cuiusdam Friderici (ortus vocatus),³ in districtu de Wynodol existentes, memorato Mikwlycze filio Damiani, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus per eundem Mikuliczam ac ipsius heredes iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes sigillo nostro maiori quo utimur communitas eidem Mykwlycze duximus concedendas.

Datum in castro nostro Othochacz,⁴ in festo beati Gregorii pape, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo.

¹ quod *hibásan*.

² hortum *helyett*.

³ ortum vocatum *volna helyesen*.

⁴ Othochacz *az átiratban*.

CXXXVI.

1477. ápr. 14. Buda.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Márton számára, hogy a végrendeletileg neki visszaadott hat vár fejében cselédjeinek s az egyházaknak is birtokokat hagyományozhasson.

Kiadása *Fermeňžin*, Acta Bosnae 296 l. (Mon. slav. merid. xxi11.)

Fiume város tanácsának 1691. nov. 10-én kelt hiteles másolatában papíron az orsz. lltárban, *MODL. 25221*. (Eccles. miscell. 58. 2.)

— — Datum Bude, feria secunda proxima post dominicam Quasimodo, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo, regnorum nostrorum Hungarie anno vigesimo, Bohemie vero octavo. ^{1477.}/_{ápr. 14.}

CXXXVII.

1477. ápr. 14. Buda.

Mátyás király Benevid Jánosnak Okics várához való joga fejében ezer-öttszáz forint fizetésére kötelezi magát.

Eredetije hártján, aljára nyomott pecsét maradványaival az Erdődy család galgóczi lltárában, *Lad. 70. 1. 16*.

Commissio domini regis.¹

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod cum nos cum fidele nostro, spectabili et magnifico Martino de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comite ultra illa tria castra, in litteris suis inscriptionalibus expressa, que prius maiestati nostre inscripserat et nunc denuo se inscripsisse recognovit, super aliis duobus castris suis, Nouygrad et Brebyr vocatis, prope mare habitis et etiam super castro Okych, que in manibus suis habet, certam fecerimus dispositionem, ipseque comes mediantibus litteris suis inscriptionalibus, data etiam fide sua, dicta sex castra nobis et successoribus nostris inscripserit, talimodo ut post decessum suum sine omni contradictione successorum et affinum, sive proximorum suorum

¹ A szövegtől eltérő írás.

et heredum quorumcumque, quorum omnium onera in huiusmodi inscriptione super se assumpsit, ad nostram maiestatem iure successorio simulcum omnibus pertinentiis devolvantur; idcirco nos ex declaratione eiusdem comitis Martini intelligentes, quendam nobilem Johannem Benewyd aliquale ius pretendere circa castrum Okych, iuxta formam dispositionis nostre cum eodem Martino comite facte promissimus et promittimus per presentes, quod quandocumque Deo volente ipsum comitem Martinum ex hac vita migrare contigerit, et cum ceteris quinque castris prefatum castrum Okych [manibus nostris]¹ assignabitur, eidem Johanni Benewyd pro iure suo, quod in illo castro Okych se habere pretendit, mille et quingen[os] . . .² harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum Budé, feria secunda proxima post dominicam
^{1477.}_{ápr. 14.} Qasi[modo ,an]no Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. vigesimo, Bohemie vero octavo.

CXXXVIII.

1477. máj. 17. Ledenicza.

Frangepán Duim Rezanin Györgyöt a Frangepán Mártontól neki adományozott Berkopal birtokában megerősíti.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL.* 38546. (Frangipani-iratok nr. 72.)

Nos Doymus de Frangepanibus, Segne, Vegle Modrusieque comes, memorie commendamus tenore presentium significantes³ quibus expedit universis.

Consuevit innata liberalitas principum et magnatum suorum subditorum merita debita ac pia moderatione iustitie pensare, ut⁴ cum ipsi se debita remuneratione gratieque

¹ 30 mm. lyuk.

² 50 mm. lyuk.

³ significamus *hibásan*.

⁴ et *hibásan*.

specialis cum digna¹ largitione exhilaratos fore conspexerint,² ad fidelitatis opera ulterius exercenda ferventius ac animosius incitentur.

Consideratisque³ fidelitatibus et multimodis obsequiorum generibus,⁴ fidelis noster Georgius Rezanin de Recha, familiaris noster specialis a primevo iuventutis sue usque in presentiarum in multiplicibus negotiis et expeditionibus nostris se valde gratum studuit exhibere, volumus igitur ex nonnullis servitiis ac laboribus suis premia rependere, possessionem Berchopal vocatum, quam alias illustris comes dominus Martinus de Frangepanibus, frater noster dedit, donavit et contulit, ut patet patentibus litteris prefati illustris domini comitis Martini, fratris mei, eiusque sigillis sigillatis, quas per presentes nostras affirmamus, ratificamus, ac ratas et firmas haberi volumus, et inviolabiliter observari, memorato Georgio Rezanin, ipsiusque heredibus et posteritatibus ipsam possessionem Berchopal, prout et sicut idem illustris dominus comes Martinus, frater noster dedit, donavit et contulit, immo etiam nos damus, donamus et confirmamus.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam has nostras patentes scribi fecimus, quas sigillo nostro impendenti communitas eidem Georgio Rezanin, suisque heredibus universis duximus concedendas.

Datum in castro nostro Ledeniz, die decima septima mensis maji, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo, indictione decima. 1477.
máj. 17.

CXXXIX.

1478. jan. 28. Czeglin vára.

Frangepán István Rezanin Györgyöt a Frangepán Mártontól adományba nyert Berkopal falu birodalmában megerősíti.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, MODL. 38547. (Frangipani-iratok nr. 73.)

¹ condigna helyett.

² conspexerimus hibásan.

³ Consideratis itaque helyesebben.

⁴ quibus kimaradt.

Nos Stephanus de Frangep[anib]us, Segnie, Vegle Modrusieque comes, memorie commendamus tenore presentium significantes¹ quibus expedit universis.

Consuevit innata liberalitas principum et magnatum suorum subditorum merita debita ac pia moderatione iustitie pensare, ut² cum ipsi se debita remuneratione gratieque specialis cumdigna³ largitione exhilaratos fore conspexerint,⁴ ad fidelitatis opera ulterius exercenda ferventius ac animosius incitentur.

Consideratisque⁵ fidelitatibus et multimodis obsequiorum generibus,⁶ fidelis noster Georgius Rezanin de Recha, familiaris noster specialis a primevo iuventutis sue usque in presentiarum in multiplicibus negotiis et expeditionibus nostris se valde gratum studuit exhibere, volumus igitur ex nonnullis servitiis ac laboribus suis premia rependere, possessionem Berchopal vocatam, quam alias illustris comes dominus Martinus de Frangepanibus, frater noster dedit, donavit et contulit, ut patet patentibus litteris preacti⁷ illustris domini comitis Martini fratris nostri, eiusque sigillis sigillatis, quas per presentes nostras affirmamus, ratificamus, ac ratas ac firmas haberi volumus et inviolabiliter observari, memorato Georgio Rezanin, ipsiusque heredibus et posteritibus ipsam possessionem Berchopal, prout et sicut idem illustris dominus comes Martinus, frater noster dedit, donavit et contulit, immo et nos damus, donamus et confirmamus.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam has nostras patentes scribi fecimus, quas sigillo nostro inpendenti communitas eidem Georgio Rezanin, suisque heredibus universis duximus concedendas.

¹ significamus *hibásan*.

² et *hibásan*.

³ condigna *helyett*.

⁴ conspexerimus *hibásan*.

⁵ Consideratis itaque *helyesebben*.

⁶ quibus *kimaradt*.

⁷ preacti *hibásan*.

Datum in castro nostro Czeglin, die vicesima octava mensis ianuarii, sub anno Domini millesimo quadringentesimo¹ septuagesimo octavo. 1478.
jan. 28.

CXL.

1478. máj. 4. Novi.

Frangepán Márton kiváltságlevele, a modrusi szent Miklós pálos kolostor szerzetesei számára, kallós és fűrészmalmaik szabad használatáról.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 116 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. i. köt. 282 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Písan u Novom, po Filipovi prvi pondilak na let gnih 1478. 1478.
máj. 4.

CXLI.

1478. jun. 5. Buda.

Mátyás király Frangepán Mártonnak a Drozgometi Mikuliczának adományozott Massevo faluról szóló adománylevelét átúrván megerősíti.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. ltárban, *MODL.* 38545. (Frangipani-iratok nr. 74.)

De commissione propria
domini regis.²

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod fidelis noster, egregius Georgius Herendich in persona fidelis nostri nobilis Mykwlycza filii Damiani de Drozgometh nostre maiestatis veniens in conspectum, exhibuit et presentavit nobis quasdam litteras fidelis nostri, spectabilis et magnifici Martini de Frangapanibus, Segnie, Wegle Modrusseque comitis, sub sigillo eiusdem maiori quo utitur in pargameno impendenti confectas, quibus mediantibus idem comes Martinus possessionem suam Massewo vocatam, in comitatu zagrabiensi existentem, item quandam domum muratam in oppido Nowygrad penes castrum constructam, ac unum agrum ante idem castrum

¹ quadringentesimo *hibásan*.

² A szövegtől eltérő írással.

Nowygrad, necnon alium agrum Dolacz vocatum, duasque vineas in territoriis possessionum Myhany et Iwany vocatarum, necnon quendam ortum in districtu de Wynodol adiacentem eidem Mykwlycza filio Damiani de Drozgometh pro fidelibus suis servitiis, prout in tenore earundem litterarum inferius clarius continetur, in perpetuum dedisse, donasse et ascripsisse dinoscitur tenoris infascripti, supplicans idem Georgius Herendich in persona prefati Mykwlycza nobis humiliter, ut easdem litteras prefati comitis Martini ratas, gratas et acceptas habentes, litterisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum inseri et inscribi facientes, premissa donationi et inscriptioni, omnibusque aliis et singulis in prefatis litteris contentis nostrum regium consensum prebere dignaremur pariter et assensum. Quarum quidem litterarum tenor talis est: Nos Martinus de Frangapanibus, Segnie, Vegle Modrusseque comes — — *stb., l. Frangepán Márton 1477. márcz. 12-én kelt adománylevelét elébb.* —

Nos itaque premissa supplicatione annotati Georgii Herendich, nomine et in persona dicti Mykwlycza de Drozgometh per eum nostre modo quo supra porrecta maiestati regia benignitate exaudita et clementer admissa, prescriptas litteras non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, presentibusque litteris nostris de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos, eatenus quatenus eodem rite et legitime existunt emanate, viribusque earum veritas suffragatur, ratas, gratas et acceptas habentes, premissa donationi et ascriptioni, omnibusque aliis et singulis superius in tenore earundem litterarum contentis nostrum regium consensum prebuimus, immo prebemus benivolum pariter et assensum, harum nostrarum, quibus annulare secretum sigillum nostrum est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum Bude, feria sexta proxima ante festum beati ^{1478.}[B]arnabe apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. vigesimo primo, Bohemie vero decimo.

CXLII.

1478. jul. 28. Hrelin.

Frangepán István adománylevele Ostriharié Márton számára, a tartozékaival együtt neki adományozott Stubalj várkastélyról.

Regestája *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 285 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

CXLIII.

1478. aug. 9. Buda.

Mátyás király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, hogy Frangepán Jánost az özvegy Frangepán Zsigmondnéval való egyezés alapján Hottes vára, továbbá Busán vármegye s Lubcsicsi, Koscsicze és Tribilane faluk felének birodalmába beiktassa.

A kníni káptalan 1478. okt. 6-án kelt iktató leveléből hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie tyniensis salutem et gratiam.

Exponit nobis fidelis noster, magnificus Johannes filius condam Georgii de Frangapanibus, Wegle, Segnie et Modrusse comes, quomodo ipse in dominium castri Hottes, ac medietatis totius comitatus Busan et trium villarum videlicet Lwbchichy, Koschicze et Trybilane, ac duorum colonorum, et duarum sessionum desertarum in oppido dicti castri et comitatu de Busan existentium habitarum, ad ipsum castrum iure antiquo pertinentium,¹ eundem magnificum Johannem vigore cuiusdam dispositionis cum generosa domina Elena, relicta condam Sigismundi de Frangapanibus etc. facte spectantium et concernentium se legitime statui et introduci facere vellet, ubi de vestro indigeret testimonio.

Quapropter fidelitati vestre serie presentium firmiter committimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus Zathnyk de Gwoznicza vel Thomas Radchich de Hlapowozelo, sive Georgius Gasparinich de Pzywichi aliis absentibus homo noster ad facies dicti castri Hottes, et eius pertinentiarum,

¹ Javitással.

necnon villarum Lwbchichy, Koschicze et Trybilane, ac duorum colonorum et duarum sessionum desertarum in oppido dicti castris existentium habitarum, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum magnificum Johannem comitem in dominium eiusdem et earundem, statuaturque idem et easdem eidem et suis heredibus iure premissae dispositionis ei incumbenti perpetuo possidendum et habendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum magnificum comitem Johannem nostram personalem in presentiam ad terminum competentem, rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec ipsarum¹ introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorum etiam et commetaneorum, qui premissae statutioni intererunt nominibus, terminoque assignato eidem personali presentie nostre fideliter rescribatis.

1478.
aug. 9. Datum² in vigilia beati Laurentii martyris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo.

CXLIV.

1478. aug. 16. Novigrád.

Frangepán Márton a Vinodol megyei Grisane és Kothor falukat a tersátói szent Ferencz-rendnek adományozza.

Fiume város tanácsának 1672. május 28-án, illetőleg 1691. nov. 10-én kelt hitelesített átíratában az orsz. lltárban, *MODL. 33893.* (Neoreg. a. 1648. 6.) *MODL. 25221.* (Miscell. eccles. 58. 2.)

Kiadása *Fermeňžin*, Acta Bosnae 290 l. (Mon. slav. merid. xxiii.)

1478.
aug. 16. — — Datum in castro nostro Nowygrad, secundo die festi assumptionis virginis gloriose, anno Domini 1478.

¹ ipsorum *hibásan*.

² Bude *minden valószínűség szerint kimaradt*.

Mátyást ez évben aug. 7-én és 12-én Budán találjuk. — *Ráth*, A magyar királyok hadjáratai 237 l.

CXLV.

1478. okt. 6.

A kníni káptalan Frangepán Jánost Hottes vára, Busán vármegye s Lubcsicsi, Koscsicze és Tribilane faluk fele részének birodalmába beiktatja.

Eredetije hártován, melyről a veres nyers selyem zsinóron lógott pecsét leszakadt, az orsz. lltárban, *MODL. 38548.* (Frangipani-iratok nr. 75.)

Nos capitulum ecclesie tyniensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis, domini Mathie Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc., domini nostri naturalis gratiosissimi introductorias et statutorias, nobis preceptorie loquentes summa cum obedientia et reverentia quibus decuit recepimus in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie et Bohemie — — *stb., l. Mátyás király 1478. aug. 9-én kelt iktató parancsát elébb.* —

Nos igitur mandatis vestre serenitatis semper obedire cupientes ut tenemur, una cum prefato Petro Zathnyk de Gwozniczka homine regio predicto nostrum hominem videlicet honorabilem virum, dominum Martinum lectorem, socium et concanonicum nostrum ad premissam statutionem et introductionem faciendam nostro pro testimonio transmiseramus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis uniformiter retulerunt eo modo, quomodo ipsi in festo beati Mathei apostoli et euangeliste proxime preterito ad facies ^{szept 21.} predicti castri Hottes, ac pertinentiarum eiusdem, necnon medietatis comitatus predicti Busan, ac trium villarum et colonorum ac sessionum desertarum prenominarum, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis, et signanter egregiis Johanne Mykulichich de Lappacz, Georgio Karinchich de Corbauia, Thoma et Johanne Rachich de Hlapowozelo, Marco Orlowchich de Hwmylyane, Nicolao et Petro Karlowich de Dwbowyk, Thoma Zathnyk de Gwoznicza, Jacobo de Rathkawaz et Johanne de Maholcz presentibus, accedendo introduxissent memoratum magnificum Johannem comitem in dominium dicti castri et aliorum prescriptorum, statuissentque idem et easdem eidem et suis heredibus simulcum cunctis eiusdem et earundem

iuribus, utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, ad idem et easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, premisso iure ei incumbenti perpetuo possidendum et habendum, ipsis itaque regio et nostro hominibus in facie dicti castris ac eius pertinentiarum congruis diebus iuxta regni consuetudinem permanentibus et moram facientibus nullo penitus contradictore apparente.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes cum appensione sigilli nostri duximus concedendas.

Datum sedecimo die diei stationis prenotate, anno ^{1473.} Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo _{okt. 6.} supradicto.

CXLVI.

1478. okt. 13. Velenceze.

A signoria elutasítja a Mátyás ellen föllázadt s velencezi pártfogásért folyamadó Frangepán Angelo követeit.

Regestája *Óváry*, A tört. bizottság oklevél-másolatai I. füz. 145 l.

^{1478.}
_{okt. 13.}

MCCCCLXXVIII. die XIII. octobris.

Sapientes consilii
„ t. f.
„ ordinum

Quomodo non facit pro nostro dominio, consideratis litteris, quas superioribus diebus nobis scripsit serenissimus dominus rex Hungarie, quibus queritur, nos comiti Angelo

de Frangepanibus, quem rebellem suum appellat, favores nostros prestitisse. Eius maiestati insuper displicere in conducendo prefatum comitem Angelum ad nostra stipendia:

Vadit pars, quod nuncii prefati comitis, qui pro dicta conducta venerunt ad presentiam nostram, licentiam debeant excusando nostrum dominium cum illa convenienti forma verborum, que collegio visa fuerit.

De parte	58.
de non	2.
non sincere	2.

CXLVII.

1478. okt. 13. Buda.

Mátyás király Kosztajnicza várát ezeröttszáz arany forintban Bevenyöd Jánosnak inscribálja.

Eredetije hártján, melyről a vörös selyem zsinóron függő pecsét leszakadt, a horvát orsz. ltárban, *Neoreg. a. 574.* 30.

Commissio domini regis.¹

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod cum nos cum fidele nostro, spectabili et magnifico Martino de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comite, super certis castris, prope mare habitis et etiam super castro Okych, que in manibus habet, certam fecissemus dispositionem, ipseque comes mediantibus litteris suis nobis huiusmodi castra inscripsisset tali modo, ut post decessum suum sine omni contradictione successorum et proximorum, heredumque suorum ad nostram maiestatem devolverentur, tunc ex declaratione eiusdem comitis intellexeramus, quendam Johannem Bewenyewd circa dictum castrum Okych aliquale ius pretendere, promiseramusque nos eidem Johanni, quod quandocumque dictum Martinum comitem Deo volente ex hac vita migrare contingeret, et dicto castro Okych, simulcum aliis castris ad manus nostras assignato pro illo iure, quod in ipso castro haberet, mille et quingentos florenos auri solveremus; tamen nunc tum consideratis fidelitate et servitiis eiusdem Johannis Bewenyewd, per eum maiestati nostre exhibitis et impensis, tum vero accepta supplicatione eiusdem Martini comitis maiestati nostre propterea facta, pro eisdem mille et quingentis florenis auri castrum Kozthannycza, per dictum Martinum comitem nobis inter alia castra premissa modo inscriptum, quod nunc idem Johannes ab eodem Martino comite in officium tenere dicitur, duximus inscribendum, tali modo, quod dum prefatum Martinum comitem Dei nutu decedere contingerit, castris eius nobis inscriptis unacum prefato castro Kozthan-

¹ Kancelláriai följegyzés a szövegtől eltérő írással.

nycza, cum aliis similiter inscripto nobis assignatis, nos eidem Johanni dictos mille et quingentos florenos auri solvere tenebimur, ita tamen, quod castrum illud absque omni pactatione et subterfugio nobis vel successoribus nostris regibus libere et pacifice per ipsum Johannem resignetur, harum nostrarum, quibus sigillum nostrum est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum Bude, feria tertia proxima ante festum beati ^{1478.} Gallii confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo _{okt. 13.} septuagesimo octavo, regnorum nostrarum Hungarie etc. anno vigesimo primo, Bohemie vero decimo.

CXLVIII.

1479. máj. 1. Ozalj.

Frangepán Bertalan összes jobbágyainak Ozalj vára alatt szabad építkezést engedélyez.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 118 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 288 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.) *Lopašić*, Okokupe i Korana 202 l.

^{1479.} — — Na lêt gnih 1479., dan v Ozli, maê m(i)s(e)ca _{máj 1.} prvi dan.

CXLIX.

1479. jun. 30.

Házassági szerződés Auersperg Pongrácz s Frangepán Anna, a Frangepán János-Traján és Schaumbergi Anna leánya között.

Említi *Wiszgrill*, Schauplatz des landsässigen niederösterreichischen adels. Wien, 1794. I. köt. 243 l.

Az oklevél Wiszgrill idézett munkájának kiadása idejében az Auersperg család levéltárában volt.

CL.

1479. okt. 26.

Frangepán János, Morosini Péter és Márk útján a velencei köztársaság protectióját kéri dalmáciai birtokaira.

Regestája *Óváry*, A tört. bizottság oklevélmásolatai I. füz. 146 l.

CLI.

1479. decz. 18. Grác.

Frangepán István és fia Bernát Frigyes császárral békét kötnek.

Eredetije délvidéki hártván, három hártvaszalagon lógó pecséttel, a bécsi cs. és kir. állami ltárban.

Az első veres viaszpecsétkörirata: SIGILVM COMITIS
STE . . . DE FRANGEPANI.

A második feketéé: S. ANNDRE PRAMER.

A harmadik szintén feketéé: S. KASCHPAR VOM
HARD.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke u. Briefe zur Geschichte des Hauses
Habsburg III. köt. 263 J. (Monum. Habsburgica III.)

Regestája *Chmel*, Register II. köt. nr. 7346.

Wir Steffann von Frangipan, graue zu Modrusch, zu
Zennig vnd zu Vegl etc., bekennen fur vns vnd graff Bernn-
hardin vnnsern sun, fur den wir vns gennczlich annemen,
wissentlich mit dem brief, als zwischen dem allerdurch-
lewchtigisten fursten vnd heren hern Fridreichen, römischen
kaiser zu allennzeiten merer des reichs, zu Hungern, Dalma-
tien, Croatien etc. kunig, herzog zu Österreich, zu Steir,
zu Kernnden vnd zu Khrain etc., vnnsern alleredigisten
herrn der zwitrecht vnd irrung halben, so zwischen seinn
kaiserlichen gnaden, vnd seiner gnaden lannden vnd lewtten
ains, vnd vnser vnd der vnnsern gewesen seinn ain taiding
vnd bericht beschehenn, als hernach begriffenn ist, vnd
von wortt zu wortten also lauttet:

Vermerckt die bericht zwischen vnnserm
alleredigisten herrn dem römischen kaiser etc.,
Panngrezen Awrsperger in der Mettling, Casparen
Rawber zu Sannd Veytt am Pflaum, seiner kaiser-
lichen gnaden haubtlewtten vnd anndern seiner
kaiserlichen gnaden lannden vnd lewtten ains, vnd
Steffan vnd Bernhardin grauen zu Frangipan etc.
vnd yren vndertanen vnd dienern des anndern
tails beschehen an sambstag vor sand Thomas tag
des heiligen zwelifpoten, anno Domini etc. LXXVIII. ^{1479.}
decz. 18.

Von erst, daz all beschedigung, krieg, veintschafft vnd vnwillen bederseitt aufgehebt vnd nu hinfur zwischen beden bemelten tailn ain stetter ewiger, kristennlicher frid gehalten werde, also daz seiner kaiserlichen gnaden lannd vnd lewtt, geistlich vnd weltlich, desgleichs der benanten grauen vndertann vnd dienner frey, sicher vnd vnbekhumert zu einander handdeln vnd wandeln mugen.

Item, ob sich ichts widerwertigkait vnd vnwillens zwischenn den benanten tailen vnd yren vndertanen hinfur begeben, vmb waz sach daz wer, daz solichs nicht mit der tatt furgenomen werde, sunder daz den belaidigten tail von des anndern tails öbrern vmb seinen gelidten schadenn abtrag vnd benuegen nach ain pillichen beschehenn sol.

Item, daz sich graff Steffann vnd graff Bernnhardin fur sich vnd yr erben des dorffs Geroltsaw vnd anndrer gruntt dabey gelegen etc. entslahen vnd aller gerechtikait, so sy daran vermaitten ze habenn, gen seinn kaiserlichen gnaden vnd seiner gnaden erben verzaichenn, der seinn kaiserlichen gnaden an all irrung vnd widerred abtreten vnd darumb sein kaiserlich gad notturfftigklich mit brieffen versorgen sollen.

Item, waz wissenntlich gemachtt wurde, daz der kaiserlichen maiestat vnd den seinn, oder graff Steffann vnd seinen vndertann nach dem frid vnd anstannd nagst zu Sannd Veytt am Pflawm beslossenn von viech, rosenn, wein, vnd annderm gut genomen wer, daz solichs bederseitt vnuerzogennlich widergeben werde.

Item, nachdem in den verganngen kriegslewffen beden obbemelten tailen vnd yren vndertann, geistlichen vnd weltlichen vil merkhlicher scheden mit nam pranntt, rawb, vnd in annder weg beschehenn seinn, darinn dann yeder tail vermainet, daz im gwaltt vnd vnrecht beschehenn sey vnd sich erbewtt, solichs wie recht ist mit weisung, kundtschafft vnd in annder weg beyzubringen, daz aber ditzmals vnd so vrbering nicht beschehenn mag, ist betedingt, daz die sachenn diczmals angestellt werd, vnd daz seinn kaiserlich maiestat nachmals, wann daz fuglich sein wirdet, ain gerawmen tag an fuglich ennde setzenn, die sein mit

gwallt dartzu ordnen, den benanten graff Steffann vnd den seinn dartzu verchunden vnd darob sein welle, damitt dieselben sachen gutlich vertragen, oder aber mit recht enntschaiden werde.

Darumb sol sich graff Steffann anstat sein selbs, seins suns vnd seiner erben yetz hie gen seiner kaiserlichen maiestat notturfftiglich verschreiben, solichs alles wie vor berurt ist anzunemen vnd dem seins tails nachzukhomen, daz wir dieselb teding vnd bericht mit guttem willen angenommen vnd seinen kaiserlichen gnaden bey vnnsern eren vnd trewn gelobt, zugesagt vnd versprochen haben, gelobenn, zusagenn vnd versprechen auch fur vns den benanten vnnsern sun vnd all die vnnsern wissentlich mit dem brief, daz wir die berurt teding vnd bericht in allen yrenn stukhen, puncten vnd artikeln redlich vnd aufrichttiglich, vesst, stett vnd vnczuerbrochen halten vnd dawider nicht tun, noch des yemannds andern von vnnsern wegen ze tun gestattenn wellenn, noch sullenn, in khainn weis.

Ob wir aber der vorbemelten teding vnd bericht nicht haltten, dawider tun, oder yemannds andern ze tun gestatten wurden, so sullenn vnd wellenn wir seinn kaiserlichen gnaden vnd seiner gnaden erben zechenn tausentt guldein vnngrisch vnd ducaten zu vall vnd peen vnablenesslich zu bezallenn verfallenn sein, der ir gnad von vns, vnnsern erben vnd aller vnnser hab vnd gut, wie in das am pesstenn fugen wurde, selbs bekhomen mugen, alles treulich vnd ongeuerde.

Mitt vrchund des briefs besigeltt mit vnnserm vorgeanten graff Steffans von Frangipan etc. aignem anhangendem innsigel. Vnd zu merer gezeugnus vnd pesser sicherhait haben wir mit vleis gepetten den edeln vnd strenngen ritter hern Andreen Premer, verweser zu Gretz vnd den edeln vnd vessten Casparen von Hard, daz sy yre innsigel auch an den brief gehanngen haben, doch in vnd yren erben anschaden. Darunder wir vns vnd den benanten graff Bernhardin vnsern sun, fur den wir vns angenommen haben, vnd fur all vnnser erben vnuerschai-

denlich verpinden, alles daz war vnd stet ze haldenn, so vorgeschriben stet.

Geben zu Gretz, am sambstag vor sannd Thomas ^{1479.} tag des heiligen zwelifpotten, nach Kristi gepurd vircze-
^{decz. 18.} hennhundert jar vnd darnach in dem newnund sibenn-
zigistenn jare.

CLII.

1479. decz. 22. Grácz.

Frangepán István Geroltsau faluról és tartományáról lemond.

Eredetije délvidéki hártján, három hártjaszalagon lógó pecséttel, a bécsi cs. és kir. állami ltárban.

Az első veres viaszpecsét a Frangepán Istváné.

A második fekete pecsét körirata: S. ANNDRE PRAMER.

A harmadik szintén fekete pecsété: S. KASCHPAR VOM HARD.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke u. Briefe zur Geschichte des Hauses Habsburg III. köt. 266 l. (Monum. Habsburgica III.)

Regestája *Chmel*, Register II. köt. nr. 7347.

Wir Steffann von Franngipan, graf zu Modrusch, zu Zennig vnd zu Vegl, bekennen fur vnns vnd all vnnser erben vnd nachkomen, als wir vns des dorff zu Geroltsaw, Vusnutz vnd des erdreichs vnd weld daselbs, so weilennt die grauen von Cili von den grauen von Ortenburg ererbt vnd das ir lebtag lanng innehabt, vnd nach irem tod vnd abgannng auf den alledurchleuchtigisten fursten vnd herren, hern Fridreichen römischen kaiser zu allenn zeitten merer des reichs, zu Hungern, Dalmacien, Croacien etc. kunig, herczogen zu Österreich, zu Steir, zu Kernnden vnd zu Krain etc., vnnsern genedigisten herren mitsambt andern derselben von Cili steten, geslössern vnd gütern, so sy in seiner kaiserlichen gnaden erblichen lannden gehabt vnd besessen haben, geuallen ist, nach weilennt graf Vlrichs von Cili tode vnd abgannng vnderwinden haben, vnd aber genugsamlich vnderricht worden sein, daz das in seiner kaiserlichen gnaden lannden gelegen ist vnd rechtlich seinen

gnaden zugehöret, das wir vns darauf der bemelten dorff vnd erdreichs ganntz enntslagen vnd die seinen kaiserlichen gnaden volgen lassen haben wissenntlich in krafft des briefs. Also das sy nach dato ditz briefs die frey vnd ledigklich innemen, sein kaiserlich gnad vnd seiner gnaden erben besitzen, innhaben, nutzen vnd nyessen vnd allen iren frumen damit schaffen, tun vnd hanndeln sullen vnd mügen, an vnser, vnnser erben vnd nachkomen vnd menigklichen von vnsern wegenn widersprechen, irrung vnd hindernus, wir vertzeihen vnns auch für vns vnd dieselben vnnser erben vnd nachkomen aller gerechtigkeit, ob wir der an den obbemelten dorff vnd erdreich ichts hieten oder haben möchten, wie die genannt wäre, khain gerechtigkeit ausgenomen noch hindangesetzt, vnd wellen darumb zu iren gnaden khain zuspruch, anspruch, noch vordrung mer haben, weder mit recht, noch an recht in khain weis.

Wo wir aber das nicht hielten, vnd dawider tetten vnd ir gnad des schaden nemen, wie solher schad genannt wäre, khainen schaden ausgenomen, desselben schadenns sullen sich ir gnad zu vnns, vnnsern erben vnd nachkomen, vnd allem vnnserm gut halten vnd dauon bekommen, mit recht oder an recht, wie ir gnad das verlusst vnd am pesten fugen wirdet, vnd sullen vnd wellen dawider khainerlay freyhait, recht, noch gewonhait prawchen noch genyessen, vnd sol dise vnnser verschreibung dennoch bey krefften beleiben.

Beschech aber, das wir, vnnser erben vnd nachkomen wider dise verschreibung tetten, so sullen wir zusambt den berurtten schäden iren gnaden zehen tawsennt vngrisch guldein ze geben verfallen vnd schuldig, darumb dann iren gnaden all vnnser stet, guter vnd geslösser, wo wir die innhaben, recht fürphanndt sein, solanng vnntz ir gnad dieselben zehen tawsennt guldein von vnns, vnnsern erben vnd nachkomen, vnd wer dieselben vnnser stet, geslösser vnd guter zu den zeitten innhaben, ausgericht vnd bezalt werden, vnd mügen sich ir gnad derselben vnnser stet, geslösser vnd guter selbs vnderwinden, darinn dann wir, noch die vnnsern iren gnaden khainerlay widerstannd tun sullen, trewlich vnd vngeuerlich.

Des zu warem vnd vesstem vrkund mit vnnserm aigen anhanggundem innsigel besigelt. Vnd zu merer getzewgnuss vnd pesserr sicherhait haben wir mit vleis gepeten den edlen vnd strenngen ritter herrn Andreen Prämer, verweser zu Gretz vnd den edlen vnd vessten Casparn von Hard, das sy ire innsigel auch an den brief gehanngen haben, doch in vnd iren erben an schaden.

Darunder wir vnns für vnns vnd all vnns erben vnd nachkomen verpinden, alles stët vesst ze halten innhalt des briefs, der geben ist zu Gretz, an eritag sand ^{1479.} Thomans des heiligen zwelifpoten tag, nach Christi gepurd _{decz. 22.} vierzehenhundert vnd im newnundsibenzigstenn jarenn.

CLIII.

1479. decz. 26. Buda.

Mátyás király a Bakar mezővárosi nemességét néhai Frangepán Márton-tól nyert szabadalmaiban s egyéb régi jogaiban és szokásaiban megtartani ígéri.

Eredetije papíron, aljára nyomott veres pecsét maradványaival az orsz. lltárban, *MODL. 34224.* (Neoreg. a. 1648. 45.)

— — Datum Bude, in festo beati Stephani protho-
^{1479.} _{decz. 26.} martyris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo nono, regnorum nostrorum Hungarie etc. anno vigesimo secundo, Bohemie vero undecimo.

CLIV.

1481. febr. 1. Zágráb.

Ország Mihály nádor és Báthori István országbíró a Frangepán Márton által elfoglalt és Frailik nevű szolgájának adományozott Komogojna tárgyában vizsgálatot tartanak.

Eredetije papíron, hátán két pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 34228.* (Neoreg. a. 1648. 8.)

Nos Michael Orzag de Gwth regni Hungarie palatinus. et iudex comanorum, ac comes Stephanus de Bathor iudex curie serenissimi principis, domini Mathie Dei gratia regis dicti Hungarie ac Bohemie, Dalmatie, Croatiae etc., memorie commendamus, quod cum nos ad instantem et legitimam petitionem egregiorum Petri et Pauli de Zrinio unacum

Ladislao de Resetharowcz regio, ac honorabili magistro Georgio canonico ecclesie albensis capituli eiusdem ecclesie hominibus nostrum hominem videlicet magistrum Laurentium de Zegedino, de congregatione nostra generali universitati nobilium comitatus zagrabiensis feria tertia proxima ante festum purificationis virginis gloriose, ex speciali ^{jan. 30.} commissione et mandato prefati domini nostri regis prope civitatem zagrabiensem celebrata ad infrascriptam inquisitionem faciendam duxissemus destinandum, qui tandem exinde ad nos ad eandem congregationem reversi nobis uniformiter retulerunt eomodo, quomodo ipsi secundo die ^{jan. 31.} congregationis nostre pretacte in eadem civitate zagrabiensi simul procedendo, ab omnibus quibus decuisset et licuisset, nobilibus scilicet et ignobilibus, et alterius cuiusvis status hominibus, ad ipsam nostram congregationem confluentibus talem de infrascriptis scivissent certitudinis veritatem, quomodo in anno, cuius iam vigesima nona preterisset revolutio, condam magnificus Martinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes, nescitur quibus respectibus quoddam castellum prefatorum Petri et Pauli exponentium Komogoyna vocatum, in dicto comitatu zagrabiensi habitum, simulcum omnibus eiusdem castelli pertinentiis et signanter prediis Ozelzko et Brebrownycza vocatis, a manibus annotatorum Petri et Pauli exponentium minus iuste et indebite, viaque iuris absque omni occupasset, occupatumque cuidam familiari suo, Fraylyk dicto dedisset et contulisset, idemque Fraylyk vita sua comite occupative tenuisset, expostque ipso e medio sublato Hans filius eiusdem Fraylyk idem occupative teneret et conservaret, ac eodem uteretur etiam de presenti potentia mediante, in preiudicium et dampnum prefatorum exponentium valde magnum.

Datum tertio die termini prenotati, in loco memorato, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo primo. ^{1481.} _{febr. 1.}

Thwrrwcz.¹

¹ Thuróczi János sajátkezű névalírása, a ki 1481 elejétől 1486 tájáig Báthori István országbíró jegyzője. — *Századok* 1907 évf. 460 l. V. ö. a nevezett országbírónak 1481. jul. 2-án kelt oklevelével az orsz. ltárban, *MODL. 18510.*

CLV.

1481. febr. 2. Zágráb.

Országh Mihály nádor és Báthori István országbíró, számos különböző gonoszságban leledző bűnös között, a Brezei Mikszán megvakításával vádolt István modrusi comest fej- és jószágvesztésre ítélik.

Kiadása *Blagay Oklevéltár* 388 l.

Átirata Báthori István országbírónak 1489. nov. 19-én kelt oklevélben az orsz. ltárban, *MODL. 33817.* (Neoreg. a. **1527.** 28.)

— — Datum quarto die congregationis nostre pre-
^{1481.}
febr. 2. notate, in loco memorato,¹ anno Domini millesimo qua-
dringentesimo octuagesimo primo.

CLVI.

1481. febr. 20.

A velencei államtanács Veglia sziget kormányzását egy velencei nemesre ruházza, Frangepán János s a neje és leánya eltartására pedig évenként ezer aranyat utalványoz.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyásk. dipl. emlékek II. köt. 446., 447 ll.

^{1481.}
febr. 20.

MCCCCLXXX. die xx. februarii — —

CLVII.

1481. márcz. 1. Zágráb.

Mátyás király Tersán, Hrelin, Grobnik, Ozalj, Ribnik várakat, Modrus városát, Vitun, Plázi, Klucs, Vinodol, Drevenik, Dubovác és Zvecsaj várkastélyokat Frangepán Istvánnak adományozza.

Eredetije vízfoltos hártyán, melyről az aljára nyomott pecsét lekopott, az orsz. ltárban, *MODL. 33196.* (Neoreg. a. **318.** 62.)

Regestája *Kercselich*, Notitiae praeliminare 225 l.

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et grata consideratione pensatis fidelitate et multimodis obsequiorum generibus fidelium nostrorum, spectabilium et magnificorum

¹ Zágráb.

Stephani de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comitis ac Bernardini filii eiusdem, per eos primum sacre dicti regni nostri Hungarie corone, tandemque maiestati nostre sub locorum et temporum diversitate cum omni sincera fidelitatis constantia exhibitis et impensis, castrum Thersan et civitatem Modrussa, ac castella Wythwn, Plazy et Klywch, item similiter castra Hrelyn cum portu Bwcharycz ac Grobnyk, necnon castella Wynodol et Drywenyk vocata, in regno nostro Croatie habita, ac similiter castra Ozel et Rybnyk, necnon castella Dwbowacz et Zwechay nuncupata, in comitatu zagrabiensi existentia, in quorum pacifico dominio idem Stephanus comes progenitores suos ab antiquo perstitisse, seque et dictum Bernardinum filium suum persistere asserit etiam impresentiarum; item totum et omne ius nostrum regium, si quod in prefatis castris, castellis ac civitatibus, oppidis, possessionibus, portionibusque et iuribus possessionariis, ad eadem castra et castella de iure et ab antiquo pertinentibus qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, simulcum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, camp[is], fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis et vinearum promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, molendin[is et] molendinorum [locis,] et generaliter quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis [veris metis et antiquis,] ad prenominata castra et castella de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, dempto tributo seu tricesima, que in prefata civit[ate ips]orum Modrussa ext[itit] exacta, memoratis Stephano et Bernardino comitibus, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis, ex certa nostra scientia et [animo delibe]rato, deque consensu et beneplacita voluntate serenissime domine Beatricis regine, consortis nostre carissime, de novo ac nove nostre donation[is titulo] dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo

iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigificemus, dum nobis in specie fuerint reportate.

Datum Zagrabie, feria quinta proxima post festum ^{1481.} _{márcz. I.} beati Mathie apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo primo, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. vigesimo tertio, Bohemie vero duodecimo.

Ad relationem Thome prepositi de Erdewd.¹

CLVIII.

1481. jul. 25. Modrus.

Frangepán Bernát adománylevele a Modrus vármegyei Grabarkról Ostreherich Márton számára.

Kiadása *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1908 évf. 241 l.

Nos Bernardinus de Frangepanibus — — memorie commendamus — —, quod nos recensitis — — servitiis, quibus predecessores — — Martini Ostreherich — — predecessoribus nostris — — studuerunt complacere; — — preterea prefatus — — Martinus Ostreherich genitoris nostri alumpnus — — nobis ostendit et porrexit servitia; item cum essemus natus annorum vix duorum, magnifica domina domina Ysotta, mater nostra carissima extremum diem vite sue clauderet, dicto — — Martino et uxori sue — — Lucie, camerarie eiusdem genitricis nostre — — traditi et commissi sumus ad educandum usque ad annos pueritatis, — — per ipsos — — educati sumus — —: pro villa Stubal cum castello — — matura deliberatione prehabita — —, ex certaue nostra et illustris domine domine Aliuxie de Aragonia de Marzano, consortis nostre carissime voluntate et scientia — — quandam villam nostram Grabrk vocatam, in comitatu nostro modrussiensi situatam — — prefato Martino Ostreherich, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis — — dedimus, donavimus et contulimus, immo

¹ A szövegtől eltérő kancelláriai följegyzés a szöveg alatt az oklevél alsó jobb felén.

damus, donamus et conferimus in eum et heredes universos
— — iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possiden-
dum pariter et habendum — —

Datum Modrussie in civitate nostra, anno ab incar-
natione Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo ^{1481.}
primo, in festo beati Jacobi apostoli. _{jul 25.}

Nos itaque — — omnia suprascripta ratificamus et
confirmamus sibi et heredibus, insuper — — villam vocha-
tam Uilohouaz — — iure perpetuo sibi et heredibus suis
damus, donamus et confirmamus — —

CLIX.

1483. aug. 16.

A kníni káptalan előtt Zrínyi Péter és fia Pál Frangepán György fiait
Busán vármegye, Hotes, Osztrovicza és Potajan várak felkérésétől tiltják.

Eredetije papíron, hátán pecsét nyomaival az orsz lltárban, *MODL*
33149. (Neoreg. a **315.** 52.)

Nos capitulum ecclesie tyniniensis, memorie commen-
damus tenore presentium significantes quibus expedit uni-
versis, quod nobilis Mathias Jwkouich span dictus, familiaris
magnificorum Petri de Zrin comitis ac Pauli filii eiusdem
de eadem, in personis ipsorum coram nobis personaliter
constitutus per modum protestationis et inhibitionis nobis
significare curavit in hunc modum, quod prout ipsi per-
cepissent et percipere potuissent, similiter magnifici Iwan et
Andreas, ac fratres ipsorum carnales, comites modrussienses
etc., filiique condam similiter magnifici Georgii, nescitur
quo motivo ducti sibi ipsis a regia serenitate comitatum de
Busane et castra Hotes, Ostrouicza et quendam monticulum,
in quo alias castrum Potayan dictum constructum fuit,
similiter a regia serenitate impetrarunt et inscripserunt, seu
impetrare et inscribere niterentur in preiudicium et dero-
gamen ipsorum protestantium valdemagnum.

Facta igitur huiusmodi protestatione et inhibitione,
prefatus Mathias Jwkouich nominibus et personis quibus
supra prefatam regiam serenitatem ab huiusmodi eorundem

comitatus de Busane ac castrorum Hotes, Ostrouicza et loci, in quo castrum Potayan alias fuit, in eodem comitatu existentium asscriptione, donatione et alienatione, prefatos vero Iwan, Andream, necnon fratres eorundem comites predictos et alios quospiam ab huiusmodi eorundem inpetratione, inscriptione, occupatione, detentione, usurpatione et quovismodo seu colore se in eandem et eadem intromissione, litterarum etiam quarumcunque emanatione et emanari procuratione, factis vel fiendis, prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis publice et manifeste, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum sequenti die festi assumptionis beate Marie ^{1483.} virginis gloriose, anno Domini millesimo quadringentesimo _{aug. 16.} octuagesimo tertio.

CLX.

1484. jun. 30. Róma.

Vespucci Guido Antal a pápai udvarnál levő firenzei követ jelenti, hogy Frangepán János a velenceiek elleni szövetségbe való föl vételét kérte követe útján a pápától, mivel Velenceze Veglia szigetét elrabolta tőle és hogy kérését teljesítették is, meghagyván neki, hogy minden erejével támadja meg a köztársaságot.

Regestája *Rad jugoslav. akad.* XVIII. köt. 238 l.

CLXI.

1485. nov. 7. Lábvár.

Pechibán János dalmátországi vicebán tanuvallató parancsa Frangepán János részére, a kníni káptalanhoz, az osztrosácsi ítélőszéknek a szokoli ítélőszéktől, ennek pedig a kníni főítélőszéktől való függése tárgyában.

A kníni káptalannak 1485. nov. 9-én kelt tanuvallató leveléből hátrább.

Amicis suis honorandis capitulo ecclesie tyniniensis, Johannes Pechiban regnorum Dalmatie et Croatie vicebanus amicitiam paratam cum honore.

Dicitur nobis in personis magnifici Johannis de Franganibus, comitis Cetine ac generose domine Dorothee, relicte condam magnifici Johannis comitis Blagay, quomodo ipsi a nobilibus croatis comitatus et sedis tyniniensis ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque sacre corone regni Hungarie fideliter observandam inquirere, rescire et experiri vellent, utrum sedes iudiciaria de Ostrosacz a primevo et antiquo tempore semper fuisset et pronunc esset cum omni iurisdictione, litibus et causis ex constitutione condam serenissimi domini Sigismundi imperatoris et regis Hungarie ad sedem iudiciariam comitatus de Zokol deputata et subiecta, et utrum ipsa sedes iudiciaria de Zokol semper ab evo fuisset una ex sedibus iudiciariis sub et ad comitatum, ac sedem generalem et orig[ina]lem omnium croatorum tyniniensem pertinens, et utrum cause litigiose in dictis sedibus de Ostrosacz et Zokol mote et inchoate per modum appellationis ex iure antiquo ad dictam sedem generalem et originalem tyniensem cum omni iurisdictione, iuxta continentiam privilegiorum dicti domini Sigismundi imperatoris deduci debeant an non, ubi de vestro indigerent testimonio.

Quapropter vestram rogamus amicitiam per presentes diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Thomas Buchich de eadem vel Georgius Bosichkouich de Bwhay, sive Georgius Kachich de Razwayawaz aliis absentibus homine¹ domini nostri regis illuc accedendo ad predictam sedem iudiciariam tyniensem resciat, inquirat et experiatur de premissis mere certitudinis veritatem, et prout exinde vobis veritas constiterit, eidem domino nostro regi fideliter rescribatis.

Datum in Laabwar, feria secunda proxima ante festum beati Martini confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto. 1485.
nov. 7.

¹ homo *helyett hibásan*.

CLXII.

1485. nov. 9.

A kníni káptalan tanuvallató levele Frangepán János számára az osztró-
sácsi ítélőszéknek a szokoli ítélőszéktől s ennek a kníni főítélőszéktől
való függése tárgyában.

Eredetije vizrongálta papíron, hátán pecsét nyomaival a kismartoni
főlltárban, *Repos. 42. I. 81.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 176 l.

Serenissimo ac invictissimo principi et domino, domino
Mathie Dei gratia regi Hungarie, Bohemie etc., domino
ipsorum naturali gratiosissimo capitulum ecclesie tyniniensis
orationum suffragia cum perpetua fidelitate.

Vestra noverit eadem serenitas, nos litteras egregii
Johannis Pechiban, regnorum vestre serenitatis Dalmatie et
Croatie vicebani inquisitorias, pro parte spectabilis et magni-
fici domini Johannis de Frangapanibus comitis Cetine etc.
emanatas, nobis sonantes recepisse in hec verba: Amicis
suis honorandis capitulo ecclesie tyniniensis Johannes Pe-
chiban regnorum Dalmatie et Croatie vicebanus — — *stb.*,
l. Pechibán János 1485. nov. 7-én kelt oklevelét elébb. —

Nos igitur ipsius egregii Johannis Pechiban vicebani
iustis requisitionibus annuentes, una cum prefato Thoma
Buchich vestre serenitatis homine, in predictis litteris inter
alios nominatim conscripto nostrum hominem, videlicet
venerabilem virum dominum Thomam Radywoychich, archi-
diaconum werhrecensem, socium et concanonicum nostrum
ad premissa fideliter exequenda nostro pro testimonio trans-
miseramus fidedignum, qui demum exinde ad nos reversi
nobis consona voce retulerunt eo modo, quomodo ipsi die
nov. 7. predicta videlicet feria secunda proxima ante festum beati
Martini ad predictam sedem iudiciariam nobilium croatorum
comitatus et sedis tyniensis pariter accessissent, de premis-
sis mere certitudinis veritatem inquirentes et sciscitantes,
tandem inib[i] eadem die vicebanus predictus ac iudices et
prestaldi iurati dicte sedis, cum quampluribus nobilibus
potioribus dicti comitatus pro tribunali iudiciali consedentes,

ad requisitionem dicti hominis vestre serenitatis, presente dicto nostro testimonio, ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque sacro vestro regio diademati fideliter observandam conscientiose dixerunt atque fassi sunt, quod prefata sedes iudiciaria de Ostrosacz a primevo et antiquo tempore semper fuisset et pronunc esset cum omni iurisdictione, litibus et causis, ex constitutione condam serenissimi domini Sigismundi imperatoris et regis Hungarie ad sedem iudiciariam comitatus de Zokol deputata et subiecta, incipiendo a metis castri regii Kruppa vocati, exclusive usque ad metas districtus Dresnyk, inclusive cum omnibus provinciis, districtibus, oppidis, villis et possessionibus inter dictas metas et districtus adiacentibus; insuper quod ipsa sedes iudiciaria de Zokol semper ab evo fuisset una ex sedibus iudiciariis sub et ad comitatum, ac sedem generalem et originalem omnium croatorum tyniensem pertinens et quod cause litigiose in dictis sedibus de Ostrosacz et Zokol mote et inchoate per modum appellationis, ex iure antiquo ad dictam sedem generalem et originalem tyniensem, cum omni iurisdictione, iuxta continentiam privilegiorum dicti domini Sigismundi imperatoris deduci debeant et teneantur.

Datum feria quarta proxima ante predictum festum beati Martini confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto supradicto. 1485.
nov. 9.

CLXIII.

1485. nov. 22. Bécs.

Mátyás király kiváltságlevele a zengi káptalan számára, a kezére került Zeng város jövedelméből a Frangepánok által évenként adott ötven arany kiutalványozásáról.

Kiadása *Farlati*, *Illyricum sacrum* iv. köt. 130 l. Töredékesen *Wenzel*, *Kritikai tanulmányok* 42 l.

— — Datum Vienne, in festo beate Cecilie, anno 1485.
nov. 22.
Domini 1485.

CLXIV.

1486. febr. 7. Buda.

Frangepán Bernát adománylevele, a Balsa Ambrusnak adományozott Zágráb megyei Jeskovo és Szemenistye falukról.

Eredetije hártján, lila, zöld és rózsaszínű selyemmel körül sodrott kender zsinóron lógó, veres ép gyűrűpecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 33136.* (Neoreg. a. **316.** 3.)

A pecséten látható czímer: Kerek talpú vágott paizs felső mezejében hatágú csillag, az alsó mező üres.

Nos Bernardinus de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrussie comes, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis, meritisque ac preclaris complacentiis fidelis nostri, egregii Ambrosii filii Andree Balze de Bozilewo, per eum nobis sub locorum et temporum varietate summa diligentia exhibitis et impensis, quorum intuitu volentes sibi gratiosa occurrere remuneratione, ad ipsius supplicationis instantiam, per eum nobis porrectam, ex certa nostra scientia, aliisque rationibus animum nostrum ad id moventibus, matura superinde unacum fidelibus proceribus nostris deliberatione prehabita possessiones seu villas nostras Jeskovo et Zemenyschye vocatas, in comitatu zagabiensi habitas, simulcum cunctis earum utilitatibus, fructuositatibus, commoditatibus, iuribus, iurisdictionibus et pertinentiis universis, terris arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, fenilibus, silvis, nemoribus, rubetis, campis, fluviis, aquis aquarumque decursibus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promonthoriis, molenadinis et eorum locis, planisque, redditibus et obventionibus, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, cum earum universis metis veris et antiquis limitibus, omni videlicet eo iure et dominio, quibus eedem ville per nos hactenus tente extiterunt et possesse, prefato Ambrosio, suisque heredibus et posteritatibus universis nove nostre

donationis titulo dedimus, donavimus et in evum contulimus, immo damus, donamus et conferimus per presentes, per eundem, eiusque successores et superstites quoslibet perpetuo iure et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, nil iuris, nilve proprietatis et domini nobis, aut heredibus et successoribus nostris in eisdem reservando, sed totum ius, omnemque iuris et domini proprietatem earundem in prefatum Ambrosium, ac heredes successoresque, et posteritates universos omnino transferentes et redundantes eo modo, quod si temporum in successu idem Ambrosius, vel heredes et posteritates eius dictas villas cum suis pertinentiis a se vendere vel impignorare, seu quovis alio modo alienare voluerint, liberam habeant cuicumque vendendi, impignorandi, legandi, conferendi et alienandi potestatis facultatem.

Promittimus insuper, ac itidem per heredes et posteritates nostros universos firmiter observari volumus et iniungimus memoratum Ambrosium, eiusque heredes et successores universos in dictis villis et earundem pertinentiis contra quoslibet impeditores seu impedientes protegere, tueri, defensare et conservare harum nostrarum, sigilli nostri autentici communitarum vigore et patrocinio litterarum mediante, quas eodem sigillo nostro autentico pendentibus roboratas eidem Ambrosio in perpetuam rei memoriam et firmitatem duximus concedendas.

Datum Bude, feria tertia in carnis privio, anno Domini ^{1486.}
millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto. febr. 7.

CLXV.

1486. febr. 22. Buda.

Mátyás király adománylevele Frangepán Miklós számára, a Gecske vármegyei Dabar, Zitnik, Szvojcza, Tribiszko és Brizna falukról.

Eredeti je hártján, alján papírral fedett pecséttel az orsz. lltárban, MODL. 38550. (Frangipani-iratok nr. 80.) Átirata Mátyás király 1486. jun. 8-án kelt kiváltságlevelében hátrább.

Commissio propria domini
regis.¹

Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelis nostri, spectabilis et magnifici Nicolai comitis de Frangapanibus etc., per eum primum sacre regni nostri Hungarie corone, deindeque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate, cum omni fidelitatis constantia exhibitis et impensis, possessiones Dabar, Zythnyk, Zwoycha, Trybyzko et Bryzna vocatas, necnon tributum in eadem Dabar exigi solitum, omnino in districtu Gaczka habitas, in quorum pacifico dominio progenitores suos² ab antiquo perstitisse seque persistere asserit etiam de presenti; item totum et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem possessionibus et tributo etiam alias qualitercunque haberemus aut eedem et idem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, molendinis et molendinorum locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis, premissis sicut prefertur stantibus et se habentibus, memorato Nicolao comiti, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis de consensu et beneplacita voluntate illustrissime domine Beatricis regine, consortis nostre carissime, nove nostre donationis titulo dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas pariter et habendas, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigifaciemus, dum nobis in specie fuerint reportate.

¹ A szövegtől eltérő írással.

² Az átiratból hiányzik.

Datum Bude, feria quarta proxima ante dominicam
Oculi, anno Domini millesimo quadringentesimo octogesimo^{1486.}
sexto, regnorum nostrorum Hungarie etc. anno¹ vigesimo
nono, Bohemie vero decimo septimo. febr. 22.

CLXVI.

1486. febr. 22. Buda.

Mátyás király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, hogy Frangepán Mik-
lóst Dabar, Zitnik, Szvojczá, Tribiszko és Brizna faluk birodalmába
beiktassa.

A kníni káptalan 1486. ápr. 3-án kelt iktató jelentéséből hátrább.

Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie etc., fide-
libus nostris capitulo ecclesie tyniensis salutem et gratiam.

Cum nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus
servitiis fidelis nostri, spectabilis et magnifici Nicolai comitis
de Frangapanibus etc., per eum primum sacre regni nostri
Hungarie corone, deindeque maiestati nostre sub locorum
et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhi-
bitis et impensis, possessiones Dabar, Zythnyk, Zwoycha,
Trybythzko et Bryzna vocatas, necnon tributum in eadem
Dabar exigi solitum, omnino in districtu Gaczka habitas, in
quorum pacifico dominio progenitores suos ab antiquo
perstitisse, seque persistere asserit etiam de presenti; item
totum et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem
possessionibus et tributo etiam alias qualitercunque habe-
remus, aut eodem et idem nostram ex quibuscunque cau-
sis, viis, modis et rationibus concerneret maiestatem,
simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet,
premissis sicut prefertur stantibus et se habentibus, memo-
rato Nicolao comiti, ipsiusque heredibus et posteritatibus
universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium
exinde confectarum nove nostre donationis titulo imperpe-
tuum contulerimus, velimusque eundem in dominium earun-
dem et ipsius iuris nostri regii in eisdem habiti per nostrum
et vestrum homines legitime facere introduci.

¹ Az átiratból hiányzik.

Mandamus igitur fidelitati vestre harum serie firmiter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Martinus Ladowikowich¹ aut Mathko Nowakowich,² sive Michael aut Mathesa Deesych³ aut Paulus Nemanych⁴ de Busan aliis absentibus homo noster ad facies dictarum possessionum Dabar, Zythnyk, Zwoycha, Trybythzko et Bryzna, ac tributi in eadem Dabar, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatum Nicolaum comitem in dominium earundem, statuaturque easdem et idem eidem premissis iure ipsi incumbenti, ac nomine iuris nostri regii in eisdem habiti perpetuo possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum Nicolaum comitem bani vel eius vicebani regni nostri Croatiae in presentiam ad terminum competentem, rationem contradictionis eorum⁵ reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, (vicinorum etiam et)⁶ commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt nominibus, terminoque assignato eidem bano vel vicebano regni nostri Croatiae more solito rescribatis.

Datum Bude, feria quarta proxima ante dominicam

^{1486.}
^{febr. 22.} Oculi, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto.

CLXVII.

1486. ápr. 3.

A kníni káptalan Frangepán Miklóst Dabar, Zitnik, Szvojesa, Tribiszko és Brizna birtokok birodalmába beiktatja.

Eredetije szakadozott hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 38551.* (Frangipani-iratok nr. 81.) Átirata Mátyás király 1486. jun. 8-án kelt kiváltságlevelében hátrább.

¹ Lodomkovich az 1486. jun. 8-iki kiváltságlevelben.

² Nowakowith *u. o.*

³ Desyth *u. o.*

⁴ Nemanisth *u. o.*

⁵ eorundem *u. o.*

⁶ vicinorumque et *u. o.*

Spectabili et magnifico domino, domino Mathie Gereb de Wyngarth, regnorum Dalmatie, Croatiae ac totius Slavonie bano, [d]omino ipsorum honorando capitulum ecclesie tyniensis debitam reverentiam et honorem.

Vestra noverit eadem magnificentia, nos litteras serenissimi ac invictissimi principis et domini nostri, domini Mathie Dei gratia regis Hungarie, Bohemie etc., domini nostri naturalis gratiosissimi introductorias et statutorias, pro parte spectabilis et magnifici domini Nicolai de Frangapanibus emanatas nobis sonantes sumpmo cum honore recepisse in hec verba: Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie — — *stb., l. Mátyás király 1486. febr. 22-én kelt iktató parancsát elébb.* —

Nos igitur prefati serenissimi domini nostri regis mandatis obedire cupientes ut tenemur, una cum prefato Paulo Neřmanich [de] Busan regie maiestatis homine in predictis litteris inter alios nominatim conscripto nostrum hominem, videlicet honorabilem virum, dominum Thomam Radywoychich¹ presbyterum, [socium] et concanonicum nostrum ad premissas introductionem et stationem faciendas nostro pro testimonio transmiseramus fidedignum, qui demum exinde ad n[os] reve[rsi] nobis consona voce retulerunt eo modo, quomodo ipsi in festo ramispalmarum proxime pre-^{márcz. 19.}terito ad facies predictarum possessionum Dabar, Zyt[hnyk, Z]woycha, Trybythzko et Bryzna, ac tributum in dicta Dabar, in districtu Gaczke existentium habitatum pariter accessissent, vicinis et commetaneis ea[rundem videlicet] Gasparo et Georgio Twmpichi de Nagrabarye, Lodovico Jwrsich, Martino et Petro filiis eiusdem de sub Brynnya, Nicolao Babonos[ich] de Zmekrich,² Thoma Bachich de Zudcha, Petro, Nicolao, Iwano et Georgio Guzzych de Twran, Iwano Bwnych de Corbavia et L[uca] Knappich de Kozyane inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introduxissent prefatum magnificum Nicolaum comitem in dominium dictarum p[ro]ssessionum et tributum, statuissentque easdem et

¹ Radywoychyth az 1486. jun. 8-iki kiváltságlevéiben.

² Zmekrisch u. o.

idem eidem et suis heredibus, cum cunctis earundem et eiusdem utilitatibus et pertinentiis, premisse donationis et iuris regii titulis ei incumbentibus perpetuo possidendas et habendas, ipsis regie maiestatis et nostro hominibus in facie predictarum possessionum et tributi legitimis diebus residentibus nullo contradictore inibi apparente.

In quorum testimonium atque robur perpetue firmitatis presentes cum appensione sigilli nostri duximus concedendas.

Datum sedecimo die diei stationis prenotate, anno ^{1486.} apr. 3. Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto supradicto.

CLXVIII.

1486. ápr. 12.

Frangepán Bernardin modrusi jószágának Ostriharišč Márton és Klinčič Iván által készített urbáriumá.

Kiadása *Sladović*, *Pověst* 73 1 *Kukuljević*, *Acta croatica* 125 1. *Lopašić*, *Hrvatski urbari* I. köt. 27 1. *Šurmin*, *Hrvatski spomen.* I. köt. 308 1. (*Monum. hist.-iurid. slav. merid.* v. VI.)

^{1486.} apr. 12. — — Let gospodnih 1486. aprila dan 12. — —

CLXIX.

1486. jun. 8. Buda.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Miklós számára, Dabar, Zitnik, Szvojcsa, Tribiszko és Brizna falukról.

Eredetije szakadozott és vízfoltos hátyán, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 38552.* (Frangipani-iratok nr. 82.)

Commissio propria domini
regis.¹

Mathias Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, necnon Slesie et lucemburgensis dux, marchioque Moravie et Lusatie etc.

¹ A szövegtől eltérő írással.

Congruit regie celsitudini et ad laudem accedit perennem, ut servitores de se benemeritos, qui vel preclaris virtutibus, vel fidelibus servitiis eorum aliqua bona a sua celsitudine promeruerunt, in eisdem sua clementia gratiose foveat, conservet, et donata privilegiorum suorum patrocinio stabiliat et confirmet.

Proinde ad universorum notitiam, tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod pro parte et in persona fidelis nostri, spectabilis et magnifici Nicolai comitis de Frangapanibus exhibite sunt nobis et presentate quedam bine littere, une nostre donationales patententes in pargameno, sigilloque nostro secreto, quo ut rex Hungarie utimur, impressive confecte, quibus mediantebus nos consideratis fidelitate et servitiis eiusdem comitis Nicolai, possessiones Dabar, Zythnyk, Zwoycha, Trybizko et Bryzna vocatas, necnon tributum in eadem Dabar exigi solitum, omnino in districtu Gaczka habitas, simulcum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet nove nostre donationis titulo eidem comiti Nicolao, suisque heredibus imperpetuum contulisse dinoscimur, altere vero honorabilis capituli ecclesie tinniniensis super earundem possessionum et tributi legitima statutione privilegialiter emanate tenorum infrascriptorum, supplicatumque extitit maiestati nostre, ut easdem litteras ratas, gratas et acceptas habentes, litterisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum inseri et inscribifacientes, pro eodem Nicolao comite, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignaremur. Quarum primarum nostrarum videlicet donationalium tenor is est: Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie — — *stb.*, *l. Mátyás király 1486. febr. 22-én kelt oklevelét elébb.* —

Aliarum videlicet statutorialium tenor talis est: Spectabili et magnifico domino, domino Mathie Gereb de Wyngarth — — *stb.*, *l. a kníni káptalan 1486. apr. 3-án kelt oklevelét elébb.* —

Nos igitur humillimis et devotis supplicationibus pro parte dicti Nicolai comitis nostre modo quo supra porrectis maiestati regia benignitate exauditis et clementer admissis,

prescriptas litteras non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio et suspitione carentes, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos acceptamus, approbamus et ratificamus, easque et omnia in eis contenta pro prefato Nicolao comite, suisque heredibus et posteritatibus universis perpetuo valituras confirmamus presentis scripti patrocinio mediante.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici duplicis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus reverendi in Christo patris, domini Johannis episcopi ecclesie waradiensis, aule nostre secretarii cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ^{1486.} _{jun. 8.} quadringentesimo octogesimo sexto, Bude sexto idus iunii, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. vigesimo nono, Bohemie vero decimo octavo, venerabilibus in Christo patribus dominis, Ladislao Gereb electo et confirmato ecclesie albensis transsilvane, apostolice sedis legato, strigoniensi sede vacante, Petro archiepiscopo collocensi, Gabriele cardinale agriensis, prefato Johanne waradiensis, Osvaldo zagrabiensis, Sigismundo quinquecclesiensis, Urbano electo et confirmato iauriensis, summo thesaurario nostro, Alberto wesprimiensis, Johanne chanadiensis, Nicolao waciensis, fratre Gregorio nittriensis, Johanne sirimiensis et Mathia electo boznensis ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus; item spectabilibus et magnificis Emerico de Zapolya comite perpetuo terre scepusiensis et predicti regni nostri Hungarie palatino, comite Stephano de Bathor iudici curie nostre et waywoda transilvano, Mathia Gereb de Wingarth regnorum nostrorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bano, Andrea de Zokol et Francisco de Harasth zewriniensibus banis, Ladislao de Pakos thavernicorum, Wilhelmulo comite de Zagoria dapiferorum, Johanne Ernusth de Chakthornya pincernarum, Ladislao Orzag de Gwth agazonum nostrorum regalium magistris, Paulo de Kynys

themesiensi et Nicolao Banffy de Lyndwa posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

CLXX.

1486. szept. 30. Bihács.

Bodó Gáspár és Korotnai János kiküldött királyi bírák Dresnek földjét a lakosokkal szemben Frangepán Miklósnak ítélik.

Mátyás király 1487. febr. 24-én kelt kiváltságleveléből hátrább.

Nos Gaspar Bodo de Gewrgy, magister ianitorum reginalis maiestatis et comes tholnensis ac magister Johannes de Korothna, comes simigiensis et prothonotarius palatinalis, in regnisque Sclavonie, Dalmatie et Croatie pro exaudiendis, revidendis, complanandisque et discutiendis querimoniis cunctorum incolarum dictorum regnorum per regiam maiestatem iudices cum plena auctoritate deputati, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nobis feria quinta proxima ante festum beati Michaelis archangeli in civitate bihigiensi^{szept.28.} ad audiendas et discutiendas querimonias coram nobis querulantium pro tribunati consedentibus, Nicolaus Grykchych et Valentinus Blasyewych, in personis nobilium et incolarum districtus de Dresnyk, de medio aliorum querulantium nostram exurgentes in presentiam, presente ibidem et audiente spectabili et magnifico domino Nicolao comite de Frangapanibus, contra eundem proposuerunt eo modo, quomodo temporibus preteritis nonnullos ex ipsis nobilibus, nullis culpis et demeritis exigentibus, captivasset captosque in suis vinculis conservari, resque et bona ipsorum minus iuste et indebite abstulisset; insuper diversis calumpniis exquisitis, contra eorum antiquam consuetudinem eosdem dicaret et ad solutionem huiusmodi taxe compelleret, multisque aliis et diversis turbationibus et dampnis eos turbaret et inquietaret in preiudicium et dampnum dictorum actorum, periculumque valdemagnum, ex parte cuius iudicium vellent.

Quo audito Stephanus litteratus de Godesna pro predicto domino Nicolao comite, cum procuratoriis litteris palati-

nalibus in eandem nostram exurgens presentiam respondit tali modo, quod idem dominus Nicolaus comes ad premissa obiecta predictorum actorum respondere minime teneretur, neque vellet, eo quod districtus seu terra Dresnyk predicta cum suis cunctis utilitatibus ipsius Nicolai comitis foret hereditaria, universique populi ipsam terram Dresnyk inhabitantes et colentes non nobiles, sed populares, sui que iobagiones instar ceterorum suorum iobagionum popularium existerent et haberentur, sicque ipsi populi et iobagiones sui cum ipso Nicolao comite tanquam domino eorum nequaquam haberent vel possent aliquo modo litigare. Et ibidem in horum verborum suorum declarationem quasdam tres litteras, unam scilicet olim domini Andree regis, secundam invictissimi principis domini Mathie Dei gratia Hungarie, Bohemie etc. regis, domini nostri gratiosissimi, tertiam vero capituli zagradiensis nostrum produxit in conspectum. Quarum prime, scilicet ipsius condam domini Andree regis littere privilegialis, sigillo eiusdem independenti communitate tenor talis est: Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex — — *stb., l. III Endre 1292. február 26-án kelt adománylevelét Frangepán Oklevéltár I. köt. 28 l. —*

Altera vero ipsarum, scilicet dicti domini nostri domini Mathie regis littera donationalis Bude, in festo beatorum ^{1475.} Petri et Pauli apostolorum, in anno Domini millesimo _{jun. 29.} quadringentesimo septuagesimo quinto, regnorum suorum anno Hungarie etc. anno decimo octavo, Bohemie vero septimo, ad propriam commissionem eiusdem domini nostri regis patenter edita, sigilloque eiusdem secreto, quo ut rex Hungarie utitur, ab intra in inferiori margine vallata exprimebat, quod idem dominus noster rex attentis et consideratis fidelitate et servitiis fidelis sui dilecti, spectabilis et magnifici predicti Nicolai de Frangapanibus, per eundem primum sacre dicti regni sui Hungarie corone, tandemque sue maiestati sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhibitis et impensis, castrum Thersecz et oppidum similiter Thersecz nuncupatum, necnon districtus sive generationes Newgrad et Dres-

nyk cum earundem pertinentiis, ac possessiones Kwznych et Rwncza vocatas, omnino in comitatu zagrabiensi existentia, in quorum pacifico dominio idem Nicolaus comes progenitores suos ab antiquo perstitisse, seque eotunc persistere asseruisset, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, litteris in eisdem declaratis, premissis sicut prefertur stantibus et se habentibus, memorato Nicolao comiti, suisque heredibus et posteritatibus universis nove sue regie donationis titulo dedisset et contulisset.

Tertia siquidem et ultima earum, videlicet memorati capituli zagrabiensis littera quintodecimo die ferie quarte proxime post festum ad vincula beati Petri apostoli, in predicto anno gratie millesimo quadringentesimo septuagesimo ^{1475.} _{aug. 16.} quinto preteritum privilegialiter confecta, sigillo eiusdem inpendenti communita declarabat, quod Benedictus Radosewych de Klokoch regius ac honorabilis magister Michael de Reyffnychz canonicus dicte ecclesie zagrabiensis ipsius capituli eiusdem ecclesie homines ad regium litteratorium mandatum transmissi, in iamdicta feria quarta proxima post dictum festum ad vincula beati Petri apostoli in dicto anno _{aug. 2.} preteritum ad facies prescriptorum castri Thersecz et oppidi similiter Thersecz nuncupatorum, necnon districtus sive generationis Newgrad et Dresnyk, ac earundem pertinentiarum, possessionumque Kwznyk et Rwncza appellatarum, in predicto comitatu zagrabiensi existentium, vicinis et cometaneis eorumdem et ipsarum universis, litteris in eisdem nominatim conscriptis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo eadem castrum et oppidum Thersecz, districtusque generationes et possessiones prenotatas simulcum suis cunctis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet prefato domino Nicolao comiti, et eiusdem heredibus et posteritatibus universis premisse regie donationis titulo perpetuo possidendum statuissent, nemine contradictore existente.

Quibus presentatis, procuratoribusque partium eisdem in premissis per nos iudicium et iustitiam preberi postulanti-
tibus, quia prefatus olim dominus Andreas rex in predicto anno gratie millesimo ducentesimo nonagesimo secundo pretactam terram Dresnyk appellatam cum suis pertinentiis,

sub metis et terminis in predictis litteris eiusdem specificatis, vigore earundem litterarum suarum, presentibus in superioribus verbaliter insertarum memorato condam Stephano bano, filio comitis Stephani, predecessori et progenitori iamfati Nicolai comitis donasse et contulisse, et eandem per Petk hominem suum regium et idoneum testimonium dicti capituli zagrabiensis eidem Stephano bano statui fecisse; postremo vero antelatus dominus Mathias rex, modernus dominus noster gratiosissimus, fidelibus servitiis ipsius Nicolai comitis in causam attracti requirentibus et exigentibus, eandem terram Dresnek nomine districtus seu generationis Dresnyk et Newgrad, prout per pretactas litteras eiusdem donationales edocebamur, in prescripto anno verbi incarnati millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto pro fidelibus servitiis ipsius Nicolai comitis eidem Nicolao comiti, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis modo simili imperpetuum contulisse, et iuxta domini nostri regis donationem regius et capituli zagrabiensis ecclesie homines eundem districtum seu generationes Dresnyk et Newgrad simulcum aliis possessionibus, oppido et castro, modo et ordine in eisdem litteris statutoriis dicti capituli zagrabiensis contentis sepefato Nicolao comiti, suisque heredibus, nemine contradicente, imperpetuum statuisset ex premissis reperiebantur manifeste, propter quod idem districtus Dresnyk simulcum suis cunctis pertinentiis quibuslibet sepenominato Nicolao de Frangapanibus comiti etc., eiusdemque heredibus et posteritatibus universis relinqui et committi, per hocque iidem incole et inhabitatores ipsius terre seu districtus Dresnyk tanquam terras eiusdem Nicolai comitis colentes et inhabitantes contra eundem Nicolaum comitem, tanquam dominum terre inhabitationis eorum ab huiusmodi litium seu causarum motione et processibus cessare debere nobis, necnon electis ac iuratis et iudicibus nobilium, ceterisque proceribus et nobilibus zagrabiensis et tinniensis predictorum et aliorum comitatum nobiscum in examine presentis cause existentibus cernebatur: eorundem itaque electorum et iuratorum, iudicum nobilium, ceterorumque procerum dicatorum comitatum

quesito superinde et assumpto consilio prematuro, prenomi-
natam terram sive districtus Dresnyk et Newgrad simulcum
pretactis aliis villis, oppido et castro, in dictis litteris regiis
donationalibus contentis et expressatis, ac pariter cum cun-
ctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet sepedicto Ni-
colao de Frangapanibus comiti, ac eiusdem heredibus et
posteritatibus universis, iure sibi ex premissis incumbenti,
decernentes et adjudicantes relinquimus et commisimus
iure perpetuo ac in sempiternum possidendum, tenendum
pariter et habendum, immo relinquimus et committimus
predicta auctoritate regia nobis in hac parte attributa et
iustitia mediante, salvo iure alieno.

In cuius rei testimonium presentes litteras nostras
privilegiales, pendentium sigillorum nostrorum munitione
vallatas eidem domino Nicolao comiti duximus concedendas.

Datum in civitate bihigiensi prefata, tertio die termini
prenotati, anno Domini millesimo quadringentesimo octo-^{1486.}
gesimo sexto. szept.30.

CLXXI.

1487. febr. 24.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Miklós részére, Dresnek földjéről,
Tersácz váráról és városáról, továbbá Kuzmik és Runcza falukról.

A zágrábi káptalannak 1492. máj. 7-én Frangepán Miklós részére
egy nyolcz levélből álló hártayfüzetben lévő átiratában, melyről a függő
pecsét hiányzik, az orsz. lltárban, *MODL. 38485.* (Frangipani-iratok nr. 89.)

Commissio propria domini
regis.¹

Mathias Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie,
Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulga-
rieque rex, ac Austrie, Slesie et lucemburgensis dux, nec-
non Lusacie et Moravie marchio, omnibus Christi fidelibus,
presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris
salutem in omnium Salvatore.

¹ A káptalan átiró levele említi, hogy a függő pecsétes eredeti
hártaya oklevélre ez a kancelláriai feljegyzés fel volt írva.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod fidelis noster, spectabilis et magnificus Nicolaus comes de Frangapanibus etc. exhibuit et presentavit nobis quasdam quatuor litteras, primas scilicet condam domini Andree regis super quadam terra Dresnek vocata donationales, et simul reambulationes distinctionesque metarum eiusdem terre in se continentes, duplici suo sigillo impendenti consignatas, alteras vero nostras similiter donationales super castro Thersacz et oppido consimiliter Thersacz, necnon districtibus sive generationibus Newgrad et Dresnek prescripta, ac possessionibus Kwzmych et Rwncza vocatis, omnino in comitatu zagrabiensi existentibus et habitis, tertias autem honorabilis capituli ecclesie zagrabiensis superinde statutionales privilegialiter emanatas, quartas deinde et ultimas fidelium nostrorum, egregiorum Gaspar Bodo de Gewrgy ianitorum reginalium magistri ac Johannis de Korothna prothonotarii palatinalis modo simili privilegialiter, pendentibus eorum sigillis consignatas, quibus mediantibus iidem superiori anno, cum scilicet nos eosdem pro audiendis, revidendisque et discutendis cunctis litibus et querimoniis incolarum eorundem regnorum nostrorum Dalmatie et Croatie ac Sclavonie cum plena auctoritate nostra ad eadem regna nostra deputaveramus, prefatum castrum ac oppidum, generationes sive districtus et possessiones eidem comiti perpetuo possidendum adiudicasse dinoscuntur, tenorum infrascriptorum, supplicans maiestati nostre, ut easdem litteras et singula in eis contenta ratas, gratas et accepta habentes pro ipso comite Nicolao, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignemur. Quarum quidem litterarum, prime videlicet Andree regis tenor talis est: Andreas Dei gratia Hungarie — — rex — — *stb.*, *l. III. Endre 1292. febr. 26-án kelt oklevelét a Frangepán Oklevéltár I. köt. 28 l. —*

Alterius vero, videlicet nostre tenor sequitur huiusmodi: Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie, Bohemie — — *stb.*, *l. Mátyás 1475. jun. 29-én kelt adománylevelét elébb. —*

Tertie vero, scilicet capituli ecclesie zagrabiensis tenor

sequitur in hec verba: Capitulum ecclesie zagrabiensis — — *stb.*, l. a zágrábi káptalan 1475. aug. 16-án kelt oklevelét elébb. —

Quarte autem prefatorum Gasparis Bodo et Johannis de Korothna tenor verbalis est iste: Nos Gaspar Bodo de Gewrgy magister ianitorum reginalis maiestatis et comes tholnensis ac magister Johannes de Korothna comes simigiensis et prothonotarius palatinalis — — *stb.*, l. ezeknek 1486. szept. 30-án kelt ítélő levelét elébb. —

Nos igitur premissa supplicatione memorati Nicolai comitis maiestati nostre modo premissa porrecta regia benignitate exaudita et clementer admissa, prescriptas litteras non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas presentibus litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali inseri facientes acceptamus, approbamus et ratificamus, ac pro prefato Nicolao comite, suisque heredibus et posteritatibus universis roborantes perpetuo valituras confirmamus presentis scripti nostri patrocínio mediante, salvis iuribus alienis.

Datum per manus reverendi in Christo patris, domini Johannis episcopi ecclesie waradiensis, aule nostre cancellarii, fidelis nostri dilecti, anno Domini millesimo quadringentesimo octogesimo septimo, sexto calendas martii, regnorum autem nostrorum anno Hungarie etc. tricesimo, Bohemie vero decimo nono, venerabilibus in Christo patribus dominis, Hypolyto electo et confirmato strigoniensi, Petro colocensi archiepiscopis, Urbano electo agriensis ac predicto Johanne waradiensis, Ladislao transsilvanensis, Osvaldo zagrabiensis, Sigismundo quinqueecclesiensis, Thoma electo iauriensis, wesprimiensi sede vacante, Nicolao waciensis, Johanne chanadiensis, fratre Gregorio nitriensis, Johanne sirmiensis, Mathia electo boznensis, Nicolao tininiensis, Michaelae segniensis, Christoforo modrusiensis ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus; item magnificis Emerico de Zapolya comite scepusiensi et regni Hungarie palatino, comite Stephano de Bathor iudice curie nostre, necnon vayvoda transsilvano et comite siculorum, Mathia Gereb de Wyngarth regnorum nostrorum Dalmatie, Croatie et

Sclavonie, Andrea de Zokol ac Francisco Harazthy zewri-
niensibus banis, Ladislao de Pakos tavernicorum, Wilhelmo
comite Zagorie dapiferorum, Georgio de Thurocz pincer-
narum, Ladislao Orzag de Gwth agazonum nostrorum rega-
lium magistris, Paulo de Kynys comite themesiensi, Nicolao
Banffy de Lyndwa posoniensi, aliisque quampluribus regni
nostri comitatus tenentibus et honores.

CLXXII.

1487. máj. 27. Sopron.

Mátyás király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Czinthius
Ferencz szentelt vitézt s koszorus költőt és testvéreit Bakar vára és
tartozékai birodalmába beiktassa.

A zágrábi káptalannak 1487. aug. 24-én kelt iktató leveléből, ille-
tőleg ennek a zengi káptalan 1490. okt. 29-én az adományos Czinthius
Ferencz számára, megrongálódott hártján kelt átiratából, melyről a függő
pecsét leszakadt, az orsz. ltárban, *MODL. 33174*. (Neoreg. a. 315. 8.)

Mathias Dei gratia Hungarie, Boemie etc. rex, duxque
Austrie, fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salu-
tem et gratiam.

Cum nos debitum ut decet respectum habentes ad
illa preclare fidelitatis obsequia, que fidelis noster nobilis
Franciscus Cynthus de Dionysiis, civis anconitanus, eques
auratus et poeta laureatus, familiaris noster pluribus iam
annis nobis et regno nostro nonminus utiliter quam fideli-
ter exhibuit et impendit, et quibus se nobis gratum reddere
studuit et acceptum, horum itaque suorum intuitu merito-
rum castrum nostrum maritimum,¹ Bakar vocatum, in régno
nostro Croatie habitum, quod alias magni[fic]i condam
comitis Martini de Frangapanibus p[re]fuerat, sed per mortem
[e]t defectum seminis eiusdem ad sacram p[re]fati regni
nostri Hungarie coronam et consequenter ad nos iam dudum
devolutum extitit, simulcum portu, ac univer[si]s villis et
possessionibus, portionibus et aliis quibuslibet iuribus p[ro]s-

¹ maritimum helyett.

sessionariis, necnon colonis omnibus ad ipsum castrum pertinentibus, et item cum cunctis suis utilitatibus, fructibus et proventibus quibuslibet, quovis nominis vocabulo censentur, sub suis veris metis et antiquis memorato Francisco Cynthio, et per eum Vincentio, Petrohieronymo¹ et Alexandro, fratribus suis carnalibus, eiusdemque ac fratrum suorum heredibus et successoribus, presentibus et futuris, nobis tamen et regno nostro, ac successoribus nostris fideliter serv[ie]ntibus, vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium exinde confectarum imperpetuum contulerimus velimusque eosdem in dominium eiusdem et earundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Mandamus igitur fidelitati vestre harum serie firmiter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente unus ex electis iuratis nobilibus illius comitatus zagrabiensis ad facies dicti castri et pertinentiarum eiusdem, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat [pr]efatos Franciscum, Vincentium, Petrum Hieronymum, et Alexandrum in dominium eiusdem et earundem, statuatque idem et easd[em] eidem premi[sse] nostre donationis] titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendum, si non fuerit contrad[ictum; contra]dictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos Franciscum, Vincentium, Petrum Hieronymum, et Alexandrum r[eg]ni nostr[um]i Croatie bani in presentiam ad ter]minum competentem, rationem contradictionis eorum re[dd]dituros. Et post hec] huiusmodi i[n]troductionis et statutionis seriem, cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, [vicinorumque et c]ommetaneorum, [qui premisse statutioni intererunt nomini]bus, terminoque assignato eidem regni nostri [Croatie bano] fid[eliter] rescribatis.]

Datum Sopronii, die dominico proximo post festum beati Urbani pape, anno Domini] millesimo [quadringentesimo octuagesimo septimo.]^{1487.}_{máj. 27.}

¹ Így összeírva. De hogy egy vagy két személylyel van-e dolgunk, nem bizonyos, mivel hátrább a két név két ízben is külön van írva.

CLXXIII.

1487. jul. 19. Ormosd.

Frangepán Duimné, Schaumbergi Borbála, a Perniki Bertalannal szemben segítségére küldött Frangepán János, Lábatlani András és Batthyányi Boldizsár közbenjárására Mátyás királylyal egyezsége lépven, fiának Mihálynak a Perniki fogságából való kiszabadítása esetén és a fizetendő három-ezer arany forint fejében Ormosd várát felajánlja.

Kiadása *Történelmi Tár* 1905 évf. 257 l.

— — Datum in castro nostro Ormosd, feria quinta
^{1487.}_{jul. 19.} proxima post festum beate Margarethe virginis, anno Domini
(millesimo quadringentesimo) octuagesimo septimo.

CLXXIV.

1487. szept. 14. Szluin.

Frangepán Duim a maga, felesége Borbála és fia Mihály lelki üdvéért hetenként mondandó misére, a zengi Ferencz-rendi szerzeteseknek minden szent Mihály napján, ledeniczai jövedelméből tíz aranyat rendel.

Kiadása *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1900 évf. 45 l.

^{1487.}_{szept. 14.} — — Datum Slunigii, die quarta decima mensis
septembris, millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo.

CLXXV.

1488. márcz. 10.

Mátyás király kiváltságlevele Frangepán Bernát számára, Modrus és Vinodol vármegyékről.

Eredetije hártyán, melyről a lila sárga sodrott selyem zsinórról lógó pecsét leszakadt, az orsz. lltárban, *MODL. 33507.* (Neoreg. a. 370. 34.)

Commissio propria
domini regis.¹

Nos Mathias Dei gratia Hungarie, Bohemie etc. rex,
duxque Austrie, memorie commen[damus] tenore presentium
significantes quibus expedit universis, quod fidelis noster,
spectabilis et magnificus Bernardinus de Frangapanibus,

¹ A szövegtől eltérő kancelláriai feljegyzés.

Segnie, Wegle et Modrusse comes maiestatis nostre veniens in presentiam, exhibuit nobis et presentavit quasdam litteras serenissimi principis condam domi[ni Sigismundi] imperatoris et regis privilegiales, sub duplici sigillo eiusdem confectas, habentes in se confirmative tenores quarundam litterarum illustrissimi principis condam domini Lodovici regis, tenores litterarum privilegialium condam inclitorum principum Karoli, Ladislai, Stephani, Bele et Andree, predicti regni nostri Hungarie regum, predecessorum [nostrorum felicium] recordationum confirmationes et donationes comitatum Modrus et Wynodol vocatorum, cum certis libertatibus et libertatum prerogativis, variisque articulis in eisdem latius expressis, olim progenitoribus suis factis in se exprimentium tenoris infrascripti, supplicans maiestati nostre idem comes Bernardinus humiliter, [quod pre]scriptas litteras condam domini Sigismundi regis privilegiales et omnia in eisdem contenta ratas, gratas et accepta habentes, litterisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum inscribifacientes, pro ipso comite Bernardino, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignemur. Quarum quidem [lit]terarum tenor talis est: Sigismundus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarie rex — — *stb., l. Zsigmond király 1393. nov. 13-án kelt privilegialis levelét a függelékben.* —

Nos igitur ad grata et acceptabilia preclare fidelitatis et fidelium servitiorum merita prefati Bernardini comitis, que ipse sacre imprimis regni nostri Hungarie corone, deinde maiestati nostre cum summa fidelitatis perseverantia exhibuit et impendit, debitum ut deceat respectum habentes, supplicatione eiusdem comitis maiestati nostre modo quo supra porrecta regia benignitate exaudita et clementer admissa, prescriptas litteras condam domini Sigismundi regis confirmationales non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas, articulos et puncta eatenus, quatenus eodem rite et legitime existunt

emanate, viribusque earum veritas suffragatur, acceptamus, approbamus et ratificamus, easque nichilominus et omnia in eis contenta pro prefato Bernardino comite, suisque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmamus, salvo iure alieno.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales secreto sigillo nostro, quo ut rex Hungarie utimur, inpendenti communitas eidem Bernardino comiti duximus concedendas.

Datum per manus reverendi in Christo patris domini Johannis episcopi ecclesie waradiensis, cancellarii nostri
^{1488.}
^{márcz. 10.} fidelis dilecti, in arce nostra wiennensi, sexto idus martii, anno Domini millesimo quadringentesimo octogesimo octavo, regnorum nostrorum Hungarie etc. anno tricesimo, Bohemie vero decimo nono.

CLXXVI.

1488. decz. 1. Ormosd.

A Perneki Bertalantól való szorongattatásuk idején Mátyás királytól megsegített Frangepán Duim és felesége Schaumbergi Borbála, a Schaumbergiektől négyezer forintot szerzett Ormosd várát a királynak költségei megtérítéséül felajánlják.

Kiadása *Történelmi Tár* 1905 évf. 259 l.

— — Geben zu Frydaw, am montag nach sancdt
^{1488.}
^{decz. 1.} Andreas des heyligen zwelffpoten, nach Christi gepurd
taussent vierhundert und in dem achtundachtzigisten jare etc.

CLXXVII.

1488. decz. 31.

A velenczei államtanács Frangepán Jánosnak a Mátyás király meggyilkoltatására vonatkozó tervét, friauli helytartója útján elítéli.

Kiadása *Nagy-Nyáry*, Mátyásk. dipl. eml. IV. köt. 5 l.

^{1488.}
^{decz. 31.} Die ultimo decembris 1488.

CLXXVIII.

1488.

Mátyás király megbízó levele a Lénárt görcei grófhhoz küldött Frangepán Angelo számára.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági levéltárban, *Görzer archiv Rep. 1085.*

Ein credenz von kunig Mathiaschen von Hungern an graf Leonharten auf graf Angelo von Franckenpan.

CLXXIX.

1489. jan. 1. Szamobor.

Frangepán Duim, felesége Schaumbergi Borbála s gyermekeik Mihály és Dorottyá a Perneki Bertalan ellen nyert segítség fejében, a Schaumbergiektől négyezer forintot szerzett Ormosd várát felajánlják Mátyás királynak.

Kiadása *Történelmi Tár* 1905 évf. 260 l.

— — Datum in Zamobor, in festo circumcissionis Domini, anno Domini millesimo quadingentesimo octua-^{1489.}
gesimo nono etc. _{jan. 1.}

CLXXX.

1489. jan. 16. Bécs.

Mátyás király Ormosd várát, melyet Frangepán Mihálynak a németek fogságából való kiszabadítása után négyezer aranyon magához váltott, hatezer aranyért kövendi Székely Jakabnak zálogba veti.

Kiadása *Történelmi Tár* 1905 évf. 261 l.

— — Datum in arce civitatis nostre viennensis, feria sexta proxima ante festum beate Prisce virginis, anno ^{1489.}
Domini millesimo quadingentesimo octogesimo nono, regno-
rum nostrorum anno Hungarie etc. tricesimo primo, Bohemie
vero vigesimo. — — _{jan. 16.}

CLXXXI.

1489. jun. 23. Buda.

Mátyás király a Pongrácz Mátyással eljegyzett Aragoniai Mária Magdolnának nyolczezer arany dotalitiumot ígér.

Eredetije hártován, lila, fehér és sárga sodrott selyem zsinóron lógó töredék pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 19540.* (Acta Trans. I. 50.)

Kiadása a szerződés pontjainak elhagyásával *Teleki*, Hunyadiak kora XII. köt. 455 l.

Nos Mathias Dei gratia Hungarie, Bohemie etc. rex, Austrieque dux, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod generosa ac magnifica domina Elizabeth, relicta condam Johannis Pangracz de Dengeleg wayvode transsilvani, consobrini nostri pie memorie ac Mathias filius eiusdem ab una, parte vero ab altera Loisia de Aragonia, consobrina illustrissime domine Beatricis regine, consortis nostre carissime, consors videlicet spectabilis ac magnifici Bernardi comitis de Frangapanibus coram nobis personaliter constitute, sponte et libere confesse sunt in hunc modum, quomodo ipse matura inter se superinde deliberatione prehabita, interveniente etiam plurimorum proborum virorum dispositione et precipue prefate domine Beatricis regine, consortis nostre carissime, domine ipsarum gratiosissime, inter prefatum Mathiam, filium ipsius domine Elizabeth et generosam puellam Maria Magdalena vocatam, filiam dicte domine Loisie tale fieri statuissent matrimonium:

Quod primo prefate domine Elizabeth et Loisia, data prius coram nobis utrinque bona fide christiana, eadem domina Elizabeth dictum Mathiam filium suum antedicte puelle Marie Magdalene in sponsum legitimum, ipsa vero domina Loisia eandem filiam suam eidem Mathie modo simili in sponsam legitimam tradidissent; tali conditione, quod cum Deo volente ipsa puella Maria Magdalena a die datarum presentium annum nonum attigerit, extunc prenominate domine Elizabeth et Loisia inter prefatos eorum liberos presentem earum dispositionem teneantur et sint obligate effectui mancipare, et inter eos matrimonium per

verba de presenti consummare; sub tali obligaminis vinculo mediante, quod si aliqua ipsarum huiusmodi ordinationem earum quovismodo retractaret et infringeret, aut eidem quovis quesito colore contravenire sattageret, extunc talis pars contra partem alteram, in premissis perseverare volentem¹ in duodecim millibus florenis auri, salva portione iudiciaria, ante litis ingressum deponendis convicta sit et habeatur eo facto, ipsaque pars taliter in premissis persistens in primis octavis iudicium pro se contra partem alteram reportare valeat atque possit, quodque parti huiusmodi compositionem infringenti nulla penitus prorogationis seu cuiusvis alterius allegationis cautela suffragari debeat.

Volens denique prefatus Mathias presentem dispositionem ipsius domine genitricis sue obfirmare et per omnia ratificare, ibidem prestito per eum iuramento ad sancta Dei euangelia, prescriptam puellam Mariam Magdalenam per verba de presenti sibi desponsavit, eandemque puellam adveniente dicto nono anno de novo desponsare, econverso vero predicta domina Loisia modo simili eandem eidem tradere et nubere promisit et assumpsit sub conditionibus et obligaminibus prenotatis.

Ut autem premissa omnia et singula robur optineant firmitatis, adiecerunt partes prelibate, quod prenominata domina Loisia prescriptum contractum seu dispositionem modo premissa factam cum prefato Bernardo comite, domino et marito suo hic Bude, infra triginta duorum dierum spatia a die datarum presentium computando, sub conditionibus, clausulis et articulis superius enarratis ratificari facere debeat et teneatur.

Nos igitur Mathias rex prefatus unacum dicta domina Beatrice regina, consorte nostra carissima cupientes prefatam virginem Mariam Magdalenam congruis remunerare dotalitiis pro huiusmodi matrimonii copula melius consumanda, per presentes litteras nostras promittimus, quod unacum eadem puella Maria Magdalena dabimus in parata pecunia dotem octo millium florenorum, quos a die datarum presentium

¹ nolentem *hibásan*.

usque quatuor annorum integrorum spatia memorate domine Elizabeth et Mathie filio suo prefato plene et integraliter persolvemus et persolvi faciemus; sub istis tamen conditionibus, quod si ipsum Mathiam ante copulam matrimonii, habita solutione summe dotis pretacte,¹ absque heredum solatio ab hac luce decedere contingat, extunc castrum ipsius Almas vocatum, in Transsilvania habitum, prefate puelle Marie Magdalene pro dictis octo millibus florenis remaneat infra solutionem eorundem obligatum et illud pro eisdem occupandi, et de eisdem disponendi et ordinandi cui maluerit liberam et omnimodam habeat potestatis facultatem.

Ubi vero post consumationem matrimonii dictum Mathiam ut premititur sine herede mori et ipsam Mariam Magdalenam supervivere contingat, extunc summa dotis, hoc est octo millium florenorum pariter cum aliis quatuor millibus florenis, ex parte ipsius Mathie eidem Marie Magdalene cedere debentis, et pro ipsa totali summa scilicet duodecim millium florenorum prefatum castrum Almas, infra tempus redemptionis eiusdem, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet in ipsam Mariam Magdalenam devolvi et condescendi debeat eo facto, et de ipsis duodecim millibus florenis auri vel etiam castro, si voluerit ipsa in viduitate derelicta, cuicumque maluerit disponere, legare et ordinare valeat atque possit.

In hoc autem casu, ubi ipsa Maria Magdalena procreatis heredibus decederet, extunc ius dotalitium in liberos suos devolvatur.

Quod si ipsam Mariam Magdalenam prius et ante huiusmodi matrimonium e medio decedere contigerit, habeat ipsa potestatem in ultima sua voluntate de dictis octo millibus florenis pro salute anime sue disponendi et ordinandi.

Si vero contingat prefatum Mathiam relictis heredibus decedere, ipsa Maria Magdalena tamquam genitrix filiorum in bonis eiusdem pacifice permaneat.

Si autem concordare cum filiis non posset, et alteri

¹ prectate *hibasan*.

nuberet viro, ius dotalitium scilicet octo millium florenorum auri, demptis illis aliis quatuor millibus, sibi restituatur.

Que si a secundo marito sobolem produceret et relicta sobole ab hac luce migraret, nichilominus liberi utriusque mariti dotem matris equa sorte partiantur.

Si vero a secundo viro prolem aliquam non procrearet, dos huiusmodi ad filios et heredes primi mariti redundari debeat.

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentes litteras nostras, pendenti sigillo nostro consignatas duximus concedendas.

Datum Bude, in vigilia natiuitatis beati Iohannis baptiste ^{1489.}
anno Domini millesimo quadingentesimo octoagesimo nono. ^{Jun. 23}

Relatio magistri Adriani,
prothonotarii regii.

CLXXXII.

1489. nov. 10. Fejérvára.

Özvegy Frangepán Zsigmondné Ilona asszony Busán vármegyei Tribiliane, Zriane, Lupcsics és Koscicze nevű birtokait leányainak, Wuk despota özvegyének és Blagay István nejének hagyományozza.

Kiadása *Teleki*, Hunyadiak kora XII. köt. 472 l. *Blagay Oklevéltár* 428 l.

— — Item in anno Domini millesimo quadingentesimo octuagesimo nono, mense novembris, in castro Feuerkew filie nostre magnifice domine Barbare, relicte condam illustris domini Wok dezpothi. — —

Et hoc testamentum factum est in vigilia beati Martini episcopi et confessoris, anno et mense suprascripto. ^{1489.}
^{nov. 10.}

CLXXXIII.

1489.

Frangepán Angelo Kosin várát Srakvina, Chotiluvás, Polbuk és Botuczi falukkal Kosini Györgynek hét esztendőre általengedi.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 137 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 336 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — 1489.

1489.

CLXXXIV.

1489. Brinje.

Frangepán Angelo a modrusi Gvozdon levő szent Miklós pálos kolostort a Tomkovics György és Tomko kegyadománya birtokában megerősíti.

Regestája *Šurmin*, Hrvatski spom. i. köt. 338 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. vi.)

CLXXXV.

1490. jan. 6.

Frangepán Margit a Frangepán Borbálának hithére és moringja fejében Lichtenstein Vilmos által lekötött Hernbaumgarten várkastélyt Auersperg Pongrácz feleségének, Frangepán Annának visszaadja.

Eredetije hártján, pecsétje hijával az Auersperg család auerspergi lltárában.

Wir Margreth baillendt des bollgeporn graff Niclassnn von Frangepan, grauen ze Vegll, ze Czung vnd Modrusch löblicher vnd sälliger gedachtnüs tochter, vnd graff Wartholomes auch von Frangepan, grauen ze Vegll, ze Zeng vnd ze Modrusch löblicher vnd saliger gedachtnüs laipliche swester, bechen vnd thuen kundtt mit dem gegenbürtigen prieff aller mënigklich, den er fürgeprachtt birdtt, die in sehendt, hörendt oder lessendt, als auch waillendt der edell herr herr Wilhalbnn von Liechtenstain von Niclas-purgk salliger gedachtnüs der wollgeparn frawn frawn Barbara, auch des obgemelten graff Niclasnn von Frangepan löblicher gedachtnüs tochter, sēin elichs gemahell vnnsrer liebe swester auch sallige vmb ir haimsteuer biderlegvng vnd margengab, so in ainer svm geprachtt hatt vnd noch pringtt 5000 phvndtt phening innehalt irs hairaitbriefs nach gebanhait vnd landesrechtt in Österaich auf 500 phundt phening ierlicher nütz vnd güldtt verbaist, vnd ir dye mit seinen versigelten registern angetzaigtt vnnd verschriben hatt auff sein erblich geschlos Hernpawngarthen, mit allen sein nützen vnd czinsen, auch aller annder seiner herlickait vnd zu gehörung.

Wan aber dy obgenandtt fräw Barbara vnnser liebe swester sällige an leiberben abgangen vnd das bemeltt geschlos Hernpawngarthen mit sēiner bestimbten herlickait vnd zwgehörung von ir nach ierm erben vnerledigt beliben, vnd darumb das vnns als ēiner swester vnd rechten natürlichen erben der obberüerten frawn Barbara sällig all ir gerechtigkeit, so sy auff dem obbegriffen geschlos Hernpawngarthen mit seiner angetzogen herlickait vnd zugehörung, nach auswassvng des vargemelthen iers hairattbriefs gehabt rechtlich verfolgtt hatt vnd erblich an vnns chömen ist, haben wir obgenanthe Margreth auch mit willen vnd wissen vnnser hern vnd nagsten frewndtt den obbestimbten hairaitprieff inhaltvnd 5000 phvndtt phening, darvmb der obberüertt herr Wilhalbm von Liechtenstain sälliger dy obbestimbt frawen Barbara vnnser liebe swester sällige vmb ir haimstewr widerlegung vnd margengab, nach gebanhait vnd landes recht in Österaich auff 500 phvndtt phening jërlicher n̄cz vnd güldt verbaist vnd ir dy mit sēinen versigelten registern angetzaigt vnd verschriben hatt auff sēin erblich geschlos Hernpawngarthen, mit sēin nützen vnd gülthen, auch all ander sēiner herlickait vnd zugehörvngen, mit allen vnd yeczlichen sēinen rechten, chreften, pünten vnd artickellnn, als dan die obbestimbt hairaidtprieff auff vnns als ain erben der mergemelthen frawn Barbara vnnser liebe swester sēin laut hatt, der wollgeparn frawn frawn Anna hern Pangreczenn von Aursperg, öbristen erbkamrer in Krayn vnd in der Windischen Marich, haubtman in der Mettling elichen gemahell, vnnser lieben muemen haben wir vbergeben, wir vbergeben auch wisendttlich vnd in kraft des gegenbürtigen briefs, also das nw füran die selb fraw Anna vnnser liebe muem denselben obbestimbten hairaitbrieff mit allen sēin rechten, kreften, pünten vnd artickelln, als der auff vnns als ainen erben der mergemelten frawn Barbara vnnser lieben swester sällig sēin anntzaigen vnd laut hatt volmächtigklich gen des varberüerten geschlos Hernpawngarthen mit sēiner herlickait vnd zugehörvngen, so der obbestimbten frawen Barbara vnnser lieben swester sällig vmb 5000 phvndtt phening ir

haimstewr widerlegvng vnd margengab verphendt ist, durch ir gehardentt, annbeld vnd procuratores, alsuill vnd alsoft sy der darzw bedärf, zw allenn iern rechten vnd naturfthen veben vnd geprauchten, sölichs alles nach pegraiffvng desselben obbestimbtten hairaitbrieff zuersüchen vnd ain zepringen mit recht oder güetlicher taiding, auch mitt vallem vnd ganntzen rechten nach gebanhait vnd recht des fürstentvmb ze Österaich, darinnen nichtz ausgeschlossen, svnder gantzlich hie inne begriffen tzehaben, in dem allen handelln vnd gethuen scholl vnd mag zu gebm vnd verlust, als mit iern aigentlichen vnd vbergegeben guett vnd in aller mass, als wir obgenante Margreth als ein erb der merbestimbtten frawn Barbara vnnser lieben swester sellig nach antzaigen vnd laut des merbegriffen hairaitbrieffs, nach gebanhait vnd recht des bemelthen fürstentvmbts ze Österaich vallmächtigklich vnd rechtlich gethuen hiett söllen vnd mügen.

Ob auch der gegenbürtig vbergabbrieff ichtt ausgelassen vnd von merer rechtens wegen von wartt ze bartt hie inne nichtt begriffen wër, denselbigen abgang mitt erfüllvng alles mangels vnd was noch dy obgenandtt fraw Anna vnnser liebe muem mer zu iern rechten vnd der obbegriffen vbergab bedarff, geben bir ir aber hie mitt vber, als ver es alles vnd ain yedes stuck in sonderhait von wartt ze bartt hie inne begriffen vnd aigentlich in den gegenbürtigen brieff geseztt, was auch nw füran dy mergenandtt fraw Anna vnnser liebe muem in den allen, wie vnd hie obben in dem brieff bestimbt ist, handeltt oder thuett, geloben bir disberüerthe Margreth für vnnns vnd all vnnser erben dawider nichtt ze reden, ze handelln, nach ze thuen in chain wais, alles getrewlich vnd vnngefêrlich.

Vnd das ir das alles von vnnns vnd vnnsern erben stëtt vnd vntzeprochen gehalden werd, haben wir offtgennanthe Margreth mit vlais gepeten den wollgeparn hern hern Michelnn von Frangepan, graue ze Vegll, ze Zeng vnd ze Modrusch etc. vnnsern liebenn vetern, auch die edelln vnd ernuesten Jörgen Niculiczicz vonn Woschin vnd Iban Benefend von Skrad, das sy von vnnser wegen iere aigne

insigell an dissen gegenburtigen vbergabbrieff gehalten haben, in vnd allem ierm erben an schaden.

Darvnder wir vnns obgennanthe Margreth von Frangepan graffine etc. verpinten alles das warr vnd statt zu halden, das oben an dem prieff geschriben stett vnd zw volfüern für vnns vnd all vnns erben, der geben ist nach Christy gepurdtt 1490. jar, am mitichen ann der hayl-^{1490.}_{jan. 6.} ligen dray künig tag.

CLXXXVI.

1490. szept. 25. Székesfejérvár.

II. Ulászló király parancsa Egervári László horvátországi bánhoz, a Frangepán Istvántól elfoglalt birtokok visszaadása tárgyában.

Eredetije papíron, záró pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 32854.* (Neoreg. a. 18. 92.)

Ladislaus Dei gratia Rex Hungarie, Bohemie etc.

Magnifice fidelis nobis dilecte.

Conqueritur nobis et prius etiam sepius conquestus est fidelis noster, spectabilis et magnificus Nicolaus de Frangapanibus comes de Thersacz, qualiter tu post mortem serenissimi condam domini Mathie regis, predecessoris nostri plura bona sua occupasses atque in eisdem bonis suis eidem multa damna intulisses, et iobagiones eiusdem ultra solitum et debitum taxasses. De qua re nos idcirco tibi hactenus non scripsimus, quia adventum tuum ad nos expectavimus, neque aliter credidimus, quam ut ad coronationem nostram venire debuisses, quo tecum coram super his et aliis rebus loquuti fuissetus.

Idcirco volumus et fidelitati tue committimus, ut universa bona dicti comitis Nicolai, per te modo premissis occupata statim acceptis presentibus remittere, manusque tuas et hominum tuorum de eisdem penitus excipere, excipifacere debeas et tenearis, et aliud nulla ratione facias.

Datum in Alba Regali, sabatho proximo post festum beati Mathei apostoli et euangeliste, anno Domini etc. LXXXX.^{1490.}_{szept. 25.}

Magnifico¹ Ladislao de Egerwara, regnorum nostrorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bano etc., fideli nobis sincere dilecto.

CLXXXVII.

1490. nov. 29. Brinje.

Frangepán Angelo levele Rátkai Benedekhez, melyben sajnálattal tudatja, hogy nem adhat neki pénzt kölcsön.

Kiadása *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 350 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

1490.
nov. 29. — — D(a)n v Brinah, na navičerê s(ve)toga Andria. — —

CLXXXVIII.

1491. jan. 17. Lincz.

Miksa király János czetinai comest a magyar korona elnyerése körül kifejtett érdemei jutalmául védelmébe fogadja, esetleg elvesztett birtokaiért kárpótolja, a Mátyás király által elfoglalt s névszerint felsorolt várait trónralépése után visszaadja s az Ulászlóval esetleg kötendő békébe beléfoglalja.

Eredetije hártján, melyről a bevágásból ítélve, a pecsét kétségtelen hártyaszeleten lógott alá, az orsz. lltárban, *MODL. 38553*. (Frangipaniratok nr. 84.)

Maximilianus divina favente clementia romanorum rex semper augustus ac Hungarie, Dalmatie, Croatie etc. rex, archidux Austrie, dux Burgundie, Brabantie, Lotharingie, Gheldrie etc., comes Flandrie, Tirolis etc., tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod nos consideratis fidelibus obsequiis, que nobis magnificus Johannes comes de Czethyn, fidelis noster dilectus inter regnicolas regni nostri Hungarie primus fere pro adipiscenda ipsius regni prefati sacra corona, iustitia nostra, quam ad ipsum regnum iure tum divino tum humano hereditarie habemus, maturius pensata, iuxta inscriptionem serenissimi quondam Mathie regis, fratris et predecessoris nostri memorie

¹ Külezím.

dive ac totius regni iamfati serenissimo et invictissimo principi et domino, domino Friderico romanorum imperatori etc., domino et genitori nostro carissimo factam tamquam vero, legitimo ac naturali principi et domino suo cum animi constantia, persona, rebus bonisque suis non parcendo, immo fortune casibus et periculis se submittendo nos recognoscentes fructuose exhibuit, in futurumque, uti idem nobis successoribusque nostris se pro se ipso et heredibus suis debitam fidelitatis obedientiam perpetuo observandam inscribendo obligavit, exhibere debebit, eundem in consiliarium ac familiarem nostrum, ac regiam protectionem et tutelam sicuti subditum nostrum cum omnibus castris, castellis, fortalitiis, munitionibus, oppidis, villis, possessionibus, bonis pertinentiisque suis et omnium nobilium subditorum et servitorum eiusdem acceptantes suscepimus, suscipimusque per presentes; promittentes eidem fide et honore nostris regiis mediantibus, quod si eum castra, castella, fortalitia, munitiones, oppida, villas, possessiones aut aliqua alia bona propter nos per potentiam, vim, fraudem aut quocunque modo amittere vel ab eo alienari contigerit, sibi tantum in valore vel citra in terris nostris hereditariis recompensandum, resarciendum.

Preterea omnia castra, Othoxaz videlicet, Prozor, Ztari-grad et Noui ac castella in Verhonia¹ et Busan cum eorum pertinentiis, ac alia bona per prefatum Mathiam regem predecessorem nostrum vel per alios illi iniuste ablata, totis viribus nostris, dum ipso regno nostro pretacto potiemur, effective recuperare ipsique rursus assignare, dare et conferre, atque si nos cum serenissimo Wladislao, Bohemie regi² vel aliquo alio unionem pacis treugarum aut concordie iniremus, eundem cum suis in illis includi similiter volumus atque pollicemur, premissa rata ac firma omni fraude et dolo semotis inviolabiliter, inconcusse observanda atque ab omnibus, ad nos pertinentibus facere observari harum vigore litterarum.

¹ Verhouina *helyett kétségtelenül.*

² rege *helyett.*

Datum in Lynncz, in die beati Antonii abbatis, anno
^{1491.}
_{jan. 17.} Domini etc. nonagesimo primo, regnorum nostrorum romani
quinto, Hungarie vero primo.
Maximilianus m. pr.

CLXXXIX.

1491. jun. 2. Nürnberg.

Miksa király Sztenicsnyák várát Frangepán Jánosnak ígéri.

Eredetije vízfoltos hártván, melyről a kétségtelenül hártvaszalagon
lógó pecsét hiányzik, az orsz. lltárban, *MODL. 38554.* (Frangipani-irato-
k nr. 85.)

Kiadása *Firnhaber*, Beiträge zur Gesch. Ungerns 1492—1526. 77 l.

Maximilianus divina favente clementia romanorum rex
semper augustus, ac Hungarie, Dalmatie, Croatie etc. rex,
archidux Austrie, dux Burgundie, Brithanie, Brabantie,
Gheldrie etc., comes Flanndrie, Tyrolis etc., tenore presen-
tium recognoscimus, quod nos in animum revocantes fide-
litatem et obsequia nobilis fidelis nostri dilecti, Johannis de
Frangepanibus, Segnie, Veglie, Modrusieque comitis, que
ipse apud invictissimum principem dominum, Fridericum
romanorum imperatorem semper augustum etc. genitorem
nostrum charissimum exhibuit, etiam nobis super assecu-
tione sacre corone et regni nostri Hungarie nec rebus, nec
laboribus suis parcens ad presentia usque tempora fecit et
exhibuit, in futurumque exhibere potest et debet; pro eis-
dem igitur dignum rati sumus eidem regio favore nostro,
quo sibi propter prenominatas causas afficimur, occurren-
dum esse.

Itaque castrum Zrenfuyak,¹ in comitatu zagrabiensi
existens, cum omnibus suis iuribus, attinenti[is], possessio-
nibus, vineis, pratis, silvis, aquis et aliis qualitercumque
nuncupatis prefato comiti quoad vixerit, cum a manibus
inimicorum et hostium ad nostras libere pervenerit, dona-
bimus et ascribemus.

¹ Ztenisnyak helyett hibásan.

Quam quidem donationem et adscriptionem, tum (Deo volente) ius super regno Hungarie assequuti, iuxtaque consuetudinem eiusdem regni coronati fuerimus, quo melius fieri poterit, corroborabimus et confirmabimus, dolo et fraude penitus seclusis.

Datum in civitate nostra nurembergensi, die secunda ^{1491.} mensis iunii, anno Domini etc. LXXXI., regnorum nostrorum ^{Jun. 2.} romani sexto, Hungarie vero primo annis.

Ad mandatum domini
regis proprium.¹

CXC.

1491. nov. 7. Pozsony.

II. Ulászló a Miksa királylyal kötött örökösödési szerződésben a Miksa-párti főuraknak s ezek között czetinai Frangepán Jánosnak és Frangepán Miklósnak büntetlenséget ígér.

Kiadása *Kollár A. Fr.*, C Ursini Velij de bello pannonico libri decem 238 l. *Pray*, Annales regum Hung. iv. köt. 231 l. *Firnhaber*, Beiträge zur Geschichte Ungerns 1490—1526. 93, 114 ll.

Regestája *Lichnowsky*, Geschichte des Hauses Habsburg VIII. köt. DCXC l.

— — Datum et actum Posonii, die lune post festum ^{1491.} sancti Leonardi, anno Domini millesimo quadringentesimo ^{Nov. 7.} nonagesimo primo.² — —

CXCI.

1492. jan. 22. Dresnek.

Frangepán Isota és Egervári László házassági szerződése.

Eredetije dupla papíron, alján Frangepán Bernát papírral fedett gyűrűpecsétjével az orsz. lltárban, *MODL. 19787*. (Neoreg a. 539. 21.)

V. ö. az 1515. szept. 5. datum a. közölt regestával.

A pecsétet kiadta *Schönherr*, Corvin János 225 l.

¹ Az oklevél felhajtásán jobbról.

² 1492. márcz. 7. Buda. A horvát rendek, élükön Egervári László bán, Frangepán Bernát, Miklós, János és Mihály az örökösödési szerződéshez hozzájárulnak. — *Firnhaber* i. m. 137 l. *Lichnowsky* i. m. VIII. köt. DCXC l.

Nos Bernardinus de Frangepanibus, Segnie, Wegle Modrussieque etc. comes, memorie commendamus tenere presentium significantes quibus expedit universis, quod nos considerantes et animo nostro revolventes, quanta bona, quanta denique commoda ex mutua federis amicitia provenire videntur, quantumve ipsum fedus amicitie non solum apud homines mortales, verum etiam apud Deum ipsum acceptabile gloriosumque fore dinoscitur; volentes igitur nos cum magnifico domino Ladislao de Egerwara, regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bano ac altero Ladislao de eadem Egerwara, filio eiusdem indissolubile fedus amicitie contrahere, matura intra nos deliberatione prehabita generosam virginem Isota vocatam, filiam nostram carissimam, nunc in tenera etate constitutam prefato Ladislao filio domini Ladislai bani, nunc scilicet fide inter nos et ipsum dominum Ladislaum banum prestita per verba de presenti in sponsam ritu matrimonii sancte romane ecclesie dedimus. Assumentes nihilominus nos in persona prefate filie nostre, ut cum ipsa et prefatus Ladislaus filius domini Ladislai bani in etatem adultam, nubilesque annos pervererint, stante iuramento ritu ipsius matrimonii prestito, ipsa filia nostra prefatum Ladislaum filium domini Ladislai bani per verba de presenti in sponsum suum recipiet et recipit, extunc prout exnunc et exnunc prout extunc talibus conditionibus et articulis intervenientibus:

Item, quod nos statim consumto et completo inter ipsum Ladislaum filium domini Ladislai bani et dictam filiam nostram matrimonio, pro dote eiusdem filie nostre prefato Ladislao filio domini Ladislai bani, demptis vestibus, apparatibus et ornamentis congruis, necessariis et competentibus, que sibi dari debebunt, quatuor millia florenorum auri, boni et iusti ponderis in parata pecunia dare et consignare teneamur; hiis conditionibus mediantibus, quod si, quod Deus avertat, temporum in successu post copulationem eiusdem filie nostre prefatum Ladislaum filium domini Ladislai bani absque heredum solatio, ex ipso scilicet et dicta filia nostra procreandorum decedere contingeret, extunc superstites eiusdem Ladislai ultra illa quatuor millia

florenorum, pro dote sibi data duo millia florenorum, hoc est sex millia florenorum in toto eidem filie nostre dare et consignare teneantur. Si autem, ut premittitur, prolibus ex eis procreatis prefatum Ladislaum filium domini Ladislai bani decedere contigerit, ipsaque filia nostra, prolibus suis prefatis in humanis agentibus alteri viro maritali voluerit, extunc ipsa dictas vestes, apparatus et ornamenta secum delata pro se recipere possit et valeat, summa vero prescripta dotis in proles ab eis procreatos condescendi et devolvi debeat.

Item, si habitis prolibus ipsa filia nostra ab hac luce decederet, extunc ipsa summa pecunie dotis ab eodem Ladislao filio domini Ladislai bani vel superstitibus suis propterea rehaberi et repeti non debeat, sed in proles ab eis procreatos condescendat et devolvatur eo facto. Si vero ipsa filia nostra in humanis agente prefatus Ladislaus, prolesque ex ipsa procreati ab hac luce decederent, ipsaque filia nostra alteri viro copulari nollet, extunc tam ipsa summa dotis, quam etiam habitatio seu remansio in bonis prefati mariti sui iuri et consuetudini regni committatur.

Ad que omnia premissa et singula fide nostra cristiana nos obligamus et obligatos fore censemus harum nostrarum, quibus sigillum nostrum, quo utimur, est inpensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Dresnik apud sanctum Martinum, die dominico proximo post festum beatorum Fabiani et Sebastiani ^{1492.} _{Jan. 22.} martyrum, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo.

CXCII.

1492. ápr. 5. Szluin.

Frangepán Mihály a pálosok zacsicsi szűz Mária rentházának, özvegy édesanyja Borbála asszony beléegyezésével, Szicsevo faluban két nyilföldet adományoz.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 147 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 360 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Dan v gradu n(a)šem Sluni, na dan s(ve)toga ^{1492.} _{ápr. 5.} Vincenciê m(u)č(eni)ka let gnih 1492.

CXCIII.

1492. máj. 13.

Frangepán Duim és fia Mihály megakadályozván, hogy Zrínyi Péter és fia Pál a zálogon szerzett Szluin vára és tartozékai birodalmába beiktattassanak, a zágrábi káptalan által törvénybe idéztetnek.

Eredetije papíron, záró pecsét töredékeivel az orsz. ltárban, *MODL.* 33199. (Neoreg. a. 317. 4.)

— — Datum sexto die diei contradictionis et evocationis predictarum,¹ anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo supradicto.

1492.
máj. 13.

CXCIV.

1492. aug. 3. Buda.

II. Ulászló király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Jánost Sztonig birtokába iktassa be.

A zágrábi káptalannak 1493. márcz. 27-én kelt iktató leveléből hátrább.

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagradiensis salutem et gratiam.

Cum nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelis nostri, magnifici Johannis de Czethyno comitis de Frangapanibus, per eum sacre imprimis dicti regni nostri Hungarie corone atque etiam maiestati nostre exhibitis et impensis, quandam portionem possessionariam in possessione Zthohnyg vocata, in comitatu zagradiensi existenti habitam, quam idem comes Johannes de Czethyno alias cuidam condam familiari suo dedisse et inscripsisse, sed nunc per mortem et defectum seminis eiusdem condam familiaris sui rursus ad se se devolutam et redactam, et per hoc seipsum sicuti prius ante premissam inscriptionem, ita etiam nunc in pacifica eiusdem possessione esse et persistere asserit etiam de presenti, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissis sicut prefertur stantibus et se habentibus, memorato Johanni comiti,

¹ Az idézés máj. 8-án történt.

suisque heredibus et posteritatibus universis, nove nostre donationis titulo imperpetuum contulerimus. velimusque eundem in dominium dicte portionis possessionarie per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Georgius Marsych aut Gerdos de Klokoch et Sydan Othmych aliis absentibus homo noster regius ad facies prescripte portionis possessionarie, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et present[ib]us, accedendo introducat prefatum Johannem de Czethyno in dominium eiusdem, statuaturque eandem eidem premisse nove nostre donationis titulo ipsi incu[mbenti] perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum Johannem de Czethyno in presentiam regni nostri Sclavonie bani, rationem contradictionis eorundem reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et stationis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse stationi intererunt nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, dicto bano nostro more solito rescribatis.

Datum Bude, feria sexta proxima post festum ad vincula beati Petri apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. secundo, Bohemie vero vigesimo secundo. 1492.
aug. 3.

CXCV.

1492. aug. 12. Brinje.

Frangepán János adománylevele, a Csubranics Mátyásnak adományozott Zamoscsane faluról.

Eredeti je hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. ltárban, *MODL.* 38557. (Frangipani-iratok nr. 88.)

Nos Johannes de Frangepanibus, Wegle, Segnie, Modrussieque comes etc, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos

summe consideratis fidelibus servitiis, fidelitatumque benemeritarum complacentiis nobilis Mathie Chubranych dicti, que nobis ab eunte etate sanguinis effusioni minime parcendo, bona et res suas, quin immo personam suam diversis casibus fortune varietate temporum et locorum exponendo, pro nostri honoris et domini incrementum cum laudabili constantia ac quavis integerrima virtute nobis studiose exhibuit, pro eo iustitia, ac dominica innataque clementia suadentibus, ut [e]o ferventius animi fidelium familiarium ad eiusmodi virtutum probitatis, ac cuiusvis fidelitatis obsequia ac premia accendantur, dignum arbitramur eundem Mathiam ac quo digno munere recreandum ac preveniendum fore.

Ideo possessionem seu villam nostram hereditariam, Zamoschyane vocatam, in districtu comitatus brynyensis sitam et habitam, cum cunctis utilitatibus, proventibus, iurisdictionibus et servitutibus, terris videlicet arabilibus cultis et incultis, agris, campis, pratis, fenilibus cum fenili in monte Prodan Werh vocato, quod est in metis Lethynacz, pascuis, venationibus, silvis, nemoribus, montibus, piscinis, piscaturis, aquis aquarumque ductibus, molendinis molendinorumque locis, et generaliter quarumlibet utilitatum, proventuum, iurisdictionum et servitutum integritatibus, ac pertinentiis universis sub eorum veris et antiquis metis, e iure et consuetudine ab antiquo ad eas expectantibus et expectare debentibus titulo iuris perpetui et irrevocabilis vere, proprie et libere nobilitatis ac possessionis eidem Mathie, heredibus suis, successoribus et posteris universis, omni iure nostro attributo et proprietate quavis adiecta, et de manibus nostris officialiumque nostrorum ipsam possessionem excipiendo et a castro Jalowyk segregando, pro dictis servitiis suis fidelibus contulimus, donavimus et dedimus, immo vigore presentium conferimus, donamus et damus tenendum, habendum, possidendum, uti fruendum, pro anima et corpore dandum et in testamento cuivis legandum et quicquid placuerit faciendum; promittentes fide nostra bona christiana mediante eundem Mathiam, heredes suos, successores et posteros universos in ipsa possessione

Zamuschyane iamdicta sine omni dolo et fraude, ac coloribus diversimode exquisitis procul motis tenere, observare, teneri et observari, ac ab omnibus impetitoribus in iudicio, extra ac ubique nostris propriis laboribus et expensis, heredumque nostrorum, successorum ac posterorum universorum defendere et defendifacere, vigore et testimonio presentium litterarum mediante nostrarum, quibus sigillum nostrum verum et naturale ob firmitatem, memoriamque perpetuam subappendi duximus.

Datum in Brynye, die dominico proximo ante festum assumptionis beate Marie virginis, anno Domini millesimo ^{1492.}/_{aug 12.} quadringentesimo nonagesimo secundo.

CXCVI.

1492. aug. 24. Szluin.

Frangepán Mihály adománylevele, a Szkoblics Jánosnak adományozott négy csahovinazelai jobbágytelekről, egy szluini udvarházzról és szőlőről.

Eredetije hártján, piros és zöld nyers selyem zsinóron függő, kivehetetlen gyűrűpecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. I. 82.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arhiva* 1905 évf. 177 l.

Nos Michael de Frangepanibus, Wegle, Segnie Mo-drussieque comes etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis.

Consuevit innata liberalitas principum et magnatum suorum subditorum merita debita ac pia moderatione iustitie pensare, ut cum ipsi debita remuneratione, gratieque specialis condigna largitione exhilaratos fore conspexerint, ad fidelitatis opera ulterius exercenda ferventius et animosius incitentur.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus et multimodis obsequiorum generibus nobilis Johannis Scoblych de Borywich dicti, fidelis nostri dilecti, quibus ipse a primevo iuventutis sue gradibus primo genitori nostro carissimo felicis reminiscentie, et exposth nobis usque inpresentiarum in multiplicibus negotiis et expeditionibus nostris, prosperis

scilicet et adversis cum summa fidelitatis constantia laudabiliter et indefesse, diversis casibus fortune se submittens, non parcendo persone rebusque suis propriis pro nostri honoris exaltatione, commodoque et utilitate lateri nostro semper adherens nobis ad nutum et beneplacitum nostrum se valde gratum studuit exhibere et acceptum. Quorum intuitu licet ipse multo maiora a nobis promereretur, volentes tamen aliqua hac vice laboribus suis premia rependere, quatuor sessiones iobagionales terre nostre hereditarie in Chahowynazela habitas et existentes, unam videlicet sessionem, super quam nunc residet Marcus, secundam vero, super quam resident Ztanychii, tertiam vero, super quam sedet Dyczlych, quartam vero sessionem, in qua residet Bwzych, et insuper unum fundum curie cuiusdam Jacobi Maykznar in civitate Zlwnii habitum unacum vinea eiusdem in promontorio Plwsnyk existenti, quod quidem fundum et vineam pro publica notoria infidelitate ipsius Maykznar dicti recepimus, cum omnibus ipsorum sessionum ac ipsius fundi integritatibus, terris videlicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearumque promontoriis, fenetis, rubetis, virgultis, fontibus, rivulis, piscinis, piscaturis, molendinis molendinorumque locis ac cum cunctis aliisque singulis ac universis ipsarum sessionum, fundique utilitatibus et pertinentiis, de iure et consuetudine pertinentibus et pertinere debentibus, sub ipsorum veris metis et antiquis limitibus, de nostro proprio arbitrio, beneplacitoque genere domine Barbare, genitricis nostre carissime memorato Johanni Scoblych, heredibusque suis heredumque suorum successoribus universis et posteritatibus singulis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendum, tenendum pariter et habendum genu,¹ sincere pureque nobilitatis titulo, ac in vita in morteque dandi, vendendi, inpignorandi aut testamentaliter legandi, aut quovismodo alienandi plenarie potestatem conferendo, nil iuris nilve dominii aut proprietatis pro nobis

¹ genuine helyett nyilván.

aut pro nostris heredibus reservando, sed totum ius dominiique ac proprietatem in ipsum ac in ipsius heredes plenarie et in toto transferendo.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras sigillo nostro communi, quo utimur, inpendenti ipsi sepefato Johanni Scoblich, heredibusque suis universis pro maiori robore duximus consignandas.

Datum in castro nostro Zlwn, in festo beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo. 1492.
aug. 24.

CXCVII.

1492. nov. 3. Róma.

Sándor pápa bullája a rosoni püspökhöz és a czetini plebanushoz, Frangipán Miklósnak és a dresniki főesperesnek a megnevezett clericusok elleni panaszára hozandó ítélet tárgyában.

Eredetije hártján, melyről a pecsét leszakadt, az orsz. ltárban, *MODL. 38558.* (Frangipani-iratok nr. 90.)

Alexander episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri, moderno episcopo rosonensi, in civitate zagrabiensi commoranti et dilecto filio, plebano ecclesie de Zetin zagrabiensis diocesis salutem et apostolicam benedictionem.

Conquesti sunt nobis nobilis vir Nicolaus de Frangipanibus comes, in diocesi modrusiensi commorans et Victus Lapichilbichi archipresbyter archipresbyteratus de Dresnich dicte diocesis, quod Georgius Stephicolbych et Martinus Jeglentich, et quidam alii clerici et laici dicte diocesis super quibusdam pecuniarum summis, bonis et rebus aliis ad eos communiter spectantibus iniuriantur eisdem.

Cum sicut dicti Nicolaus et Victus asserunt, in civitate modrusiensi seu dicta diocesi competens aliquis, cui causa huiusmodi committi possit, iudex non resideat de presenti, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus vocatis qui fuerint evocandi et auditis hincinde propositis, quod iustum fuerit, appellatione remota, usuris cessantibus decernatis, facientes, quod decreveritis, per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui

fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellatis veritati testimonium perhibere. Quod si non ambo hiis exequendis potueritis interesse, alter vestrum ea nichilominus exequatur.

• Datum Rome apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo nonagesimo ^{1492.}secundo, tertio nonas novembris, pontificatus nostri anno _{nov. 3.} primo.

Jo. Rale.¹

CXCVIII.

1492. decz. 18.

A zágrábi káptalan előtt Frangepán Mihály az édes anyját, Borbála asszonyt Szamobor várának elidegenítésétől, Henning Jánost pedig annak megszerzésétől tiltja.

Eredetije papíron, hátán pecsét töredékeivel a kismartoni főlltárban, *Repos. 42. I. 83.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 177 l.

Nos capitulum ecclesie zagradiensis, memorie commendamus per presentes, quod Thomas Baczych vocatus, familiaris magnifici domini Michaelis comitis de Frangapanibus etc., filii scilicet condam magnifici domini Dwymii similiter comitis de² Frangapanibus etc., nomine et in persona eiusdem Michaelis comitis, domini videlicet sui nostram personaliter veniens in presentiam serenissimum principem dominum Wladislaum Dei gratia Hungarie, Bohemieque regem etc., dominum nostrum gratiosissimum a donatione, consensuque, item generosam dominam Barbaram, relictam dicti condam Dwymii comitis, genitricem videlicet eiusdem Michaelis comitis ab impignoratione, venditione seu quavis alienatione, magnificum autem dominum Johannem Hennyng de Zomzedwara, ac alios universos et quoslibet cuiusvis status et conditionis homines ab impetratione, emptione,

¹ Az oklevél felhajtásán jobbról.

² eadem *kilörülve*.

pro pignore aut quovismodo ad se receptione, necnon occupatione, usurpatione, detentioneque et conservatione castris Zamobor vocati et oppidi consimiliter Zamobor nuncupati, in comitatu zagrabiensi existentium habitorum, pertinentiarumque eorundem castris et oppidi Zamobor universarum, seque ipsos quovis quesito colore in dominium eorundem intromissione et sibipsis appropriatione et statuifactione, usuumque fructuum et quarumlibet utilitatum¹ ex eisdem perceptione aut percipifactione, quoquomodo factis vel fiendis. prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo publice et manifeste coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum feria tertia proxima ante festum beati Thome apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo nona^{1492.} _{decz. 18.} gesimo secundo.

CXCIX.

1493. márcz. 27.

A zágrábi káptalan Frangepán Jánost Sztonig birtokába beiktatja.

Eredetije hátyán, melyről a függő pecsét elveszett, az orsz. lltárban, *MODL. 38556.* (Frangipani-iratok nr. 87.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis domini Wladislai Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc., domini nostri gratiosissimi introductorias et statutorias, nobis preceptorie loquentes et directas summa cum reverentia recepimus in hec verba: Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie — — *stb., l. II. Ulászló király 1492. aug. 3-án kelt iktató parancsát elébb.* —

Nos itaque mandatis ipsius domini nostri regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Sydan Othmych homine sue maiestatis predicto unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Nicolaum de Bwcha, sociúm et concanonicum nostrum ad premissas introductionem et

¹ Sorközi betoldás.

statutionem fideliter faciendas nostro pro testimonio transmisimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi, et sub corporali ipsorum iuramento de et super huiusmodi fideli eorum executione per eos coram nobis prestito, nobis pariformiter retulerunt eo modo, quomodo prefatus homo márcz. 12. regio, ipso nostro testimonio presente, feria tertia proxima post dominicam Oculi proxime preteritam ad facies prescripte portionis possessionarie, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis, signanter vero nobilibus Georgio Marsych de Klokoch, Jakowo Rwbynych, Domkone Obradonych, Gregorio Kyrkowych, Valentino similiter Rubynych et Nicolao Czandrowych de eadem Klokoch presen[tibu]s accedendo introduxisset prefatum Johannem de Czethyno in dominium eiusdem, statuissetque eandem eidem premissis nove regie donationis titulo ipsi incu[m]ben]ti perpetuo possidendam, ipsis itaque regio et nostro hominibus in facie prefate portionis possessionarie congruis et legitimis diebus iuxta regni consuetudinem permanentibus et moram facientibus nullo penitus contradicatore apparente.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras, pendentem et autentico sigillo nostro communitas prefato Johanni de Czethyno duximus concedendas.

Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis 1493. márcz. 27. predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tertio.

CC.

1493. jun. 4. Brinje.

Frangepán Angelo a Busan vármegyében fekvő Koscsicze falut, a mely hozományúl testvérenek Borbálának jutott volt, de reá visszaszállott, a pálosok zengi szent Ilona szerzetének adományozza.

Eredetije délvidéki hártján, rózsaszínű selyem zsinóron függő töredékes veres pecséttel az orsz. lltárban, *MODL. 35733.* (Acta conv. s. Helenae prope Segniam nr. 9.)

A pecsét azonos Frangepán Angelónak ugyanezen datum alatt leirt pecsétjével hátrább.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 151 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 368 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Ki list e pisan i dan v našem gradu Brinah, ^{1493.}
na let roistva H(risto)va 1493., miseca ijuna da(n) 4. _{jun. 4.}

CCI.

1493. jun. 4. Brinje.

Frangepán Angelo Koscsicze falut, melyet a család a Frangepán Zsigmond feleségének Ilonának adott volt, ennek halála után pedig az ő testvérére Borbálára szállt, a pálosok Zeng melletti szent Ilona kolostorának adományozza.

Eredetije délvidéki hártján, vörös és zöld selyem zsinóron függő veres viasz pecséttel az orsz. lltárban, *MODL. 38820.* (Acta conv. s Helenae prope Segniam nr. 10.)

A pecséten látható czímer: Egymás mellé állított, kerek talpú pajzspár. A három liliomos pólyával vágott jobbfelőli pajzs felső mezéjében hatágú csillag, az alsó mező üres. A balfelőliben két egymással szemben ágaskodó oroszlán stilizált rózsát tart. A két pajzs érintkező sarkán két szembenálló nyilt sisak. Sisakdísz: Hatágú csillaggal megrakott, kiterjesztett fél sasszárny takarókkal. Körirata — olvashatatlan.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 152 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 371 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Ki list e pisan i dan v našem gradu Brinah, ^{1493.}
na let roistva H(risto)va 1493., miseca ijuna dan četrti. _{jun. 4.}

CCII.

1493. jun. 8.

A zengi káptalan előtt Frangepán János Frangepán Angelót tiltja, nehogy Koscsicze falut a zengi pálosoknak adományozza.

Eredetije körben függő mérleges vízjegyű egész ív papíron, alján a káptalan hosszukás pecsétjének maradványaival, a kismartoni főlltárban, *Repos. 42. I. 84.*

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 177 l.

† Jhesus †

Nos capitulum ecclesie catherdalis¹ Segnie, universis et singulis, ad quorum² presentes nostre advenerunt, significamus, qualiter comparuit coram nobis nobilis Paulus Marcouich tanquam procurator magnifici Johannis de Frangepanibus, ut constat litteris credentialibus sue magnificentie nobis emanatis, dicens, quod cum ad aures sue magnificentie pervenerit, quod magnificus comes Angelus de Frangepanibus alienaverit unum loco³ sive villam nominatam Coschize, in territorio Bussane, monasterio sancte Helene extra Segniam ordinis sancti Pauli primi heremite, que villa seu locus pertinet pleno iure ipsi magnifico comiti Joanni, ut loco et tempore se offert constare publicis documentis coram quocunque iudice, iudicio et officio idoneo et competenti; iccirco nomine quo supra contradixit dicte asserte alienationi tam ipsi monasterio facte, quam quibuscunque aliis in futurum fiendis rationibus et causis, loco et tempore dicendis et allegandis. Insuper protestatus est de nullitate contra ipsam alienationem cum omnibus secutis et dependentiis suis hactenus factis et fiendis dicta de causa.

Et hec contradictio facta fuit ut supra ante publicationem litterarum super possessus dicte alienationis per nos ipsi monasterio factorum.

In quorum fidem has nostras fieri iussimus et sigillo capitulari nostro solito duximus communiri.

Datum in nostra ecclesia catherdali beate virginis Marie, anno salutis millesimo quadringentesimo nonagesimo ^{1493.} Jun. 8. tertio, die octavo mensis iunii, indictione XI.

¹ cathedralis helyett, hátrább a keltetésben is.

² notitiam kimaradt.

³ locum helyett hibásan.

CCIII.

1493. szept. 13. Zeng.

Fabregues Antal pápai nuncius jelentése a törököknek Horvátországban
kivívott győzelméről.

Regestája *Óváry*, A tört. bizottság oklevélmásolatai I. füz. 183 l.

— — Turchi, ut dicitur, erunt ad novem milia equitum, inter quos erant duo milia ex porta magni turchi. Erant etiam cum eis duo generi turci et duo bassani. Banus, ut fertur, certe captus est, filius eius mortuus. Banus de Hiareza captus, et tota nobilitas Corvatie capta est et mortua. Comes de Cetin et comes Nicolaus de Frangepanibus mortui. Duo domini de Sengna et duo alii de Blagan etiam mortui. Remansit solus comes Bernardinus de Frangepanibus, qui cum tribus ex suis aufugit ex trecentis, quos secum conduxerat. Milites comitis Angeli, quos ipse ad campum miserat, omnes mortui sunt. In effectu, beatissime pater, nullus in tota Corvatie remansit, qui posset resistere. Actum est de patria ista. — —

Segnie XIII. septembris, MCCCCLXXXIII.

1493.
szept.13.

CCIV.

1493—1494:

Gossenbrod György Miksa császár parancsára ezer forintot fizet Frangepán
Mihálynak.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági lltárban, *Schatz-archiv Rep.*
VI. fol. 345.

Jörgen Gossenbrots raittung, raitbrief, quittungen und bevelh, daraus befindt sich, das er von kaiser Maximilianen wegen betzalt hat oder betzalen hat sullen — — graf Michel von Frangepan
. . . . . 1000 gulden — —

CCV.

1494. aug. 9. Grafen.

Miksa császár parancsa Bécs városához, a Liechtenstein Vilmosné Frangepán Borbála hitbére és moringja iránt Auersperg Pongráczczal és Liechtenstein Vilmossal kötendő egyezség tárgyában.

Fogalmazványa papíron a bécsi cs. és kir. áll. ltárban, *Maximilian. fasc. 2b.*

Maximilian.

Ersamen, gelerten vnd lieben getreuen.

Vnns hat vnser getreuer lieber Pangratz Awrsperger, vnser phleger zu Herberg, anbringen lassen, wie der gemechtbrief vmb funff tawsend phundt phening heyratgutt, morgen gab vnnd widerlegung von weyland Wilhelmen von Liechtenstain von Nicolspurg ausgangen, darumb er ettwenn Barbara hawsfrawn, graf Niclasen von Frangepan vnd Modrusch tochter, auf das gesloss Herrenpawmgarten mit funffhundert phundt gelts verweist, vnd ir darfur verschriben hab, mit vbergab an die erber Anna sein hawsfraw des benanten von Liechtenstein mue[ter] komen seie. Emphelhen wir ewren mit ernst, daz ir ellen vleis furkeret vnd versuechet, die obgedachten Cristoffen von Liechtenstain vnd Pangratzen Awrsperger solcher sachen halben guetlichen zu uerainen vnd zu uertragen. Möcht aber das nicht gesein, auf des Awrsperger anrueffen verrer nach ordnung des rechten in solhem handelt. Daran tut ir vnser ernstlichen maynung.

1494. Geben zu Grafen, an sand Lorentzen abend anno etc.
aug. 9. LXXXXIII.

An¹ stathalter vnd regenten zu Wien.

CCVI.

1494. okt. 6. Modrus.

Frangepán Bernát levele a velencei herceghez, Horvátország helyzetéről.

A milanói állami ltárban, *Acta extera.*

Serenissime princeps et illustr. domine dom. mi et tanquam pater collendis., humili commendatione premissa etc.

¹ Külczím gyanánt.

Non dubito, che la vostra serenità non sapia, lo exercito de i turchi esser venuto in questi dì passati, zoè el primo de ottubrio, in queste parte, grandissimo lo quale se stima xv^m, ma i turchi dicono esser xx^m et più; non che io lo havesse visto, ma uno mio parente et certi altri zentilhomini, perchè zobia passorono davanti a lo suo castello che fo a di ii. ottubrio et li fono stimati da loro xv^m. Lo bassà personalmente si è in fra loro chiamato Achia bassa et cussi seguitano la via sua piano, non passano al zorno più de x meglija taliane in fino heri, che fo domeniga a i cinque del presente et questo stimo per fin che non passano la Sava; dove mo' se volterano non sapemo, overo in Alemania over in Schiavonia. Secondo el parer mio, credo che anderano in Alemania, perchè passano la Sava sotto uno castello de lo re de romani chiamato Moerice, credo che heri sera over questa matina haverano passato la Sava et perchè quando passano la Sava un turcho, per nome chiamato Cassam bey et certi altri, i quali se mostrano assai esser amici mei, hano parlato cum certi zentilhomini mei secretamente et si me hano mandato a dir, come certi signori de Croatia in fra i altri hano nominato i conti de Blagai, che se hano acordato cum loro et si li dano tributo et lo passo si ancora la moglie del conte Carillo digando, che lo bassà nel tornar suo ha deliberato omnino di venire qua da me a Modrussa et far el pezo che pole, per volerme condurre a far, che li desse tributo et se pur io non volesse darli tributo, chel darà la bataglia a la terra, et brusar ville et vilasi zurando loro grandemente, che omnino ha deliberato de fare cussi digando, che tuta Croacia se scuxa; nuy davessemo tributo ma el conte Bernardino non vole, et si ne disconforta a darlo, ma si lui lo darà, tuto el resto de Croacia lo darà, et perchè adesso non ho da chi pregare subsidio et aiuto, se non da vostra illustrissima signoria, la quale sempre me è stata favorevole et propitia, supplico instantemente butandome a li pedi de quella, che la me voglia succorere de danari tanti, quanti li piace a vostra illustrissima signoria, che delibero anzi perdere quel che ho et la vita, che dar tributo. In fin a che io totaliter cognosco de non

poter haver aiuto da nulla parte de christiani, in quella volta serò scusato davanti Dio et lo mondo, perchè questo so certissimo che dagando io, tuto el resto de Croatia lo darà, et questa seria l'ultima perditione de tute queste parte de Croatia.

Per tanto iterum supplico humiliter per una summa de danari, quanto piacerà a la vostra illustrissima signoria, possa pagare et contentare la zente cum artegliarie, zoè polvere de bombarde et xv over xx passavolanti, non più; de resto sono ben fornito.

Dio me sia per testimonio, che za fa gran tempo Croatia se acorderia, ma io sperando in la misericordia de Dio et in li principi christiani, che li provederano et maximamente quelli, quali tocha più che la maestà del signore re nostro de Hungaria et la maestà del signore re de romani, cum lo quale confina Croatia, et vostra illustrissima signoria, la qual simelmente confina, ho sostegnudo questo, et de la santità del nostro signore papa non dico altro, lo qual havea mandato misser Antonio Fabreges cum grandissime et large promesse, ma la sua sanctità se ne è desmentegada. Atenda ben sua sanctità che quando la vorà far, non porà et in fin a mò perdoname la signoria vostra illustrissima, pocha et nulla provisione è fatta.

Non guardate che forssi a chi tocha più, lo faria se potesse; se Croatia se perde, non so quando se aquistera mai più. Perdoname vostra illustrissima signoria se parló tropo; forsi che se fosse qualche un altro in questo luogo dove son io, parlerane più, over faria presto una fine, perchè li dura cossa andare a mendichando per lo mondo, la experentia lo mostra; tanti duchi et principi et despoti chazadi de lo suo stado anchor in di vano mendicando, non è chi li soccorra; immo, quod peius est, ogni homo se ne fa befe. Vostra illustrissima signoria me succorri per l'amor de Dio tanto quanto piace a quella, in fin che nostro sig. provedi per sua gratia.

Appresso havemo pregato lo vescovo de Otoçaz, lo quale se ha trovato, qui tunc temporis, che scriva a vostra illustrissima signoria quello che ha sentito et visto.

Ulterius mando da quella el latore de la presente, zoè nobel Baptista de Arbe servidor mio, a lo qual prego vostra illustrissima signoria li voglia dar piena fede in tuto quello el dirà per parte mia, per adesso a la quale humilmente me ricomando.

Ex Modrusia, feria secunda, mensis octobris die VI. ^{1494.}
anno dominice etc. MCCCCLXXXIII. _{okt. 6.}

Serenitatis vestre

obediens filius

Bernardinus de Frangepanibus,
Segne etc. Modruseque comes.

Serenissimo¹ principi et illustrissimo domino, domino Augustino Barbadico Venetiarum duci inclito, domino meo et tanquam patri collendissimo.

CCVII.

1494.

Frangepán János nyugtatványa, a Lénárt görcki gróftól felvett négyszáz rajnai forintról.

Bejegyzés az innsbrucki helytart. ltárban, *Görzer archiv Rep. 789.*

Ain quittung von graf Johannsen von Frangepan, zu Vegel, Madrusch und zu Crabaten anstatt bemelts kunig Maximilianen auf gedachten von Görtz umb 400 gulden R.

CCVIII.

1495. jan. 25. Brinje.

Frangepán Angelo adománylevele, a modrusi Gvozdon levő szent Miklós pálos kolostornak adományozott három őrnici jobbágyról.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 157 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 381 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Pisan u našem mesti v Brinèh, po letih roistva ^{1495.}
Isukrstova 1495., miseca jenvara dan 25. _{jan 25.}

¹ Külczim.

CCIX.

1495. márcz. 22. Brinje.

Frangepán János adománylevele, a gaczkai és busani Verhovinán Perussics Péternek, Gáspárnak és Matkónak adományozott két várról.

Eredetije hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MÖDL.* 38559. (Frangipani-iratok nr. 91.)

Nos Hans de Frangepanibus, Segnie, Wegle et Modrussie etc. comes, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quomodo uti prius dederamus et d[*o*]naveramus egregiis Petro, Casparo et Matkoni Perwssichi dictis nostra duo castra, primum in Wyrhowina gatensi habitum cum totali et directa mediet[*a*]te ipsius Wyrhowine gatensis et cum universis suis pertinentiis, parvis et magnis, metis et lim[*i*]tibus, molendinis et locis molendinorum, ac totali tributo seu teloneo ibidem habito, secundum vero castrum in Wyrhowina bwsanensi habitum et situm, ipsum quoque similiter cum universis suis pertinentiis, parvis et magnis, ad ipsa castra pertinentibus et pertinere debentibus, cum eorum metis et limitibus, molendinis et locis molendinorum, signanter Plussischa et Pachychy vocatis et similiter cum totali tributo seu teloneo, quod ad [i]psum ab antiquo pertinet, hec eadem duo castra ipsis et ipsorum heredibus ac posteris universis iure perpetuo et irrevocabili dederamus et donaveramus; nunc vero reminiscentes fidelium servitiorum eorundem Caspari et [M]atkonis Perwssichy dictorum, que nobis non parcentes sanguinis effusioni, suisque bonis et rebus, varietate temporu[m] et locorum impenderunt et exhibuerunt omni sincerissima fidelitate et constantia laudabili, nos denuo eisdem Cas[p]aro, Matkoni et Joanni filio Petri videlicet superius memoratis Perwssychy dictis. heredibus ipsorum et posteris universis hec eadem duo castra superius nominata cum universis bonis, possessionibus, terrisque videlicet earum arabilibus cultis et incultis, campis, arvis, pratis, fenilibus, vineis vinearumque promontoriis, pascuis, venationibus, aquis aquarumque ductibus, molendinis superius nominatis ac ceteris molendinorum locis,

piscaturis, piscinis et generaliter cum cunctis ipsorum castrorum, bonorum et possessionum utilitatibus, proventibus, servitutibus et earum integritatibus universis, sub earum veris et antiquis¹ et limitibus, ad ipsa castra e iure et ab antiquo pertinentibus et pertinere debentibus iure perpetuo et irrevocabili titulo vere, libere et proprie possessionis, nobilitatis et libertatis gauden[dum,] utifruendum, habendum, possidendum et quitquid ipsis placuerit faciendum, omni iure et² proprietate ipsis dato et dona[t]o, nihilque nobis et heredibus nostris, ac posteris universis relinquendo, sed omne ius et proprietatem ad ipsos transferrendo denuo et titulo nove nostre donationis et confirmationis dedimus, donavimus et confirmavimus, quin immo damus, donamus et confirmamus, litterasque nostras priores, quas a nobis prius super ipsa duo castra habuerunt, immo etiam si quas litteras regias super eadem duo castra habent, easdem ipsis et ipsorum heredibus et posteris universis etiam denuo confirmamus nostra benivolentia mediante. Hec nostra bona possessionaria eisdem Casparo, Matkoni et Joanni Perwssichi iam memoratis, heredibus ipsorum et posteris universis conferrendo addita ipsis hac facultate, ut aliquo capitulo in dominium ipsorum duorum castrorum, bonorum et possessionum se se statuere et introducere liberi et spontanei erunt et sint harum litterarum testimonio et vigore nostrarum mediante, quibus sigillum nostrum verum naturale, quo utimur, ob maiorem fidem, firmitatem et memoriam perpetuam premissorum subappenđi iussimus.

Datum in Brynie, die dominico quo canitur: Oculi, ^{1495.}
anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto. ^{márcz. 22.}

¹ metis *kimaradt.*

² Kétszer írva.

CCX.

1495. jun. 5. Brinje.

Frangepán Angelo a zengi uradalomhoz tartozó Mali Prokičci falut, a ljubotini utczában Zengben levő Megváltó pálos kolostornak adományozza.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 159 I. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 384 I. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

$\frac{1495}{\text{jun. } 5.}$ — — Ki list e pisan i d(a)n v našem gradu Brinah, miseca ijuna dan 5., na let roistva Krstova 1495.

CCXI.

1495. jun. 18. Modrus.

Frangepán Bernát cserevalló levele, a Fabianics Györgynek Klucs várkastélyáért, továbbá Stubal és Slapczy falukért cserébe adott Stative és Tlaczne falukról.

Eredetije hártján, aranysárga sodrott selyem zsinóron lógó megkoppott pecsétel az orsz. lltárban, *MODL. 32967*. (Neoreg. a. 137. 8.)

Nos Bernardinus de Frangepanibus, Segnie, Vegle Modrusieque comes etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos certis bonis et rationabilibus ex causis ad animum nostrum moventibus, et potissimum pro nostra, heredumque et successorum nostrorum utilitate ulteriori pensata, oneribus et quibuslibet gravaminibus spectabilium et magnificorum dominorum Mathie, Cristophori et Ferdinandi de Frangepanibus, Segnie, Wegle Modrusieque comitum, filiorum, heredum et successorum nostrorum in se assumentes, cum egregio Georgio Fabyanich talem inter nos fecimus permutationem, quod videlicet nos pro castello prefati Georgii Kliuch vocato, et possessionibus Stubal et Slapczy nuncupatis, eiusque cunctis aliis pertinentiis, in comitatu scilicet modrusiensi existentibus, totales possessiones nostras Stative, Tlaczne ab ista parte fluminis Dobre, in comitatu zagradiensi existentes et habitas, <sub castro>¹ Ozal perti-

¹ ad castrum *volna helyesen*.

nentes, simul cum cunctis suis utilitatibus ac pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis fenorum, silvis, nemoribus, silvis,¹ montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, molen- dinis molendinorumque locis et generaliter quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis limitibus, illis iuribus et servitiis, quibus nobis servire con- sueverunt, memorato Georgio Fabyanich, suisque heredibus et posteritatibus universis, ab eo legitime procreatis pro- mutationis² legitime et concambii dedimus, donavimus, in- scripsimus in perpetuum, immo damus, donamus, inscribi- mus et perpetuavimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenen- dum, possidendum pariter et habendum, nil iuris, nil propri- etatis et dominii in dictis possessionibus et sessionibus per nos eidem, sicut premititur, datis pro nobis aut filiis et heredibus nostris reservantes, sed in prefatum Georgium, suosque heredes et posteritates universas transferentes pleno iure, dempto dumtaxat, si dictus Georgius aut heredes successoresque sui predictas possessiones in p[er]ig[n]orare, aut vendere, seu quovis modo alienare velint, nobis prius aut heredibus nostris nunciare seu intimare debeant.

Ceterum etiam si predictus Georgius seu heredes, successoresve sui predictas possessiones vendere velint, vel quovis modo alienare, nosque et successores nostri possint et valeant pro florenis ducentis ab ipso, suisque heredibus universis emere et non pro maiori quantitate, et hoc sint obligati nobis.

Insuper nihilominus assumentes nos prefatum Geor- gium, suosque heredes et posteritates universas in dominio prefatarum possessionum et sessionum contra quoslibet impetitores, causidicos et actores intra et extra iudicium propriis nostris laboribus et expensis protegere, conservare, tueri, defensare pro posse nostro et pro ipso Georgio,

¹ Fölösleges ismétlés.

² permutationis helyett.

suisque heredibus et <posteritatus universas>¹ respondere harum nostrarum, quibus sigillum nostrum est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

1495.
jun. 18. Datum im² Modrusie civitatis, anno salutis mccccclxxxv., in festo corporis Christi.

CCXII.

1495. szept. 16.

A zágrábi káptalan örökvalló levele, a Henning András és felesége által Frangepán Miklósnénak örökbe vallott Szamobor váráról.

A zágrábi káptalannak 1553. ápr. 16-án gróf Tersáczy Miklós részére záró pecsétés papíron kelt átiratából az orsz. ltárban, *MODL. 38560.* (Frangipani iratok nr. 107.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod egregius Andreas filius Johannis Hennyng de Zomzedwar et generosa domina Sophia consors eiusdem Johannis Hennyng, oneribus et gravaminibus Catherine et Margarethe, necnon Dorothee et Elisabeth filiarum eiusdem domine Sophie, sororum scilicet ipsius Andree in se ipsos assumptis et levatis, nostram personaliter venientes in presentiam, sponte et libere oraculo vive vocis ipsorum fassi sunt et retulerunt in hunc modum, qualiter ipsi certis rationabilibus de causis animos eorum moventibus, maturaque et diligenti intra se deliberatione prehabita, castrum ipsorum Zamobor vocatum in comitatu zagrabiensi habitum, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis universis, terris utputa arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, molendinis molendinorumque locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis existentibus, gene-

¹ posteritatibus universis *helyesen.*

² Fölöslegesen és hibásan.

rose domine Elizabeth Pethee vocate, consorti magnifici domini Nicolai de Frangepanibus comitis de Thersacz, hereditibusque et posteritatibus eiusdem universis pro quatuor millibus florenis plene, ut retulerunt, ab eadem domina Elizabeth habitis, levatis et receptis dedissent, perpetuassent, vendidissent et inscripsissent, immo dederunt, perpetuarunt, vendiderunt et inscripserunt coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, ita tamen, quod non possit ipsa domina Elizabeth et heredes sui prefatum castrum cuiquam, corone regni Hungarie non subiecto vendere seu quoquomodo inscribere harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum feria quarta proxima post festum exaltationis sancte crucis, anno Domini millesimo quadringentesimo^{1485.} nonagesimo quinto. szept.16.

CCXIII.

1495. szept. 29.

A zágrábi káptalan örökvalló levele, a Rodinovics Péter által Frangepán Bernátnak eladott Zágráb megyei babinagorai birtokról.

Eredetije hártján, veres és zöld nyers selyem zsinóron függő töredékes pecséttel az orsz. lltárban, *MODL. 34034.* (Neoreg. a. 1646. 11.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod Petrus Rodynowych de Gorycza, oneribus et quibuslibet gravaminibus Iwanii fratris et Stephani filii suorum in seipsum per omnia assumptis, nostram personalter veniendo in presentiam sponte ministerio vive vocis sue confessus est in hunc modum, quod ipse totalem portionem suam possessionariam, in possessione Babynya Gora vocata districtus de dicta Gorycza et in comitatu zagrabiensi existenti habitam, prefatum Petrum, prout dicitur, pleno iure concernentem, simulcum cunctis eiusdem portionis possessionarie utilitatibus, fructuositatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, campis, pascuis, fenilibus, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearumque promontoriis, aquis,

fluviis, aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eandem portionem possessionariam de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, magnifico Bernardino de Modrussio, comiti de Frangapanibus etc. pro sexaginta florenis auri puri, boni et iusti ponderis ab eodem Bernardino comite, prout ipsemet Petrus nobis retulit, ad plenum habitis et perceptis dedisset, vendidisset et inscripsisset, immo dedit, vendidit et inscripsit coram nobis per eundem Bernardinum comitem, heredesque et posteritates suos universos iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam, nullum ius nullamve iuris ac dominii proprietatem iamfatus Petrus sibipsi et heredibus suis in eadem portione possessionaria reservando, sed totum ius, omnemque iuris ac dominii proprietatem, quod et quam in eadem habuisset, seque et heredes suos in futurum habere speraret quoquomodo, in et ad memoratum Bernardinum comitem, heredesque suos universos reflectendo et refundendo plen[o] iure, decimis tamen nostris nobis et ecclesie nostre prefate exinde provenientius salvis remanentibus, harum n[ost]rarum], quibus sigillum nostrum est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

^{1495.}
szept. 29. Datum feria tertia in festo b[e]ati Michaelis] archangeli, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto.

CCXIV.

1495. decz. 2. Róma.

VI. Sándor pápa a székesfehérvári prépostságot a király beléegyezésével a káptalanától arra megválasztott Frangepán Gergely zágrábi egyházmegyei clericusnak adományozza.

Kiadása *A veszprémi püspökség római oklevéltára* IV. köt. 56 l.

^{1495.}
decz. 2. nonas decembris, anno quarto.¹

¹ 1495. decz. 24. Frangepán Gergely a fehérvári prépostság adaját a pápai kincstárnak megfizeti. — *A veszpr. püspökség római okl.* IV. köt. 57 l.

CCXV.

1495.

Frangepán Bernát levele Lénárt görcei grófhhoz.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági levéltárban, *Görzer archiv Rep. 1770.*

Graf Bernardin von Frangepan vrkundt graf Leonharten von Görtz ain roßslauften zu Modrusch umb ain damask und will im zway gute pfärd schicken.

CCXVI.

1496. jan. 6. Brinje.

Frangepán János zálogvalló levele, a kölcsönzött pénz fejében Orbonáz Ambrusnak zálogba vetett Sákán faluról, két pravotinai telekről és két szőlőről.

Eredetije hártján, lila és zöld sodrott selyem zsinóron lógó ép pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 33176.* (Neoreg. a. **315.** 12.)

A pecséten látható czímer: Vágott tárcsa pajzs felső mezéjében hat ágú csillag, az alsó mező üres.

Nos Johannes de Frangapanibus, Segnie, Wegle et Modrusse comes etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitatibus, et fidelium servitiorum gratuitis meritis et sinceris complacentiis nobilis Ambrosii Orbonaz dicti de Bozylewo, que ipse nobis tam a teneris usque annis suis, quam etiam et potissimum in gravi nostra et rerum nostrarum turbatione, immo potius periculo, videlicet extra dominium nostrum, prohdolor, nobis per certa annorum curricula laborantibus et fluctuantibus, non parcendo persone, laboribus, sumptibus et expensis suis, diligenti semper opera et studio exhibere curavit.

Cum igitur ex eo et in aliqualem recompensam servitiorum suorum per eum nobis iam a tempore, quo scilicet nos divina providentia pretactum dominium nostrum reoptinimus, exhibitorum, pro quibus quidem servitiis suis,

iusta cum eo ratione posita eidem centum et quinquaginta florenis debitores remansimus, tum vero quia ipse Amb(r)osius Orbonaz ad quasdam certas nostras, et rerumstrarum necessitates et expeditiones, nos ad presens urgentes nobis centum et nonaginta florenos in parata pecunia dedit et mutuo concessit, ob hoc nos possessionem seu villam nostram Sakan vocatam, necnon quasdam duas sessiones in possessione seu villa Prawothyna nuncupata, omnino in pertinentiis castri nostri Rybnyk vocati, in comitatu zagradiensi existentes habitas simulcum promontoriis vinearum Graberk et Breznek nuncupatis, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis molendinorumque locis et generaliter quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis memorato Ambrosio Arbanaz, suisque heredibus et posteritatibus universis utriusque sexus pro prescriptis centum et quinquaginta florenis per eum, ut premititur, deservitis et quibus eidem, ut prefertur, iusta per nos ratione posita eidem debitores remansimus, et item pro dictis centum et nonaginta florenis, quos scilicet ipse nobis in parata pecunia dedit et mutuo concessit, hoc est in totali summa pro trecentis et quadraginta florenis duximus dandas, inscribendas et impignorandas, immo damus, inscribimus et impignoramus infra tempus redemptionis earundem et eorundem tenendum, possidendum pariter et habendum; tali tamen lege, modoque et conditione, quod dum nos aut heredes, sive fratres nostri aut ipsorum heredum, fratrumque nostrorum heredes ab ipso Amb(r)osio Arbanoz vel suis heredibus dictas possessionem et sessiones simulcum promontoriis prescriptis rehabere voluerimus vel voluerint, extunc non aliter, nisi prius persolutis eidem Amb(r)osio vel suis heredibus prescriptis trecentis et quadraginta florenis, easdem possessionem et sessiones simulcum promontoriis prescriptis rehabere possimus vel possint.

Annuius insuper et plenariam facultatem damus et concedimus eidem Ambrozio Orbonaz, quod scilicet ipse dictas possessionem, ac sessiones simulcum promontoriis, quandocunque necessitas exegerit, cuicunque maluerit, pro dictis trecentis et quadraginta florenis libere et sine nostra, heredumque et fratrum nostrorum contradictione dare, inscribere, impignorare, sive in mortis sue articulo pro refrigerio anime sue legare possit et valeat, dictique heredes sui valeant harum nostrarum, quibus sigillum nostrum, quo utimur, est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in castro nostro Brynye, in festo epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo nona-^{1496.}gesimo sexto. _{jan. 6.}

CCXVII.

1496. ápr. 1. Brinje.

Frangepán Angelo a brinjei uradalomhoz tartozó Mokra falut tartozékaival és jövedelmeivel a modrusi Gvozdon alapított szent Miklós pálos kolostornak adományozza.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 162 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 390 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Ki list e pisan i dan v našem gradu Brinah, na let roistva H(risto)va 1496., miseca aprila na dan prvi.^{1496.}_{ápr. 1.}

CCXVIII.

1496. ápr. 6. Velence.

A signoria Frangepán Bernátnak és Corvin Jánosnak örömét és szerencsekívánatait fejezi ki a köztük létesült családi összeköttetés alkalmából.

Regestája *Óváry*, A tört. bizottság oklevélmásolatai I. füz. 189 l.

CCXIX.

1496. szept. 1. Carima.

Miksa császár szerződése, az ezer forinttal zsoldjába fogadott Frangepán János számára.

Eredetije hártján, melyről a hártjaszalagon lógó pecsét leszakadt, az orsz. lltárban, *MODL. 38561.* (Frangipani-iratok nr. 92.)

Wir Maximilian von Gots gnaden romischer kunig zu allenn tzeiten merer des reichs, zu Hunngern, Dallmatien, Croatien etc. kunig, ertzherzog zu Österreich, hertzog tzv Burgundi, zu Brabant, zu Gheldern etc., graue zu Flannern, zv Tyrol etc. bekennen, das wir den edeln unnsern lieben getreewen Johannsen von Franngkhepan, grauen zv Brundl, zu vnnserm diener aufgenommen vnd bestellt habn wissenntlich mit dem brieft, also das er vnns von havs ausz getrewlich dienen und wartten, sich auch mit sambt sein dienern, knechten vnd pherden auf vnnser oder vnnser anwellt, so des vnnsern gewalt haben, erfordern vnd geschefft gegen vnnsern veynden in veld vnd sunst in allen andern vnnsern notdurfften, sachen vnnnd haendeln allewegen gehorsamlich, williglich vnd on widerred erzaigen, halten, ordnen vnd geprawchen lassen, vnnsern vnd vnnserer lannde vnd lewt nutz vnd fromen furdern, schaden warnen, wennden vnd sunst alles das thun sol, das ain getrewer diener seinem herren zuthun schuldig, phlichtig vnd verpunnden ist, inmassen er vnns darumb gelobt vnd gesworn hat.

Dagegen haben wir ime zu sambt den funfvndzwainzig hundert guldin reinisch, so wir ime zu ganntzer bezahlung vnd vergnuegung seins alten solds vnd dienstgelts ausgericht haben, nu hinfur von den nechstuerschinen
ápr. 3. ostern anzureyten alle jar bis auf vnnser wolgefallen vnd widerruffen zu dienst vnd warttgelt tawsent guldin reinisch fur sold, schäden vnd alle sachen zu raichen vnd zu geben benennt vnd ine darumb an vnnser getrewen, lieben und vnnser vier geordent statthallter vnd rete vnnser schatzka-

mer zu Innsprugg an geschafft, solichermassen das sy den selben graf Johannsen ferrer auf vnnsern getrewen, lieben Simon von Hungerspach vnnsern rat gegenwurtigen vnd ainen jeden zukunfftigen vnnsern schatzmaister vnnsrer niderosterreichischen lande verweisen vnd anschaffen, damit ime die bestymbten tawsent guldin alle jar gegen seiner quittung wie obsteet gewislichen ausgericht vnd bezallt werden süllen.

Vnnd wann wir den gedachten graf Johannsen zu vnns erfordern, so soll er auf vnnsern costen zu vnns komen, vnd alsdann durch vnns wie annder vnnsrer diener gehalten werden ongeuerde.

Mit vrkund diss briefs geben zv Carima, an sant Egidien tag, nach Cristi gepurt vierzehenhundert vnd im sechs^{1496.}_{szept. 1.} vnd newnzigisten, vnnsrerer reiche des römischen im aindlften vnd des hungerischen im sibenden jaren.

Commissio domini regis
propria.¹

*Registrata.*²

CCXX.

1496. szept. 1. Carima.

Miksa császár parancsa az innsbrucki kamarához, a brinjei Frangepán János ezer forint évi zsoldjának Hungerspach Simon alsóausztriai kincstártó útján való kiutalványozása tárgyában.

Az innsbrucki helytartósági ltárban, *Kopialbücher* 1497. 157 l.

Wir Maximilian etc., empieten unsern getrewen den vier unnsern geordneten stathaltern und retten unnsrer schazcamer zu Ynnsprugg unnsrer gnad unnd alles guet.

Wir haben edeln unnsrer lieben, getrewen Johannsen von Franckepan, graven zu Bründel zu unserm diener von hawss aus auffgenommen und ime von den nechstvergangen ostern an zuraitten alle jare bis auff unnsrer wollge- ápr. 3.

¹ Az oklevél felhajtásán jobbról, a szövegtől eltérő kancelláriai följegyzés.

² A hátán.

fallen und widerrueffen 1^m guldin reinisch zu diennste und wartgelt fur schaden unnd alle sachen aus bemelter unnscher schazcamer bey euch zu geben benennt innhalt unnsere verschreibung darüber aussgangen, emphelhen wir euch ernstlich und wellen, daz ir den bennanten graff Johannsen umb solich tausent guldin diennstgelt auff unnsern getruen, lieben Simon von Hungerspach unnsern ratt gegenwurtigem, unnd ainem jedem zukunfftigen unnsern schazmaister unnsere niderosterreichischen lannde verweist unnd anschaffet, damit er ime von den berurten negstvergangen ostern anzuraitten alle jar dieselben tausent guldin reinisch von unnsern nützen unnd rennten, so er einnymbt, gegen seiner quittung, die er allezeit von ime emphahenn unnd auch uberantwurten sol bis auff unnsere widerrueffen, wie obstet, gewislichen aussricht unnd bezall unnd was er ime also raichen unnd geben wirdet und ir unns mit sein quittungen erweist, wellen wir euch stätiglich in raittung legen unnd abziehen. Daz ist unnsere ernstliche mainung.

Geben zu Carima, an sand Egidien tag, anno Domini ^{1496.} etc. LXXXVI., unnsere reiche des romischn im eilfften und des _{szept. 1.} hungrischen im sibenden jaren.

CCXXI.

1496. okt. 8.

A milanói herczeg levele Frangepán Bernáthoz Beatrix királyné s Ulászló kibékítése tárgyában.

Regestája *Óváry*, A M. Tud. Akadémia tört. bizottságának oklevél-másolatai I. füzet 194 l.

CCXXII.

1497. jan. 5. Modrus.

Frangepán Bernát az Ozalj vára alatti Vuksin Sipakot s Mirkovopoljét Hotkovics Bálintnak adományozza.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 165 l. *Šurmin*, Hrvatski spom. I. köt. 399 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

^{1497.}
jan. 5.

— — Dan v Modrušah, 1497. januara dan 5.

CCXXIII.

1497. jan. 6. Brinje.

Frangepán János évi ezer rajnai forintért a Miksa császár zsoldjába szegődik.

Eredetije hártján, hártjaszalagon függő pecséttel az innsbrucki helytartósági ltárban, *Schatz-archiv 5146*.

Ich Hanns von Frangkhenpan, grave zw Vogel, zw Zeng und zw Modrusch, bekhenn offentlich mit den brieff, als der durichleuchtigist, grosmächtigist furst und herr herr Maximilian, romischer konig zw allen zeitn mererr des reichs, zw Hungern, Dalmacien, Croacien etc. konig, herzog zw Östereich, herzog zw Burgundy, zw Brabant, zw Gheldern etc., grave zw Flandern, zw Tyroll etc., mein allergnädigisterr herr mich zw seiner königlichen maiestat diener von newenn auffgenomen hat, also das ich iren khoniglichen genaden von haws getrewlich dienen und warten soll, mich auch mitsambt meinen dieneren, knechten und phärdenn auff seiner khoniglichen maiestat etc. oder der anwald, so des von sein königlichen gnaden gewalt haben, erforderen oder geschaefft gegen iren veindenn in veld oder sunst in allen seinerr khoniglichen maiestat notturfften, sachen und haendeln albeg gehorsamlich, willklich und an widerred erzaigen, haldten, ordnen und geprauchten lassen, seinerr koniglichen maiestat und irer lannd und lewt nutz und frummenn furderen und schaden warnen, wenden und sunst alles das tun soll, das ain getrewerr dienerr seinen herren ze tun schuldig, phlichtig und verpunden ist, in massen ich das seinerr koniglichen maiestat gelobt und geschworen hab.

Da entgegn hat mir sein königlich maiestat zw sambt den funffundzwainzig hundert gulden reinisch, so mir sein khoniglich gnad zu gantzerr bezallung und vergenuegung meines alten solds und dinstgelts ausgericht hat, nunn hinfur von den nachstverschynenn osteren anzuraiten alle ^{apr. 3.} jar biss auff seinerr koniglichen maiestat wolgefallenn und widerrueffen zu dinst und wardtgelt tausent gulden reinisch fur sold, schaden und alle sachen zu raichen und zw

geben benent, daran ich mich woll genuegen lasse. Ich soll und will auch, wan mich sein koniglich maiestat zu iren gnaden erfordert, unverzogentlich zu seinerr koniglichen maiestat komen, doch auff irerr genaden selbskost und darlegen und mich als dann verrerr wie anderr seiner koniglichen gnaden dienerr gehalten werden, benuegen lassen, alles getrewlich und ungeverlich

Des zu urkhundt gib ich obgenanterr Hanns von Frangkenpan grave etc. seinerr koniglichen maiestat den brieff besigelt mit meinenn aignenn anhanggunden insigel, darunderr ich mich verpintt alles war und stët zw haldenn, das diser brieff ausweist, der geben ist zu Brundlein, ann der heyligen drey könig tag, nach Cristi geburd ^{1497.} _{jan. 6.} vierzehennhundert und im sibenundnewntzigisten iare.

CCXXIV.

1497. máj. 1. Brinje.

Frangepán János Modenai András zengi püspököt egyházmegyéje tized és Lucziána falu szabad birtoklásával megajándékozta.

Kiadása *Farlati*, Illyricum sacrum IV. köt. 132 l.

Regestája *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1899 évf. 246 l.

— — Datum Brygnie, in die apostolorum Philippi et ^{1497.} _{máj. 1.} Jacobi, anno Domini mccccclxxxvii.

CCXXV.

1497. máj. 2. Zeng.

Frangepán Angelo, a brinjei monostor kegyura, az Ágoston-rendű szerzetesektől elvett s a pálosoknak adományozott monostort, a két szerzetes rend között kitört egyenetlenség megszüntetése végett, az augustinusoknak visszaadja.

Kiadása *Farlati*, Illyricum sacrum IV. köt. 132 l.

— — Anno ab eiusdem nativitate 1497., indictione ^{1497.} _{máj. 2.} 15., die vero secunda maji, actum in comitatu Segnie — —

CCXXVI.

1497. szept. 7. Buda.

Frangepán Bernát bethlenfalvi Thurzó Jánosnak, a réznek Besztercebányától magyar-, dalmát-, tót- és horvátországi birtokain keresztül Zengig való szállítására, egy év tartamára vámkedvezményt ígér.

Kiadása *Történelmi Tár* 1882 évf. 634 l.

— — Datum Bude, in vigilia nativitatis gloriosissime virginis Marie, anno Domini millesimo quadringentesimo ^{1497.} nonagesimo septimo. — — _{szept. 7.}

CCXXVII.

1497, szept. 7. Buda.

Frangepán Bernát bethlenfalvi Thurzó Jánostól száz magyar forintot kölcsönözvén, annak a Thurzó által Besztercebányától Zengig szállítandó réz vámjából való leütésére kötelezi magát.

Kiadása *Történelmi Tár* 1882 évf. 635 l.

— — Datum Bude, in vigilia nativitatis beate Marie virginis, anno Domini millesimo quadringentesimo nona- ^{1497.} gesimo septimo. — — _{szept. 7.}

CCXXVIII.

1497. szept. 20.

A zágrábi káptalan előtt Henning András és édes anyja Zsófia asszony Szamobor várát négyezer forintért Frangepán Miklósnénak örökbe vallják.

Átirata a zágrábi káptalan 1614. jun. 24-én kelt három ívnyi eredeti oklevélben az orsz. ltárban, *MODL. 33085.* (Neoreg. a. 291. 14.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod egregius Andreas filius Joannis Hennyng de Zomzedwara et generosa domina Sophia, consors eiusdem Joannis Hennyng, oneribus et quibuslibet gravamini-

bus Catharine et Margarethe, necnon Dorothee et Elizabeth filiarum eiusdem domine Sophie, sororum scilicet ipsius Andree Hennyng, aliorum etiam et quorumlibet fratrum, consanguineorum et proximorum suorum, quos infrascriptum tangit, tangereve posset negotium quomodolibet in futurum, in se ipsos per omnia assumptis et levatis, sponte et libere, oraculo vive vocis sue dixerunt et confessi extiterunt in hunc modum, qualiter ipsi certis et rationabilibus de causis, animos ipsorum ad id moventibus, maturaque et diligenti intra se deliberatione prehabita totale castrum ipsorum Zamobor vocatum, in comitatu zagradiensi existens habitum, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris videlicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearumque promonthoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis eorundemque locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum castri eiusdem integritatibus et emolumentis, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad idem castrum Zamobor de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris metis et antiquis limitibus genere domine Elizabeth Pethew vocate, consorti magnifici domini Nicolai de Frangepanibus, comitis de Thersacz, heredibusque et posteritatibus eiusdem universis pro summa quatuor millium florenorum, plene ut retulerunt habitorum et receptorum dedissent, donassent, vendidissent et inscripissent, prout dederunt, donarunt, vendiderunt et inscripserunt coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum; ita tamen, quod non possit prefatum castrum Zamobor cuiquam corone regni Hungarie non subiecto vendere seu quoquomodo inscribere ac alienare, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quibus sigillum nostrum authenticum duximus appendendum.

Datum feria quarta proxima post festum exaltationis
^{1487.}sancte crucis, anno Domini millesimo quadringentesimo
szept. 20. nonagesimo septimo.

CCXXIX.

1497. decz. 28. Buda.

II. Ulászló király iktató parancsa a kníni káptalanhoz, hogy Dobercsinacz Györgyöt és testvéreit a Frangepán Miklóstól és Jánostól nekik adományozott Zathnik falu birodalmába beiktassa.

A kníni káptalan 1498. márcz. 27-én hártján kelt iktatóleveléből melyről a függő pecsét hiányzik, az orsz. lltárban, *MODL. 38562.* (Frangepani-iratok nr. 93.)

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie tyniensis salutem et gratiam.

Cum nos illis donationibus, quas fideles nostri, spectabiles et magnifici Nicolaus et Johannes de Frankapanibus, Segnie, Wegle et Modrusie comites super possessione seu villa ipsorum Zathnik vocata mediantibus binis litteris eorundem, unius in littera latina, alterius vero in lingua croata privilegialiter confectis, ac ex causis et rationibus in eisdem contentis nobili Georgio Doberchinacz, et per eum Gregorio et Simoni fratribus suis, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis fecissent, mediantibus aliis litteris nostris exinde confectis, dummodo villa ipsa ad aliquod castrorum nostrorum non pertineat, nostrum regium consensum prebuerimus, totumque et omne ius nostrum regium, si quid in eadem villa qualitercunque haberemus, aut eadem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis, rationibus concerneret maiestatem, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet memoratis Georgio et fratribus suis predictis, ipsorumque heredibus universis, in quantum ut prefertur ad aliquod castrorum nostrorum non pertineat, in perpetuum contulerimus vellimusque eosdem in dominium eiusdem nomine iuris nostri regii per nostrum et vestrum homines facere legitime introduci.

Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Martinus Luczkouich vel Matheus

Dessich, aut alter Martinus Lodouikouich vel Radoya Lipchinouich aliis absentibus homo noster ad facies dicte ville Zathnik, vicinis et commetaneis eiusdem universis illac legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatos Georgium et alios predictos in dominium eiusdem nomine iuris nostri regii, statuaturque eandem eisdem et eorum heredibus simulcum cunctis eiusdem utilitatibus et pertinentiis, premissis iuris nostri regii titulo eisdem incumbenti, perpetuo possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos Georgium et fratres eiusdem nostram personalem in presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorundem reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt nominibus, terminoque assignato dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis.

Datum Bude, in festo sanctorum innocentum, anno ^{1497.} Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo, _{decz. 28.} regnorum nostrorum Hungarie etc. anno octavo, Bohemie vero vigesimo septimo.

CCXXX.

1497. Brinje.

Frangepán János nyugtatványa, kifizetett zsoldhátralékáról.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági lltárban, *Schatz-archiv Rep. II. fol. 1412.*

Quittung auf kayser Maximilianen von graf Hannsen von Franckenpan umb 1500 guldin zu gantzer bezalung sein hinderstelligen dienstgelt wider die türcken.

Datum Prundl, 1497.

CCXXXI.

1498. ápr. 20. Modrus.

Frangepán Bernát az Ozalj várához tartozó s Hotkovics Bálintnak adományozott Vuksin Sipak faluról szóló oklevelét nevezett részére megerősíti.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 169 I. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 408 I. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

Latin szövege a következő 1498. ápr. 20. kelet alatt.

— — Dan u varošu našem Modrušah, dan 20. miseca ^{1498.}apr 20.
aprila 1498.

CCXXXII.

1498. ápr. 20. Modrus.

Frangepán Bernát kiváltságlevele, a Hotkovics Bálintnak adományozott Voksinsipak és Mirkovopolje falukról, azoknak határjárásával.

XVI. századi fordítása vízfoltos papíron az orsz. ltárban, *MODL.* 33697. (Neoreg. a. 984. 5.)

Glagol szövegének regestája a megelőző 1498. ápr. 20. kelet alatt.

Nos comes Bernardinus de Frangepanibus, Weglie, Segnie Modrusieque etc., memorie commendamus omnibus et singulis quibus expedit universis et in quorum conspectum venerint presentes littere nostre patentis, qualiter consideratis virtutibus continuis et fidelibus servitiis Valentini Hothkowych, que ipse nobis et culmini nostro impendit, a quibus etiam ipse nunquam desistit, quibus servitiis nos visis et consideratis dedimus et donavimus sibi iure perpetuo et irrevocabiliter unam possessionem nostram Woxynsyppek vocatam, in dominio nostro et pertinentiis castri nostri Ozal nuncupati, quemadmodum latius et uberius in litteris nostris privilegialibus continetur, quam nos dedimus et donavimus memorato Valentino Hothkowych. Quam quidem donationem nostram pariter et inscriptionem nullo unquam tempore volumus revocare et reclamare, sicuti in litteris et privilegiis nostris comperietur, quin potius iterum denuo hiis litteris nostris roboramus et ratificamus, eo quod nobis supplicatum extitit humillime per prefatum Valentinum Hothkowych. Quam quidem dationem et inscriptionem nostram nos volentes

plenius et uberius roborare et ratificare, super eadem possessione supradicta produxit coram nobis litteras, que littere fuerant condam Iwanii Wxe, in quibus litteris continentur mete et termini supradicte possessionis. Nos igitur visis ipsius servitiis et fidelitate, quibus nobis in rebus nostris se gratum reddidit et ostendit; videntes etiam in hiis nobis et nostro dominio nullam adversitatem et defectum venturos, sed habentes respectum ac considerantes occasionem, que continetur in nostris privilegiis sibi per nos concessis; hoc tamen per expressum declarato, quod si contiger[*i*]t dicto Valentino vel suis heredibus, extrema necessitate cogente, eam velle vendere vel impignorare, extunc non pos[sint] et neque valeant quempiam alterum superinde prius ammovere nisi nos et heredes nostros.

Ut autem premissae nostre donationis posteris nostris innotescat latitudo, longitudo, initiumque et finis, volentes nos in hac nostra donatione voluntati sue satisfacere, nam speramus eundem Valentinum mortem prius perpeti velle, quam contra nos quitquam attentare, prout plenius et uberius continetur in litteris nostris; videntes igitur nos superinde contra nos et dominium nostrum nullam fore adversitatem, ideo nos statuimus terminos et metas, prout continentur in litteris condam Johannis Wxe, quas metas et terminos presentibus litteris nostris confirmamus et roboramus, ac pro maiori firmitatis assecuratione et veritate has presentes metas hiis litteris nostris inseruimus.

Prima itaque meta incipit in castello Kwpclyna et vadit ad lignum populi jaged dictum et a populo ad bivium Prekrysye dictum Dragany et Wxe, ad sinistram Dragany et dextrum Wxe remanente, ab eodem bivio in puteum Kerwawy Zdenecz vocatum, a puteo in arenam, ab arena ad orientem per viam ad bivium possessionis Czezthasyppek, ibique mete conveniunt. Et abinde girando et vertendo ad occidentem recta via ad metas possessionis Czezthasyppek predictae, ad sinistram,¹ ad dextram vero Wxe relinquendo directa via ad collem Woehyak, abinde ad viam et bivium

¹ Valami kimaradt.

Beruanzko et Zorkowachko, a bivio ad aggeres terreos zap dictos, ab eisdem aggeribus in vallem sub Vochoyak, per eandemque vallem in medios fagos, a fagis in Kyrinschyak et per Kyrinschyak ad Lwchno, ubi aque concurrunt et mete Myrkowzka et ita per Lwchno media valle ad sinistram Myrkowzko, ad dextram Wxe metas relinquendó et sic per vallem ad viam in magnum quercum czer dictum. A quercu in dumum Rakythowgerm dictum, ubi mete conveniunt cum metis Kwpcyhno, et a dumo in vallem fluviumque Therzthenyk, a Therztenyk supra Mlakam a bivio Prykrysye dicto in Mlakam, a sinistra Kwpcyhno, a dextro vero Wxe metas relinquendo recta per Mlakam in fluvium Kwpcyhna et per medium Kwpcyhne ad castellum, ubi mete et termini finiuntur dicte possessionis sibi per nos date et donate, prout plenius et uberius continetur in litteris nostris privilegialibus.

Insuper etiam dedimus et donavimus sibi unam terram et colonos Myrkowopolye vocatam cum omnibus suis pertinentiis.

Cuius quidem terre supradicte, per nos donate incipiunt mete a flumine Kwpppe per fossatum ad viam sub collem directe ad salices, a salicibus ad fluvium Jagodno ac tandem per Jagodno ad viam usque Doklewesych et abhinc per viam directe ad sessiones colonorum supradictorum usque ad viam, que ducit ad vadum et sic per viam ad conterminium Wurathe Dragethe dictum in opposito Ladyne in Kwppam, et hoc ad attestationem et introductionem civium nostrorum, qui fuerunt vicini supradicte donationis nostre.

Preterea quoque dedimus sibi unam particulam silve inter Lwchno et fossatum Prekopa dictum, que pertinebat ad curiam nostram Drysserewczy, quam silvam sibi ita confirmamus et roboramus, prout supradicta et prout continetur in privilegio nostro.

In quorum omnium maius robur, firmitatemque supradictorum articulorum concessimus sibi presentes litteras nostras patentes sub sigillo nostro autentico.

Datum in civitate nostra modrusiensi, die vigesima mensis aprilis, anno Domini millesimo quadringentesimo ^{1458.} _{apr. 20.} nonagesimo octavo.

CCXXXIII.

(1498.) aug. 29. Freiburg.

Miksa császár rendelete, a török fogságba esett Frangepán Miklós számára a birodalmi gyűlés által megszavazott kétezer forint kifizetéséről.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományainak oklevéltára I. köt. 5 l

(1498.)
aug. 29.

Mitwoch den xxix. tag augusti, zu Freiburg.¹

CCXXXIV.

1498. decz. 1. Brinjé.

Frangepán Angelo a modrusi Gvozdon alapított szent Miklós pálos kolostort, a Tomkovics György és Pál által Na Ukinach faluban adományozott földek birtokában megerősíti.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 171 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 412 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

1498.
decz. 1.

— — Pisano v Brinjêh, po letih roena Isukrstova 1498., miseca decembra 1.

¹ 1500—1505. Frangepán Miklós a Miksa császár zsoldjában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 11—13 ll.

— 1502. jan. 27. Miksa császár utasítása Egk György krajnai helytartóhoz, a Frangepán Miklósnak adandó lőpor és szakálás puskák tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 13 l.

— 1504. febr. 24. Miksa császár rendelete Egk György krajnai helytartóhoz, a Frangepán Miklósnak fizetendő kétezer forint tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 15 l.

— 1508. jan. 10. Miksa császár utasítása ugyanahhoz, az egy évvel ezelőtt Frangepán Miklósnak kiutalványozott kétezer forint kifizetése tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 19 l.

— 1509. jul. 15. Utasítás Fuchs Konrád fizetómesteri iródeákhoz, a Frangepán Miklósnak járó kétezer forintnak a legközelebbi jubileumi pénzből való kifizetése tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 21 l.

CCXXXV.

1499. febr. 13. Brinje.

Frangepán Angelo s fiai Kristóf és Bolf a brinjei uradalomhoz tartozó Zachum, Vitoraj, Jeszen, Szelcze és Krakar falukat, Kosinszki Györggyel és fiával Ivánnal a Buž vármegyei bocsácsi járásban levő Kosinj váráért és Srakvina, Polbuk, Botuke és Hotiljuvas falukért elcserélik.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 172 1. *Šurmin*, Hrvatski spomenici I. köt. 414 l. (Monum. hist.-iurid. slav. merid. VI.)

— — Pisan i dan v našem gradu v Brinah, na let $\frac{1499.}{\text{febr. 13.}}$
b(o)ž(i)h 1499., mis(eca) fevrara da(n) 13.

CCXXXVI.

1500. jan. 19. Brinje.

Frangepán Angelo adománylevele, a zažitni szűz Mária pálos kolostornak adományozott veliki pszivići és ljubciškoji birtokokról.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 180 l.

— — Pisan i dan v gradu našem v Brinah, let roistva
Krstva 1500., meseca januara na dan 19. $\frac{1500.}{\text{jan. 19.}}$

CCXXXVII.

1500. aug. 5. Zeng.

Zeng város alkapitányainak levele a zengi káptalanhoz, a Frangepán Angelo dolgaiban kiküldendő káptalani tanubizonyosság iránt.

A zengi káptalan 1500. aug. 8-án kelt bizonyosságleveléből hátrább.

Amicis suis honorandis capitulo ecclesie segniensis amicitiam paratam.

Expositum nobis fuit pro parte nobilis Mathie Zubranovich, existentis in persona magnifici domini comitis Angeli de Frangepanibus, ut concederemus licentiam posse capitulum ducere iuxta consuetudinem regni super certis negotiis et examinationibus faciendis.

Ea propter rogamus amicitias vestras, velitis mittere unum ex concanonicis vestris fidedignum, et pro homine

regio erit nobilis Vitus de Raduchiis aut Gregorius Slaufchouich, et accedentes, quecumque negotia aut examinationes fuerint facienda, prout cum veritate concernit, vos fideliter regie maiestati rescribatis.

•
1500.
aug. 5.

Datum Segnie, die v. augusti mvc.

CCXXXVIII.

1500. aug. 8.

A zengi káptalan bizonyáglevelé, a Frangepán Angelo és neje Katalin asszony között egyházi szertartással kötött házasságról.

Eredetije hátyrán, melyről a függő pecsét hiányzik, az orsz. ltárban, *MODL. 38563.* (Frangipani-iratok nr. 94.)

Nos capitulum ecclesie segniensis, universis et singulis memorie comendamus per presentes quibus expedit, quod nobilis Mathias Zubranouich personaliter coram nobis constitutus, in persona magnifici domini comitis Angeli de Frangepanibus etc. exhibuit et presentavit nobis litteras nobilium virorum, vicecapitaneorum segniensium. Quarum quidem litterarum tenor est¹ talis videlicet: Amicis suis honorandis capitulo ecclesie segniensis amicitiam paratam — — *stb.*, *l. a zengi alkaptányok 1500. aug. 5-én kelt levelét elébb.* —

Nos vero videntes petitiones eorum condignas misimus ex medio nostri Brigniam honorabilem dominum, Silvestrum Bedrizich archidiaconum, et dominum Balas archipresbyterum segnienses, qui tandem ad nos reversi una cum prefato nobile Mathia Zubranich, et homine regio dicto iudice Vito de Raduchiis retulerunt sub eorum fide christiana et regia fidelitate videlicet, quod cum ipsi essent in brigniensi castro in palatio magnifici comitis Angeli de Frangepanibus die 6. augusti, presentibus domino presbytero Blasio Zuitchouich, domino presbytero² Michouil Luczky, domino Iwano capellano dicti domini comitis, vicecomite Martino Ludouicouich, Petro Gusich, Georgio Lazkouich, Thoma

¹ Sorközi betoldás.

² Sorközi betoldás.

Percich, Gregorio Slaufchouich, Gregorio Fridericouich, Gabriele Zamletich,¹ Jacobo Perich, Mixa Sedlarich, Martino Dminauich, Georgio Clochoz, Vido Tesachouich et aliis multis tum nobilibus viris, tum etiam civibus, qui ibidem aderant, prefatus magnificus comes Angelus hoc modo locutus fuit videlicet: Audias capitule, et homo regie maiestatis, et vos sacerdotes, nobiles ac cives, qui hic estis, omnibus et singulis notum facio, quod cum temporibus preteritis ego acceperim dominam Catherinam in uxorem legitimam iuxta ritum sancte matris ecclesie catholice, dando ego sibi fidem et ipsa mihi, cum anuli benedictione matrimonium nostrum explevimus et perfecimus. Quem quidem sermonem dicta domina Catherina ibidem presens ratificavit et confirmavit.

Et pro maiori robore et firmitate dictus magnificus dominus comes produxit in testem dominum Michaellem vicarium et plebanum brigniensem tanquam illum, qui ambobus iuramentum tunc temporis prestitit et anulum benedixit, et cuius medio dictum matrimonium factum fuit iuxta ritum christiane fidei. Cui quidem domino Michaeli testi pro ampliori cautela et credulitate dicti nostri testes obtulerunt iuramentum super conscientiam suam, et super crucem et super sacrosanctis euangeliis, ut diceret veritatem amoto timore, amore, prece et pretio super premissis. Qui respondit et dixit: Per ista sacra Dei euangelia dico, quod tempore preterito ego dictis prestiti iuramentum et benedixi anulum iuxta ritum sancte matris ecclesie.

Nos ergo prefatum capitulum omnia predicta audientes et percipientes, premissa per manus notarii nostri scribi et annotari fecimus iuris dictorum coniugalium et matrimonii ob cautelam uberiolem.

Datum sub impressione consueti nostri sigilli impendentis, sabbato ante festum beati Laurentii martyris, millesimo ^{1500.} _{aug. 8.} quingentesimo.

¹ Zamletich *helyett javitással.*

CCXXXIX.

1500. aug. 24.

Miksa császár a török fogságba esett Frangepán Jánosnak váltásdíjúl ezerkétszáz forintot utalványoz.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktart. okl. I. köt. 81.

1500.
aug. 24.

Montag den xxiii. augusti.¹

CCXL.

1500 körül, ápr. 23. Brinje.

Frangepán János levele Miksa császárhoz, igen nagy szükségében hozzá küldött szolgájának meghallgatása tárgyában.

Eredetije papíron, záró veres pecsét maradványaival az orsz. ltárban, *MODL. 38890*.

Aller durchleitigister, grasmachtigister vnd genadigister her vnd kunig etc., mein vntertanig geharsam dinst sein eurn kuniglichen gnade etc. alle zeit peraitt.

Hie sik ich mein diener zen eurn kuniglichen mayestät etc., belhem diener ich fuer alle mein diener trau vnd prauh, ben er mier fil treue dinst pebeist vnd erzagtt hatt, mit namen Mert Ladovikoviz vnser purkraff ze Prundel, der birt mit euer kuniglichen mayestät etc. an meir stat reden vnd mein grase nat fur pringen vnd auch bas eurn kuniglichen gnade etc. ze nuz komen, darum pit ich eur kuniglichen mayestät etc. vntertaniglich, eur kunigliche gnade belt in selbst horn vnd gelaubm als mier selbm vnd genadiklech abfertigen.

¹ (1500.) Miksa császár utasítása Hardegg Henrik kamarai tanácsoshoz, Corvin Jánosnak hátszáz lóval, Frangepán Bernátnak és Jánosnak száz-százzal való zsoldba fogadásáról. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 9 l.

— 1500—1501. Frangepán János a Miksa császár zsoldjában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 12 l.

— 1510. máj. 5. A császár utasítása Saurer Lőrincz alsóausztriai helytartóhoz, a brinjei Frangepán Jánosnak fizetendő négyszáz forint tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 23 l.

Alle zeit pefilh ich mich eurn kuniglichen gnade etc.
als meim genadigen heren.

Gebm vnd gesribm mit meiner agner hant ze Prundel,
an sant Yorgen abent.

ápr. 23.

Eurn kuniglichen mayestät etc.

vntertaniger, geharsamer vnd treuer diener

Graff Hans von Frangepan etc.

Dem¹ aller durhleichtigisten, grasmachtigisten fursten
vnd hern hern Maximilian fon Gotes genaden romishen
kunig, auch ze Vngern etc., meinem aller genadigisten
hern gebm.

CCXLI.

1500 körül.

Frangepán Bernát, Lénárt görcki grófnak pénzért hozzá küldött követét
nem fogadja.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági levéltárban, *Görzser archiv*
Rep. 1729.

Ain copey, wie graf Leonhart seiner diener ainem bevilht,
der kuniglichen majestät antzebringen, wie graf Bernhardin von
Frangepan seinem potten, den er umb gelt zu im gesandt hab,
verlaugnet worden sey.

CCXLII.

1500 körül.

Frangepán János, Lénárt görcki grófnak egy jó lovat ígér.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági levéltárban, *Görzser archiv*
Rep. 1778.

Graf Hanns von Frangepan wil graf Leonharten ain annder
mal ain gut phärd schicken.

¹ Külczím.

CCXLIII.

1502. ápr. 18. Róma.

VI. Sándor pápa Frangepán Gergely zágrábi egyházmegyei szerpapot veszprémi püspökké kinevezi.

Kiadása *A veszprémi püspökség római oklevéltára* IV. kötet 118 l.

— — Datum Rome apud sanctum Petrum, anno
^{1502.} incarnationis dominice millesimo quingentesimo secundo,
^{ápr. 18.} quartodecimo kalendas maji¹ — —

CCXLIV.

1502. ápr. 19. Róma.

VI. Sándor pápa megengedi, hogy Frangepán Gergely választott veszprémi püspök a papi és püspöki rendeket bármelyik püspöktől fölvehesse.

Kiadása *A veszprémi püsp. római okl.* IV. köt. 119 l.

— — Datum Rome apud sanctum Petrum, anno
^{1502.} incarnationis dominice millesimo quingentesimo secundo,
^{ápr. 19.} tertiodecimo kalendas maji, anno decimo — —

CCXLV.

1502. máj. 2. Tersácz.

Frangepán Miklós levele Tschernembl Jánoshoz.

Eredetije papíron, alján papírral fedett gyűrűpecséttel a magyar nemzeti múzeum törzslevéltárában.

A pecséten látható czímer: Hasított és jobb felében vágott pajzs felső jobb mezejében hatágú csillag, az alsó mező üres, bal mezejében két szembe fordult oroszlán, első lábával stilizált rózsát tart.

Wier Niklas graff van Frangepan etc., enpiethen euch edler lieber her Hans van Schornemell vnsern grües beuar.

¹ 1502. ápr. 23. Frangepán Gergely kötelezvénye a püspöki kinevezés díjainak megfizetéséről. — *A veszpr. püsp. római okl.* IV. köt. 119 l.

Hie mitt sicke wier euch ain vidimws aines wrieffs, di ir vernemen werdt vnd so irs vernwmen habbt, so piten wier euch mitt sunders vleys, ir woldtt euer sigell dar auff drücken euch vnd euer erben an schaden, vnd so irs gethan habbt, so gelaben wier euch dawider nicht zu reden, nach zu thuen in kainerlay weys.

Vnd des zu vrkhund geben wier euch hie mitt disen pett wrieff vnterm vnserm für auff gedrückhten pettschaffi.

Datum zuem Tersetz, am mo(n)tag far Gatz auffartag ^{1502.}
in xve vnd andern jar. _{máj. 2.}

CCXLVI.

1502. decz. 18. Buda.

II. Ulászló a veszprémi püspök királyné koronázó jogát Frangepán Gergely utódai számára megerősíti.

Eredeti je hártján, rózsa, zöld és lilaszín sodrott selyem zsinóron lógó pecsétüredékkel az orsz. ltárban, *MODL. 21143*. (Eccles. 19. 34.) Ujkori egyszerű másolata u. ott, *MODL. 24387*. (Acta publ. 27. 31.)

Commissio propria domini
regis.¹

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes universis quibus expedit, quod cum nos divina disponente clementia illustrissimam dominam Annam de Candalle, ex vetusta stirpe regia Fuxorum oriendam nobis in coniugem ritu sancte romane ecclesie copulari ac tandem adduci fecissemus, curassemusque eam in civitate nostra Albe Regali, quo ex nostra invitatione multorum principum oratores ac universi domini prelati, barones nobilesque proceres, et universorum comituum regni nostri electi convenerant, pro veteri consuetudine huius regni coronari, licet fidelis noster reverendus dominus Gregorius comes de Frangapanibus, ac electus et confirmatus ecclesie wesprimiensis huiuscemodi munus coronationis ex veteri indulto divorum regum Hungarie, predecessorum scilicet nostrorum, quo

¹ A szövegtől eltérő kancelláriai feljegyzés.

ipsa ecclesia, consequenterque omnes eiusdem prelati et episcopi abunde dotati existunt quodque nos in specie vidimus, obire et peragere debuisset, tamen ex quo idem dominus episcopus nondum omnes ordines sacerdotales et pontificalis dignitatis consecrationem ob temporis brevitatem et negotiorum pluralitatem, quibus pro regni huius nostri utilitate sepenumero implicitus extitit, plenarie et integraliter habuerit, nos munus coronationis prefate domine regine pro hac vice propter inabilitatem ipsius domini episcopi reverendissimo in Christo patri, domino Thome tituli sancti Martini in Montibus sancte romane ecclesie presbytero cardinali strigoniensi, summo et secretario cancellario nostro imposuimus et coronationem ipsius domine regine per ipsum peragi et perfici fecimus.

Ne igitur ecclesia ipsa wesprimiensis et ex consequenti prefatus dominus electus ob non prestitum officium seu munus coronationis dicte domine regine ab antiquo et veteri iure suo et prerogativa, qua ut premisimus ipsa ecclesia wesprimiensis a vetustissimis Hungarie regibus predecessoribus scilicet nostris gavisa est decidat, neve ob hoc in huiusmodi suis iuribus et prerogativis detrimentum patiat, nos recognoscimus premissam intermissionem coronande regine nostre ab ipso domino episcopo wesprimiensi non ob aliam causam seu defectum quam ut premissum est intervenisse, neque per hoc volumus iuribus et privilegiis eiusdem seu dicte ecclesie sue quoquomodo preiudicari, quin etiam, cum nos omnium ecclesiarum huius regni nostri veri et indubitati patroni simus, eundem dominum episcopum consequenterque universos suos successores in huiusmodi suo iure et prerogativa relinquendos, atque eam ipsam prerogativam et gratiam coronandarum reginarum Hungarie ob singularem devotionem, quam erga gloriosum Michaelum archangelum habemus, tum etiam ob preclara merita ac virtutes eiusdem domini Gregorii episcopi de nostre regie potestatis plenitudine, consensuque et beneplacita voluntate dicte illustrissime domine Anne regine, consortis nostre charissime, prelatorumque et baronum regni nostri ad id accedente consilio et assensu eidem ecclesie:

wesprimiensi, prelatisque eiusdem moderno scilicet et futuris renovandam duximus et reintegrandam, ac denuo et ex novo concedendam; decernentes, ut quemadmodum prius, ita etiam deinceps episcopi et prelati dicte ecclesie wesprimiensis pro tempore constituti, non obstante eo, quod hac nostra tempestate coronatio prefate domine Anne regine non per dictum dominum Gregorium modernum electum eiusdem ecclesie, sed per dictum reverendissimum cardinalem strigoniensem ob causas predictas facta et celebrata existit, temporibus coronationis reginarum Hungarie huiusmodi iure et prerogativa ecclesie antedicte uti, frui et gaudere possint, immo renovamus, reintegramus, decernimusque et concedimus harum nostrarum, quibus secretum sigillum nostrum, quo ut rex Hungarie utimur, est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum Bude, die dominico proximo ante festum beati Thome apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo ^{1502.} _{decz. 18.} secundo, regnorum nostrorum Hungarie etc. anno tredecimo, Bohemie vero tricesimo tertio.

*Registrata folio CCCLXXX . . .*¹

CCXLVII.

1503. jun. 28. Buda.

II. Ulászló király előtt Japricza Gergely és Elek DoI falut Frangepán Bernátnak és fainak örökbe vallják.

II. Ulászló 1505. okt. 21-én kelt kiváltságleveléből hátrább.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes

¹ A hátán.

Ide jegyzem, hogy a veszprémi püspök ezen kiváltságát tudvalevőleg Rozgonyi Péter számára 1425. márcz. 1-én Zsigmond is megerősítette.

Ennek kiadása a veszprémi püspökség levéltárában őrzött eredetiről 1425 évi helyes datummal *Fejér*, Codex dipl. X. 6. 673 l., azután *Battyányi*, Leges eccles. II. köt. 400 l. után 1426 évvel Codex dipl. XI. köt. 454 l.

Az uralkodói évek számából s az egyházi és világi országnagyok szerepléséből nem nehéz megállapítani, hogy az 1426 évi kelet hibás.

quibus expedit universis, quod nobiles Gregorius et Alexius Japrycza de Japra coram nostra personali presentia personaliter constituti sponte et libere confessi sunt in hunc modum, quomodo ipsi matura intra se deliberatione prehabita animum ipsorum ad id movente totalem possessionem ipsorum Dool vocatam, in districtu Prybych et in comitatu zagrabiensi existentem habitam simulcum cunctis eiusdem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, fenilibus, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum eiusdem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eandem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, pariter cum universis litteris et litteralibus instrumentis, factum pretacte possessionis Dool vocate tangentibus et concernentibus spectabili et magnifico Bernardino comiti de Franganibus ac Mathie, Christoforo et Francisco filiis eiusdem pro ducentis florenis auri puri, veri, boni et iusti ponderis, uti dixerunt, a prefato Bernardino comite plene receptis, levatisque et habitis dedissent, vendidissent et in evum ascripissent, immo dederunt, vendiderunt et in evum ascripserunt iure perpetuo, irrevocabiliterque ac in sempiternum tenendam, possidendam pariter et habendam, nil iuris nilve proprietatis sibipsis ac heredibus ipsorum in eadem possessione Dool reservando, sed totum et omne ius ipsorum proprium, omnemque iuris et domini proprietatem, quod et quam ipsi Gregorius et Alexius Japrycza aut heredes ipsorum in eadem possessione Dool haberent aut in futurum habere sperarent quoquomodo, in prefatos Bernardinum comitem ac Mathiam, Christoforum et Franciscum filios eiusdem transtulissent pleno iure coram nobis harum nostrarum, quibus sigillum nostrum, quo ut rex Hungarie in iudiciis utimur, est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

^{1503.}
jun. 28. Datum Bude, in vigilia festi beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo quingentesimo tertio.

CCXLVIII.

1503. jul. 20. Buda.

II. Ulászló király iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Gergely kalocsai érseket és unokaöcscsét Jánost a Japricza Gergelytől vásárolt Boskócz és Bisztra birodalmába iktassa be.

A zágrábi káptalan 1503. szept. 12-én kelt iktató leveléből hátrább.

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Dicitur nobis in personis fidelium nostrorum reverendissimi domini Gregorii de Chethyn alias electi et confirmati ecclesie wesprimiensis, nunc vero colocensis et bachiensis ecclesiarum canonice unitarum postulati, necnon egregii Johannis filii magnifici condam Johannis comitis de eadem Chethyn, fratris utputa patruelis eiusdem domini Gregorii exponentium, quomodo ipsi in dominium totalium possessionum egregii Gregorii Japrycza de Japra Boskowcz et Byzthra vocatarum, in districtu de Gay et comitatu zagrabiensi existentium, ipsos exponentes perpetue emptionis titulo concernentium legitime vellent introire.

Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus Woykowych aut Johannes Bradysch, vel Gregorius Othyayth¹ de Klokoch sin Blasius Iskych de Hresno aliis absentibus homo noster ad facies prescriptarum possessionum annotati Gregorii Japrycza Boskowcz et Byzthra vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo introducat prefatos exponentes in dominium earundem, statuatque easdem eisdem simulcum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissis perpetue emptionis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos exponentes ad terminum competentem bani regni nostri Sclavonie in pre-

¹ Othmych helyett minden valószínűség szerint hibásan.

sentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem bano nostro suo modo rescribatis

^{1503.}
jul. 20. Datum Bude, feria quinta proxima ante festum beate Marie Magdalene, anno Domini millesimo quingentesimo tertio.

CCXLIX.

1503. szept. 12.

A zágrábi káptalan Frangepán Gergely kalocsai érseket és unokaöccsét Jánost Boskócz és Bisztra faluk birtokába beiktatja.

Eredetije hártján, fehér és zöld sodrott selyem zsinóron függő pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. I. 86.*

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis et domini, domini Wladislai Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc., domini nostri gratiosissimi introductorias et statutorias, nobis preceptorie loquentes et directas summa cum reverentia recepimus in hec verba: Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie — — *slb., l. II. Ulászló királynak 1503. jul. 20-án kelt iktató parancsát elébb.* —

Nos itaque mandatis ipsius domini nostri regis semper obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Johanne Bradysch de dicta Klokoch homine maiestatis sue predicto unum ex nobis, videlicet venerabilem dominum Nicolaum archidiaconum de Waska, fratremque et concanonicum nostrum ad premissam executionem fideliter faciendam nostro pro testimonio transmisimus fidedignum, qui tandem exinde ad nos reversi nobis sub corporali ipsorum iuramento conformiter¹ eomodo, qualiter prefatus homo regius dicto nostro.

¹ retulerunt *kimaraadt.*

testimonio presente feria secunda, in festo videlicet beati Augustini episcopi et doctoris proxime preterito ad facies ^{aug. 28.} prescriptarum possessionum annotati Gregorii Japrycza Boskowcz et Byzthra vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et signanter nobilibus Gerdos Obradowych de Werchkowych, Anthonio Othmych de Klokoch, Paulo Lucachych de Kreschych, Iwano Terhowych de Kreschych, Jwrkone Terhowych de eadem, Blaskone Iskych de Hrezthno, Iwano Suthkowych de Hwzych, Mathkone Suthkowych de eadem, altero Mathkone Farkasych de Klokoch et Nicolao Woykowych de eadem Klokoch presentibus, accedendo introduxisset prefatos exponentes in dominium earundem, statuissetque easdem eisdem simulcum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissis perpetue emptionis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendas, ipsis itaque regio et nostro hominibus in faciebus earundem possessionum congruis et legitimis diebus iuxta regni consuetudinem permanentibus et moram trahentibus nullo penitus contradictore apparente.

In cuius rei memoriam presentibus sigillum nostrum duximus appendendum.

Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis predictarum anno Domini millesimo quingentesimo tertio ^{1503.} _{sept. 12.} supradicto.

CCL.

1503. decz. 23. Róma.

II. Gyula pápa a palliumot Frangepán Gergely kalocsai és bácsi érseknek Neszmélyi Antal veszprémi egyházmegyei szerpaptól megküldi.

Kiadása *A veszprémi püspökség római okl.* IV. köt. 140 l.

— — Datum Rome apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominice millesimo quingentesimo tertio, de- ^{1503.} _{decz. 23.} cimo kalendas ianuarii, anno primo — —

CCLI.

1504. márcz. 9. Rakonok.

Frangepán Borbála és férje Beriszló Ferencz egyezésre lépnek.

Eredetije papíron, alján papírral fedett pecséttel a müncheni birodalmi ltárban, *Brandenburg. akten CCIX. 41. 23.*

Nos domina Barbara de Frangepanibus consors magnifici domini Francisci Beryzhlo de Grabarya etc., recognoscimus et tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod quia certe differentie, discordie et controversie inter nos ab una, ac magnificum dominum Franciscum Berizlo maritum videlicet nostrum partibus ab altera per nonnullos emulos et familiares nostros inter nos (motis et suscitatis)¹ coram illustrissimo principe, domino Johanne Corvino Lypthovie duci, necnon regnorum Dalmatie, Croatiae et Slavonie bano etc., domino nostro gratiosissimo per medium spectabilis et magnifici domini Bernardini de Frangepanibus, Segnie, Wegle Modrusieque comitis, necnon illustris domini Petri Sancti Sabbe ducis etc. sub clausis et articulis infrascriptis cum ipso domino Francisco marito nostro ad talem devenimus pacis et concordie unionem in premissis, quod idem dominus Franciscus maritus noster castrum Feyrkew et tertiam partem omnium proventuum, omniumque pertinentiarum suarum nobis dare promisit et obligavit, reliquas vero duas partes illorum proventuum, omniumque pertinentiarum suarum ad sustentationem (curiam suam et nostram)² similiter dare promisit et obligavit.

Castrum similiter Komogoyno nobis dare promisit, et omnes proventus districtus pertinentiarumque castri Thwthessewyna appellati.

Conclusum est etiam, quod quandocumque idem dominus Franciscus maritus noster ad castra, seu castella et fortalitia nostra quecumque venerit, eundem intromittere quintummet obligamus, nosque obligamus et promittimus ipsum dominum Franciscum maritum nostrum omni amore

¹ mote et suscitatie *volna helyesen.*

² curie sue et nostre *volna helyesen.*

et honore prosequi, neque ipso domino seu marito nostro pro predictis differentiis et controversionibus imputare, sed neque aliquid mali facere conamur. Modo simili etiam dictus dominus maritus noster promisit et obligavit nos honorabiliter amare et in omnibus nobis aquiescere, si premissa observabimus et ita nos diligere et amare, sicuti prius dilexit et amavit.

Conclusum est etiam inter nos, quod nos illum servitorem nostrum nomine Johannem Kwnowyth propter suspicionem discordiarum inter nos seminandarum . . .¹

Ordinatum et conclusum est etiam, quod dum dictus dominus Franciscus maritus noster ad quodcumque castrum seu fortalitium nostrum veniret, nos eundem quantummet intromittere et cum honore accipere et tractare debeamus et teneamur. Ipse vero dominus et maritus noster simili modo promisit et obligavit nos honore accipere et tractare. Hoc tamen expresso, quod idem ad castrum seu fortalitium nostrum non cum pluribus, quin quintusmet introire possit neque valeat. Ceterum dum et quando et quotienscunque ad ipsum dominum Franciscum maritum nostrum veniremus, pacifice et secure venire possimus, apud ipsumque manere, stareque et pausare absque terrore et timore, aliquo impedimentoque persone et rerum nostrarum possimus et valeamus. Ipse vero dominus et maritus noster modo simili.

Reliquum autem est, quod si nos de hac vita decedere contingerit, omnia castra, iuraque et iura possessionaria pro tempore tunc habita ipso domino Francisco marito nostro dimittere promisimus et obligamus, tuncque omnes castellanos et officiales, familiaresque² nostros ad premissa eidem domino marito nostro iurare facimus.

Demum vero ad omnia premissa observanda nos coram prefato domino duce, et dominis Bernardino et Petro duce Sancti Sabbe, necnon venerabilibus dominis magistro Blasio archidiacono chasmense et canonico ecclesie zagrabiensis, secretario ipsius domini ducis et magistro Nicolao similiter

¹ Valami kimaradt.

² suos *kitörölve*.

canonico ecclesie chasmensis bona fide nostra christiana, necnon honore et humanitate nostris mediantibus, ac iuramento corporali super altare et reliquiis prestito (obligamus) omnia firmiter et inviolabiliter et inconcusse observare. Ubi autem nos in premissis compositione unioneque inter nos et ipsum dominum maritum nostrum facta non persisteremus aut negotium ipsum violaremus vel turbaremus, et extra premissa aliquid faceremus aut facere attemptaremus, vel de facto faceremus, extunc prefatus dominus dux solum vigore presentium litterarum nostrarum universa bona nostra, amissioneque fidei, humanitatis et honoris nostrorum occupare possit et valeat, eademque tenere et possidere heredesque sui possint et valeant eo facto.

Et si pars aliqua in premissis non persisteret, extunc dominus dux ad premissa observanda eandem compellere possit et valeat harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Rokonokh, sabbato proximo ante festum ^{1504.} _{márcz.9.} beati Gregorii pape, anno Domini millesimo quingentesimo quarto.

CCLII.

1504. szept. 11.

A zágrábi káptalan előtt Sankovith György és fiai a Zágráb megyei Kersztinát háromszáz arany forintért Frangepán Gergely kalocsai érseknek és unokaöccsének Czetini Jánosnak örökbe vallják.

Eredetije hártján, piros zöld selyem zsinóron lógó pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. I. 87.* Kivonata Czobor Imre nádori helytartónak 1573. decz. 17-én hét ívből álló, függő pecsétes hártyafüzetben kiadott eredeti ítélelevelében ugyanott, *Repos. 42. L. 122.* Ez utóbbinak 1650. szept. 8-án kelt közjegyzői hiteles másolata az orsz. ltárban, *MODL. 7327.* (Neoreg. a. 624. 2.)

Kiadása *Blagay Oklevéltár* CC 1.

Regestája *u. o.* 439 l.

^{1504.} _{szept.11.} — — Datum in festo beatorum Prothi et Hyacinthi martyrum, anno Domini millesimo quingentesimo quarto.

CCLIII.

1505. okt. 21. Buda.

II. Ulászló király kiváltságlevele a Japricza Gergely és Elek által Frangepán Bernátnak és fiainak örökbe vallott Dool faluról.

Eredeti je hártján, rózsza, lila és zöld sodrott selyem zsinóron lógó meglehetősen ép pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 33993.* (Neoreg. a. **1645.** 16.)

Commissio propria domini
regis.¹

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod pro parte et in persona fidelis nostri spectabilis et magnifici Bernardini comitis de Frangapanibus exhibite sunt coram nobis et producte quedam littere nostre² fassionales, in pargameno sub sigillo nostro, quo in iudiciis utimur, privilegialiter confecte, quibus median- tibus nobiles Gregorius et Alexius Japrycza de Japra totalem possessionem ipsorum Dool vocatam, in districtu Prybych et in comitatu zagrabiensi existentem habitam simulcum cunctis eiusdem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, ac pariter cum universis litteris factum pretacte possessionis tangentibus et concernentibus eidem Bernardino comiti ac Mathie, Christoforo et Francisco filiis eiusdem pro ducentis florenis auri dedisse, vendidisse et imperpetuum ascripsisse dinoscebantur tenoris infrascripti. Supplicatum itaque extitit maiestati nostre pro parte eiusdem Bernardini comitis, ut easdem litteras nostras fassionales et omnia in eisdem contenta ratas, gratas et acceptas habere, litterisque nostris inseri et inscribifacere ac premissis dationi, venditioni et perpetuali ascriptioni, aliisque omnibus et singulis in eisdem litteris contentis nostrum regium consensum pariter et assen- sum prebere dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor talis est: Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. — — *stb., l. II, Ulászló királynak 1503. jun. 28-án kelt bevalló levelét elébb.* —

¹ A szövegtől eltérő kancelláriai följegyzés.

² Sorközi betoldás.

Nos igitur premissa supplicatione pro parte prefati Bernardini comitis nostre modo quo supra porrecta maiestati regia benignitate exaudita et clementer admissa, prescriptas litteras nostras fassionales non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas eatenus, quatinus eedem rite et legitime existunt emanate, viribusque earum veritas suffragatur ratas, gratas et acceptas habentes, premissis dationi, venditioni et perpetuali ascriptioni, aliisque omnibus et singulis litteris in eisdem contentis et specificatis nostrum regium consensum prebuimus, immo prebemus benivolum pariter et assensum.

Et nichilominus debitum ut decet respectum habentes ad fidelitatem et fidelium servitiorum gratuita merita prefati Bernardini comitis de Frangapanibus, que ipse sacre imprimis huius regni nostri Hungarie corone, deindeque maiestati nostre pro locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhibuit et impendit, totum et omne ius nostrum regium, si quod in predicta totali possessione Dool qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concerneret maiestatem, simulcum prescriptis cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, molendinis molendinorumque locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis existentibus memoratis Bernardino comiti de Frangapanibus ac Mathie, Christoforo et Francisco filiis eiusdem, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis, si et in quantum possessio ipsa ad aliquod castrorum nostrorum finitimorum non pertinet, dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno harum nostrarum, quibus secretum sigillum

nostrum, quo ut rex Hungarie utimur, est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum Bude, in festo undecim millium virginum, ^{1505.} anno Domini millesimo quingentesimo quinto, regnorum _{okt. 21.} nostrorum Hungarie etc. anno decimo quinto, Bohemie vero tricesimo quinto.

CCLIV.

1505. decz. 9. Rakonok.

Bojnicsics Ferencz, Denarics és Unacz váarak porkolábjának nyugtatványa a Frangepán Beatrixtól, Korvin János herczeg özvegyétől fölvett fizetéséről.

Eredetije papíron, reányomott pecséttel a müncheni birod. ltárban, *Brandenburg. a. CCLII. 23. 1.*

Ego Franciscus Boynichygh castellanus castrorum Denarygh et Wnacz recognosco per presentes, quod illustris domina Beatrix de Frangapanibus, illustris condam domini Johannis Corvini Lyphovie ducis ac regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bani relictæ, et puella Elizabeth filia eiusdem de sallario meo ad dicta castra debente, que ego hactenus ex officio tenui, iuxta ordinationem et comptum exinde inter nos factum mihi plenarie satisfecerunt et effective exolverunt.

Ideo ego fide, honore et humanitate meis mediantibus dicta castra Denarygh et Wnacz cum omnibus eorundem castrorum ingeniis, attinentiis et pertinentiis absque omni dolo, fraudeque illi, cui eedem domina et filia eiusdem unacum egregio domino Emerico Thewrek scilicet commiserint et illo die, quo maluerint, reddere et resignare (promissimus, immo promittimus harum nostrarum)¹ vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Rokonok, feria tertia proxima post festum conceptionis beatissime Marie virginis, anno Domini mille-^{1505.} _{decz. 9.} simo quingentesimo quinto.

¹ promisi, immo promitto harum mearum *volna helyesen.*

CCLV.

1505. decz. 9. Rakonok.

Busanics Pál ormáni porkoláb nyugtatványa, a Frangepán Beatrixtól és leányától Erzsébettől fölvevett fizetéséről.

Eredetije papíron, reányomott pecséttel a müncheni birod. ltárban, *Brandenburg. a. CCVI. 7.*

Ego Paulus Bwsanygh castellanus castri Orman recognosco per presentes, quod illustris domina Beatrix de Frangepanibus, illustris condam domini Johannis Corvini Lyptovie ducis ac regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bani relicta ac Elizabet puella, filia eiusdem de salario meo ad dictum castrum debente, quod ego hactenus ex officio tenui, iuxta ordinationem et computum exinde inter nos factam michi plenam et omnimodam satisfactionem fecit et exolvit effective.

Ideo ego fide, honore et humanitate meis mediantibus dictum castrum Orman cum omnibus eiusdem ingeniis, attinentiis et pertinentiis absque omni pactatione, doloque et fraude illi, cui eedem domina et filia eiusdem unacum egregio domino Emerico Therek simul commiserint et illo die, quo maluerint, reddere et restituere (promisimus, immo promittimus harum nostrarum)¹ vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Rokonok, feria tertia proxima post festum ^{1505.} _{decz. 9.} conceptionis beate Marie virginis, anno Domini millesimo quingentesimo quinto.

CCLVI.

1505. decz. 9. Rakonok.

Martinosevics István és Kozul vajda Sinj, Travnik és Szkradin várak porkolábjai nyugtatványa a Frangepán Beatrixtól felvevett fizetésükről.

Eredetije papíron, reányomott pecséttel a müncheni áll. ltárban, *Brandenburg. akten CCVI. 3.*

Nos Stephanus Martinosewygh et Kozwl vayvoda castellani castrorum Wzyn, Thrawnisk et Zkradyn reco-

¹ promisi, immo promitto harum mearum helyesen.

gnosimus per presentes, quod illustris domina Beatrix de Frangepanibus, illustris condam domini Johannis Corvini Liptovie ducis ac regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bani relicta ac Elizabet puella, filia eiusdem de sallario nostro ad dicta castra debente, que nos hactenus ex officio tenuimus, iuxta ordinationem et comptum exinde inter nos factam nobis plenam et omnimodam satisfactionem fecerunt et exolverunt effective.

Ideo nos fide, honore et humanitate nostris median-
tibus dicta castra Wzyn, Thrawnisk et Zkradyn cum omnibus eorundem ingeniis, attinentiis et pertinentiis absque omni pactatione, doloque et fraude illi, cui eedem domina et filia eiusdem ac unacum egregio domino Emerico Therik simul commiserint et illo die, quo maluerint, reddere et restituere promisimus, immo promittimus harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Rokonok, feria tertia proxima post festum conceptionis beate Marie virginis anno Domini millesimo^{1505.}_{decz. 9.} quingentesimo quinto.

CCLVII.

1505. decz. 9. Rakonok.

Orlovcsics Duimo Szokol, Ripács és Belaj várak porkolábjának nyugtat-
ványa, a Frangepán Beatrixtól felvett porkolábi fizetéséről.

Eredetije papíron, reányomott pecséttel a müncheni áll. ltárban,
Brandenburg. akten CCVI. 4.

Ego Duymus Orlowchych castellanus castrorum Zokol, Ryppach et Belay recognosco per presentes, quod illustris domina Beatrix de Frangepanibus, illustris condam domini Johannis Corvini Liptovie ducis ac regnorum Croatie, Dalmatie, Sclavonie bani relicta ac Elizabeth puella, filia eiusdem de sallario meo ad dicta castra, que ego hactenus ex officio tenui, iuxta ordinationem et compositum exinde inter nos factam michi plenam et omnimodam satisfactionem fecerunt et exolverunt effective.

Ideo ego fide, honore et humanitate meis mediantibus dicta castra Zakol, Ryppach et Belay cum omnibus eorundem ingeniis, attinentiis et pertinentiis, absque omni pactatione, doloque et fraude illi, cui eedem domina et filia eiusdem unacum egregio domino Emerico Thewrewk simul commiserint, et illo die, quo maluerint, reddere et resignare <promisimus immo promittimus>¹ harum mearum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Rokonok, feria tertia proxima post conceptionem beatissime Marie virginis, anno Domini millesimo ^{1505.} _{decz. 9.} quingentesimo quinto.

CCLVIII.

1505. decz. 9. Rakonok.

Rakicsevicz Zsigmond és Spercsics János merzini porkolábok nyugtatványa a Frangepán Beatrixtól, Korvin János özvegyétől fölvett fizetésükről.

Eredetije papíron, rányomott pecséttel a müncheni birod. ltárban, *Brandenburg. a. CCVI. 8.*

Nos Sigismundus Rachychewygh et Johannes Sperchygh castellani castris Merzyn recognoscimus per presentes, quod illustris domina Beatrix illustris de Frangapanibus, illustris condama domini Johannis Corvini Lyptovie ducis ac regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bani relicta ac Elizabeth puella, filia eiusdem de sallario nostro ad dictum castrum debente, quod nos hactenus ex officio tenuimus, iuxta ordinationem et computum exinde factum nobis plenarie <satisfecit et effective exsolvit.>²

Ideo nos fide, honore et humanitate nostris mediantibus dictum castrum Merzyn cum omnibus eiusdem castris ingeniis, attinentiis et pertinentiis absque omni pactatione, doloque et fraude illi, cui eedem domina et filia eiusdem, unacum egregio domino Emerico Thewrek simul commiserint et illo die, quo maluerint, reddere et resignare promisimus, immo promittimus harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

¹ promisi immo promitto *helyesen.*

² satisfecerunt et effective exolverunt *volna helyesen.*

Datum in Rokonok, feria tertia proxima post festum
conceptionis Marie virginis anno Domini millesimo quingen-^{1505.}
tesimo quinto. decz. 9.

CCLIX.

1505. decz. 14. Rakonok.

Bojnicsics Ferencz, Unacz és Denarics várak porkolábjának nyugtatványa
az enyingi Török Imre által Frangepán Beatrix nevében kifizetett kétszáz
forintról.

Eredetije sajátkezűleg írva papíron, reányomott pecséttel a müncheni
bírod. ltárban, *Brandenburg. a. CCIII. 23. 2.*

Ego Franciscus Boinichich castellanus castrorum Vnacz
et Denarich ad rationem recognosco per presentes, quod
magnificus dominus Emricus Turech de Ening nomine
illustrissime domine Beatrice ducesse de solario meo ad
dicta castra et officialata mea, que actenus titulo officii
tenui, ducentos florenos habui et contentavit me de solario meo.

Ideo ego promito fide mea christiana mediante, quod
dicta castra Denarich et Vnaz cuicunque predicta domina
et dominus Emricus dixerit vel commiserit, illi ego quo
die maluerit cum omnibus ingeniis, que in dictis castris
reperii, quo eos actenus nomine officii tenui, absque omni
pactatione, fraude et dolo reddere et restituere volo, imo
redam et restituam harum mearum manu mea scripta ac
sigilo meo consignata solito.

Datum in Rachoniz, dominicha post festum Lucie anno ^{1505.}
Domini millesimo quingentesimo quinto. decz 14.

CCLX.

1505. decz. 14. Rakonok.

Perusics Gáspár osztroviczai porkoláb nyugtatványa a Török Imre által
Frangepán Beatrix nevében kifizetett porkolábi fizetéséről.

Eredetije papíron, reányomott pecséttel a müncheni áll. ltárban,
Brandenburg. akten CCVI. 6.

Ego Gaspar Perusich castellanus castrum Ostrowicza in
districtu de Buzan ad rationem recognosco per presentes,

quod magnificus dominus Emericus Therek de Eneng in nomine illustrissime domine ducisse de salario meo ad dictum castrum et officiolatum meum, quod actenus titulo officii tenui, sexingentos florenos habui.

Ideo ego promitto fide mea christiana mediante, quod dictum castrum Ostrowicza cuicumque domina illustrissima ducissa, relicta illustrissimi domini Johannis Corvini et magnificus dominus Emericus Therek commiserint, illi ego quo die maluerint cum omnibus ingeniis, necnon attinentiis, que in dicto castro reperii, quo eum¹ accepi tempore in officiolatum meum, absque omni pactatione, fraude et dolo reddere, necnon restituere, imo reddam et restituam; postquam autem castrum dedero inde illustrissime domine predicte, promissionem et salarium meum queram a predicta illustrissima domina, harum mearum vigore litterarum testimonio mediante, sigillo meo proprio appendente.

^{1505.}
decz. 14

Datum in Rakonok, anno Domini millesimo quingentesimo quinto, die dominica post festum Lucie.

CCLXI.

1505. decz. 16. Rakonok.

Szladojevics György Japra és Obrovacz várak porkolábja Frangepán Beatrixet porkolábi fizetéséről nyugtatja.

Eredetije papíron, reányomott pecséttel a müncheni áll. ltárban, *Brandenburg. akten* CCVI. 10.

Ego Georgius Zladoewych castellanus castrorum Japra et Obrowacz recognosco per presentes, illustris domina Beatrix de Frangepanibus, illustris condam domini Johannis Corvini Liphovie ducis ac regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bani etc. relicta, domina scilicet mea gratiosissima et illustris puella Elizabeth, filia eiusdem de sallario meo ad dicta castra, que ego hactenus ex officio tenui, debente, iuxta ordinationem et compotum exinde inter nos factam michi plenam et omnimodam satisfactionem fecerunt et exsolverunt effective.

¹ id helyett.

Ideo ego fide, honore et humanitate meis mediantibus dicta castra Jappra et Obrowacz, cum omnibus eorundem ingeniis, attinentiis et pertinentiis illi, cui eedem domina mea gratiosissima et Elizabeth filia eiusdem unacum egregio domino Emerico Therek commiserint et illo die, quo maluerint, absque omni pactatione, doloque et fraude reddere, restituere ac resignare promisi, immo promitto harum mearum sigillo meo consignatarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in Rokonok, feria tertia post festum beate Lucie virginis et martyris, anno Domini millesimo quingentesimo quinto. 1505.
decz. 16.

CCLXII.

1506. ápr. 5. Rakonok.

Frangepán Mátyás levele Bakócz Tamás esztergomi érsekhez, az atyja és az érsek közt fennforgó egyenetlenségek tárgyában.

Eredetije papíron, záró gyűrűpecsét nyomaival az orsz. ltárban, MODL. 34035. (Neoreg. a. 1646. 12.)

Humili ac debita recommendatione premissa.

Reverendissime in Christo pater et domine.

Cum ex magnifici genitoris mei iussione in arrepti proposito itineris forem eundi versus Budam,¹ sacram regiam maiestatem vestramque dominationem adeundi, alloquendi causa, inque oppido rachononensi aput magnificentiam domine sororis mee me reperirem, insperatus mox nuncius a vestra reverendissima dominatione missus in medium sese ingressit, eiusdemque litteras presentavit, cuius cum intentionem ex eisdem percepissem, mox animo fere confracto dolui res ipsas eo, ut vestra reverendissima dominatio mihi scribit, dubitasse accidere modo. Nunc igitur differentias ipsas ac futuros quosque, si qui inter vestram reverendissimam dominationem meumque genitorem futuri forent ad-

¹ forem *törölve*.

versos horreo casus, lites ipsas perhorresco, rem pro posse ad beneplacitum iuribus iustitiaque faventibus ad vires reducere satagam. Verum fateor, voluissem littere vestre reverendissime dominationis alibi, quam in oppido prefato rathonensi me reperissent, ut dictis facta melius compensare valuissent.

Hoc interim tamen sciat vestra reverendissima dominatio, me meo nomine id etiam ex voluntate genitoris mei fore scivisse agnoscensque¹ fore, me locumtenenti tenute castris Ozal mandasse ac precepisse, quatenus a ceptis desistat, donec innotescet, cui opem favoremque parti iura prebebunt. Nec opinetur vestra reverendissima dominatio, patrem meum talem ac tantum minima pro re velle ammittere fautorem ac amicum, uti vestra reverendissima dominatio eius magnificentie extitit et est, quinimo ut ex intentione eius magnificentie percepi, viribus totis ac omni conamine insudat, quo pacto, qua via reverendissime vestre dominationi obsequi ac deservire, favoremque in omnibus prestare possit, de quibus vestram reverendissimam dominationem clariorem reddam, cum Deo favente eandem (quod in brevi erit) alloquar.

De debito autem ducatorum ducentorum iterum intellexi quidem ab eius magnificentia, tantam pecunie quantitatem a vestra reverendissima dominatione habuisse, quo tamen pacto, hoc ipsum ex litteris vestre reverendissime dominationis percepi. Et quid dicam, iustum est, ut debita solvantur, habeatque vestra reverendissima dominatio omnia ad nutum, cum ea non petat, nisi que iusta sunt. Unicum hoc peto humilime, quatenus linguis utcunque loquentibus vestra reverendissima dominatio fidem non adhibeat, nam magnificus genitor meus ad omnia beneplacita vestre reverendissime dominationis est eritque paratissimus. Singulariterque mihi in mandato commisit, quatenus eius magnificentiam vestra reverendissima dominatio aput se commendatam habere velit, offerens se in omnem vestre reverendissime dominationis favorem ac omne servitium, cuius reveren-

¹ que *sorközi betoldás*.

dissime dominationi me quoque offero totumque dedo tanquam domino fautori, patri ac alumno mihi gratiosissimo, nec solum res et bona, tamen meam etiam personam, fiat tamen rogo, ne filius exolvat debita patris. Dato enim, quod genitor meus quidpiam culpe in vestram reverendissimam dominationem habeat, quid ego Matheus¹ in vestram reverendissimam dominationem commerui, velit nolit vestra reverendissima dominatio, ego vestre reverendissime dominationi sum, ero etiam, quoad vita artus rexit et pars illorum bonorum, que hic in patria me concernit et bona gniua, et si qua etiam alia sint etiam plurima, illa ad vota reverendissime dominationis vestre sunt eruntque, quod semper mihi animo extitit.

Valeat vestra reverendissima dominatio in annos felices.

Datum in Rachonog, in dominica palmarum, anno ^{1506.}
M.CCCCC. sexto. _{ápr. 5.}

Eiusdem vestre reverendissime dominationis
comes Mathias de Frangepanibus.

Reverendissimo² in Christo patri et domino domino Thome divina miseratione presbytero cardinali tituli in Montibus, archiepiscopoque strigoniensi dignissimo, domino patri, ac fautori suo gratiosissimo detur.

CCLXIII.

1506. ápr. 25.

A zágrábi káptalan Boeszkócz faluról Japrics Mihály részére kelt patens levelét Frangepán Gergely kalocsai érsek és Czetíni János számára átírja.

Eredetije hártján. sárga és kék nyersselyem zsinóron függő pecséttel a kismartoni főlltárban, *Repos.* 42. I. 75.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nobilis Anthonius Othmych de Klokoch nomi-

¹ Mathias az aláírás szerint.

² Külczim.

nibus et in personis reverendissimi in Christo patris et domini domini Gregorii archiepiscopi collocensis et magnifici Johannis filii condam magnifici domini Johannis de Czethyn, fratruelis scilicet eiusdem nostram personaliter veniens in presentiam, exhibuit atque presentavit nobis quasdam litteras nostras in papiro patenter confectas, sigilloque nostro a tergo impresse consignatas, omni prorsus vitio et suspicione carentes tenoris infrascripti, petens nos debita cum instantia, ut easdem de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali presentibus litteris nostris privilegialibus fideliter inserificientes, tenorem earundem in transsumpto huiusmodi litterarum nostrarum eisdem dare et concedere dignaremur iuris ipsorum cautela pro uberiori. Quarum tenor talis est: Nos capitulum ecclesie zagrabiensis — — *stb., l. a zágrábi káptalan 1471. decz. 11-én kelt patens levelét elébb.* —

Nos itaque petitionibus prefati Anthonii Othmych nobis per eum modo quo supra porrectis, iustis utputa et legitimis annuentes preinsertas litteras nostras de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali presentibus litteris nostris privilegialibus fideliter inserificientes, sigilloque nostro consignatas prefatis domino Gregorio archiepiscopo et Johanni fratrueli eiusdem duximus concedendas iuris ipsorum cautelam ad uberiolem.

^{1506.}
ápr. 25.

Datum in festo beati Marci euangeliste, anno Domini millesimo quingentesimo sexto.

CCLXIV.

1506. ápril 30. Wildom.

I. Miksa német császár válasza Frangepán Miklósnak személyes ügyeiben hozzá intézett levelére.

Eredetiye papíron, zárópecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 25452.*

Maximilianus divina favente clementia romanorum rex semper augustus etc.

Nobilis fidelis dilecte.

Grato animo accepimus litteras tuas et intelleximus ea, que scripsisti et nuncius a te missus nobis tuo nomine retulit. Quibus respondemus, nos imprimis excusationem tuam, cur ad nos non veneris, acceptare, persuasum habentes te in solito fideli affectu erga nos perseverare fuisseque ad nos perventurum, nisi aliqua legitima causa obstetisset.

Quod ad negotium tuum cum fideli nobis dilecto Georgio de Turre pertinet, nunc adeo circa negotia hungarica occupati sumus, ut huic tuo non possimus ad presens vacare aut attendere, sed brevi speramus ea in bona tranquillitate futura.

Nosque iter nostrum ad Italiam capientes in Carniolam pervenimus, ad quam provinciam hortamur, ut tu quoque eodem tempore versus nos venias, quoniam ibi cum ipso Georgio de Turre et tecum agemus et tractabimus, quod inter vos bona succedat concordia, et tu bene in ea re contentus debeas remanere.

De duobus millibus florenis, que tibi adhuc non persoluta esse scribis, locuti fuimus cum fideli nobis dilecto Georgio de Egk vicedomino nostro Carniole et re ut se habet intellecta, denuo eidem specialem commissionem dedimus, ut dicta duo millia florenorum tibi hoc modo persolvat, mille videlicet per totum annum proxime futurum, et alios mille per annum post sequentem, sicuti cognoscis plenius ex copia¹ litterarum commissionis predicto Georgio facte, cuius effectum debito tempore procurabis apud ipsum, qui indubitanter tibi iuxta mandatum nostrum satisfaciet.

Circa capitaneatum requisitum, cum in Carniolam ad nos veneris, taliter etiam tecum agemus, quod in eo quoque a nobis votive satisfactus discedere poteris.

De eo autem, quod dubitas prefatum Georgium de Turre te apud nos criminatum esse, quod contra nos feceris in conventu budensi, dicimus nos, nec ab ipso nec ab aliis id intellexisse, neque de te aliter credere aut sentire, quam quod de nostro bono fidelique servitore credi debet, habereque te in bona gratia et dilectione nostra, id quod re osten-

¹ Hiányzik.

suros, cum tue dignitati et commodis opportune assistere et prodesse poterimus.

^{1506.}
^{ápr. 30.} Datum in Wildam, ultima aprilis MDVI., regni nostri romani XXI.

Per regem
pro se.

Ad mandatum domini
regis proprium.

. . . . .¹

Nobili² fideli nobis dilecto Nicolao comiti de Franchapanibus, consiliario nostro.

CCLXV.

1506.

Tudósítás a II. Ulászló és Miksa császár között létrejött békéről.

Bejegyzés az innsbrucki helytartósági ltárban, *Schatz-archiv Rep.* V. 532.

Ain bericht und frid darauf von kaiser Maximilianen und den obbenanten vier gewalthabern ynnhaltend, beder tail kriegsfolkh sol abziehen und yederman im friden beslossen sein und sunderlich graf Hanns von Frangepan zum Pründlein, graf Yuan von Carbouia und graf Johann von Canyscha und die stett Ödenburg und Sopronia — —

CCLXVI.

1507. máj. 13. Körös.

Frangepán Kristóf és neje Drágffy Anna Ember Demetert Egervára visszadásáról nyugtatják.

Eredetije papíron, melyről az aljára nyomott piros gyűrűpecsét lekopott, az orsz. ltárban, *MODL. 32864.* (Neoreg. a. 22. 27.)

Nos Cristoferus de Frangepanibus Segnie, Weglie, Modrusieque etc. comes, generalis capitaneus regni Hungarie, regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie banus et comes comitatus soproniensis etc. ac Anna Dragffy consors mea charissima, eadem etiam domina Anna onera et quelibet

¹ Olvashatatlan név.

² Külezím.

gravamina Francisci Kanysay filii et Magdalene puelle filie suorum in se assumens, memorie commendamus per presentes quibus expedit universis, quomodo fidelis noster nobilis Demetrius Ember castrum nostrum Egerwara pro officio a nobis tenuit, idem castrum cum inventario de rebus in dicto castro Egerwar existentibus et habitis nobis restituit, quod scilicet castrum nostrum Egerwar commisimus, ut manibus egregii Dionysii de Hassagh cum omnibus rebus in dicto castro existentibus assignet. Super cuius castri restitutione et rerum in eo existentium et habitarum quitum reddidimus et expeditum, ac modis omnibus absolutum, immo reddimus et committimus harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum Crisii, in festo ascensionis Domini, anno Domini ^{1507.}
millesimo quingentesimo septimo. _{máj. 13.}

CCLXVII.

1507. aug. 2. Grobnik.

Frangepán Bernát levele Estei Hippolit bibornokhoz.

A modenai áll. levéltárban.

Reverendissime ac illustrissime domine, domine mi colendissime.

Debita commendatione etc. confiso ne la mutua gracia et benivolentia, che sempre signoria vostra reverendissima ce ha dimostrato et etiam ne la consanguinità, mando el fidel nuntio mio Zuanbaptista Spironello presente exhibitore per obtenir et impetrar da quella, quanto a bocha exponerà. Al qual vostra signoria reverendissima prestarà ogni fede indubitata, quanto se io presentalmente ce fusse et exponesse, alla qual cum intimo desiderio de votiva expeditione continuo mi offero et ricomando.

Datum in Grobnich, 2. augusti 1507.

^{1507.}
aug. 2.

Eiusdem dominationis vestre reverendissime
deditissimus affinis

Bernardinus de Frangepanis
Vegle, Segne Modrusseque etc. comes.

Reverendissimo¹ et excellentissimo domino domino Hyp[olyto] Dei gratia sacrosancte romane ecclesie cardinali estensi, domino meo colendissimo.

CCLXVIII.

1507. aug. 3. Buda.

Sadobrics Péter levele Batthyányi Boldizsárhoz, úrnője Frangepán Beatrix ügyeiről:

Eredetije papíron, a herceg Batthyányi-család körmendi lltárában.

Egregie domine et domine michi observandissime.

Post servitorum meorum humillimam recommendationem.

Ea omnia, que michi egregia dominatio vestra scripsit, suo modo intellexi, videlicet ubi scribit michi eadem egregia dominatio vestra requirendo a me, utrum illustrissima domina
aug. 1. mea gratiosissima ad presentes octavas festi beati Jacobi
okt. 6. apostoli aut ad octavas beati Michaelis archangeli proxime venturi homines suos ratione et previa illius negotii etc. Budam transmittet.

Sciat autem egregia dominatio vestra, quod illustrissima domina mea gratiosissima ordinaverat, et medio familiaris egregie dominationis vestre Petri Fegweres nobis intimaverat, quod ad presentes octavas festi videlicet beati Jacobi apostoli homines suos Budam transmittet, nisi solummodo prius per eandem egregiam dominationem vestram certificata extitisset, quia talimodo concluderat eadem illustrissima domina mea gratiosissima cum dicto familiari vestro, quod si videlicet eadem dominatio vestra ad presentes octavas Budam ascendet, extunc eandem dominam meam gratiosissimam super huiusmodi adventu vestro prius certam reddere velletis, sed postquam eadem dominatio vestra neminem ratione previa ad eandem dominam meam transmisit, neque relationem aliquam fecit, neminem misit Budam, qui esset conscius in illo negotio preter me, sed tantum-

¹ Külczím.

modo commiserat michi illustrissima domina sua, quod si egregia dominatio vestra Bude fuisset, extunc mox et illico illustrissime domine sue ad scitum dare debuissemus, tamen si egregia dominatio vestra in premissis aliquid facere voluerit vel propter illud negotium Budam ascendere voluerit, extunc prius eandem dominam nostram certificare velitis, ego enim nisi solummodo quibusdam negotiis prefate domine mee apud regiam maiestatem propter castrum Bela expeditis, iterum erga dominam meam gratiosissimam revertam.

Me tamen eidem egregie dominationi vestre humiliter recommendo.

Ex domo prefate domine mee budensi, feria tertia proxima post festum beati Petri ad vincula anno Domini $\frac{1507.}{\text{aug. 3.}}$ millesimo quingentesimo septimo.

Petrus Sadobrych
notarius illustrissime domine Beatricis
Liptovie ducisse etc. vestrum
in omnibus.

Egregio¹ domino Balthasar de Bathyan etc. domino michi semper observandissimo.

CCLXIX.

1507. aug. 27.

A zágrábi káptalan előtt Herendics Matkó és Mihály, Kremen várát Frangepán Mihálynak örökbe vallják.

Eredetije hártován, melyről a függő pecsét leszakadt, a kismartoni főlltárban, *Repos. 42. K. 88.*

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus per presentes, quod nobiles Mathko et Michael Herendych dicti de Lyppa, Mathko Georgii et Petri, Michael vero Johannis filiorum suorum, necnon Georgii et alterius Johannis filiorum condam Petri similiter Herendych fratris eorundem Mathkonis et Michaelis onera et quelibet grava-

¹ Külczím.

mina per omnia in se ipsos assumentes coram nobis personaliter constituti vive vocis eorum oraculo sponte confessi sunt in hunc modum, qualiter ipsi certis et rationabilibus respectibus et de causis, matura deliberatione in se prehabita, castrum eorundem Kremen vocatum, in Lahydowych et comitatu zagrabiensi existens habitum simulcum cunctis eiusdem castri Kremen utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, utputa possessionibus, oppidis, prediis, villis et sessionibus, necnon terris arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, campis, pascuis, fenilibus, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, pisciumve clausuris, molendinis et corundem locis, generaliter vero omnibus utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, ad idem castrum Kremen de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus cum eorum veris metis magnifico domino Michaeli de Frangepanibus comiti de Zlwn, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis, prius omnibus et singulis questionum materiis quomodolibet hactenus inter eos ventilatis et habitis in alterutrum depositis, annihilatis et¹ omnino sopitis, pro quingentis florenis auri puri boni et iusti ponderis, prius ad plenum habitis et perceptis, prout ipsi nobis retulerunt, dedissent, vendidissent et inscripsissent, immo dederunt, vendiderunt et inscripserunt iure perpetuo et irrevocabiliter per eundem dominum Michaellem, ipsiusque heredes et posteritates universas tenendum, possidendum pariter et habendum, immo dederunt, vendiderunt et inscripserunt coram nobis, nullum ius, nullamve iuris ac dominii proprietatem in eodem castro Kremen et eiusdem pertinentiis supradictis sibipsis et eorum heredibus ac posteritatibus reservando, sed totum ius, omnemque iuris ac dominii proprietatem in eundem dominum Michaellem comitem, eiusdemque heredes et posteritates reflectendo et refundendo, decimis tamen nostris et ecclesie nostre semper salvis remanentibus testimonio presentium mediante.

^{1507.}
aug. 27.

Datum in profesto beati Augustini episcopi, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.

² Sorközi betoldás.

CCLXX.

1508. márcz. 3. Valpó.

Perényi Imre nádor, Ujlaki Lőrincz, Frangepán Gergely kalocsai érsek és Buzlai Mózes udvarmester a király szolgálatára, a veszedelemben forgó Magyarország megmentésére és egymás kölcsönös védelmére szövetségre lépnek.

Eredetije papíron, alján négy gyűrűpecséttel a Batthyányi család körmendi ltárában, *Acta memor.* nr. 43.

Kivonatosa kiadása *Wenzel*, Kritikai tanulmányok 55 l.

— — Datum in Walpo, feria sexta proxima post festum beati Mathie apostoli anno Domini millesimo quin-^{1508.}gentesimo octavo. márcz. 3.

*Factum quo regna pereunt.*¹

CCLXXI.

1510. márcz. 9.

A zágrábi káptalan előtt Jalsai Boldizsár Frangepán Bernátot és fiait Jalsa birtokában örököseinek vallja.

Eredetije hártván, rózsaszínű és zöld sodrott selyemzsinóron lógó töredék pecséttel az orsz. ltárban, *MODL.* 33995. (Neoreg. a. 1645. 17.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis et singulis, quod nobilis Balthasar de Jalsa ab una, ac honorabilis dominus Gregorius canonicus modrusiensis in persona magnifici domini Bernardini comitis de Frangepanibus Segnie, Wegle Modrusieque etc., filiorumque suorum Mathie, Cristophori et Ferdinandi cum litteris procuratoriis, sub sigillo ipsius domini Bernardini ad presens negotium specialiter emanatis partibus ab altera coram nobis personaliter constituti, primum per prefatum Balthasar sponte confessum extitit in hunc modum, quomodo ipse considerans

¹ Feljegyzés XVI. századi későbbi kézzel a hátán.

et in archa animi sui revolvens seipsum iam senectute preventum, ac heredum solatio se divinitus orbatum agnoscens, ob hoc et ideo volens habere prefatum magnificum dominum Bernardinum comitem, heredesque et posteritates suos universos in precipuos heredes omnium iurium suorum possessionariorum, totalium videlicet possessionum, portionumque possessionariorum Jalsa nuncupatarum, in comitatu zagabiensi existentium habitarum, ipsum hereditario et omnis iuris titulo concernentium cum cunctis utilitatibus, fructuositatibus et pertinentiis earundem quibuslibet, utputa terris arabilibus cultis videlicet et incultis, agris, pratis, pascuis, silvis, nemoribus, rubetis, fluviis, aquis, aquarum decursibus, montibus, vallibus, vineis, promontoriis, vinetis vinearumque locis, piscinis, piscaturis, stagnis, molendinis, sagenarumque et molendinorum locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocatis, ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus cum earundem veris metis et antiquis limitibus in perpetuum tenendum prelibato domino Bernardino, heredibusque et posteritatibus suis universis dedisset, donasset et contulisset, immo dedit, donavit et contulit possidendum, tenendum pariter et habendum, huiusmodi sub conditione, ut a modo et deinceps infra quinque annos inclusive singulis annis viginti florenos ipsi Balthasar in parata pecunia assignare debeat et teneatur. Casu vero si ipsum Balthasar infra completionem dictorum quinque annorum ex hoc seculo migrare contigerit, extunc ipsam summam florenorum restantem ad illos quinque annos teneatur et sit obligatus annotatus dominus Bernardinus vel heredes sui ad solutionem et satisfactionem, cuicumque ipse Balthasar testamentaliter commiserit,¹ dandam et assignandam.

Item, si ultra predictos quinque annos annotatus Balthasar supervixerit, similiter singulis annis idem dominus Bernardinus aut heredes sui eidem Balthasar viginti florenos et cum hoc estimationem fructuum et proventuum a colonis eiusdem possessionis Jalsa prescripte provenientium sint et

¹ Sorközi betoldás.

erunt obligati, ad restitutionem et assignationem in castro Ozal fiendam.

Item, si sepefatus dominus Bernardinus seu heredes sui premissam compositionem et contractum ac condiciones prenotatas observare nollent, vel summam florenorum annuatim unacum fructibus et proventibus de eadem possessione provenire debentibus dare et persolvere ipsi Balthasar recusarent, extunc ipsa possessio in eundem Balthasar devolvatur et condescendat ipso facto.

Hoc etiam non pretermisso, quod antefatus Balthasar omnia iura et litteralia instrumenta, ipsas possessiones tangentia et concernentia in manus sepefati domini Bernardini effective assignet, alias autem littere privilegiales et litteralia instrumenta, que predictas possessiones tangere dinoscerentur et extra potestatem suam essent, nullius roboris, vigoris et firmitatis sint et existant.

Ad que omnia et singula firmissime observanda partes prescripte personali ipsorum presentia coram nobis astantes sponte se obligarunt harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum sabbato proximo ante dominicam Letare, anno 1510.
Domini millesimo quingentesimo decimo. márcz.9.

CCLXXII.

1510. ápr. 4. Augsburg.

Frangepán Kristóf kötelezi magát, hogy a velenceiektől elfoglalt vidéken fekvő s Miksa császár által neki adományozott Neuhaust a velenceiekekkel kötendő béke esetén visszaadja.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850, I. évf. II. köt. 335 l.

— — Geben zu Augsburg, am vierdten tag des monats aprilis nach Christi geburde fufftzehenhundert vnd im 1510.
zehennden jarn. ápr. 4.

CCLXXIII.

1510. ápr. 6. Augsburg.

Miksa császár Frangepán Mihályt száz huszárjával a velenceiek ellen zsoldjába fogadja.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 21 l.

1510.
ápr. 6.

Augspurg, 6. aprilis anno etc. x.¹

CCLXXIV.

1511. szept. 5. Modrus.

Frangepán Bernát levele vejéhez György brandenburgi őrgrófhhoz, Ribnik és Dobovác várak körül fekvő birtokainak a török által való elpusztításáról.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 24 l.

1511.
szept. 5.

— — Modrusch, am 5. tag septembris im 11. jar. — —

CCLXXV.

1512. jul. 22. Köln.

Miksa császár a velenceiektől visszafoglandó Kodrolp várát Frangepán Mihálynak igéri.

Eredetije hártján, hártjaszalagon függő töredékes pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. K. 89.*

V. ö. az 1510. ápr. 6. keltű regestához írt jegyzettel.

Wir Maximilian von Gots gnaden erwelter romischer kayser zu allenntzeitten merer des reich in Germanien, zu Hungern, Dalmacien, Croacien etc. kunig, ertzherzog zu Osterreich, hertzog zu Burgundi, zu Brabant vnd phaltzgrau etc., bekennen offennlich mit disem brief fur vnns vnnd vnns erben, vnd thuen kundt aller meniglichen,

¹ 1510. ápr. 6. A császár a velenceiektől visszafoglandó Codroipo várát, vagy ha ezt nem sikerülne visszafoglalni, Senasetschachot, a fölkelők elkobzandó javaiból adandó négy-ötszáz forint értékű birtokkal együtt Frangepán Mihálynak igéri. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 22 l.

als wir dem edlen vnnserm lieben getrewen Micheln grauen zu Fragkenpan vor verschiner zeit vmb seines getrewen vnd nutzlichen verdienens willen, so er vnns vnd vnnserm loblichen hauss Osterreich bisher gethan vnd bewisen hat, gnedigklichen zugesagt vnd versprochen haben, das wir ime das sloss Codrolpp mit seiner zugehorung gnedigklichen in phlegweis eingeben vnd ine damit versehen wellen laut vnnser brief deshalben ausgegangen.

Vnd dieweil aber obgemelt sloss Codrolpp nochmalen in bemelter vnnser veind vnd widervertigen der venediger hannden vnd gewaltsam ist, vnd der gemeltt graf Michel desselben vnnser gnedigen zusagens dest statlicher erwarten vnd vnns hinfur wie bisher getrewlichen dienen muge, sollen vnd wellen wir ime hinfur, bissolang er mit gedachtem sloss Codrolpp, wie obsteet, durch vnns versehen wert, jerlichen vnd eines yeden jars zwey hundert gulden reinisch von dem einkomen vnd gefellen vnnser ausslags im Kanal gnedigklichen reichen vnd betzalen, welches wir ime dann hiemit also zusagen vnd versprechen, vnd zugesagt vnd versprochen haben wellen wissentlich in craft dits briefs.

Wann wir ime aber das berurt sloss Codrolpp mit seiner zugehorung, wie obsteet, in phlegweiss eingeben vnd vberantwurt haben, sollen wir alsdann ime die gedachten zweyhundert gulden weyter zu betzalen, nicht schuldig sein, alles getrewlich vnd vngeuerde mit vrkundt diets briefs.

Geben in vnnser vnd des reichs stat Coln, am zwenundtzweintzigisten tag des monats iulii nach Cristi^{1512.} geburt funfftzehenhundert vnd im zwelfften, vnnserer reiche_{jul. 22.} des romischen im sibenundtzweintzigisten vnd des hungereischen im dreyundtzweinczigisten jaren.

Per regem
pro se.

... Villinger m. p.¹
Commissio domini imperatoris propria.²

... Serntein m. p.³ •

¹ A szöveg alatt.

²⁻³ Az oklevél felhajtásán jobbról.

CCLXXVI.

1512. szept. 13.

A zágrábi káptalan előtt Dragacsics Márton, halála esetére megnevezett birtokait Frangepán Bernátnak és fainak örökbe vallja.

- Eredetije hártján, veres és zöld nyers selyem szállal begöngyölt kenderzsinóron lógó kopott pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 33362.* (Neoreg. a. 458. 16.)

Kivonatos kiadása *Starine* V. köt. 151 l.

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nobilis Martinus Dragachych de Otthok coram nobis personaliter constitutus spontanea et libera sua voluntate, ministerio vive vocis sue dixit et est confessus in hunc modum, quomodo ipse certis rationabilibus de causis animum suum moventibus ad id, maturaque et diligenti intra se deliberatione prehabita totales et integras portiones suas possessionarias in possessionibus Otthok predicta ac Banschyna, Chasych, Merzlopolye, Lezkowcz et Oresye vocatis, omnino in comitatu zagrabiensi existentes, ipsum iure hereditario concernentes, simulcum cunctis earundem totalium portionum possessionariarum suarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris utputa arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, campis, pascuis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promonthoriis, aquis, fluviis aquarumque decursibus, piscinis, piscaturis pisciumve clausuris, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, sub earundem veris metis et antiquis limitibus, demptis tamen et salvis quibusdam duabus sessionibus iobagonalibus populos in dicta Oresye existentibus, hactenus et in antea ecclesie de eadem datis et ascriptis, necnon sex sessionibus iobagonalibus populos in eadem Lezkowcz habitis, per eundem Martinum Dragachych dudum nobilibus Georgio Dwgachych, Johanni Iwan Kalawzych dicto et Georgio Zwydnych consobrinis suis traditis et perpetuatis; item

tribus vineis, duabus in Wynnycza et tertia in Gozkowa promontoriis appellatis, et curia nobilitari in pretacta Banschyna, necnon vado in fluvio Mresnycza dicto existentibus, ac duobus molendinis in eodem fluvio decurrentibus, et preterea sex sessionibus iobagonalibus populosis in dicta possessione Banschyna vocata, necnon et aliis cunctis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad eandem curiam nobilitarem in sepefata possessione Banschyna habitam spectantibus et pertinere debentibus, per eundem Martinum Dragachych nobili domine Barbare, consorti sue vita sibi durante appropriatis et inscriptis, spectabilibus et magnificis dominis Bernardino comiti perpetuo de Frangepanibus, item Matthie, Cristoforo ac Ferando filiis eiusdem, heredibusque et posteritatibus ipsorum universis, post mortem et decesum suum de hoc seculo totales et integras portiones suas possessionarias in possessionibus suprascriptis per expressum declaratas, demptis semper et salvis quibus supra bonis et iuribus possessionariis, modo premisso hactenus et in antea per ipsum Martinum Dragachych aliis ascriptis et perpetuatis dedisset, tradidisset et inscripsisset, immo dedit, tradidit et inscripsit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum et habendum; ea lege et conditione mediantibus, quod prefati domini Bernardinus, Matthias, Cristoforus et Ferando antelatos Martinum Dragachych et dominam Barbaram, consortem eiusdem vita ipsis durante in universis et singulis bonis, et iuribus possessionariis prescriptis, eorumque pacifica et quieta possessione et dominio tenere, conservare, quinimo etiam contra impeditores protegere et defensare debeant et sint obligati.

Attento et considerato in casu, quo eosdem Martinum Dragachych et dominam Barbaram proles masculini sexus Domino volente procreare et habere, eosdemque in seculo vivere et superesse contigerit, extunc bona possessionaria supra denotata, non obstante quavis contradictione eorundem dominorum Bernardini, Matthie, Cristofori et Ferandi, absque omni tergiversatione in eosdem proles devolvantur et condescendant possidenda; hoc etiam non pretermisso,

quod si in successu temporum utcunque prenominati domina Barbara consors, et uterque Georgius, necnon Johannes Iwan consobrini ipsius Martini Dragachych bona et iura possessionaria predicta, eisdem per dictum Martinum sicut prefertur data, tradita, perpetuata et ascripta vendere et a se quoquomodo alienare vellent et niterentur, extunc non aliis, quam prenominatis dominis Bernardino comiti, Matthie, Cristoforo et Ferando, id et hoc facere possint atque valeant eo facto, salvis semper decimis nobis et ecclesie nostre de bonis et possessionibus supranominatis provenire debentibus.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas eisdem duximus concedendas.

Datum feria secunda proxima post festum nativitatis ^{1512.}Marie virginis gloriose, anno Domini millesimo quingentesimo ^{szept.13.}duodecimo.

CCLXXVII.

1512. nov. 2 után, Zágráb.

Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán bizonyáglevelé, a Kanizsai László kárára Goriczán Frangepán Mátyás, Kristóf, Ferencz s cselédjeik és jobbágyaik által elkövetett hatalmaskodás tárgyában tartott vizsgálatról.

Eredetije papíron, hátán két gyűrűpecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 34266.* (Neoreg. a. **1562.** 39.)

— — Datum Zagrabie, sexto die diei inquisitionis¹
^{1512.}nov. 2. prenotate, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.

¹ A tanuvallatás napja ismeretlen. A hatalmaskodás nov. 2-án történt.

CCLXXVIII.

1512. decz. 26.

Perényi Imre nádor és horvátországi bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy a Diminetics Gergely kárára Zamlachán, a Frangepán Mátyás és Alapi Boldizsár jobbágjai által elkövetett több rendbeli hatalmaskodás iránt tartson vizsgálatot.

A zágrábi káptalan papíron kelt eredeti vallató levelében az orsz. ltárban, *MODL.* 33839. (Neoreg. a. 1527. 27.)

— — Datum¹ die dominico proximo post festum beati Thome apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo. 1512.
decz. 26.

CCLXXIX.

1512. decz. 26 után, Zágráb.

Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán, Kanizsai Lászlónak Frangepán Mátyás, Kristóf és Ferencz s cselédjeik által fogságra vetett kraliczagoriczai jobbágya dolgában vizsgálatot tart.

Eredetije papíron, hátán két gyűrűpecsét töredékeivel az orsz. ltárban, *MODL.* 34285. (Neoreg. a. 1562. 42.)

— — Datum Zagrabie, feria quinta post inquisitionem prenotatam,² anno Domini millesimo quingentesimo decimo secundo. 1512.
decz. 26.

CCLXXX.

1512. decz. 27. Zágráb.

Batthyányi Boldizsár horvátországi vicebán bizonyítja, hogy Frangepán Mátyás a megöletett Czvetkovics György dolgában csakanóczy és kravarzkai bűnös jobbágjai részéről Czvetkovics Istvánnak nem szolgáltatott igazságot.

A XVI. század közepéről való másolata az orsz. ltárban, *MODL.* 33823. (Neoreg. a. 1526. 47.)

— — Datum Zagrabie, feria secunda post dictum festum nativitatis Domini, anno eiusdem millesimo quingentesimo duodecimo. 1512.
decz. 27.

¹ A kelethely hiányzik.

² A vizsgálat napja ismeretlen. A hatalmaskodás 1511. decz. 26-án történt.

CCLXXXI.

1512. Zágráb.

Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán, a Frangepán Bernát fia, cselédjei és jobbágjai által a Kanizsai László kárára Ricsicán elkövetett hatalmaskodás tárgyában vizsgálatot tart.

Eredetije papíron töredékben, hátán két gyűrűpecsét nyomaival az orsz. ltárban, *MODL.* 34288. (Neoreg. a. 1562. 45.)

1512. — — Datum Zagrabie, quinto die diei inquisitionis prenotate, a[nn]o Domini millesimo] quingentesimo duodecimo.

CCLXXXII.

1513. jan. 18. Buda.

Perényi Imre nádor, a Frangepán Gergely kalocsai érsek nőtestvérének bizonyos peres ügyét Batthyányi Boldizsár tótországi vicebán pártfogásába ajánlja.

Eredetije papíron, záró gyűrűpecséttel a Batthyányi család körmendi ltárában, *Acta memorabilia* nr. 51.

Emericus de Peren comes ac palatinus et banus etc.
Egregie nobis dilecte.

Soror domini archiepiscopi colocensis et alii certi familiares sui in proxime futuris octavis in illo regno Sclavonie celebrandis certas causas habebunt.

Propterea vos rogamus et eidem etiam committimus, ut causas sororis et servitorum domini colocensis tanquam nostras, quatinus iustas esse cognoveritis, commendatas habere, et ipsi sorori ac servitoribus domini colocensis in dictis causis auxilio esse debeatis. Et aliud rogantes ne feceritis.

Datum Bude, feria tertia proxima post festum beati Anthonii confessoris, anno Domini millesimo quingentesimo
1513
jan. 18. tredecimo.

Egregio¹ Balthasar de Bathyan vicebano nostro regni Sclavonie, nobis dilecto.

¹ Külczím.

CCLXXXIII.

1513. márcz. 18. Zágráb.

Batthyányi Boldizsár vicebán és Zágráb megyei főispán, a Frangepán Bernát és fiai által Kanizsai László kárára elfoglalt Orehovácz falu tárgyában vizsgálatot tart.

Eredetije papíron, hátán két gyűrűpecsét töredékeivel az orsz. lltárban, *MODL. 34172.* (Neoreg. a. **1563.** 7.)

Nos Balthasar de Bathyan vicebanus et comes, ac iudices nobilium comitatus zagrabiensis, memorie commendamus, quod cum nos ad instantem et legitimam petitionem magnifici domini Ladislai de Kanysa Gregorium Othmych de Klokoch unum ex nobis scilicet iudicem nobilium ad infrascriptam inquisitionem faciendam de sede nostra iudiciaria legitime destinassemus, qui tandem exinde ad nos reversus nobis retulit eo modo, quomodo ipse in dominica Judica proxime preterita in dicto comitatu zagrabiensi procedendo, ab omnibus quibus decens fuisset palam et occulte diligenter inquirendo talem de infrascriptis scivisset certitudinis veritatem, quomodo circa festum beate Agathe virginis et martyris in anno, cuius iam tertia vel citra instaret annualis revolutio, preteritum magnifici Bernardinus comes de Frangapanibus ac Mathias, Christoforus et Franciscus filii eiusdem nescitur quibus respectibus quandam unam possessionem dicti exponentis Orehowcz vocatam, in districtu castri sui Stenychnyak, in comitatu zagrabiensi predicto existentem habitam simulcum pertinentiis eiusdem possessionis pro se ipsis minusiuste et indebite, ac preter omnem viam iuris occupassent, occupatamque tenerent etiam modo potentia mediante, in preiudicium et dampnum dicti exponentis valde magnum.

Datum Zagrabie, sexto die inquisitionis prenotate, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

1513.
márcz. 18.

CCLXXXIV.

1513. máj. 26. Buda.

II. Ulászló adománylevele, a szamobori és tartozékaibeli királyi jogokról
Frangepán Miklós számára.

Eredetije hártján, alján papírral fedett pecséttel az orsz. lltárban,
MODL. 38567. (Frangipani-iratok nr. 97.)

Commissio propria domini regis.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelis nostri magnifici Nicolai comitis de Frangapanibus, per eum iuxta sue possibilitatis exigentiam cum omni fidelitatis fervore primum sacre huius regni nostri Hungarie corone, tandemque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate exhibitis et impensis, totum et omne ius nostrum regium, si quod in castro Zamobor ac tributo ibidem exigi solito, necnon oppido ac possessionibus, portionibusque et iuribus possessionariis Zamobor sub eodem predicto castro existentibus ac Brayzlawye, Zlawydol, Sancti Viti, Ozthrwsewecz, Bedra, Jaworowecz, Gerdanyaloka, Ponykwa, Podwerh, Klokochwecz, Maliothok, Welikyothok, Gradna, Domozlawczy, Farkasewczy, Zelacumkladye, Rakowycza Maior, altera Rakowycza Minor, Rowy, Zlaywerh, Dobra et Jabinya vocatis, omnino in comitatu zagrabiensi existentibus et habitis qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, quod quidem castrum etiam alioquin de iure ipsum comitem ac dominam Elizabeth, consortem suam concernere asseritur, simulcum cunctis eorundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, puta terris arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, monti[b]us, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet u[til]itatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis,

sub suis veris metis et antiquis existentibus memorato Nicolao comiti ac domine Elizabeth, consorti eiusdem eorumque heredibus et posteritatibus universis, ita tamen, quod neque ipsa domina consors sua, neque idem comes ac heredes ipsorum huiusmodi castrum simulcum dictis eiusdem pertinentiis a nobis et hoc regno nostro quocumque modo alienare, nec cuiquam absque aperto nostro et successorum nostrorum consensu et voluntate dare, vendere, impignorare et inscribere possit, dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, posside[ndum] pariter et habendum, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in s[peci]e fuerint reportate.

Datum Bude, in festo sacratissimi corporis Christi ^{1513.} anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo, regnorum ^{máj. 26.} nostrorum Hungarie etc. anno [vige]simo quarto, Bohemie vero quadragesimo quarto.

Regestrata folio ^vXXVII. anno etc. 1511.¹

CCLXXXV.

1513. máj. 26. Buda.

II. Ulászló iktató parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy Frangepán Miklóst és nejét a szamobori és tartozékaibeli királyi jogok birtokába iktassa be.

A zágrábi káptalannak Kithonich János királyi fiscus számára 1614. jun. 24-én kelt három ívnyi eredeti átírólevelében az orsz. ltárban, *MODL. 33085.* (Neoreg. a. **291.** 14)

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Cum nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelis nostri magnifici Nicolai comitis de Frange-

¹ Egykorú feljegyzés az oklevél hátán.

panibus, per eum iuxta sue possibilitatis exigentiam cum omni fidelitatis fervore primum maiestatis nostre huius regni nostri Hungarie corone, tandemque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate exhibitis et impensis, totum et omne ius nostrum regium, si quod in castro Zamobor ac tributo ibidem exigi solito, necnon oppido ac possessionibus portionibusque et iuribus possessionariis Zamobor sub eodem predicto castro existentibus, ac Brayzlawye, Zlaidol, Sancti Viti, Ozthuseucz,¹ Bedra, Jauorouecz, Berdanyaloka,² Ponykua, Poduerh, Klokocheucz, Maliothok, Velikiothok, Gradna, Domoszlauzci, Ztarkaseuczi,³ Zela cum Kladye,⁴ Rakouicza Maior, altera Rakouicza Minor, Rowy, Zlayeuerh, Dobra et Jabinya vocatis, omnino in comitatu zagrabiensi existentibus et habitis qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, quod quidem castrum etiam alioquin de iure dictum comitem ac dominam Elizabeth consortem suam concernere asseritur, simul cum cunctis eorundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum in perpetuum contulerimus, velimusque eundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci.

Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Quirinus Wldanyth de Grabrounik aut Georgius Dobeianyth de Lazyna, vel Stepko Ferenchych de Zauersia sive Valentinus Radonych de Klokocz aliis absentibus homo noster ad facies predicti castri Zamobor, ac tributi ibidem exigi soliti, necnon oppidi ac universarum possessionum, portionumque et iurium possessionariorum, omnino in dicto comitatu zagrabiensi existentium et habitorum, vicinis et commetaneis eiusdem et eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, introducat memoratum Nicolaum comitem ac dictam domi-

¹ Oztrwsewecz az adománylevelben.

² Gerdanyaloka u. o.

³ Farkasewczy u. o.

⁴ Zelacumkladye u. o.

nam Elizabeth consortem suam in dominium eiusdem et earundem, statuaturque eundem¹ et easdem eisdem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, ita tamen, quod neque ipsa domina consors sua, neque idem comes et heredes ipsorum huiusmodi castrum simul cum dictis eiusdem pertinentiis a nobis et hoc regno nostro quocunquemodo alienare, nec unquam absque aperto nostro et successorum nostrorum consensu et voluntate dare, vendere, impignorare et inscribere possit, premisse nostre donationis titulo ipsis incumbente perpetuo possidendum, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos Nicolaum comitem et dominam Elizabeth consortem suam in presentiam bani et vicebani illius regni nostri Sclavonie ad terminum competentem, rationem contradictionis eorundem reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem, cum contradictorum et evocatorum, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, nominibus terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem bano vel vicebanis nostris suo modo rescribatis.

Datum Bude, in festo sacratissimi corporis Christi, ^{1513.}
anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo. _{máj. 26.}

* * *

Sabbatho proximo ante festum beatorum Gervasii et Prothasii martyrum accessimus ad oppidum castri Zamobor ^{jun. 18.}
et dum voluissemus introducere magnificum Nicolaum comitem de Frangepanibus ac dominam consortem ipsius Elizabeth in dominium bonorum intrascriptorum, tunc nobiles Thomas Horuath et Bartholomeus de Wucha in persona generose domine Helene, relicte quondam Georgii de Thury contradictionis obviarunt velamine et per eosdem evocati sunt.

Homo regius :
Stepko Ferenych
de Zauorsa.

Testimonium capituli :
Nicolaus de Capolna
prebendarius ecclesie zagrabiensis.

¹ idem *helyesen.*

CCLXXXVI.

1513. jul. 8. Brinje.

Frangepán Angelo Szrakvina falut a kölcsönadott ötszáz aranyforint fejében és hű szolgálatai jutalmául Martinusevics Jánosnak adományozza.

Eredetije itt-ott megkopott hártján, melyről a függő pecsét hiányzik, az orsz. ltárban, *MODL. 38568.* (Frangipani-iratok nr. 98.)

Nos Johannes Angelus de Frangepanibus Weglie, Se-gnie Modrussieque etc. comes, recognoscimus et tenore presentium profiteamur significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis, ac in mentis nostre archano diligenter revolutis multimodis fidelitatibus et fidelium servitiorum gratuitis meritis, sincerisque complacentiis egregii et nobilis nobis sincere dilecti Johannis Martynuse-wych, que ipse nobis in quampluribus nostris arduis negotiis et difficilimis actionibus tum prosperis, tum adversis, rebus neque persone parcens, sed ea¹ diversis fortune casibus pro nostri honoris et utilitatis incremento, augmentationeque dominii nostri submittens cum summa fidei constantia et sollicitudine, animoque indefesso, ac cum ipsius sanguinis effusione copiosa exhibuit et impendit, et sollicitis studiis impendere non desistit, quorum quidem meritorum suorum intuitu et pro recompensa prefatorum servitiorum et laborum suorum, quos nobis impendit, cupientes nos ipsum Johannem favore et gratia nostra aliquantis-per consolari, ut ceteri quoque nostri eo exemplati ad nostra servitia ferventius incitentur, utque in evum ipsius Johannis posteritas suis actibus clarissimis munificentiam nostram a nobis optime promeruisse recordetur . . . . .² fraude vel sinistra machinatione, dolo vel circumventionem intervenientibus, sed ex mera et pura nostra liberalitate, et **deliberato** animo quandam villam Szrakwynam . . . . .³ dictam, totam et integram in nostre territorio et dominio

¹ eas helyesen

² 23 mm. olvashatatlan.

³ 40 mm. olvashatatlan.

in B . . . . .¹ existentem et habitam, nos omni iure concernentem simulcum cunctis suis utilitatibus, libertatibus, proventibus, redditibus et obventionibus, emolumentis ac pertinentiis quibuslibet, terris utputa arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, fenilibus, silvis, rubetis, nemoribus, montibus, collibus, vallibus, aquis aquarumque ductibus et decursibus, piscinis, piscaturis, molendinis et eorum locis, venationibus, theoloniis et generaliter ac specialiter quarumlibet utilitatum eiusdem et earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eandem villam spectantibus, sub ipsius veris ac antiquis metis omni eo iure, quo scilicet nos nostrosque heredes concernere dinoscitur, memorato Johanni Marthynusewych, suisque heredibus et successoribus universis de manibus nostris dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et imperpetuum, atque irrevocabiliter titulo pure et libere sincereque nobilitatis, ac etiam sub tali summa pecunie videlicet quingentorum ducatorum, que nos ab eodem in arduis negotiis nostris et opportunitatibus habuimus, tenendam, possidendam pariter et habendam, ita in omnibus et per omnia nos ipsi habere dinoscimur, nil iuris, nil proprietatis, nil iurisdictionis et domini in predicta villa et bonis pro nobis aut nostris heredibus et successoribus reservando, sed totum ius, omnem iurisdictionem iuris, potestatis et domini meri ac mixti . . . . .² ac cuiuslibet iurisdictionis proprietatem,³ quam in eandem habuimus vel ni futurum nos se habere speraremus, im⁴ prefatum Johannem, suosque heredes et successores universos transtulimus et tenore presentium transferimus pleno iure.

Annuimus insuper et concedimus ipsi Johanni Marthynusewych, suisque heredibus et successoribus universis dictas terras ville seu villam cuicumque maluerint vendendi,

¹ Olvashatatlan név.

² 17 mm. olvashatatlan.

³ proprietati *az eredetiben*.

⁴ in *helyett*.

impignorandi, legandi, aut aliter ad libitum suum de eisdem disponendi liberam et expeditam habeat potestatis facultatem, de eis in toto vel in parte dare, alienare et dimittere, prout ei libitum fuerit. Promittentes in predictis ville possessionibus, terris, molendinis, pratis et pascuis, ac aliis dicte ville bonis, quovis colore ac specie ad eandem spectantibus ac pertinentibus dictum Johannem, suosque heredes et successores conservare, protegere et defensare contra quoslibet, uti legitimum decet patronum, successoresque nostros instantissime petentes, officialibus autem nostris presentibus et futuris firmiter precipientes, ne ob favorem nostre gratie in predictis possessionibus, iuribus, proventibus et libertatibus impedire seu molestare audeant aut presumant modo aliquali, quin potius ab aliis ipsis inferre volentibus protegere et deffensare velint, debeant et teneantur.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras, sigillo nostro quo utimur maiori videlicet impendenti consignatas eidem egregio et nobili dicto Johanni Marthynusewych duximus concedendas.

Datum in castro nostro Brynye, anno a virgines partu
^{1513.}
jul. 8. millesimo quingentesimo tredecimo, octavo die mensis iulii.

CCLXXXVII.

1513. jul. 21.

A zágrábi káptalan előtt Frangepán Miklósné gersei Petófi Erzsébet
Szamobor várát s egyéb ingó és ingatlan javait férjének vallja.

Eredetije hátyán, melyről a függő pecsét hiányzik, az orsz. lltárban,
MODL. 38569. (Frangipani-iratok nr. 99.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod generosa domina Elizabet filia quondam magnifici Nicolai Pethewffy de Gerse, consors vero magnifici domini Nicolai comitis de Frangapanibus etc. coram nobis personaliter constituta, sponte et libere vive vocis sue oraculo confessa est in hunc modum, quomodo ipsa matura intra se animi deliberatione prehabita, universa et quelibet bona,

et iura sua possessionaria, quocunque nominis vocabulo vocitata, in quibusvis comitatibus intra ambitum regni Hungarie existentia et habita, eandem dominam Elizabet ex quibuscunque viis, modis et rationibus concernentia, et quovis iuris titulo ad eandem spectantia, presertim vero castrum Zamobor cum suis pertinentiis, aliaque universa bona mobilia et immobilia, argentearia, dotem et res peraffernales¹ memorato domino Nicolao comiti, domino scilicet et marito suo dedisset, donasset et inscripsisset, immo dedit donavit et inscripsit nostri in presentia pleno iure; tali tamen conditione mediante, quod si ipsam dominam Elizabet prius quam prefatum dominum Nicolaum maritum suum mori contigerit, eligendo etiam eadem domina Elizabet ipsum dominum Nicolaum et constituendo verum et legitimum omnium bonorum suorum executorem et dispensatorem, confidendo sibi suam et anime proprie expeditionem.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales, pendentes et autentici sigilli nostri munimine roboratas et consignatas eidem domino Nicolao duximus concedendas.

Datum in profesto beate Marie Magdalene, anno Domini $\frac{1513.}{jul. 21.}$ millesimo quingentesimo tredecimo.

CCLXXXVIII.

1514. jun. 27.

Friauli Kristóf ferenczrendi vikárius generális Frangepán Mihályt nejével és fiaival együtt a rend confratereivé avatja.

Eredetije hártján, függő pecsétje híjával az orsz. ltárban, *MODL. 38570.* (Frangipani-iratok nr. 100.)

In Christo sibi carissimo, spectabili et magnifico domino domino Michaeli comiti de Frangipanibus, ordinis sancti Francisci devotissimo amico et patrono singulari frater Cristoferus de Forlivio eiusdem ordinis ac reverendi patris

¹ paraffernales *helyett.*

generalis ministri in familia cismontana quoad fratres de Observantia nuncupatos vicarius generalis, salutem et pacem in Domino sempiternam.

Quamvis ex caritatis zelo omnibus in Christo teneamur, illis tamen longe amplius noscimus obligari, quorum devotionem certis beneficiorum indicibus frequentius experimur.

Proinde devotionis vestre attendes¹ sinceritatem, quam ob Dei omnipotentis reverentiam et prefati seraphici patris nostri sancti Francisci merita preclara ad nostrum ordinem gerere comprobaris, veluti pia ac veridica fratrum meorum relatione cognovi, dignum fore putavi ac divine acceptabile voluntati, ut ab ipso ordine prerogativam sentiatis spiritualium gratiarum et beneficiorum. Verum quia nudi temporalibus bonis caritatis vestre subsidiis dignam vicem rependere temporaliter non valemus, spiritualibus nihilominus beneficiis, prout in nostris apud Deum servamus desideris, recompensare plurimum affectamus. Eapropter ego, qui licet indignus curam fratrum minorum de Observantia nuncupatorum et sororum sancte Clare ac tertii ordinis de penitentia in pre-nominatibus² partibus cismontanis habeo generalem, vos pre-nominatum dominum Michaellem comitem unacum domina Barbara de Rozgon consorte vestra, ac carissimis Georgio, Mathia et Petro filiis vestris in nostre religionis et specialiter vicarie Bosne procuratores secundum morem et consuetudinem ordinis nostri creo et instituo, ac institutos denuncio; ita quod ex indulto bone remissentis sanctissimi domini Innocentii pape octavi iisdem indulgentiis et gratiis gaudeatis, quibus ordo noster prelibatus letatur, dummodo iuste et fideliter pro eius libertate fueritis decertati, vosque presentium per tenorem in nostram confraternitatem ac ad universa et singula nostre religionis suffragia in vita recipio pariter et in morte, plenam vobis participationem omnium carismatum et spiritualium bonorum, que per pre-nominatos ordines operari acceptareque dignabitur clementia Salvatoris, tenore presentium gratiose et liberaliter conferendo.

¹ attendens *helyett hibásan*.

² pre-nominatis *helyesen*.

Valeat in Domino Ihezu vestra fervens et devotissima caritas.

Datum in loco nostro sancte Marie de Angelis, vice-
sima septima iunii, anno Domini millesimo quingentesimo $\frac{1514.}{\text{jun. } 27}$
quartodecimo.

Frater Christophorus qui supra,
manu propria scripsi.¹

CCLXXXIX.

1514. aug. 3. Modrus.

Frangepán Bernardin levele fiához Kristófhoz, melyben a velencei köz-
társaságnak lovaghoz illő bánásmódjában bizva fogságában bátorítja és
hogy a török ellen Velenczével kötendő szövetség révén a császár s a
magyar király sem hagyják cserben.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 344 l. *Kukuljević*,
Arkiv VI. köt. 423 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 261 l. *Marino Sanuto*,
Diarii XVIII. köt. 486 hasáb.

— — Date a Modrusa, a di tre di agosto 1514. $\frac{1514.}{\text{aug. } 8.}$

CCXC.

1514. jul. 17. Bleiburg.

Frangepán Kristófné Lang Apollonia levele férjéhez, melyben örömét
nyilvánítja ennek tűrhetőbbé vált fogsága felett s értesíti, hogy a Lang
Máté bíbornok pártulfogását kérte számára.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 345 l. *Kukuljević*
Arkiv VI. köt. 423 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 263 l. *Marino Sanuto*
i. m. XVIII. köt. 487 hasáb.

— — Data a Plaiburg, a di 17. lujo 1514. — — $\frac{1514.}{\text{jul. } 17.}$

¹ A vicarius sajátkezű aláírása.

CCXCI.

1514. aug. 29. Velencez.

Frangepán Kristóf levele atyjához, melyben jó egészségéről, a köztársaság kegyelmes bánásmódjáról, börtönéről, melyben a mantovai herceget is őrizték, tudósítja s a keresztény hatalmaknak a török ellen kilátásban levő szövetsége felett örömét nyilvánítja.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 346 l. *Kukuljević*,
Arkiv VI. köt. 425 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 265 l. *Marino Sanuto*
i. m. XVIII. köt. 489 hasáb.

1514.
aug. 29. — — Data in Torricella, de agosto a di 29., 1514.

CCXCII.

1514. aug. 29. Velencez.

Frangepán Kristóf levele feleségéhez, melyben jó egészségéről s kényelmes börtönéről tudósítja s hogy szabadulását a keresztény hatalmak ligájának megvalósulásától várja.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 350 l. *Kukuljević*,
Arkiv VI. köt. 429 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 271 l. *Marino Sanuto*
i. m. XVIII. köt. 493 hasáb.

1514.
aug. 29. — — Date a Venetia, a' 29. avosto 1514. — —

CCXCIII.

1514. aug. 29. Velencez.

Frangepán Kristóf levele testvéréhez János Ferenczhez, melyben részvétlenséggel vádolja szabadulása iránt s elhagyatottságában úgy érzi magát, mintha idegenné vált volna testvérei szemében.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 350 l. *Kukuljević*,
Arkiv VI. köt. 430 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 273 l. *Marino Sanuto*
i. m. XVIII. köt. 494 hasáb.

1514.
aug. 29. — — Scripta del mexe de agosto, a di 29., in
Torricella. — —

CCXCIV.

1514. aug. 30.

A velencei köztársaság és Frangepán Bernardin kétheti felmondásra kötött egyezséglevele, mely szerint Bernát úr alattvalóit a köztársaság vegliai, isztriai és friauli birtokain való kártételtől visszatartja, foglyaikat váltságdíj nélkül kölcsönösen szabadon eresztik s ezeknek elvett javait és földjeit kölcsönösen visszaadják.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850,51 évf. II. köt. 361 l. *Kukuljević*,
Arkiv VI köt. 432 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 281 l. *Marino Sanuto*,
Diarii XIX. köt. 41 hasáb.

— — Anno nativitatis eiusdem millesimo quingentesimo quarto decimo, die vero penultimo mensis augusti, ^{1514.}_{aug. 30.}
indictione secunda. — —

CCXCV.

1515. febr. 18.

A zágrábi káptalan előtt pribicsi Jankó János nyolcz telkét Frangepán Bernátnak és fiainak örökbe vallja.

Eredetije vonalozott hártyán, lila s rózsaszínű sodrott selyemzsinóron lógó ép pecséttel az orsz. ltárban, *MODL. 34289.* (Neoreg. a. 1645. 19.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nobilis Johannes Janko dictus de Prybych assummens in se onera et quelibet gravamina Stephani privigni sui nostram personaliter veniens in presentiam sponte et libere vive vocis sue oraculo confessus est in hunc modum, qualiter ipse intra se matura animi deliberatione prehabita octo sessiones Zthermacz, Gomylje, Othok, Sylawyna, Malydol, Zuersewo, Zlathynnycza, Gornjazweczya vocatas, ipsum iure empticio concernentes, que prius nobilis Pauli Baxyeh prefuissent, omnino in comitatu zagrabiensi existentes et habitas simulcum universis et quibuslibet pertinentiis ac iuribus et utilitatibus quibuslibet, terris utputa arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, campis, pascuis,

fenilibus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, silvis, nemoribus, aquis, fluviis aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis, piscinis, piscaturis, pisciumve clausuris, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum earundem integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad easdem sessiones de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus magnificis dominis Bernardino ac Mathie, Cristofero et Francisco filiis eiusdem de Frangapanibus Seglie,¹ Vegleque comitibus, pro quin-
quaginta florenis, quos viginti (prout dixit) iam ad plenum eidem dictus dominus Bernardinus comes persolvisset, reli-
apr. 24. quos vero triginta florenos ante festum beati Georgii martyris nunc proxime venturum eidem plenarie tunc persolvere debebit et tenebitur, nil iuris nilve proprietatis in dictis sessionibus sibipso reservando, sed omne ius, omnemque iuris et domini proprietatem in dictos dominos Bernardinum ac Mathiam, Christoferum et Franciscum filios eiusdem, ac heredes et posteritates eorundem universos reflectendo et refundendo pleno iure.

Datum dominico proximo ante festum kathedre beati
1515. Petri apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo quinto-
febr. 18. decimo.

CCXCVI.

1515. febr. 27.

Frangepán Kristófné levele Dandolo János Antalhoz, melyben megköszöni a velencei fogságban levő férje iránt tanúsított jóindulatát s kéri, eszközölje ki az államtanácsnál, hogy férjét meglátogathassa. Ha pedig ez valami gonosz cseleltől való félelemből megengedhető nem volna, legalább azt, hogy férjével a börtönben lakhassék.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 352 l. *Kukuljević*,
Arkiv VI. köt. 445 l. *Magyar Tört. Tár* 1877 évf. 293 l. *Marino Sanuto*.
i. m. XIX. köt. 467 hasáb.

1515.
febr. 27.

Adi 27. feurer.

¹ Segnie helyett.

CCXCVII.

1515. márcz. 11.

Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antal börtönfőfelügyelőhöz, melyben egy álmában látott léleknek és testnek önmagára (Frangepán) vonatkozó beszélgetését írja le.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 356 l. *Kukuljević*, Arkiv VI. köt. 451 l. *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 9 l. *Marino Sanuto* i. m. XX. köt. 199 hasáb.

Adi 11. mazo.

1515.
márcz. 11.

CCXCVIII.

1515. márcz. 21. Bleiburg.

Frangepán Kristófné levele férjéhez, ennek beléegyezésével s a köztársaságtól kért engedéllyel Velenczébe meneteléről, hogy őt láthassa s magát velencei orvosokkal gyógyíttassa.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 354 l. *Kukuljević*, Arkiv VI. köt. 448 l. *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 6 l. *Marino Sanuto*, Diarii XX. köt. 188 hasáb.

— — Data a Blaiburg, a di 21. de marzo 1515. — — 1515.
márcz. 21.

CCXCIX.

1515. jul. 26. Bécs.

Lang Máté gurki püspök vizsgátló levele Frangepán Kristófhhoz, hogy mindent elkövet kiszabadítására.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 363 l. *Kukuljević*, Arkiv VI. köt. 457 l. *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 31 l. *Marino Sanuto*, Diarii, XXI. köt. 72 hasáb.

— — Date Vienne, 26. mensis iulii anno Domini 1515.
MDXV. — — jul. 26.

CCC.

1515. szept. 5.

Frangepán Isota és Perényi István házassági szerződése.

Révai Ferencz nádori helytartónak 1549. aug. 30-án és 1553. okt. 25-én papíron kelt kétféle eredeti átiratában az orsz. lltárban, *MODL. 25007.* (Neoreg. a. 1883. 83. 87.) Megvan még az 1549 évi átiratnak XVIII. századi egyszerű másolatában is u. o. *MODL. 25006.* (Neoreg. a. 1878 136.)

Kiadása *Történelmi Tár* 1885 évf. 166 l.

Nos capitulum ecclesie budensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod spectabilis et magnificus dominus Bernaldus comes de Frangepanibus etc. ac Ferdinandus filius eiusdem comitis Bernaldi ab una, parte vero ex altera similiter magnificus dominus Stephanus de Peren dapiferorum regalium magister coram nobis personaliter constituti, presente etiam ibidem egregio Gregorio Japrycza Horwath de Chaba, iidem Bernaldus et Ferdinandus comites assumptis in se et per omnia levatis oneribus et quibusvis gravaminibus spectabilium et magnificorum Matthie et Christophori comitum similiter de Frangepanibus, filiorum eiusdem domini comitis Bernaldi et fratrum prefati domini Ferdinandi carnalium, aliorumque universorum fratrum et consanguineorum simul et proximorum eorundem, quos infrascriptum negotium tangeret seu tangere quoquomodo posset in futurum, item imprimis iidem domini Bernaldus et Ferdinandus comites sponte et viva voce confessi sunt in hunc modum, quomodo ipsi matura et diligenti deliberatione intra se prehabita generosam dominam Isotham. filiam suam charissimam, sororem videlicet prefatorum Ferdinandi, Matthie et Christophori dicto domino Stephano de Peren legitimam tradidisset in uxorem modis et conditionibus infrascriptis, quod idem dominus comes Bernaldus et filii sui predicti ratione dotis prefate domine Isothe castrum ipsorum Dobranywa vocatum, in comitatu zoliensi habitum cum omnibus suis villis, possessionibus, tributis, theloniis, et aliis universis proventibus et pertinentiis, ac privilegiis suis quibuslibet in et septem

millibus florenorum, pro quibus idem castrum prefato comiti Bernaldo per serenissimam condam dominam Beatricem reginam ex consensu serenissimi principis condam domini Matthie regis inscriptum et impignoratum extitit, similiter ex¹ litteris, quibus serenissimus dominus Ladislaus modernus rex prefata privilegia eiusdem serenissime domine Beatricis regine ex benivolo consensu pariter et assensu confirmavit, cum eadem domina Isotha prefato domino Stephano de Peren, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis dedissent, donassent et contulissent, imo dederunt, donaverunt et contulerunt coram nobis modo et ordine, ac conditionibus et clausulis sub infrascriptis:

Primo, quod idem dominus Bernaldus comes et Ferdinandus filius eiusdem, oneribus modo premissis in se assumptis, annotatum castrum Dobranywa vocatum simul cum prescriptis omnibus suis pertinentiis, ac litteris et litteralibus suis instrumentis, factum ut premittitur eiusdem castri et pertinentiarum suarum concernentibus, simul et proventuum universorum, tam ordinariorum quam extraordinariorum tricesimo secundo die a die exitus ipsorum dominorum Bernaldi et Ferdinandi comitum de civitate budensi, pro presenti scilicet legatione ad summum pontificem per regiam maiestatem eundem dominum comitem Bernaldum deputatum, manibus dicti Gregorii Horwath tamquam ad manus communes dare et assignare debeant et teneantur, idemque Gregorius Horwath dictum castrum infra celebrationem nuptiarum eorundem domini Stephani de Peren ac puelle Isothe tenere et possidere valeat atque possit, tandemque habita consummatione nuptiarum, mox fide sua mediante idem Gregorius Horwath dictum castrum simul cum prenotatis omnibus pertinentiis et litteralibus instrumentis manibus eorundem domini Stephani de Peren et puelle Isothe, vel hominum suorum ad id per ipsos deputatorum absque omni occasione et subterfugio dare et assignare debeat et teneatur. Casu vero, quo nutu divino vel ipsum dominum Stephanum de Peren aut dictam domi-

¹ et helyett mind a két átíratban.

nam Isotham infra matrimonii consummationem ab hac luce decedere contigerit, teneatur prefatus Gregorius Horwath dictum castrum, eiusque cunctas pertinentias et privilegia universa manibus dicti domini comitis Bernaldi et filiorum suorum predictorum remittere et reassignare. Ubi vero post dicti matrimonii consummationem prefatus dominus Stephanus de Peren et domina Isotha sponsa eiusdem dictum castrum alicui vendere simul cum prescriptis suis pertinentiis et a se alienare vellent et niterentur, extunc idem facere sine scitu et voluntate dicti domini comitis Bernaldi et filiorum eiusdem nemini alteri valeant, sed imprimis ipsos, si illud castrum pro illa eadem summa, qua ipsi aliis vendere possent, emere voluerint, admoneant, si vero ipsi castrum predictum emere nollent aut non curarent, extunc prefati dominus Stephanus de Peren et domina Isotha valeant prescriptum castrum cui maluerint libere vendere et a se alienare. Quod si idem comes Bernaldus et filii sui ipsum dominum Stephanum de Peren ac filiam suam dominam Isotham in pacifico dominio dicti castri conservare quoquomodo non possent vel non curarent, et illud castrum ab eisdem aliqua via iuris alienare posse videretur, extunc teneatur idem dominus comes Bernaldus et filii sui, aut alter eorum prefato domino Stephano de Peren et domine Isothe ratione dotis huiusmodi loco dicti castri tria millia florenorum in monetis hungaricalibus hic in capitulo coram nobis deponere, ipse vero dominus Stephanus de Peren et domina Isotha rehabitis huiusmodi tribus millibus florenorum pretactum castrum simulcum sepedictis omnibus eiusdem pertinentiis eisdem domino Bernaldo comiti et filiis suis prenotatis remittere et reassignare debeant et teneantur.

Insuper hoc etiam declarandum est specialiter, quod prefatus dominus Stephanus de Peren debebit et tenebitur in vita sua prefate domine Isothe consorti sue partem bonorum suorum in valore tante summe vel tot millium florenorum. pro quot predictum castrum venderent et super hoc legitimam fassionem in aliquo loco credibili facere, ut si ipsum dominum Stephanum de Peren absque heredibus fatis cedere contingeret, tandem ipsa domina Isotha cum

eisdem bonis vel in viduitate manere, vel cum vellet marito alteri pro decentia sui status nubere.

Item promiserunt insuper prefati domini Bernaldus et Ferdinandus filius eiusdem domino Stephano de Peren tempore nuptiarum pro expensis florenos trecentos dare et transmittere¹ ac in dotem predictam tempore nuptiarum res infrascriptas cum effectu dare et assignare: imprimis cuppas argenteas deauratas decem, piccarios argenteos sex, lavatorium cum pelvi de argento unum, discos argenteos duodecim, scutellas argenteas decem, coclearia de argento facta viginti quatuor, vittas muliebres tres gemmis et lapidibus preciosis ornatas, diadema in vulgari naasfa prout commodius et honestius videbitur iuxta ipsorum honorem, tunicas principales tres gemmis ornatas et alias tres tunicas simpliciores de velluto, de athlasio et de damasco, subas principales quatuor de purpure deaurata Venetiarum, ex quibus una habeat subducturam sebellinam, secunda ex pellibus hermellinis, tertia quidem ex pellibus variolinis, quarta vero de electis mardurinis, item vestes estivales tres de damasco, de athlasio, lectisternia vero, cussinos, pulvinaria et ornamenta similia lecti, et domus scilicet tapeta prout honori congruit, deinde equos cum curribus.

Demum per eum vero conclusum est, post reditum antefati domini Bernaldi comitis de presenti legatione, in qua ad presens per regiam maiestatem deputatus extitit, infra spatium quinque mensium celebrationem nuptiarum operam dare, perficereque. Omnino utreque partes promisissent et assumpsissent, imo promiserunt et assumpserunt coram nobis omnia premissa firmiter observare, tali obligaminis vinculo mediante, quod si qua partium prescriptarum in premissis persistere nollet vel quoquomodo subterfugeret, et premissa vel in toto vel in parte non observaret, extunc talis pars contra partem alteram in premissis persistentem in septem millibus florenorum auri, deinde amissioneque fidei, honoris et humanitatis suorum, et nichilominus summo pontifici similiter in septem millibus florenorum auri sub

¹ assignare a második példányban.

forma camere apostolice sedis convincatur et convinci debeat ipso facto.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentelitteras nostras privilegiales, pendenti sigillo nostro consignatas ad fassionem prescriptarum partium duximus concedendas.

Datum feria quarta proxima ante festum nativitatis ^{1515.} _{szept. 5.} sacratissime virginis Marie, anno Domini millesimo quingentesimo decimo quinto.¹

CCCI.

1515. szept. 25. Róma.

X. Leó pápa II. Ulászló kérésére Frangepán Gergely kalocsai érseknek Rómában nemrégén a Ferenczes barátok rendjébe lépett unokaöccsét a szerzetesi fogadalom alól feloldozza.

Kiadása *Theiner*, *Vetera monum. Hung.* II. köt. 623 l.

^{1515.} _{szept. 25.} — — Datum Rome etc., die 25. septembris 1515., anno tertio.

CCCII.

1516. aug. 10. Szomszédvár.

Frangepán Mátyás levele különféle ügyekben Brandenburgi Györgyhoz.

Eredetije papíron, papírral fedett hosszukás, nyolczszegű záró ép veres viaszpecséttel az orsz. ltárban, *MODL.* 37993.

A pecsét en l á t h a t ó c z í m e r: Hasított és vágott kerek talpú paizs első és harmadik mezejében két egymással szemben ágas-

¹ 1533. máj. 30. — — Caspar de Sered et generosa domina Elizabet, filia olim spectabilis et magnifici domini Bernaldi de Frangepanibus, relicta condam domini Stephani de Peren, nunc consors eiusdem — — *Ferdinánd hirályt, illetőleg Thurn (de Thwrny) Kristóf zólyomi főispánt a jászai konvent által Dobronyiva vára elidegenítésétől tiltatják.*

— 1545. szept. 13. Dovorán. — — dominae Elizabet de Frangepanibus . . . . alias relictae condam — — Stephani Pereny, ex post vero consortis magnifici Casparis de Sered — — *említett tiltó levelének fiai, Ferényi Ferencz és Mihály számára való kiadása iránt Ferdinánd parancsot küld a jászai konventnek.*

Mind a két oklevél Révai Ferencznek idézett 1549. aug. 30-án kelt átiratában.

kodó orozslán rózsát tart, a második és negyedik mezőben kettős kereszt. A paizs tetején M. D. F. betűk.

Illustrissime domine domine et sororie noster observande atque gratiose.

Salutem.

Sciat illustrissima dominatio vestra, quomodo hic misimus ad eandem nobilem Petrum de Bogacho castellanum nostrum in Selyn, per medium cuius nonnulla illustri dominationi vestre duximus intimanda. Quare rogamus illustrissimam dominationem vestram, dictis suis fidem prestare velitis creditivam tanquam nobisipsis.

Et sciat illustrissima dominatio vestra, quod iste familiaris vester Pynczyngar non observat illa, sicuti scripsit illustrissima dominatio vestra sibi, quia nos parati sumus ad omnem fraternitatem et amicitiam bonam illustrissime dominationi vestre, nisi eadem voluerit, prout et simul tractamur. Illi rebelles vestri nullum favorem a nobis habent in minimo, sed molestant et violentiam committunt in bonis nostris homines nostros proprios molestando et impediendo, quod est contra libertatem nostram. Rogamus igitur, vestris committere velitis, ut talia facere non presumant, quia pati non poterimus, ut opprimeremur in libertate nostra.

Tandem uti commiseratis nobis, illam pecuniam dedimus ipsi Pynczyngar ita sigillatam, sicuti ad nos fuit portata, statim postquam venimus remisimus et miseramus speciales servitores nostros ad ipsum unacum litteris illustrissime dominationis vestre, per illos, neque deposit et impresentiarum responsum nobis nullum dedit, tantam ignominiam erga nos fecit, dixerat, quod vult facere responsum et non fecit. Neque adhuc illi paupero presbytero plebano nostro boves restituit, duos alios restituit. Scit illustrissima dominatio vestra, quod coram eadem nos nil mali diximus contra ipsum Pynczyngar, quod tunc temporis nihil mali nobiscum fecerat, sed iam in istis¹ talibus ipsum laudare non possumus, neque ab eo pati poterimus, si illustrissima dominatio vestra super hiis de remedio non providerit.

¹ Javitással.

Quam in bona sanitate, prosperitate ac valetudine desideramus valere longa per tempora.

Ex castro nostro Zomzed, in festo beati Laurentii
^{1516.} martyris, anno Domini 1516.
_{aug. 10.}

Illustrissime dominationis vestre

Mathias de Frangepanibus
comes perpetuus etc.

Illustrissimo¹ principi et domino domino Georgio Dei gratia marchioni brandeburgiensi etc. domino et sororio nostro observando atque gratioso.

CCCIII.

1516. szept. 17. Buda.

II. Lajos bizonyítja, hogy Beriszló Péter a vranai perjelségi Gora és Bosjákó várkastélyok s a Frangepán Mátyás Kravarszka és Csernecz nevű birtokai közti határok kiigazítására nem jelent meg.

Kivonatos kiadása *Starine* V. köt. 169 l.

— — Datum Bude, feria quarta proxima post festum
^{1516.} beati Nicomedis martyris, anno Domini millesimo quingen-
_{szept. 17.}tesimo decimo sexto.

CCCIV.

1517. máj. 30. Sztubicza.

Frangepán Mátyás Batthyányi Ferencz és Fánsci Imre tótországi rovókat kéri, hogy tekintettel éhség miatt pusztuló jobbágysai nagy szegénységére, az adóból küldjenek valamelyes pénzt neki.

Kivonatos kiadása *Starine* V. köt. 170 l.

— — Ex castello nostro Stubycza, in vigilia pente-
^{1517.}costes 1517 — —
_{máj. 30.}

¹ Külczím.

CCCV.

1517. szept. 2. Buda.

II. Lajos Frangepán Bernátot és fiait Lippa és Otok elfoglalása és kirablása miatt Korbáviai Jánossal szemben maga elébe idézi.

Eredetije szakadozott papíron, alján papírral fedett pecséttel az Erdődy család galgóczi ltárában, *Lad. 72. 3. 9.*

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris spectabilibus et magnificis Bernardino de Frangapanibus, comiti Modrussie ac Mathie et Ferdinando filiis eiusdem salutem et gratiam.

Expositum est maiestati nostre pro parte et [in] persona fidelis nostri spectabilis et magnifici Johannis comitis Corbavie, quomodo circa festum beati Georgii martyris proxime ^{ápr. 24.} preteritum vos, nescitur unde moti, coadunatis et aggregatis vobis magno peditum et equitum numero, atque exercitu ac bellico apparatu instaurato, quedam castella prefati exponentis Lyppa et Othok appellata, in comitatu zagrabiensi existentia et adiacentia valida obsidione cingere cinctaque bombardis et pixidibus hostili manu expugnari, et expugnata pro vobis occupari fecissetis, occupataque unacum eorundem cunctis pertinentiis, interemptis primum ibidem nobilibus Johanne Stradyoth de Wdwynna, castellano ipsius exponentis per ipsum in eodem castello Lyppa constituto, ac Petro de Ozthr[yc]z et duobus peditibus seu portariis eiusdem castelli Lyppa, directis etiam et in predam redactis universis rebus p[rel]ibati exponentis in eisdem castellis repositis et collocatis, ad valorem duorum circiter millium florenorum se extendentibus, pre manibus vestris [tene]retis et conservaretis etiam de presenti potentia mediante, in preiudicium et dampnum prefati exponentis manifestum. Supplicatum it[aque] extitit maiestati nostre in persona eiusdem exponentis, ut sibi circa premissa de iuris remedio providere dignaremur opportuno.

Et [quia] eiuscemodi castellorum et castrorum expugnatio iuxta continentiam generalis decreti huius regni nostri

Hungarie notam infidelit[at]is concernere pariter et afferre dinoscitur, ideo fidelitati vestre harum serie firmissime precipiendo committimus et mandamus, quatinus habita presentium notitia, duodecimo die diete et conventionis generalis universorum dominorum prelatorum ac baronum et regni nostri nobilium, quam eisdem ad festum beati Michaelis archangeli proxime venturum celebraturi sumus, coram nostra maiestate personaliter et non per procuratores comparere modis omnibus debeatis et teneamini iudicium et iustitiam, ac finalem deliberationem in causa premissa a maiestate nostra recepturi. Nam alias certi estote, quod si secus facere attemptaveritis, nos absentia vestra non obstante ad partis alterius instantiam id faciemus in premissis, quod dictaverit ordo iuris et regni nostri in hiis observata consuetudo. Secus igitur non facturi. Presentibus perlectis exhibenti restituti.

Datum Bude, in crastino festi beati Egidii abbatis, ^{1517.}anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.
szept 2.

De commissione domini regis.

CCCVI.

1517. okt. 13. Buda.

II. Lajos király parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy a Korbáviai János várainak Lippának és Othoknak erőszakos elfoglalása miatt Frangepán Bernát és fiai ellen hozott ítéletet hajtsa végre.

Az Erdődy család galgóczi ltárában.

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagradiensis salutem et gratiam.

Noveritis, quod Franciscus litteratus de Veteri Buda pro fidele nostro spectabile et magnifico Johanne comite Corbavie cum procuratoriis litteris nostris iuxta continentiam litterarum vestrarum exhibitoriarum et ammonitoriarum in presenti dieta sive conventione generali universorum dominorum prelatorum et baronum, ac regni nostri nobilium

per nostram maiestatem pro festo beati Michaelis archangeli ^{szept. 29.}
nunc preteriti eisdem indicta atque celebrata, in figura
iudicii nostre maiestatis comparando, contra spectabiles et
magnificos Bernardinum de Frangapanibus comitem Modru-
sie ac Mathiam et Ferdinandum filios eiusdem, easdem
litteras nostras preceptorias Bude, in crastino festi beati ^{szept. 2.}
Egidii abbatis proxime preteriti emanatas pariter cum di-
ctis litteris vestris relatoriis, ad nostrum regium litteratorium
mandatum rescriptis, asserens actionem et propositionem
suam litteris contineri in eisdem, nostre maiestati presentavit.

Que quidem littere nostre preceptorie declarabant,
quod die et loco in predictis in persona prefati actoris no-
stre maiestati expositum extitisset, quomodo circa festum ^{ápr. 24.}
beati Georgii martyris proxime preteritum prefati Bernardi-
nus comes et Mathias ac Ferdinandus filii eiusdem, nesci-
tur unde moti, coadunatis et aggregatis ipsis magno pedi-
tum et equitum numero, atque exercitu ac bellico apparatu
instaurato quedam castella prefati actoris Lyppa et Othok
appellata, in comitatu zagrabiensi existentia et adiacentia
valida obsidione cingere, cinctaque bombardis et pixidibus
hostili manu expugnari et expugnata pro se ipsis occupari
fecissent, occupataque unacum eorundem cunctis pertinen-
tiis (interemptis primum ibidem nobilibus Johanne Stradyoth
de Wdwynna, castellano ipsius actoris per ipsum in eodem
castello Lyppa constituto, ac Petro de Ozthrycz, et duobus
peditibus seu portariis eiusdem castelli Lyppa, direptis etiam
et in predam redactis universis rebus prelibati actoris in
eisdem castellis repositis et collocatis ad valorem duorum
circiter millium florenorum se extendentibus) pre manibus
ipsorum tenerent et conservarent etiam de presenti potentia
mediante, in preiudicium et dampnum prefati actoris mani-
festum. Supplicatum itaque extitisset maiestati nostre in
persona eiusdem actoris, ut sibi circa premissa de iuris
remedio providere dignaremur opportuno.

Et quia eiusmodi castellorum et castrorum expu-
gnatio iuxta continentiam generalis decreti huius regni
nostri Hungarie notam infidelitatis concernere pariter et
afferre dinoscitur, ideo fidelitati prefatorum Bernardini co-

mitis ac Mathie et Ferdinandi filiorum eiusdem serie predictarum litterarum nostrarum preceptoriarum firmissime precipiendo commiseramus et mandaramus, quatinus habita earundem litterarum nostrarum preceptoriarum notitia, duo-
okt. 10. decimo die prenotate diete et conventionis generalis universorum dominorum prelatorum et baronum, ac regni nostri nobilium, quam eisdem ad festum beati Michaelis archangeli proxime tunc venturum, nunc vero preteritum celebraturi fueramus, coram nostra maiestate personaliter et non per procuratores comparere modis omnibus deberent et tenerentur, iudicium et iustitiam, ac finalem deliberationem in causa premissa a maiestate nostra recepturi. Nam alias certi essent, quod si secus facere attemptarent, nos absentia ipsorum non obstante ad partis alterius instantiam id faceremus in premissis, quod dictaret ordo iuris et regni nostri in hiis observata consuetudo.

Prefate vero littere [relatorie] vestre exprimebant, quod vos litteris nostris exhibitoriis vobis preceptorie loquentibus et directis summo cum honore receptis, volentes mandatis nostre serenitatis in omnibus satisfacere ut tenemini, unum ex vobis videlicet discretum Johannem presbyterum de Crapyna chori ecclesie vestre predictae prebendarium ad infrascriptam exequutionem faciendam vestro pro testimonio fidedignum duxissetis destinandum, qui tandem exinde ad vos reversus vobis ad puritatem sue conscientie retulisset
szept. 18. eomodo, qualiter ipse feria sexta proxima ante festum beati Mathei apostoli et euangeliste proxime preteritum ad suburbium civitatis modrusiensis accessisset, et quia ad dictum Bernardinum comitem ibidem Modrussie personaliter existentem, immo et ad dictam civitatem duobus continuis diebus ipsi homini vestro expectanti et immoranti licentia et facultas intrandi, et litteras ipsas maiestatis nostre sibi inter alios sonantes exhibendi et presentandi non admittebatur, pro eo idem homo vester tam prefatum Bernardinum sicut prefertur repertum, quam etiam antelatum Ferdinandum personaliter non repertum per quendam nobilem Gregorium Euznych de eadem Modrusia, hominem et familiarem eorundem Bernardini et Ferdinandi filii eiusdem, tandem

die dominico in profesto videlicet pretacti festi beati Mathei apostoli et euangeliste memoratus homo vester in castro szept. 20.
Zomzedwara annotato Mathie filio dicti Bernardini personaliter reperto ipsas litteras serenitatis nostre exhibuisset et presentasset, et sic modo quo supra procedendo eosdem Bernardinum, Mathiamque et Ferdinandum ammonuisset, dixissetque et commisisset eisdem verbo serenitatis nostre, ut ipsi duodecimo die diete et conventionis generalis uniuersorum dominorum prelatorum et baronum, ac regni nostri nobilium, quam eisdem ad festum beati Michaelis archangeli tunc venturum, nunc vero proxime preteritum okt. 10.
nostra serenitas celebratura erat, coram nostra maiestate, ubicumque Deo duce tunc constitueremur, personaliter et non per procuratores suos absque ulteriori procrastinatione comparere modis omnibus deberent et tenerentur, ad contenta querimoniarum prefati Johannis comitis actoris in dictis litteris nostris preceptorii contentarum responsuri, aliasque a serenitate nostra finalem deliberationem debiteque satisfactionis complementum recepturi, certificando eosdem, ut si venirent et se de prenarratis querimoniis prelibati Johannis comitis expurgare possent bene quidem, alioquin eorum absentia non obstante nos ad partis alterius instantiam id faceremus in premissis, quod dictaret ordo iuris, et regni nostri in hiis observata consuetudo. szept. 29.

Quo quidem duodecimo die prescripte diete seu conventionis generalis predicti festi beati Michaelis archangeli okt. 10.
instante, prefati Bernardinus comes ac Mathias et Ferdinandus filii eiusdem in causam attracti per prenotatum Franciscum litteratum, legitimum procuratorem prefati Johannis comitis actoris in persona eiusdem omnibus diebus ipsius diete usque in presentem terminum coram nobis expectati nostram in presentiam ut debebant non venerunt neque miserunt, se mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus exinde confectis in iudiciis aggravari permittentes, supplicans idem actor sibi ex parte memoratorum in causam attractorum per nos in premissis iuris equitatem iustitieque complementum elargiri.

Verum quia premissa querimonia in persona prefati

actoris contra et adversus annotatos Bernardinum comitem ac Mathiam et Ferdinandum filios eiusdem in causam attractos ratione et pretextu indebite expugnationis prenotatorum castellorum dicti actoris ac detentione et conservatione eorundem, aliorumque perniciosorum actuum potentiariorum maiestati nostre ordine prenarrato porrecta extitisse; eisdemque in causam attractis serie prescriptarum litterarum nostrarum preceptoriarum in termino in eisdem litteris nostris preceptorii denotato, ut coram nostra maiestate absque ulteriori procrastinatione personaliter et non per procuratores eorundem rationem de premissis reddituri efficacem modis omnibus comparere deberent et tenerentur, modo quo supra mandatum extitisse; consequenterque in

szept. 18. predicta feria sexta proxima ante predictum festum beati Mathei apostoli et euangeliste noviter preteritum et die dominico, in profesto videlicet eiusdem festi beati Mathei apostoli et euangeliste iidem in causam attracti per prenotatum testimonium vestrum prenarratis litteris nostre maiestatis preceptorii eisdem exhibitis in eo, ut ipsi in

szept. 20. prescripto duodecimo die prenotate diete sive conventionis generalis coram nostra maiestate personaliter et non per procuratores ipsorum modis omnibus comparere deberent et tenerentur, ad contenta querimoniarum prefati actoris in prescriptis litteris nostris preceptorii expressarum legitime responsuri ammoniti et verbo nostro regio requisiti extitisse; prenotati tamen in causam attracti se in premissis emendaturi ad predictum terminum et diem usque modo nostram veluti iudicis sui ordinarii in presentiam personaliter ut debebant iuxta contenta predicti generalis decreti de prescripta nota infidelitatis se emendaturi venire non curasse, sed se in ipsorum culpabilitatis manifestum indicium a facie iuris et iustitie absentavisse, prescripta infidelitatis nota convinci et aggravari permisisse ex premissis reperiebatur manifeste, propter quod iidem Bernardinus comes ac Mathias et Ferdinandus filii eiusdem in causam attracti pro prenarrata expugnatione predictorum castellorum Lyppa et Othok vigore predicti generalis decreti superinde editi in nota perpetue infidelitatis, ex eoque in sententiis capitalibus ac

amissione universorum bonorum, iurium possessionariorum, rerumque et bonorum ipsorum quorumlibet ubilibet intra ambitum tam huius Hungarie, quam etiam Croatiae et Sclavonie regnorum nostrorum et partium illis subiectarum existentium et habitorum, ipsos solos proprie et precise concernentium convinci, condemnarique et aggravari debere nobis ac prefatis dominis baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nostri nobilibus, sedis scilicet nostre iudiciarie iuratis coassessoribus nobiscum in iudicio et examine presentis cause pariter constitutis perspicue agnoscebatur: pro eo nos de eorundem dominorum baronum, magistrorumque prothonotariorum et predicti regni nostri nobilium, dicte scilicet sedis nostre iudiciarie iuratorum coassessorum quesito et assumpto superinde consilio prematuro nolentes prescriptam expugnationem, et captationem et detentionem prenarratorum castellorum dicti actoris per prefatos in causam attractos ordine prenotato patratam et commissam simpliciter et impune pertransire, ne alii ab eisdem exemplati ad similia facinora patrandae se apponere presumant, sed potius eorum penalis afflictio quoslibet alios a talismodi perniciosis actibus perpetrandis terreat, retrahat et restringat, ceterisque terribile cedat in exemplum et successiva quoque ipsorum posteritas reatus illorum penam cum eis pariter lugeat et defleat, prefatos Bernardinum comitem ac Mathiam et Ferdinandum filios eiusdem in causam attractos pro prenarrata expugnatione prenarratorum castellorum dicti actoris, ac detentione et conservatione eorundem, hominumque interemptione et rerum direptione per eos modo et ordine prenotatis patrata et commissa vigore prescripti generalis decreti in prenotata nota perpetue infidelitatis ac sententiis capitalibus, ex eoque in amissione proprietatis et hereditatis universalium possessionum, portionumque et quorumlibet iurium possessionariorum, ac rerum et bonorum eorundem quorumlibet, ubivis intra ambitum predictorum regnorum nostrorum Hungariae, Croatiae et Sclavoniae, partiumque eisdem subiectarum existentium et habitorum, ipsos solos proprie et precise concernentium, nostris regiis manibus (dempta dumtaxat estima-

tione tertie partis earundem et eorundem) devolvendarum et redundandarum convictos et aggravatos esse decernentes et committentes, fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magistri Petrus de Comlos et Albertus de Fylpes, vel Georgius de Nadasd sin Andreas de Gerecz, seu Franciscus de Bozytha minoris cancellarie nostre notarii, aliis absentibus homo noster, de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus ad facies cunctorum bonorum et iurium possessionariorum prefatorum Bernardini comitis ac Mathie et Ferdinandi filiorum eiusdem condempnatorum ubilibet intra ambitum pretactorum regnorum nostrorum Hungarie, Croatie et Sclavonie ac partium eisdem subiectarum existentium et habitorum, ipsos solos proprie et precise concernentium, vicinis et commetaneis eorundem ac filiis, filiabus, fratribusque et aliis generationis eorundem condempnatorum hominibus inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, habita prius eorundem bonorum et iurium possessionariorum legitima reambulatione et condigna estimatione, exclusisque portionibus aliorum quorumlibet de eisdem occupet eadem, occupataque in duabus nostris regiis perpetuo, in tertia vero partibus prefati actoris, partis scilicet adverse manibus (proprietate eiusdem quoque tertie partis antedictorum bonorum et iurium possessionariorum fisco nostro regio salva remanente) tamdiu per ipsam partem adversam, donec eadem tertia pars per nos aut per hos, cui eadem bona et iura possessionaria donaverimus et contulerimus, ab eadem parte adversa in condigna eiusdem estimatione redimatur, statuatur et committatur titulo pignoris possidenda contradictione, inhibitioneque et repulsione eorundem convictorum et condempnatorum non obstante; res et bona eorundem condempnatorum, si quas et que reperire poterit, auferat ablataque in duabus nostris iudicialiis, in tertia vero partibus partis adverse manibus det et applicet retinenda semper contradictione, inhibitioneque et repulsione prelibatorum condempnatorum et aliorum quorumlibet non obstante; occultatores vero earundem rerum et bonorum si qui fuerint,

ac easdem et eadem ad ammonitionem nostro et vestro homini reddere recusaverint, evocet eosdem contra annotatum actorem ad tricesimum secundum diem diei exequutionis premissorum nostram in presentiam rationem occultationis eorundem reddituros. Et post hec huiusmodi possessionarie reambulationis, estimationis, occupationis et statutionis, ac in fiscum nostrum regium applicationis, rerumque et bonorum ablationis seriem, cum occultatorum et evocatorum, si qui fuerint, nominibus ad dictum tricesimum secundum diem diei exequutionis premissorum legitime perdu-
randum, ut fuerit expediens, nostre maiestati fideliter rescribatis.

Datum Bude, quintodecimo die diete seu conventionis generalis prenotate, anno Domini millesimo quingentesimo ^{1517.} _{okt. 13.} decimo septimo.

Fidelibus¹ nostris capitulo ecclesie zagrabiensis, pro spectabile et magnifico Johanne comite Corbavie contra spectabiles et magnificos Bernardinum de Frangapanibus comitem Modrusie, ac Mathiam et Ferdinandum filios eiusdem super quadam possessionaria reambulatione, estimatione, occupatione et statutione, ac in fiscum nostrum regium applicatione, rerumque et bonorum ablatione per nostrum et vestrum homines modo intrascripto fiendis, cuius series ut fuerit expediens ad terminum intrascriptum est reportanda.

Presentata et extradata per me magistrum Albertum Bellyeny.

Coram me magistro Iohanne Ellyewelghy.

Et coram me magistro Stephano Huzthy.

Et coram me magistro Paulo Bolyari.

CCCVII.

1518. febr. 10.

Frangepán Kristófné Lang Apollonia levele a ferrarai herczegnéhez.

A modenai állami levéltárban.

.....
..... passi di vostra illustrissima signoria .....
..... parentella nostra supplicare quella di gratia

¹ Külczím.

che non se trovando . . . lo illustrissimo signor duca, vostra signoria mi praque far far una lettera di passo aziò non sia intertegnuda et impedita, non havendo altro cum mi salvo che li vestimenti mei et di mei servitori cum leti et altre massaricie lisognose. Dandomi vostra illustrissima signoria ogni altro conveniente favor li parerà per la expeditione mia, ne haverò a la illustrissima vostra signoria non piccola obligatione, a la quale humiliter me recomando.

1518.
febr. 10.

Datum Codie, in meo itinere die x. februarii 1518.

Apolonia comitissa de Frangepani etc.

Illustrissime¹ domine duchisse . . . illustrissimi domini ducis Ferrarie, domine patrone observandissime.

CCCVIII.

1518. febr. 14

Perényi István és felesége Frangepán Isota Dobronya várát és tartozékait Verbőczy István megnevezett birtokaival elcserélik.

Révai Ferencz nádori helytartónak 1549. aug. 30-án és 1553. okt. 25-én kelt kétfélebeli átiratában papíron az orsz. ltárban, *MODL. 25007.* (Neoreg. a. 1883. 83. 87.) Megvan még az 1549 évi átiratnak XVIII. századi egyszerű másolatában is u. o. *MODL. 25006.* Neoreg. a. 1878. 136.)

Kiadása *Horváth I.*, Verbőczy István emlékezete II. köt. 182 l.

Nos Gregorius prepositus et conventus monasterii beati Joannis baptiste de Jazow, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod magnificus dominus Stephanus de Peren dapiferorum regalium magister onere et quolibet gravamine generose domine Isothe consortis sue, filie videlicet spectabilis et magnifici domini Bernaldi de Frangepanibus Segnie, Weglie, Modrusieque comitis, in subnotandis per omnia super se et cunctas hereditates suas assumpto atque levato, coram nobis personaliter constitutus sponte et libere confessus est in hunc modum, quod quia egregius magister Stephanus de

¹ Külezím.

Werbewcz, personalis presentie regie maiestatis locumtenens oneribus Francisci, Petri, Joannis et Emerici filiorum suorum in se levatis totalem portionem suam et eorundem filiorum suorum possessionariam in possessione Nagh Halaz appellata, in comitatu de Zabolcz existente habitam, directam utputa et equalem medietatem eiusdem totalis possessionis, preterea alias totales portiones suas et filiorum suorum possessionarias in possessionibus Kewlcze, Czegen, Isthwandy, Kewmerew,¹ Naghzekeres, Czeke,² Mylotha, Cheche, Korod et Fylesd nominatis, in comitatu zathmariensi adjacentibus habitas simulcum cunctarum³ ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, mediantibus litteris serenissimi principis et domini domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. domini nostri gratiosissimi fassionabilibus exinde confectis modo et ordine, sub conditionibusque et articulis, litteris in eisdem declaratis ipsi domino Stephano Pereny ac prefate domine Isothe consorti eiusdem, eorundemque heredibus et posteritatibus utriusque sexus universis via concambialis et permutationis imperpetuum dedisset et contulisset; ideo idem dominus Stephanus de Peren onere etiam⁴ sub premissis in se levato in recompensam huiusmodi donatarum portionum possessionariarum totale castrum suum et ipsius domine Isothe consortis sue Dobronywa⁵ alio nomine Dobranywa nuncupatum, in comitatu zoliensi habitum, simul cum possessionibus similiter Dobranywa ac Plysowcz, Zaaz, (Babyna Ztholycza, Bwcha,)⁶ Dwbowa, Kozelnyk alio nomine Seleznyk et Porwba nominatis, necnon portionibus possessionariis in possessionibus Ozthrolwka, Breznychka et Thwrowa nuncupatis, omnino in eodem comitatu zoliensi adiacentibus existentibusque habitis, ad idem castrum de iure et ab antiquo spectantibus et nunc quoque pertinentibus, ac pariter cum cunctis eiusdem

¹ Kewmewrew *az 1553 évi átíratban.*

² Cheke *u. o.*

³ cunctis *helyesen.*

⁴ et *az átíratokban.*

⁵ Dobranya *az 1553 évi átíratban.*

⁶ Babynaztholychka, Bwczya *u. o.*

et earundem utilitatibus, pertinentiisque quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, alpibus, nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis, ac vectigalibus et tributis, generaliter vero quarumlibet utilitatum, proventuumque et pertinentiarum suarum integritatibus quovis nominis vocabulo vocitatis, ad idem castrum ac predictas possessiones ac portiones possessionarias de iure et ab antiquo spectantibus, pertinereque debentibus memoratis magistro Stephano de Werbewcz ac Francisco, Petro, Joanni et Emerico filiis suis, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis in concambium et recompensam ut prefertur pretactarum portionum possessionariarum in prescriptis possessionibus habitaram dedisset, donasset et contulisset, imo dedit, donavit et contulit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum. Assumens nichilominus prefatus dominus Stephanus Pereny in sua ac prefate domine Isothe consortis sue nominibus et in personis antelatos magistrum Stephanum ac Franciscum, Petrum, Joannem et Emericum filios eius, ipsorumque heredes ac posteritates universos in pacifico dominio prescripti castri Dobronya alio ut premittitur nomine Dobranywa, ac pretactarum possessionum et portionum possessionariarum ad idem castrum spectantium contra quoslibet legitimos impetitores, causidicosque et actores successivis semper temporibus, eo dumtaxat iure, quo ex collatione prenotati domini Bernaldi comitis de Frangepanibus ac dominorum Matthie, Christophori et Ferdinandi filiorum eiusdem domini Bernaldi ad eundem dominum Stephanum Pereny et ipsam dominam Isotham consortem suam, vigore litterarum honorabilis capituli ecclesie budensis fassionalium exinde confectarum dinoscitur pertinere tueri, protegere et conservare propriis suis laboribus et expensis harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

1518.
febr. 14. Datum die dominico, in festo beati Valentini episcopi et martyris anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

CCCIX.

1518. márcz. 11. Innsbruck.

Miksa császár levele Frangepán Kristófhhoz, melyben részvétét írja sanyarú fogsága felett és megbotránkozását a velenceiek könyörtelen bánásmódján; azonban biztatja, hogy mindent elkövet érdekében s az ő és hitvese szenvedéseit nem hagyja jutalmazatlanul.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 339 l. *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 92 l. *Marino Sanuto* i. m. XXV. köt. 334 hasáb.

— — Data in Yspruch, die 11. martii 1518., del ^{1518.} _{márcz. 11.}
nostro regno 32.

CCCX.

1518. márcz. 12. Velence.

Frangepán Kristófné Lang Apollonia levele Estei Ferencz ferrarai herczeghez.

A modenai állami levéltárban.

Illustrissime dux ac domine miçi colendissime.

Post humilem commendationem et cetera.

Presento mio horator Rigo e per saver mando de la illustrissima signoria vostra per esso in parte suplir a lo mio debito verso la illustrissima signoria vostra sopra le grazie da quella ricevute. Desuper chiederà (il) predito una gracia da la signoria vostra, quale si è cum pocha gravità a la vostra signoria, anzi dimostracion de perfeta umanità et a mi non poria succeder mazor gracia sperando non me serà negata per quella suma bontà se predicha per lo universo esser innata in la vostra signoria, (la) quale umilmente priego volgia dar fede questa volta a lo sopra nominato Rigo in lisogno et suvinimento a lo mio signor consorte, quanto ei personaliter de quelli comunicarà con la signoria vostra, a la quale con integra umilità rechomandando tam servitor et parente vostro et mio signor consorte.

Scrita a Venezia, a li 12. de marzo 1518.

Servitrice etc.

^{1518.}
márcz. 12.

consorte de lo illustrissimo conte Cristoforo etc.

Apolonia contessa de Frangipani.

Illustrissimo¹ domino domino Francisco Estensi ac duci Ferarie, domino mihi colendissimo.

¹ Külezím.

CCCXI.

1518. máj. 16. Ferrara.

Mustus Julián és Trattis Alfonz levele a ferrarai herczeghez.

A modenai állami levéltárban.

Illustrissimo et eccelentissimo signor nostro observandissimo.

Per exequire quanto vostra illustrissima signoria ne commette . . . . et fare cum ogni possibile instantia, che qualcuno de questi nostri banch . . . . [Fer]rara faciano una promessa in Venetia de ducati diecemillia per conto . . . . conte Christoforo di Frangipanni distenuto in Venetia: siamo stati . . . . [he]redi del quale messer Baldissera Malchiavelli e maxime cum la matre . . . . zii de dicti heredi e factoli grandissima instantia per parte de vostra signoria . . . . no fare questa promessa, ne hanno risposto che essendo li puti piccoli . . . et lei donna, che non li pare per conto alcuno volere mettersi a risco . . . nare questi heredi perchè quando li evenisse sinistro alcuno, essendo lei . . . come è dicto et non apti a sapere pigliare partito nè provisione alcuna . . . la totale ruina de questi heredi, li habbiamo dicto che altre volte . . . . contemplatione de vostra signoria il quale messer Baldissera ne ha facto de tali e de [mag]giore promesse et che quella mai non ge ha laxato venire sinistro alcuno et che sempre alli tempi li ha facto bona provisione, e che questa la posson fare liberamente perchè non farà mancho adesso che habbia facto per li tempi passati et che li debano pensare bene e resolversi. Ne hanno risposto che se messer Baldissera vivesse, farà per la signoria vostra quello che per li tempi passati ha facto et etiam più et che lui homo et de la sorte, che era esperto e savio che quando li fusse evenuto sinistro o disturbo alcuno li haveria saputo per mille vie provederli et cosi una altra ragione che seria longo scrivere e resolutamente ne hanno dicto non lo potere fare e che quando vostra signoria li volesse sforzare, più presto sereriano banche. Nui li havemo dicto, che il tuto faremo intendere a vostra signoria, la quale non restarà ben contenta da loro.

Habbiamo doppoi etiam parlato cum Piero de Albertino, el quale ne ha risposto, che vostra illustrissima signoria puol ben sapere che nè le facende nè il credito suo se extendoro a fare una promessa de questa sorte e che a parlare seria smacare quel poco credito, che lui ha; che da sè non è apto fare simile promesse et procurarle da altri, seria perder il credito e farsi tenèr legiero, e che . . . . sono situati per modo, che quando vole cavare una lettera de ducento ducati ha q . . . . ad poterla cavare, li habbiamo risposto che vostra signoria scia molto bene che se . . . . ora, saper . . . trovare il modo de contentarla o per la via sua o de soi respondententi . . . . risponde, che non sapiamo bene le cose come passano, e che quando vostra signoria lo volesse [sfor]zare a questo, prima non lo poteria fare da sè et cercandolo per meglio d'altri, che . . . a che seria impossibile e causa de ruinarlo, et che resolutamente scriviamo [a] vostra signoria, che non lo pol fare allegando altre ragione, che seria longo scrivere. Costui pensemo ben certo che sia vero, quello chel dice, che non lo potria fare. Nondimeno per tentare ogni via havemo voluto etiam parlare cum lui, aciò che vostra signoria sia satisfacta. Se ben li havemo dicto che la non restarà ben contenta di facti soi.

Altri non sono in questa terra, che habbino facende ne traffico fora. Nondimeno havemo etiam parlato cum Francesco di Vicentii e Theophillo di Lardi et cum altri, man non habbiamo cavato cosa alcuna da loro. Vostra signoria sia advisata del tuto, la quale sia certa, che da questa terra non se potrà cavare simile promessa. In bona gratia, de la quale de continuo se ricomandemo.

Ferrarie, XVI. maji 1518.

1518.
máj. 16.

Illustrissime et excellentissime dominationis vestre
servitores

Julianus Mustus.

Alphonsus br. de Trattis.

Illustrissimo¹ et excellentissimo domino, domino nostro observantissimo, domino duci Ferrarie.

¹ Külczím.

CCCXII.

1518. aug. 26. Amboise.

A velencei köztársaság Frangepán Kristófot, kit a Miksa császárral kötött öt éves fegyverszünet előtt már kiszolgáltató volt a béke ügyében közbenjáró I. Ferencz francia királynak, azon föltétel alatt, hogy továbbra is a király udvarában marad, szabadon bocsátja.

Kiadása *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 95 l. *Marino Sanuto*, Diarii XXV. köt. 673 hasáb.

1518.
aug. 26. — — Ambosiae, die — —

CCCXIII.

1518. decz. 28. Lincz.

Miksa császár levele Frangepán Kristófhöz és feleségéhez, melyben részvétét írja a Kristóf úr hosszú fogsága felett, melynek enyhítésére mindent elkövet. Különben reméli, hogy néhány nap alatt jó végre juttathatja ügyét.

Kiadása *Új Magyar Múzeum* 1850/51 évf. II. köt. 338 l. *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 88 l. *Marino Sanuto* i. m. XXV. köt. 206 hasáb.

— — Data in la nostra città di Lincz, a dì 28. dil
1518.
decz. 28. mexe di dezembre 1518., e del nostro regno romano 32. — —

CCCXIV.

1519. márcz. 8. Buda.

Frangepán Gergely kalocsai érsek, Zapolyai János, Szathmári György, Wárdai Ferencz és Báthori István a kiskorú Lajos király védelmére szövetkeznek.

Eredetije papíron öt sajátkezű aláírással és öt veres gyűrűpecséttel az orsz. lltárban, *MODL. 23150*. (Acta publ. 23. 20.)

1519.
márcz. 8. — — Bude, die octava martii 1519. — —

CCCXV.

1520. febr. 16 után.

A Lipócz vára és Jasztrebarszka várkastély tartozékain Frangepán Ferdinánd által, a Bakócz Tamás esztergomi érsek kárára elkövetett hatalmaskodások jegyzéke.

Az Erdődy-család galgóczi levéltárában.

Registrum factum super certis dampnis actibusque potentiariis in bonis et possessionibus reverendissimi domini Thome cardinalis strigoniensis etc., per spectabilem et magnificum dominum Ferdinandum comitem, filium videlicet spectabilis et magnifici domini Bernardini similiter comitis de Frangepanibus, ad castrum ipsius reverendissimi domini cardinalis Lippowcz et castellum Jastrebarzka vocata spectantibus, in comitatu videlicet zagrabiensi existentibus habitis in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo factis et patratibus.

Videlicet primo, quomodo feria quarta in crastino videlicet beati Valentini martyris proxime elapsa preteriti ^{febr. 15.} spectabilis et magnificus dominus Ferdinandus comes, nescitur unde motus, de speciali commissione et permissione prefati domini Bernardini comitis, patris sui, assumptis secum nobilibus Bartholomeo Gozpodych in Zkrad, Gregorio Seffkowych in Dwbowcz, Blasio Dyankowych in Ozel, Nicolao Rachych in Rybnyk, Gasparo Dezpothoych in Lyppa, Mathia Walkowych in Novygrad castris suis et dicti patris sui vocatis, omnino in predicto comitatu zagrabiensi existentibus habitis castellanis ipsorum, per eosdem castris in eisdem constitutis, necnon Stephano Baxych de Prybych, Georgio Wydachych de Zamobor, Georgio Mylchych de eadem, Marco Pyzecz, Georgio Nowakowych de Bedra, Petro Wytharych, Petro Hrelacz de Radwch, Georgio Mankowych de Bochach, Elia Zerblyn, Johanne Jezerany, Johanne Markowych, Marco Thwnecz, Marco Mezyna, Martino Wokowych, Nicolao

Orlowchych de Pech, Mathia Orlowchych de eadem, Mathia Thotharych de Mlaka, Johanne Thomesych de Belay, Michaele Barylowych de Gorycza, Johanne Barylowych de eadem, Bernardo Barylowych de eadem, Georgio Zymych de eadem, Johanne Orsych de eadem, Bartholomeo Bwdachych, Elia Zwhorzky, Martino Walentychewych, Christoforo Walentychewych, Georgio Spyrko, Georgio Braykowych, Anthonio Gowoznycha, Urbano Kosawych et Nicolao Zemenych ceterisque quampluribus hominibus et familiaribus suis equitibus, armatis et potentiariis manibus ad prefatum oppidum Jazthrebarzka vocatum hostiliter irruisset, inibique domum providi Georgii fabri irruens abindeque unum equum cum sella et freno, aucas xxv, pelles xxxii, porcos magnos quinque recipi, abigi et depelli, item confractis hostiis, fenestris, scampanis et fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet pulvinaria duo, linteamina vi, linum ligaturas xxv, scutellas sex, discos xxv, aratrum unum cum vomere, tres saccos magnos plenos farina triticea recipi et auferri, insuper coniugem eiusdem vestibus suis spoliari et denudari ac turbam suam cum decem florenis tunc apud eandem habitis abscidi, recipi, auferri et asportari, item duo dolia magna repleta milio resecari, dissipari et in nihilum redigi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Mathei Magycz irruens confractisque hostiis domus eiusdem unum porcum magnum, pullos xx, aucas xviii, larda duo, arvinas duas, pulvinaria duo, ligones tres, secures tres, linteamina duo, mensale unum, linum ligaturas xvi, manutergia sex abigi, recipi, auferri et asportari ac quo sue placuisset voluntati fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii barbiton-soris irruens abindeque duos boves, unam vaccam cum vitulo, duos porcos magnos abigi et depelli, insuper confractis hostiis, fenestris domus, et diruto fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet lardum unum, arvinam unam, scapulas duas, linteamina duo, tunicam unam virilem de panno pergamar, ligones duos, secures duas, falcastrum unum, linum ligaturas xiii, scutellas quatuor, discos xvi

recipi, auferri et asportari, tandem unum vas vini continens cubulos xxv ebibi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Wydo Mergycz irruens abindeque unum porcum magnum, boves tres, vaccam unam cum vitulo abigi et depelli, item concontractis hostiis domus et diruto fornace universa clenodia et utensilia domus, puta ligones duos, secures tres, pulvinaria duo, linreamina tria, camisias viriles duas, muliebres tres, scutellas quinque, discos xviii, linum ligaturas xx, unam tunicam muliebrem de panno nigro recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Nicolai sutoris irruens abindeque duos porcos magnos, unam equam cum poledro unacum sella abigi et depelli, item concontractis hostiis domus et diruto fornace pulvinaria quatuor, cussinios duos unam traham ferream, unum caldar valens florenum i, aucas xvi, pullos xx, apes xii, tunicas muliebres duas, camisias quatuor, lodicem unum, ligones duos, secures tres, furcam ferream unam, scutellas tres, discos xv recipi, auferri et asportari, insuper unum cadum plenum milio resecari, dissipari et in nihilum converti fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Stephani Nagh irruens inibique concontractis hostiis domus, fenestris et diruto fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet lardum unum, arvinam unam, pullos xxv, ferrum aratri unum, ligones tres, secures duas, cuspidem unam, pulvinar unum, linreamina tria, mensalia duo, camisias muliebres septem, manutergia octo, triphazelas valentes florenos iii, telam ulnas xxxii recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Petri sutoris irruens abindeque duos boves, vaccas tres cum vitulis, porcos magnos duos, equum unum cum sella valentem florenos v abigi et depelli, item concontractis hostiis domus, fenestris et destructo fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet pulvinaria duo, linreamina quinque, pepla quinque, secures tres, ligones quinque, aratrum cum vomere, duas tunicas, unam virilem et aliam muliebrem, lodices duas, camisias muliebres septem recipi, auferri et asportari, insuper confracto cellario eiusdem dissecatoque vase xxviii cubulos

vini in terram effudi ac milii quartas XL, tritici quartas xxxii in terram dissipari et in nihilum converti fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Ladislai Kyssych irruens abindeque boves quatuor, vaccas tres cum vitulis, porcos magnos tres abigi et depelli, item confractis hostiis domus et fornace destructo universa clenodia et utensilia domus, puta larda tria, arvinas tres, scapulas sex, vomera aratri, traham ferream unam, cutes bovinas paratas quatuor, subsolia xiiii, secures vii, ligones quatuor, serras sex, saccos farina repletos sex, pullos xxvi, aucas xx, pulvinaria duo, linteamina sex, mensalia duo, camisias muliebres quinque, terebra quatuor recipi, auferri et asportari, insuper confracto cellario eiusdem xxv cubulos vini in terram effudi ac unum dolium caulibus plenum et aliud dolium milio plenum rese-cari et dissipari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Pauli Kyssych irruens inibique confractis hostiis domus fenestrisque et fornace destructo tres porcos magnos interim et in usum ipsorum converti, item vomer aratri unum, unam traham ferream, falcastrum unum, camisias viriles et muliebres vii, telam ulnas xxv, ligones duos, secures duas, serras viii, pullos xxv recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Pauli Orsoley irruens abindeque unam equaciam cum sella valentem florenos v, unum porcum magnum, boves duos, vaccas tres abigi et depelli, item confractis hostiis domus et confracto fornace universa clenodia et utensilia domus, puta lardum unum, camisias muliebres decem, linteamina xv, pepla octo, manu-tergia xv, traham i, ligones iii, secures iii, cuspidem i, pulvinaria duo, linum ligaturas lxvi, telam ulnas xxviii, pullos xxii recipi et auferri, insuper a consorte eiusdem bursam unacum florenis x recipi, item tritici quartas x, avene quartas xx, milii quartas x dissipari, necnon dissecto vase xxxii cubulos vini in terram effudi ac tres cistas igne comburri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Mathei fabri irruens abindeque duos boves, unam vaccam, porcos magnos quinque

abigi et depelli, item confractis hostiis domus et destructo fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet secures sex, ligones v, terebra quatuor, serras v, falcastra duo, traham unam, calibem valentem denarios l, vomer aratri unum, currum ferratum unum, serras duas, larda duo, scapulas vi, arvinas tres, sex pulvinaria, camisias viriles et muliebres xx, linteamina xx, pepla x, manutergia xv, linum ligaturas xx, sal marinum cum tinis duobus, aveni quartas xv, pullos xl, aucas xx, apes xii recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Jacobi Pezkwyh irruens unum porcum magnum, pullos xx, traham unam, falcastrum unum, secures quatuor, pulvinaria duo, telam ulnas xxvi, linum ligaturas lxxii, serras vi, vomera aratri recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Simonis sutoris irruens abindeque tres boves, duas vaccas, porcos magnos duos abigi et depelli, item confractis hostiis domus universa clenodia et utensilia, puta cutes bovinas paratas xviii, falcastra duo, terebra duo, serras quinque, secures tres, ligones tres, lardum unum, arvinas duas, sal quartale unum, scapulas iiii, pullos xvi, camisias xiiii, pulvinaria quatuor, linteamina quatuor, tunicellam unam, item ab uxore eiusdem tres florenos recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Martini Hodnyk irruens abindeque unam vaccam cum vitulo, porcos magnos quatuor abigi et depelli, item secures tres, falcastrum unum, terebra quatuor, serras quatuor, frameam unam, linteamina tria, camisias quatuor, pepla septem, pulvinaria duo, linum ligaturas lx, pullos xvi recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Benedicti sutoris irruens abindeque unum porcum magnum, item unam traham ferream, secures duas, cutes bovinas paratas vii, avene quartalia xxv, pullos xvi, pulvinar unum, linteamina duo, camisias tres, manutergia vi recipi et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Benedicti iudicis

irruens abindeque boves duos, porcum magnum unum abigi et depelli, item confractis hostiis et fenestris domus ac destructo fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet larda duo, arvinas duas, avene quartalia xxxii, siliginis quartas xvii, semina lini quartas tres, secures vii, falcastra duo, serras quinque, terebra duo, retia ferarum duo, pulvinaria sex, camisias muliebres decem, linteamina xvi, pepla vi, manutergia xviii, annulos argenteos quatuor, pullos xxv, aucas xiiii, ligaturas lini xxviii, vomera aratri, unam traham recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Urbani Hagyer irruens abindeque duas vaccas cum vitulis, taurum unum, porcum magnum unum abigi et depelli, item confractis hostiis domus universa clenodia, videlicet camisias quatuor, mensale unum, linteamina quinque, pepla tria, saccos duos farina triticea repletos, pulvinaria duo, frameam unam, scutellas vi, discos xvi recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Demetrii fabri irruens abindeque duos porcos magnos, vaccam unam cum vitulo abigi et depelli, item universa clenodia domus, videlicet camisias muliebres sex, linteamina sex, mensalia duo, pepla octo, telam ulnas xxv, linum ligaturas xiiii, pullos xxii recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii Koleczych irruens abindeque bovem unum, vaccas tres cum vitulis, porcos magnos sex abigi et depelli, item aucas xii, pullos xl, secures tres, ligones tres, serras sex, camisias sex, linteamina quatuor recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii Thanko irruens abindeque quatuor porcos magnos abigi, item lardum unum, arvinam unam, camisias xv, linteamina xiiii, mensalia tria, pepla duo, pulvinaria quatuor, lodicem unum, fila in swziniis quinque, falcastra duo, ligones duas, secures duas, traham unam recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum relicte Elene irruens ini-

bique unum lardum, camisias quatuor, pepla septem, manu-
tergia novem, linum ligaturas xviii, ligones duos, serras
duas, pulvinaria duo recipi et auferri, eandemque in terram
prostratam dire et acriter verberari fecisset, semivivam
relinquendo potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Martini litterati
irruens abindeque porcos duos magnos abigi, item camisias
viriles et muliebres viii, linteamina tria, pepla sex, telam
ulnas xxvii, linum ligaturas x, septem saccos farina repletos,
pulvinaria quatuor, secures tres, ligones quatuor, lardum
unum, arvinam unam, cutem bovinam paratam unam, serras
xxxv, in parata pecunia florenos sex recipi et auferri fecisset
potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Petri fabri irruens
abindeque duos boves, tres vaccas cum vitulis, porcum
magnum unum abigi et depelli, insuper camisias quatuor,
linreamina quatuor, vinum cubulos xvi ebibi et alia omnia
fabrilia instrumenta eiusdem auferri et asportari fecisset
potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Pauli Nagh irruens
abindeque boves duos, vaccas tres cum vitulis, larda duo,
camisias sex, linteamina novem, mensalia tria, pepla octo,
saccos farina repletos quatuor, telam ulnas xxviii, pullos
xx, caseos pro uno floreno emptos, secures sex, ligones
tres, porcum magnum unum, pulvinaria quatuor, annulos
argenteos tres valentes florenos duos abigi, depelli recipique,
auferri et asportari, insuper vinum cubulos lxx in terram
effudi ac avene quartas xxv, unum dolium milio repletum
resecari, dissipari et annihilari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Luce textoris
irruens abindeque unum porcum magnum abigi, insuper
universa clenodia domus, videlicet camisias septem, linteamina
septem, manuergia octo, pepla duo, secures tres, ligones
tres et alia omnia textoria instrumenta recipi, auferri et
asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Thome Barabas-
sowych irruens abindeque unum equum cum sella, porcos
tres, vaccam unam cum vitulo abigi et depelli, insuper

confractis hostiis, fenestris et destructo fornace eiusdem domus universa clenodia et utensilia domus, videlicet traham unam, secures quinque, serras sex, terebra tria, sal quartam unam, camisias muliebres sex, pepla octo, manutergia septem, telam ulnas xvii, cutem bovinam paratam unam, pulvinaria duo, annulos argenteos septem, fruges quartas xii, tunicas duas recipi, auferri et asportari, item xii cubulos vini ebibi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Mathei sutoris irruens abindeque boves tres, vaccas septem cum vitulis abigi et depelli, insuper confractis hostiis eiusdem domus et destructo fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet secures sex, ligones tres, pulvinaria quinque, unam sellam valentem florenos ii, spintra argentea duo, annulos argenteos quatuor, tunicas de panno pergamar duas, aucas xxv, pullos xx, trahas duas, vomera aratri duo, camisias quinque, linteamina sex, linum ligaturas lxxxiii, cutes bovinas paratas v recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Johannis Kemenzey irruens abindeque porcos duos abigi, insuper camisias quatuor, pepla sex, linteamina septem, manutergia novem, telam ulnas xiiii, pulvinaria duo, pullos xxii, ligones duos, secures duas, serras tres recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Andree Wokowych irruens abindeque bovem unum, porcum unum, ligones duos, falcastrum unum, telam ulnas xxxii, discos sex, scutellas quatuor recipi, auferri et asportari et abigi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Pauli Jakowych irruens abindeque vaccam unam cum vitulo, porcos octo abigi et depelli, item confractis hostiis domus et confractis duobus fornacibus universa clenodia et utensilia domus, videlicet larda duo, aratrum cum vomere, traham unam, secures sex, ligones quinque, caldar unum valens florenum i, ferrum molendini, sellam unam valentem florenos ii, pixidem manualement valentem florenos ii, avene quartas centum, pulvinaria xii, discos et scutellas valentes florenos

ii, tunicas duas de panno, aucas xxxii, pullos centum, ciphos cristallinos valentes florenum i, cutes bovinas paratas duas, camisias xv, linteamina xvii, manutergia vii, pepla quinque, telam ulnas l, phila ad iii^e ulnas tele se extendentia recipi, auferri et asportari et vinum cubulos xlii in terram effudi et annihilari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Blasii Pethek irruens abindeque unum porcum magnum abigi, insuper lardum unum, pulvinaria duo, linteamina duo, mensalia duo, linum ligaturas xii, pullos xx, aucas xii recipi et auferri, item vinum cubulos lxx ebibi et partim effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Simonis Darabonth irruens abindeque porcus duos abigi, insuper pullos xxii, aucas x octo, linteamina pulvinaria duo, manutergia duo, linum ligaturas lxxiii, falcastrum unum, ligones duas, secures tres recipi et auferri, item xxvii cubulos vini ebibi et effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii sutoris irruens abindeque boves quatuor, vaccas tres cum vitulis, porcum unum magnum abigi et depelli, item confractis hostiis domus et diruto fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet lardum unum, aucas quatuor, pullos novem, ligones quinque, secures quinque, serras quinque, terebra tria, compedem unum, patellam unam, traham unam, vomera aratri, frameam unam, camisias viriles et muliebres xvi, pepla tria, unam tunicam, saccos duos farina triticea plenos, cutes bovinas paratas duas recipi et auferri, item tria cellaria confrangi et i^e cubulos vini in terram effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Thome Kolar irruens inibique confractis hostiis domus et fornace destructo universa clenodia domus, videlicet secures quatuor, ligones duos, serras duas, cuspides tres, falcastrum unum, pulvinar unum, linum ligaturas x recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii sutoris irruens abindeque boves quatuor, vaccas tres cum vitulis,

porcos duos abigi et depelli, item confractis hostiis domus et fornace destructo universa clenodia et utensilia domus, videlicet traham unam, vomera ad unum aratrum, ligones quinque, serras quinque, cutes magnas paratas octo, unum lardum, arvinam unam, linteamina quinque, pulvinaria tria, pepla quinque, linum ligaturas octo et omnia instrumenta sutrilia recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii sutoris rruens abindeque boves duos, porcos duos abigi et depelli, insuper item confractis hostiis et fenestris domus et destructo fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet secures quatuor, compedem unum, serras quinque, ligones tres, pulvinaria duo, linteamina quinque, camisias x, mensalia duo, annulos argenteos v, falcastrum unum, pullos xx, vinum cubulos xx, linum ligaturas LXIII, milii quartas x recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Jacobi sutoris irruens inibique confractis hostiis et fenestris ac scamptis domus, dirutoque fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet larda duo, ligones quatuor, secures tres, arvinas quinque, serras quatuor, scapulas quatuor, farinam tritici quartalia quatuor, sal quartale unum, pullos x, aucas x, ligaturas lini xx, camisias tres, linteamina quinque, mensalia quatuor, cantharos duos, cutes bovinas valentes florenos v et omnia instrumenta sutrilia recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum relicte Katherine irruens inibique confractis hostiis domus et destructo fornace linum ligaturas LXX, camisias tres, linteamina duo recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii Janczych irruens inibique confractis hostiis, fenestris et scamptis domus et diruto fornace universa clenodia domus, videlicet camisias quinque, pepla quatuor, linteamina septem, lardum unum recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Johannis Petrycz irruens abindeque porcos tres abigi, item confractis hostiis

domus et fornace destructo aucas tres, ligones tres, manutergia duo recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Martini lapicide irruens inibique confractis hostiis domus fenestrisque, et diruto fornace lardum unum, ligones duos, secures duas, camisias tres, linteamina quatuor, manutergia sex recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Urbani Lahowych irruens inibique confractis hostiis et fenestris, fornaceque destructo linteamina tria, ligonem unum, unam lagenam plenam vino, pulvinaria duo, manutergia quatuor, secures tres recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Blassii Kolar, irruens inibique traham unam, secures quatuor, terebra quinque, camisias tres, tunicam unam, lardum unum, arvinam unam recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Stephani Mezaros irruens inibique confractis hostiis domus et fornace destructo linteamina tria, pullos XII, falcastrum unum recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum relicte Valentini irruens inibique confractis hostiis domus fornaceque, fenestris et scamptis destructis tunicam griseam unam, mensale unum, linteamen unum recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet domum providi Anthonii Mezaros irruens inibique confractis hostiis domus et fornace destructo lardum unum, secures quatuor, terebra tria, serras quinque, ligones duos, linum ligaturas XIII, phila ad septem ulnas tele se extendentia, pulvinar unum, linteamina tria, camisiam muliebrem unam valentem denarios L, pullos XII recipi et auferri, item vinum cubulos XII ebibi ac scutellas VI, discos XVI destriui et annihilari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Gregorii Mozle irruens inibique confractis hostiis domus et fornace destructo camisias XII, telam ulnas XX, linum ligaturas XIII, linteamina duo, serras tres, saccos tres farina repletos, unum mensale et manutergia tria recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Francisci Bolobych irruens abindeque bovem unum abigi et lintheamina duo, ligones duas recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum honorabilis Mathie, plebani eiusdem oppidi Jaztrabarzka irruens inibique imprimis eundem Mathiam plebanum apprehendi apprehensumque in facie vulnerari et vulneratum hincinde per plateas angariando trahi, tandem confractis hostiis, fenestris, scampnis, fornace universas res et **clenodia** domus eiusdem, videlicet pulvinaria septem, lintheamina x, superlectile unum, cussinios quinque, tunicas sacerdotales tres, unam valentem florenos **III**, aliam de panno italico valentem florenos **VI**, tertiam valentem florenos **V**, unam tunicellam de panno karisia subductam panno albo valentem florenos **III**, birreta quinque, pileum unum de pellibus mardurinis factum, tapeta duo valentia florenos **VIII**, coclearia argentea tria, ciphos duos argenteos valentes florenos **X**, mensalia quatuor quodlibet eorum valens florenum unum, manutergia **XVI**, lagenas plumbeas quatuor, cantharos tres, vitra cristallina valentia florenos **V**, scutellas plumbeas sex, discos **XII**, unum caldar valens florenum **I**, unum pondus de ficubus et piscibus maritimis valens florenos **VIII**, gladios tres, clipeos duos, ligones octo, secures **VI** recipi, auferri et asportari, item vaccas tres cum vitulis, boves duos, equos tres unacum sellis valentes florenos **XVIII**, porcos tres abigi et depelli, insuper cellarium eiusdem irruens confractisque hostiis eiusdem et dissipatis vasis **LXX** cubulos vini partim ebibi et partim in terram effudi ac tria dolia plena caulibus desecari et annihilari fecisset potentia mediante.¹

febr. 15.

Videlicet eadem feria quarta proxima post festum beati Valentini martyris idem dominus Ferdinandus comes unacum prefatis castellanis, hominibusque et familiaribus suis similiter armatis et potentiariis manibus more consimiliter bellico ad possessionem prefati domini cardinalis exponentis Brebrowcz vocatam, in pertinentiis castri sui Lippowcz vocati, in comitatu zagrabiensi existentis habitam irruens, imprimisque domum providi Martini Maleczych irruens

¹ A lap fele az eredetiben üres.

inibique confractis hostiis, fenestris scamptis et diruto fornace universa clenodia et utensilia domus, videlicet avene quartalia xxv, lardum unum, arvinas duas, serras sex, scapulas iii, linteamina duo, faretram unam cum sagittis, securem unam, duas camisias, mensalia duo, pullos xxv, porcum unum recipi, abigi auferrique et asportari, item lxx cubulos vini in terram effudi et duas cistas unacum vestimentis in eisdem habitis igne comburri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Thome Dobczyk irruens abindeque vaccas duas cum vitulis, tauros duos, porcos tres abigi et depelli, item lardum unum, quatuor arvinas, sex quartas frugum, milii quartas octo, avene quartas x, traham unam, falcastra tria, terebra tria, securim unam magnam recipi et auferri, insuper confracto cellario eiusdem dissecatisque vasis quatuor vasa vini continentia cubulos r̄ xlvi in terram effudi ac unum dolium plenum caulibus et tria dolia vacua desecari et annihilari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Michaelis Dobczyk irruendo abindeque porcos tres, vitulum unum abigi, item traham unam, vomera aratri, ligones quatuor, falcastrum unum, securim unam recipi et auferri, insuper cellarium eiusdem confrangi ibique imprimis dissecatis vasis, tria vasa vini continentia cubulos r̄ xxvi in terram effudi ac tandem cellarium ipsum cum universis eiusdem clenodiis, videlicet dolia magna duo, avene quartas xx, triticum quartas vi, milii quartas l ac tandem sepes circum ortum habitos et unum acervum feni ignis voragine consumi fecisset potentia mediante.

Item eodem die domum providi Pauli Pwtych irruens inibique confractis hostiis eiusdem, eandem cum omnibus rebus et clenodiis ignis voragine consumi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Elie Dobczyk irruens abindeque boves duos, vaccas tres cum vitulis, porcos sex abigi et depelli, item confractis hostiis domus aratrum cum vomeribus, traham unam, frugum quartas xviii, milii quartas xiii recipi et auferri, insuper confracto cellario

eiusdem LX cubulos vini in terram effudi ac duo dolia magna desecari, quatuor cistas unacum rebus in eisdem habitis et unum acervum feni concremari ac L pullos interimi et in usum ipsorum converti fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Viti Maleczych irruens abindeque porcum unum abigi, insuper frugum quartas XII, milii quartas X, traham unam, telam ulnas XXXII, sal quartam unam recipi et auferri, item vinum cubulos XVIII et unum vasculum aceti desecari et in terram effudi, necnon sepes circum ortum et curiam habitos concremari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Stephani Somczych irruens inibique milii quartas X, duas cistas tritico repletas ac sepes circum ortum concremari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Michaelis Somczych irruens inibique imprimis confractis hostiis eiusdem domus, eandem cum omnibus clenodiis et rebus in eadem habitis funditus ignis voragine comburri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Mathei Krysanthych irruens inibique confractis hostiis domus et destructo fornace frugum quartas XIII, milii quartas XX, avene quartas X, pullos XX, aucas decem, camisias duas, vomera ad unum aratrum recipi et auferri, ac unum vitulum ibidem demactari valentem florenum I et in usum ipsorum converti, item vinum cubulos XX et unum dolium caulibus plenum desecari et in terram effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii Bronych irruens abindeque capras XVI abigi, item sepes circum ortum habitos, feni currus VII, frugum currus VII ac domum eiusdem, duo stabula, cistas tres, mensam unam, milii quartas XIII cum omnibus aliis clenodiis domus ignis voragine comburri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Marci fabri irruens inibique confractis hostiis domus dirutoque fornace milii quartas XIII, camisiam unam, linteamina duo, mensale unum, unam massam ferri et omnia instrumenta fabrilia recipi, auferri et asportari fecisset potentia mediante.¹

¹ A következő mondatig körülbelöl öt sornyi üres hely.

Postremo, quomodo feria quinta proxima post festum ^{febr. 16.} beati Valentini martyris proxime elapsa preteritum idem dominus Ferdinandus comes unacum prescriptis familiaribus, hominibusque suis modo simili armatis et potentiariis manibus more consimiliter bellico ad possessionem prefati domini cardinalis exponentis Golyak vocatam, ad prefatum castrum suum Lippowcz vocatum, in comitatu zagradiensi existens habitum spectantem, imprimisque domum providi Thome Thankowych irruens abindeque vaccas quatuor cum vitulis, boves duos, porcōs v abigi et depelli, insuper pullos l, linteamina iii, camisias muliebres iii, pepla iii recipi et auferri, item confracto cellario eiusdem dissecatisque vasis xl cubulos vini in terram effudi ac duo vasa vacua, dolia duo, scutellas vi, discos xvi desecari et annihilari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Johannis Thankowych irruens abindeque vaccas sex cum vitulis, boves sex abigi et depelli, item confractis hostiis eiusdem domus peplum a capite uxoris eiusdem evellens, necnon pullos xx recipi et l cubulos vini in terram effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die cellarium providi Ambrosii Thankowych irruens, inibique confractis hostiis eiusdem lx cubulos vini in terram effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Gregorii Matihonowych irruens abindeque porcōs duos abigi, insuper decem camisias, linteamina x, manutergia xii recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Stephani Panyanych irruens abindeque boves quatuor, vaccas vii cum vitulis abigi et depelli, item uxorem eiusdem in terram prostrando omnibus vestimentis eiusdem spoliari, insuper cellario eiusdem confracto xxxii cubulos vini in terram effudi ac unum dolium caulibus plenum desecari et vomera ad unum aratrum, traham unam, apes tres recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Mathei fabri irruens inibique l cubulos vini et unum cadum plenum caulibus desecari et in terram effudi, ac duas cistas milio plenas

dissipari et omnia instrumenta fabrilia recipi et auferri fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Symchych irruens inibique confractis hostiis eiusdem domus linteamina quinque, camisias duas, pepla duo, tunicam muliebrem unam, sal quartas duas, secures duas, falcastra duo recipi et auferri, item uxorem eiusdem omnibus vestimentis suis in terram prostrando spoliari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Ambrowych irruens inibique confractis hostiis et fornace destructo ligones sex, secures minores et maiores octo, terebra v, pullos xxxii recipi et auferri, item vinum cubulos LX in terram effudi et milii xxv quartas dissipari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Nicolai Mygawcz irruens inibique de tribus cellariis serras tres, cathenas tres extrahi et vinum LX cubulos in terram effudi, item milii quartas xxv, tritici quartas xxv dissipari et LX pullos in usum ipsorum converti fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Georgii Walenthych irruens abindeque boves duos, vaccas iii cum vitulis, porcous iii abigi, item confractis hostiis eiusdem domus vomera ad unum aratrum, traham unam, falcastrum unum, telam ulnas xxv, linteamina duo, camisias tres, tres ligones, pullos xxv recipi et auferri, insuper vinum L cubulos in terram effudi et LX quartas milii dissipari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Viti sartoris irruens abindeque unam vaccam cum vitulo abigi, item destructis hostiis et fornace pullos quatuor recipi et L quartas milii in terram dissipari et annihilari fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Thome Thankowych irruens xl quartas tritici, milii quartas L, linteamina tria, pepla quinque, falcastrum unum, serras vi recipi et auferri, insuper xl cubulos vini in terram effudi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Michaelis Prezlych irruens abindeque sex vaccas cum vitulis, boves tres, equaciam unam cum sella valentem florenos octo abigi et depelli, item confractis hostiis et fornace destructo, qui fornax fuit

constructus pro florenis II, ligones octo, secures III, serras octo, falcastrum unum, camisias xv, linteamina decem, pepla sex, manutergia xv recipi, auferri et asportari, insuper confracto cellario eiusdem dissecatisque vasis xxxv cubulos vini in terram effudi ac millii quartas LX, dolium unum plenum caulibus desecari et dissipari, ac a filio eiusdem duos florenos recipi fecisset potentia mediante.

Videlicet eodem die domum providi Petri Zagwssych irruens inibique confractis hostiis eiusdem domus millii quartas XL, pullos xv, traham unam, vomera ad unum aratrum, camisias tres, sex linteamina, pulvinaria duo, lardum unum, arvinam unam, tres secures, sex ligones recipi et auferri et asportari, insuper confracto cellario eiusdem, dissecatisque vasis XL cubulos vini in terram effudi et in nihilum converti fecisset potentia mediante.

CCCXVI.

1520. aug. 7. Zata.

Frangepán Gergely kalocsai érsek Czetina, Kladussa, Hotes és Verhovina várakat Frangepán Györgynek és Mátyásnak ajándékozta.

Eredetije papíron, alján papírral fedett nyolcz szegű veres pecséttel a kismartoni főltárban, *Repos. 42. K. 90.* Ugyanott a zágrábi káptalannak 1551. márcz. 10-én szluini Frangepán György részére papíron kelt átiratában, *Repos. 42. K. 91.*

A pecséten látható czímer: Kerek talpú paizsban két szemben ágaskodó s jobb lábaikban rózsát tartó oroszlán. A paizs felett püspöki kereszt. Körirata: GRE DE FRANGEPAN AR COLLOCENSIS.

Kivonatos kiadása *Wenzel, Kritikai tanulmányok* 53 l.

Nos Gregorius de Frangepanibus archiepiscopus colonicensis etc., memorie commendamus tenore presentium significantes universis et singulis, presentibus et futuris, presentes nostras litteras inspecturis, lecturis pariter et audituris, quod nos attento et considerato religionis ingressu spectabilis et magnifici domini Johannis de Frangepanibus, comitis Cetini et fratruelis nostri, necnon renunciationem¹

¹ renunciatione helyesen.

rerum universarum et totius domini, quod ad ipsum iure paterno pertinebat, ne igitur prefatum dominium ad manus descendat alienas, nos, ad quem totum illius spectat iure hereditario tanquam ad verum et legitimum heredem et carnalem eius patrum, spectabilibus et magnificis Georgio et Mathie similiter de Frangepanibus, Segnie, Vegle, Modrussiique ac perpetuis comitibus de Zlun, fratribus et consanguineis nostris carnalibus prefatum dominium, arces totales Cetinum, utramque Kladvssam, Karzthinam, Hotes et Verhowynam cum omnibus eorum oppidis, villis et universis pertinentiis ac utilitatibus dedimus, donavimus et perpetuo inscripsimus tanquam verum patrum et liberum dominium nostrum iure perpetuo et irrevocabiliter, immo damus, donamus et perpetuo inscribimus ipsis ac ipsorum heredibus tanquam fratribus nostris carnalibus fruendum, possidendum pariter et habendum; hoc etiam addito et declarato, ne in futurum lites inde orientur, ut plerumque solet fieri, quod nos utramque sororem nostram Elenam et Chaterinam ad plenum contentavimus in omnibus ac illarum omnem potestatem ex prefato dominio excepimus, sicuti per presentes excipimus.

In quorum fidem et testimonium, firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras manu nostra subscriptas et¹ sigillo nostro roboratas prefatis comitibus dedimus.

Datum² in castro nostro Zatha, feria tertia post festum virginis Marie de Nive, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.

1520.
aug. 7.

Idem qui supra manu propria.³

¹ ac az *átiratban*.

² Datis *feloldással az átiratban*.

³ Az érsek sajátkezű aláírása.

CCCXVII.

1520. szept. 27. Worms.

Frangepán Kristóf szerződése V. Károly császárral, Meran és Gradiska várak kapitánysága tárgyában.

Eredetije német hártván, hártvaszalagon lógó veres pecsét töredékével a bécsi cs. és kir. állami ltárban, *Ladt* 19. 4. 36.

Ich Cristoff Frangenpan, graff zu Vegel, Zein vnd Moderusch, römischer kayserlicher vnd yspanischer königlicher maiestat hauptman in Friaul, auf Karscht, vnd Raschburgg etc., bekhenn offenlich in diesem brief fur mich vnd all mein erben, auch vnnser dinstleut gewalt vnd beuelhhaber gegenwurtig vnd khunfftig, alls mich der allerdurleuchtigist, grossmechtigist fursst vnd herr, herr Kharolus römischer kayser, zu Hispanien, baiden Sicilien vnd Iherusalem konig, erczherzog zu Österreich etc. mein allgenedigister herr fur ir kayserlich maiestat, auch den durleuchtigen hochgebornen furssten vnd herrn, hern Ferdinandum erczherzogen zu Österreich, infannten zu Hispanien, irer kayserlich maiestat brueder meinen genedigistn herrn in crafft des volkhumen gewalts, so ir kayserlich maiestat von seinen furstlichen gnaden haben, inn sonnder genädigen vertrauen zu irer kayserlich maiestat hauptmann der ortfleckhen vnd befestigungen Gradisch vnd Meran furgenomen vnd mir dieselben fleckhen mit allen obrigkhaiten, herlichaiten, rennten, gulten, nutzen, fruchten, einkomen vnd zuehörungen hauptmanschafftweiss in ain bestanndt, benenntlich vmb funfzehen taussennt gulden reinisch jährlich zu raichen, biss auf irer kayserlicher maiestat wolgefallen vnd abkhunden verschrieben hat, alles nach innhalt vnd ausweisung irer kayserlich maiestat verschreibung vnd brief mir darüber gefertigt vnd geantwort, das ich darauf irer kayserlich maiestat fur mich, all mein erben, auch vnnser diener gewalt vnd beuelhhaber, gegenwurtig vnd khunfftig bey guten glauben zuegesagt vnd versprochen, dass auch irer kayserlich maiestat mein handtgelobt trew an aydesstat persönlich gegeben hab vnd thue das hiemit

wissentlich in crafft ditz briefs, nachuolgunder mainung vnd gestalt :

Das ich nufuran bis auf kayserlich maiestat wolgefallen vnd abkhunden irer kayserlich maiestat hauptman zu Gradisch vnd Meran sein, dieselben irer maiestat ortfleckhen vnd befestigungen in khriegs vnd friedens zeitten zu irer kayserlich maiestat vnd irs brueders, vnd wan sy bed nit mer weren, irer negsten erben getrewen handen vnd zu irer kayserlich maiestat vnd derselben lanndt vnd lewt pestem trewlich vnd redlich innhaben vnd behalten vnd nemblich allzeit zu Meran hundert fueskhnecht vnd sechs geringe pferdt, vnd zu Gradisch funfzig fuessknecht vnd auch sechs geringe pferdt, vnd darzu an yedem ort die officir, amptleut vnd prouisioner, welche von weyllendt kayser Maximilian hochlöblicher gedechtnuss dahin verordent sein vnd nit minder, aber wol mer lewt vnd personen meinem gutbedunckhen vnd der notturfft nach zu teglicher behuet halten, alle von guten weerlichen vnd ersamen khriegsknechten vnd dinstleuten, damit die gemelten ortfleckhen vnd befestigungen besetzt vnd bewart tag vnd nacht, wie die notturfft an solhen orten vnd confinen erfordert, wol bewachten vnd behueten, die mewr, rappärj, basteyen, polwerch, zeughewser, weeren, geschutz, zeug vnd municion mit aller zugehörung vnd notturfften pewlich, wesenlich vnd ordennlich zu stetterem gebrauch vnnderhalten, auch wo das mit zimblichen gelt bescheen, dadurch mer schaden verhuet werden mag, fur abfall vnd verderben teglich pessern vnd fursehen. Wo aber sölh teglich zufalend geprechen mit zimblichen gelt nit verhuet vnd fursehen werden, vnd dieselben souil verzug erleiden möchten, die kayserlich maiestat oder in irem abwesen irer maiestat statthalter oder hofrät der österreichischen lannde, derselben berichten nach irer maiestat oder derselben irer maiestat hofrät beuelh, solh paw oder pesserung, auch annder nambhafft notturfften auf irer kayserlich maiestat cossten vnd bezalung thun. Wo aber sölh gebrechen den verzug nit erleiden mechten, die dannocht von mir selbs auf kayserlich maiestat cossten fursehen, doch sol vnd wil ich an

den fleckhen vnd befestigungen sonnst kainen neuen mercklichen paw auf kayserlich maiestat cossten thun on irer maiestat sonnder beuelh.

Auch ob kayserlich maiestat herlichaiten, obrigkhaiten, gerechtighaiten, burgern, lewten, vnnderthanen, grundten, gutern, rennten, gulten, einkomen, höltzern, welden, vörsten zu gemelten ortfleckhen gehörig treulich vnd redlich hallten, der kayserlich maiestat derselben kainen entziehen, oder öden lassen vnd dasselb auch nit thun, sonnder die bis an kayserlich maiestat vestigklich hanndthaben. Die burger, lewt vnd vnderthanen baiden gemelter ortfleckhen bey iren rechten vnd gerechtighaiten, auch gewöndlichen robaten, dinsten, renten vnd gulten beleiben lassen, vnd sy, desgleichen auch die anstossenten vnd nachtperschafften wider allt herkomen vnd pillichait mit dringen noch besweren. Auch den burgern vnd vnnderthanen gut gleich gericht vnd recht gestatten, mittailen vnd hallten, armen alls reichen vnd reichen alls armen vnd sy darin trewlich vnd wol beuolhen haben. Alls ich das gegen Got verantworten wil, doch daneben fur alle vntrew, ergernuss vnd abfal, so haimblich oder offenlich in frides oder khriegszeiten vnnder der kayserlich maiestat burgern, lewten vnd vnnderthanen erscheinen möchten, vleissig auffmerckhen haben vnd fursehen thun, vnd wo ich in solhem fellen verhandlung oder vbeltat ergrunde, dagegen rechtmessig strengkhait vnd straff handdeln, vnd furnemen.

Ich sol vnd wil auch berurter irer kayserlich maiestat fur ir maiestat selbst vnd bemelten irer maiestat brueder vnd so dieselben nit weren, iren negsten erben die genantenn ortfleckhen vnd beuestigungen allzeit offen hallten, sy vnd die iren so sy yezuzeiten darein schaffen vnd verordnen, darein vnd darauss komen vnd darin enthallten lassen, wider menigklich, niemand aussgenomen, alls offt das not vnd begert wirdet, doch auf ire kayserlich maiestat cossten vnd on meinen mercklichen schaden.

Ich sol mich in sonnderhait in fridens vnd aufstandts zeitten gegen derr herrschafft Venedig vnd den iren fridlich, nachperlich vnd gutlich halten, in kainem weg vnd

vmb nichten angrief, emporung, khrieg, noch vhedt vrsachen, noch erwegkhen. Es wer dan, das mir an ir kayserlich maiestat gegrundten offennbaren herlichkhaiten, oberkhaiten, gerechtighkhaiten, lewten vnd vnnderthanen gutern, vnd zugehorungen, der sy in possession vnd geweer weren, gwaltig anfechtung vnd irrung, abzug begegnen wurde, dieselben mit geburlicher gegenweer vnd ob not wurde, mit der tat behalten, vnd bis an die kayserlich maiestat vestigkhlich hanndthaben.

Ich solt auch sonnst, von irer kayserlich maiestat wegen, noch fur mich selbs kain khrieg noch vhedt aus berurten ortfleckhen anfahren, noch vben, noch mich zu den zeitten, so kayserlich maiestat der ennden khrieg hetten, gegen iren veindten befinden, noch fridlich anstandd annemen ausserhalb irs wissens vnd beuelhs.

Ich sol in den berurten ortfleckhen nimmermer niemandd, der gegen der berurten kayserlich maiestat, noch auch derselben lannden vnd lewten zu veindtschafft, widerwertighait oder beswerung abgesagt, verdacht oder gefeulich were, enthalten, sonnder kayserlich maiestat derselben lanndt vnd lewt in dieselben vnd annderwegs mit diser hauptmanschafft in guter ruee vnd behuet vnnderhalten, vnd was mir in dem allen yezuzeiten zu swer furfallen vnd begegnen wurde, dasselb allzeit an ir kayserlich maiestat oder iren abwesen an irer maiestat stathalter vnd hofrät, die irer maiestat regirung der niderosterreichischen lannd zu yederzeit hanndeln werden, bringen vnd gelangen lassen, darauf mein aufsehen haben, vnd mich irer kayserlich maiestat vnd derselben irer maiestat hofrät beschäden vnd beuelhen gemess und gehorsam hallten.

Vnd wan berurter kayserlich maiestat fur sich oder irer maiestat brueder, vnd so die baid nit weren, ir negst erben mir oder wann ich nit wer, mein erben die gedachtn hauptmannschafft vnd ortfleckhen nach irer gelegenhait vber kurz oder langg personndlich vnnder augen oder brieflich zu mein oder meiner verwalter anwelde vnd dinstleut hannden in die ortfleckhen abkhunden, vnd vnns wider dauon abfordern wurden, so sollen wir, oder in vnnserm

abwesen vnns verwalter anwelde, vnd dinstleut der kayserlich maiestat oder iren erben oder denen, so ir maiestat darzu verordnen werden, der berurten hauptmanschafft vnd ortfleckhen on alle beswarung vnd ausszug, alls irer kayserlich maiestat freie guter willigklich abtreten, vnd irer maiestat die mit allen herlichaiten, oberkhaiten, gerechtikhaiten, dorffern, leuten, vnnderthanen, gutern, grundten, rennten, gulten, nutzen, einkomen, zue vnd eingehorungen, wie ob stet, nichz dauon ausgenommen, sambt den urbarn, auch sonnderlich allen geschutz, zewg, municion vnd aller annder varunden hab, so mir ytzo darmit oder hinach eingantwort würde, inhaltt der inventari vnd vrkund, so darumb gemacht werden sollen, freyledigklich widerumb vber antwortenn.

Vnd ob mir zu der zeit solher abtretung an den funfzehen taussent guldin reinisch hauptmanssold vnd vnderhaltung geltt icht vnbezalt ausstund, das sol mir durch ir maiestat, bey vnd gegen der abtretung, damit ich die dinstlewt zufriden stellen muge, bezallt, mir auch ditz mein reuerss, oder geburlich todbrief darvber heraus geanntwort vnd gegeben werden, vnd vber das sollen noch wollen ich oder mein erben vns khainerlay gerechtighait, interesse, schulden noch vordrungen, wie die herrurend oder sein möchten anmasen noch dagegen behelfen, sonnder solh hauptmanschafft vnd ortfleckhen mit allem, wie ytz bestimmt ist, frey zu kayserlich maiestat willen vnd gefallen trewlich stellen vnd volligen lassen.

Vnd wan die kayserlich maiestat fur sich oder iren brueder, vnd so die baid nit weren, ir negst erben mich oder mein erben, wie ob stet, von solher hauptmanschafft abfordern wolten, so sollen sy vnns das ain viertl jar darvor verkunden, vnd zu wissen thun. Gleich herwider sollen auch ich oder mein erben, wan vnns solh hauptmanschafft zu tragen, oder zu hanndeln nit mer gelegen oder gemaint sein wolt, gegen kayserlich maiestat auch thun, damit wir vnns baidennthalben darnach richten vnd fursehen mugen. Vnd sol nemblich solhe hauptmanschafft vnd besoldung auf den tag, so mir die in hannden geannt-

wort wirdet, angeen, desgleichen allzeit auf denselben tag des jars iren ausganng haben, doch nit annders, dan auf kayserlich maiestat vnd mein wolgefallen vnd abkhunden, wie ob steet.

Ich sol vnd will sonnst in albeg der kayserlich maiestat vnd irs brueders, auch derselben lanndt vnd lewt eer, nutz vnd pesstes betrachten vnd furnemen, iren nachtail vnd schaden warnen, fursehen vnd wennden nach meinem pessten versteen vnd vermugen, vnd gemaingklich alles annders thun, das ain geborner, getrewer, redlicher hauptmann vnd diener seinem hern zu thun schuldig vnd pflichtig ist, vnd gleichergestallt alls ich mich, alls oben beschaiden vnd beschriben ist, personndtlich gegen irer maiestat halten sol. Also sollen auch bey meinem leben meine verwalter, anwelde vnd dinstlewt, die ich yezuzeiten in den ortfleckhen haben wurde, auch sonnderlich, ob ich mit tod abgiennng, mein erben vnd wer alsdann solh irer maiestat ortfleckhen in hannden haben wurde, gegen irer maiestat vnd in irem abwesen gegen irer maiestat brueder, vnd so sy nit weren iren negsten erbn zu thun schuldig vnd verpunden sein, alles stetlich, trewlich, on arglist vnd geferde.

Mit urkund ditz briefs, daran ich zu merer gezewgkhnuss fur mich, mein erben und alle die vnnsern mein aig n angeporn insigl offennlich gehanngen hab.

Geben zu Wormbs dess heilligen reichs stat, nach C isti vnnsers lieben Herrn gepurde am sibenvndzwanzigisen tag des monnat septembris, alls man zalt tausent ^{1520.} funffhundert vnd im zwanzigisten jaren. _{szept.27.}

CCCXVIII.

1521 eleje.

Utasítás a Lang Máté szalczburgi érsekhez küldött követek számára, az esztergomi érsek Bakócz Tamás és rokonai kárára Frangepán Bernát és fiaí által elkövetett hatalmaskodások tárgyában.

Eredetije egész ív papíron az Erdődy család galgőci lltárában,
Miscellanea.

Memoriale¹ pro domino strigoniensi ad reverendissimum dominum cardinalem salzburgensem et alios, ubi opus dominis oratoribus videbitur.

Post salutationem et commendationem dicere poterunt, dominum strigoniensem omni semper antea amore et amicitia prosecutum fuisse dominum Bernardinum comitem de Frangepanibus filiosque et totam eius familiam, idque omnibus in hoc regno et in curia huius serenissimi domini nostri regis evidenter constare et quod hoc ita fuisset, etiam reverendissimus dominus salzburgensis abunde videre et cognoscere potuit tunc, quando erat Posonii apud serenissimum condam dominum Wladislaum regem Hungarie et deinde in conventu principum Vienne et in Nova [Civita]te etc.

His tamen diebus superioribus orta est inter eu[ndem]m strigoniensem et ipsum comitem certa simultas et inimicitia, que ex eo evenit, [quod] cum inter dominum strigoniensem et dominum Johannem comitem Corbavie tractaretur quedam affini[tas e]t paulo ante idem dominus Johannes comes ob quasdam duas arces suas, per comitem Bernardin[um] hosti]liter expugnatas et occisionem nonnullorum servitorum suorum tunc in eisdem arcibus const[itu]torum] coram regia maiestate iure procedendo quandam sententiam contra eundem comitem Bernard[inum] e]t filios suos reportasset, arbitratus est idem comes Bernardinus opera et auxilio [ipsi]s domini strigoniensis prefatum Johannem comitem eandem sententiam reportasse et eundem comitem [Bernar]dinum simulcum filiis suis Mathia et Ferrando in pena ammissionis bonorum s[uorum] pro regni consuetudine condempnari procurasse, sitque eidem domino strigoniensi mutata bene[volen]tia et amicitia cepit unacum filiis suis inimicari. Fuit autem sepe sepius per littera[s] e]t nuncios regios idem comes Bernardinus requisitus, quod (comiti Johanni)² ablata restitueret et de dampnis illatis satisfaceret, alioquin sua regia maiestas providere de reme-

¹ Keltére nézve 1. *Fraknói*, Bakócz Tamás élete 194 l.

² Lapszéli betoldás más kézzel.

dio cogere[re]tur; qui sicuti in rebus ceteris nunquam regie maiestati ita neque in hac obedivit, sed contempsit sprevitque manda[t]a sue maiestatis. Quo factum extitit, quod iure contra illum procederetur et ut premissum est, Bernar[d]inus cum filiis duobus convinceretur.

Stante itaque et perseverante in hac opinione v[el] s]uspicione¹ eodem comite Bernardino in dominum strigoniensem, contigit paulo post eundem dominum [strig]oniensem in gravem incidere egritudinem, adeo ut mortem etiam obiisse diceretur. Cuius [rei f]ama cum ad ipsum comitem Bernardinum pervenisset, misit evestigio Ferrandum filium suum c[um] c[opi]is et invasit territoria et dominia hereditaria eiusdem domini strigoniensis dominio et terri[tor]io suo vicina et propinqua. Ex quibus certas villas et possessiones partim occupavit et do[mi]nio suo subegit, partim in predam convertit et miseros colonos alios occidere, alios c[apt]os et ad vincula coniectos thurcorum more abducere fecit <et multa alia crudelit[is] genera in pauperes colonos seviendo exerceri fecit.>²

Hoc non contentus Bernardinus misit eundem Ferrandum cum copiis equitibus scilicet et peditibus, atque tormentis et machinis bellicis, et quoddam fortalitium domini strigoniensis contra thurcos pro miserorum colonorum defensione erectum obsidere fecit, ubi bombardarum et sagittarum aliorumque pixidum ictibus atque lanceis plures interficere fecit. Fortalitium tamen, quod capere conabatur expugnare non potuit, verum tamen oppidum, in quo fortalitium habetur, totaliter est depredatus,³ ecclesiam fregit, violavit et prophanavit et omnia ornamenta, que in illa erant, in predam convertit et multa alia hostiliter egit, que vix etiam scribi possent et complura alia ac maiora attentare moliebatur etc.

Que fratres et nepotes domini strigoniensis videntes et considerantes eundem dominum strigoniensem in sua

¹ concepta *innen hitörölve*.

² Más kézzel.

³ depredatum *helyett*.

gravi infirmitate non esse his molestiis et turbationibus impediendum, cum familiaribus et servitoribus domesticis insurrexerant et in eorum defensionem quantum potuerunt fecerunt et restiterunt eidem domino comiti et pari modo bona [eius]dem domini comitis taliter provocati et laccessiti, tot tantisque dampnis et iniuriis a[ffecti] inscio et irrequisito eodem domino strigoniensi invaserunt et par pari retulerunt et se[se bona]que eiusdem domini strigoniensis atque ipsorum communia, quibus potuerunt modis, ne penitus et [total]iter illa comes perderet, defenderunt. Unde si quid incommodi eidem domino comiti [extiti]t, sua accidit culpa, qui auctor fuit et qui primus huiusmodi malo causam [dedi]t. Non potuit autem fieri, ut queque partium equaliter dampna pateretur. [Fieri] solet, quod altera alie parti fit superior etc.

Verendum vero est, si comes ipse non [pare]bit et mandatis regiis, sicuti hucusque non paruerit, ne maiora et graviora seque[rentur]. Cogetur enim ipse dominus strigoniensis se et fratres suos contra ipsius comitis temeritatem [et] violentiam quibuscunquè poterit modis defendere.

Et quia nepotes domini strigoniensis possession[em] Kwpcynam, quam comes Bernardinus et Ferrandus eius filius de manibus homin[um] domini strigoniensis et nepotum suorum modo premissis occupaverant et depredati fuerant, iidem nepotes domini strigoniensis sic etiam ut premittitur desolatam reoccupaverant et regia maiestas mand[a]rat per nuncios et litteras eidem comiti Bernardino et filio suo, ut desisterent et si qui[d] iuris vel actionis haberent contra dominum strigoniensem vel fratres suos, parata esset sua maiestas sibi iustitiam administrare. Illi tamen non acquieverunt, sed rursus eandem possessionem Kwpc[chy]nam noctis in silentio invaserunt et depopulati sunt, pauperes colonos, qui restaban[t, p]artim occiderunt et partim captos abduxerunt et eorum bona omnia in predam [conver]terunt et locum ipsum iam desolatum sibipsis subegerunt.

Pro his autem iniuriis idem dominus strigoniensis ven[era]t ad regiam maiestatem, venit et reverendus domi-

nus episcopus zagrabiensis, alter nepotum suorum, comes tamen Bern[ar]dinus, qui salvum etiam conductum a regia maiestate impetraverat [ut debuit] non venit, sed sprevit mandata maiestatis sue, sicuti semper facere consuevit et sic sua maiestas in[te]r partes iustitiam facere non potuit, prout se facturam offerebat eidem comiti. Nec cessat ab impetitione et persecutione eiusdem domini strigoniensis et nepotum suorum atque bonorum suorum, unde si quid continget, quod non putaret, nemini nisi sibipsi imputare debet, nam etiam iure est admissum vim vi repellere et par pari reddere.

Item dominus Cristoferus, alter filiorum ipsius domini comitis, qui se capitaneum et consiliarium cesaree et catholice maiestatis intitulat, per litteras manu propria ex Germania scriptas diffidavit turpiter eidem domino strigoniensi et dicit, velle auxilio illius maiestatis et suorum amicorum contra eundem dominum strigoniensem omnibus viribus agere et aperte more etiam sicarii in necem et perniciem ipsius domini strigoniensis machinari, nec desistere quocunque modo ac via poterit, se et parentem suum morte eiusdem domini strigoniensis vindicare et multa similia insolenter se facturum iactitavit etc. Putat et credit ipse dominus strigoniensis nec cesaream maiestatem, nec etiam ipsum reverendissimum dominum cardinalem salczburgensem, [de] cuius favore et protectione ipse Cristoferus confidit et eiusdem domini cardinalis salczbu[rgensis] se esse fratrem et affinem gloriatur, nec eidem comiti Bernardino et neque C[ristofer]o contra dominum strigoniensem opem laturos,¹ quod si ex Germania auxilia non [habeb]it et ab asuetis non abstinebit, cum Dei auxilio sperat dominus strigoniensis se et [fratres su]os contra proprias vires tam comitis Bernardini quam filiorum suorum posse de[fe]nde[re]. Et ubi Cristoferus diffidavit et in necem domini strigoniensis et fratrum suorum con[spirav]it, quantum et quousque fieri poterit, se et suos precavebit et pari facilitat[e id] sibi

¹ laturum *eredetileg.*

et forte prius accidere poterit, quod aliis ipse facturum se minatur, na[m et] ipse ex carne et ossibus constat.

Hec premissa cum ita sint, rogat dominus st[rignonien-
sis] reverendissimum dominum salzburgensem, nolit in re tam indigna et iniusta favere aut [verbis] ipsius Cristoferi et Bernardini locum dare, et neque auxilium prestare et neque [pati]atur, quod sub nomine et confidentia cesaree maiestatis aut sue reverendissime dominationis ipse Cristoferus tales faciat diffidationes et de talibus minis et machinationibus glorietur, nec permittat, quod ex hac parva flamma gravius incendium oriatur, quia experietur et Bernardinus et filii sui, quod abunde ipsis respondebitur et iure et armis, si [n]on abstinebunt.

Et ita de his domini oratores tam reverendissimum [dominum] salzburgensem quam alios omnes, quos opus putabunt, informare poterunt, apud q[ui]os videlicet comites ipsi vel eorum alter per se vel suos aliud persuadere vel ipsum dominum [strigoniensem] infamare conarentur vel iam infamassent.

Eo autem hec omnia premissa tendunt et¹ in hunc [finem] notata sunt, quod quisque sciat rem ita se habere et si quid ipsis comitibus a[ccid]et, sua et non alterius culpa accidisse. Nam idem dominus strigoniensis, si poterit, [se] atque suos et bona sua cum Dei auxilio contra eosdem comites defendere conabitur, quod facere posse sperat, modo aliena et externa auxilia, presertim ex Germania, potissimum vero a cesarea maiestate vel reverendissimo domino salzburgensi aut ab aliis subditis sue maiestatis non subministrentur ipsis comitibus.

Postremo dicere domini oratores poterunt, quod prout idem dominus strigoniensis ex bonis locis et fidedignis personis accepit. idem comes Cristoferus subordinavit et conduxit pecunia et promissis quosdam latrunculos sicarios, qui eidem domino strigoniensi insidientur et ipsum fratresque suos aut armis et sagittis confodiant, aut veneno et utrumque poterunt enecent et perdant, quod ab honesto

¹ Sorközi betoldás.

viro et precipue tali familia, ut ipse est oriundus, turpe est etiam auditu. Si probus est et ingenuus atque militaris, agat aperto Marte, non dolo et fraude et forte socium sibi respondentem reperiet. Et revera a latere et capitaneo illius maiestatis et sub umbra reverendissimi domini salczburgensis tantum scelus fieri non deberet, proinde rogandus est reverendissimus dominus cardinalis, ne sub eius confidentia et umbra [hec] fieri patiatur.

* * *

Notet Marsupinus, quod quum comes Bernardinus fe[cit obsi]dere et expugnare predictas duas arces comitis Johannis Corbavie et iure fuit processum per eundem comitem Johannem con[tra eund]em Bernardinum et Ferrandum filium suum; demum etiam quum iidem Bernardinus et Ferrandus ceperunt arma contra d[ominum strigoniense]m et nepotes suos et bona eorundem, ut prefertur, invaserunt hostiliter, Christoferus comes, qui paulo ante ex carce[re christi]anissimi regis Francie in Mediolano fuit elapsus, non erat in Croatia cum patre et germano suo Ferrando, s[ed vero i]n Germania apud dominum salczburgensem, vel alibi, cuius pater auxilium imploravit et ille ex Ge[rmania] scripsit ad regiam maiestatem et nonnullos alios dominos contra dominum strigoniensem et eidem domino strigoniensi et fratribus [suis] . . . davit per scripta et litteras et tandem subordinavit et conduxit certos latrunculos, qui insidientur d[ominum strigoniense]m et qualitercunque poterunt perdant et enecent.

Ulterius sciat et ubi opus fuerit dicere pote[st idem] Marsupinus, quod dum hec, ut premittitur, ita agerentur, regia maiestas mota iterum querelis domini strigoniensis, ded[it littera]s ad eosdem comites Bernardinum et Ferrandum, quas originaliter cum presentibus accipiet et pro more patri[o fecit] per homines capituli zagrabiensis pro testimonio illis presentari, sed quantum curaverunt, ex responso et res[cripto] capituli atque exemplo litterarum

eiusdem capituli plane intelligere, et ubi opus erit. ostendere atque eo[s], quos convenit, docere et informare poterit, quod illi sunt inobedientes et rebelles, prout semper fuer[un]t et contempnunt regem, eiusque mandata nihili-pendunt. Sunt autem similes querele infinite contra eo[s]dem, sed nihil penitus curant. Seviunt in omnes et impune tam nobiles quam sacerdotes et alios quoseumque capiunt et spoliant, bonaque vicinorum nobilium et aliorum violenter et impune occupa[nt], leges et iura omnia contempnunt et in summa quitquid mali possunt, impune faciunt, nec Deu[m] nec regem, nec viventem in mundo curant et eorum delicta et temeritates in ali[os t]orquent et certe ipse comes Bernardinus maxima est causa et occasio ruine et destructi[onis Cr]oatie et Sclavonie, prout hoc facile comprobabitur, si serenissimus dominus noster volet. Ipse nihilominus cla[mat] et protestatur et continue sollicitat serenissimum dominum nostrum pro subsidio. Cui licet serenitas sua iam aliquotiens d[edit su]bsidium, sed nihil unquam boni fecit nec faciet, sed tam viatores quam vicinos et alios quos-cunque [pot]est apprehendere capit, spoliat et perpetuis carceribus mancipat, prout etiam nonnullos nuncios [regio]s atque pauperes nobiles vicinos sepe captivavit et in carceribus per multa tempora tenuit. Etia[m] anconitanis illis fratribus condam Cynthii de Dionysiis similiter fecit, quorum etiam castra et oppi[da] ceterasque possessiones occupavit et personas illorum in carceribus per multa tempora tenuit, ex q[ui]bus alii ibidem mortui sunt, alii post eliberationem evestigio in domibus suis mortui, bona autem illorum usque ad diem hodiernum tenet, nec heredes illorum repetere audent.

Ex his autem comitis ipsius naturam et sevitiam quilibet cognoscere potest et ita de domino strigoniensi et fratribus suis disponere vellet, si posset, ut de aliis fecit et facit, sed quantum potest, strigoniensis se defendet et ulciscetur iniuriam sibi illatam et etiam dampna etc.

CCCXIX.

1521. máj. 29. Buda.

II. Lajos király parancsa Frangepán Ferdinándhoz, hogy a zágrábi polgároktól elvett ötvennégy ökröt adja vissza.

Kivonatos kiadása *Starine* V. köt. 185 l.

1521. — — Datum Bude, in profesto sacratissimi corporis
máj. 29. Christi anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo.

CCCXX.

1521. jun. 2. Buda.

II. Lajos király idéző parancsa a zágrábi káptalanhoz, hogy szluini Frangepán Györgyöt és Mátyást, a brinjei Frangepán János fiaival szemben Czetin, mindkét Kladusa, Hotesz és Kersztina várak tárgyában idézze törvénybe.

A zágrábi káptalannak 1521. jul. 3-án kelt idéző leveléből hátrább.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris capitulo ecclesie zagrabiensis salutem et gratiam.

Mandamus fidelitati vestre harum serie firmiter, quatinus acceptis presentibus alias litteras nostras preceptorias fidelibus nostris spectabilibus et magnificis Georgio et Mathie Zlwny de Frangapanibus sonantes, pro parte spectabilium et magnificorum Nicolai de Thersecz, necnon Cristophori et Wolffgangi de Frangapanibus, filiorum condam comitis Johannis de Berennye confectas, cum presentibus vobis exhibendas per vestrum testimonium fidedignum eisdem exhiberi et presentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterunt, bene quidem, alioquin de domibus habitationum sive solite eorum residentie ammoneat eosdem, dicatque et committat eisdem verbo nostro regio, ut ipsi vigesimo die festi beati Jacobi apostoli proxime venturi, sive tunc temporis celebrentur octave sive¹ non, ubicunque Deo duce tunc constituemur, simulcum universis iuribus eorum, litte-

¹ Sorközi betoldás.

risque et litteralibus instrumentis factum totalium castrorum Czethyn, utroque Cladusa, Hothes et Krezthynya vocatorum, eorumque pertinentiarum tangentibus, a maiestate nostra iudicium et finalem conclusionem recepturi personaliter aut per procuratorem ipsorum comparere teneantur, certificando eosdem ibidem, quod si secus facere attemptaverint, absentia eorum non obstante nos ad partis comparentis instantiam id faciemus in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et post hec huiusmodi exhibitionis et ammonitionis seriem, ut fuerit expediens, terminum ad predictum maiestati nostre fideliter rescribatis.

Datum Bude, die dominico proximo post festum sacratissimi corporis Christi anno eiusdem millesimo quingentesimo vigesimo primo. 1521.
jun. 2.

CCCXXI.

1521. jul. 3.

A zágrábi káptalan Frangepán Györgyöt és Mátyást Czetin, mindkét Kladusa, Hotesz és Kersztina várak ügyében törvénybe idézi.

Eredetije papíron, hátára nyomott pecsét maradványaival az orsz. Iltárban, *MODL. 33966.* (Neoreg. a. 1645. 20.)

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc., domino ipsorum semper gratiosissimo capitulum ecclesie zagrabiensis capellani humillimi fidelitatem perpetuam, orationesque in Domino semper devotas.

Vestra noverit serenitas, nos litteras eiusdem serenitatis vestre exhibitorias nobis preceptorie loquentes (et cum eis alias litteras eiusdem serenitatis vestre nobis pro parte spectabilis et magnifici domini Nicolai de Thersecz, necnon Christophori et Wolffgangi de Frangepanibus, similiter spectabilibus et magnificis Georgio et Mathie Zlwny de eadem Frangepanibus sonantes et directas) summa cum reverentia recepisse in hec verba: Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie — — *stb., l. II. Lajos királynak 1521. jun. 2-án kelt oklevelét elébb.* —

Nos itaque mandatis serenitatis vestre in omnibus et per omnia obtemp[er]are cupientes ut tenemur, unum ex nobis venerabilem videlicet magistrum Petrum de Rypach fratrem et concanicum nostrum ad premissam executionem fideliter peragendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum, qui tandem exinde ad nos reversus nobis jun. 28. Petri et Pauli apostolorum proxime preteriti ad castrum Czethyn vocatum personaliter accessisset inibique altero eorundem puta prefato Georgio Zlwny reperto prescriptas alias litteras serenitatis vestre exhibuisset et presentasset, ammonuissetque tam dictum Georgium personaliter quam prefatum Mathiam fratrem suum medio eiusdem, dixissetque et commisisset eisdem verbo vestre serenitatis regio, ut ipsi aug. 13. vigesimo die festi beati Jacobi apostoli proxime venturi, sive tunc temporis celebrentur octave sive non, ubicunque Deo duce tunc serenitas vestra constituetur,¹ simulcum universis iuribus eorum, litterisque et litteralibus instrumentis, factum totalium castrorum Czethyn, utroque Kladusa, Hothes et Krezthynya vocatorum, eorumque pertinentiarum tangentibus, a maiestate vestra iudicium et finalem conclusionem recepturi personaliter aut per procuratorem ipsorum comparere teneantur, certificando eosdem ibidem, quod si secus facere attemptaverint, absentia eorum non obstante maiestas vestra ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri.

1521.
jul. 3. Datum sexto die diei executionis prenotate, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo suprascripto.

CCCXXII.

1521. okt. 29. Valenciennes.

Frangepán Kristóf levele, melyben egy ismeretlentől harmincz tallért kér kölcsön.

Eredetije papíron, pecsét vagy annak nyoma nélkül az orsz. lltárban, MODL. 25639.

¹ Javitással.

Monsieur le grant tres cher et honnore.

Je vous prie que me prestez presentement trente escus et le deseruiray pardeuers vous et il vous plaisera tenir cest present chapelet jusques ace que les vous renderay, sy vous prie me veuillez succurrir en cest mon besoiing en me recommendant a votre bonne grace.

Escript a Valenciennes, le xxix. jour doctobre xve et ^{1521.}_{okt. 29.} vingt vng.

Par lentierement votre seruiteur et amy

Cristoforo Frangepano conte.¹

CCCXXIII.

1522. febr. 9. Otocsácz.

De Andreis Vincze otocsáczai püspök tiltakozik az ellen, mintha ő Frangepán Angelo fiait Kristófot és Farkast törvénytelen ágyból származotaknak mondotta és ezt Frangepán Ferdinánd tőle hallotta volna.

Eredetije délvidéki hártván, melyről a bíborvörös selyemszalagon lógó pecsét hiányzik, az orsz. lltárban, *MODL. 38571.* (Frangipani-iratok nr. 101.)

Universis et singulis precipue serenissimo principi, invictissimoque domino domino Lodovico Dei gratia Ungarie, Bohemie, Dalmatie regi etc., hac universis dominis tam spiritualibus quam temporalibus et alliis quibuscumque personis has nostras patentes visuris, lecturis et audituris, nos Vincentius de Andreis sacre theologie professor, Dei et apostolice sedis gratia episcopus ottociensis et ad presens peregrinus sancti sepulchri herosolimitani salutem in domino Jesu sempiternam.

Notum facimus, quod nos non sine magno dolore animi et amaritudine cordis nostri accepimus, quod magnificus dominus Ferdinandus de Frangepanibus obiecisset coram magestate vestra et aliis quampluribus dominis regni

¹ Sajátkezű aláírás.

maestatis vestre, magnificis dominis Christophoro et Bol-fanco fratribus, filiis condam magnifici domini Johannis Angeli de Frangepanibus, quod essent inlegitime procreati, hoc est de non vero matrimonio, et quod gravius est asse-rens, quod hec omnia idem comes Ferdinandus a nobis audivisset et per nos informatus esset.

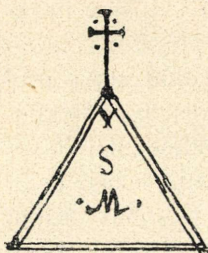
Quapropter magestati vestre ceterisque principibus ac aliis personis nos excusaremus, et adducemus testem ipsum dominum Jesum Christum ac gloriosam virginem Mariam matrem eius et sanctos angelos eius, quod nunquam comes Ferdinandus talia a nobis audivit, neque per nuncium a nobis missum, neque per aliam personam, sed hoc ipse de sua mente finxit, et hoc magestati vestre promittimus iura-mento medio et per istud gloriosum iter, quod fecimus, et per sanctissimam sepulturam Domini nostri Jesu Christi et gloriose Marie virginis, quas nunc visitavimus, quod nunquam a nobis talia audivit, neque talia nobis in mente venerunt, et si opus erit, non parcemus etati et senectuti ac debilibus pedibus, soli veniemus ante conspectum mage-statis vestre ista deffensuri et quis nos posset absolvere ab isto crimine, ut tantam infamiam talibus iuvenibus nobi-lissimis orti natalibus intulissemus, nisi illam penam, que in baratro Jude proditori deputata est.

In quorum fidem et testimonium has nostras patentes fieri fecimus, nostrique sigilli appensione muniri ac per nostrum vicarium notarium publicum infrascriptum scribi et subscribi, presentibus venerabilibus dominis Georgio Pecich, Petro Tlaricich, Georgio de Augustinis, Matheo Lucsich canonicis ecclesie nostre otociensis et aliis quam-pluribus presbyteris et clericis testibus ad hoc specialiter vocatis et rogatis hac manuque nostra propria subscriptas.

Datum Ottocie, in edibus nostris episcopalibus, die ^{1522.} nono februarii millesimo quingentesimo vigesimo secundo, febr. 9. pontificatus, etc.

Ita est Vincentius episcopus
supradictus ottociensis manu propria.¹

¹ A püspök sajátkezű aláírása.

Ego presbyter Simon Marzotich vicarius ottociensis ac publicus imperiali auctoritate notarius presens interfui ad omnia supra scripta cum prenominatis testibus, et hanc publicam fassionem ab ore supradicti reverendi domini episcopi audivimus et de mandato ipsius hunc¹ presens instrumentum has patentes litteras sua propria manu subscriptas et sigillo suo pendenti sigillatas scripsi et subscripsi, et signum meum solitum apposui.

CCCXXIV.

1522. márcz. 14. Brüsszel.

V. Károly császár bizonyáglevelé, az atyja parancsára hazatérő Frangepán Kristóf vitézségéről és hűségéről.

A zágrábi káptalannak 1525. aug. 31-én Frangepán Kristóf számára kelt s XVI. századi egyszerű másolatban fenmaradt átiratában az orsz. ltárban, *MODL. 24398.* (Acta publ. 27. 37.)

Carolus divina favente clementia electus romanorum imperator semper augustus ac Germanie, Hispaniarum, utriusque Sicilie, Hierosolyme, Hungarie, Dalmatie, Croatie etc. rex, archidux Austrie, dux Burgundie, Brabantie etc., comes Habsburgi, Flandrie, Tyrolis etc. nobili fideli nobis dilecto Cristophoro de Frangepanibus, comiti Veglie, Segnie Modrusieque, capitaneo et consiliario nostro gratiam nostram cesaream et omne bonum.

Et si illis, quorum virtutes, fidem, prudentiam et fortitudinem undique approbatas reges et principes ab experto cognoscentes se gratiosos reddere et preces eorum exaudire consueverunt, quo fit, quum tu accersitus fueris, ut patri patrieque et tuis, turcarum exercitu fere obsessis opem ferres, paternisque preceptis morem gereres, magna cum instantia a nobis benignam licentiam poposcisti, attamen nobis considerantibus, quantum pro divo cesare Maximiliano, avo nostro colendissimo preclarissime memorie contra venetos

¹ hoc helyett hibásan.

strenue dimicando serenissime domui nostre Austrie incrementi glorie et fôrtune adiecisti, quove primum consilio marenensem civitatem a venetis diu occupatam atque munitam strenue expugnaveris, tum inde Gradischi et Montisfalconis oppida, Castrumque Novum et capitaneatum Raspi aliasque urbes et oppida munitissima numero sexaginta in provincia Fori Julii, sepe fugatis et cesis hostibus dicioni nostre addideris, pro quorum acquisitione et defensione ex tuo magnas impensas fecisti et stipendium divo Maximiliano morte prevento hactenus integre non recepisti, quin immo easdem civitates et castra tuendo cum hostibus ita fortiter dimicans, ut potius mori vel ab hostibus capi, quam civitates nostras deserere et terga hostibus vertere; et quam tui nominis gloriam maculare maluisti, ut ab hostibus captus annis quinque et mensibus quatuor in teterrimo carcere detentus fuisti, a quibus licet e vestigio relaxari valuisti, si venetis spondere voluisses, te intra quinque annos contra ipsos arma non sumpturum, detineri tamen potius maluisti, quam fidem erga serenissimam domum nostram Austrie maculare, sed tandem a carcere divinitus liberatus illico tuis te litteris nobis ad eandem sinceram fidelitatem fidelissime obtulisti; repetentesque denique memoria res tantas a te optime gestas, quodque tot victorias virtute, consilio, gravitate, constantia magnitudineque animi continuaveris, ut non modo vobis comineatum et licentiam dare renuamus, sed omni exacta diligentia nedum per dominia et regna nostra, sed per orbem te talem virum perquiri facere et ad nostra modis omnibus attrahere servitia his potissime turbidis fluctuantibusque temporibus et tecum nostra impartiri deberemus, mature tamen considerantes grandia et evidèntia discrimina, in quibus patrem patriamque et tuos omnes nostri acie intellectus versari vidimus, ut non modo te ipso validissimoque exercitu, sed etiam nostra presentia ad turcarum rabiem refrenandam opus esse arbitramur.

Tuorum igitur nostris commoda preferentes gratiose concedimus, damus et elargimur tibi benignam et gratiosam licentiam eundi et revertendi ad tuum genitorem ipsiusque preceptis paternis et ordinationibus in omnibus et

per omnia parere, obedire et obtemperare libere possis, et ut legitimis documentis apud reges, principes, dominatum, barones et personas quascunque tua tuorumque ab antiquissimis temporibus et a primis tuis annis inconcussa et immaculata fides erga serenissimam domum nostram Austrie servata patefieri de se possit, ingenue et aperte in verbo et fide cesarea fatemur et testamur tua clara illustriaque erga nos nostramque serenissimam domum Austrie obsequia, officia fortuneque incrementa omni sincera fidelitate prestita fuisse, ut quod ad officium strenui prudentis et fidelissimi ductoris pertinuerit a te pretermissum est quidem nihil, ut merito confiteamur, quo maiora premia tibi daturi essemus, longe tamen minora tuis meritis dedisse videremur.

Et ut ea posteritas intellectura sit et tuo etiam exemplo discant presentes et futuri ductores omnes atque contentant, si non pari prudentia, attamen fide pari suis regibus inposterum servient, has presentes fieri iussimus, mandantes propterea universis et singulis nostris subditis, alios vero exhortantes, ad quos presentes quomodolibet pervenerint, quatenus te eundem comitem Christophorum habeant, teneant, reputent et tractent, ut probum, strenuum omnique fide approbatum et laudatum, nobisque fidelissimum et charum virum harum testimonio litterarum sigillo nostro munitarum.

Datum in oppido nostro Bruxellis, die quarto decimo mensis martii, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, regnorum nostrorum romani tertio, aliorum vero omnium septimo.

1522.
márcz. 14.

Carolus.

CCCXXV.

1522. márcz. 22. Brüsszel.

Frangepán Kristóf lemondása Merán és Gradiska várak kapitányságáról.

A bécsi közös pénzügymin. ltárban *Nideroesterr. Gedenkbücher* XIX. köt. 11^b–12^b ll.

Töredékes kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország mellékartományai okl. I. köt. 48 l.

Abred vnd vertrag zwischn ertzherzog Ferdinanden etc. vnd graf Christophen zu Frangenpan, als der wolgeborn Cristof Frangepan graf zu Vogel, Szenng vnd Modrusch die herrschafften, stet vnd fleckhen Meran vnd Gradisch ein zeitheer als hauptmann innegehabt vnd sonnderlich auf die verschreibung von kaiser Karl aussganngen der datum zu Worms am xxvii. tag des monats decembris, anno etc. im xxii. gehalten. Nachdem aber dieselben herrschafften, stet vnd fleckhen Meran vnd Gradisch durch die gemelt kayserliche maiestät vnnserm gnedigisten herren erzherzog Ferdinanden etc. jungstlich zuegestellt hat, mergedachter vnnser gnedigister herr erzherzog Ferdinand auf gedachts grauen anlanggen vnd anforderung in die hernachgeschriben artikl, verträg vnd abred gnediglich bewilligt, die auch gemelter graf also stat zu halten vnd demselben nachzukhumen zu dannckh angenommen.

Zum ersten als graf Cristoff anzaigt, das ime bey weylenndt kayser Maximilians hochloblicher gedächtnus zeitn vnd in derselben diensten ain suma gelts schuldig vnd hinderstellig sey beliben, derhalben er vergnuegung vnd bezalung begert. Darauf hat sich dy furstlich durchleuchtighait entslossen vnd sich mit ime dermassen vergleicht, diweill khain gelegenheit ist irer durchleuchtighait in den vnd dergleichen sachen zu hanndlen vnd grunt solicher schulden zuerinnern. Demnach so ir durchlaucht wider zu iren lannden khumbt, mag graf Cristof sich zu seiner durchleuchtighait verfuegen vnd dieselb derhalben ersuechen, so will sein durchlaucht ime stat vnd zeit, die in iarsfrist sein soll, benennen, da solichs mit guettem rat vnd ordnung erinnert vnd befunden werden mag. Was ime alsdann sein durchleuchtighait irs tails von recht zu thun vnd in aufrichtiger raittung erfunden wirdet, will ir durchlaucht darauf ordnung geben, damit graf Cristoff seins geburlichen tails zufriden gestellt vnd khain pilliche clag verrer haben muge.

Auf graf Cristof begeren die verschreibung, so er vber dy sloss Adlspurg vnd Neuhaus hat ime die zu bestätten, hat dy furstlich durchleuchtigkhait ime dy anntwort vnd beschaid geben, wan sein durchleuchtigkhait zu lanndt khumbt vnd der graf dyselben original brief furpringt, so will sich ir durchleuchtigkhait darinnen ersehen vnd ime gnedige anntwort darauf geben.

Dan als graf Cristoff anzaigt, wie sein vatter, er vnd seine brueder von weylennd kayser Maximilian etc. mit den venedigern in krieg khumen vnd noch darinn steen sollen, darauf begert, wan dy furstlich durchleuchtigkhait ain frid oder anstanndt mit den venedigern sliesse, ine mit seinem vatter und brueder auch darein zu begreifen vnd das sy der graffschafft Voglerswerdt halben sambt erlitten schäden habhafft vnd vergnuegt werden, darauf dy furstlich durchleuchtigkhait bewilligt. Wan sich zuetrueng, das sein durchleuchtigkhait ain entlichen frid oder anstanndt mit den venedigern sliessen wurde, alsdan die bemeltn grauen auf ire vermanen als ire diener auch darein zu nemen vnd als will an irer durchleuchtigkhait ist in den sachen zu hanndlen vnd darinnen allen muglichn vleiss furzewennenden.

Item, mer als graf Cristof anzaigt das gross verderben vnd das obligen seins vatters von dem turkhen vnd begert dem zu helfen, hat sich dy furstlich durchleuchtigkhait entslossen, gemelten sein vatter zu thun nach irer gelegenheit vnd vermögen vnd will mit den ständen des heiligen reichs hanndlen, das sy dem als gemaynen der cristenhait schaden verhelfen furzukhumen vnd hilf zu beweisen.

Dan von wegen der obbemelten haubtmanschafft Gradisch vnd Meran hat graf Cristof zuegesagt der furstlichen durchleuchtigkhait, oder wem das sein durchleuchtigkhait beuilcht, dieselben flegkhen vnd haubtmanschafften mit aller irer zuegehörung in einem monat oder sechs wochen vngeuärlich nach dato diser abred gewisslichen abzutretten vnd zu vberantworten, so soll dy furstlich durchleuchtigkhait das dienstvolckh, so syder der zeit, als graf Cristof solich

fleckhen eingenomen, daselbst gedient, ires ausstenden solds, so in derselbn zeit verfallen ist, vergnuegen vnd ob in solicher vergnuegung die summa sich höher vnd mer lauffen wurd, dan dy furstlich durchleuchtigkhait schuldig wär zu bezallen, das soll irer durchleuchtigkhait gegen graf Cristoffen vorbehalten sein. Begäb sich aber, das in solicher summa der vergnuegungen mynder, dan dem grafen vervolgen soll, alles innhalt der vorgemelten verschreibung durch die furstlich durchleuchtigkhait on verzug graf Cristophen zuuernuegen verordnen.

Vnd als graf Cristoff weiter anzaigt, man sey denen knechten, ee er dy ortfleckhen eingenomen, ainen monat sold schuldig gewest vnd darauf solich ausstanndt bezallung begert, demnach soll dieselb schuld sambt anndern angezaigten ausstenden, wie sich die befinden entricht werden.

Dan als graf Cristoff dy furstlich durchleuchtigkhait vnnnderthäniglich ersuecht hat, ime zu dem stalmaister-ambt an irer durchleuchtigkhait hof khumen zu lassen in ansehung seiner redlichen getrewen vnd lannggetanen dienst, hat ir durchleuchtigkhait den graf Christophen solichs gnediglich bewilligt in solicher beschaidenhait, das bemelter graf Cristoff von dato diser abred in zwayen oder dreyen monatn, souerr in Gots gwalt nit verhindert, bey irer durchleuchtigkhait erscheinen vnd sich mitler zeit bedenncken, was ime sein durchleuchtigkhait darzu ain jar gebn vnd sich dy furstlich durchleuchtigkhait mit ime des vergleichen mag, so soll gemelter graf solich ambt habn und sein durchleuchtigkhait will auch mitlerzeit dasselb nyemand anndern verleichen, noch geben. Wo aber sich die furstlich durchleuchtigkhait mit dem grauen der vnnnderhaltung nit vergleichen khunde, oder der graf dasselb ambt nit annemen wolt, so soll der graf vnuerpunden darzue sein dasselb anzunemen.

Auf solichs alles hat dy furstlich durchleuchtigkhait graf Cristoff auf sein vleissig ersuechen par geben funfhundert guldin reinisch in abslag seiner vermainten schulden, so ime sein furstlich durchleuchtigkhait alters schuldig sein möchte.

Vnd nachdem bemelter graf kayserlich maiestät mit solicher herrschafften bemelter flegkhen mit irer zuegehörung, mit glübd, phlicht vnd verschreibungen verpunden ist gewest, vnd aber ir kayserlich maiestät dieselben flegckhen irer furstlichen durchleuchtigkhait als iren brueder zuegestelt, darauf dan ir kayserlich maiestät den gedachten grauen derselben phlicht vnd verschreibung ledig gezellt vnd vber sein gegeben reuers, nachdem das nit beyhendig ist gewest, ainen todtbrief gefertigt, der gegen abtretung obberurter herrschafften vnd flegkhn ime vberantwort, oder sopald das reuers gefunden, gegen zuestellung solches todtbriefs wider geraicht werden solle.

Die gemelt kayserlich maiestät hat auch benanten grafen an obbestimbtten erzherzog Ferdinandus gewisen, dan er dan in allermassen die phlicht, wie er gegen kayserlich maiestät verpunden gewest ist, vnd das er auch in allen vnd yeglichen articln vnd begreiffungen bey diser abred beleiben, demselben geleben, nachzukhomen vnd volziehung thun wöll on widerred. Darauf hat erzherzog Ferdinand graf Cristoffen auch gnediglichen zuegesagt vnd thut das hiemit, was sein durchleuchtigkhait dise abred pindt, demselben gnediglich vnd furstlich nachzu khomen.

Des zu vrkhundt sein diser abred zwo in gleicher laut aufgericht vnd erzherzog Ferdinandus mit seiner handt verzaichent, dessgleichen mit graf Cristoff hanndt vnnndterschriben vnd aignen insigl becrefftigt.

Beschehen zu Brussl in Brabandt, am xxii. tag martii anno etc. im xxii.

1522.
márcz. 22.

Ferdinand. Christophorus Frangepanibus comes
manu propria me subscripsi.

CCCXXVI.

1522. ápr. 4.

I. Ferdinánd utasítáa görcei Pabst Lénárt részére, a Frangepán Kristóf által Gradiskával együtt neki átadott Meran helység igazgatása tárgyában.

A bécsi közös pénzügym. ltárban *Nideroesterr. Gedenkbücher* XX. köt. 78 l.

Beuelh an Leonharten Babst von Görz, den ortflegkhen Merana zuverwalten.

Getrewer lieber.

Nachdem vnns graf Cristoff von Franngapan yezo dy ortflegkhen Gradisch vnd Merana abtreten wirdet, vnd dy notturfft erfordert dieselben vnnsrer flegkhen widerumben mit einem verweser zuuersehen, haben wir vnnsern lieben getrewen Veyten vom Thurn, vnnsrem rat vnd phleger zu Oberstain, zu vnnsrem verweser derselben vnnsrer baiden flegkhen fürgenomen vnd dich ime zugeordent, also das du die haubtmanschaft zu Merana verwallten vnd auf ime als deinem fürgesezten obern dein aufsehen haben vnd gewertig sein sollest, alles bis auf vnnsrer weyter beuelh vnd fursehung. Wie dann vnnsrem rät vnnd comissarien das vnd anders innhalt irer innstruction von vnnsern wegen mit dir hanndlen werden, vnnd empfelhen dir darauf mit ernst, daz du den gedachten vnnsern flegkhen Merana also mit getrewen vleiss innhabest vnd verwalltest, auch auf berurtem Veyten vom Thurn als deinen fürgesezten obern dein aufsehen haben vnd gewertig seyest vnd innalbeg dich dermassen redlich vnd aufrichtig darinnen halltest, damit derselb vnnsrer flegkhen vor vberfal, nachtail vnd schaden verhüet werde, als wir dann vnnsrer gnedigs vertragen in dich sezen vnnd in gnaden gegen dir erkennen wollen. Daran tuestu vnnsrer ernstliche maynung.

1522.
ápr. 4. Geben am vierden tag aprillis, anno etc. im zway-
unndzwainzigisten.

CCCXXVII.

1522. jun. 12. Topuszko.

András topuszkói apát értesíti Erdődi Simon zágrábi püspököt, hogy a szluini Frangepánok Vojkfi Mihály várát Klokocsot elfoglalták s ezért a bán Czetin várát meg akarja szállani.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 151 l.

1522.
jun. 12. — — Datum in Thopoczka, XII. junii anno Domini
MDXXII. — —

CCCXXVIII.

1522. jun. 13. Czetin.

Frangepán György és Mátyás panaszkodó levele Erdődi Simon zágrábi püspökhöz, hogy Karlovics János bán a romlásukra tör, a miért Vojkfi Mihály várát elfoglalták.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 153 l.

— — Ex castro Czethyn, in festo beati Anthonii ^{1522.}
paduensis anno 1522¹. — — _{jun. 13.}

CCCXXIX.

1522. jul. 16. Czetin.

Frangepán György levele Auersperg János krajnai főkapitányhoz, a töröknek Bihács és Kruppa várak megszállására való készülődéséről.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 187 l.

— — Ex castro Czetin, feria quarta proxima post ^{1522.}
festum divisionis apostolorum, anno Domini 1522. — — _{jul. 16.}

CCCXXX.

1522. aug. 22.

I. Ferdinánd parancsa az alsóausztriai kamarához, hogy Frangepán Kristófnak az udvar érdekében tett utazásai költségeinek fedezésére fizessen száz forintot.

A bécsi közös pénzügym. lltárban *Niederöesterr. Gedenkbücher* XX. köt. 205 l.

Beuelh an die rait räte der niderösterreichischen raitchamer, graff Cristoffen dem jungern vom Frangepan hundert gulden rheinisch zerung zubezallen.

Edeln vnd lieben getrewen.

Wir haben dem edeln vnnserm lieben getrewen Cristoffen dem jungern, grafen zu Frangepan vnd Modrusch,

¹ 1522. jun. 15. Czetin. Frangepán György hasonló levele Dietrichstein Zsigmondhoz. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 154 l.

fur sein zerung vnd aussgab, die er an der raiss vnnsern hof ain zeit nachfolgend gethan, hundert gulden rheinisch aus vnnserer raitcamer zugeben verordnet.

Demnach emphelhen wir euch mit ernst vnd wellen, das ir gedachtem grafen die hundert gulden rheinisch von vnnsern wegen raichet vnd zuestellet. Die sollen euch auf ditz vnnser geschefft gegen seiner quittung fur guet aussgab gelegt vnd passirt werden. Vnd ir duet daran vnnser ernstliche maynung.

1522.
aug. 22.

Geben am 22. tag augusti, anno etc. im 22.

CCCXXXI.

1522. szept. 4.

I. Ferdinánd parancsa Zehenperg Marquard gráci hadiszertárnokhoz, a Frangepán Kristófnak adandó két teher puskapor és húsz mordály tárgyában.

A bécsi közös pénzügym. Iltárban, *Niederöesterr. Gedenkbücher* XX. köt. 208 l.

Beuelh an zeugwart zu Graz, Marquardten Zehenperger, graf Cristoffen puchssenpulver zu geben.

Getrewer.

Wir haben dem edlen vnnsern besonndern lieben Cristoffen grafen zu Franngedan vnd Modrusch aus gnaden zwen sãm pulfers vnnnd zwainzig hackhenpuchsen zugeben bewilligt.

Vnnnd emphelhen dir, das du dem bemellten graf Cristoffen solh zwen sãm pulfers vnnnd hackhenpuchsen auf sein ersuechen zusteltest vnnnd gebest, vnnnd darumben sein quittung nembest. Die sollen dir auf disen vnnsern beuelh vnnnd sein quittung an dem innvenntary vnnners zeughauss deiner verwaltung abgezogen werden, vnd das im lassest. Daran thuestu vnnser mainung.

1522.
szept. 4.

Geben am vierten tag septembris, anno etc. im 22

CCCXXXII.

1522. nov. 18. Nürnberg.

Frangepán Bernát és fia Kristóf követsége a német birodalmi rendekhez,
a Horvátországnak adandó segítség tárgyában.

Kivonatos kiadása a *Deutsche Reichstagsakten. Jüng. reihe* III.
köt. 363 l.

Regestája *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl.
I. köt. 206 l.

[1522. nov. 18. Nürnberg.¹]

1522.
nov. 18.

CCCXXXIII.

1523. jan. 15. Nürnberg.

Ferdinánd főherczeg távozási engedélye Frangepán Kristóf számára.

Eredetije vízfoltos és jobbára elrothadt papíron, hátán papírral fedett pecséttel és XVI. századi egyszerű másolata az orsz. lltárban, *MODL. 38905.* (Neoreg. a. 1648. 47.) Megvan még a budai káptalannak 1525. aug. 30-án kelt, ugyancsak XVI. századi egyszerű másolatban meglévő oklevelében is *MODL. 24398.* (Acta publ. 27. 37.) Ezenkívül Bécsben a közös pénzügymin. lltárban, *Nideroesterr. Gedenkbücher* XIX. köt. 101 l.

Kivonatos kiadása *Starine* V. köt. 209 l.

Ferdinandus Dei gratia princeps et infans Hispaniarum, archidux Austrie, dux Burgundie etc., imperialis [locumtenens generalis etc., nobili fideli] nobis dilecto Christophero de

¹ [1522. decz. 10 körül, Nürnberg.] Frangepán Bernát a német birodalmi gyűlésen a Horvátországnak ígért segély megérkezéseig a várak felszerelésére fegyvert és puskaport sürget. — *Deutsche Reichstagsakten* III. köt. 364 l. *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 206 l.

— 1522. decz. 14. Nürnberg. A német birodalmi rendek levele a horvátokhoz, hogy az adandó segélyre vonatkozó határozatukat Frangepán Kristóf útján fogják velük közölni. — *Deutsche Reichstagsakten* III. köt. 365 l. *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 208 l.

— 1523. febr. 9. Nürnberg. A német birodalmi rendek Frangepán Kristóftól küldött levele a horvátokhoz, a nyáron küldendő négyezer gyalog és hadiszerek tárgyában. — *Deutsche Reichstagsakten* III. köt. 366 l.

Frangepanibus, comiti Segnie, Veglie et Modrusie gratiam nostram et [omne bonum.

Cum principes deceat se] ad quorumcunque fidelium suorum honesta vota et desideria applicare et eius animum intendere, ac com[modis et convenientibus eorum voluntatibus] consensum suum non denegare, propterea cum tu comes Christophore aliquamdiu nobis [operam et obsequia tua fideliter navaveris et prestiteris,] et ea nobis accepta et grata fuerunt, et tibi visum fuerit in eis diutius non persistere neque rationabilia tibi per nos [proposita et oblata su]scipere et acceptare, verum a nobis veniam et licentiam te ab obsequiis nostris absentandi et removendi, ac ad domum tuam et patrios lares revertendi poscere, nos vero, ne precibus tuis clementia et benignitate nostra deesse videamur, tibi gratiosam et favorabilem licentiam et veniam damus, concedimus et impartimur tenore presentium te absentandi et abeundi [a servitiis et obsequiis nostris] hactenus per te sincera integritate nobis prestitis et ad domum tuam paternam redeundi.

Quod persistas [ac perseveres in tuo] erga nos et domum] nostram Austrie fidelitatis homagio et iuramento super castris, oppidis et villis, que a nobis et nomine [nostro et ipsius domus nostre in] prefecturam obtines, tenes et eis prees, ut tibi tueque integritati, fidei et sinceritati plane confidimus, [harum testimonio litterarum sigilli nostri] a tergo impressi munimine roboratarum.

^{1523.}
jan. 15. Datum Noremberge, die quintadecima mensis ianuarii [anno Domini M]DXXIII.

Ferdinand m. pr. Ad mandatum serenissimi domini principis archiducis proprium

(Salamanca.

Registrata, Waldenburg.)¹

¹ A Gedenckb ucból, illetóleg a legelő említett XVI. századi másolatból pótolva.

CCCXXXIV.

1523. márcz. 16. Augsburg.

Ferdinánd utasítása a krajnai helytartóhoz, a Frangepán Kristóf gradiskai és merani kapitányi fizetése iránt való számvetés tárgyában.

A bécsi közös pénzügymin. ltárban, *Nideroesterr. Gedenkbücher* XIX. köt. 122b 1.

Beuelh mit graf Cristophn von Frangepan zu raitten vnd bezalung zu tun.

Ferdinand etc.

Getrewen lieben.

Wir haben euch verschiner zeit geschriben vnd beuolhen, das ir mit dem edlen vnnserm lieben getrewen Christoffen von Frangepan, grauen zu Modrusch etc., seiner anforderung halben, so er von wegen der fleckhen Gradisch vnd Meran, die ain zeit durch ine als haubtman verwalten sein worden, raittung aufnemen vnd was wir ime in hoher raittung schuldig bleiben möchten, onuerziehen bezalung tun sollet. Nun bericht er vnns, wie solcher beuelch euch nit zuekhumen sey.

Demnach so emphelhen wir euch nochmals mit ernst, das ir mit gemeltem grauen obberurter massen furderlich raittet vnd was sich in solcher raittung schulden befindnen, ime vonstundan du vnnser vizthumb von vnnsern wegen vergniegest vnd bezalest, vnd mit der hanndlung lannger nit verziehest. Daran tut ir vnnser ernstliche maynung.

Geben zu Augspurg, am 16. tag martii anno etc. 23. ^{1523.}_{márcz. 16.}

Ferdinand.

Salamanca.

An¹ dy reformierer in Crain.

CCCXXXV.

1523. szept. 2. Zeng.

Orlovcsics Gergely zengi kapitány utasítása a zengi káptalanhoz, Frangepán Kristóf és Farkas királyi parancsra leendő kihallgatása tárgyában.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 212 1.

— — Pisan (v) Seni, dan drugi meseca setembra 1523. ^{1523.}_{szept. 2.}

¹ Külczim gyanánt reájegyezve.

CCCXXXVI.

1524. jan. 20. Ozalj.

Frangepán Ferdinánd nem érti meg a Braunbart Erasmus krajnai helytartó német levelét, németje sincs, a ki megmagyarázná neki. Ezért visszaküldi s kéri, írjon latinúl ezután. Panaszkodik, hogy jobbágyai sem segítik a török ellen.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 273 l.

1524. — — Datum ex arce nostra Ozel, in die Fabiani et
jan. 20. Sebastiani, anno 1524. — —

CCCXXXVII.

1524. márcz. 12.

Ferdinánd főherczeg utasítása Braunbart Erasmus krajnai helytartóhoz, a Frangepán Kristófnak és Farkasnak adandó tíz szakálás puska és két mázsa puskapor tárgyában.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 284 l.

1524. — — Geben am xii. tag martii anno etc. im xxiiii. — —
márcz. 12.

CCCXXXVIII.

1524. jul. 23. Weinitz.

Frangepán Kristóf Grahova várának a töröktől való elfoglalására nézve tanácsot ad az osztrák sereg helyettes fővezérének, Ricsán Bernátnak.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 390 l.

1524. — — an heut dato den xxiii. tag julii, hie zu
jul. 23. Weynitz. — —

CCCXXXIX.

1524. jul. 23. Ogulin.

Frangepán Bernát levele Ricsán Bernáthoz a boszniai törökök hadbászállásáról.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 393 l.

— — Datum Ogolin, am xxiii. tag julii anno etc. 24. $\frac{1524.}{jul. 23.}$
jar. — —

CCCXL.

1524. jul. 26. Tersácz.

Frangepán Kristóf és Farkas levele Ricsán Bernáthoz, melyben Bozsiljevo várának szándékolt elfoglalása ellen tiltakoznak.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 394 l.

— — Datum ex castro nostro Tersacz, in festo $\frac{1524.}{jul. 26.}$
beate Anne, anno Domini 1524. — —

CCCXLI.

1524. jul. 31. Zágráb.

Erdődi Péter a draganicsi ispán fogságra vetése s a töröktől zsákmányolt lovainak elvétele miatt Frangepán Ferdinánd ellen panaszkodik.

A Batthyányi-család körmendi ltárában.

1524. die dominico in profesto ad vinculas beati $\frac{1524.}{jul. 31.}$
Petri apostoli Zagrabie in congregatione nobilium
comitatus zagrabienensis querela pro parte magnifici
domini Petri Erdewd porrecta, pro qua regie maie-
stati verbo supplicetur.

Item, quod dum in festo beati Johannis baptiste $\frac{1524.}{jun. 24.}$
proxime preterito thurci pertinentias castrorum Jaztrebarzka,
Lypowcz et Okych depopulassent, quidam Thomas Ben-
czeczzych supanus magnifici domini Petri Erdewdi in pos-

sessione sua Draganych vocata commorans, fortuna sibi favente tres equos thurcales ab eisdem thurcis recepisset et lucratus fuisset, spectabilis et magnificus Ferdinandus comes etc. nescitur qua ratione, eundem Thomam supanum apprehendere fecit nullis suis demeritis exigentibus, quem ad castrum suum Ozel abduxisset, ibidemque strictissimis carceribus mancipatum teneret etiam de presenti, et item ab eodem Thoma prescriptos tres equos per ipsum lucratos recepisset et quo sibi placuisset fecisset. Supplicetur regie maiestati, ut dictum Thomam Benczeczich et equos suos prenotatos per eundem Ferdinandum comitem extradari et reddi iubeat.

Item, quod quia turci pertinentias predictorum castrorum Jaztrebarzka et Lypowcz ac Okych penitus depopularunt et pauci dumtaxat coloni sub eisdem remanserunt, supplicetur sue maiestati, ut sua maiestas illis paucis colonis, qui restant, de taxa sue maiestatis et aliis proventibus ex sua gratia aliquam libertatem dare dignetur, nam alioquin et illi recedere cogentur. Ubi autem sua maiestas non crederet id ita esse, deputet sua maiestas aliquos fideles suos, qui revidere debeant et sic actum reperient.

CCCXLII.

1524. okt. 4. Ferrara.

A ferrarai herceg levele Frangepán Ferdinándhoz.

Fogalmazvány a modenai állami levéltárban.

Illustrissime domine comes, affinis et tamquam frater carissime.

Per le mani di questo servitor di vostra signoria, che torna allei, ho ricevuto li dui astori che essa mi ha mandato a donare, li quali mi son stati carissimi et cordialmente ne ringratio essa signoria vostra et me ne servirò a piacere con recordatione di lei.

Ho ancho havuto il rame, che vostra signoria mi ha mandato et essendosi fatto il conto, si trova che la summa

che essa signoria vostra resteria a darmi, sono libre duo milla de le nostre, cioè libre piccole. El questo più p̄sto vostra signoria me lo manderà, mi fia più charo, perchè lo farò subito metter in opera. Mi dispiace grandemente, che la signoria vostra si trova indisposta di sua persona e perchè ancho a Ferrara havemo boni medici et valenti, se piacesse a vostra signoria venir qua a farsi curare, io la invito et le ricordo, che essa venendo potrà dire di venire in casa sua, ove da me et da tutti li miei sarà ben vista et amorevolmente trattata. Nè con questa mi occorre altro de sciverle, se non allei me offero et racomando.

Ferrarie, III. octobris 1524.

1524.
okt. 4.

Illustrissimo¹ domino comiti Ferdinando Frangipani,
affini tamquam fratri carissimo.

CCCXLIII.

1524. decz. 9. Innsbruck.

Ferdinánd főherczeg utasítása Khiembseer György alsóausztriai helytartóhoz, a Frangepán Kristófnak, Farkasnak, Györgynek, Mátyásnak és Blagay Istvánnak utalványozott ezerkétszáz forint kifizetése tárgyában.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 447 l.

— — Datum Innsprugg, am VIII. tag decembris, 1524.
anno etc. XXIII. — — decz. 9.

CCCXLIV.

1525. febr. 20. Modrus.

Frangepán Bernát levele VII. Kelemen pápához, az elnyeléssel fenyegető török veszedelemről, szomszédjainak a törökkel kötött egyezségéről s kétezernél több jobbágyának török fogságba hurczoltatásáról.

Kiadása *Theiner*, Vetera mon. Hung. II. köt. 648 l.

— — Datum Modrusii, xx. februarii 1525. — — 1525.
febr. 20.

¹ Külczim.

CCCXLV.

1525. febr. 28.

A zágrábi káptalan előtt özvegy Frangepán Mihályné kötelezi magát, hogy a Kanizsai Lászlótól életfogytáig haszonélvezetre neki adományozott Lippie falut halála után visszaadja.

Eredetije hártján, melyről a rózsaszínű és zöld sodrott selyemzsinórról lógó pecsét leszakadt, az orsz. ltárban, *MODL. 24097.* (Neoreg. a. 95. 7.)

Nos capitulum ecclesie zagrabiensis, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod cum nos ad instantiam et legitimam petitionem generose domine Barbare, relicte spectabilis et magnifici condam Michaelis Zlwny comitis de Frangepanibus, que propter fragilitatem feminei sexus et imbecillitatem sui corporis, viarumque discrimina ad nos personaliter venire non potuit, duos ex nobis venerabiles videlicet dominos Petrum lectorem et Johannem Swpanych fratres et canonicos nostros ad infrascriptam fassionem audiendam nostro pro testimonio fidedignos duxissemus destinandos, tandem iidem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt in hunc modum, quod cum ipsi feria quinta, in ebr. 23. vigilia sancti Mathie apostoli proxime preteriti ad civitatem hrazthowycensem et per consequens ecclesiam parochialem in eadem fundatam accessissent, tunc prefata domina Barbara relicta coram ipsis dominis et fratribus nostris personaliter constituta sponte et libere oraculo vive vocis sue confessa est et retulit in hunc modum, qualiter magnificus dominus Ladislaus de Kanysa certis rationabilibus de causis animum suum ad id moventibus, maturaque et diligenti intra se deliberatione prehabita totalem et integram possessionem suam Lyppye vocatam, in provincia Zthenychnyak et comitatu zagrabiensi existentem habitam eidem domine Barbare dedisset, tali conditione interveniente, ut et quatinus dicta domina Barbara vita sibi comite omnes utilitates, proventus, obventiones et emolumenta, ex eadem possessione provenientes et provenire debentes pro seipsa exigere et recipere, exigique et recipifacere posset ac eisdem uti et

frui, necessitatibusque suis subvenire valeret, post mortem vero dicte domine Barbare universa proprietas et dominium dicte possessionis Lyppye in et ad prefatum dominum Ladislaum Kanysay ac heredes et posteritates suas universas iure perpetuo et irrevocabiliter possidendum condescendat et devolvatur, prout eadem domina Barbara extunc prout exnunc remittit et resignat eo facto.

In cuius rei memoriam et testimonium, firmitatemque perpetuam presentibus sigillum nostrum autenticum duximus appendendum.

Datum feria tertia carnisprivii, anno Domini millesimo 1525.
quingentesimo vigesimo quinto. febr. 28.

CCCXLVI.

1525. máj. 2. Buda.

II. Lajos parancsa Batthyányi Ferencz dalmát-, horvát-, tótországi bánhoz, a Jajczának élelmiszerekkel való ellátásával megbizott Frangepán Kristófnak szekerczékkal és ásókkal való fölszerelése tárgyában.

Kiadása *Starine* V. köt. 237 l.

— — Datum Bude, feria tertia post Philippi et Jacobi apostolorum, anno Domini millesimo quingentesimo 1525.
vigesimo quinto. — — máj. 2.

CCCXLVII.

1525. jun. 24. Izdencz.

Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antalhoz, a magyarországi elégedetlenségről; a Hatvanba hirdetett országgyűlésről; a boszniai és hercegovinai pasák által sikertelenül ostromolt s tizennyolcz hónap óta élelmiszerekben szűkölködő Jajcza várának élelmiszerekkel való ellátásáról.

Kiadása *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 333 l. *Marino Samuto*, Diarii XXXIX. köt. 192 hasáb.

— — Datae in Sdenz, die 24. iunii, anno Domini 1525.
1525. — — jun. 24.

CCCXLVIII.

1525. jul. 30.

II. Lajos parancsa Abaújvármegyéhez, hogy a Frangepán Kristóf érdemeiért testvérének, özvegy Perényi Istvánnénak és fiainak ítelt Sziget falu felét Szajczlik Jánostól visszafoglalván, bocsássa a nevezettek kezére.

Eredetije papíron, alján a királyi nagy pecsét nyomaival, a báró Perényi család ltárában a magyar nemzeti muzeumban.

Regestája *Történelmi Tár* 1903 évf. 129 1.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc., fidelibus nostris comitî vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus abbawywariensis salutem et gratiam.

Intelleximus, qualiter egregius Johannes Sayczlyk civis cassoviensis, qui a nobis bona nobilis quondam Stanislai Kozka, que ad nos et collationem nostram regiam per mortem eiusdem erant devoluta, superioribus diebus impetraverat, medietatem quoque possessionis Zygeth, que alias per magnificum quondam Stephanum de Peren ipsi Stanislao Kozka in certa summa pecunie impignorata fuisse dicitur, occupasset.

Cum autem dicta medietas prefate possessionis iure hereditario ad Franciscum et Michaellem filios dicti quondam Stephani de Peren sit devoluta, considerantes servitia eiusdem Stephani de Peren, que dum vixit paterne maiestati ac nobis constantissime exhibuit, inducti preterea supplicatione consiliariorum nostrorum et imprimis fidelis nostri spectabilis et magnifici Christophori comitis de Frangepanibus fratris videlicet generose domine Isothe relicte eiusdem Stephani de Peren, qui quidem comes Christophorus hac presertim expeditione, qua Jayczam fame et obsidione circumventam et oppressam liberavit ac pene ex hostium manibus eripuit, magnum et memorabile servitium nobis ac toti regno nostro exhibuit, ...¹ possessionis Zygeth prefatis relicte et filiis videlicet [Francisco et Michaeli] de Peren ipsiusque heredibus . . . .² legitimis statuimus restituendam.

Quam ob rem fidelitati vestre harum serie firmiter [pre-
cipiendo mandamus, quaten]us acceptis presentibus, non

1—² Az oklevél alsó bal sarkán 35 mm. szöveg kiszakadva.

obstante nostra donatione, que ad ea dumtaxat, que nostri . . . . .¹ extendit, prescriptam medietatem dicte possessionis Zygeth de manibus prefati [Johannis Saycz]lyk occupare, occupatamque cum omnibus pertinentiis eiusdem prefatis domine relicte [et filiis suis] restituere et eosdem in illa conservare et protegere contra quoslibet . . . . .² impetitores debeat. Nam si qui allegarent summam pignoris, quo dicta medietas [possessionis Zygeth] obligata fuit, antea sibi persolvi debere, poterunt iura sua etiam extra dominium . . . . .³ [Ali]as igitur in premissis facere non presumatis. Presentibus perlectis exhibenti restituitis.

[Datum] . . . . .⁴ die dominico proximo post festum beati Anne matris Marie, anno Domini [millesimo] quin-^{1525.}
gentesimo vigesimo quinto. jul. 30.

[Ludovicus] rex m. p.

CCCXLIX.

1525. aug. 9. Buda.

Frangepán Kristóf a török hadjáratban zsákmányolt lovat küld VII.
Kelemen pápának.

Kiadása *Theiner*, Vetera mon. Hung. II. köt. 652 1.

— — Ex Buda, die ix. augusti 1525. — — ^{1525.}
aug. 9.

CCCL.

1525. szept. 11. Buda.

Eck Bálint bártfai jegyző levele a város tanácsához, egyéb politikai és udvari hírek között a Szathmári György esztergomi érsek és Frangepán Kristóf összekocczzanásáról.

Eredetije egész ív papíron, zárópecsét nyomaival Bártfa város ltárában, nr. 5434.

— — Item den dritten tag, vor dem ich gekhen Ofen bin komen, hatt der graff Christoff von Frangapanibus den erczbischoff im rath an den grind geschlagen, von wegen,

¹⁻⁴ Az oklevél alsó bal sarkán 35 mm. szöveg kiszakadva.

das er in lügin hatt gestrafft, vnnd bald darnach auf der gassen¹ uber in gezückt vnnd szo er durch den Dragfy Janusch vnnd Doczy Janusch nit wer aufgehalten, hett in auf der stell erstochen etc., der halben graf Christoff im schloss noch heut wirt vorhalden vnnd ist zu besorgen, werd nix guts darausz, wann dy huszaren all an graf Christoff hangen etc. — —

^{1525.}
szept.11. Geben zw Ofen, am montag negst nach vnnszer lieben frawen geburth, im jar 1525. — —

CCCLI.

1525. szept. 14. Buda.

Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antal velencei patricziushoz, hogy Jajczának másfél évig tartó védelméért kért megjutalmaztatása felett a király tanácsában Szatmári György esztergomi érsekkel összeszólalkozván, ezt arczúl ütötte.

Kiadása *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 345 l. *Marino Sanuto*, Diarii XL. köt. 59 hasáb.

^{1525.}
szept.14. — — Scritta a Buda in castello, a di 14. settembre, del 1525. — —

CCCLII.

1525. decz. 20. Modrus.

Frangepán Bernát a Stefkovics Veronika eljegyzésekor atyjának Györgynek ideiglenesen átadott Dubovác vára helyett, nevezett Veronikának hozományul Vinnicza falut adományozza.

Eredetije délvidéki hártján, függő pecsét nyomaival az orsz. lltárban, *MODL. 34349.* (Neoreg. a. 1650. 11.)

Kiadása *Kukuljevič*, *Acta croatica* 214 l.

^{1525.}
decz.20. — — Dan v Modrušah, v našem stolnom mesti v letih gnih 1525., meseca dekembra dn 20.

¹ auf *keresztülhúzza*.

CCCLIII.

1526. máj. 25. Bécs.

Az alsóausztriai kamara utasítása Leisser Ulrik főhadiszermester számára, a Frangepán Kristófnak Ferdinándtól bírt várai fölszerelésére adandó hadiszerek tárgyában.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 540 l.

— — Datum Wien, den xxv. tag maji anno etc. im ^{1526.}
XXVI.¹ — — máj. 25.

CCCLIV.

1526. jul. 16. Czetin.

Karlovics János, Frangepán Farkas, György és Blagay István megbízó levele Ferdinándhoz küldött követük, Tumpics Bernát részére.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke zur geschichte Croatiens und Slawoniens in, den jaren 1526. u. 1527., 3 l. (Habsburg. Archiv II.)

Regestája *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 543 l.

— — Datum in arce Cethynii, decima sexta iulii ^{1526.}
1.5.2.6.² — — jul. 16.

CCCLV.

1526. aug. 1. Speyer.

Frangepán Kristóf évi ezer rajnai forintért s a már Miksa császártól neki inscribált adelsbergi uradalomért, és a Karston Reiffenberg közelében levő szentjakabi uradalom tizedjövédelméért a Ferdinánd szolgálatára kötelezi magát.

Kiadása *Starine* V. köt. 266 l.

— — Beschehen zu Speyer, am ersten tag des ^{1526.}
monadts augusti, nach Christi gepurdt funffzehenhundert- aug. 1.
vnd im sechszwenzigsten jare — —

¹ 1526. aug. 27. Bécs. Ugyanannak utasítása ugyanahhoz, a Frangepán Kristófnak adandó hat mázsa puska, három mázsa ólom és hús szakálaspuska tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 563 l.

² 1526. aug. A megnevezetteknek Tumpics Bernát által Ferdinándhoz benyújtott folyamodványa az adandó segítség tárgyában. — *Chmel* i. m. 12 l. *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 558 l.

CCCLVI.

1526. szept. 3. Zágráb.

Frangepán Kristóf levele a tótországiakhoz a mohácsi csata elvesztéséről, a király Buda felé meneküléséről s neki magának Torquatus Jánossal való hadba szállásáról.

Kiadása *Starine* V. köt. 274 l. *Thalcsics*, Monum. civitatis Zagrabiæ III. köt. 251 l.

— — Datum Zagrabiæ, feria secunda proxima post
^{1526.} festum sancti Egidii abbatis, anno Domini millesimo quin-
_{szept. 3.} gesimo vigesimo sexto. — —

CCCLVII.

1526. szept. 5. Zágráb.

Frangepán Kristóf levele Jozefics Ferencz zengi püspökhöz, a vezérek torzsalkodása miatt elvesztett mohácsi csatáról, az elbizakodott magyarok méltó meglakolásáról és Tótország védelméről.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 215 l. *Thalcsics*, Monum. civitatis Zagrabiæ III. köt. 252 l.

^{1526.} — — Pisan v Zagrebu, sektebra 5., 1526. — —
_{szept. 5.}

CCCLVIII.

1526. szept. 6. Bécs.

Az alsóausztriai kamara utasítása Möringer Farkashoz, a török elleni kémszolgálatot magára vállalt Frangepán Farkas fizetésének pontos kiszolgáltatása tárgyában.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl. I. köt. 564 l.

^{1526.} — — Datum Wien, den vi. tag septembris anno etc.
_{szept. 6.} im XXVI.¹

¹ 1526. okt. 6. Bécs. Ferdinánd utasítása Braunbart Erasmus krajnai helytartóhoz, a Frangepán Farkas kémszolgálati fizetése hátralékának kiegyenlítése tárgyában. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 570 l.

CCCLIX.

1526. szept. 8. Innsbruck.

Ferdinánd utasítása bécsi helytartója számára, a megvalósítandó magyar-
cseh örökösödésnek Frangepán Kristóf és Jurisics Miklós által megnye-
rendő horvát vidék dolgában.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke 16 l. (Habsburg. Archiv II.)

Regestája *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl.

I. köt. 564 l.

— — Datum Insprugg, am achtenden tag des monats ^{1526.}
septembris, in der zehenden stund nach mittag a. D. 26.¹ — — ^{szept. 8.}

CCCLX.

1526. szept. 29. Kaproncza.

Frangepán Kristóf levele Dandolo János Antalhoz, a mohácsi csatáról;
Lajos király elestéről; Tótország s a Dunán tuli vármegyék védelmével
való megbízatásáról; a töröknek Budáról való visszatéréséről és hogy
Ferdinánd a magyarok idegenkedése mellett az ország elfoglalására
törekedik.

Kiadása *Magyar Tört. Tár* 1878 évf. 379 l. *Starine* XV. köt.
180 l. *Marino Sanuto*, Diarii XLIII. köt. 121 hasáb.

— — Scritta in Chroprinnch oppido in mezzo Schia- ^{1526.}
vonia, a di 29. de settembre del 1526. — — ^{szept. 29.}

CCCLXI.

1526. okt. 14 előtt, Pozsony.

Mária királyné parancsa Frangepán Kristófhhoz, hogy a Ferdinánddal való
hainburgi találkozáson mint a horvát- és tótországi rendek követe társaival
együtt legyen jelen.

Kiadása *Pray*, Epistolae procerum regni Hungariae I. köt. 279 l.

— — Datum Posonii 1526.² ^{1526.}
^{okt. 14.}

¹ 1526. szept. 15. Bécs. Ferdinánd utasítása horvátországi biztosai,
Frangepán Kristóf, Jurisics Miklós és Puchler János számára, az örökösö-
dés ügyében mielőbb egybehivandó gyűlés tárgyában. — *Chmel* i. m.
20 l. *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 564 l.

² Ferdinánd és Mária Hainburgban 1526. okt. 14-én találkoztak.
— *Szilágyi*, A magyar nemzet tört. V. köt. 26 l.

CCCLXII.

1526. okt. közepe, Nagyida.

Frangepán Isota, özvegy Perényi Istvánné levele a kassaiakhoz II. Lajos király elestéről, a szultán hazatéréséről és hogy Frangepán Kristóf Pozsega és Somogy vármegyék védelmét magára vállalta.

Kiadása *Történelmi Tár* 1895 évf. 390 l. *Vjestnik hrv. zem. arhiva* 1904 évf. 136 l.

$\frac{1526.}{\text{okt.}}$ — — Ex arce nostra Naghyda hodie, anno Domini 1526.¹ — —

CCCLXIII.

1526. nov. 23. Pozsony.

Mária királyné meghívja Frangepán Kristófot a pozsonyi országgyűlésre.

Kiadása *Magyar országgyűlési emlékek* I. köt. 59 l.

$\frac{1526.}{\text{nov. 23.}}$ — — Datum Posonii, in festo beati Clementis pape, anno Domini 1526. — —

CCCLXIV.

1526. decz. 21. Németújvár.

Batthyányi Ferencz horvát bán levele Ferdinándhoz, egyebek között a Zapolyai János és Frangepán Kristóf között létrejött egyezségről.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke 26 l. (Habsburg. Archiv II.)

Regestája *Thallóczy-Hodinka* i. m. okl. I. köt. 591 l.

$\frac{1526.}{\text{decz. 21.}}$ — — Ex castro meo Nemethuywar, feria sexta in festo beati Thome apostoli 1526. — —

¹ Frangepán Kristófnak 1526. szept. 29-én kelt hasonló tartalmú leveléből következtetve, a kézbesítésre szükséges idő számbavételével körülbelől október közepén kelhetett.

CCCLXV.

1527. jan. 1. Czetin.

Ferdinánd biztosai Oberstein Pál bécsi prépost, Jurisics Miklós, Kaczianer János és Puchler János egyezsége a horvát rendekkel s köztük Frangepán Kristóffal, Farkassal és Györggyel, Ferdinándnak királylyá választatása tárgyában.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke 33 l. (Habsburg. Archiv II.) *Magyar országgyűlési eml.* I. köt. 86 l.

— — Datum in generali venerabilium statuum et ordinum regni Croatie conventu oppidi cetinensis, die prima mensis ianuarij felicis novi anni a nativitate Domini Ihesu Christi, Salvatoris nostri millesimi quingentesimi vicesimi ^{1527.} _{jan. 1.} septimi.¹

CCCLXVI.

1527. jan. 10. Bécs.

Ferdinánd Erdődi Pétert inti, hogy az erdélyi vajda és Frangepán Kristóf csábításaival szemben a hűségben legyen kitartó.

Eredeti je vízfoltos és szakadozott papíron, zárópecsét töredékeivel, az Erdődy család galgóczi ltárában, *Miscellanea*.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai oklevéltára I. köt. 597 l.

Ferdinandus Dei gratia Hungarie et Boemie etc. rex, infans Hispaniarum, archidux Austrie, marchio Moravie etc.

¹ 1527. jan. 3. Czetin. A horvát rendek segítséget kérnek Ferdinándtól Zapolyai János és Frangepán Kristóf ellen. — *Chmel* i. m. 39 l.

— 1527. jan. 3. Czetin. Ferdinánd biztosainak jelentése a czetini gyűlés lefolyásáról s Frangepán Bernát és Kristóf magatartásáról. — *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktart. okl. I. köt. CII l.

— 1527. márcz. 24. Buda. A budai országgyűlésnek Ferdinánd 1527. febr. 7-iki levelére adott válaszát a János-párti országnagyok és rendek között Frangepán Kristóf is aláírja. — *Magyar orsz. eml.* I. köt. 125 l.

— 1527. ápr. 28. Czetin. A horvát rendek, köztük Frangepán Kristóf és Farkas megbízó levele és utasítása Ferdinándhoz küldött követek Tumpics Bernát és Szkublics Mihály számára. — *Chmel* i. m. 43 l.

Magnifice sincere dilecte.

Accepimus oblationem vestram nobis super credentialibus vestris per capellanum vestrum expositam. Et licet minime dubitemus de fide et constantia erga nos vestra, nihilominus tamen vos studiosius hortamur, ut non solum in ea deinceps firmiter stare et perseverare, sed et electionem sicut vos minime latet a regni nostri Hungarie prelati, proceribus et nobilibus factam in nos et serenissimam conthoralem nostram per vestras omnino ratificetis et approbetis, nosque in posterum, ut par est, pro rege et domino vestro naturale et [her]editario recognoscatis. Etsi vayvoda transsilvaniensis aut comes Christophorus de Frangepanibus per obliquum conaretur vos de vestro propos[i]to a nobis avellere, vos per simulationem valetudinis adverse aut alterius gravis et legitimi impedimenti viam, quam tunc pro ingenii vestri industria reperietis, tam enormibus hominum studiis opponetis et excusabitis, done[c] ex regno nostro Bohemie redeuntes tam hiis, quam aliis pro rerum exigentia necessitateque providere queamus. Interea igitur utrique illorum bona verba pro fallacibus dando sic eos inescabitis, salva tamen in omnibus fide et integritate animi et virtutis vestre, quam sicut erga nos hactenus inconcusse servastis, semper postea quoque continuabitis inculpabilem nobis in eo rem gratam facturi, omni erga vos gratia nostra compensandam.

Datum in civit[ate nostra Vie]nna, die decima mensis ^{1527.} _{jan. 10.} ianuarii anno Domini MDXXVII., regnorum vero nostrorum anno primo.

Fe[rdina]ndus m. pr.

Vidit Harrach
cancellarius m. pr.

Jo. Maius m. pr.

Magnifico¹ sincere nobis dilecto Petro Erd[ewdy] de Monyarokerek, baroni in Ebera[w] . . .

¹ Külezim.

CCCLXVII.

1527. febr. 16. Velencze.

Frangepán János levele Alfonz ferrarai herceghez.

A modenai állami levéltárban.

Illustrissimo et eccellentissimo signore, signore mio
osservandissimo.

Avenga che io sia cepto, che a vostra signoria illustrissima non manchino valorosi capitanei et stipendiari, non di meno vedendo io lo mondo tutto in arme, et immaginandomi che vostra eccellenza quantunque la ami la pace universale tra christiani, non di meno la sia per stare al suo solito preveduta et comunque si sia almeno non mai per mancare ad alcun buon soldato, ho ravolgendo tra me stesso nell'anima considerato, che a niuno altro signore o principe meglio mi potria a simili tempi indirizzare che a lei, lo quale, unico Marte nel secolo nostro et Dio degli armigeri, è stato ad ogni hora recettacolo, fide et tutissimo porto di millitanti. Però io, che della generosa prole de Frangippani nato et educato nell'arme sempre sono, 'alla sua deità mi rivolgo et al suo divo nume, et prego riverentemente sua altezza, che si degni accettare me, minimo servo suo, a suoi servigi et a quello honorato numero più la piace ascrivermi all'ordinanza sua, o da cavallo o da piedi, overo a qualunque altra guisa, od in mare, od in terra, o li o'n altrove, opror questa persona la quale senza tema de pericolo o de morte, è per mettersi liberamente a ciascuna honorata impresa gli sia imposta per lei, solo per acquistare la sua buona gratia, rimettendomi del tutto al buon volere di sua eccellentissima signoria, alla quale basando le mari, humilmente inchinevole di continovo mi recomando.

Da Vinezia, alli xvi. di febraro MDXXVII.

1527.
febr. 16.

Die vostra eccellentissima signoria

humilis servus

el conte Johanni Francapane.

Allo¹ illustrissimo et eccellentissimo signore, lo signore
Alphonso duca di Ferrara, invittissimo unico signor mio
osservandissimo.

CCCLXVIII.

1527. febr. 18. Brinje.

Frangepán Kristóf és Farkas levele Apfalterer János fiúmei kapitányhoz,
Hodovikovics várkastélynak a törökök által való fölveréséről s a Karszt
vidék veszedelméről.

Kiadása *Thallóczy-Hodinka*, Magyarország melléktartományai okl.
I. köt. 611 l.

1527.
febr. 18.

— — Dato in Brigna, a di 18. febraio 1527. — —

CCCLXIX.

1527. márcz. 3. Sárvár.

Frangepán Kristóf kötelezvénye a Háshágyi Dénes kanizsai porkolábtól
kölsönvett ötszáznyolcvannégy forintról.

Eredetije papíron, alján papírral fedett gyűrűpecséttel az orsz.
ltárban, *MODL. 23895.* (Neoreg. a. 8. 59.)

A pecséten látható czímer: Két szemben ágaskodó,
hátára felkunkorított farkú oroszlán, első lábaikban stilizált rózsával.

Nos Cristoforus Groff de Frangepanibus, Segnie,
Weglie Modrusieque comes etc., regius capitaneus generalis,
necnon regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie banus ac
comes comitatus soproniensis etc., fatemur et recognoscimus
per presentes litteras nostras, quod nos ab fidele nobis
egregio Dionysio de Hassagh castellano nostro de Kanysa
floreos sexcentos minus florenis sedecim, quorum ducentos
et quinquaginta in cuprea nova moneta, per tres cupreos
pro uno bono et veteri numo hungaricali computando, item
centum in bona et veteri hungaricali moneta, et reliquos
mixtos grossis et viennensibus numeratis in pecuniis nomine

¹ Külczím.

mutui et sub spe certissime et effective persolutionis levavimus et recepimus, quos eidem bona fide nostra pari et simili, aut forte meliori moneta plenarie et cum effectu reddere et restituere, persolvereque volumus, promittimus et se obligamus presentium litterarum nostrarum testimonio mediante.

Datum in castro Sarwar, die dominico, in octava festi ^{1527.}
beati Mathie apostoli, anno Domini 1527. _{márcz. 3.}

CCCLXX.

1527. márcz. 13. Segesd.

Jozefics Ferencz zengi püspök válasza Frangepán Kristófnak különféle hírekről szóló levelére.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 219 l.

— — Pisan v Šegeždi, osmi dan korizme 1527. — — ^{1527.}
_{márcz. 13.}

CCCLXXI.

1527. máj. 29. Körös.

Frangepán Kristóf levele Jozefics Ferencz zengi püspökhöz a törököknek Bihács, Kruppa és más horvátországi várak megszállására való készülődéséről és hogy Zenget Krusics Péter játszotta a Ferdinánd kezére.

Kiadása glagol szöveggel *Kukuljević*, Acta croatica 221 l. Egykorú latin fordításról *Thallóczy-Hodinka* Magyarország melléktart. okl. I. köt. 672 l.

— — Ex Crisio, mensis maji xxviii., 1527.¹ — — ^{1527.}
_{máj. 29.}

¹ 1527. jul. 14. Velike. Ugyanaz ugyanahhoz, hogy a zengiek Krusics Péternek a törökkel való ijesztgetésére hódoltak meg Ferdinándnak és hogy ez a szándéka a bihácsiaknak is. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 677 l.

— 1527. jul 31. Ivanics. Ugyanaz panaszkodik ugyanannak, hogy hétszáz, sőt annál is több lovasára és kémjeire nem kapott készpénzben többet ezer forintnál s azonkívül Pápa várát tízezer forintban a királytól, de nem tudta zálogba vetni. — *Kukuljević* i. m. 230 l. *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 700 l.

CCCLXXII.

1527. jun. 14. Velike.

Frangepán Kristóf levele Jozefics Ferenczhez a Krusics zengi ellenállásáról, a Ferdinánd-pártiak csalafintaságáról s némely horvát uraknak Ferdinándhoz pártolásáról.

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 223 l.

1527.
jun. 14. — — Pisan na prešu na Velikoj, ijuna na četnajsti dan v petak v deset ur — — 1527.

CCCLXXIII.

1527. aug. 27. Velike.

Frangepán Kristóf horvátországi bán parancsa Turóczi Jánoshoz, hogy hadaival szept. 4-én legyen Körösön, hogy onnan a Kerepes mellett hadba szállt János király segítségére indulhassanak.

Kiadása *Chmel*, Actenstücke 54 l. (Habsburg. Archiv II.)

1527.
aug. 27. — — Datum in Welyke, feria tertia in profesto beati Augustini doctoris, anno Domini 1527.¹ — —

CCCLXXIV.

1527. nov. 3 után.

Frangepán Bernát folyamodványa Ferdinándhoz Posztolja és Novi várak zálogja, végrendeletének megerősítése, unokáinak a Ferdinánd gyermekeinek gondjaviselése s várainak őrséggel való ellátása tárgyában.

Eredetije papíron a bécsi cs. és kir. közös pénzügymin. ltárban, *Familien-akten F.*

A kelteztlen folyamodványban Bernát úr a király koronázásáról, a Habsburg-ellenes Velenczétől való tartózkodásáról, Jurisics Miklósba,

¹ 1527. aug. 27. Velike. Ugyannak hasonló parancsa Körösmegyéhez. — *Chmel* i. m. 55 l.

a Ferdinánd hű emberébe vetett bizalmáról beszél. Ferdinándot pedig 1527. nov. 3-án koronázták magyar királylyá. E szerint a kérvény 1527. nov. 3 után kelt.

Serenissime ac invictissime rex etc. et domine domine michi gratiosissime, humillima ac subiectiva commendatione.

Sciat sacra maiestas vestra, bene intellexi illa, que maiestas vestra michi per familiarem meum nunciaverat, quem miseram erga sacram maiestatem vestram ad coronatum sacre maiestatis vestre, ut nil deberem cum venetis agere neque tractare. In quibus gratiosissime domine me humiliter excuso sacre maiestati vestre, ut nunquam cum venetis, qui essent contra sacram maiestatem vestram, nulla feci neque laboravi, nec in futurum faciam.

Item serenissime domine maiestas vestra responsum fecit michi pro debito fili¹ mei pro illa sumpma pecuniarum, pro qua sumpma castrum Podstoyinna ac alterum castrum Nouy in manibus fili mei fuerunt, in quibus adhuc spero ac expecto a sacra maiestate vestra gratiosam relationem.

Item maiestati vestre supplico tanquam domino meo naturali ac gratiosissimo pro testamento meo, quod cogito vita mea perficere, ut maiestas vestra digneretur mihi predictum testamentum confirmare.

Insuper gratiosissime domine supplico maiestati vestre, dignetur maiestas vestra heredes fili mei puerum ac puellam ad manus suas accipere, quia non vellém, ut hoc dominium meum alicui inimici maiestatis vestre, qui non esset fidelis servitor maiestatis vestre, ad manus deveniret, in quibus posset magnum dampnum sacre maiestati vestre evenire. Si yero absque heredibus hoc dominium remaneret et predicti pueri morirentur, ego bona voluntate mea totum hoc dominium meum ad egregium dominum Nicolaum Jwrisych committo, in quibus rogo atque supplico sacre maiestati vestre, dignetur eadem mandare ac committere domino Nicolao Jwrisych, ut deberet aput maiestatem vestram in omnibusque locis pro me stare ac laborare, quia credat maiestas vestra iam magna senectute sum occupatus.

¹ filii helyett kátrább is.

Insuper supplico sacre maiestati vestre, dignetur eadem providere aliquo adiutorio ad aliquot equites ac pedites, ut possem facilius hoc dominium contra turcos defendere, quia credat sacra maiestas vestra, ut ista etiam Korintie prodessent.

Eiusdem sacre maiestatis vestre

fidelis servitor

comes Bernardinus de Frangepanibus m. p.

Supplicatio¹ comitis Bernardini.

---

¹ Hátán a folyamodvány írója kezével.

FÜGGELÉK
HAMIS OKLEVELEK

1209—1481

I.

1209.¹

II. Endre kiváltságlevele, Guido vegliai comesnek a nagybátyja Bertalan comes magtalan halála esetén a bánságbeli föld (Modrus) birodalmában való örökösödéséről.

IV. Béla 1251. ápr. 5-én kelt hamis kiváltságlevelének *MODL. 33509. 33508. 32., és 33507.* (Neoreg. a. **370. 34.**) orsz. levéltári jelzetű átirataiban hátrább.

Kiadása az *MODL. 33507.* jelzetű átiratról *Kercselich, Notitiae praeliminaries* 188 l. *Katona, Historia critica* V. köt. 101 l. *Fejér, Codex diplomaticus Hungariae* III. 1. 82 l. *Wenzel, Codex diplomaticus Arpadianus continuatus* XI. köt. 95 l. *Smičiklas, Codex diplomaticus* III. köt. 95 l.

Regestája *Starine* XXI. köt. 249 l.

(In nomine sancte trinitatis et individue unitatis.)²

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame Servieque rex in perpetuum.

Regie sublimitatis interest et equitas suadet naturalis, ut qui sua statuta a suis successoribus desiderat observari, ipse quoque suorum predecessorum sanctiones pari stabilitate studeat observare, et [nulla vetu]state dissolvantur, que succedentium sibi regum auctoritas pari stabilitate decrevit roborare.

Cum igitur divine recordationis pater noster Bela rex fideli nostro Bartholomeo comiti terram in banatu tali libertate contulit possidendam, ut eam, si filio caruerit, cui-cunque de consanguineis suis voluerit, post se possit relinquere possidendam, nos eadem libertate sibi confirmantes et petitionem ipsius benignius admittentes nepoti suo comiti

¹ A hamisítványokkal egy későbbi dolgozatban szándékozom behatóbban foglalkozni.

² Hiányzik *MODL. 33508.*

Guidoni¹ de Wegla, quem sibi heredem instituit concessa, ut si ipsum predicto Bartholomeo comite patruo suo supervivere contingerit, illo sine herede decedente, terram, quam ex regali beneficio idem Bartholomeus mereatur obtinere, ipse Guido² eodem iure perpetuo³ possideat.

Ut autem nostre confirmationis series prelibatus⁴ perpetue firmitatis [robor obtineat], presenti pagina et⁵ notitiam deduci posteriorum⁶ et regie auctoritatis⁷ sigillo iussimus roborari.

Datum per manus Roberti⁸ albensis prepositi, aule
1209. nostre cancellarii, anno dominice incarnationis (M.CC.IX.),⁹
venerabili Johanne archiepiscopo strigoniensi, reverendo
Bertoldo¹⁰ colocensi electo existentibus, Kalano quinque-
ecclesiensi, [Buyslao¹¹ waciensi], Katpano agriensi, Simone
waradiensi, Desiderio chanadiensi, Villermo¹² transsilvano,
Guthardo¹³ zagrabiensi, Petro iawriensi ecclesias feliciter
gubernantibus, (Poot musuniensi)¹⁴ et palatino comite, Ban-
cone bano, Benedicto voyvada existentibus, Marcello ba-
chiensi,¹⁵ Jula budrugensi, Michaele (byhoruaradiensi),¹⁶
Nicolao curiali comite kevensi,¹⁷ Ochuz supruniensi, Mog
posoniensi comitatus tenentibus, regni nostri anno quinto.¹⁸

¹ Gwydoni *MODL.* 33508.

² Gwydo *u. o.*

³ Hiányzik 33507.

⁴ prelibata 33508.

⁵ in 32. 33507.

⁶ posterorum 33507.

⁷ auctoritate 33508.

⁸ Rorberti 33509. 33508. 32. 33507.

⁹ M.CC. nonagesimo 32., millesimo ducentesimo vigesimo, *illetőleg legűjabb korbeli javitással*: millesimo ducentesimo nono 33507.

¹⁰ Bustoldo 33509. 33508., Wustoldo 32. 33507.

¹¹ Bugeslao 32. 33507.

¹² Vilielmo 33508.

¹³ Gothardo *u. o.*

¹⁴ Poowch mwunxunensi 33508.

¹⁵ wachiensi 33507.

¹⁶ wychor waradiensi 32. 33507.

¹⁷ keinenensi 33508., kevenensi 32., keunensi 33507.

¹⁸ vigesimo primo 33507.

II.

1223.

II. Endre adománylevele, a tótországi hercegségbeli Vinodolról és Modrusról Guido vegliai comes számára.

IV. Béla 1241. márcz. 16-án kelt hamis privilegialis levelének *MODL. 33509. 33508. 32. 33507., és 33177.* (Neoreg. a. **370.** 34., és **317.** 61.) orsz. levéltári jelzetű átirataiban hátrább.

Kiadása az *MODL. 33508.* jelzetű átiratról *Fejér, Codex diplomaticus III. 1. 403 l. Smičiklas, Codex diplomaticus III. köt. 244 l.*

Regestája *Starine XXI. köt. 274 l.*

In nomine sancte trinitatis et individue unitatis.

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame Servieque¹ rex in perpetuum.

Quoniam fidelitas suscipit incrementum, cum merces fidelitatis digna remuneratione compensatur, dignum ducimus illis regie munificentie manum copiosius ap[erire, quos] longeve fidelitatis experientia et exhibitio² devotionis continua gratie nostre reddidit³ commendatos.

Attendentes itaque animo benigniori sinceritatem ac devotionem dilecti et fidelis nostri comitis Guidonis⁴ de Wegla, totam terram pertinentem infra ducatum Sclavonie, scilicet Wynodol et Modros⁵ cum pertinentiis [et totis redditibus ei] et heredibus suis iure hereditario contulimus perpetuis temporibus possidendam; tali vero pactionis interventu, quod prenotatus comes Guido⁶ ad honorem regie serenitatis nobis servire assistat.

Ut autem huius nostre donationis et confirmationis series perpetue firmitatis robur obtineat, presentem paginam in notitiam deduci poster[orum, et regie auctoritat]is⁷ sigillo

¹ Servie *MODL. 32. 33507.*

² exhibitionis *33509.*

³ reddiderit *33508., reddit 32. 33507.*

⁴ Seruidonis *32., Serindonis 33507.*

⁵ Modrus *32. 33507.*

⁶ Seruido *32., Serindo 33507.*

⁷ auctoritati *33508.*

iussimus roborari, et nulli liceat eisdem¹ donationi et confirmationi quicquam subtrahere vel imminuere.²

1223. Datum per manus magistri Stephani aule regie cancellarii, anno dominice incarnationis M.CC.XXIII., Bela primogenito nostro rege Dalmatie et Croatia gubernatore, venerabili Ugrino archiepiscopo colocensi, Roberto³ [wesprimiensi episcopo, Desi]derio chanadiensi episcopo, Alexandro waradiensi, Bartholomeo quinqueecclesiensi, Cleto⁴ agriensi, Gregorio iauriensi ecclesias feliciter gubernantibus, Jula comite (palatino, regni autem)⁵ nostri anno vigesimo secundo.

III.

1241. márcz. 10. Trau.

IV. Béla az atyjának és nagyatyjának Modrusról és Vinodolról szóló kiváltságlevelét János, Frigyes, Bertalan és Guido vegliai comesek számára megerősíti.

1. A kétféle szövegben fenmaradt oklevél **a)** szövege IV. Béla 1251. ápr. 5-iki kiváltságlevelének *MODL. 33509. és 33508.* (Neoreg. a. **370.** 34.) orsz. levéltári jelzetű átírataiban hátrább. XV. századi másolata hártján ugyanott *MODL. 33177.* (Neoreg. a. **317.** 61.)

Kiadása az *MODL. 33509.* jelzetű átírátról *Fejér*, Codex dipl. IV. **1.** 268 l. Az *MODL. 33177.* jelzetű másolatról *Nagy Imre*, Codex patrius VIII. köt. 39 l. *Smičičklas*, Codex dipl. IV. köt. 144 l.

Regestája *Starine* XXIV. köt. 210 l.

2. A **b)** szöveg IV. Béla 1251. ápr. 5-iki kiváltságlevelének *MODL. 32. és 33507.* (Neoreg. a. **370.** 34.) orsz. levéltári jelzetű átírataiban szintén hátrább.

Ennek kiadása az *MODL. 32.* jelzetű átírátról *Wenzel*, Codex dipl. Arpad. XI. köt. 325 l.

¹ eidem *MODL. 33508. 32. 33507.*

² minuere *32. 33507.*

³ Rorberto *33509. 32.*

⁴ Olero *33509. 32. 33507.*

⁵ palatino autem, regni autem *33507.*

A IV. Béla 1241. márcz. 10-iki és 1251. ápr. 5-iki kétféle, továbbá 1260-iki négyféle szövegű oklevelénél, valamint az 1289. jun. 11-iki valódi oklevélénél és ennek interpolált másolatánál a csupán egyik szövegben meglevő részeket a **kövé**r, az eltéréseket a *dü*ll betűk jelölik.

Tudni kell még, hogy az 1241. és 1251. évi oklevelek kiadásánál az **a)** szöveghez az MODL. 33509., a **b)** szöveghez az MODL. 32. sz. okleveleket, az 1270. és 1279. éviéknél pedig ugyancsak az MODL. 33509. sz. legrégebbi átiratot vettük alapul.

a)

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatic, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex, omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem et omne bonum.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nos fideles nostri *fili*i *comitis Guidonis* de Wegla scilicet¹ Johannes, *Feldricus*, Bartholomeus et *Guido*, presentaverunt quedam scripta² nobis asserentes, ipsa esse exemplaria privilegiorum nostrorum antecessorum videlicet avi nostri Bele bone recordationis et patris nostri Andree quondam³ regum Hungarie, quorum originalia propter discrimina itineris, que tunc imminebant, sicut dicebatur,⁴ non poterant apportasse, postulaverunt⁵ hec eadem no-

b)

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatic, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex, omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem et (omne bonum).¹

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nos fideles nostri *fili*i *Seruidonis*² de Wegla scilicet Johannes, *Fridericus*, Bartholomeus et *Seruido*,³ presentaverunt quedam scripta nobis asserentes, ipsa esse exemplaria privilegiorum nostrorum antecessorum videlicet avi nostri Bele bone recordationis et patris nostri Andree quondam regum Hungarie, quorum originalia propter discrimina itineris, que tunc imminebant, uti dicebatur,⁴ non poterant apportasse, postulaverunt hec eadem nostro privilegio confirmari, maxime cum

¹ videlicet MODL. 33177.

² rescripta 33177.

³ quarundam 33508. 33177.

⁴ dicebant 33177.

⁵ postulaverunt autem *u. o.*

¹ gratiam MODL. 33507.

² filii Serindonis *u. o.*

³ Serindo *u. o.*

⁴ dicebant *u. o.*

stro privilegio [confirmari], maxime cum ipsa fuissent sub sigillis quarundam autenticarum personarum *illata*,¹ *quibus* fides bene² poterat adhiberi.

Nos itaque tempore necessitatis considerato, cum nos persecutio impelleret tartarorum³ et ipsorum non *modicum* indigeremus servitio, (tenorem rescriptorum, quod inferius observabitur)⁴ annotato, nostris litteris et duplicis sigilli nostri munimine decrevimus *roborando*.⁵ Ita [tamen, quod] suo loco et tempore ad exhibitionem originalium predicti filii Guidonis⁶ comitis teneantur et nova de (veteris accipiant)⁷ firmitatem.

Adicientesque *idem* ipsis se obligantibus, cum circa maritima venerimus, donec moram ibi fecerimus, cum duabus navibus, que vulgariter (galya et seycca)⁸ vocantur, teneantur deservire; sed postquam de maritimis recesserimus, prioribus obligantur conditionibus, que in memoratis privilegiis continentur. Pre-

ipsa fuissent sub sigillis [quarundam autenticarum personarum *allata*, *quorum* fides bene] poterat adhiberi.

Nos itaque tempore necessitatis considerato, cum nos persecutio impelleret tartarorum et ipsorum non *modico* indigeremus servitio, tenorem rescriptorum,¹ quod inferius observabitur annotato, nostris litteris et duplicis sigilli nostri munimine decrevimus *roborandum*.

Adicientesque *idem* ipsis se obligantibus, quod cum nos successoresve nostri in regno Croatiae personaliter fuerimus constituti, ex ipsis videlicet comitibus vel heredibus et posteritatibus eorum universis unus personaliter pro posse decenter expeditus suis duntaxat propriis in expensis tamdiu quamdiu ibidem fuerimus, in recompensationem suscepti beneficii in servitiis perseverare debeat et teneatur. Ad alia vero servitia in privilegiis antecessorum nostrorum contenta et obligata ipsos² Fredericum, Bartholomeum et Seruidonem³ ac heredes et posteritates eorundem universos ex plenitudine gratie regalis et

¹ *allata MODL. 33508. 33177.*

² *pene 33177.*

³ *tatarorum u. o.*

⁴ *tenore rescriptorum, qui inferius adnotabitur 33177.*

⁵ *roboranda u. o.*

⁶ *Wydo u. o.*

⁷ *veteribus retineant u. o.*

⁸ *galya et sagripcia 33508., galya et sagittea 33177.*

¹ *rescripti MODL. 33507.*

² *Johannem kimaradt 32. 33507.*

³ *Serindonem 33507.*

terea constituimus¹ eisdem assumpmentibus, quod ratione terre existentis infra ducatum Sclavonie, que Wynodol vocatur, quam ipsi ex donatione patris nostri karissimi² possidere dinoscuntur, cum tribus militibus armatis decenter et honeste nobis servire tenebuntur, quod minus bene explicatum fuerat per hoc verbum: (assistat, quod continetur in privilegiis)³ patris nostri. Extra regnum autem nostrum, cum exercitus croaticus fuerit convocatus, cum duobus tantum⁴ militibus deserviant, sed intra regni⁵ limites cum tribus militibus sicut est predictum. Ad alia vero *nullatenus eos⁶ esse volumus obligatos.*

Tenor autem privilegii Bele avi nostri quondam incliti regis Hungarie talis est: In nomine sancte trinitatis et individue unitatis. Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie Rameque rex — — *stb., l. III. Béla 1193-ban kelt oklevelét a Frangepán-Oklevéltár I. köt. 3 l. — Tenor vero privilegii regis Andree patris nostri talis est: In nomine*

prerogativa nostra amplius perpetue nullatenus volumus esse obligatos.

Tenor autem privilegii Bele avi nostri quondam incliti regis Hungarie talis est: In nomine sancte trinitatis et individue unitatis. Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rameque rex — — *stb., l. III. Béla 1193-ban kelt oklevelét a Frangepán-Oklevéltár I. köt. 3 l. — Tenor vero privilegii regis Andree fratris¹ nostri talis est: In nomine sancte trinitatis et individue unitatis. Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie rex in perpetuum — — stb., l. II. Endre 1223 évi hamis oklevelét a fűggelékben élébb. —*

Datum apud Tragurium, VI. idus martii, anno Domini 1241.
márcz. 10.
M.CC.XLI., regni autem nostri anno septimo.

¹ patris MODL. 33507.

¹ constituerimus MODL. 33508.

² Hiányzik 33177.

³ assistat contentum in privilegio *u. o.*

⁴ tantummodo *u. o.*

⁵ regni nostri *u. o.*

⁶ ipsos *u. o.*

sancte trinitatis et individue unitatis. Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame Servieque rex — — *stb.*, 1. II. *Endre 1223 évi hamis oklevelét a függelékben elébb.* —

Datum apud Tragurium, VI.

^{1241.}
márcz. 10. idus martii, anno Domini M.CC.XLI.,¹ regni autem nostri anno septimo.

IV.

1251. ápr. 5.

IV. Béla a Frangepánoknak Modrusra és Vinodolra vonatkozó kiváltásleveleit Guido vegliai comes fiai részére átírván megerősíti.

1. A kétféle szövegben régtől fogva ismert oklevél a) szövege V. István 1270 évi oklevelének *MODL. 33509.* és *33508.* (Neoreg. a. **370.** 34.) orsz. levéltári jelzetű átirataiban hátrább.

Kiadása az *MODL. 33509.* jelzetű átiratról *Fejér*, Codex dipl. IV. 2. 98 l. *Smičiklas*, Codex dipl. IV. köt. 442 l.

Regestája *Starine* XXVI. köt. 209 l.

2. A b) szöveg ugyancsak V. István jelzett 1270 évi oklevelének *MODL. 32.* és *33507.* (Neoreg. a. **370.** 34.) orsz. levéltári jelzetű átirataiban szintén hátrább.

Ennek kiadása *Kercselich*, Notitiae pracliminales 193 l. Az *MODL. 32.* jelzetű átiratról *Wenzel*, Codex dipl. Arpad. cont. XI. köt. 370 l.

a)

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatic, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex, omnibus Christi fidelibus, ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in eo, qui regibus dat salutem.

¹ XLII. legújabb korbéli javítás-sal *MODL. 33509.*

b)

Bela Dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex, omnibus Christi fidelibus, ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in eo, qui regibus dat salutem.

Virtuosa regum bonitas subiectos suos quoslibet tanto largiori munere prosequitur, quanto

Virtuosa regum bonitas subiectos suos quoslibet tanto largiori munere prosequitur, qua(n)to servitia eorum fidelitatis constantia [decorantur], temporumque successio presens gaudere debet (beneficiis, que paterne fidei)¹ imitatrix est exemplis.

Proinde ad universorum presentium et futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, ut cum dilecti et fideles nostri Fridericus, Bartholomeus et *Gywydo filii Guidonis comitis* comites de Wegla fidelia patris ipsorum vestigia iugiter imitantes,² a primevis nostre [et eorum pueritie] annis nobis indesinenter adherentes tanta fidelitatis servitia impendere studuissent,³ ut tempore persecutionis tartarorum in partibus nobis maritimis constitutis non solum in mari cum⁴ navibus munitis, verum etiam in terra cum armatis, prout temporis necessitas et negotii qualitas exhigebat, ad custodiam persone nostre, necnon ad persequendum inimicos et infideles nostros tam fideliter *servierint* et constanter, quod inter alios regni nostri fideles ex debito fidei meruerunt computari ad habilitandam fidelitatis eorum.

¹ beneficiisque paterne sibi
MODL. 33508.

² comitantes u. o.

³ studuisset u. o.   ⁴ a u. o.

servitia eorum fidelitatis constantia decorantur, temporumque successio presens gaudere debet beneficiis, que paterne fidei imitatrix est exemplis.¹

Proinde ad universorum presentium et futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, ut cum dilecti et fideles nostri Fridericus, Bartholomeus et (*Seruido filii Serindonis*)² comitis comites de Wegla fidelia patris ipsorum vestigia iugiter imitantes, a primevis nostre et eorum pueritie annis nobis indesinenter adherentes tanta fidelitatis servitia impendere studuissent, et tempore persecutionis tartarorum in partibus nobis maritimis constitutis non solum in mari cum navibus munitis, verum etiam in terra cum armatis, prout temporis necessitas et negotii qualitas exhigebat, ad custodiam persone nostre, necnon ad persequendum inimicos et infideles nostros tam fideliter *servierunt* et constanter, quod inter alios regni nostri fideles ex debito fidei meruerunt computari ad habilitandam fidelitatis eorum.

Et ut memoria eorum ceteris vigeat in exemplum, hereditibus quoque suis proficiat temporibus successivis, donationem

¹ exemplum MODL. 33507.

² Serindo filii Serindonis u. o.

Et ut memoria eorum ceteris vigeat¹ in exemplum, heredibus quoque suis proficiat temporibus successivis, donationem comitatus de *Modoros*² progenitoribus suis per illustrem avum³ nostrum Belam quondam Hungarie regem factam, necnon et donationem de *Wynodol* patris nostri bone memorie factam patri eorum, prenominatis fidelibus nostris innovantes *confirmamus* et tam mera *liberalitate* donamus, quod⁴ si quam donationem de ipsis comitatibus scilicet *Wynodol et Modros* [antea fecimus] cuiquam, quia promissiones pro eis facte nobis per stipulationem legitimam non extiterunt servate, irritam iudicamus et inanem, istamque ratam decernimus atque firmam.

Ceterum privilegium nostrum, quod Johanni comiti et fratribus suis super donatione comitatum *Wynodol et Modros*⁵ per dictum avum nostrum Belam et patrem nostrum Andream reges facta,⁶ et super confirmatione [privilegiorum] eorundem *recolimus nos dedisse, necnon* et privilegia dictorum progeni-

comitatus de *Modrus* progenitoribus suis per illustrem avum nostrum Belam quondam Hungarie regem factam, necnon et donationem *Winodol* patris nostri bone memorie factam patri eorum, prenominatis fidelibus nostris innovantes *conferimus*¹ et tam mera *libertate* donamus, quod si quam donationem de ipsis comitatibus scilicet *Wynodol et Modrus* antea fecimus cuiquam, quia promissiones pro eis facte nobis per stipulationem legitimam non extiterunt servate, irritam iudicamus et inanem,² istamque ratam decernimus atque firmam.

Insuper prefati dilecti et fideles nostri Fridericus, Bartholomeus et (Seruido filii Seruidonis)³ comitis maiestati nostre querulose curarunt proponere, quod in nemore quodam vulgo Gwozd appellato, in predicto comitatu Modrus sito complurima latrocinia et spolia fierent et in dies invalescerent, adeo quod mercatores per stratam communem versus mare adriaticum transeuntes rarissime memoratum nemus indempnes possent pertransire. Supplicarunt maiestati nostre, quatenus triceziam, que in comitatu

¹ videat *MODL. 33508*.

² *Modrus u. o.*

³ *dominum u. o.*

⁴ *ut u. o.*

⁵ *Modrus u. o.*

⁶ *factam u. o.*

¹ *Kimaradt MODL. 33507.*

² *inanes u. o.*

³ *Serindo filii Serindonis u. o.*

torum nostrorum *felicium* recordationum, ad tollendas prolixitates eisdem insertas, super quibus possent in posterum dubietates suboriri, et determinate ponentes in subscriptis, quibus servitiis ipsi et heredes eorum nobis et heredibus nostris obligati de cetero tenebuntur, presentibus inseri ad cautelam de verbo ad verbum fecimus in hunc modum: Bela Dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanique rex — — *stb.*, l. IV. *Béla 1241. márcz. 10-iki hamis oklevelének a) szövegét a függelékben elébb.* — Item aliud privilegium [Andree regis patris] nostri: (In nomine sancte trinitatis et individue unitatis.)¹ Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame Servieque rex — — *stb.*, l. II. *Endre 1209 évi hamis oklevelét a függelékben elébb.* —

Nos itaque premissas concessionem dicto *Ihoni*² comiti et fratribus suis [pre]nominatis a progenitoribus suis prefatis et a nobis singulas approbantes, servitia, que pretextu terrarum prefatarum nobis facere tenebantur, [eis assumptentibus taliter duxi]mus limitanda, videlicet quod

Modrus camere maiestatis nostre exigi solita fuit, eisdem donare eo dignemur intuitu, quatenus ipsi stratam memoratam tutari, securare, latrunculos evellere et funditus ejicere deberent et tenerentur, quibus quidem latrociniis parvis cum impensis paucisque cum stipendiatis minime provideri¹ quibat.

Ceterum privilegium nostrum, quod Johanni comiti et fratribus suis super donatione comitatum *Winodoll et Modrus* per dictum avum nostrum Belam et patrem nostrum Andream reges facta, et super confirmatione privilegiorum eorundem *recolimus, recolimus nos, necnon* et privilegia dictorum progenitorum nostrorum *felicium* recordationum, ad tollendas prolixitates eisdem insertas, super quibus possent in posterum dubietates suboriri, et determinate ponentes in subscriptis, quibus servitiis ipsi et heredes eorum nobis et heredibus nostris obligati de cetero tenebuntur, presentibus inseri ad cautelam de verbo ad verbum fecimus in hunc modum: Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatic, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex — — *stb.*, l. IV. *Béla 1241.*

¹ Hiányzik MODL. 33508.

² Johanni u. o.

¹ providere MODL. 33507.

quamquam¹ comitatus ratione de Modros² ex ordinatione sepedicti Bele regis avi nostri cum X loricis in regno nostro et cum quatuor extra regnum servitia facere tenebantur, et postmodum ex ordinatione nostra servitia utriusque comitatus *Wynodol scilicet et Modros* [in unum comprehendentes decrevimus, ut cum in m]aritimis essemus personaliter constituti, in mari nobis *(galea et saycca)*³ tenentur deservire, et preterea in regno cum tribus militibus decenter et honeste expeditis, et extra regnum cum duobus militibus servitium facere teneantur. Quia tamen diversitates⁴ predictorum servitiorum dubietatem quodammodo inducebant, destr[uctis et cassatis ordinationibus servitiorum predictorum, ad] petitionem dictorum)⁵ fidelium nostrorum servitia, quibus ratione predictorum comitatum ipsi et heredes ipsorum nobis et heredibus nostris obnoxii de cetero tenebantur, in sumpmam redigimus tali forma, quod nobis in maritimis personaliter existentibus in mari cum una navi, que *saycca*⁶

márcz. 10-iki hamis oklevelének b) szövegét a függelékben elébb.

— Item aliud privilegium Andree regis patris nostri: In nomine sancte trinitatis et individue unitatis. Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatic, Rame, Servieque rex — — *stb., l. II. Endre 1209 évi hamis oklevelét a függelékben elébb.* —

Nos itaque premissas concessionem dicto *Johanni* comiti et fratribus suis, heredibus quoque et posteritatibus eorum universis *comitatus videlicet Modrus et Winodol* in unum comprehendentes, cum omnibus et singulis ipsorum comitatum pertinentiis et redditibus cum prerogativa nostra, videlicet quod ex ipsis comitibus et heredibus eorum ratione dictorum comitatum, dum et quando nos vel successores nostri in regno Croatic personaliter fuerimus constituti, tamdiu quamdiu moram ibidem fecerimus, unus ex ipsis personaliter pro posse decenter expeditus suis dumtaxat propriis in expensis serviendo nobis assistere debet et teneatur, demptis enim et omnino cassatis omnibus et singulis aliis *(servitiis et)*¹ obligationibus, que in privilegiis antecessorum nostrorum et avi nostri Bele

¹ quidquam *MODL. 33508.*

² *Modrus u. o.*

³ *gallea et sagipchia u. o.*

⁴ *diversitas u. o.*

⁵ *petitiones predictorum u. o.*

⁶ *sapicyg u. o.*

¹ *servitii MODL. 33507.*

dicitur et cum una barka¹ tenebuntur deservire. Si vero Weglam [insulam suam rehabuerint, tunc cum navi], que galea dicitur, servire teneantur. Insuper cum necesse fuerit exercitum croaticum convocari infra montem, qui Gozd² dicitur et ubicumque in illis partibus voluerimus, <servient nobis cum XX>³ armatis decenter expeditis; ab ista vero parte montis quodocumque exercitum convocaverimus croaticum, cum decem armatis nobis servitium exhibebunt. Preterea premissa [servitia non tantum personaliter exhibebunt, sed etiam personis filiorum nostrorum nobis vel in dominio succedentium, vel sic de mandato nostro ad illas partes venientium exhibere tenebuntur. Insuper si exercitus aliquis confinia illa invaderet destruendo, ad subsidium dictorum confinium cum predictis servitiis se accingent ad fugandum aut persequendum inimicos seu infideles nostros, [tanquam sublimitati regie fideles] fidelitatem debitam exhibebunt.

Ut predictae donationes igitur progenitorum nostrorum felicium liberaliter eis

quondam regum Hungarie continentur, videlicet servitia cum loricis in regno et extra regnum. Banus similiter volumus, ut in iudicatione hominum et subditorum comitum predictorum minime se impediatur, sed in ipsorum <libertate habeat. Omnia>¹ et singula deinceps perpetuo transferendo [ex] plenitudine regalis gratiae nostrae confirmamus, ratificamus et roboramus.

Insuper precibus FridERICI, Bartholomei et Serindonis² comitum favorabiliter annuentes tricezimam supradictam ipsis et heredibus, ac posteritatibus eorum universis iure hereditario donavimus et contulimus perpetuis temporibus possidendam; tali vero pactionis interventu, quod predicti comites, heredesque eorundem prefatis latrociniis ita occurrere debeant et obligentur, quatenus singulis non modo mercatoribus, verum etiam cuiusvis conditionis hominibus per dictum nemus Gwozd tutus et securus pateat transitus, ita denique si [unum] <quempiam mercatorem>³ vel alterius conditionis hominem spoliari et bonis suis privari contingeret, extunc memo-

¹ barca *MODL.* 33508.

² Gwozd *u. o.*

³ serviant nobis cum viginti *u. o.*

¹ libertatem. Haec omnia *MODL.* 33507.

² Serindonis *u. o.*

³ quippiam mercatorum *u. o.*

facte per nostram innovationis donationem postmodum solemniter confirmate vigoris perpetui robur obtineant, ne processu temporis per quempiam possit in irritum revocari, sepe dicto Johanni comiti et suis fratribus et heredibus [eorum], heredumque successoribus presentes in stabilitatem perhemnem concessimus litteras sigilli nostri duplicis karaktere communitas. Adicientes ex plenitudine gratie nostre, quod si quis ex eis sine herede decesserit, prelibatorum comitatum *Wynodol videlicet et Modros*¹ donatio *integraliter devolvatur*.²

Datum anno incarnationis dominice M.CC.LI., nonas aprilis, ^{1251.} _{Apr. 5.} regni autem nostri anno XVI.

¹ Modrus *MODL. 33508.*

² devolvatur ad heredes *u. o.*

rati comites eorumque heredes ad plenam satisfactionem ipsis spoliatis teneantur in dicto monte infra civitatem Modrus et locum eius montis, in quo quedam capella sita est.

Presentes in stabilitatem perhemnem concessimus litteras sigilli nostri duplicis karaktere communitas. Adicientes, quod si quis ex eis sine herede decesserit, prelibatorum comitatum *Winodol videlicet et Modrus* donatio ac aliarum gratiarum et libertatum nostrarum concessio ad alium ex consanguineis *integraliter perpetue devolvatur*.

Datum anno incarnationis dominice M.CC.LI., nonas aprilis, ^{1251.} _{Apr. 5.} regni autem nostri anno VI.¹

¹ sexto *MODL. 33507.*

V.

1260.

IV. Béla adománylevele Zeng városáról, illetőleg Vinodolról és Zengről Frigyes és Bertalan vegliai comesek számára.

1. A négyféle szövegben reánk maradt oklevél legrégebb **a)** szövege Róbert Károly 1322. okt. 8-án kelt s a *Frangepán-Oklevéltár* I. köt. 45 l. közzétett kiváltságlevelének *MODL. 34003.*, és *33097.* (Neoreg. a. **1646.** 1., és **316.** 20.) orsz. levéltári jelzetű átirataiban.

Kiadása *Lucius*, De regno Dalmatiae 281 l. (*Schwandtner*, Scriptores rerum hungaricarum fol. III. köt.) *Farlati*, Illyricum sacrum IV. köt. 115 l., és V. köt. 299 l. *Katona*, Historia critica VI. köt. 223 l. *Fejér*, Codex dipl. IV. **2.** 308 l., és IV. **3.** 13 l. *Kukuljević*, Arkiv III. köt. 169 l. *Smičiklas*, Codex dipl. V. köt. 177 l.

Regestája *Starine* XXVII. köt. 36 l.

2. A második **b)** szöveg valószínűleg a XVI. században készült szláv szövegű hamisítvány hiteles másolata a XVIII. századból (mellette egy XVIII. századi német fordítással), a hitelesítő Szerém-megyei szolgabíró czimeres pecsétjével s *MODL. 33514.* (Neoreg. a. **370.** 35.) orsz. levéltári jelzettel.

Homlokán: Copia lista Belle kralya. — Az oklevél záradéka: Lecta et cum suo authentico originalis donationis regiae pari instrumento comportata per me Adalbertum Nagy, incliti comitatus szeverinensis substitutum iudicem nobilium m. pr.

3. A hamisítvány **c)** szövege a XVII. század elejéről származik s lapszámozása (403., és 407.) szerint valamely convolutumból való *MODL. 35804.* (Neoreg. a. **1858.** 1.) orsz. levéltári jelzettel.

Homlokán: Paria donationis quondam Belae regis pro familia Frangepan à Tersacz.

4. Az utolsó **d)** szöveg, mely számozása (N. 11mus) szerint iratcsomóba tartozhatott, írásánál fogva ugyancsak a XVII. század második feléből való, a **b)** hamisítvány orsz. levéltári jelzetével.

Homlokán illetőleg a hátán: Copia litterarum Bellae regis, ex dalmatico idiomate in latinum transumptarum.

Kiadása *Kercselich*, Notitiae praeliminares 195 l. *Kukuljević*, Jura regni Croatiae I. köt. 71 l. *Smičiklas*, Codex dipl. V. köt. 179 l.

Regestája *Starine* XXVII. köt. 36 l.

a)

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie,¹ Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in eo, per quem reges regnant et principes tenent terram.

Regie sublimitati convenit omnium nationum pariter et linguarum sibi devote adherentium taliter providere, ut alii supervenientes eorum exempla imitati² ad fidelitatis opera ardentius et ferventius evocentur.

Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum propter scelera omnium hominum in regno nostro degentium, que instigante antiqui hostis humani generis inimico habundaverat et plusquam arena maris multiplicaverat, nolens Deus eorum malitiam impune ulterius pertransire rabiem tartarice gentis excitavit, per quos potentiam sue deitatis genti perfide ostenderet et eos de terra deleret. Propter quorum etiam peccata a nobis suam misericordiam elongaverat, ut per ipsos tartaros in campestri prelio convicti fugeque presidio

¹ Hiányzik *MODL. 34003.*

² invitati *33097.*

b)

Bella po milosti Bosjoj kraly Ugerski, Dalmacie, y Horvath, Rame, y Sribski, Galileski, y Lodomeiski, y Komanski, svim vernim kerstianom, ki koli budu videli ta list u niem posdra-vljajuchi.

Po kom kraly kraluju, y gospoda derxe zemliu, pristojise kralievu velichanstvu takovim zakonom provideti usemu narodu, y svim jazikom kise chercheno podlagaju, da drugi ki poslia pridu, po nih naukiah budu vechie y punie y vechie lyubesnivije, y vele vechiu kripostu budusze zilovali chiniti della y richi y ono chasze pristoji vernosti kralievskoj.

Zato potom istom ponisnu hochiemo da pride nasnanje szvim onim kishu szada, y chisza nami budu da buduchisze szakupilo grihov, y slobi odszvih liudi prebivajuchich u naszem kraliestvu cicha opotikania, y napasti vnoge straha nepriatela diaula chlovichanskomu rodu sbivajuchihsze, y buduchihsze umnoxilo, vechie negoje salbuna morskoga, a nehota Bog da snih szla dela vechie na prid posla presz pokore, y kastige niegove, szdignu y tatarig szerditost kerslianstvu po kik tatariah dabi posnali kripost svoga bosanstva szuproti

c)

Bella Dei gratia rex Ungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie et Comanie, omnibus Christi fidelibus presentes visuris salutem ab eo, per quem reges regnant, et domini terram tenent.

Convenit regie maiestati tali modo omnibus providere nationibus et subditis, qui se fideliter subjiunt, ut futuri per illorum documenta pluribus et ferventibus, ac multo maioribus virtutibus contentur facere opera et merita illa, que decent regiam fidelitatem.

Quapropter volumus idipsum, ut veniat ad notitiam omnibus presentibus et post nos futuris hominibus, quod posteaquam multitudo peccatorum et malitia hominum in regno nostro commorantium per fragilitatem ipsorum et humano generi tremendi hostis diaboli tentationem supra numerum arene maris excrevisset, que scelera atque malitiam omnipotens Deus nolens ultro absque penitentia inulta pati, elevavit iram contra populum suum in tartaris, ut agnoscerent virtutem sue deitatis, atque ut malitiam ac iniquitatem de terra tolleret. Propter eadem peccata omnipotens Deus non recordatus misericordie sue, eousque iram suam extendit, ut nos ipsi pugnando cum

d)

Bella Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, (Rame, Gallicie, Goricie, Lodomerie)¹ et cumanorum rex, universis Christi fidelibus presentes nostras visuris salutem.

Postquam reges regnarent, dominique possiderent terras et regna, oportet regum guberniis et omnium linguarum universe genti, que se alacriter subderet, ita providere, ut illi, qui deinceps venerint et succedent, per illorum exemplum et doctrinam multo ferventius et utilius cogantur obedire et ea facere, que sunt fidelitatis regie.

Ideo ex hac ipsa ratione volumus. et simul universis et singulis tam presentibus quam successuris fidelibus notumfacimus, quod siquidem in tantum multitudo et malitia peccatorum universe gentis et hominum sub nostro regimine degentium prevaluit et citra omnem timorem et pavorem diaboli humani generis hostis plusquam arena et abyssus maris excrevit, sed nolens Deus ipsorum mala opera et iniquitates absque pena impune permittere et pululare, excitavit et tartari iram christianorum, per quos tartaros ut

¹ Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie *hcllyett*.

maritimas adimus¹ partes et aquarum latibula con(q)uerentes,² ubi cum funera nostrorum fidelium more Rachelis³ plangebamus, quia eorum solatio fuimus destituti, pater misericordiarum et Deus totius consolationis, qui consolatur suos in omni tribulatione, etiam nobis fontem misericordie aperire dignatus est et⁴ ad consolandum nos Fel-dricum⁵ et Bartholomeum illustres et strenuos viros nobiles de **Vegla** quasi de celo proiecit, qui nobis cum omni eorum parentela adherentes inter actus promiscuos fideles exhibuerunt famulatus et non modicam pecuniam eorum, que ultra XX⁶ marcarum millia transcendunt in ciphis⁷ aureis et argenteis, et aliis rebus pretiosis nobis de bonis eorum presentarunt et presentando donaverunt. Demum nos cum a nobis Deus suam indignationem ammoveret,⁸ recompensantes eorum servitia et dona, de consilio domine **Marie karissime consortis nostre et baronum nostro-**

lyudem punih hudob y zlobe szvake, dabijih odnesal od zemlie, za che grihe Bog szvemoguchi ta bisse, dabi od nasz odvratil szvoje miloserdje takovim zakonom, da bijuchiszemi statari na poli, y tuliko da biszmo mi dobiti poszve pute y zakone, y pobijeni, y dobiti od nyh, napokom videchi mi neimeti nijedne pomochi, ner bixati, y pobigoczmo u strani primorske ischiuchi mista zakritisze meju morem, kadimi plachuchisze kako Rakel promislavajuch na ubostvo y smert neismirnu nasih vernih lyudi, zach bismo odriseni nih odri-senja, a otacz miloserja y Bog svakoga utisenja, on chi utisuje svogih virnih u svakoj tugi, y xalosti, rachi, y priklonisze otvorni nam studenaz svojega miloserja, y posla kako dabi snebes utisiti nasz prisvitli, y hrabreni, y pleminiti muxi Frederika, y Bartolomea **Francapani**, vernim zakonom nam y slisse, y pokaxasse nam u kupah slatig y srebernik vechie nereje dva-deset tisuch marak u pinesih y u kupak zo i nimi richiami od velike vridnosti svojega imena y napokom buduchi gospodin Bog odnel svoj serd od nasz, razsmislavajuchisze ze mi slusbe y chasti tejisle plemenite gos-pode, darovaszmo jedno nasze

¹ addimus *MODL.* 33097.

² commerentes *u. o.*

³ Rachel *u. o.*

⁴ Hiányzik *u. o.*

⁵ Fridricum *u. o.*

⁶ viginti *u. o.*

⁷ cisis *u. o.*

⁸ amoveret *u. o.*

tartaris in campo perire ferme debuimus, in tantum quod nos nullam in alio preter fugam videntes refugium, ad partes maritimas fugimus, querentes locum salutis intra maria, ubi flendo sicut Rachel considerabamus afflictionem et mortem absque numero fidelium nostrorum hominum, siquidem tandem fuimus salvati per ipsorum mortem. Deinde pater misericordie et Deus omnis consolationis ille, qui mitigat dolores suorum fidelium et in omni calamitate et merore solator adest, dignatus est se ad nos misericorditer inclinare, et aperire nobis fontem misericordie sue, et mittit quasi de celo nobis consolatores perillustres ac generosos nobiles viros Fridericum et Bartholomeum **Francopany**, qui nobis fideliter serviverunt et in aureis argenteisque scyphis, simul ac pecunia plusquam viginti milia marcarum nobis administrarunt, uno verbo magno valore de suo thesauro nobis prestiterunt. Et deinde posteaquam dominus Deus iram suam a nobis amovisset, considerantes nos et animo perpendentes fidelitatem fidelique servitia memoratorum nobilium virorum, donavimus ipsis certam nostram plagam, que est penes mare, **Vinodoll et Segniam**, cum omnibus earundem

agnoscerent vindicem Deum super hominibus plenis iniquitatibus et dolo, propter que scelera et peccata Deus omnipotens in sua misericordia preservando punivit nos tali modo, quod dum nos confligendo cum tartaris in campo Sita,¹ ut ab iisdem totaliter victi et concussi fuimus. Unde nos videntes nullum auxilium adesse, quinimo aufugere debere, sicut etiam aufugimus ad partes maritimas, querentes locum absconditionis et receptionis intra mare, ubi nos deplorantes sicut Rahel, considerando ruinam et necem vel maxime fidelium nostrorum, sed Deus misericordie et Deus omnis consolationis ille, qui solatur suos veros et fideles in omni mestitia et tristitia, ostendit et aperire dignatus est nobis fontem sue misericordie, et misit ad nos tanquam ex celo consolando illustrissimos, magnificos et eximios viros Fridericum et Bartholomeum **Frangepani**, qui donarunt nobis in scyphis et poculis aureis ac argenteis plusquam viginti millia marcarum in pecunia, uno verbo in scyphis magni valoris. Et postquam Deus mitigasset et avertisset iram suam a nobis, consideravimus servitium et conditionem horum illustrium

¹ Su *mindenek kiadásban.*

rum fidelium quandam civitatem nostram circa litus maris existentem *Scen* vocatam cum omnibus suis utilitatibus¹ et pertinentiis universis, simulcum tributo seu telonio et aliis circumferentiis, et in eadem libertate, sicut nobis servire consueverant, dedimus et donavimus, et contulimus ipsis Fredrico² et Bartholomeo in filios filiorum perpetuo et irrevocabiliter possidentem; hoc etiam specificando, quod si quis herede careret, heres³ alterius finaliter valeat possidere.

Ut igitur nostre collationis series perpetua firmitate solidetur, presentes concessimus eisdem duplicis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus discreti viri magistri Farkasii electi albensis, aule nostre vicecancelarii dilecti et fidelis nostri, 1260. anno Domini M.⁴CC.LX., regni autem nostri anno vicesimo.⁵

¹ utilitatis *MODL.* 34003.

² Fridrico 33097.

³ heredes *u. o.*

⁴ Hiányzik 34003.

⁵ vigesimo 33097.

mesto, koje poli mora, Vinodol y Szeny za svimi niega kripostami chaze godar pristogi, na u kup za svimi tergovinami, che kniemu slisaju, tomu istomu Frederiku, y Bartolomeu, y nih ostanku va vike dasze nigdar nemozi odneti od nig, y daje gospoduju szonum mochium y oblastum, kako smo i nu primo gospodovali, dajuchi nasnanje joschie ono, da oko bi jedan od nig pomankal presz ostanka, ostanak drugoga mozi imanje gospodovati to isto mesto.

Komusze konfini od termuntane, naj primo poli vode Rike, y mesta na morskom brigu pochanszi, y nassa slobodna voda Richina do mesta puli Grohova, priko vode prvi mejas u jednom kaminu na konje littera A. voda segvitaje nassa szlobodna, y mejemkoja iz nassega grobniscoga kottara izvira, zidina zgora zviru na Szilevizak, stoje prezida, zid na Pischinak, kosza na Pruputischie za on kraji Terstenika, a Terstenik oztane szlobodan nas, iz l-raprutischia na Kupni kamen, od Kupnoga kamina na Lizin kamen, od Lizinoga kamena na Belu vodu u Praputnom dolu, od Praputnoga dola na Berinschiak verh, od Berinschiaka verha na Gromachu, od Gromache na prezid u Babino Polie. Foszu pravi konfini od

pertinentiis, quidquid nimirum ad eandem spectat, simul cum omnibus teloniis, que ad eandem spectant, iisdem Friderico et Bartholomeo et ipsorum successoribus in perpetuum, eo modo, quod nunquam eadem plaga poterit ab illis adimi, verum ut dominantur illi cum ea vi et potestate, qualiter et nos prius dominati sumus, dantes insuper ad notitiam, quod si unus ipsorum deficeret in heredibus, tunc alter poterit dominari et eadem bona habere.

Confinia vero et territoria prenotate possessionis a septemtrione primo penes fluvium Rika et locum in rippa maris incipiendo est nostra libera aqua in Riczina usque ad vadum¹ penes Grohova. Trans aquam primam metam in uno lapide, in quo est litera A., distingvit aqua nostra et simul meta est, que alias ex nostro territorio grobnicensi scaturit. Murus deinde supra scaturiginem extat in loco Sikyvichak, qui murus in collem piscine² vertit se et ad collem Paprusischye dictum ex illa parte Tersztenik. Ipse vero locus Tersztenik manet in nostra libertate. Ex loco Paprusischye vocato ad lapidem Kupin kamen voca-

virorum, donavimus eis unum nostrum locum, qui est penes mare, **Vinodol et Segniam** cum omnibus suis appertinentiis et omnibus questibus ad dicta loca spectantibus, predictis Friderico et Bartholomeo illis et illorum heredibus et posteritatibus iure perenni, ita ut nunquam ab iisdem recipi possint, taliter tenenda et possidenda, sicut et nos antea possedimus et tenuimus. Notificantes simul et hoc, quod si unus illorum deficeret sine herede, extunc heredes alterius teneant et possideant illum ipsum locum.

Cuius confinia ad tramontanam imprimis est fluvius et locus Rika in monte maris incipiendo, et nostra libera aqua Richina usque ponticulum penes Prohovo. Trans aquam prima meta est in uno lapide, in quo est littera A., mete et aqua sequitur libera, que aqua ex monte nostro grobnicensi et confinio scaturigit. Murus supra inchoatur in Zilieuichah, quod dicitur Prezid murus in Pischina ad Paprutische ex illa parte Terstenik. Locus autem Terstenik manet liber noster et integer. Ex Praputische ad Kupni kamen, a Kupin kamen ad Lisen kamen, a Lisen kamen ad Bela voda in valle Paprutrio. A valle Paprutrio ad montem Be-

¹ locum *javitás cerusával*.

² Pischina *hasonlóképen*.

morskoga briga do Babinoga Polia.

Na potvargenie istoga dara, y na vike zpominajuchisze, daszmotim iztim Fridericu y **Bartolomeiu** ta isti nas otvorem lizt znasim duplim pechatom dan po rukah razumna chlovika mestra Farkassa izibrana u Albi z-lyublien, y verni nass pod cancellerom canceller u Dobri nassem, u letih Goszpodnih 1260., u letih 20. nassega 1260. kralyestva.

tum, ad alterum lapidem Lizin kamen dictum, ab eodem vero lapide ad Albam aquam in valle Papat, ab eadem valle ad collem Berinschyak, ab isto vero colle ad Gromaczan, tandem ab eodem loco ad predium et campum Babino Polye vocatum. Iste sunt vere mete a ripa maris usque ad predictum campum Babino Polye vocatum.

Ad confirmationem porro istius doni, et in (perpetue memorie emolumentum)¹ dedimus iisdem **Friderico et Bartholomeo** has nostras litteras patentes, nostro duplici sigillo munitas, datas per manus prudentis viri magnifici Volffgangi electi in Alba et fidelis nostri vice cancellarii, **in Bonis nostris**,² 1260. anno Domini 1260., 20. nostri regiminis.

¹ perpetuam memoriam *javitás cerusával.*

² Dobra *fordítása.*

rinschak, a monte Berinschak ad Gromache, a Gromache ad Prezid in Babinopolie. Hec sunt vera confinia a monte maris usque Babinopolye.

In maius robur predicti doni pro eterna memoria dedimus illis ipsis **Friderico et Bartholomeo** has nostras litteras apertas cum nostro duplici sigillo per manus prudentis hominis magistri Farkassa electi in Alba cancellarii, **in Dobra**, anno Domini 1260., regiminis nostri 1260. vigesimo.

VI.

1260. okt. 5.

IV. Béla Frigyes és Bertalan vegliai comeseket a főurak sorába emeli.

Hártyán az orsz. lltárban *MODL. 38473.* (Frangipani-iratok nr. 4.)
Átirata a császári káptalan 1484. aug. 19-én és 1487. nov. 14-én
Frangepán Miklós részére kelt kétféle hiteles oklevelében *MODL.*
38474. és *38475.* (Frangipani-iratok nr. 77., és 83.) XVII. századi egy-
szerű másolata *MODL. 33954.* (Neoreg. a. **1645.** 1.)

Kiadása az egyszerű másolatról *Fejér*, Cod. dipl. IV. **3.** 108 l.
Wenzel, Codex diplom. Arpad. XI. köt. 476 l. *Smičički*, Codex dipl. V.
köt. 173 l.

Regestája *Starine* XXVII. köt. 46 l.

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame,
Servie¹, Galicie, Lodomerie Cumanieque rex², omnibus
Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in eo,
per quem reges regnant et principes dominantur.

Regie sublimitati convenit omnium nationum pariter
et linguarum gentes sibi devote adherentes taliter providere,
uti alii supervenientes eorum exempla imitando ad fidelitatis
opera exercenda ferventius evocentur.

Proinde ad universorum tam presentium quam futu-
rorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum
humani generis sordidis sceleribus prevalescentibus multitudo
inestimabilis rabide gentis tartarice ex affluentibus indignatione
trium machinarum conditoris per climata regni nostri perfusa
severe ulciscendo fuisset et nos unacum fidei primatibus et
egregiis nobilibus extra monarchiam nostram usque ad litora
pontus atrocissime persequendo in quandam insulam mari-
timam (reputando coercuisset),³ de qua etiam vi nos extra-
here satagentes per naufragium in nos irruere conasset, ubi
in conflictu certaminis inter nostros et ipsos tartaros servato
nostrorum corruentium funera more Rachelis iugule⁴ plan-

¹ Servitie *MODL. 38474.*

² rex etc. *33954.*

³ repellendo coercuisset *38474. 38475.*, reputando coercuisset *33954.*

⁴ iugulo *38474.*, rigide *33954.*

gebamus, pater tandem ineffabilium misericordiarum et dominus pie consolationis, qui cunctos in se sperantes tempore tribulationis non desinit, opitulando sublevare nobis iam helisis¹ et quasi precipitis virtutem sue dextre porrigere dignatus est, quoniam ad refulcendum² nos et corroborandum Feldricum et Bartholomeum illustres et strenuos viros nobiles de Vegla,³ alta ex prosapia urbis romane senatorum ortos tamquam angelos protectionis e⁴ arce polorum misit. qui nobis cum eorum parentela et familiarium caterva armigera in opem et nostre persone saluberrimam tutelam adherendo, per eorum strenua certamina quosdam ductores ipsorum tartarorum sequacesque eorum dire necis exterminio necari et quosdam captos nobis offerre, ubi etiam crebra stigma⁵ et gravia sustulere, et multos ex eorum caris proximos et familiares amittere, supraque omnibus prenarratis copiosam pecuniarum ipsorum in auro etiam et argento ac rebus pretiosis quantitatem ad viginti milia⁶ marcarum se extendentem nobis pro assumendis stipendiariis et expeditionibus variis offerre maluerunt diligenter.

Quorum ob meritum donec latiori eis provideamus retributione, ipsos Feldricum et Bartholomeum, eorumve heredes et successores universos de consilio domine Marie carissime consortis nostre universis iuribus, gratiis, honoribus et solempnium liberalitatum⁷ illustrium primatum regni nostri Hungarie prerogativis participes et communes instituumus et facimus, atque in consortium, catervam ac numerum locamus, locumque eis ipsorum in medio nostri misterii⁸ in consilio conferimus, eisdemque insuper hanc liberalitatis⁹ prerogativam et gratiam specialem benigne

¹ elisis *MODL.* 38474. 38475. 33954.

² refulciendum 33954.

³ Veglia *u. o.*

⁴ de *u. o.*

⁵ stigmata 38475. 33954.

⁶ $\frac{m}{20}$ 33954.

⁷ libertatum 38474. 33954.

⁸ ministerii 38474. 33954.

⁹ libertatis 38474. 33954.

largimus¹ in sempiternum, ut nullus curie et regni nostri iudicum et iustitiariorum, neque ceteri quipiam latiori saltem honore fulgentes aut dignitate ipsos in personis, rebus et possessionibus eorum nunc habitis et in futurum ubicumque in regno nostro per ipsos quomodocumque aquirendis vel habendis iudicare aut in conspectu sui iudicii adversus quoscumque (astari et compari)² facere possit neque debeat, dempta solummodo propria regalis celsitudinis persona, que ipsos ante conspectum tribunalis sui iudicii comparere et iudicare debeat.

Prescripta autem singula per nos ipsis pro tantis ceterisque quampluribus famulatibus eorum, que presentibus imprimi per omnia ob eorum copiam obstat, clementer indulta, universos successores nostros felices Ungarie reges in Christo rege sempiterno devotissime obsecramus, ne comminuant nec transgrediant,³ quinimo rata tenere et accepta observare dignentur vigore presentis nostre pagine.

Ut igitur prescriptarum liberalitatum⁴ et gratiarum prerogativa⁵ perpetua firmitate solidentur, presentes concessimus eisdem duplicis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus discreti viri magistri Farcasii albensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno gratie M.^o ducentesimo sexagesimo, tertio ^{1260.} _{okt. 5.} nonas octobris, regni autem nostri anno vicesimo quarto.

VII.

1270.

V. István a IV. Béla Modrusról és Vinodolról szóló kiváltságlevelét Frigyes, Bertalan és Guido vegliai comesek és Guido fia János részére megerősíti.

IV. László 1279 évi hamis oklevelének *MODL. 33509. 33508. 32.* és *33507.* (Neoreg. a. **370.** 34.) orsz. levéltári jelzetű átirataiban hátrább.

¹ largimur 38474. 38475. 33954.

² astare et comparere 38474. 33954.

³ transgrediantur 38474. 38475. 33954.

⁴ libertatum 38474.

⁵ prerogative 33954.

⁶ millesimo 38474. 38475. 33954.

Kiadása az MODL. 33508. sz. átiratról *Fejér*, Codex dipl. V. 1. 52 l. *Smičiklas*, Codex dipl. V. köt. 580 l.

Regestája *Starine* XXVII. köt. 102 l.

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmatiè, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque¹ rex, omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem.

Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod dilecti² et fideles nostri Fredricus,³ Bartholomeus et Guido⁴ comites de Modros, de⁵ Wegla et de Wynodol ad nostram presentiam venientes nos humiliter rogaverunt, ut nos confirmaremus eisdem nostro privilegio omnia ea, que dominus rex karissimus⁶ pater noster eisdem suo privilegio confirmarat. Quod quidem privilegium domini regis karissimi patris nostri exhibuerunt iidem [comites] in hec verba: Bela Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex — — *stb.*, l. IV. *Béla 1251. ápr. 5-iki hamis oklevelét elébb.* —

[Nos igitur attendentes] fidelitates et servitia eorundem comituum,⁷ que nobis et progenitoribus nostris ob reverentiam⁸ regie maiestatis impenderunt et impendere poterunt in futurum, propter que sicut progenitores nostri sic et nos volentes eisdem occurrere regio cum favore, tenorem privilegii supradicti, consideratis ipsorum (et heredum)⁹ suorum servitiis, ratum habentes et accept[um de verbo] ad verbum presentibus inseri faciendo duximus confirmandam,¹⁰ volentes premissa omnia in ipsorum Fredrici,¹¹ Bartholomei et

¹ Bulgarie MODL. 32. 33507.

² dilecti 32.

³ Fridericus 32. 33507.

⁴ Gywod 33508., Seruido 32., Serindo 33507.

⁵ et 32. 33507.

⁶ Hiányzik 33508.

⁷ comitum 33508. 32. 33507.

⁸ reverentia 33508.

⁹ heredumque 32. 33507.

¹⁰ confirmandum 33508. 32. 33507.

¹¹ Friderici 33507.

Guidonis¹ comituum² et Johannis filii ipsius Guidonis³ et heredum suorum potestate perpetuo duratura.

In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes eisdem et per eos suis heredibus, heredumque successoribus concessimus litteras d[uplicis sigilli nostri muni]mine roboratas.

Datum per manus magistri Benedicti orodiensis prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti⁴ et fidelis nostri, 1270. anno ab incarnatione Domini M.CC.LXX.,⁵ regni nostri anno primo.

VIII.

1275.

IV. László az atyjának a vegliai comesek örökös zengi podestaszágáról szóló oklevelét Guido fia János comes számára megerősíti.

Hártyán, melyről az összetöredezett s vászonba varrt valódi kettős királyi pecsét veres és sárga sodrott selyem zsinóron lóg, az orsz. lltárban MODL. 34005. (Neoreg. a. 1646. 2.)

Kiadása *Kercselich*, Notitiae praelimin. 218 l. *Fejér*, Codex dipl. V. 2. 272 l. *Smičiklas*, Codex dipl. VI. köt. 147 l.

Regestája *Starine* XXVII. köt. 140 l. *Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1899 évf. 273 l.

(L)adizlaus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex, universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium Salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Gaan, filius comitis Wydonis de Wegla, d Modaras et de Wynodol bone memorie, fidelis noster adnostram accedens presentiam exhibuit nobis transscriptum

¹ Gwydonis 33508., Seruidonis 32., Serindonis 33507.

² comitum 33508. 32. 33507.

³ Gwydonis 33508., Seruidonis 32., Serindonis 33507.

⁴ dilecti 32.

⁵ M.CC. septuagesimo 33508., millesimo ducesimo septuagesimo 33507.

privilegii domini Stephani regis inclite recordationis karissimi patris nostri confirmatorii litterarum communitatis seniensis concordie electione super potestate seniensi olim de persona patris sui celebrata confecti, supplicans, ut transcriptum huiusmodi, maxime sub certis sigillis autenticarum personarum allatum fuerat, ratificare et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est: (S)tephanus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex — — *stb., l. V. István 1271. (jun. 21—aug. 20.) kelt kiváltságlevelét a Frangepán-Oklevéltár I. köt. 19 l. —*

Nos igitur consideratis fidelitatibus et servitiis meritoriis ipsius comitis Gahan et fratrum suorum, privilegium super huiuscemodi potestaria habitum et confectum approbantes, auctoritate presentium confirmamus ipsam potestariam in ipsius Gahan et heredum suorum potestate perpetua duraturam.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes dedimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus magistri Benedicti sancte strigoniensis ecclesie electi, eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi budensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M.CC.LXX. quinto, regni autem nostri anno III. ^{1275.}

IX.

1279.

IV. László az atyjának Modrusról és Vinodolról szóló kiváltságlevelét János, Lénárt, István és Duim vegliai comesek számára megerősíti.

Róbert Károly 1322. okt. 8-án kelt s a *Frangepán-Oklevéltár* I. köt. 44 l. kiadott hiteles oklevelének *MODL. 33509. 33508. 32. és 33507.* (Neoreg. a. **370. 34.**) orsz. levéltári jelzetű átirataiban.

Kiadása az *MODL. 33509.* jelzetű átiratról *Fejér, Codex dipl. V. 2. 552 l. Smičiklas, Codex dipl. VI. köt. 327 l.*

Smičiklas tévesen „*MODL. 33725.* (Neoreg. a. **370. 34.**)“ jelzet a. idézi.

Regestája *Starine* XXVII. köt. 166 l. *Vjestnik hrv. zem. arhiva* 1899 évf. 273 l.

Ladizlaus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem.

Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod dilecti¹ et fideles nostri Johannes, Leunardus, Stephanus et Dwymus comites de Modrus, de² Wegla et de Wynodol ad nostram presentiam venientes nos humiliter rogaverunt, ut confirmaremus eisdem nostro privilegio ea omnia, que dominus rex karissimus pater noster Frederico,³ Bartholomeo et Gwydoni⁴ comitibus, patribus eorum et eisdem suo privilegio confirmarat. Quod quidem privilegium domini regis karissimi patris nostri iidem comites exhibuerunt in hec verba: Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex — — *stb., l. V. István 1270 évi hamis oklevelét a függelékben elébb.* —

Nos igitur attendentes fidelitates et servitia prescriptorum comitum, que nobis et progenitoribus nostris⁵ ob regie maiestatis reverentiam impenderunt et impendere poterunt in futurum, propter que sicut progenitores nostri sic et nos volentes eisdem occurrere regio cum favore tenorem privilegii supradicti, consideratis ipsorum et successorum suorum servitiis, ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo, nobis in etate adulta constitutis de baronum nostrorum consilio duximus in omnibus et per omnia confirmandum, volentes premissa omnia in ipsorum Johannis, Leonardi, Stephani, Dwym comitum et heredibus eorum potestate perpetua duratura.

In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes eisdem et per eos eorum heredibus, heredumque

¹ dilecti *MODL. 32.*

² et *32. 33507.*

³ Fredrico *33508.*, Friderico *32. 33507.*

⁴ Seruidoni *32.*, Serindoni *33507.*

⁵ Hiányzik *33509.*

successoribus concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis viri magistri Nicolai albensis [ecclesie electi, au]le nostre vicecancellarii dilecti,¹ et fidelis nostri, anno Domini M.CC.LXX.IX,² regni autem 1279. nostri anno octavo.

X.

1289. jun. 11.

IV. László király János és Lénárt vegliai comeseket összes birtokaikban, valamint a vegliai, zengi és korboviai egyházak feletti kegyúri jogaikban megerősíti.

Az 1289. jun. 11-én kelt s a *Frangepán-Oklevéltár* I. köt. 25 l. kiadott hiteles oklevél interpolált másolata hártán az orsz. ltárban, *MODL. 38480.* (Frangipani-iratok nr. 8.) Megvan még a pozsegai káptalan 1485. nov. 10-én Frangepán János részére hártán kelt valódi oklevelében is ugyanott *MODL. 38482.* (Frangipani-iratok nr. 78.)

A betoldások és eltérések feltüntetése céljából párhuzamosan le kellett nyomtatnunk a valódi oklevelet is.

a)

Valódi oklevél.

Ladizlaus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex, universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore.

Dignum est et consentaneum rationi, ut ea, que per inclitos reges progenitores nostros sibi *fedeliter* obsequentibus iuste et legitime sunt *collata*, perpetuo robore fulciantur et inviolabiliter observentur.

b)

Betoldásos másolat.

Ladislaus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Lodomerie, Cumanieque rex, universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore.

Dignum est consentaneum rationi, ut ea, que per inclitos reges, progenitores nostros sibi *fideliter* obsequentibus iuste et legitime sunt *colata*, perpetuo robore fulciantur et inviolabiliter observentur.

¹ dilecti *MODL. 32.*

² M.CC. septuagesimo nono *33508.*, millesimo ducesimo septuagesimo nono *33507.*

Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nobiles viri Johannes, *Leonardus* et eorundem filii **comites, filii comitis** *Wyd de Wynodol, Modrus et Wegla* missis ad nos procuratoribus suis, a nostra regia petierunt humiliter supplicando maiestate, quod nos possessiones eorum, villas, predia, castella, **insulas**, nemora, terras, silvas, iura patronatus ecclesiarum *de Corbovia et de Scenya*, que et quas ex *collatione* illustrium regum Hungarie progenitorum nostrorum piarum recordationum iuste et legitime possederunt, eis relinquere dignemur et nostro privilegio confirmare.

Quorum nos iustis petitionibus favorabiliter inclinati, attendentesque fidelitates et servitorum merita gratiosa eorundem Johannis, *Leonardi* predictorum comitum, que *karissimis* progenitoribus nostris, illustribus regibus Hungarie et Stephano regi, patri nostro reverendo cum *fervore* summe fidelitatis impenderunt, prout nobis per relationes fidelium nostrorum est relatum, considerantes *etiam* obsequia eorundem gratuita, que in receptione nunciorum nostrorum ad curiam romanam et ad inclitum Karulum regem Sycilie et filios suos, cognatos nostros

Pro rationi ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nobiles viri Johannes, *Leonardus* et eorundem filii comitis *Vid¹ de Vegla, Vinodol et Modrus* missis ad nos procuratoribus suis, a nostra regia petierunt humiliter supplicando maiestate, quod nos possessiones eorum, villas, predia, castella, nemora, terras, silvas, **portus maritimas salinas**, iura patronatus ecclesiarum **de Vegla, Segnia et de Corbovia**, que et quas ex *colatione* illustrium regum Hungarie, progenitorum nostrorum piarum recordationum iuste et legitime possederunt, eis relinquere dignemur et nostro privilegio confirmare.

Quorum nos iustis petitionibus favorabiliter inclinati, attendentesque fidelitates et servitorum merita gratiosa eorundem Johannis, *Leonardi* predictorum comitum, que² *carissimis* progenitoribus nostris, illustribus regibus Hungarie et Stephano regi, patri nostro reverendo cum *favore* summe fidelitatis impenderunt, prout nobis per relationes fidelium nostrorum est relatum, considerantes *et* obsequia eorundem gratuita, que in receptione nunciorum nostrorum ad curiam

¹ videlicet *MODL. 38482.*

² qui *u. o.*

predilectos destinatorum hospitalitatis gratiam impendendo non sine magnis eorum sumptibus impenderunt ut fideliter sic devote, universas possessiones eorum, predia, villas, castella, terras, **insulas**, nemora, silvas, iura patronatus ecclesiarum *de Corbovia et de Scenya*, que et quas iusto titulo collationis predictorum regum pacifice possederunt, super quibus litteras, privilegia seu munimenta predictorum regum et regis Stephani patris nostri *karissimi* legitime *optenta* habent vel habere dicuntur et voluerint presentare loco et tempore *oportunis*, eisdem Johanni, *Leonardo* et filiis eorum comitibus et per eos ipsorum heredibus, heredumque suorum successoribus reliquimus pacifice possidendas, tenendas et habendas, et presentium auctoritate duximus confirmandas duplicis sigilli nostri munimine roborando.

Datum per manus venerabilis patris Gregorii Dei gratia episcopi *chenadiensis*, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo *octuagesimo* nono, tertio idus iunii, regni autem nostri anno decimo octavo.

1289.
jun. 11.

romanam et ad inclitum Karulum regem Syclie et filios suos, cognatos nostros predilectos destinatorum hospitalitatis gratiam impendendo non sine magnis eorum sumptibus impenderunt ut fideliter sic devote, universas possessiones eorum, predia, villas, castella, terras, nemora, silvas, **portus maritimas salinas**, iura patronatus ecclesiarum *de Vegla, de Segnia et de Corbovia*, que et quas iusto titulo *collationis* predictorum regum pacifice possederunt, super quibus litteras, privilegia seu munimenta predictorum regum et regis Stephani patris nostri *carissimi* legitime *obtenta* habent vel habere dicuntur, et voluerint presentare loco et tempore *opportuno*, eisdem Johanni, *Leonardo* et filiis eorum comitibus, et per eos ipsorum heredibus heredumque suorum successoribus reliquimus pacifice possidendas, tenendas et habendas, et presentium auctoritate duximus confirmandas duplicis sigilli nostri munimine roborando.

Datum per manus venerabilis patris Gregorii Dei gratia episcopi *cenadiensis*, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo *ottuagesimo* nono, tertio idus iunii, regni autem nostri anno decimo octavo.

1289.
jun. 11.

XI.

1364.

Nagy Lajos III. Endrének Dresnek földjéről szóló adománylevelét Frangepán István számára átírja.

Hártyán az orsz. lltárban, *MODL. 38484.* (Frangipani-iratok nr. 16.)

Lodovicus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps salernitanus et honoris ac montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore.

Sicut ad regalem pertinet excellentiam unicuique pro meritis digna conferre beneficia, sic a suis predecessoribus rite prestita et donata muniminis beneficio debet confirmare, ut eadem futuris temporibus obtineant immobilis perseverantie firmitatem.

Proinde universorum notitie presentium serie declaramus, quod fidelis noster et dilectus Stephanus de Frangapan, Segne, Wegle, Modrusseque comes, aule nostre regie miles ad nostrum veniens conspectum, exhibuit nobis quoddam privilegium condam incliti principis domini Andree regis felicis reminiscentie predecessoris nostri tenoris infrascripti, petens nostram excellentiam prece humili et devota, ut ipsum privilegium ratificare et approbare pro ipsisque et suis heredibus denuo et ex novo decorare et patrocinio presentis nostri privilegii confirmare dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor is est: Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex — — *stb., l. III. Endre 1292. febr. 26-án kelt oklevelét a Frangepán-Oklevéltár I. köt. 28 l. —*

Nos itaque prescriptis humilimis supplicationibus annotati Stephani comitis de Frangapan nostre maiestati porrectis favorabili pietate exauditis, predictum privilegium prefati domini Andree regis inventientes ipsum non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum, sed

omni prorsus suspicione carentem de verbo ad verbum insertum, quoad omnes ipsius continentiam et articulos acceptamus, approbamus et ratificamus, ipsumque eidem fidelissimo nostro Stephano comiti de Frangapan et suis cunctis posteritatibus, simulcum singulis libertatum prerogativis nove nostre donationis titulo de consilio prelatorum et baronum regni nostri habito prematuro ac ex certa scientia nostre maiestatis perpetuo confirmamus.

In cuius igitur confirmationis nostre memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales duplicis et autentici sigilli nostri novi munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Nicolai episcopi zagrabiensis, aule nostre cancelarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo tricentesimo sexagesimo quarto, regni nostri anno vigesimo tertio, venerabilibus in Christo patribus dominis Nicolao strigoniensi locique eiusdem comite perpetuo, Dominico spatatensi archiepiscopis, fratre Dionysio archielecto collocensi, Nicolao agriensi, Andrea transsilvanensi, Demetrio varadiensi, Colomano nitriensi, Nicolao quinqueecclesiensi, Johanne wesprimiensi, Michaeli vaciensi, Thoma chanadiensi fratribus, Thoma sirimiensi, Stephano iawriensi, Pelegrino boznensi et Blasio tininiensi ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, magnificis viris Nicolao palatino et iudice comanorum, Nicolao wayuoda transilvanensi comite de Zunok, Oliverio magistro thavarnicorum nostrorum iudice curie reginalis, comite Thoma iudice curie nostre, Stephano totius Sclavonie et Croatiae, Dominico de Machow et Nicolao de Zeverino banis, Paulo magistro thavarnicorum reginalium, Lewcus dapiferorum, Bartholomeo pincernarum, Dionysio agazonum, Tewthus ianitorum et Johanne dapiferorum reginalium magistris, ac Johanne Herrici comite posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

XII.

1375. jan. 10. Buda.

Zsigmond király Kersztinát a lázadók fogságából Frangepán János által kiszabadított Mária királyné szabadulásának hírével jött Vulkovic's nemzetségbeli Frigyes fia Zankónak adományozza.

Zsigmondnak az adományos Zanko részére 1406. ápr. 22-én hártján kelt és rózsza színű sodrott selyem zsinóron lógó töredék pecsétés oklevelében a kismartoni főltárban, *Repos. 42. B. 11.*

Kiadása *Katona*, *Historia critica* XI. köt. 211 l. *Fejér*, *Codex dipl. X. 1. 355 l. Vjestnik hrv. zem. arkiva* 1905 évf. 159 l.

A *Vjestnik* megokolatlanúl 1395 évi datummal közli.

Nos Sigismundus Dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie etc. rex, marchio brandenburgensis, necnon Bohemie et lucenburgensis heres, memorie commendantes tenore presentium significamus quibu[s] expedit universis, quod nos tum pro eo, quia nobis prelatisque et baronibus nostris fidelibus n[on]bilis fidelis noster Zanko filius Friderici generationis Wlkowyth per fidelem nostrum dilectum magnificum Johannem Wegle, Sennye et Madrusse comitem, dominum videlicet suum temporalem erga nostram missus maiestatem immensorum gaudiorum solempnes et ilares novitates in eo videlicet, quia serenissima domina Maria regina conthoralis nostra precara alias per Johannem de Palychna cruciferum, sibique adherentes iniquam et sordidam catervam nostros capitales inimicos infidelesque notorios inhumaniter detenta, capta rigideque invinculata et incarçerata in nostrum ac eiusdem domine regine ingens dedecus, regalisque throni et diadematis sacre precipitationem, totius etiam regni nostri scandalum periculosum et contumeliam vallidam, pristine solempne liberalitatis apici et consolationi immense divinitatis clementia favente per eiusdem regni nostri Croatie primatum, nobiliumque nonnullorum ac procerum, eorundem primatum sequacium, familiarium nostrorum et eiusdem sacre regni Hungarie corone fidelium laborosa continua certamina, sudorosa pervigilia, sollicitudines indefessas et acta strennua, sanguinis etiam effusionem et cedem non modicam esset de ipsa detentione protinus erepta a certo

deferre studuit et revelando nunciare, tum etiam potissime ad ipsius domine Marie regine ac ipsorum prelatorum et baronum nostrorum intercessibilis et devotissime supplicationis instantiam nostro per eos humiliter porrectam culmini, respectu insuper et fidelitatis ac fidelium obsequiorum suorum gratuitis meritis, per que idem seipsum nobis et perconsequenter eedem domine Marie regine, ac dicte sacre regni nostri Hungarie corone in nonnullis nostris et eiusdem regni nostri arduis agendis et exercitualibus expeditionibus non parcendo persone et rebus suis, sed easdem diversis fortune casibus locis debitis et temporibus summe incom-bentibus pro nostri honoris uberrima excrementia cum ingenti fidelitatis constantia, sanguinis etiam effusione nobis ac prelatis et baronibus nostris sane recolentibus, eadem-que domina Maria regina nobis elucidante, gratum rederre studuit et acceptum, quoddam oppidum nostrum regale Kerstyna vocatum, in comitatu zagrabiensi situatum simul-cum universis et singulis ipsius oppidi utilitatibus, perti-nentiis, proventibus, servitutibus, necnon obventionibus, iuribus, iurisdictionibus, ceterisque quibusvis utilitatum integri-tatibus, quovis videlicet nominis vocabulo vocitatis, nostre scilicet de eodem provenire debentibus maiestati, sub eiusdem veris metis et antiquis limitibus antefato Zankoni suisque heredibus et posteritatibus universis, matura superinde unacum eisdem videlicet domina Maria regina ac prelatis et baronibus nostris deliberatione prehabita, de eorundem-que consilio et unanimi ac concordi consensu de manibus nostris regiis et ex certa scientia, ac animo deliberato, potestatisque plenitudine nostre maiestatis dedimus, dona-vimus et contulimus, immo damus, donamus et effective conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possi-dendum pariter et habendum pleno iure, salvis dumtaxat iuribus alienis, harum nostrarum vigore et testimonio litte-rarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportate.

Datum Bude, in festo beati Pauli primi heremite anno
Domini millesimo trecentesimo septuagesimo quinto.

1375.
jan. 10.

XIII.

1411. márcz. 31. Zeng.

Miklós vegliai comes Zrínyi Pálnak megengedi, hogy uradalmában valamely jobbágyától magának egy lakóhelyet szerezhessen s a felett szabadon rendelkezhessék.

Hártyán az orsz. ltárban, *MODL. 33935.* (Neoreg. a. 1647. 17.)

Nos Nicolaus Vegle, Modrusie Segnieque comes etc., ad perpetuam rei memoriam universis et singulis, has presentes nostras privilegiales patentes litteras inspecturis facimus manifestum, quod dignum et congruum arbitramur fore collatum, quicquid fratribus et amicis placiti et honoris conferimus, et eorum voluntatibus annuere curamus.

Sane cupiens magnificus vir dominus comes Paulus de Czerino, carissimus proximus et frater noster, ut ipse nobis asseruit fraternaliter, habere aliquam domum vel domos aliquas pro habitatione sua et curie sue in aliqua civitate, terra, oppido vel contrata nostri dominii, quas usque ad mortem suam tanquam proprias posset libere, absque aliquibus oneribus vel angariis pacifice possidere emere vellet, quas posset iure testamentario vel quavis dispositione, cui placeret, donare vel pro anima sua relinquere, et de illis disponere, ut de rebus propriis, ut sibi videretur opportunum.

Nos itaque, qui votis suis fraternis libenter annuimus, eidem tanquam fratri nostro ex certa scientia et de gratia speciali expresse concedimus, ut in quacunque parte nostri dominii sibi placuerit, a quibuscunque subditis et fidelibus nostris emere pro sua et sue curie habitatione voluerit, sive in civitate, terra, oppido vel contrata voluerit, volumus et concedimus, quod libere possit, quas exnunc perfecta emptione legitima tenore presentium liberamus et ab omni genere servitutis francamus, etiam si essent sue magnificentie ab habente iuridica potestate donate; quas volumus et ex nostra spontanea permissione concedimus, quod in vita pariter et in morte legare, donare, pro anima et corpore relinquere possit libere et expedite, et vendere ac

obligare, prout sibi videbitur expedire tanquam ipsarum domino et patrono.

In quorum testimonium presentes scribi iussimus, et nostri soliti sigilli appensione muniri.

Datum in civitate nostra Segnie in domibus nostris descensus, anno Domini millesimo cccc. undecimo, die ul-^{1411.}
tima mensis martii, quarte indictionis márcz. 1.

XIV.

1412. aug. 14. Modrus.

Frangepán Miklós dalmát- és horvátországi bán a pálosok számára Czirkeniczában kolostort alapít.

Kiadása *Farlati* Illyricum sacrum IV. köt. 99 1.

— — Nos comes Nicolaus de Frangipanibus miseratione divina et donatione serenissimi regis Bele regis Hungarie comes Veglie, Segne, Modrussie, Vinodol, Jaske, Okilok et Prokay, banus Dalmatie et Croatie — — dedimus eis has nostras patentes litteras sub sigillo nostro pendenti magno, Modrussie, anno divine incarnationis 1412., die 14. augusti. ^{1412.}
aug. 14.

XV.

1412. nov. 1.

Zsigmond elődeinek Vegliáról, továbbá Perviki és Plasnicza szigetekről s Almisszáról a vegliai comeseknek adott kiváltságlevelét Miklós comes számára megerősíti.

Vonalozott délvidéki hártján az orsz. lltárban, *MODL. 34017.* (Neoreg. a. 1646. 4.)

Kiadása *Kercselich*, Notitiae praeliminares 209 1. *Fejér*, Cod. dipl. X. 5. 337 1. *Kukuljević*, Arkiv za pověstnicu jugosl. I. köt. 61 1. *Kukuljević*, Jura regni Croatiae I. köt. 178 1. *Ljubić*, Listine VII. köt. 20 1. (Monum. slavorum merid. XII.)

Sigismundus Dei gratia romanorum rex semper augustus, ac Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Galicie,

Frangepán-Oklevéltár II.

Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, marchio brandenburgensis, necnon Bohemie et lucenburgensis heres, universis et singulis Christi fidelibus presentibus et futuris presentium notitiam habituris salutem in salutis largitore.

Ne transeant cum tempore, que in tempore aguntur, providentia adinvenit humana, ut rerum gestarum series sub litterarum testimonio perpetue memorie commendetur.

Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magnificus vir dominus Nicolaus comes Vegle, Segne, Modrusce etc. ad nostre maiestatis presentiam veniens nobis porrexit privilegiales patentes litteras predecessorum nostrorum, regum illustrium Hungarie progenitorum nostrorum, supplicans exinde nostre celsitudini humiliter et devote, ut eas litteras regales, iuraque sua ac omnia in ipsis continentia sibi, heredibusque suis heredumque suorum successoribus approbare, ratificare et nostro dignaremur patenti regalique privilegio confirmare.

Ideo nos ultra benivolentiam nostram regiam, quam sibi pro suis meritis grata liberalitate gerimus, visis, auditis et diligenter intellectis iuribus suis, inclinatique iustis requisitionibus suis, attendentesque fidelitates et servitorum merita gratiosa per eum nostro culmini exhibita, insullam suam veglensem, civitatem, castra, villas, silvas, nemora, portus maritimas salinas scopulos vocatos, videlicet Pervich, Plasnich et Almis cum illorum pertinentiis, iuraque patronatus ecclesiarum nostra regia auctoritate perpetuo ipsi magnifico viro comiti Nicolao predicto, suisque heredibus ac heredum successoribus approbamus, ratificamus, confirmamus ac relinquimus pacifice possidere, habere et tenere pleno iure et cum omni integritate.

In cuius rei memoriam perpetuam presentes concessimus litteras has nostras privilegiales pendentis autentici sigilli nostri duplicis, quo videlicet ut rex Hungarie utimur, munimine roboratas.

Datum per manus reverendi in Christo patris domini Eberhardi episcopi zagrabiensis, aule nostre maiestatis summi cancellarii fidelis nostri grate dilecti, anno Domini

millesimo quadringentesimo duodecimo, kalendas novembris, $\frac{1412.}{\text{nov. 1.}}$
regnorum autem nostrorum anno Hungarie etc. XXVI.,
romanorum vero tertio.

XVI.

1433. aug. 10. Ozalj.

Frangepán Bertalan Dminics Máténak az ozalji jobbágyok földhasználatát szabályozó levelét megerősítvén a jobbágyokat több szabadsággal ruházza fel.

Hártyán az orsz. ltárban, *MODL. 34340.* (Neoreg. a. 1650. 3.)

Kiadása *Kukuljević*, Acta croatica 57 l. *Šurmin*, Hrvatski spomenici II. köt. 134 l.

— — Pisan v Ozli, 10. dan avgusta, u letih Gospod- $\frac{1433.}{\text{aug. 10.}}$
nih 1433.

XVII.

1481. nov. 21 előtt, Zágráb.

Frangepán Márton dalmát-, horvát- és tótországi bán Jasztrebarszka város IV. Bélától és Mátyás királytól nyert kiváltságleveleit megerősíti.

XVII. századi egyszerű másolata két példányban az Erdődy-család galgóczi ltárában, *Lad. 72. 2. 24.*

Az állítólagos báni aláírás után még a következők olvashatók: Locus sigilli. Lecta, correcta et comportata cum suis veris originalibus per me Mathiam Marich iudicem nobilium comitatus varasdiensis. Idem manu propria. Locus sigilli. Lecta et cum transumpto producto comportata per me Joannem Braningh comitatus varasdiensis notarium m. p.

Nos Martinus Frangepan de Modrusze, regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie banus, necnon iudiciaria sedes publice congregationis regni Croatie, memorie commendamus per presentes quibus expedit universis, quod honorabilis ac nobilis Mathias Franchak et Georgius Matkon cives de Jasztrebarszka pro parte et in persona universorum civium et hospitem, ac totius communitatis de eadem nostram venientes in presentiam exhibuerunt nobis et presenterunt quasdam binas litteras, unas Mathie regis, secundas condam felicis reminiscentie serenissimi principis domini

Bela Dei gratia dictorum regnorum Dalmatie, Croatie etc. regis super certis libertatibus et prerogativis, per ipsum condam Belam regem Hungarie (tenore) earundem litterarum suarum civibus et hospitibus de eadem Jasztrebarszka concessis, munitas collationem et assignationem quarundam terrarum¹ eisdem civibus et hospitibus de terra filiorum Cuek, et de terra filiorum Kundis, et de terra generationis Draguszlai iobagionum castris de Podgoria et etiam castrensium ad tria aratra sequestrandarum emanatas modo et ordine inferius in tenore earundem litterarum clarius specificatis, pro nominatis civibus et hospitibus, sub duplici sigillo suo privilegialiter confectas tenoris infrascripti. Supplicatum itaque extitit nobis pro parte dictorum civium et hospitem humiliter et devote, ut easdem litteras gratas, ratas et acceptas habentes, litterisque nostris privilegialibus verbatenus inscribi facere, necnon omnia et singula in eis contenta pro eisdem civibus et hospitibus, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: Bela Dei gratia Ungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Lodomerie Cumanieque rex — — *stb.*, *következik IV. Béla 1257. jan. 12-én kelt oklevele.*² — Secundarum vero litterarum (tenor) uti primarum in hec verba sequitur: Nos Mathias Dei gratia Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, (B)ulgarieque rex, ac Silesie, lucembergensis dux, necnon (Rhame, Lusanie)³ marchio — — *stb.*, *következik Mátyás 1478. decz. 15-én kelt oklevele.*⁴ —

Nos igitur supplicationibus huiusmodi pro parte dicto-

¹ et harum a *másolatban*.

² Datum per manus magistri Smaragdi albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno ab incarnatione Domini 1257., secundo idus ianuarii, regni autem nostri anno vigesimo secundo. — *Katona*, Historia critica VI. köt. 257 l. *Fejér*, Codex dipl. IV. 2. 416 l. *Endlicher*, Monum. Arpad. 496 l.

³ Moravie, Lusacie *helyett*.

⁴ Datum Bude, in festo beati Valeriani episcopi et confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo.

rum civium et hospitem prefati oppidi Jasztrebarszka nobis porrectis benigne exauditis et clementer admissis, \prescriptas litteras¹ ipsius quondam domini Belle regis et secundas² itidem Mathie regis non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio et suspicione carentes, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos eatenus, quatenus eodem rite et legitime existunt emanate, viribusque earum veritas suffragatur ratificantes³ approbamus ac pro iisdem civibus et universis incolis eorundemque heredibus et posteritatibus \roboramus et confirmamus⁴ presentis scripti nostri patrocinio mediante.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales, pendente sigillo roboratas eisdem civibus concedendas esse duximus.

Datum in congregatione publica regni in civitate Montis grecensis zagrabiensis, ante festum presentationis ^{1481.} _{nov.} beatissime virginis Marie, anno Domini 1481.

Idem banus manu propria.

¹ pro prescriptarum litterarum a *másolatban*.

² secundarum *ugyanott*.

³ rectificantes *ugyanott*.

⁴ roborantur et confirmantur *ugyanott*.

NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ.

Rövidítések: nm. = nemzetség; hn. = helynév.

- ABAUJVÁR (*Abbauwariensis*) vm. 378.
- ABBATIA, 1. Apátság a.
- ABLAK (*fenestra*) 324. 325. 326. 328. 330. 332. 333. 334. 335.
- ABROSZ (*mensale*) 324. 325. 326. 328. 329. 331. 332. 333. 334. 335. 336.
- ABRUZZO (*Aprutium*) 117. 119.
- ACHIA, török basa 1494. 215.
- ÁCS (*faber*) Demeter, György, Máté, Péter jasztrebarszakai jobbágyok 1520. 324. 326. 328. 329. — Máté, Márton, brebroveczi jobbágyok 1520. 336.
- ÁCSSZERSZÁM (*instrumentum fabricile*) 329. 336. 337.
- ACZÉL (*calibs*) 327.
- ADELSBERG (*Adlsperg*) v. 362. 381.
- ADÓ 306.
- ADORJÁN (*Adrianus*) kir. ítélőmester 1489. 191.
- ADRIAI TENGER (*mare Adriaticum*) 404.
- ÁGOSTON (*Augustinus*) győri püspök 1464—1465. 79. 87.
- ÁGOSTON-RENDŰ SZERZET 136. 232.
- ÁGYNEMŰ (*lectisternia*) (párna, vánkos, lepedő) 303. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- AJÁNDÉK, 1. Lóajándék a.
- AJTICS (*Haythych*) János kir. ember 1466. 99., 1. Bozetai Ajtics a. is.
- AJTÓ (*hostium, ostium*) 324. 325. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- ALAPI (*de Alap*) Boldizsár 1512. 283.
- ALBA, 1. Székesfejérvár a.
- ALBERT (*Albertus*) csanádi püsp. a mantuai congressuson 1459.

32. — király 1438—1439.
3. 6. 7.
- ALBERTINOI (de *Albertino*) Péter
1518. 321.
- ALFONZ V., nápolyi és aragoniai
király 1455. 12. 13. —
ferrari herczeg 1527. 387.
388.
- ALMÁS (*Almas*) v. Kolos vm.
190.
- ALMISSZA (*Omislje*) 110. — i
Gujasics Marin 1464. 81.
- ALSÓAUSZTRIAI KAMARA 367.
368. 381. 382. — kamarai
tan. Hardegg Henrik 1500.
244. — helytartó Saurer Lő-
rincz 1510. 244., Khiembseer
György 1524. 375. — kincs-
tartó Hungerspach Simon
1496. 229. 230.
- ALSÓERGAVECZ (*Inferior Erga-
vecz*) b. Zágráb vm. 19. 20.
- ALSÓKLADUSA (*Cladusa, Kladusa
Inferior*) v. Zágráb vm. 355.
356., l. Kladusa és Felső-
kladusa a. is.
- ALSÓLENDVAI (de *Alsolindva*)
Bánfi Miklós kir. főpohárnok-
mester, pozsonyi főispán
1464—1466. 79. 87. 105.
- ALSÓMOLUNYA (*Inferior Molvna,
Molune*) f. Zágráb vm. 10.
74., l. Molunya a. is.
- ALSÓRÉKA (*Reka Inferior*) b.
Zágráb vm. 74., l. Réka és
Felsőréka a. is.
- ALSÓVOLAVLYA (*Inferior Wo-
lavlya, Volahwlya*) f. és b.
Zágráb vm. 10. 18. 74.,
l. Volavlya és Felsővolavlya
a. is.
- AMBOISE d. 322.
- AMBROVICS (*Ambrowych*) N.
golyakói jobbágy 1520. 338.
- ANCONAI (*Anconitanus*) de Dio-
nysiis Czinthius testvérek
1521. 353., l. Czinthius a.
- ANDRÁS II., 1205—1235. 185.
395. 397. 399. 400. 401.
402. 404. 405. 406. —
III. 1292. 176. 177. 180.
428. — erdélyi püspök 1364.
429. — toposzkai apát 1522.
366.
- ANDRÁSOVICS (*filius Andree*)
Ambrus 1486. 166. 167.,
l. Balsa a. is.
- de ANDREIS Vincze otocsácsi
püspök 1522. 357. 358.
- ANGHIERA (*Angleria*) comese
Sforza Ferencz 1465. 92.,
93., Sforza Galeazzo 1466.
97. 98.
- ANTALOVICS (*filius Anthonii, An-
tholowich, Antolowich*) Ben-
cze 1455. 10., l. Draganicsi
Antalovics a. is. — Miksa
1461. 47., l. Goriczai Anta-
lovics a. is. — Péter 1475.
134. 135.
- ANULUS, l. Jegygyűrű a.
- APÁCZÁK (*moniales*) 124. 294.
- APAJ (*Apay*) István fia Ozsvát,
István leányai: Katalin, Do-
rottya 1455. 11., l. Raszinja-
kereszturi Apaj a. is.

- APÁTSÁG (*Abbatia*), szűz Mária osztrovczai egyháza 74.
- APFALTERER (*Appholtrer*) András 1469. 117. — János fumei kapitány 1527. 388.
- APPELLÁLT perek feljebbvitele az osztrosáczí törvényes szék-ről a Szokol vm. törvényes székre, innen a Knin vm. fő-törvényes székre 163. 165.
- APULIA (*Apulea*) 13. 119. — i terméketlenség 13.
- ARADI (*Orodiensis*) prépost Benedek 1270. 422.
- ARAGONIAI (de *Aragonia*) V. Alfonz 1455. 12. 13. — I. Ferdinánd (Ferante) 1476. 136. — Beatrix 1481—1489. 159. 168. 188. 189., I. Beatrix a. is. — de Marzano Alojzia (Aliuxia, Loisia) Frangepán Bernát hitvese 1481—1489. 160. 188. 189. 190. — kir. titkár Fonolleda Arnold 1455. 13.
- ARANY (*ducatus*) 15. 119. 137. 158. 184. 187. 266. 291. 320., I. Magyar arany a. is.
- ARANY FORINT (*florenus auri*) 18. 19. 20. 33. 42. 82. 83. 84. 91. 96. 112. 113. 115. 116. 120. 134. 149. 150. 153. 155. 184. 189. 199. 200. 224. 256. 257. 274. 303., I. Magyar arany forint a. is.
- ARANY KEHELY (*ciphus aureus*) 412. 413. 419.
- ARANYOZOTT EZÜST KUPA (*cuppa argentea deaurata*) 303.
- ARANYNYAL SZÓTT VELENCZEI BÍBORBÁRSONY SUBA (*suba principalis de purpure deaurata Venetiarum*) 303.
- ARBEI (de *Arbe*) főpresbyter 1467. 108. — Baptista követsége a velencei dogehez 1494. 217.
- ARBOR, I. Fa a.
- ARCHO (von *Arch*) gróf, Zsigmond osztrák herceg megbízottja 1454. 4.
- ARGENTERIA, I. Ezüst ékszer a.
- ARIOSTIS (de *Ariostis*) Hugó 1455. 13.
- ÁROK (*fossatum Prekopa dict.*) 239.
- ARX, I. Vár a.
- ÁSÓ (*fossorium*) 377.
- ASZTAL (*mensa*) 336.
- ATLASZ SZOKNYA, ATLASZ NYÁRI RUHA (*tunica simplicior de athlasio, vestis estivalis de athlasio*) 303., I. Drágaköves szoknya a. is.
- AUERSPERG (*Awrspergkch, Awrspergk, Aursperg, Awrsperg, Awrsperger*) v. Krajnában 115. — Engelhart 1463. 50. 51. 52. — Pongrácz krajnai és windischmarki főkamrás, mötlingi és herbergi porkoláb 1469—1494. 112. 113. 114. 115. 150. 151. 193. 214., hitvese Frangepán Anna 1469—1490. 112. 113.

114. 115. 150. 193. 194.,
Pongrácz testvérei: Lőrincz,
Volckhard 1469. 116. —
János krajnai főkapit. 1522.
367.
- AUGSBURG (*Augsburg*) d. 277.
278. 371.
- de AUGUSTINIS György otocsaczi
kanonok 1522. 358.
- AUGUSTINUSOK, l. Ágoston-rendű
szerzet a.
- AURANAI, l. Vranai a.
- AUSZTRIA (*Austria, Osterreich,
Österaich*) 15. 16. 192. 193.
194. 214., l. Alsóausztria és
Osztrákország a. is. — i pénz-
érték 16. — i kancelláriai hi-
vatalnokok Salamanca N. és
Waldenburg N. 1523. 370.
— i főasztalnok Puchaim
György 1457. 17. — i tart.
marsall Schaumbergi Bernát
1457. 15. — i herceg
V. László 1454—1455. 2.
7. 9. 12.
- AUSZTRIAI HÁZ (*domus Austriae*)
360. 361. 370.
- BABINAGORA (*Babinagora, Ba-
bynya Gora*) f. a Tolicsi
nevű jobbágynemzetség lak-
helye Zágráb vm. 39. 223.
224. — i György és Péter
1464. 75. 76.
- BABINASZTOLICZA (*Babyňa Ztho-
lycza, Babynaztholychka*) b.
Zólyom vm. 317.
- BABINOPOLJE (*Babino Polje,
Babinopolje*), mezei dűlő, Vi-
nodol vm. határa 414. 416.
417.
- BABONOSICS (*Babonosich*) Mik-
lós 1486. 171., l. Zmekricsi
Babonosics a. is.
- BÁCS (*Bachiensis, Wachiensis*)
vm. főispán Marczel 1209.
396.
- BACSICS (*Bachich, Bachych, Ba-
czych*) Tamás 1486—1492.
171. 208., l. Zucsai Bacsics
a. is.
- BAKAR (*Bakor, Bachar, Bakar*)
v. és mv. Zágráb vm. 18.
19. 20. 21. 110. 156. 182.
183., d. 124. — i kikötő
182. — i nemesség 156.
- BAKÓCZ Tamás prépost, bíbor-
nok, esztergomi érsek, kir.
titkoskancellár 1481—1521.
160. 248. 265. 266. 267.
323. 334. 337. 347. 348.
349. 350. 351. 352. 353.,
Candallei Anna királynét meg-
koronázza 1502. 248., l.
Erdődi Tamás a. is.
- BAKSZICS (*Baxych*) György fia
Mihály 1455. 10. — Pál
1515. 297. — István 1520.
323., l. Pribicsi Bakszics a. is.
- BALÁZS (*Blasius, Balas*) kníni
püspök 1364. 429. — domi-
nicanus barát otocsaczi püsp.
1462. 49. — zengi archi-
presbyter 1500. 242. —
császármái főesperes, zágrábi

- kanonok, Korvin János titkára 1504. 255.
- BÁLINTFI Miklós modrusi, ill. vegliai püspök 1464—1468. 79. 87. 96. 97. 105. 109., l. Vegliai Bálintfi a. is.
- BALICSI (de *Balich*) Balsa 1464. 80.
- BALSA (*Balza*) András fia Ambrus 1486. 166. 167., l. Boziljevói Balsa a. is.
- BAMVERH (*Bamwerh*) b. Zágráb vm. 74.
- BANDVOR (*Bandvor*) b. a bocsácsi kl. 94. 95.
- BÁNFFY (*filius bani, Banffy*) Miklós kir. főpohárnokmester, pozsonyi főispán 1458-1487. 24. 79. 87. 105. 174. 182., l. Alsólendvai és Lendvai Bánffy a. is.
- BÁNK (*Banco*) bán 1209. 396.
- BANSINA (*Banschyna*) b. Zágráb vm. 280. 281. — i Vinnicza és Gozkova nevű szőlőhegyek 281. — i jobbágytelkek 281.
- BÁNYAJOG (*ius montanum*) 42.
- BARABASSOVICS (*Barabassowich*) Tamás jasztrebarszakai jobbágy 1520. 329.
- BARBADICO (*Barbadico*) Ágoston velencei doge 1494. 214. 215. 216. 217.
- BARILOVICS (*Barilouich, Barylouych*) András kir. ember 1461. 43. — Bernát, János és Mihály 1520. 324., l. Goriczai Barilovics a. is.
- BÁRKA (*barka, barca*) 407.
- BAROMFI, l. Majorság a.
- BÁTMONOSTORI (de *Bathmonostra*) Töttös kir. főajtónállómester 1364. 429. — Töttös László 1466. 100.
- BÁTHORI (de *Bathor*) László kir. főétekgörmester 1464—1465. 79. 87. — István országbíró, erdélyi vajda, székegyek ispánja 1481—1489. 156. 157. 158. 174. 181. — István 1519. 322.
- BATTHYÁNYI (de *Batthyan, Bathyan*) Boldizsár dalmát-, horvát-, tótországi vicebán, Zágráb vm. főispán 1487—1513. 184. 272. 273. 282. 283. 284. 285. — Ferencz tótországi rovó, dalmát-, horvát-, tótországi bán 1517—1526. 306. 377. 384.
- BAUMKIRCHER, l. Paunkircher a.
- BAZINI (de *Bozyn*) János és Zsigmond erd. vajdák 1466. 105.
- BEATRIX királyné 1481—1496. 159. 168. 188. 189. 230. 301., l. Aragoniai Beatrix a. is.
- BECKENSCHLAGER János váradi püspök 1465—1466. 87. 105.
- BÉCS (*Wienna, Vienna, Wien*) v. 187., vs. 16. 25. 347., d. 6. 8. 165. 187. 299. 381. 382. 386. — i garas 389. — i helytartó 1494. 214.

- i prépost Schaumbergi Albrecht 1457. 15. 16., Oberstein Pál 1527. 385.
- BÉCSUJHELY (*Terra Nova*) 25. 347., d. 1.
- BEDRA (*Bedra*) b. Zágráb vm. 286. 288. — i Novakovics György 1520. 323.
- BEDRIZICS (*Bedrizich*) Szilveszter zengi kanonok és főesperes 1500. 242.
- BÉKEKÖTÉS (*fried*) Ulászló és Miksa között 1506. 270.
- BÉLA III. 1193. 185. 395. 399. 400. 404. 405. 406. — herczeg, király IV. 1223—1260. 185. 398. 399. 402. 405. 410. 411. 418. 421. 436. 437.
- BELAJ (*Belay*) v. Zágráb vm. 261. 262. — i porkoláb Orlovcsics Duim 1505. 261. 262. — i Tomasics János 1520. 324.
- BELA VODA (*Alba aqua*) fl., Vinodol vm. határa 414. 415. 417.
- BELETINCZI (de *Belethincz*) Demeter zágrábi kanonok 1465. 90.
- BELGRÁD (*Belgrad, Belograd*) b. Vinodol vm., Novi vára tartozéka 20. 94. 95. 129.
- BELLYÉNI (*Bellyeny*) Imre mester a kir. kancellária tagja 1517. 315.
- BELOJKOVICS (*Belookovych*) Péter 1463. 56.
- BELTICZI (*Belythycki, Belchychy, Belthychy*) b. Busán vm. 74., f. Zágráb vm. 10. 74.
- BENCZECZICS (*Benczeczich*) Tamás draganicsi tiszttartó 1524. 373. 374.
- BENEDEK (*Benedictus*) erdélyi vajda 1209. 396. — aradi, budai prépost, esztergomi érsek és főispán, kir. alkancellár 1270—1275. 422. 423. — fia Lukács 1461. 47., 1. Pecs-női Benedek fia a. is.
- BERINSAK (*Berinschak*), hegyi dülő, Vinodol vm. határa 414. 417.
- BERISZLÓ (*Beryzhlo, Berizlo*) Ferencz 1504. 254. 255. 256., hitvese Frangepán Borbála (Zsigmond leánya) 1504. 254. 255. 256. — Péter 1516. 306., 1. Grabarjai Beriszló a. is.
- BERKOPÁL (*Berkopall, Berchopal*) b. Zágráb vm. 137. 141. 142.
- BERTALAN (*Bartholomeus*) I. modrusi comes 1193. 395. 396. 404. — III. modrusi, vegliai, vinodoli comes 1241—1270. 399. 400. 403. 404. 405. 407. 408. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 419. 421. 424. — pécsi püspök 1223. 398. — kir. főpohárnokmester 1364. 429.
- BERTOLD (*Bertholdus*) kalocsai érsek 1209. 396.

- BERVANSZKO (*Beruanzko*), vok-sinsipaki út 239.
- BESZKAI (de *Bescha*) pálosok szent Kozma-Demjén egyháza 9. 96. 97.
- BESZTERCZEBÁNYA (*Bistricia alias Novizolium*) 233. — i rézbányászat, rézzel való kereskedés, réz vámja 233.
- BESZTERCZEI (*Bistriciensis*) örökös főispán Hunyad János 1444—1456. 58. 61.
- BETHLENFALVI (de *Bethlenfalwa*) Thurzó János 1497. 233.
- BEVALLÁST (*fassio*) gyermek nem tehet 27.
- BEVENYÖD (*Benewynd, Benewyd, Beneweyvd, Benefewvd*) János 1471—1478. 120. 140. 149. 150. — Iván 1490. 194., I. Osztrósinai és Szkrádi Bevenyöd a. is.
- BEZDECZ (*Bezdecz*) b. Zágráb vm. 74.
- BIRTOKHOZ TARTOZÓ TANYÁK (*vile . . . ad eandem possessionem . . . pertinentes*) 75.
- BÍBORBÁRSONY, I. Aranynyal szőtt velencei bíborbársony a.
- BIHÁCS (*Bihigiensis*) vs. 175. 179. 367., d. 179.
- BIHAR (*Byhoruaradiensis, Wychorwaradiensis*) vm. főispán Mihály 1209. 396.
- BIKA (*taurus*) 328. 335.
- BIKKFA, I. Bükffa a.
- BILINCS (*compes*) 331. 332.
- BIRÁSKODÁS háromfokú Knin vármegyében 163. 164. 165.
- BIRÓSÁG a dalmát-, horvát- és tótországi perekben 158. 175. 180.
- BISZTRA (*Byzthra*) b. a gáji kl. Zágráb vm. 251. 253. — i Szvaganics Pál 1464. 75.
- BIVIUM, I. Válaszút a.
- BLAGAJI (de *Blagay*) grófok az udvainai csatában 1493. 213. 215. — János özvegye Frangepán Dorottya (II. György leánya) 1485. 163. — István hitvese Frangepán Dorottya (Zsigmond leánya) 1489. 191. — István 1524—1526. 375. 381.
- BLASIUS, I. Balázs a.
- BLAZSIJEVICS (*Blasyewych*) Bálint 1486. 175.
- BLEIBURG (*Plaiburg, Blaiburg*) d. 295. 299.
- BLINA (*Blyna*) b. Zágráb vm. 100.
- BOBOVECZ (*Bobowecz*) b. Zágráb vm. 74.
- BOCSÁ CZ (*Bochacz, Bochach*) kl. Busán vm. 94. 95. 241. — i Mankovics György 1520. 323.
- BOCSKÓ CZ f. a gáji kl. Zágráb vm. 96. 122. 267.
- BOCSKOR (*subsolum*) 326.
- BODÓ (*Bodo*) Miklós székesfejérvári prépost, kir. alkanczellár 1459. 32. — Gáspár a királyné főajtónállómestere, tolnai főispán 1486. 175.

180. 181., 1. Györgyi Bodó a. is.
- BODROG (*Budrugiensis*) vm. főispán Jula 1209. 396.
- BOGACSOI (de *Bogacho*) Péter szelini porkoláb 1516. 305.
- BOGYISZLÓ (*Buislaus, Bogeslaus*) váci püspök 1209. 396.
- BOHEMIA, 1. Csehország a.
- BOINCICS (*Boynichy, Boinichich*) Ferencz unaczi és denaricsi porkoláb 1505. 259. 263.
- BOLOBICS (*Bolobych*) Ferencz jasztrebarszkai jobbágy 1520. 334.
- BOLYÁRI (*Bolyari*) Pál mester, a kir. kancellária tagja 1517. 315.
- BOR (*vinum*) 324. 326. 329. 330. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- BORBÉLY (*Barbitonsor*) György jasztrebarszkai jobbágy 1520. 324.
- BORIVICSI (de *Borynich*) Szkublics János 1492. 205. 206. 207.
- BORJU (*vitulus*) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 334. 335. 336. 337. 338.
- BORKIVITELI engedély a Frangepánoknak a velencei tartományokból 117.
- BOROSÉDÉNY, 1. Edény a.
- BORSOD vm. 14. 15. — vm. főispán Frangepán v. Duim 1456. 14. 15.
- BOSICSKOVICS (*Bosichkouich*) György kir. ember 1485. 163., 1. Buhaji Bosicskovics a. is.
- BOSJÁKÓ vk. Zágráb vm. 306.
- BOSKOVECZ (*Boskowcz*) b. a gáji kl. Zágráb vm. 251. 253.
- BOSZNIA (*regnum Bozne*) 54. 59. 70. 372. 373. 377. 378. 380. — i törökök 373. 377. — i franciscanusok vicariusa Friauli Kristóf 1514. 293. 294. 295. — i püspök Pe-regrinus 1364. 429., Mátyás 1486—1487. 174. 181., püspökség üres 1464. jul. 2—1466. aug. 28., 79. 87. 105. — i korm. Zapolyai Imre 1464—1465. 68. 79. 87. — i bán laki Thuz János 1466. 105. — királya Kotromanovics István 1463. 59.
- BOTUCZI (*Botucz, Botucz, Botuke*) b. és f. Busán vm. 94. 95. 191. 241.
- BOVICSI (de *Bowych*) Gojcsetics Pál 1461. 47.
- BOZETA (*Bozetha, Bozytha*) b. „in Abbatia“ Zágráb vm. 47. — i Markovics Iván 1461. 47. — i Ajtics János kir. ember 1466. 99. — i Ferencz mester, kir. kisebb kancelláriai jegyző 1517. 314.
- BOZILJEVO (*Bozylewo, Bozilewo*) v. 373. — i István és Szan-

- dalics Gerde 1464. 75. — i
 Balsa András fia Ambrus
 1486. 166. — i Orbonás
 Ambrus 1496. 225.
- BÓR (*cutis*), 1. Ökörbőr a.
- BRABANTI (*Brabanndt*) hercegség 365.
- BRADISICS (*Bradysyck*) János kir.
 ember 1503. 251. 252., 1.
 Klokocsi Bradisics a. is.
- BRAJKOVICS (*Braykowych*) György
 1520. 324.
- BRAJZLAVIJE (*Brayzlawye*) b.
 Zágráb vm. 286. 288.
- BRANDENBURGI (*Brandeburgensis*)
 György 1511—1516. 278.
 305. 306., hitvese Frange-
 pán Beatrix 1511. 278.
- BRANING (*Braningh*) János Va-
 rasd vm. jegyző XIII. sz.
 435.
- BRANKOVICS Vuk despota öz-
 vegye Frangepán Borbála
 1489. 191.
- BRAUNBART Erasmus krajnai
 helytartó 1523—1526. 371.
 372. 382.
- BREBIR (*castrum Brebyr prope
 mare habitum, Breberium,
 Bribir*) v. 110. 139. — i
 Subics Miklós 1461. 42.
- BREBROVECZ (*Brebrowecz, Bre-
 browcz*) b. és f. Zágráb vm.
 10. 74. 334. — i nemesek
 56. — i jobbágyok 334.
 335. 336.
- BREBROVNICZA (*Brebrownycza*)
 puszta Zágráb várm. 157.
- BREZLIJE (*Brezye, Breze*) b. Zág-
 ráb vm. 74. — i Myxan
 1481. 158.
- BREZNICKA (*Breznyczka*) b. Zó-
 lyom vm. 317.
- BREZNIK (*Breznyk, Breznek*) f.
 és b. Zágráb vm. 10. 74.
 — nevű zákányi szőlőhegy
 226.
- BREZOVICZAI (de *Brezowycza*)
 Iván fiai: István, János kir.
 emberek 1455. 8. 9.
- BRESZTH (*arbor brezth*) 56.
- BRINJE (*Brigne, Brynya, Bri-
 neis, Brinium, Brundl, Brün-
 del, Brundlein, Prundl, Prun-
 del, Berennyé*) b., mv., kl.
 Modrus és Gecske vm. 94.
 95. 120. 204. 227. 241.
 242., d. 49. 93. 98. 125.
 196. 205. 211. 217. 219.
 220. 227. 232. 236. 240.
 241. 245. 292. 388. — i
 dülő Dersinozelo 95. — i
 kaszáló Dolacz vetrni 45.
 — i Ágoston-rendű szerzet
 136. 222. — i pálosok 232.
 — i plebanus Mihály vicarius
 1500. 243. — i zsupánság
 136. — i porkoláb (*vice-
 comes, purkraff*) Ludoviko-
 vics Márton 1500. 242. 244.
 — i Frangepán VII. János
 (Angelo) 1465—1513. 93.
 97. 98. 120. 123. 124.
 125. 136. 192. 203. 210.
 211. 217. 218. 220. 225.
 227. 228. 229. 231. 232.

236. 244. 245. 270. 290. 291. 292. 354., fiai: II. Krisztóf, Farkas 1521—1527. 354. 355. 358. 375. 381. 382. 385. 388. — i Juršics Lajos és fiai: Márton, Péter 1486. 171.
- BRIXENI (von *Brichsen*) püspök 1454. 4.
- BRIZNA (*Bryzna*) b. Gecke vm. 168. 169. 170. 171. 172. 173.
- BRONICS (*Bronych*) György brebroveczi jobbagy 1520. 336.
- BRÜSSZEL (*Bruzellis, Brussl*) d. 361. 365.
- BUCCARI, I. Bakar a.
- BUCSA (*Bwcha, Bwczya*) b. Zólyom vm. 317.
- BUCSAI (de *Bwcha*) Miklós zágrábi kanonok 1493. 209.
- BUCSICS (*Buchich de eadem*) Tamás kir. ember 1485. 163. 164.
- BUDA (*Buda, Ofen*) vs. 24. 25. 272. 273. 379. 382. 383., d. 14. 15. 34. 44. 63. 71. 72. 127. 129. 139. 140. 144. 146. 150. 156. 167. 169. 170. 176. 189. 191. 198. 203. 233. 236. 249. 250. 252. 259. 273. 287. 289. 306. 308. 322. 354. 355. 377. 379. 380. 385. 431. 436. — i országgyűlés 1527. márcz. 24., 385. — i káptalan 300. 369. — i prépost Benedek 1275. 423.
- BUDACSICS (*Bwdachych*) Bertalan 1520. 324.
- BUHAI (de *Bwhay*) Bosicskovics György kir. ember 1485. 163.
- BUKHARICZA (*portus Bwcharycz*) Zágráb vm. 159.
- BUKI (*Bwky*) b. Busán vm. 73. 74.
- BUKOVECZ (*Bwkowecz*) f. Zágráb vm. 10., I. Kis- és Nagybukovecz a. is.
- BUNDA, I. Suba a.
- BUNICS (*Bwnych*) Iván 1486. 171., I. Korbáviai Bunics a. is.
- BUSÁN (*Bwsan, Busan, Busane, Bussane, Buzan*) v. 75., vm. és kl. 65. 67. 73. 74. 75. 76. 77. 85. 132. 133. 134. 135. 145. 146. 147. 161. 162. 191. 197. 210. 211. 212. 218. 219. 241. 263. — i Folnovics András kir. ember 1464. 72. — i Gasparinics Gergely 1464. 80. — i Desics Mathesa, Mihály, Ladovikovics Márton, Nemanics Pál, Novakovics Matko királyi emberek 1486. 170. 171.
- BUSANICS (*Bwsanygh*) Pál ormáni porkoláb 1505. 260.
- BUSIN (*Bwsyn, Woschin*) v. Zágráb és Busán vm. 65. 67. 73. 76. 77. — i Nikulicsics György 1490. 194.
- BUTINA (*Bwthyna*) b. Zágráb vm. 74.
- BUZA (*triticum, siligo*) 326. 328. 335. 338.

- BUZALISZT (*farina triticea*) 324. 326. 328. 331. 332., 1. Liszt a. is.
- BUZICS (*Bwzych*) N. csahovinazelai lakos 1492. 206.
- BUZLAI Mózes kir. udvarmester 1508. 275.
- BÜKKFA (*fagus*) 239.
- CANDALLEI (de *Candalle*) Anna házassága II. Ulászlóval és megkoronáztatása Székesfejérváron 1502. 247. 248. 249.
- CARATELUS, velencei ürmérték 117.
- CARNIOLA, 1. Krajna.
- CASTELMUSCHIO f. Veglia szigetén 93.
- CASTELNUOVO (*Castellum novum*) d. 13.
- CONGRESSUS Mantuában 1459. 32. 69.
- CONSTITUTIONES, 1. Jogszabályok a.
- GONSUETUDO, 1. Jogszokás a.
- CONVENTUS GENERALIS, 1. Országgyűlés a.
- CORVINUS, 1. Korvin a.
- ČRMANKAL f. 131.
- CREMONA (*Cremona*) ura Sforza Ferencz 1465. 92. 93.
- CRISIUM, 1. Kőrös a.
- CROATIA, 1. Horvátország a.
- CSABAI (de *Chaba*) Japricza-Horváth Gergely 1515. 300. 301. 302.
- CSAGLICSII (de *Chaglych*) Svaganics Gergely és Lőrincz 1464. 75.
- CSAHOVINAZELA (*Chahowynazela*) f. Zágráb vm. 206. — i jobbágytelkek 206.
- CSAKANÓCZ b. Zágráb vm. 283.
- CSÁKTORNYAI (de *Chakthornya*) Ernuszt Zsigmond pécsi püspök 1486—1487. 174. 181. — Ernuszt János kir. főpohárnokmester 1486. 174.
- CSANÁDI (*Chanadiensis, Cenediensis*) püspök Dezső 1209—1223. 396. 398., Gergely 1289. 427., Tamás 1364. 429., Hangácsii Albert 1459—1465. 32. 79. 87., a mantuai fejedelmi congressuson 1459. 32., Szokoli János 1466—1487. 105. 174. 181.
- CSASZICS (*Chasych*) b. Zágráb vm. 280.
- CSÁSZMA (*Chasma*) d. 63. — i káptalan 43. 47. 100. 107. 418. — i kápt. szerpap Gál 1461. 47., kanonok Balázs császárai főesperes, zágrábi kanonok és Miklós 1504. 255. 256.
- CSATA A RIGÓMEZŐN 1448. 58.
- CSAVA (*Chawa*) b. és nm. Zágráb vm. 73.
- CSEBER (*vas, vasculum*) 303. 325. 326. 334. 335. 336. 337. 339.
- CSÉCSE (*Cheche*) b. Szatmár vm. 317.

- CSEH KIRÁLY V. László 1454—1455. 2. 5. 7. 9. 12.
- CSEHORSZÁG (*Bohemia, Boemia*) kormányzója Podiebrad György 1458. 25.
- CSEHOVICS Lőrincz és Bertalan 1476. 136.
- CSEKE (*Czeke*) b. Szatmár vm. 317.
- CSELOPEK (*Chelopethi*) b. Busán vm. 73.
- CSERFA (*quercus czer*) 239.
- CSERJE (*dumus Rakythowgerm dictus*) 239.
- CSERNCEZELA (*Chernczezela*) b. Zágráb vm. 74.
- CSERNECZ f. Modrus vm. 217.
- CSÉSZE (*patella*) 331.
- CSEZMICZEI János pécsi püspök 1464—1469. 79. 87. 105. 111.
- CSEVIZIKOLECSÁN (*Chewyzy Kolecchan*) b., nm. Zágráb vm. 73.
- CSIHOVO, I. Zdihovo a.
- CSIKÓ (*poledrum*) 325.
- CSIRKE (*pullus*) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 335. 336. 337. 338. 339.
- CSOROSZLYA (*traha*) 327. 328. 330. 331. 332. 333. 335. 336. 337. 338. 339., I. Vas-csoroszlya a. is.
- CSubranics (*Chubranych*) Mátyás 1492. 204. 205.
- CSUPOR Demeter győri püspök 1466. 105.
- CZANDROVICS (*Czandrowych*) Miklós 1493. 210., I. Klokocsi Czandrovics a. is.
- CZÉGÉNY (*Czezen*) b. Szatmár vm. 317.
- CZEGLIN (*castrum Czeglin*) d. 143.
- CZEROVECZ (*Czerowecz*) b. Zágráb vm. 74.
- CZETINA (*Cetina, Czethynum, Czethin, Cetinum, Cethynium, oppidum Cetinense*) v., mv. Zágráb vm. 26. 27. 31. 340. 355. 356. 366., d. 367. 381. 385., vm. 260. 261. — i horvát gyűlés 1527. jan. 1., 385. — i egyház 207. — i plebanus 1492. 207. — i Frangepán II. György fiai: VIII. János (Iván) 1466—1493. 100. 101. 106. 131. 132. 133. 134. 135. 145. 146. 147. 158.¹ 161. 162. 163. 164. 184. 186. 196. 197. 198. 199. 202. 203. 209. 210. 212. 213. 251. 268., II. András 1481. 158.,² VII. Miklós 1481—1493. 158.³ 198. 213., Gergely székesfejérvári prépost, veszprémi püspök, kalocsai érsek 1481—1506. 96. 122. 158.⁴ 161. 224. 246. 247. 248.

¹ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

² V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

³ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

⁴ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

249. 251. 252. 253. 256. — i Frangepán VIII. János fia IX. János 1503—1527. 251. 252. 253. 256. 268. 339. 387. — i Nety György 1466. 105.
- CZEZTASIPAK** (*Czezhasyppék*) b. Zágráb vm. 238.
- CZILLI** (*Cille, Cilia, Cili*) 24. 154. — i grófok 154. — i Ulrik megöletése 1457. 43. 154.
- CZÍMERES PECSÉTEK:** Frangepán 94., Frangepán Angelóé 125. 211., Frangepán Bernáté 166. 198., Frangepán Gergelyé 339., Frangepán II. Istváné 151. 154., Frangepán Mártoné 49. 64. 118. 119., Frangepán Mátyásé 304., Frangepán VI. Miklóse (tersatói) 246., Hard Gáspáré 151. 154., Hohenwarth Andrásé 50., Pramer Andrásé 151. 154., Sichelberg Miklóse 50., Sztrelcse nemzetsége 48.
- CZINTIUS** (*Cynthius*) Ferencz anconai polgár, szentelt vitéz, koszorús költő, testvérei: Vincze, Péter-Jeromos és Sándor 1487—1521. 182. 183. 353., I. de Dionysiis Czintius a. is.
- CZIRKVENICZAI** pálosok szűz Mária egyháza 13. 14. 36. 110. 131. 433.
- CZIRKVIŠTJE** (*Czyrquischye*), zlatetvicsi kőfal 55.
- CZOBOLYBÉLLÉSES SUBA, ARANYNYAL SZÓTT VELENCZEI BÍBORBÁRSONYBÓL** (*suba principalis de purpure deaurata Venetiarum . . . habeat subducturam sebellinam*) 303.
- CZOBOR** Imre nádori helytartó 1573. 39. 82. 83. 85. 87. 89. 256.
- CZÖVEK** (*Cuek*), podgoriai várjobbágy 1257. 436.
- CZVETKOVICSI** (de *Czethkowych, Czwehkwowyth*) Jursics András, Petrovics Pál, Zsupán György 1464. 75. — György és István 1512. 283.
- DABAR** (*Dabar*) b. Gecske vm. 168. 169. 170. 171. 172. 173. — i vám 168. 169. 170. 171. 173.
- DALMÁTORSZÁG** (*Dalmatia*) 123. — i perek ellátására kiküldött bíróság 158. 175. 180. — i vicebán Pechiban János 1485. 162. 164., Batthyányi Boldizsár 1512—1513. 282. 283. 284. 285. — i bán Frangepán IV. Miklós 1412. 433., Frangepán II. István 1463. 61., Zapolyai Imre 1464—1465. 79. 87., laki Thuz János 1466. 105., dobozi Dámfi András 1475. 131. 133., Frangepán Márton 1481. 435., vingárti Geréb Mátyás 1486—1487. 171.

174. 181., Egervári László
1490—1492. 196. 198. 199.,
Derencsényi Imre 1493. 213.,
Korvin János 1504. 254.,
Perényi Imre 1512—1513.
283. 284., Karlovics János
1522. 366. 367., Batthyányi
Ferencz 1525—1526. 377.
384., Frangepán I. Kristóf
1527.¹ 270. 388. 390. — i
kormányzó Béla herczeg 1223.
398.
- DAMASZK SZOKNYA, DAMASZK
NYÁRI RUHA (*tunica simpli-
cior de damasco. vestis esti-
valis de damasco*) 303.
- DÁMFI (*Damphi*) András dalmát-,
horvátországi bán 1475. 131.
133., I. Dobozi Dámfi a. is.
- DANDOLO János Antal 1515—
1526. 298. 299. 377. 380.
383.
- DARABSUT (*Darabsuth*) Simon
jasztrebarszkai jobbágy 1520.
331.
- DEÁK (*litteratus*) Péter fia Domo-
kos deák 1455. 11., I. Verőczei
Deák a. is. — Márton jasztre-
barszkai jobbágy 1520. 329.
- DEBRENTEI (de *Debrenthe*) Himfi
Benedek gyermekei: László,
Ilona, Pápai György hitvese;
Balázs gyermekei: Lőrincz,
Imre, Dorottyá, Katalin 1455.
11. — Tamás nyitrai püspök
1464—1466. 79. 87. 105.
- DECIMA, I. Tized a.
- DECRETUM, I. Végzés a.
- DEMETER (*Demetrius*) váradi
püspök 1364. 429.
- DEMJANOVICS (*filius Damiani*)
Miklós (Mikulycza) Frangepán
Márton étekgóója 1477—
1478. 137. 138. 143. 144.,
I. Drozgometi Demjanovics
a. is.
- DENARICS (*Denarygh, Denarich*)
v. 259. 263. — i porkoláb
Boinicics Ferencz. 1505.
259. 263.
- DÉNES (*Dionysius*) barát kalocsai
érsék 1364. 429. — kir.
főlovászmester 1364. 429. —
fia Miklós modrusi polgár mila-
nói követsége 1457. 21. 22.
- DENGELEGI (de *Dengeleg*) Pon-
grác János erdélyi vajda
1464—1465. 79. 87., öz-
vegye Hunyadi Erzsébet 1489.
188., 190., fia Mátyás el-
jegyzése Frangepán Mária-
Magdolnával 1489. 188. 189.
190. 191.
- DERENCSÉNYI Imre dalmát-, hor-
vát-, tótországi bán 1493. 213.
- DERSINOZELO (*Drschynozelo*) nevű
brinjei telek 95.
- DESICS (*Desitz, Dessicz, Deesych,
Desyth, Dessich*) Lőrincz 1469.
112. 113. 114. — Mihály
kir. ember 1486. 170. —
Máté (Mathesa) kir. ember

¹ V. ö. a XXXI. I. a jegyzettel.

- 1486—1497. 170. 236., 1.
Busáni Desics a. is.
- DESNICZE (*Desnychy*) f. Zágráb
vm. 10.
- DESZPOTOVICS (*Dezpothoych*) Gás-
pár lippai porkoláb 1520.
323.
- DEZSŐ (*Desiderius*) csanádi püs-
pök 1209—1223. 396. 398.
- DIADÉM, l. Násfa a.
- DIAETA, l. Országgyűlés a.
- DIANKOVICS (*Dyankomych*) Ba-
lázs ozaljiporkoláb 1520. 323.
- DICZLICS (*Dyczlych*) N. csaho-
vinazelai lakos 1492. 206.
- DIMINETICS Gergely 1512. 283.
- De DIONYSIUS Zintius Ferencz
anconai polgár, szentelt vitéz
koszorús költő és testvérei:
Vincze, Péter-Jeromos és Sán-
dor 1487—1521. 182. 183.
353.
- DIÓSGYŐRI (zum *Dyosgur*) ka-
pitány Frangepán v. Duim
(Dogen) 1456—1457. 14.
15. 16.
- DISZNÓ (*porcus*) 324. 325.
326. 327. 328. 329. 330.
331. 332. 334. 335. 336.
337. 338.
- DMINAVICS (*Dminauich*) Márton
1500. 243.
- DOBCZICS (*Dobczyk*) Illyés,
Mihály, Tamás brebroveczi
jobbágyok 1520. 335.
- DOBEJANICS (*Dobeianytth*) György
kir. ember 1513. 288., 1.
Lazinjai Dobejanics a. is.
- DOBERCSINACZ (*Doberchinacz*)
György, Gergely, Simon 1497.
235. 236.
- DOBOVÁ CZ, l. Dubovác z a.
- DOBOZI (de *Dobwz*) Dámfi András
dalmát-, horvátországi bán
1475. 131. 133.
- DOBRA (*Dobra, Bona*) b. és f.
Zágráb vm. 220. 286. 288.,
d. 416. 417.
- DOBRANIVA, l. Dobronya a.
- DOBRECSÁN (*Dobrechane*) b.
Busán vm. 73.
- DOBRINE (*Dobryne*) b. Zágráb
vm. 74.
- DOBRONYA (*Dobronyva, alio
nomine Dobranyya, Dob-
ranya*) v. és b. Zólyom vm.
300. 301. 302. 304. 317.
318.
- DÓCZI (*Doczy*) Orbán győri,
később egri püspök, kir. fő-
kincstárnok 1486—1487.
174. 181. — János 1525.
380., l. Nagylucsei Dóczi
a. is.
- DOKLEVESICS (*Doklevesy ch*) b.
Zágráb vm. 239.
- DOL (*Dool*, b. Knin vm. 2. 3.,
a pribicsi kl. Zágráb vm.
250. 257. 258. — i Mihálc z
(Myhach) 1454. 3.
- DOLACZ (*Dolecz, Dolacz*) b.
Zágráb vm. 74. 91. — nevű
novigrádi szántó Zágráb vm.
138. 144. — vetrni, brinjei
kaszáló 45.

- DOLEN (*Dolen seu Sypkowcz*) f. Zágráb vm. a kladussai vár tartozéka 73.
- DOLJANE (*Dolyane, Dolane*) f. és b. Zágráb vm. a kosztajniczai vár tartozéka 10. 74.
- DOMAGOVICS (*Domagowychy, Domagowych*) f. Zágráb vm. 75. — i Fábián kir. ember 1455—1464. 10. 75. — i Mátyás kir. ember 1455—1464. 10. 43. 47. 67. 75.
- DOMOKOS (*Domonicus*) spalatói érsek 1364. 429. — macsói bán 1364. 429.
- DOMOSZLAVECZ (*Domozlawczy, Domozlawczy*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- DOMUN, vrbniki legelő 119.
- DOSAMENICS (*Dosamenych sive Wyndrysky*) Ferencz kir. ember 1475. 128.
- DOTALITIUM JUS 190. 191.
- DOVORAN d. 304.
- DRAGACSICS (*Dragachich, Dragathych, Dragathich dictus, Dragachych*) Kirin kir. ember 1461. 44. — Bálintfi Fábián kir. ember 1461—1466. 43. 47. 53. 54. 55. 56. 57. — Márton 1512. 280. 281. 282., hitese Borbála asszony 1512. 281. 282., i. Goriczai és Otoki Dragacsics a. is.
- DRÁGAKÖVES SZALAG, DRÁGAKÖVES SZOKNYA (*vitta muliebris gemmis et lapidibus preciosis ornata, tunica principalis gemmis ornata*) 303.
- DRAGÁNY (*Dragany*) b. Zágráb vm. 238.
- DRAGANICS (*Draganych, Draganych*) f. és b. Zágráb vm. 10. 374. — i ispán (supanus) Benczezcics Tamás 1524. 373. 374. — i Antal fia Bencze 1455. 10. — i István 1455. 10., fia Balázs kir. ember 1461—1465. 47. 67. 75. 88.
- DRÁGFFY (*Dragffy, Dragfy*) Anna Frangepán I. Kristóf hitese 1527.¹ 270., gyermekei: Kanizsai Ferencz és Magdolna 1527. 271. — János 1525. 380.
- DRAGOVANDOL (*Dragowandol, Dragouandel*) b. és f. Zágráb vm. 10. 55. 74.
- DRAUSZKO (*Drawzko*) f. Zágráb vm. 10.
- DRESERJEVCZI (*Dreseryewcz, Drysserewczy*) vk. és b. Mirkovopoljén Zágráb vm. 19. 20. 239. — i Prekopa nevű árok 239.
- DRESNEK (*Dresnyk, Dresnek, Dresnich*) kl. és. nm. Zágráb vm. 127. 128. 130. 165. 176. 177. 178. 179. 180., d. 200. 428. — i lakosok jobbágyok 176. 178. — i

¹ V. ö. a XXXI. I. a jegyzettel.

- szent Márton templom 200.
 — i főpresbyterség a modrusi
 egyházmegyében 207.
- DREVENIK (*Drywenyk*) vk. Zágráb
 vm. 159.
- DRAGOSZLÓ (*Draguslaus*) nem-
 zetség, podgoriai várjobbágy
 1257. 436.
- DROZGOMETI (de *Drozgometh*)
 Demjanovics Miklós, Frange-
 pán Márton étekgója 1477—
 1478. 137. 138. 143. 144.
- DUBASNICZA f. Vegliában 1. — i
 szent András egyháza 1.
- DUBINCZ (*Dwbyncz*) b. Zágráb
 vm. 74.
- DUBOVA (*Dwbowa*) b. Zólyom
 vm. 317.
- DUBOVÁČZ (*Dwbowacz, Dwbowcz*)
 v. és vk. Zágráb vm. 159.
 278. 323. 380. — i porkoláb
 Setkovic Gergely 1520. 323.
- DUBOVIK (*Dwbowych, Dwbowyk*)
 b. Busán vm. 73. — i Karlo-
 vics Miklós, Péter 1478. 147.
- DUCATUS, I. Arany ducatus a.
- DUGACSICS (*Dwgachych*) György
 1512. 280. 282.
- DUIM (*Dwymus*) II. vegliai, modru-
 si, vinodoli comes 1279. 424.
- DUMUS, I. Cserje a.
- DUNÁN TÚL 383.
- DÜLÖK: Babinopolje, Berinsak
 414. 416. 417., Breznek 226.,
 Dërsinozelo 95., Dolacz 138.
 144., Dolaczvtrni 45., Do-
 mun 119., Galetunigrad 56.,
 Golis 56., Gozkova 281.,
 Graberk 226., Gromaczan
 414. 417., Gvozd 217. 404.
 407., Kirinsak 239., Knye-
 zagoricza 95., Ladine 239.,
 Lucsno 239., Maletina draga
 és Malitie draga 55., Mlaka
 239., Osztroverh 56., Pisina
 414. 415., Plusnik 206.,
 Prodanverh 204., Radulovdol
 56., Savczezelo 95., Szutezka
 56., Tersztenik 239., Vertnom-
 dolczi 95., Vinnicza 281., Vo-
 csák 238., Vurate dragete 239.,
 Vrtnapaistubi 118., Zilevicsák
 414. 415., Zvibno 55.
- DVORJANE (*Dworyane*) f. és b.
 Zágráb vm. 10. 74.
- EBERHARD (*Eberhardus*) zágrábi
 püspök, kir. főkancellár 1412.
 434.
- EBRESI (de *Ebres*) Farkasics
 György 1455. 10.
- ECCLESIASTICUM JUS, I. Egyház-
 jog a.
- ECZET (*acetum*) 336.
- EDÉNY, I. Cseber a.
- EGER (*Agria*) d. 39. 41. —
 püspök Katapán 1209. 396.,
 Kilit 1223. 398., Miklós
 1364. 429., Hédervári László
 1464—1466. 79. 87. 105.,
 Rangoni Gábor bíbornok
 1486. 174., nagylucei Dóczi
 Orbán 1487. 181.
- EGERVÁRA (*Egerwara, Egerwar*)
 v. Vas vm. 271. — i por-

- kolábok : Ember Demeter, Háshágyi Dénes 1527.¹ 271. 388. — i László dalmát-, horvát-, tótországi bán 1490—1492. 195. 196. 198. 199. 213., fia László mátkasága Frangepán Isotával 1492. 199. 200.
- EGK (de *Egk*, *Eck*) György krajnai helytartó 1502—1504. 240. — János krajnai helytartó 1506. 269. — Bálint bártfai jegyző 1525. 379.
- EGYHÁZ (*ecclesia*, *templum*) szent Kozma-Demjén tiszteletére 9. 96. 97., szűz Mária tiszteletére 13. 14. 36. 48. 74. 95. 107. 110. 118. 129. 131. 136. 200. 241., a Megváltó tiszteletére 9. 95. 220., szent Miklós tiszteletére 81. 96. 97. 143. 192. 217. 227. 240., szent Ilona tiszteletére 45. 94. 95. 125. 210. 211. 212., keresztlő szent János tiszteletére 17., „Abbatia“ és „Hospitale“ néven szűz Mária tiszteletére 74., szent András tiszteletére 1., szent Márk tiszteletére 17., szent János tiszteletére 81., szent Demeter tiszteletére 124., szent Márton tiszteletére 200., szent István tiszteletére 15.
- EGYHÁZJOG (*ius ecclesiasticum*) 242. 243.
- EKE (*aratrum*) 324. 325. 326. 330. 332. 335. 336. 337. 338. 339. — vas, l. Szántóvas a.
- ÉKSZER (*argenteria*) 293. 303. 328. 329. 330. 332.
- ÉKKÓ, l. Drágakő a.
- ÉLELMISZEREK (liszt, buzaliszt, sajt, káposzta, sós káposzta, hal, tengeri hal, eczet, só, tengeri só, szalonna, sódar, háj) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 377.
- ELJEGYZÉS (*desponsatio*) dengegelegi Pongrácz Mátyás és Frangepán Már'a-Magdolna között 1489. 188. 189. 190. 191. — Egervári László és Frangepán Isota között 1492. 199. 200.
- ELLERBACH (*Ellerbach*, *Ellerboch*, *Elderboh*) Berthold kir. főlovászmester, erdélyi vajda 1464—1466. 79. 87. 105., l. Monyorókereki Ellerbach a. is.
- EMBER (*Ember*) Demeter egervári porkoláb 1527.² 271.
- ENDRE, l. András a.
- ENYINGI (de *Eneng*, *Ening*) Török Imre 1505. 263. 264.

¹ V. ö. a XXXI. lapon a jegyzettel.

² V. ö. a XXXI. lapon a jegyzettel.

- ERDEI KASZALÓ 45. 204.
- ERDÉLY (*Transilvania*) 190. — i püspök Vilmos 1209. 396., András 1364. 429., Kaplai Miklós 1464—1466. 79. 87. 105., vingárti Geréb László 1486—1487. 174. 181. — i vajda Benedek 1209. 399., Miklós szolnoki főispán 1364. 429., Ujlaki Miklós, dengelegi Pongrácz János 1464—1465. 79. 87., Bazini János és Zsigmond és monyorókereki Ellerbach Berthold 1466. 105., Báthori István országbíró 1486—1487. 174. 181., Zapolyai János 1527. 386.
- ERDERCSAVEZ (*Erderchavez*) b. Busán vm. 74.
- ERDŐ, I. Gaj a.
- ERDŐDI (de *Erdewd*) Tamás prépost 1481. 160., I. Bakócz Tamás a. is. — Simon zágrábi püspök 1521—1522. 366. 367. — Péter 1524—1527. 373. 386.
- ERGAVECZ, I. AlsóergavecZ a.
- ERMINJ (*Ermen*) v. a lapaczi kerületben Zágráb vm. 26.
- ERNUSZT (*Ernusth*) Zsigmond pécsi püspök 1486—1487. 174. 181. — János kir. főpohárnokmester 1486. 174., I. Csáktornyai Ernuszt a. is.
- ERT (*Erthi, Erth*) b. Zágráb vm. 74. 100.
- ERZSÉBET (*Elisabet*) asszony, Frangepán IX. Bertalan özvegye 1458—1461. 28. 45., czímeres pecsétje 45.
- ESKŰ (*iuramentum fidelitatis*) a magyar szent koronára Knin vm. 163. 165.
- ESTEI (d'*Este, Estensis*) Isota, Frangepán II. István hitvese 1465. 81. 160. — Hypolit bíbornok esztergomi érsek 1487—1507. 181. 271. 272. — Ferencz ferrarai herceg 1518. 316. 319. 320. 321.
- ESZKÖZÖK, I. Gazdasági és Házi szerszámok a.
- ESZTERGOMI (*Strigoniensis*) főispán Benedek érsek 1275. 423., Miklós érsek 1364. 429. — kanonok Tarvízi Simon 1459. 32. — érsek János 1209. 396., Benedek budai prépost 1275. 423., Miklós 1364. 429., Szécsi Dénes 1458—1464. 25. 79., Vitéz János 1465—1466. 87. 105., Estei Hypolit 1487. 181., Bakócz Tamás bíbornok 1502—1521. 248. 265. 266. 267. 323. 334. 337. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353., Szathmári György 1525. 379. 380., érsekség üres 1486. jun. 8., 174.
- EUZNICS (*Euznych*) Gergely 1517. 310., I. Modrusi Euznics a. is.
- EVŐESZKÖZÖK (csésze, kanál, tányér, tál) 303. 324. 325. 328. 330. 333. 334. 337.

- EZÜSTNEMŰ (gyűrű, kanál, karperecz, pohár, tál, tányér) (*argenteria, anulus argenteus, cochlear de argento factum, spinter argenteum, piccarius, ciphus argenteus, scutella argentea, discus argenteus*) 293. 303. 328. 329. 330. 332. 334. 412. 413. 419.
- FA (*arbor, lignum*): brezth, ozkorus, körte 56., nyár, bükk fűz, cser 238. 239.
- FABER, I. Kézműves a.
- FABIANICS (*Fabianych, Fabyanich*) Illyés 1464. 75. — György 1495. 220. 221., I. Boziljevói Fabianics a. is.
- FABREGUES (*Fabregues, Fabreges*) Antal pápai nunczius 1493—1494. 213. 216.
- FÁNCSI Imre tótországi rovó 1517. 306.
- FARKAS (*Farkasius*) fejevári prépost, kir. kancellár 1260. 414. 416. 417. 420.
- FARKASEVECZ (*Farkasewczy, Zarkasenczi*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- FARKASICS (*filius Farkasii, Farkasygh, Farkasich, Farkasych*) György kir. ember 1455—1475. 10. 34. 75. 89. 90. 125. 126., I. Ebresi és Krescsízi Farkasics a. is. — Matko 1503. 253., I. Klokocsi Farkasics a. is.
- FASSIO, I. Bevallás a.
- FAZÉK (*caldar*) 325. 330. 334.
- FEGYVER, I. Puska a.
- FEGYVERES (*Fegveres*) Péter familiaris 1507. 272.
- FEHÉRNEMŰ (abrosz, ing, törölköző, fonal, len, vászon, zsák) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- FEHÉR POSZTÓ (*pannus albus*) 334.
- FEJÉRKÓ (*Feyrkev, Feuerkev*) v. Zágráb vm. 254. 255., d. 191.
- FEJÉRVÁRI (*Albensis*) prépost Róbert 1209. 396., Smaragd 1257. 436., Farkas 1260. 414. 416. 417. 420., Miklós 1279. 425.
- FEJKENDŐ (*peplum*) 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 337. 338. 339.
- FEJSZE (*securis*) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 338. 339.
- FEKETE POSZTÓ (*pannus niger*) 325.
- FELJEBBITELI PEREK, I. Appellált perek a.
- FELSÉGSÉRTÉS (*crimen lese maiestatis*) várat elfoglalni 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315.
- FELSÓKLADUSA (*Cladusa, Kladusa Superior*) v. Zágráb vm.

355. 356., 1. Kladusa és Alsókladusa a. is.
- FELSŐRÉKA (*Reka Superior*) b. Zágráb vm. 74., 1. Réka és Alsóréka a. is.
- FELSŐVOLAVLYA (*Superior Wolavlya*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74., 1. Volavlya és Alsóvolavlya a. is.
- FERDINÁND (*Ferdinandus*) osztrák herczeg 1520—1527. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 375. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 389. 390. 391. 392., magyar király I. 1527—1545. 304. 386., Bécsben 1527. jan. 10., 386.
- FERENCICS (*Ferenchych*) Stepko királyi ember 1513. 288. 289., 1. Zaversijai Ferencsics a. is.
- FERENCZ (*Franciscus*) korbáviai püspök a mantuai congressuson 1459. 32. — 1. francia király 1518. 322. 352.
- FERENCZ-RENDŰ SZERZETESÉK, 1. Franciskanusok a.
- FÉRFING, 1. Ing a.
- FÉRFIRUHA, 1. Ruha a.
- FERRARA (*Ferraria*) d. 53. 321. 375. — i herczeg Estei Ferencz 1518—1524. 316. 319. 320. 321. 375., Alfonz 1527. 387. 388.
- FILLÉR (*phening*) 192. 193.
- FILPESI (de *Fylpes*) Albert mester, kir. kisebb kanczelláriai jegyző 1517. 314.
- FIRENCZEI KÖVETSÉG RÓMÁBAN 1484. 162.
- FISCUS kir. 287. 314.
- FIUME (*Fluminensis*) vs. 48. 107. 124. 146. — i kapitány Apfalterer János 1527. 388.
- FLORENCZ, 1. Firenze a.
- FLORENUS AURI, 1. Aranyforint a.
- FLUMEN, FLUVIUS, 1. Folyó a.
- FOGOTT BIRÁK (*indices iurati*) 48.
- de FOIX (*vetusta stirps regia Fuxorum*) francia királyi nemzetség 247.
- FOLNOVICS (*Folnoich, Felnoich, Fumonich*) András kir. ember 1464. 72. 80., 1. Busáni Folnovics a. is.
- FOLYÓ, PATAK, FORRÁS (*fluvius, puteus*) Bela voda 414. 415. 417., Dobra 220., Jagodno 239., Kervavizdencz 238., Kulpa 19., Kupa 239., Kupcsina 239., Mresnicza 281., Oblazenyé 56., Rika, Riczina 414. 415., Svicza 94., 95., Száva 70. 215., Sztupno 55., Tersztenik 239., Vukovszkizdencz 56., 1. Forrás a. is.
- FONAL (*filum*) 328. 331. 333.
- FONOLLEDA Arnold aragon kir. titkár 1455. 13.
- FONT (*phundtl, pondus*) súlymérték 192. 193. 334.
- FORINT (*florenus, guldein*) 50. 82. 83. 84. 91. 96. 186.

187. 189. 190. 191. 221. 223. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 236. 240. 244. 268. 276. 277. 298. 301. 302. 303. 307. 324. 325. 326. 327. 329. 330. 331. 334. 336. 338. 339. 341. 345. 364. 368. 388., 1. Arany forint, Magyar arany forint és Rajnai forint a. is.
- FORLIF N., Zsigmond osztrák herceg hive 1454. 4.
- FORRÁS (*puteus*) 56. 238.
- FOSCARI Ferencz velencei doge 1454. 1. 2. 4. 5.
- FOSSATUM, 1. Árok a
- FŐAJTÓNÁLLÓMESTER kir. (*ianitorum regalium magister*) Bátmonostori Töttös 1364. 429., Turóczy Benedek 1463–1464. 57. 79., laki Thuz János 1465. 87., Lamberger Frigyes 1466. 105.
- FŐÉTEKFOGÓMESTER kir. (*dapi-ferorum regalium magister*) Lőkös 1364. 429., Perényi István és Báthori László 1464—1465. 79. 87., Hédervári Miklós 1466. 105., Vilmos zagoriai főispán 1486—1487. 174. 182., Perényi István 1518. 316., királynéi János 1364. 429.
- FŐKINCSTÁRNOK kir. (*summus thesaurarius*) nagylucsei Dóczy Orbán egri püspök 1486. 174.
- FŐLOVÁSZMESTER kir. (*agazonum regalium magister*) Dénes 1364. 429., Kanizsai László és monyorókereki Ellerbach Berthold 1464—1465. 79. 87., Kanizsai László 1466. 105., guthi Országh László 1486—1487. 174. 182.
- FŐPOHÁRNOKMESTER kir. (*pincernarum regalium magister*) Bertalan 1364. 429., Pálóczy Imre és alsólendvai Bánffi Miklós 1464—1465. 79. 87., Pálóczy Imre 1466. 105., csáktornyai Ernuszt János 1486. 174., Turóczy György 1487. 182.
- FŐTÁRNOKMESTER kir. (*tavarnicorum regalium magister*) Perényi János 1455. 11., Rozgonyi János 1464–1466. 79. 87. 105., Paksi László 1486—1487. 174. 182., 1. Tárnokmester a. is.
- FŐASZTALNOK (*obristei druksecz, druksacz, trugschecz*) Ausztriában Puchaim György 1457. 17. — Krajnában Hohenwarth András 1469. 114. 116.
- FŐKAMARÁS (*obristei kamrer*) krajnai és windischmarki Auersperg Pongrácz 1469. 112. 113. 114.
- FŐTÖRVÉNYES SZÉK (*sedes generalis et originalis*) harmadfokú, hatásköre 163. 164. 165., 1. Törvényes szék a. is.

FÖLDKÖZÖSSÉG (*populi et iobagiones . . pro falcando feno, pascuisque pecudum, pecorum et porcorum, item succidendis lignis tam pro edificiis quam ad comburendum ignem . . . aliisque quibuslibet communibus usibus plenam, liberam ac omnimodam fruendi ac utendi habeant potestatis facultatem*) 56.

FRAJLICH (*Frayle, Fraylih, Fraylyk*) N. gradeczi porkoláb 1466—1467. 100. 108. 150., fia János (Hans) 1481. 157.

FRANCSÁK (*Franchak*) Mátyás jasztrebarszakai polgár 1481. 435.

FRANGEPÁN (de *Frangepan, Frangipanibus, Frangipan, Frangkhepan, Frangkhenpan, Franckenpan, Franchapanibus, Francapane, Francapani, Francopany, Frangepani*) grófok 165. — grófok kegyurai a korbovai, zengi, vegliai, modrusi, brinjei egyházaknak s a topliczai apátságának 17. 109. 232. 426. 427., az udvainai csatában 1493. 213. — grófoknak engedély borkivitelre Velencze tartományaiából 117. — pecsét 94. — I. BERTALAN modrusi comes 1193. 395. 396.

404. — II. GUIDO vegliai comes 1209—1223. 396. 397. 399. 404. — II. Guido fai: I. JÁNOS¹ vegliai comes 1241—1251. 399. 400. 404. 405. 408., I. FRIGYES, III. BERTALAN, III. GUIDO modrusi, vegliai, vinodoli comesek 1241—1270. 399. 400. 403. 404. 405. 307. 408. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 419. 421. 422. 424. — III. Guido fai: II. JÁNOS vegliai, modrusi, vinodoli comes, zengi podesta 1270—1289. 422. 423. 424. 426. 427., LÉNÁRT vegliai, vinodoli, modrusi comes 1279—1289. 424. 426. 427. — I. Frigyes fia II. DUIM vegliai, modrusi, vinodoli comes 1279. 424. — ISTVÁN vegl., modrusi, vinodoli comes 1279. 424. — VIII. Bertalan fiai: I. ISTVÁN zengi, vegliai, modrusi comes 1364. 428. 429., IV. JÁNOS vegliai, zengi, modrusi comes 1375. 430. — IV. János fia IV. MIKLÓS vegliai, modrusi, zengi comes, dalmát-, horvátországi bán 1393—1431. 13. 136. 433. 434. — IV. Miklós gyermekei: V. JÁNOS 1411—1436. 27., V. MIKLÓS (*Mycula*) 1416—1457. 18. 26. 27. 102.

¹ Igazán I. Guido fia. — *Frangepán-Okl.* I. köt. 6. 9. 17 ll.

- 192., II. ISTVÁN horvát-, dalmátországi bán, krajnai kapitány 1416—1481. 1. 4. 17. 21. 22. 25. 26. 27. 28. 30. 32. 37. 38. 39. 40. 41. 49. 53. 61. 62. 63. 69. 70. 71. 81. 94. 95. 100. 101. 102. 103. 104. 106. 107. 109. 111. 131. 142. 143. 151. 152. 153. 154. 155. 158. 159., a mantovai congressuson 1459. 32. 38. 69., követet küld Sforza Blankához 1463. 53., kegyúr Modrusban 17., címeres pecsétje 151. 154., István hitvese ESTEI Isota 1445. 81. 160., IX. BERTALAN 1416—1458. 2. 3. 26. 27. 130. 435., Bertalan özvegye ERZSÉBET asszony 1458—1461. 28. 45., címeres pecsétje 45., V. DUIM (Dogen, János-Traján) Borsod vm. főispán, diósgyőri porkoláb 1416—1489. 14. 15. 16. 26. 27. 28. 29. 30. 41. 42. 49. 63. 71. 72. 80. 94. 95. 102. 109. 112. 113. 115. 140. 184. 186. 187. 201. 208., Duim hitvese SCHAUMBERGI Borbála 1458—1492. 28. 29. 30. 150. 184. 186. 187. 200., MÁRTON (Mertein) dalmát-, horvát-, tótországi bán 1416—1481. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 17. 18. 19. 20. 21. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 33. 34. 35. 36. 41. 43. 44. 47. 48. 49. 50. 52. 53. 57. 58. 59. 60. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 76. 77. 78. 83. 84. 89. 90. 91. 94. 95. 100. 102. 107. 108. 109. 110. 111. 118. 119. 120. 121. 124. 126. 129. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 146. 149. 156. 157. 182. 435. 437., birtokai felett szabadon rendelkezik 1464. 65., kiközösítése az egyházból 1467. 107. 109., kegyura a topliczai apátságnak 1468. 109., udvartartása 1477. 137. 138., címeres pecsétje 49. 64. 118. 119., ZSIGMOND 1434—1468. 27. 28. 30. 45. 46. 49. 92. 109. 126. 211., követet küld Sforza Ferenczhez 1465. 92., Zsigmond özvegye ILONA asszony 1475—1489. 131. 132. 133. 134. 135. 145. 191. 211., IVÁN (VI. János) 1434—1458. 1. 26. 27., BORBÁLA nikolsburgi LIECHTENSTEIN Vilmos hitvese 1456—1474. 15. 124. 192. 193. 194. 214. — V. János fia II. GYÖRGY 1437—1469. 26. 27. 28. 30. 31. 45. 46. 49. 82. 83. 84. 88. 89. 90. 94. 95. 98. 99. 100. 101. 106. 107. 109. 117. 131. 145. — V. Miklós gyer-

mekei: X. BERTALAN 1458—1490. 17. 18. 19. 20. 21. 27. 28. 30. 31. 94. 95. 109. 150. 192., MARGIT 1490. 192. 193. 194. 195. — II. István és Estei Isota fia BERNÁT 1460—1527. 39. 40. 41. 63. 71. 81. 101. 106. 107. 129. 136. 137. 151. 152. 153. 158.¹ 159. 160. 166. 172. 184. 185. 186. 189. 198. 199. 213. 214. 215. 216. 217. 220. 224. 225. 227. 230. 233. 237. 238. 239. 244. 245. 250. 254. 255. 257. 258. 265. 266. 271. 275. 276. 277. 278. 281. 282. 284. 285. 295. 296. 297. 298. 300. 301. 302. 304. 307. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 318. 323. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 369. 375. 380. 385. 391. 392., követet küld Barbado A. velencei dogehez 1494. 217., Estei Hypolit bíbornokhoz 1507. 270., követsége X. Leó római pápához 1515. 301. 303., a nápolyi szűz Mária lovagrend vitéze 1476. 136., fiaival (Mátyás, Ferdinánd) felségsértésen marad 1517. 308. 312—314. 347. 348., címeres pecsétje 166. 198., Bernát

hitvese aragoniai de MARZANO Alojzia (Aliuxia) 1481—1489. 160. 188. 189. 190. — IX. Bertalan és Erzsébet aszszony fia: ANGELO-JÁNOS (Hans, VII. János, brinjei) 1426—1513. 2. 9. 13. 23. 25. 27. 28. 44. 48. 49. 63. 81. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 106. 107. 109. 110. 111. 118. 119. 120. 123. 124. 125. 134. 136. 148. 150. 162. 184. 186. 187. 191. 192. 203. 210. 211. 212. 217. 218. 220. 225. 227. 228. 229. 231. 232. 235. 236. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 270. 290. 291. 292. 425., követet küld Sforza Ferenczhez 1465. 93., Sforza Galeazzo-hoz 1466. 98., Görözi Lénárt-hoz 1469. 118., Velenceibe 1478. 148., Mátyás király követe Görözi Lénárt-hoz 1488. 187., Miksa császár zsoldjában 1494—1500. 217. 228. 229. 230. 231. 232. 236. 244. 245., török fogságba esik 1500. 244., lovat ajándékoz Görözi Lénárt-nak 245., kegyurasága Brinjében 232., címeres pecsétje 125. 211., Angelo hitvese MAURO-CENO Katalin 1461—1500. 48. 243., VI. MIKLÓS (tersácsi)

¹ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

1458—1522.¹ 27. 28. 34.
49. 63. 94. 95. 109. 111.
127. 128. 129. 130. 175.
176. 177. 178. 179. 180.
181. 195. 223. 234. 235.
240. 246. 354. 355., II.
Ulászló híve 1490. 195.,
Miksa császár zsoldjában
1498—1509. 240. 268.
269. 270. 286. 287. 288.
289. 292. 293. 418., VI. Mik-
lós hitvese gersei PETŐFI
Erzsébet 1495—1513. 223.
234. 286. 287. 288. 289.
292. 293., névtelen leánya
1474. 124. — V. Duim
és Schaumbergi Borbála
gyermekai: MILÁLY (szluini)
1487—1514. 184. 187.
194. 198. 200. 201. 205.
208. 213. 274. 278. 279.
293. 294., Miksa császár
zsoldosa 1493—1510. 213.
278. 279., Mihály hitvese ROZ-
GONYI Borbála 1514. 294.,
ANNA, AUERSPERG Pongrácz
hitvese 1469—1490. 112.
113. 114. 115. 116. 150.
193. 194. 214., DOROTTYA
1487—1489. 184.² 187.
— Zsigmond és Ilona asz-
szony leányai: BORBÁLA 1.
BRANKOVICS Vuk despota, 2.

grabarjai BERISZLÓ Ferencz hit-
vese 1475—1504. 133. 191.
210. 211. 254. 255. 256.,
DOROTTYA, BLAGAJI István hit-
vese 1475—1489. 133. 191.,
ILONA, THURN György özvegye
1513. 289. — II. György
gyermekai: IVÁN (VIII. Já-
nos, czetinai) 1466—1493.
100. 101. 106. 131. 132. 133.
134. 135. 145. 146. 147.
158.³ 161. 162. 163. 164.
184. 186. 196. 198. 199.
202. 203. 209. 210. 212.
213. 268., Mátyás király
élete ellen tör 1488. 186.,
Miksa császár híve 1487—
1491. 184. 186. 196. 198.
199., II. Ulászló király pártján
1492—1493. 202. 203.
209., Iván hitvese N. N.
1481. 158., II. ANDRÁS (cze-
tinai) 1466—1483. 100. 101.
106. 158.⁴ 161. 162., VII.
MIKLÓS (czetin.) 1466 - 1498.
100. 101. 106. 158.⁵ 161.
162. 168. 169. 170. 171.
173. 174. 199. 207 213.
418., Miksa császár híve
1491—1498. 199. 240.,
török fogságban 1498. 240.,
GERGELY (czetinai) fejevári
prépost, veszprémi püspök,

¹ † 1522. jun. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. I. köt. 151 l.

² V. ö. *Tört. Tár* 1905 évf. 258 l.

³ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

⁴ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

⁵ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

kalocsai érsek 1481—1520.	362. 363. 364. 365. 369.
96. 122. 158. ¹ 161. 224.	372. 377. 378. 379. 380.
246. 247. 248. 249. 251.	381. 382. 383. 384. 385.
252. 253. 256. 268. 275.	386. 388. 389. 390., Miksa
284. 304. 322. 339. 340.,	és v. Károly császárok hive
czímeres pecsétje 339., DO-	1510—1522. 277. 319.
ROTTYA, özv. BLAGAJI Jánosné	322. 341. 342. 343. 344.
1481—1485. 158. 163., ²	345. 346. 350. 359. 360.
ILONA, KATALIN 1513—1520.	361., a velenceziek fogságá-
284. 340. — Bernát és	ban 1514—1518. 295. 296.
aragoniai de Marzano Aloj-	298. 299. 316. 319. 320.
zia gyermekei: I. MÁTYÁS	352. 360., lemond a merani
1495—1521. 220. 250.	és gradiskai kapitányságról
257. 258. 265. 266. 267.	1522. 362. 363. 364. 365.
275. 281. 282. 283. 284.	366., Kristóf hitvesei: 1. LANG
285. 298. 300. 305. 306.	Apolonia 1514—1518. 295.
307. 309. 310. 311. 312.	296. 298. 299. 316. 319.
313. 314. 315. 318. 347., el-	322., 2. DRÁGFFY Anna 1527. ⁴
ítéltetése 1517. 347. 348., czi-	270., FERDINÁND (Ferrando,
meres pecsétje 304., ³ I. KRIS-	Ferencz) 1495—1524. 220.
TÓF Magyarország főkapitánya,	250. 257. 258. 275. 281.
dalmát-, horvát-, tótországi	282. 283. 284. 285. 296.
bán, Sopron megyei főispán,	298. 300. 301. 302. 303.
Friaul, a Karst, Radkersburg	307. 309. 310. 311. 312.
Gradiska, Merán kapitánya	313. 314. 315. 318. 323.
1495—1527. 220. 250. 257.	334. 337. 347. 348. 349.
258. 270. 275. 277. 281.	354. 357. 358. 372. 374. 375.,
282. 283. 284. 285. 295.	elítéltetése 1517. 347. 348.,
296. 298. 299. 300. 316.	MÁRIA-MAGDOLNA, deng. PON-
319. 320. 322. 341. 342.	GRÁCZ Mátyás mátkája 1489.
343. 344. 345. 346. 350.	188. 189. 190. 191., ISOTA
351. 352. 359. 360. 361.	(Erzsébet) 1. EGERVÁRI László,

¹ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 l.

² V. ö. *Blagay-Okl.* 408 l.

³ Ide írom, hogy egy 1513-beli oklevél laki Thuz János leányát, Zsófiát, Frangepán Mátyás (I. vagy II.) hitvesének mondja. — Pozsonyi kápt. levéltár, *Protocoll. Budense* nr. 3. fol. 235.

⁴ V. ö. a XXXI. lapon a jegyzettel.

2. PERÉNYI István, 3. SEREDI Gáspár hitvese 1492—1545. 199. 200. 300. 301. 302. 303. 304. 316. 317. 318. 378. 384. — BEATRIX 1. KORVIN János, 2. BRANDENB. György hitvese 1496—1507. 227. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 272. 273. — Angelus János és Mauroceno Katalin fiai: II. KRISTÓF 1499—1527. 241. 354. 355. 358. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 375. 385. 388., Ferdinánd hive 1526. 381., FARKAS (Wolfgangus, Bolf, Bolfancus) 1499—1527. 241. 354. 355. 358. 371. 372. 373. 375. 381. 382. 385. 388. — VIII. János fia IX. JÁNOS (czetina) 1503—1527. 251. 252. 256. 268. 339. 387. — Mihály és Rozgonyi Borbála gyermekei: III. GYÖRGY (szluini) 1514—1551. 294. 339. 340. 354. 355. 356. 366. 367. 375. 381. 385., II. MÁTYÁS (szluini) 1514—1524. 294. 340. 354. 355. 356. 366. 367. 375., PÉTER (szluini) 1514. 294. — Ferd. gyermekei: ISTVÁN, KATALIN 1527. 391. — VIII. MIKLÓS 1553. 222.
- FRANCZIA KIRÁLY I. Ferencz 1518. 322. 352.
- FRANCISCANUS SZERZETES 110. 124. 184. 293. 294. 295.
- 304., vicarius Friauli Kristóf 1514. 293. 295.
- FREIBURG d. 240.
- FRIAUL (*Forum Julii, Forlivium*) 186. 297. 360. 362. 363. 364. 365. 366. — i kapitány Frangepán I. Kristóf 1520. 341. — i Kristóf barát a franciscanusok vicariusá 1514. 293. 294. 295.
- FRIDERIKOVICS (*Fridericovich*) Gergely 1500. 243.
- FRIEDE, I. Békekötés a.
- FRIGYES (*Feldricus, Fridericus*) I. modrusi, vegliai, vinodoli comes 1241—1270. 399. 400. 403. 404. 405. 407. 408. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 419. 421. 424., — fia Zanko a Vulkovics nemzetségből 1375. 430. 431. — császár III. 1454 - 1479. 1. 24. 25. 111. 151. 152. 153. 154. 155. 197., örökösödési szerződése Mátyás királylyal 196. 197. — topliczai apátsági kormányzó 1465. 89.
- FUCHS Konrád hadfizető mester 1509. 240.
- FUMONICS, I. Fohnovics a.
- FURÓ (*terebra*) 326. 327. 328. 330. 331. 333. 335. 338.
- FÜGE (*ficus*) 334.
- FÜLESD (*Fylesd*) b. Szatmár vm. 317.
- FÜLÖP (*Philippus*) Frang. Márton udvarmestere 1477. 138.

- FÜRÉSZ (*serra*) 326. 327. 328.
 329. 331. 332. 333. 335.
 338.
- FÜRÉSZMALOM 143.
- FÜZFÁ (*salix*) 239.
- GABONAKIVITEL Apuliából és Ka-
 labriából 13. — vám 29.
 — neműek (búza, köles, zab,
 lenmag) 324. 325. 326. 327.
 328. 329. 330. 332. 335.
 336. 337. 338. 339.
- GACZKA, I. Geckske a.
- GAJ (*Gay*) kl. Zágráb vm. 96.
 251. 253. — nevű erdő a
 kladussai vár tartozéka Zá-
 gráb vm. 73.
- GALETUNIGRAD (*Galethvigrad*),
 zlavetici szőlőhegy 56.
- GÁLYA (*galia, galea, galya,*
gallea) 400. 406.
- GARAI LÁSZLÓ nádor 1458. 24.,
 fia N. 1458. 24.
- GARAS (*grossus*) 389., I. Bécsi
 garas. a. is.
- GASPARIN (*Gasparyn*) b. Busán
 vm. 73.
- GASPARINICS (*Gasparinich, Gas-*
parinith) Gergely 1464. 80.,
 I. Busáni Gasparinics a. is.
 — György kir. ember 1478.
 145., I. Pzivicsi Gasparinics
 a. is.
- GAZDASÁGI SZERSZÁMOK (eke,
 szántóvas, szekér, fejsze, ásó,
 kapa, szekercze, sarló, kasza,
 csoroszlya, vasvilla, fúró, fü-
 rész, aczél, láncz, bilincs)
 324. 325. 326. 327. 328.
 329. 330. 331. 332. 333.
 334. 335. 336. 337. 338.
 339.
- GECSKE (*Gaczka, Gaczke, Ga-*
tensis) vm. és kl. 28. 133.
 134. 168. 169. 170. 171.
 172. 173. 218. 219.
- GENERATIO, I. Nemzettség a.
- GENUA (*Janna*) 92. 93. 97. 98.
- GERDANYALOKA (*Gerdanyaloka,*
Berdanyaloka) b. Zágráb vm.
 286. 288.
- GERÉB (*Gereb*) László erdélyi
 püspök, pápai követ 1486—
 1487. 174. 181. — Mátyás
 dalmát-, horvát-, tótországi
 bán 1486—1487. 171. 174.
 181., I. Vingárti Geréb
 a. is.
- GERÉCZI (de *Gerecz*) András
 mester, kir. kisebb kancellá-
 riai jegyző 1517. 314.
- GERGELY (*Gregorius*) győri püs-
 pök 1223. 398. — csanádi
 püspök, kir. kancellár 1289.
 427. — barát nyitrai püspök
 1486—1487. 174. 181. —
 modrusi kanonok 1510. 275.
 — jászai prépost 1518. 316.
- GERGURICS (*Gergurich*) György
 kir. ember 1475. 132. 133.
 135., I. Karinai Gergurics
 a. is.
- GERMANIA, I. Németország a.
- GEROLTSAU (*Geroltsw*) f. 152.
 154.

- GERSEI (de *Gerse*) Petőfi Miklós leánya Erzsébet, Frangepán VI. Miklós hitvese 1495—1513. 223. 234. 286. 287. 288. 289. 292. 293.
- GIRGIN (*Gyrgyn*) b. Zágráb vm. 74.
- GLAGOLIT (*Glagolythy*) b. Busán vm. 73.
- GLAVACZA (*Glawacza*) b. Zágráb vm. 45. 46.
- GODENICZE (*Godenycze*) Zágráb vm. 74.
- GODESNAI (de *Godesna*) István deák 1486. 175. 176.
- GOJCSETICS (*Goychethich*) Pál 1461. 47., l. Bovicsi Gojcsetics a. is.
- GOLD, l. Arany a.
- GOLIS (*Golys*), zlaveticsi dülő 56.
- GOLJAKO (*Golak, Golyak, Golyako*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74. 337. — i jobbágyok 337. 338. 339.
- GOMILJE (*Gomylye, Gomylyane*) b. Zágráb vm. 297., Busán vm. 73.
- GOMILJECZ (*Gomylec*) Miklós 1464. 75.
- GORA vk. Zágráb vm. 306.
- GORENNAVES (*Gorennaves*) b. Busán vm. 74.
- GORICZA (*Goricza, Gwrycha, Gorycza*) b. Zágráb vm. 74. 100. 282., kl. 223., l. Verhovinagoricza a. is. — i Péter, Antal fia Mixa 1461. 47. — i Barilovics András kir. ember 1461. 43. — i Barilovics Bernát, János, Mihály 1520. 324. — i Dragacsics Fábrián 1461. 47. — i Jaczkovics Gyurko 1461—1464. 47. 75. — i Jakmanics Benedek kir. ember 1459—1466. 34. 43. 67. 73. 88. 89. 99. — i Malik György 1464. 75. — i Nagy Péter 1461. 47. — i Rodinovics Gergely királyi ember 1459. 34., fia György kir. ember 1459—1466. 34. 99. — i Rodinovics Péter 1495. 223. 224., fia István, Péter testvére Iván 1495. 223. — i Orsics János 1520. 324. — i Szimics György 1520. 324. — i Szvaganics Pál 1461. 47.
- GORNYAZUCSA (*Gornyzawcchya*) b. Zágráb vm. 297.
- GOSENBROD György hadfizetőmester 1493. 213.
- GOSZKOVA (*Gozkowa*), bansinai szőlőhegy 281.
- GOSZPODICS (*Gozpodych*) Bertalan szkrádi porkoláb 1520. 323.
- GOTHÁRD (*Guthardus, Gothardus*) zágrábi püspök 1209. 396.
- GOTSALVIS (de *Gotsalvis*) Gábor milanói polgár 1458. 22. 23.
- GÖRCZI (von *Görtz*) Lénárt 1468—1500. 111. 118. 137. 188. 217. 225. 245. — Pabst Lénárt 1522. 366.

- GRABARJAI (de *Grabarya*, *Nagrabarye*) Tompics Gáspár és György 1486. 171. — Beriszló Ferencz 1504. 254., hitvese Frangepán Borbála (Zsigmond leánya) 1504. 254. 255. 256.
- GRABARK (*Grabrk*) f. Modrus vm. 160.
- GRABERK (*Graberk*), pravotinaí szőlőhegy 226.
- GRABROVNICZA (*Grabrownycza*) b. Zágráb vm. 91.
- GRABROVNIKI (de *Grabrownyk*, *Grabrownik*) Kemenics Miklós kir. ember 1458—1466. 26. 27. 99. — Uldanics Kirin kir. ember 1513. 288.
- GRÁCZ (*Gretz*, *Graz*) d. 154. 156. — i hadiszertár 368. — i hadiszertárnok Zehentperger Marquardt 1522. 368. — i helytartó Pramer András 1479. 153. 156.
- GRADE CZ (*Grade cz*, *Gradych*) vk. Zágráb vm. 65. 67. 76. 77. 100. — i porkoláb Frajlich N. 1466. 100.
- GRADISKA (*Gradazzo*, *Gradisch*) v. és mv. Isztriában 24. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 360. 362. 363. 364. 365. 366. 371. — i kapitány Frangepán I. Kristóf 1520. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 371., Thurn Vid 1522. 366.
- GRADNA (*Gradna*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- GRAFEN d. 214.
- GRAHOVA (*Grohova*) v. Zágráb vm. 372., f. Vinodol vm. 414. 415., l. Prohova a. is.
- GREGORIUS, I. Gergely a.
- GRIBI (*Gryby*) b. Busán vm. 73.
- GRIKCSICS (*Grykchych*) Miklós 1486. 175.
- GRIMM (*Grymm*) N. osztrák megbizott 1455. 5.
- GRISANE f. Vinodol vm. 146.
- GROBNICZA b. Zágráb vm. 22. — i Zsigmond 1457. 22.
- GROBNIK (*Grobnyk*, *Grobnich*), v. Zágráb vm. 159. 414. 415., d. 270. — i jobbagy I.
- GRÓF (*Groff*, *Grof*) Frangepán II. István, IX. Bertalan, Márton, Zsigmond 1458. 30., Frangepán II. György 1458. 26. 27. 30., Frangepán V. Duim 1458—1489. 28. 30. 184., Frangepán Bernát, VII. Miklós, II. András, Gergely 1481. 158.,¹ Frangepán VIII. János 1481—1487. 158. 184., Frangepán I. Kristóf 1527. 388.
- GROMACZAN (*Gromache*) hegyi dülő, Vinodol vm. határa 414. 417.
- GUIDO II. (*Guido*, *Servido*, *Serindo*) vegliai comes 1209—1223. 396. 397. 399. 404.

¹ V. ö. *Blagay-Okl.* 389 I.

— III. modrusi, vegliai, vinodoli comes 1241—1270. 399. 400. 403. 404. 405. 407. 408. 421. 422. 424.

GUJASICS Marin 1464. 81., I. Almisszai Gujasics a. is.

GULDEN, I. Forint a.

GURKI PÜSPÖK Lang Máté 1514—1515. 295. 299.

GUTI (de *Gnth*) Ország Mihály nádor 1464—1481. 64. 66. 79. 87. 105. 156. 158. — Ország László kir. főlovászmester 1486—1487. 174. 182.

GUZICS (*Guzich, Guzzych, Gu-sich*) Guray (György) 1464—1486. 75. 171. — Miklós, Iván 1486. 171. — Péter 1486—1500. 171. 242., I. Turáni Guzics a. is.

GVOZD (*Gwozd*), modrusi hegy 217. 404. 407.

GVOZDÁ CZ (*Gwozdacz*) b. 94. 95. — i Sáfcezelő nevé telek 95.

GVOZNICZA (*Gwoznicha, Gwoz-nicza, Gwoznychza, Gwoz-nycha*) Antal 1520. 324. — i Setnik Iván kir. ember 1464. 72. — i Zatnik Péter kir. ember 1475—1478. 132. 145. 147. — i Zatnik Tamás 1478. 147.

GYAPJÜSZOKNYA (*tunica simplicior de velluto*) 303.

GYEPŰI (de *Gyepew*) János kir. ember 1455. 8.

GYERMEK (*puer*) bevallást nem tehet 27.

GYÖRGY (*Georgius*) barát, a zengi Megváltó pálos-rendház perjele 1466. 95. — kníni kanonok, lapácsi főesperes 1475. 133. — székesfejérvári kanonok 1481. 157.

GYÖRGYI (de *Gewrgy*) Bodó Gáspár a királyné főajtónállómestere, tolnai főispán 1486. 175. 180. 181.

GYÖRI (*Jauriensis*) püspök Péter 1209. 396., Gergely 1223. 398., István 1364. 429., Ágoston 1464—1465. 79. 87., Csupor Demeter 1466. 105., nagylucei Dóczi Orbán 1486. 174., Tamás 1487. 181.

GYULA (*Julius*) II. pápa 1503. 253.

GYŰLÉS (*congregatio*), I. Országgyűlés és Vármegyegyűlés a.

GYÜMÖLCS, füge 334.

GYÜMÖLCSFA, körtefa 56.

GYŰRŰ (*anulus*), I. Ezüstgyűrű a.

HADFIZETŐMESTER Gossenbrod György 1493. 213.

HADISZERSZÁMOK (kard, kézi puska, szakállas puska, nyíl, ólom, pajzs, puskapor, puzdra, ásó, szekercze) 240. 327. 328. 330. 331. 334. 335. 368. 369. 372. 381.

HADISZERTÁR (*Zeghaus*) Grácban 368.

HADNIK (*Hodnyk*) Márton jasztrebarszkai jobbágy 1520. 327.

- HADSEREG (*exercitus*) 407.
- HAEREDITAS, l. Örökség a.
- HAGYER (*Hagyér*) Orbán jasz-trebarszkai jobbágy 1520. 328.
- HAINBURG vs. 383.
- HÁJ (*arvina*) 324. 329. 332. 333. 335. 339.
- HAJTICS, l. Ajtics a.
- HAL (*piscis*) 334., l. Tengeri hal a. is.
- HÁLÓ (*rete*), l. Vadháló a.
- HAMIS PÉNZVERÉS 4.
- HANGÁCSI Albert csanádi püspök 1464—1465. 79. 87.
- HARASZTI (de *Harasth*, *Harazthy*) Vincze váczai püspök 1464—1466. 79. 87. 105. — Ferencz szörényi bán 1486—1487. 174. 182.
- HARD (von *Hard*) Gáspár 1479. 153. 156., czímeres pecsétje 151. 154.
- HARDEGG (zu *Hardebg*) Mihály gróf, maidburgi várgróf 1457. 17. — Henrik 1500. 244.
- HARMINCZAD (*tricesima*) 100. 101. 106. 159. 404. 407.
- HARRACH N. 1527. 386.
- HÁSHÁGYI (de *Hassagh*) Dénes kanizsai és egervári porkoláb 1527. 271. 388.
- HATVANI ORSZÁGGYŰLÉS 1525. jun. 24., 377.
- HÁZ (*domus*) 324. 325—328. 330—339., l. Kőház a. is. — i állatok (ló, kanca, csikó, tehén, borjú, bika, ökör, disznó, kecske) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 334. 335. 336. 337. 338. 374. 379. — i bútor (ágy, asztal, pad, láda) 324. 325. 326. 332. 333. 334. 335. 336. 337. — i eszközök (csésze, fazék, tál, tányér, kanál, kancsó, nyárs, pohár, üveg) 324. 325. 326. 328. 330. 331. 332. 333. 334. 337.
- HÁZASSÁG (*matrimonium*) 150. 188. 189. 190. 191. 199. 200. 243. 247. 248. 249.
- HÉDERVÁRI (de *Hedrehvara*) László egri püspök 1464—1466. 79. 87. 105. — Miklós kir. főétekfogómeister 1466. 105.
- HEGY (*mons*) Berinsák 414. 417., Gvozd 217. 404. 407., Knyezagoricza 95., Malitie draga 55., Osztroverh 56., Plusnik 206., Prodanverh 204., Szutezka 55., Vocsák 238. 239., Zvibno 55.
- HEGYVÁM (*terragium seu promontorium vinearum*) 19.
- HELYTARTÓ, nádori (*locumtenens palatinalis*) Révai Ferencz 1549—1553. 300. 304. 316., Czobor Imre 1573. 39. 82. 83. 85. 87. 89. 256.
- HENNING (*Hennyng*) János 1492. 208., hitvese Zsófia asszony

- 1495—1497. 222. 233., fia
 András 1495—1497. 222.
 233., leányai: Katalin, Margit,
 Dorottya, Erzsébet, 1495—
 1497. 222. 234., l. Szom-
 szédvári Henning a. is.
- HENRIK FIA (*filius Herrici*) Já-
 nos pozsonyi főispán 1364.
 429.
- HERBERGI (zu *Herberg*) porkoláb
 Auersperg Pongrácz 1494.
 214.
- HERCSICS (*Herchich*) György
 királyi ember 1464. 72., l.
 Ladihovicsi Hercsics a. is.
- HERCZEGOVINAI TÖRÖKÖK 377.
- HERENDICS (*Heren-
 dych dictus*) György 1478.
 143., 144. — Matko, Mihály,
 Péter; Matko fiai György,
 Péter; Mihály fia János;
 Péter fiai: György, János
 1507. 273., l. Lippai Heren-
 dics a. is.
- HERRENBAUMGARTEN (*Hernpaw-
 garthen, Herrenpawmgarten*)
 v. 192. 193. 214.
- HERMELINBÉLLÉSES SUBA, ARANY-
 NYAL SZÓTT VELENCZEI BÍBOR-
 BÁRSONYBÓL (*suba principalis
 de purpure deaurata Vene-
 tiarum ex pellibus hermelli-
 nis*) 303.
- HIMFI (*filius Hym*) Benedek fia
 László 1455. 11., Benedek
 leánya Ilona, Pápai György
 hitvese 1455. 11., l. Debrentei
 Himfi a. is.
- HITBÉR (*dos, haimsteur*) 189.
 190. 192. 193. 194. 199.
 200. 214.
- HLAPITY (*Hlapithy*) b. Zágráb
 vm. 74.
- HLAPOVOSZELÓI (de *Hlapowozelo*)
 Radcsics János királyi ember
 1475—1478. 132. 147. —
 Tamás kir. ember 1478. 145.
 147.
- HODOVIKOVICS vk. 388.
- HÖHENWARTH (*Hochenbart. Ho-
 chenworter, Hochenbartter,
 Hohenwartter*) András mött-
 lingi kapitány, krajnai és
 windischmarki főasztalnok
 1463—1469. 51. 52. 114.
 116., czímeres pecsétje 50.
- HOMILYÁNI (de *Humlyane*) Or-
 lovsics Márk 1478. 147.
- HORDÓ (*dolium*) 324. 326. 329.
 334. 335. 336. 337. 339.
- HORVÁT NEMZETSÉGEK Zágráb
 megyében Tolicsi (*natio*) 39.,
 Sztrelcse (Sztrelcsán) 48. 74.,
 Verhovina 68., Csevizikolec-
 csán, Szentpéterkolecsán, Zvo-
 jecz, Podgora, Csáva 73.,
 Hutina, Zlat, Otrocsiczi, Huzej-
 czi, Sztojmericzi, Kupisinczi,
 Korannane, Koranicze, Gode-
 nicze, Javorovecz, Zvarcsa,
 Otok 74., Dresnik, Novigrád
 127. 128. 130. 176. 177.
 178. 179. 180., Vulkovics
 430., Dragoszló 436.
- HORVÁTH (*Hornath*) Tamás 1513.
 289.

- HORVATINAVECZ** (*Horwathynawecz*) b. Zágráb vm. 19. 20.
- HORVÁTOK JOGSZABÁLYAI** Knin vm. 163. 165. — a magyar szent koronára esküsznek 163. 165.
- HORVÁTORSZÁG** (*Croatia, Crovattia, Corvattia, Krabatten*) 3. 38. 59. 69. 85. 158. 175. 180. 182. 213. 215. 216. 217. 352. 353. 369. 383. 385. 400. 401. 406. — i hadsereg 407. — i országgyűlés 1481. nov., 435. — i pereket ellátó kir. bíróság 158. 175. 180. — i vicebán Pechibán János 1485. 162. 164., Batthyányi Boldizsár 1512—1513. 282. 283. 284. 285. — i bán István 1364. 429., Frangepán iv. Miklós 1412. 433., Korbáviai Gergely 1458. 25., Frangepán ii. István 1463. 53. 61., Zapolyai Imre 1464—1465. 79. 87., laki Thuz János 1466. 105., dobozi Dámfi András 1475. 131. 133., Frangepán Márton 1481. 435., vingárti Geréb Mátyás 1486—1487. 171. 174. 181., Egervári László 1490—1492. 195. 196. 198. 199., Derencsényi Imre 1493. 213., Korvin János 1504. 254., Perényi Imre 1512—1513. 283. 284., Karlovics János 1522. 366. 367., Batthyányi Ferencz 1525—1526. 377. 384., Frangepán i. Kristóf 1527.¹ 270. 388. 390. — i korm. Béla herczeg 1223. 398.
- HOSPITALE**, i. Ispotály a.
- HOSSZMÉRTÉK** 331. 333. 336.
- HOTILAVES** (*Hotihylawes, Chotiluwes*) b. és f. Busán vm. 74. 191. 241., i. Totilaves a. is. — i malom 74.
- HOTKOVICS** (*Hotkowych*) Bálint 1497—1498. 230. 237. 238.
- HOTTES** (*Hottes*) v. és mv. Busán vm. 132. 133. 134. 135. 145. 146. 147. 161. 162. 340. 355. 356.
- HRASZTIJE** (*Rasthia, Hrazthie*) f. Zágráb vm. 74. 75.
- HRASZTOVICZA** (*civitas Hrazthowyczensis*) vs. Zágráb vm. 376.
- HRELACZ** (*Hrelacz*) Péter 1520. 323., i. Raduczi Hrelacz a. is.
- HRELIN** (*Hrelyn*) v. Zágráb vm. 159.
- HRESZTNO** (*Hrezthno de prioratu, Hresno*) b. Zágráb vm. 47. — i Pál 1461. 47. — i Iskics Balázs kir. ember 1503. 251. 253.
- HRUSSOVICZA** (*Hrussowycza*) b. Zágráb vm. 74.
- HUMCSÁNI** (de *Humchan*) Pál 1464. 80.
- HUNGARIA**, i. Magyarország a.

¹ V. ö. a XXXI. lapon a jegyzettel.

- HUNGERSPACH (*Hungerspach*) ILLYEVÖLGYI (*Ellyewelghy*) János
Simon 1496. 229. 230. mester, a kir. kancellária
tagja 1517. 315.
- HUNYADI (de *Hwnyad*) János ILONA (*Helena*) asszony, Frange-
Magyarország kormányzója, pán Zsigmond özv. 1475—
besztercezi főispán 1446— 1489. 131. 132. 133. 134.
1453. 38. 58. 61. 69. 100., 135. 145. 191. 211.
özvegye Szilágyi Erzsébet IMPRICS (*Imprich*) László 1461.
1458. 24., fia László meg- 47., 1. Jamniczai Imprics a. is.
öletése 1457. 24. — Mátyás, ING(*camisia*) 325. 326. 327. 328.
1. Mátyás a. — Erzsébet 329. 330. 331. 332. 333.
asszony, dengelegi Pongrácz 335. 336. 337. 338. 339.
János özvegye 1489. 188. INNSBRUCK (*Innsprugg, Yuns-*
190. *prugg, Yspruch*) d. 319. 375.
383. — i kincst. kamara 229.
- HUSZÁROK 278. IPAROS, 1. Kézműves a.
- HUSZTI (*Huzthy*) István mester, ISKICS (*Iskych*) Balázs kir. em-
a kir. kancellária tagja 1517. ber 1503. 251. 253., 1.
315. Hresztnói Iskics a. is.
- HUTINA (*Huthyna*) nm. Zágráb ISPOTÁLYA (*Hospitale*) szűz
vm. 74. Máriának Osztroviczában 74.
- HUZICSI (*Huzeyczy, de Huzych*) ISTÁLLÓ (*stabulum*) 336.
- nm. Zágráb vm. 74. — SUTKOVICS Iván és Matko
1503. 253. ISTVÁN (*Stephanus*) v. 1270—
1272. 185. 421. 423. 424.
426. 427. — kir. kancellár
1223. 398. — vegliai, mod-
rusi, zengi comes 1279. 424.
— bán fia István comes 1292.
178. — 1. zengi, vegliai,
modrusi comes 1364. 428.
429. — győri püspök 1364.
429. — horvát-, tótországi
bán 1364. 429.
- HŰSÉGESKŰ, 1. Eskü a. ISTVÁNDI (*Isthvandy*) b. Szatmár
vm. 317.
- IFKOVICS (*Ivkowych, Yphkowych, Ivkouich, Ivkoych, Ivkoich, Iwkowich, Iwkowicz*) Antal
1455. 10. — Loránt kir. em-
ber 1459—1464. 34. 43. 67.
75. — Myksa 1464. 75. —
Mátyás „span dictus“ 1483.
161., 1. Pécsi Ifkovics a. is.
- IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS, 1. Bírás-
kodás a.
- ILLÉS zlati bíró és fia Tamás
1460. 41. ISTVÁNFI (*filius Stephani*) Balázs
1461. 47., 1. Draganicsi
Istvánfi a. is.

- ISZTRIA (*Hystria*) 123. 297. 360.
- ITALIA, l. Olaszország a.
- ITÉLKEZÉS, l. Bírászkodás a.
- ITÉLET (*iudicium*) Lippa és Otok várak kiostromlása ügyében 1517. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315.
- ITÉLŐMESTER (*prothonotarius*) kir. Adorján mester 1489. 191. --- nádori Korotnai János 1486. 175. 180. 181., Csernel Tamás 1573. 83.
- IVÁN (*Ivanus*) ozalji pap 1459. 34. --- Frangepán Angelo házi káplánja 1500. 242.
- IVÁNCZI (*Iwanczy*) b. Busán vm. 73.
- IVANECZ, l. Szentivanecz a.
- IVANICS d. 389.
- IVANOVICS (*filius Ivani*) Mylsa 1461. 47., l. Klokocsi Ivanovics a. is.
- IVÁNY (*Iwany*) b. Zágráb vm. 138. 144. ---i szőlőhegy 138. 144.
- IVÓESZKÖZÖK (pohár, csésze, kancsó) 303. 331. 334.
- IZDENCZ (*Sdenz*) d. 377.
- JABINJA (*Jabinya*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- JABULCSNO (*Jabulchno, Jabochno*) f. Zágráb vm. 10. 74.
- JACZKOVICS (*Jachkovnych, Jechkovnych*) Gwrko (György) 1461—1464. 47. 75., l. Goriczai Jaczkovics a. is.
- JAGNED (*lignum populi jagned dictum*) 238.
- JAGODNO (*Jagodno*), mirkovopoljei patak 239.
- JAJCZA (*Jajcza, Hiareza*) v. 377. 378. 380., d. 60. 63. ---i bán elesik az udvainai csatában 1493. szept., 213.
- JAKAB (*Jacobus*) Sforza Ferencz követe Frangepán Jánoshoz 1458. 22. 23.
- JAKMINICS (*Jakmynych, Jakmynich, Jakmynych*) Benedek kir. ember 1459—1466. 34. 43. 67. 73. 88. 89. 99., l. Goriczai Jakminics a. is.
- JAKOBLICS (*Jakoplych dictus*) Iván 1455. 10., l. Volavlyai Jakoblics a. is.
- JAKOVICS (*Jakowych*) Pál jasztrebarszkai jobbág 1520. 330.
- JALSA (*Jalsa*) b. Zágráb vm. 276. 277. ---i Magyar István fia Myxa kir. ember 1461. 43. ---i Boldizsár 1510. 276. 277.
- JAMERSZTIJE (*Jamersthie*) b. Zágráb vm. 74.
- JAMNICZAI (de *Jampnycza*) Imprics László 1461. 47.
- JANCZECZICS (*Janczeczych*) György jasztrebarszkai jobbág 1520. 332.
- JANKÓ (*Janko dictus*) János 1515. 297., l. Pribicsi Jankó a. is.

- JÁNOS (*Johannes*) esztergomi érsek 1209. 396. — I. vegliai comes 1241—1251. 399. 400. 405. 408. — II. vegliai, modrusi, vinodoli comes, zengi podesta 1270—1289. 422. 423. 424. 426. 427. — veszprémi püspök 1364. 429. — királynéi főétekgómester 1364. 429. — IV. vegliai, zengi, modrusi comes 1375. 430. — zágrábi olvasó kanonok 1465. 90. — szerémi püspök 1486—1487. 174. 181.
- JAPRA (*Japra, Jappra*) v. Zágráb vm. 264. 265. — i porkoláb Szladojevics György 1505. 264. 265. — i Japrics Mihály 1466—1506. 96. 122. 267. — i Japricza Elek 1503—1505. 250. 251. 257.
- JAPRICS (*Japrych, Japrycza*) Mihály 1466—1506. 96. 122. 267. — Elek 1503—1505. 250. 251. 257., I. Japrai Japrics a. is.
- JAPRICZA HORVÁTH (*Japrycza Hornath*) Gergely 1503—1515. 250. 251. 257. 300. 301. 302., I. Csabai Japricza Horváth a. is.
- JAROVELL (*Jarovell*) b. Zágráb vm. 91., I. Jerovel a. is.
- JÁSZAI (de *Jazow*) convent 304. 316. — prépost Gergely 1518. 316.
- JASZTREBARSZKA (*Jaztrebarzka, Jastrebarzka, Jazthrebarzka, Jaztrebarska, Jaztrabarzka*) vk. és mv. Zágráb vm. 10. 74. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 373. 374. 435. 436. 437., d. 109. — i vám 10. — i jobbágyok 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. — i bíró Benedek 1520. 327. — i plebanus Mátyás 1520. 334.
- JAVOROVECZ (*Jaworowcz, Jaworowecz, Janorowecz*) nm. Zágráb vm. 74. 286. 288.
- JEGLENTICS (*Jeglentich*) Márton 1492. 207.
- JEGYGYŰRŰ MEGÁLDÁSA (*anuli benedictio*) 243.
- JEGYZŐ (*notarius*) országbirói Turóczy János 1481—1486. 157., I. Közjegyző a. is.
- JELOVICZ (*Jalonyk*) v. 204., d. 45.
- JEROVEL (*Jerowel*) b. Zágráb vm. 74., I. Jarovel a. is.
- JESKOVO (*Jeskowo*) b. és f. Zágráb vm. 166. 167.
- JESZENOVO f. Vinodol vm. 36. 56. 241. — i szőlő 56.
- JEZERANIN (*Jezeranyn*) János 1520. 323.
- JEZERIN f. 136. — i paulinusok szűz Mária rendháza 136.
- JEZSICS Iván 1458. 28.

- JOBBÁGY NEMZETSÉG (*non sit de conditione nobilium*) a Tolicsi nemzetség Zágráb vm. 39.
- JOBBÁGYSÁG megrovása jogtalan adóval 195.
- JOBBÁGYTELEK (*sessio iobagionalis*) 206. 280. 281.
- JOGSZABÁLYOK (*constitutiones*) Knin vm. 163. 165.
- JOGSZOKÁS (*consuetudo*) 27. 163. 164. 165.
- JOZEFICS Ferencz zengi püspök 1526—1527. 382. 389. 390.
- JUBILEUMI ADÓ a német birodalomban 240.
- JUDICES ARBITRI, l. Fogott bírák a.
- JULA (*Jula*) bodrogi főispán, nádor 1209—1223. 396. 398.
- JULIUS, l. Gyula a.
- JURENICS (*Jurenych*) Iván 1464. 75.
- JURGEVCSÁNY (*Jurgenychane, Jvryenychane*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- JURISICS (*Jvrisych*) Miklós 1526—1527. 383. 385. 391.
- JURSICS (*Jvrsych, Jvrsich*) András 1464. 75., l. Czvetkovicsi Jursics a. is. — Lajos fiai Márton és Péter 1486. 171., l. Brinjei Jursics a. is.
- JUS DOTALITIUM 190. 191. — montanum 42. — patronatus 17., ecclesiarum beate virginis, que vocatur Abbatia et alterius Hospitale 74.
- KACSICS (*Kachich*) György kir. ember 1485. 163., l. Razvajavázi Kacsics a. is.
- KACZIANER János 1527. 385.
- KÁD (*cadus*) 325. 337.
- KALABRIA (*Calabria*) 13. — i gabonakereskedeés 13.
- KALÁN (*Kalanus*) pécsi püspök 1209. 396.
- KALAUZICS (*Kalauzych dictus*) Iván fia János 1512. 280. 282.
- KÁLMÁN (*Colomannus*) herezeg nyitrai püspök 1364. 429.
- KALOCSAI (*Colocensis*) érsek Berthold 1209. 396., Ugrin 1223. 398., Dénes barát 1364. 429., Várdai István 1464—1466. 78. 79. 87. 104. 105., Várdai Péter 1486—1487. 174. 181., Frangepán Gergely 1503—1521. 96. 251. 252. 253. 256. 268. 275. 284. 304. 322. 339. 340.
- KALLÓ MALOM 143.
- KÁLYHA, l. Kemence a.
- KAMARA (*camera*) kir. 405.
- KAMENSZKÓI (de *Kamenzka*) pálosok szűz Mária-rendháza 48.
- KANÁL (*cochlear*) 303. 334., l. Ezüst kanál a. is.
- KANCSÓ (*cantharus*) 332. 334.
- KANCSALÓ (*equa*), l. Ló a.
- KANCSZELLÁRIA, kir. nagyobb személyzete: főkancszellár kir. Eberhard zágrábi püspök 1412. 434., Várdai István

- kalocsai érsek 1464—1466. 79. 87. 104. 105., kanczellár királyi Róbert fejevári prépost 1209. 396., István 1223. 398., Farkas fejevári prépost 1260. 414. 416. 417. 420., Gergely csanádi püspök 1289. 427., Miklós zágrábi püspök 1364. 429., titkos kanczellár kir. Pruisz János váradi püsp. 1486—1488. 174. 181. 186., Bakócz Tamás esztergomi érsek 1502. 248., alkanczellár kir. Smaragd fejevári prépost 1257. 436., Benedek aradi, budai prépost, esztergomi érsek 1270—1275. 422. 423., Miklós fejevári prépost 1279. 425., Bodó Miklós fejevári prépost 1459. 32., titkár királyi Zapolyai Imre 1463. 61., jegyző kir. Bellyéni Albert, Illyevölgyi János, Huszti István, Bolyári Pál mesterek 1517. 315., registrator Kemedi Péter mester 1460—1466. 39. 79. 105. — kir. kisebb személyzete: jegyző Komlósi Péter, Filpesi Albert, Nádasdi György, Geréczi András, Bozetai Ferencz mesterek 1517. 314.
- KANIZSA (*Kanisa, Kanysa, Canischa, Kanysay*) v. Zala vm. 388. — i porkoláb Háshágyi Dénes 1527. 388. — i László kir. főlovászmester 1464—1466. 79. 87. 105. — i János 1506. 270. — i Ferencz, Magdolna 1507. 271. — i László 1512—1525. 282. 283. 284. 285. 376. 377.
- KANTÁR (*frenum*) 324.
- KAPA (*ligo*) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 338. 339.
- KAPLAI Miklós erdélyi püspök 1464—1466. 79. 87. 105.
- KÁPOLNAI (de *Capolna*) Miklós zágrábi kápt. szerep 1513. 289.
- KÁPOSZTA (*caulis*) 326. 334. 335. 336. 337. 339.
- KAPRONCZA (*Chroprinnch*) d. 383.
- KARASIA POSZTÓ (*pannus karasia*) 334.
- KÁRD (*damask, framea, gladius*) 225. 327. 328. 331. 334.
- KARIMA (*Carima*) d. 229. 230.
- KARINAI (de *Karyna*) Gergurics György kir. ember 1475 132.
- KARINCSEK (*Karynychich*) György 1475—1478. 135. 147., l. Korbáviai Karincsecs a. is.
- KARINTHIA (*Korintia*) 392.
- KARLOVECZI (de *Karlowcz*) Tamás 1464. 75.
- KARLOVICS (*Karlowich*) Miklós és Péter 1478. 147., l. Dubovíki Karlovics a. is. — János dalmát-, horvát-, tótországai bán 1522—1526. 367. 381., l. Korbáviai és Torquatus a. is.

- KÁROLY (*Karolus*) szicíliai király 1289. 426. 427. — V. német császár 1520—1522, 341. 342. 343. 344. 345. 346. 359. 360. 361. 362. 364. 365.
- KARPERECZ (*spinter*) 330., 1. Ezüst karperecz a. is.
- KÁRPIT (*tapeta*) 334.
- KARSZT (*Karscht*) vidék 341. 381. 388. — i kapitány Fran-gepán I. Kristóf 1520. 341.
- KARTHAUZI REND 15.
- KASPERNUCZ (*Caspermütz*) Ger-gely követsége Görcki Lénárt-hoz 1469. 118.
- KASSA vs. 384.
- KASZA (*falcastrum*) 324. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 333. 335. 338.
- KASZÁLÓ 45.
- KÁSZON (*Cassam*) bég 1494. 215.
- KASZTELLISTJE (*Castelliste*) b. Zágráb vm. 74.
- KATALIN (*Catherina, Kathko*) asszony, Kávási György hit-veze 1455. 11.
- KATAPÁN (*Katapanus*) egri püsp. 1209. 396.
- KATKÓ, I. Katalin a.
- KÁVÁSI (de *Kawas*) György hit-veze Katkó asszony, gyerme-kei: László, János, Arnold, Ábrahám, Katkó 1455. 11.
- KECSKE (*capra*) 336.
- KEGYURI JOG (*ius patronatus*) 17. 74.
- KEHELY, I. Pohár a.
- KELEMEN VII. pápa 1524—1525. 375. 379.
- KELEMENICS (*Kelemenych*) Már-ton 1475. 130.
- KEMEDI (de *Kemed*) Péter mester kir. kancelláriai registrator 1460—1466. 39. 79. 105.
- KEMÉNCZE (*fornax*) 324. 325. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 338.
- KEMÉNCZEI (*Kemenczey*) János jasztrebarszakai jobbágy 1520. 330.
- KEMENICS (*Kemenych*) Miklós kir. ember 1458—1466. 26. 27. 99., I. Grabrovnikai Ke-menics a. is.
- KEMERŐ (*Kewmerew, Kewmew-rew*) b. Szatmár vm. 317.
- KÉMKEDÉS 382. 389.
- KEREPES f. Pest vm. 390.
- KERESKEDŐ (*mercator*) 404. 407.
- KERESKEDELEM (*questura*) 63. 233. — beszterczebányai réz-zel 233.
- KERESZTÉNY HATALMAK LIGÁJA A TÖRÖKÖK ELLEN 295. 296.
- KERESZTÚR f. Borsod vm. 14.
- KERNOVECZ (*Kernoweczy*) b. Zág-ráb vm. 74.
- KERSZTINA (*Karzhina, Krez-thynya*) b. és v. Zágráb vm. 27. 31. 256. 340. 355. 356. 431. — i Szobics Péter 1461. 47.
- KERT (*hortus*) 138. 143.

- KERVAVIZDENCZ (*Kerwawy Zdenecz*), voksinsipaki forrás 238.
- KEVE (*Kevensis, Keinenensis, Kevenensis, Keunensis*) vm. főispán Miklós 1209. 396.
- KÉZI PUSKA (*pixis manualis*) 330.
- KÉZMŰVES (*faber*) Demeter, György, Máté, Péter jasztrebarszakai jobbágycok 1520. 324. 326. 328. 329. — Máté, Márton breboveczi jobbágycok 1520. 336.
- KHEMBSEER György alsóausztriai helytartó 1524. 375.
- KIKÖTŐ (*portus*) Bakaron 182.
- KILIT (*Cletus, Olerus*) egri püspök 1223. 398.
- KINCSTÁRNOK, 1. Főkinestárnok a.
- KINIZSI (de *Kynys*) Pál temesi főispán 1486—1487. 174. 182.
- KIRÁLYREVE (*vadum kyalrewe*), szávai rév Medvevár tartozéka 70.
- KIRINSAK (*Kyrinschyak*), voksinsipaki dűlő 239.
- KIRKOVICS (*Kyrkowych*) Gergely 1493. 210., 1. Klokocsi Kirkovics a. is.
- KISBUKOVECZ (*Bukowecz Minor*) b. Zágráb vm. 74., 1. Bukovecz a. is.
- KISKORÚ, 1. Gyermekek a.
- KIS (*Parvus*) Kelemen kir. ember 1455. 8., 1. Mikésóczi Kis a. is.
- KISPAVLOCSÁN (*Pawlochane Minor*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- KISRAKOVICZA (*Rakowycza, Rakowicza Minor*) b. Zágráb vm. 286. 288., 1. Rakovicza és Nagyarakovicza a. is.
- KISSICS (*Kyssych*) László és Pál jasztrebarszakai jobbágycok 1520. 326.
- KITONICH János 1614. 287.
- KLADJE (*Kladye*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- KLADUSSA (*Kladwsa, Kladusa, Kladwssa, Kladussa*) v. és mv. Zágráb és Busán vm. 65. 67. 73. 75. 76. 77. 82. 83. 84. 88. 89. 90. 99. 340. — i Iván 1465—1471. 82. 83. 96. 122., fiaik: Antal 1465. 82. 83., János 1465—1466. 82. 83. 96.
- KLANECZ (*klanecz*), zlaveticsi út 56.
- KLARISSZA APÁCZÁK 294.
- KLINCICS Iván 1486. 172.
- KLOCSOCZ (*Clochoz*) György 1500. 243.
- KLOKOCZ (*Klokocz, Klokoch, Klokach, Klochoz*) v. Zágráb vm. 366. — i Ivánovics Mylsa 1461. 47. — i Radosovics Benedek (Benko) kir. ember 1461—1475. 45. 128. 130. 177. 178. — i Polasajics Márton királyi ember 1464. 72. — i Krulics Tamás, Maretics Woyko kir. emberek

1465. 88. — i Radosevics
Simon kir. ember 1475. 128.
— i Gerdos kir. ember 1492.
203. — i Czandrovics Miklós,
Kirkovics Gergely, Marsics
György, Obradonics Domko,
Rubinics Jakab és Bálint
1493. 209. 210. — i Bra-
disics János, Farkasics Matko,
Vojkovics Miklós királyi em-
berek 1503. 251. 252. 253.
— i Otmics Antal 1503—
1506. 253. 267. — i Otmics
Gergely királyi ember, Zágráb
vm. szolgabíró 1503—1513.
251. 285. — i Radonics
Bálint királyi ember 1513.
288.
- KLOKOCSEVECZ (*Klokochevich*,
Klokochevecz) b. Zágráb vm.
286. 288.
- KLUCS (*Klyuch*, *Kliuch*) v. Mod-
rus vm. 159. 220.
- KNAPPICS (*Knappich*) Lukács
1486. 171., l. Kozjanei
Knappics a. is.
- KNIN (*Tininiensis*) vm. 1. 2.
261. 262. — vm. főtörvé-
nyes szék 163. 164. 165.
— vm. jogszokás 163. 164.
165. — vm. tanuk a magyar
szent koronára esküsznek
163. 165. — i kápt. 71. 80.
85. 86. 131. 132. 145.
147. 161. 162. 163. 164.
169. 171. 173. — i kápt.
szerpap Utiesenics Pál 1464.
80. — i kanonok György
lapáczai főesperes 1475. 133.
Márton olvasó 1475—1478.
133. 147., Radivojevics Tamás
verőczei főesperes 1485—
1486. 164. 171. — i püspök
Balázs 1364. 429., Márk
1464—1466. 79. 87. 105.,
Miklós 1487. 181.
- KNYEZAGORICZA (*Knesagoricza*),
hegy 95.
- KOCSI (*currus*) 303.
- KODROIPO (*Codrolpp*) v. 278.
279.
- KOLECSÁN (*Colechan*), l. Csevizikolecsán és Szentpéterkolecsán a. — i Peicsanics Miklós 1455. 10.
- KOLECZICS (*Koleczych*) György
jasztrebarszkai jobbágy 1520.
328.
- KOLLÁR (*Kolar*) Balázs és Tamás
jasztrebarszk. jobbágyok 1520.
331. 333.
- KOILOS vm. 190.
- KOLOZS (*Kolozy*) b. Busán vm. 73.
- KOMLÓSI (de *Comlos*) Péter
mester, kir. kisebb kanczel-
láriai jegyző 1517. 314.
- KOMOGOJNA (*Komogoyna*, *Ko-
mogoyno*) vk. Zágráb vm.
11. 12. 65. 67. 74. 75.
76. 77. 108. 157. 254., b.
108.
- KORANAI NEMESÉK (*nobiles de
Corana*, *Koranna*) Zágráb
vm. 48. — i Albert 1464.
75.

- KORANICZE (*Koranycze*) nm. 244., hitvese Frangepán Beatrix 1496—1511. 227.
Zágráb vm. 74.
- KORANNANE (*Korannane*) nm. 259. 260. 261. 262. 263.
Zágráb vm. 74. 264. 265. 272. 273. 278.,
leánya Erzsébet 1505—1506.
- KORBÁVIAI (*Corbaviensis*, de *Corbauia*, *Carbouia*) püspök 259. 260. 261. 262. 263.
Ferencz 1459. 32. — Ger- 264. 265.
gely horvátországi bán 1458. KOSAVICS (*Kosawych*) Orbán
25. — Pál 1469. 111. — 1520. 324.
- Károly 1469—1494. 111. KOSCSICZE (*Koschicze*, *Coschicze*,
215. — János 1506—1521. *Coschize*) f. Busán vm. 135.
270. 307. 308. 309. 311. 145. 146. 147. 191. 210.
312. 313. 314. 315. 347. 211. 212.
- 352., l. Karlovics a. is. KOSINJE (*Cozzyn*) v. és b. Busán
— Karincsis György 1478. vm. 73. 191. 241. — i
147. — Bunics Iván 1486. György 1489—1499. 191.
171. 241., fia Iván 1499. 241.,
l. Kosinszki a. is.
- KORBOVAI (de *Corbovia*, *Cor- KOSINSZKI* (*Kozynsky*) Iván
bavia, *Corboua*, *Corbowa*) 1464. 75. — i György
egyház kegyurai a Frangepánok 1489—1499. 191. 241.,
1464—1465. 73. 89. fia Iván 1499. 241., l. Ko-
sinjei a. is.
- KÓRÓD (*Korod*) b. Szatmár vm. 317. KOSZTAJNICZA (*Kozthennycza*,
Kozthanenycza, *Kozthan-*
nycza, *Kosthanycza*, *Koztha-*
nycza, *Costagnica*) v. és mv. Zágráb és Busán vm. 6. 7.
10. 11. 12. 64. 65. 66.
67. 74. 75. 76. 77. 110.
120. 149. 150. — i Bá-
lint és Massics Mykula
1464. 75.
- KORONA, l. Szent korona a.
- KORONÁZÁS ELŐTTI ÖKLEVELEI
- HUNYADI MÁTYÁSNAK NEM ÉRVÉNYESEK 41.
- KOROTNAI (de *Korothna*) János somogyi főispán, nádori ítélő-
mester 1486. 175. 180.
181.
- KORVIN (*Corvinus*) János lipthói herceg, dalmát-, horvát-, tót-
országi bán 1504. 254. 255.
256., házassága 1496. 227.,
Miksa császár híve 1500.
- KOSZTKA (*Kozka*) Szaniszló 1525. 378.
- KOTOR (*Kothor*, *Cothor*) b. Vinodol vm. 20. 110. 129.
146.

- KOZELNIK (*Kozelnyk, alio nomine Seleznyk*) b. Zólyom vm. 317.
- KOZJANEI (de *Kozyane*) Knapics Lukács 1486. 171.
- KOZTANEK (*Koztanek*) b. Zágráb vm. 74.
- KOZUL (*Kozul*) vajda sinji, travniki, szkrádi porkoláb 1505. 260. 261.
- KÖBÖL (*cubulus*), űrmérték 325. 326. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- KÖFAL (*antiquum murale*) 55.
- KÖFARAGÓ (*lapicida*) Márton jasztrebarszakai jobbágy 1520. 333.
- KÖHÁZ (*domus murata*) 138. 143.
- KÖLCSE (*Kevlcze*) b. Szatmár vm. 317.
- KÖLES (*milium*) 324. 325. 326. 329. 332. 335. 336. 337. 338. 339.
- KÖLKEDI (de *Kelked*) Máté zágrábi kanonok 1457. 18. 19. 20.
- KÖRÖS (*Crisium*) vs. 390., d. 99. 271. 389.
- KÖRTEFA (*arbor piri petrowschycza vocata*) 56.
- KŐSÓ 44.
- KÖVÁR (*Kywar*) v. Boszniában 54.
- KÖVENDI (de *Kewend*) Székely Jakab 1489. 187.
- KÖVESD f. Borsod vm. 15.
- KÖVET (*nuncius*) Milanóban 1457. 21. 22., Vegliában 1458. 22. 23.
- KÖVETSÉG (*legatio*) 98. 270., Mantovában 1459. 38. 69., Sforza Ferenczhez 1465. 92. 93., a Frangepánokhoz 1469. 111., Görzci Lénárthoz 1469—1488. 118. 187., Velenczébe 1478—1494. 148. 217., a pápához 1484—1515. 162. 301. 303., Ferrarába 1518. 319., 1. Magyar követség a. is.
- KÖZJEGYZŐ (*publicus notarius*) császári Marzotics Simon 1522. 359., 1. Jegyző a. is. — i jegy 359.
- KRABATTEN, 1. Horvátország a.
- KRAJNA (*Krain, Krayn*) 1. 115. 269. — i főkapitány Frangepán II. István 1454. 1., Auersperg János 1522. 367., — i főasztalnok Hohenwarth András 1463—1469. 51. 52. 114. 116. — i főkamrás Auersperg Pongrácz 1469—1490. 112. 113. 114. 193. — i helytartó Egk- György 1502—1508. 240. 269., Braunbarth Erazmus 1523—1526. 371. 372. 382.
- KRAJSICSI (de *Kraisich*) Mátyás és Sztarcsina Antal 1464. 75.
- KRAKAR f. Zágráb vm. 241.
- KRALICZAGORICZA b. Zágráb vm. 283.
- KRAPINAI (de *Crapyna*) János zágrábi kápt. szerep 1517. 310.
- KRASZNA (*Kraszna*) b. Zágráb vm. 45. 46.

- KRAVARZKA b. Zágráb vm. 283. 306.
- KREIGI (zu *Kreig*) András 1469. 114. 116.
- KREMEN (*Kremen*) v. a ladihovicsi kl. Zágráb vm. 274.
- KRESCSICS (*Kreschych, Kreschich, Kresygh, Krisichich*) kl. 125., b. Zágráb vm. 65. 67. 75. 76. 77. — i Farkasics (Farkas, Farkas fia) György 1459—1475. 34. 75. 89. 90. 125. — i Szokoloveczki János 1464. 75. — i Lukacsics Pál, Terhovics Jurko (György) és Iván 1503. 253.
- KRISTÁLY POHÁR, ÜVEG (*ciphus crystallinus, vitrum crystallinum*) 331. 334.
- KRISTÓF (*Christophorus*) modrusi püspök 1487. 181.
- KRIZANTICS (*Krysanthyeh*) Máté brebroveczi jobbjágy 1520. 336.
- KRULICS (*Krwlich*) Tamás kir. ember 1465. 88., 1. Klokocsi Krulics a. is.
- KRUPA (*Krupa, Kruppa*) v. Zágráb vm. 33. 34. 35. 36. 64. 66. 165. 367. 389.
- KRUSICS Péter 1527. 389. 390.
- KUBRANICS (*Chubranych*) Mátyás 1492. 204. 205.
- KUCSER (*Cucher*) b. Zágráb vm. 48.
- KULPA (*Kolpa*) fl. 19.
- KUNDIS, podgoriai várjobbjágy 1257. 436.
- KUNOVICS (*Kwnowyth*) János 1504. 255.
- KUPA (*cuppa*) 303.
- KUPA (*Kuppa*), mirkovópoljei patak 239.
- KUPCSINA (*Kupchyna, Kupchyno*) vk. és b. Zágráb vm. 238. 239. 349. —, voksinsipaki patak 239.
- KUPECZDOL (*Kupeczdol, Kupethdol*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- KUPINKAMEN, Vinodol vm. határköve 414. 415.
- KUPISINCZI (*Kwpsynczy*) nm. Zágráb vm. 74.
- KUZNICS (*Kwznych, Kwznych, Kwsnych*) b. Zágráb vm. 127. 128. 130. 177. 179. 180.
- KUZOL Péter kir. ember 1464. 72., 1. Lagodusicsi és Zamacsicsi Kuzol a. is.
- LÁBATLANI (de *Labatlan*) András 1487. 184.
- LÁBVÁR (*Laabvar*) d. 132. 163.
- LACZKOVICS (*Lazkouich*) György 1500. 242.
- LÁDA (*cista*) 326. 335. 336. 337.
- LÁDI PÁLOSOK 14., 1. Sajóládi pálosok a. is.
- LADIHOVICS (*Ladihouich, Lahydowych*) kl. Zágráb vm. 274. — i Hercsics György kir. ember 1464. 72. — i Sankovics György 1504. 256., fiai: Miklós és Iván 1504. 256., 1. Lupisi Sankovics a. is.

- LADINE (*Ladyne*), mirkovopoljei
dülő 239.
- LADISICS (*Ladisich*) György
(Gwray) 1464. 75.
- LADOMERICZ (*Ladomerich*) Péter
1464. 75., 1. Radonyai La-
domicz a. is.
- LADOVIKOVICS (*Ladowikowich*,
Lodomkowich) Márton kir.
ember 1486. 170., 1. Busáni
Ladovikovics a. is.
- LAGODUSICZI (de *Lagodusich*)
Kuzol Péter 1464. 80., 1.
Zamacsi Kuzol a. is. —
Marsics Tamás és Radusics
Simon 1464. 80.
- LAHOVICS (*Lahowych*) Orbán
jasztrebarszkai jobbágó 1520.
333.
- LAJOS (*Ludovicus*) II. 1516—
1526. 306. 307. 308. 309.
317. 322. 354. 355. 357.
374. 377. 378. 379. 382.
383. 384., Budán 1517.
szept. 2., 308. 309.
- LAJSTROMOZÓ (*regestrator*) kir.
kancz. Kemedi Péter mester
1460—1466. 39. 79. 105.
- LAKI (de *Lak*) Thuz János kir.
főajtónállómester, dalmát-,
horvát-, tótországi és bos-
nyák bán 1465—1466. 87.
105. — Thuz Ozsvát zágrábi
püspök 1466—1499. 105.
174. 181.
- LAMBERGER (*Lamberger*) Frigyes
kir. főajtónállómester 1466.
105.
- LÁNCZ (*cathena*) 338.
- LANG Máté gurki püspök, salz-
burgi érsek 1514—1521.
295. 299. 347. 351. 352.
— Apollonia Frangepán 1.
Kristóf hitvese 1518. 316.
319. 322.
- LAPACZ (*Lapacz*, *Lappacz*, *Lap-
pacensis*) kl. Zágráb vm. 26.
— i főesperes György kníni
kanonok 1475. 133. — i
Mikulicsics János 1478. 147.
- LAPICILBICS (*Lapichilbichi*) Vi-
tus dresneki főpresbyter 1492.
207.
- di LARDI Theofil 1518. 321.
- LASKOVECZ, 1. Leszkovecz a.
- LÁSZLÓ (*Ladislaus*) IV. 1275—
1289. 422. 424. 425. —
v. 1454—1456. 2. 5. 7.
9. 12. 14. 15. 85. 86.
185.
- LÁZY (*Lazy*) b. Zágráb vm. 74.
- LAZINJAI (de *Lazyna*) Dobejanics
György királyi ember 1513.
288.
- LAZINSZKI (*Lazynzky*) Ferencz
1475. 130.
- LEDENICZA (*Lednycza*, *Ledeniz*)
v. Zágráb vm. 85. 184.,
d. 141.
- LEGATIO, 1. Követség a.
- LÉGELY (*larena*) 333. 334.
- LEISSER Ulrik főhadiszermester
1526. 381.
- LEN (*linum*) 324. 325. 326.
327. 328. 329. 330. 331.
332.

- LÉNÁRT (*Leunardus*) vegliai, vinodoli, modrusi comes 1279—1289. 424. 426. 427.
- LENMÁG (*semen lini*) 328.
- LENDVAI (de *Lyndwa*) Bánffi Miklós pozsonyi főispán 1486—1487. 174. 182., 1. Alsólendvai Bánffi a. is.
- LEO X. pápa 1515. 301. 304.
- LEPEDŐ (*linteamen*) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- LÉSZKOVECZ (*Laskowczy, Laskowecz, Lezkowecz*) b. Zágráb vm. 10. 74. 280. — i jobbágytelkek 280.
- LETINACZ (*Lethynacz*) f. Zágráb vm. 204. — i Prodanverh nevű hegy 204.
- LIBA (*auca*) 324. 325. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 333. 336.
- LIECHTENSTEIN (*Liechtenstain*) Vilmos 1456. 15. 192. 193. 214., hitvese Frangepán Borbála (IV. Miklós leánya) 1456—1474. 15. 124. 192. 193. 194. 214., leánya N. 1474. 124., 1. Nikolsburgi Liechtenstein a. is.
- LICS (*Lych*) b. Zágráb vm. 137.
- LIGA A TÖRÖKÖK ELLEN 295. 296.
- LIKA (*Lyka*) vm. 71. 72. 80. 81.
- LINCZ (*Lyuncz, Linz*) d. 198. 322.
- LINDVAI BÁNFFI, 1. Lendvai Bánffi a.
- LIPCSINOVICS (*Lipchinouich*) Radoja kir. ember 1497. 236.
- LIPJE (*Lyype*) b. Zágráb vm., a kosztajniczai vár tartozéka 74.
- LIPOVECZ (*Lypowecz, Lyppowecz, Lyppowcz, Lippowicz, Lippowecz, Lyppouecz, Lippowcz, Lypowcz*) v. Zágráb és Busán vm. 6. 7. 10. 11. 12. 50. 51. 52. 54. 55. 64. 65. 66. 67. 74. 75. 76. 77. 323. 334. 337. 373. 374.
- LIPPA (*Lippa, Lyppa*) v., vk. és mv. Zágráb vm. 65. 67. 75. 76. 77. 121. 122. 307. 309. 312. 323. — i vám 121. — i porkoláb udvainai Sztradiot János 1517. 307. 309., Deszpotovics Gáspár 1520. 323. — i Herendics Matko, Mihály, Péter; Matko fiai: György, Péter; Mihály fia János; Péter fiai: György, János 1507. 273.
- LIPPIJE (*Lippie, Lyppye*) b. Zágráb vm., a sztenicsnyáki vár tartozéka 74. 376. 377.
- LIPTÓI (*Lyplhovia*) herceg Korvin János 1504. 254. 255. 256.
- LISENKAMEN, Vinodol vm. határköve 414. 415. 417.
- LISZT (*farina*) 326. 329. 333., 1. Buzaliszt a. is.
- LITTERATUS, 1. Deák a.
- LÓ (*equus, equacia, pferd*) 225. 245. 303. 324. 325. 329. 338. 374. 379., 1. Csikó és Kancza a. is.

- LÓSZERSZÁMOK (kantár, nyereg) 324. 325. 326. 329. 330. 334. 338.
- LODOVIKOVICS (*Lodonikouich, Ludouiconich, Ladovikoviz*) Márton (Mert) kir. ember, brinjei porkoláb (vicecomes, burggraf) 1497—1500. 236. 242. 244.
- LODRON (von *Lodron*) György, Zsigmond osztrák herceg megbízottja 1454. 4.
- LOKA (*Loka*) b. Zágráb vm. 74.
- LOKOSINDOL (*Lokosindol, Lokosyndol*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- LOVÁCSKI (*Louachki dictus*) Jakab 1467. 107. 108., l. Zvinniczai Lovácski a. is.
- LOVAGREND 136.
- LŐKÖS (*Lewcus*) kir. főétekfogó-mester 1364. 429.
- LUBCSICZE (*Lubchiche, Lubchichy, Lufchich*) f. Busán vm. 135. 145. 146. 147. 191. 241.
- LUCSICS (*Lucsich*) Máté otocsácsi kanonok 1522. 358.
- LUCSKI (*Luczky*) Mihály (Mihouil) zengi presbyter 1500. 242.
- LUCSNO (*Luchno*), voksinsipaki dülő 239.
- LUCZIANA f. 232.
- LUCZKOVICS (*Luczkouich*) Márton kir. ember 1497. 235.
- LUDOVIKOVICS, l. Lodovikovics a.
- LUKÁCS ozalji diaconus 1459. 34.
- LUKACSICS (*Lucachych*) Pál 1503. 253., l. Krescsiczi Lukacsics a. is.
- LUKOVO (*Lukowo, Lukow*) b. Zágráb vm. 137.
- LUPISI (de *Lupis*) Sankovics György és Farkas 1458. 27. 31., l. Ladihovicsi Sankovics a. is.
- LUTINCZI (*Lwthynczy*) b. Zágráb vm. 74.
- MACHIAVELLI (*Malchiavelli*) Bol-dizsár 1518. 320.
- MACSÓI (*Machoviensis*) bán Domokos 1364. 429., Ujlaki Miklós 1464—1466. 79. 87. 105., Szokoli Péter 1466. 105.
- MAGICZ (*Magycz*) Máté jasztrebarszkai jobbágy 1520. 324.
- MAGLICS b. Zágráb vm. 17.
- MAGYAR KÖVETSÉG a mantovai fejedelmi gyűlésen 1459. 32. 38. 69., Rómában 1459—1515. 32. 38. 69. 301. 303.
- MAGYAR PÉNZ (*numus hungaricalis, guldein unger, florenus auri*) 15. 112. 113. 115. 116. 153. 155. 233. 302. 388. 389.
- MAGYAR SZENT KORONA 24. 196. 197. 198. — szent koronára esküsznek Knin vm. 163. 165.
- MAGYAR (*Hungarus, Mager dictus*) Myxa kir. ember 1461.

- 43., l. Jalsai Magyar a is. — Mátyás 1464. 75., l. Mikcseveczi Magyar a. is.
- MAGYARORSZÁG (*Hungaria, Ungaria*) 3. 6. 7. 275. — i jogszokás 27. — i főkapitány Frangepán I. Kristóf 1527. 270. 388. — i kormányzó Hunyadi János 1446—1453. 38. 58. 61. 69., Szilágyi Mihály 1458. 24.
- MAHOLCZ (*Maholathy, Maholcz*) b. Busán vm. 73. — i János 1478. 147.
- MAIDBURGI (zu *Maidburg*) várgróf Hardegi Mihály 1457. 17.
- MAIUS J. 1527. 386.
- MAIXNER (*Maykznar*) Jakab 1492. 206.
- MAJORSÁG (liba, csirke) 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 335. 336. 337. 338. 339.
- MALAPRESZEKA f. 136.
- MALATAVAGICZA (*Mala Thawagycza*) b. Zágráb vm. 74.
- MALCESINA hn. 4. 5.
- MALECZICS (*Maleczych*) Márton és Vid brebroveczi jobbágyok 1520. 334. 336.
- MALETINA DRAGA (*Maletlina draga*), zlavetici völgy 55.
- MALIDOL (*Malydol*) b. Zágráb vm. 297.
- MALIK (*Malich*) György 1464. 75., l. Goriczai Malik a. is.
- MALIOTOK (*Maliothok*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- MALIPROKICZCZI f. 220.
- MALITIE DRAGE (*Sutezka alio nomine Malythy drage*), zlavetici nagy hegy 55.
- MALOM (*molendinum vulgo sthuppe*) 17. 28. 34. 74. 94. 95. 118. 143. 218., l. Fűrész- és Kállómalom a. is.
- MALOMÉPÍTÉS 64.
- MALOVECZ (*Malowcz, Malewzy, Malowecz*) b. a bocsácsi kl. Zágráb vm. 73. 94. 95. — i Sztricskovics András kir. ember 1466. 99.
- MANKOVICS (*Mankowich*) György 1520. 323., l. Bocsácsi Mankovics a. is.
- MANTOVAI (*Mantua*) FEJEDELMI GYŰLÉS 1459. 32. 38. 69.
- MARCZEL (*Marcellus*) bácsi főispán 1209. 396.
- MARCZESINA, l. Malcesina a.
- MARETICS (*Marethyeh, Maretych*) Woyko kir. ember 1465. 88. 90., l. Klokocsi Maretics a. is.
- MÁRIA (*Maria*) királyné 1260. 412. 419. — királyné 1375. 430. 431. — királyné 1526. 383. 384.
- MARICH (*Marich*) Mátyás, Varsasd vm. szolgabíró XVIII. század 435.
- MARINCZI (*Marynczi*) b. Busán vm. 73.
- MARINI (*Marini*) Gergely 1475. 134. 135.
- MÁRK (*Marcus*) kníni püspök 1464—1466. 79. 87. 105.

- MÁRKA (*Marchia*), olasz t. 117.
- MÁRKA, pénz 412. 413. 419.
- MARKOVICS (*filius Marci, Markouich, Markowych*) Iván 1461. 47., l. Bozetai Markovics a. is. — Pál 1493. 212. — János 1520. 323.
- MARSICS (*Marsich, Marsych*) Tamás 1464. 80., l. Lagoduscisi Marsics a. is. — György 1492—1493. 203. 210., l. Klokocsi Marsics a. is.
- MARSUPINUS N. 1521. 352.
- MARTINOVECZI (de *Martinowcz*) Márton zágrábi kanonok 1459. 35.
- MARTINOVICS (*filius Martini*) György zágrábi clericus, topliczai apát 1468. 109., l. Sztenicsnyáki Martinovics a. is.
- MARTINUSEVICS (*Martinosevygh, Martynusevych, Marthynusevych*) István sinji, travniki és szkrádi porkoláb 1505. 260. 261. — János 1513. 290. 291. 292.
- MÁRTON (*Martinus*), Frangepán II. István követe Sforza Blanka-hoz 1463. 53. — barát zengi pálos rendházi perjel 1466. 93. — kníni olvasó kanonok 1478. 147.
- MARZANÓI (de *Marzano de Aragonia*) Alojzia (Aliuxia), Frangepán Bernát hitvese 1481. 160.
- MARZOTIC'S (*Marzotich*) Simon otocsácsi vicarius, császári közjegyző 1522. 359.
- MASSEVO (*Massevo*) b. Zágráb vm. 137. 138. 143.
- MASSICS (*Massich*) Miklós 1464. 75., l. Kosztajniczai Massics a. is.
- MATIENOVICS (*Matihenowych*) Gergely golyakói jobbágy 1520. 337.
- MÁTKASÁG (*sponsalia*) dengelegi Pongrácz Mátyás és Frangepán Mária-Magdolna között 1489. 188. 189. 190. 191., Frangepán Isota és Egervári László között 1492. 199. 200.
- MATKON (*Matkon*) György jasztrebarszka polgár 1481. 435.
- MATKOVICS (*Mathkowych*) Péter 1464. 75.
- MATRIMONIUM, l. Házasság a.
- MÁTYÁS (*Mathias*) presbyter knini kanonok 1475. 133. — boszniai püspök 1486. 174. 181. — jasztrebarszka plebanus 1520. 334. — király 1458—1490. 24. 25. 30. 32. 33. 35. 36. 38. 40. 43. 46. 47. 57. 61. 63. 64. 66. 68. 69. 71. 72. 73. 77. 80. 85. 88. 89. 98. 100. 101. 103. 104. 106. 108. 127. 128. 129. 130. 137. 139. 143. 145. 147. 148. 149. 156. 158. 161. 164. 165. 167. 168. 169. 171. 172. 173. 176. 179. 180. 182. 184. 186. 187. 188. 189. 195.

196. 197. 301. 435. 436. 437., élete veszedelemben forog 1488. 186., koronázása előtti oklevelei érvénytelenek 41., gyűrűpecsétje 144., titkos pecsétje 71. 176., Szegeden 1458. decz. 24., 31., Budán 1459. máj. 20., 32., Egerben 1460. jul. 15., 39. 41., Jajczán 1463. nov. 23 — decz. 6., 60. 63., Budán 1475. jun. 29., 127. 129., 1477. ápr. 14., 139., 1478. jun. 5., 144., 1478. okt. 13., 150., 1486. febr. 22., 168. 170., junius 8., 174., Bécsben 1488. márcz. 10., 187., 1489. jun. 23., 191.
- MAURO (*Mauro*) Kristóf velenzei doge 1469. 117.
- MAUROCENO Pál 1461. 48., leánya Katalin, Frangepán VII. János (Angelo) hitvese 1500. 243.
- MAZALICS (*Mazalchy*) b. Busán vm. 73.
- MEDVEVÁR (*castrum regale Medwed*) v. Zágráb vm. 62. 70. 71. — i szávai rév Királyreve 70.
- MEGVÁLTÓNAK (*Salvator*) szentelt pálos kolostor Zengben 9. 94. 95. 220.
- MEGYEGYÜLÉS (*congregatio generalis*) Zágráb vm. 157.
- MÉH (*apes*) 325. 327. 337.
- MELCSICZI (de *Mylchych*) György 1520. 323.
- MÉNÉS (*equacia*) 338.
- MENITI (*Menythy*) b. Zágráb vm. 74.
- MERAN (*Marenensis civ., Meran, Merana*) v. és vs. 342. 343. 344. 345. 346. 360. 362. 363. 364. 365. 366. 371. — i kapitány Frangepán I. Kristóf 1520. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 371., Thurn Vid 1522. 366.
- MÉRLEG VÍZJEGYŰ PAPIR 211.
- MÉRTÉK (*mensura, libra, pondus*) 117., I. Hosszmérték, Súlymérték, Űrmérték, Térmérték és Várbeli mérték a. is.
- MERZIN (*Merzyn*) v. Zágráb vm. 262. — i porkolábok Rakicscevicz Zsigmond és Spercsics János 1505. 262.
- MERZLOPOLJE (*Merzlopolye*) b. Zágráb vm. 280.
- MÉSZÁROS (*Mezaros*) Antal, István jasztrebarszakai jobbágyok 1520. 333.
- MEZINA (*Mezyna*) Márk 1520. 323.
- MÍGAVECZ (*Mygawcz*) Miklós golyakói jobbágy 1520. 338.
- MIHÁLY (*Michael*) bihari főispán 1209. 396. — váczai püspök 1364. 429. — zengi püspök 1487. 181. — vicarius brinjei plebanus 1500. 243.
- MIHÁNY (*Myhany*) b. Zágráb vm. 138. 144. — i szőlőhegy 138. 144.
- MIKSCSEVECZI (de *Mykchowcz, Mykehewcz*) Kis Kelemen kir.

- ember 1455. 8. — Magyar Mátyás 1464. 75.
- MIKLÓS kevei főispán, kir. udvarmester 1209. 396. — fejevári prépost kir. alkancellár 1279. 425. — esztergomi érsek és főispán 1364. 429. — zágrábi püspök, kir. kancellár 1364. 429. — egri püspök 1364. 429. — pécsi püspök 1364. 429. — nádor 1364. 429. — erdélyi vajda, szolnoki főispán 1364. 429. — szörényi bán 1364. 429. — IV. vegliai, modrusi, zengi comes, dalmát, horvátországi bán 1411 — 1412. 432. 433. 434. — váci püspök 1486 — 1487. 174. 181. — kníni püspök 1487. 181. — zágrábi kanonok, vaskai főesperes 1503. 252. 253. — czirkveniczai vlach jobbágy 1468. 110.
- MIKSA (*Maximilianus*) császár 1491 — 1518. 196. 197. 198. 213. 214. 216. 217. 228. 229. 231. 236. 240. 244. 268. 269. 270. 277. 278. 295. 319. 322. 350. 359. 360. 362. 363., jogot tart Magyarországhoz 196. 197. 198., Olaszországba utazik 1506. 269., békét köt II. Ulászlóval 1506. 270., Nürnbergben 1491. június 2., 199., Wildomban 1506. április 30., 270., Kölnben 1512. jul. 22., 279., Innsbruckban 1518. márczius 11., 319., Linczben 1518. decz. 28., 322.
- MIKULICSICS (*Mykulichich*) János 1475 — 1478. 135. 147., 1. Lapácz Mikulicsics a. is.
- MILANO (*Mediolanum*) 352. — i követ 1458. 22. 23. — i herceg 1496. 230., Sforza Ferencz 1457 — 1465. 21. 22. 23. 32. 92. 93.
- MILÓTA (*Myloth*) b. Szatmár vm. 317.
- MINDORFER (*Myndorfar*) Frigyes topliczai apát 1468. 109.
- MINORITÁK VICARIUSA Friauli Kristóf barát 1514. 293. 294. 295.
- MIRKOVSKA (*Myrkowzka, Myrkowzko*) b. Zágráb vm. 239.
- MIRKOVOPOLJE (*Myrkowopolye*) Zágráb vm. 230. 239. — i Kupa és Jagodno nevű patakok 239., Prekopa nevű árok 239.
- MIROJEVICS (*Myroyevych*) Stephko 1458. 26. 27., 1. Ulaszicsi Mirojevics a. is.
- MISEALAPÍTVÁNY 184.
- MLAKA (*Mlacha, Mlacchyna, Mlatthia, Mlattha, Mlaka*) f. Zágráb vm. 239. — i Totarics Miklós kir. ember 1459 — 1464. 34. 35. 43. 67. 75. — i Totarics Mátyás 1520. 324.
- MODENAI (*Mutina*) herceg 1465. 81. — András zengi püspök 1497. 232.

- MODRUS (*Modrussia, Modrussa, Modrusch, Modracium, Modrusiensis provincia*) v., vs., mv. 17. 63. 102. 104. 111. 159. 215. 310., vm. 17. 28. 100. 101. 102. 103. 104. 106. 160. 185. 215. 217. 220. 227. 240. 395. 396. 404. 405. 406. 408. 421. 424. 426. 427., d. 17. 22. 129. 161. 217. 222. 230. 237. 239. 278. 295. 375. 433., urbariuma 172. — i Gvozd, hegy 217. — i fűrész- és kallómalom 17. 143. — i harminczad 100. 101. 106. 159. 404. 407. — i egyházmegye 207. — i kegyuri jog 17. — i pálosok szent Miklós kolostora 81. 96. 97. 143. 192. 217. 227. 240. — i keresztelő szent János és szent Márk egyháza 17. — i kanonok Euznics Gergely 1510—1517. 275. 310. — i püspök Vegliai Bálint fia Miklós 1464—1468. 79. 87. 96. 97. 105. 109., Kristóf 1487. 181., l. Vegliai püspök a. is. — i Dénes fia Miklós milanói követsége 1457. 21. 22. — i comes Frangepán I. Bertalan 1193. 395. 396. 404., t. Frigyes, III. Bertalan, III. Guido 1270. 421. 422. 424., II. János 1270—1289. 422. 423. 424. 426. 427., Lénárt 1279—1289. 424. 426. 427., II. Duim, István 1279. 424., I. István 1364. 428. 429., IV. János 1375. 430., IV. Miklós 1393—1431. 192. 432. 433. 434., V. Miklós 1428—1458. 26. 192., II. István 1432—1481. 21. 26. 30. 32. 37. 40. 53. 61. 69. 95. 100. 102. 104. 106. 109. 142. 151. 154. 158. 159., IX. Bertalan 1435—1458. 3. 17. 26., V. Duim 1435—1477. 15. 26. 28. 30. 42. 71. 80. 85. 95. 109. 112. 113. 115. 140., Márton 1437—1481. 5. 7. 8. 11. 17. 26. 30. 33. 43. 50. 52. 53. 58. 64. 66. 76. 77. 83. 89. 90. 95. 102. 108. 109. 120. 121. 131. 133. 137. 139. 141. 142. 143. 144. 149. 157. 435., Iván (VI. János) 1435—1458. 2. 22. 23. 25. 26., Zsigmond 1435—1465. 26. 30. 45. 92., II. György 1458—1469. 26. 30. 45. 82. 84. 88. 95. 98. 99. 100. 106. 109. 117., X. Bertalan 1458—1468. 30. 95. 109. 192., Bernát 1460—1518. 39. 40. 166. 185. 199. 217. 220. 224. 237. 254. 271. 275. 307. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 318., Angelo (VII. János) 1465—1513. 93. 95. 98. 109. 125. 203. 217. 218.

225. 231. 235. 290., vi. Miklós 1466—1497. 95. 109. 235., viii. János (Iván) 1475—1492. 131. 133. 145. 161. 197. 198., vii. Miklós, ii. András, Gergely 1483. 161., Mihály 1490—1492. 194. 205., i. Mátyás, Ferdinánd-Ferencz 1495. 220., i. Kristóf 1495—1523. 220. 270. 341. 359. 362. 371. 388., ii. Mátyás, iii. György 1520. 340., ii. Kristóf 1522—1523. 367. 368. 369. 370.
- MOHÁCSI ÜTKÖZET 1526. 382. 383. 384.
- MOG (*Mog*) pozsonyi főispán 1209. 396.
- MOHAMED II. SZULTÁN 1463. 58.
- MOKRO f. Modrus vm. 227.
- MOLENDINUM, i. Malom a.
- MOLITI (*Mohlyth*) b. Busán vm. 73.
- MOLUNYA (*Mohunya, Molunye*) b. Zágráb vm. 65. 67. 75. 76. 77., i. Alsómolunya a. is.
- MONFALCONE (*oppidum Montis falconis*) Friaulban 360.
- MONOSTOR szent Kozma-Demjének szentelve Vegliában 9.
- MONS, monticulus, i. Hegy a.
- MONTANUM JUS 42.
- MONYORÓKEREKI (de *Monyarokerek*) Ellerbach Berthold kir. főlovászmester és erd. vajda 1464—1466. 79. 87. 105. — Erdődi Péter 1527. 386.
- MORING (*morgengab*) 192. 193. 194. 199. 200. 214.
- MORLÁKOK Almissza vidékén 110.
- MOROSINI Márk és Péter 1479. 150.
- MORVAORSZÁG (*Moravia*) mar-
kolábja v. László 1454—
1455. 2. 5. 7. 9. 12.
- MOSDÓ MEDENCZÉSTŐL (*lavatorium cum pelvi*) 303.
- MOSONY (*Musuniensis, Muxu-
niensis*) vm. főispán Pot 1209. 396.
- MOZLE (*Mozle*) Gergely jasztre-
barszcai jobbjágy 1520. 333.
- MOERICE vk. 215.
- MÖRINGER Farkas 1526. 382.
- MÖTLING (*Medling, Mettling*) v. 51. 52. 114. 116. 151. 193. —i porkoláb Hohenwarth András 1463—1469. 51. 52. 114. 116., Auersperg Pon-
grác 1479—1490. 151. 193.
- MRESNICZA (*Mresnycza*) fl. Zá-
gráb vm. 281. —i révvám 281.
- MUHI CSATA 410. 411. 412. 413. 418. 419.
- MURAVICSÁN (*Murawychane*) b. Busán vm. 73.
- MUSTUS Julián 1518. 321.
- NÁDASDI (de *Nadasd*) György mester, kir. kisebb kancellá-
riai jegyző 1517. 314.
- NÁDORISPÁN (*palatinus, grande
conte*) Pot 1209. 396., Jula 1223. 398., Miklós 1364.

- 429., Garai László 1458. 24.,
 guti Országh Mihály 1464—
 1481. 64. 66. 79. 87. 105.
 156. 158., Zapolyai Imre
 1486—1487. 174. 181.,
 Perényi Imre 1508—1513.
 275. 283. 284. — i hely-
 tartó Révai Ferencz 1549—
 1553. 300. 304. 316., Czo-
 bor Imre 1573. 39. 82. 83.
 85. 87. 89. 256. — i ítélő-
 mester Korotnai János 1486.
 175. 180. 181., Csernel
 Tamás 1573. 83.
- NAGYBUKOVECZ (*Bukowecz Ma-
 ior*) b. Zágráb vm. 74., 1.
 Bukovecz és Kisbukovecz a. is.
- NAGYHALÁSZ (*Nagh Halaz*) b.
 Szabolcs vm. 317.
- NAGYIDA (*Naghyda*) d. 384.
- NAGYKANIZSA, 1. Kanizsa a.
- NAGY LAJOS 1342—1382. 185.
 428.
- NAGYLUCEI Dóczy Orbán győri
 és egri püspök, kir. főkincs-
 tárnok 1486—1487. 174.
 181.
- NAGY (*Magnus, Nagh*) Péter kir.
 ember 1461—1466. 47. 99.,
 1. Goriczai és Radunyai Nagy
 a. is. — István és Pál jász-
 trebarszkaí jobbjágyok 1520.
 325. 329.,
- NAGYOROSZI (*Nagoruzi*) f. 136
- NAGYPAVLOCSÁNY (*Maiores Pau-
 lochane, Pavlochane*) f. és b.
 Zágráb vm. 10. 74., 1. Pavlo-
 csány és Kispavlocsány a. is.
- NAGYRAKOVICZA (*Rakowycza, Ra-
 kowicza Maior*) b. Zágráb vm.
 286. 288, 1. Rakovicza és
 Kiszakovicza a. is.
- NAGYSZEKERES (*Naghzekeeres*) b.
 Szatmár vm. 317.
- NAPLUSEH (*Napluseh*) f. Busán
 vm. 74. — i malom 74.
- NÁPOLY (*Neapolis*) d. 13. 136.
 — i lovagrend 136. — i
 király v. Alfonz 1455. 12.
 13., aragoniai 1. Ferdinánd
 1476. 136.
- NÁSFA (*diadema in vulgari naas-
 fa*) 1515. 303.
- NAUKINACZ f. Modrus vm. 240.
- NEDOMIZEL (*Nedomyzel*) b. Bu-
 sán vm. 74.
- NEGYED (*quarta, quartale*), űr-
 mérték 326 327. 328. 329.
 330. 332. 335. 336. 338.
 339.
- NEMANICS (*Nemanych, Nema-
 nisth, Nemanich*) Pál kir. em-
 ber 1486. 170. 171., 1.
 Busáni Nemanics a. is.
- NEMESI (de Nemes) Balázs zá-
 grábi kanonok 1455—1457.
 9. 18. 19. 20.
- NEMESI JOGGAL (*titulo nobilita-
 tis*) adományoz birtokot Fran-
 gepán Mihály 1492. 206.
- NÉMET CSÁSZÁR III. Frigyes
 1454—1479. 1. 24. 25.
 111. 151. 152. 153. 154.
 155., 1. Miksa 1491—1518.
 196. 197. 198. 213. 214.
 216. 217. 228. 229. 231.

236. 240. 244. 268. 269. 192. 214., hitvесе Frange-
 270. 277. 278. 295. 319. pán Borbála (iv. Miklós leánya)
 322. 350. 359. 360. 362. 1456—1474. 15. 124. 192.
 363., v. Károly 1520—1522. 193. 194. 214., leánya N.
 341. 342. 343. 344. 345. 1474. 124.
 346. 359. 360. 361. 362. NIKULICSICS (*Niculiczicz*) György
 364. 365. 1490. 194., l. Buzini Niku-
 licics a. is.
- NÉMETORSZÁG (*Germania*) 350. NOBILIS, l. Nemes a.
 351. 352. 369. NOSZVAJ f. Borsod vm. 15.
 NÉMETUJVÁR (*Nemethuyvar*) d. — i erdő 15.
 384. NOVÁKI (*Nowaky*) b. és f. Zágráb
 vm. 74. 75.
- NEMZETSÉG (*generatio seu posses- NOVAKOVICS* (*Nowakowich, No-
 sio*) Zágráb megyében Tolicsi *wakowith, Nowakowych*), Mat-
 (*ualio*) 39., Sztrelcse (Sztrel- ko kir. ember 1486. 170.,
 csán) 48. 74., Verhovina l. Busáni Novakovics a. is.
 68., Csevizikolecsán, Szent- — György 1520. 323., l.
 péterkolecsán, Zvojecz, Pod- Bedrai Novakovics a. is.
 gora, Csáva 73., Hutina, Zlat. NOVI (*Novy, Nouy*) v. Vinodol
 Otrocsiczi, Huzejczi, Sztojme- vm. 94. 95. 107. 197. 391.,
 riczi, Kupisinczi, Korannane, d. 13. 14. 36. 64. 110. 125.
 Koranicze, Godenicze, Javo- 136. — i pálosok szűz Mária
 rovecz, Zvarcsa, Otok 74., renrháza 95. 107.
 Dresnik, Novigrád 127. 128. NOVIGRÁD (*Novgraad, Nouigrad,
 130. 176. 177. 178. 179. Newgrad, Nowygrad*) v., mv.,
 180., Vulkovics 430., Dra- kl., nm., b. Zágráb, Knin és
 goszló 436., l. Horvát és Vinodol vm. 2. 3. 85. 110.
 Jobbágy nemzetségek a. is. 127. 128. 129. 130. 138.
 — i címeres pecsét 48. 139. 143. 176. 177. 178.
 179. 180. 323., d. 146.
- NESZMÉLYI (de *Nesmel*) Antal — i kőház 138. 143. — i
 veszprémi egyházm. szerep pálosok 129. — i porkoláb
 1503. 253. Valkovics Mátyás 1520. 323.
- NÉTY (*Nehty dictus*) György 1466. NÓIING, l. Ing a. — RUHA, l. Ruha a.
 105. 106., l. Czetinai Néty a. is. NÜRNBERG (*civitas Nurembergen-
 sis, Norimberga*) d. 198.
 NEUHAUS vs. 277. 369. 370.
- NICOLAUS, l. Miklós a.
- NIKOLSBURG (von *Niclaspurgh, Nicolspurg*) Liechtenstein Vil-
 mos 1456—1474. 15. 124.

- NYÁRFA (*lignum populi jagned dictum*) 238.
- NYÁRI RUHA DAMASZKBÓL, ATLASZBÓL (*vestis aestivalis de damasco, de athlasio*) 303.
- NYÁRS (*cuspis*) 325. 326. 331.
- NYEREG (*sella*) 324. 325. 326. 329. 330. 334. 338.
- NYESTBÉLLÉSESSUBA, ARANYNYAL SZÓTT VELENCZEI BÍBORBÁRSONYBÓL (*suba principalis . . de purpure deaurata Venetiarum. . de electis mardurinis*) 303.
- NYESTBÖRSÜVEG (*pileus de pelibus mardurinis*) 334.
- NYILVESSZŐ (*sagitta*) 335.
- NYITRAI (*Nitriensis*) püspök Kálmán herczeg 1364. 429., Debrentei Tamás 1464—1466. 79. 87. 105., Gergely barát 1486—1487. 174. 181.
- OBERSTEIN (*Oberstain*) v. 366. — Pál bécsi prépost 1527. 385. — i várnagy Thurn Vid 1522. 366.
- OBLAZENYE (*Oblazenyé*) nevű zlaveticsi patak 56.
- OBRADONICS (*Obradonych*) Domko 1493. 210., l. Klokocsi Obradonics a. is.
- OBRAOVICS (*Obradovych*) Gerdos 1503. 253., l. Verhkoviczi Obradovics a. is.
- OBROVÁ CZ (*Obrovac*) f. és v. Zágráb vm. 136. 264. 265. — i porkoláb Szladojevics György 1505. 264. 265.
- ÓBUDAI (de *Veteri Buda*) Ferencz procurator 1517. 308. 310.
- OGULIN (*Ogolin*) d. 373.
- OKICS (*Okych*) v. Zágráb vm. 110. 139. 140. 149. 373. 374.
- OGUZ (*Ochuz*) soproni főispán 1209. 396.
- OKLEVELEK (*littere*) ÉRVÉNYTELENEK 41. 86.
- OLASZORSZÁG (*Italia*) 269.
- OLASZ POSZTÓ (*pannus italicus*) 334.
- OLIVÉR (*Oliverius*) kir. tárnokmester, a királyné udvarbírája 1364. 429.
- OLTICZ f. 136.
- OMISLJE, l. Almissza a.
- ÓN, ÓNPALACZK, ÓNTÁL (*plumbum, lagena plumbea, scutella plumbea*) 334. 381.
- ORBÁN (*Urbanus*) szerémi püspök 1464—1466. 79. 87. 105.
- ORBONÁS (*Orbonaz, Arbanoz*) Ambrus 1496. 225. 226. 227., l. Boziljevói Orbonás a. is.
- ORDÓ FRATRUM MINORUM DE OBSERVANTIA 294.
- OREHOVÁ CZ (*Orehowcz*) b. a sztenicsnyáki kl. Zágráb vm. 285.
- ORESJE (*Oressye, Oresye*) b. Zágráb vm. 74. 280. — i jobbágytelkek 280.

- ORLOVCSICS (*Orlowchich, Orlowchych*) Márk 1475—1478. 135. 147., 1. Homilyáni Orlovsics a. is. — Duim szokoli, ripacsi és belaji porkoláb 1505. 261. 262. — Máté és Miklós 1520. 323. 324., 1. Pécsi Orlovsics a. is. — Gergely zengi kapitány 1523. 371.
- ORMAN (*Orman*) v. Zágráb vm. 260. — i porkoláb Busanics Pál 1505. 260.
- ORMOSD (*Ormosd, Frydaw, Ormosd alio nomine Fridaw*) v. és mv. Stájerorsz. 184. 186. 187.
- ORSICS (*Orsych*) János 1520. 324., 1. Goriczai Orsics a. is.
- ORSOLEJ (*Orsoley*) Pál jasztrebarszkai jobbágy 1520. 326.
- ORSZÁGBIRÓ (*iudex curiae*) Tamás 1364. 429., Pálóczi László 1464—1466. 79. 87. 105., Báthori István 1481—1489. 156. 157. 158. 174. 181. — i jegyző Turóczi János 1481—1486. 157.
- ORSZÁGGYŰLÉS (*conventus generalis, dieta*) 1464. márcz., 86., 1505. 269., 1517. szept., 308. 309. 310. 311., 1525. jun., 377., 1526. decz., 384., 1527. márcz., 385. — i végzés 41. 86. 308. 309. 312. 313. — Horvátországban 1481. nov., 435. 437.
- ORSZÁGH (*Orzag*) Mihály nádor 1464 1481. 64. 66. 79. 87. 105. 156. 158. — László kir. főlovászmester 1486—1487. 174. 182., 1. Gutí Ország a. is.
- ORSZÁGÚT (*via publica*) 56.
- ORTENBURGI (von *Ortenburg*) grófok 154.
- OSZPAI pálosok szűz Mária egyháza 118. — Vrtnapaistubi nevű dűlő 118.
- OSZTRÁK HERCZEG Zsigmond 1454—1468. 4. 25. 111., Ferdinánd 1520. 341.
- OSZTRÁKORSZÁG, 1. Ausztria a.
- OSZTREHERICS (*Ostreherich*) Márton 1457—1486. 17. 145. 160. 161. 172.
- OSZTRICZI (de *Ozthrycz*) Péter 1517. 307. 309.
- OSZTROLUKA (*Ozthroluka*) b. Zólyom vm. 317.
- OSZTROSÁ CZ (*Ostrosacz*) Knin vm. 163. 165. — i elsőfokú törvényes szék hatásköre 163. 165.
- OSZTROSEVECZ (*Ozthrusewecz, Ozthrusueecz*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- OSZTROSINI (de *Oztrosyn*) Bevenyőd János 1471. 120.
- OSZTROVERH (*Oztrowerh*), zlaveťicsi hegy 56.
- OSZTROWICZA (*Oztherwycza, Oshtherwycza, Ozthrowycza, Oshterwiczza, Ostrowiczza, Ostrowiczza*) v. és mv. Busán vm.

65. 67. 73. 74. 75. 76.
85. 132. 133. 134. 161.
162. 263. 264. — i szűz
Mária „Abbatia“ és „Hos-
pitale“ nevű egyházak 74.
— i porkoláb Perusics Gás-
pár 1505. 263. 264.
- OTMICS (*Othmych, Othmyayth*) Si-
dan kir. ember 1492—1493.
203. 209. — Antal 1503—
1506. 253. 267. 268. —
Gergely kir. ember, Zágráb
vm. szolgabíró 1503—1513.
251. 285., l. Klokocsi Otmics
a. is.
- OTOCSÁ CZ (*Ottozac, Othoçac,*
Othhochacz, Otthochacz, Otho-
chacz, Ozthochacz, Othoxaz,
Ottocia) v. Gecske vm. 110.
133. 134. 136. 197., d.
92. 131. 138. 358. —
égése 136. — i kanonokok
Marzotics Simon vicarius,
császári közjegyző, Peczics
György, Tlarcicsics Péter, de
Augustinis György, Lucsics
Máté 1522. 358. 359. — i
püspök 1494. 216., Balázs
dominicanus barát 1462. 49.,
de Andreis Vincze 1522.
357. 358.
- OTOK (*Othok, Otthok*) b. és
nm. Zágráb vm. 10. 48.
74. 280. 297., vk. 307.
309. 312., l. Málitok és
Velikiotok a. is. — i nemesek
48. — i Dragacsics Kirin
kir. ember 1461. 44. — i
- Dragacsics Fábían kir. ember
1461—1466. 43. 54. — i
Dragacsics Márton 1512.
280. 281. 282., hitvese Bor-
bála asszony 1512. 281. 282.
- OTROCSICZI (*Othrochyczi*) nm.
Zágráb vm. 74.
- OZALJ (*Ozal, Ozal*) v. Zágráb
vm. 150. 159. 220. 230.
237. 277. 323. 374. 435.,
d. 35. 150. 372. — i malom
34. — i porkoláb 1506. 266.,
Diankovics Balázs 1520. 323.
- OZELSZKO (*Ozelzko*) praedium
Zágráb vm. 157.
- OZKORUS (*Ozkorus*), fa 56.
- ÖDENBURG, l. Sopron a.
- ÖKÖR (*bos*) 324. 325. 326.
327. 328. 329. 330. 331.
332. 334. 335. 337. 338.
354.
- ÖKÖRBŐR (*cutis bovina*) 326.
327. 329. 330. 331. 332.
- ÖL (*ulna*), hosszmérték 331.
333. 336.
- ÖRÖKÖSÖDÉS 396. 408.
- ÖRÖKSÉG (*haereditas*) 134. 135.
- ÖSTERREICH, l. Ausztria a.
- ÖSTERREICHER (*Ostereycher*) Ger-
gely 1475. 135.
- PABST (*Babst*) Lénárt 1522. 366.
- PACSICS (*Pachychy*), verhovinai
malom 218.
- PAD (*scamnum, scamnum*) 324.
332. 333. 334. 335.
- PAJZS (*clipes*) 334.

- PAKSI (de *Pakos*) László királyi főtárnokmester 1486—1487. 174. 182.
- PÁL (*Paulus*) királynéi tárnokmester 1364. 429. — II. pápa 1467. 107. 109.
- PALACZK (*lagena*) 333. 334.
- PALATINUS, I. Nádorispán a.
- PALICSNAI (de *Palychna*) János 1375. 430.
- PALLIUM 253.
- PÁLÓCZI (de *Palocz*) László országbíró 1464—1466. 79. 87. 105. — Imre kir. főpohárnokmester 1464—1466. 79. 87. 105.
- PÁLOSOK (*Paulinorum ordo*) 9. 13. 14. 36. 45. 48. 81. 94. 95. 96. 97. 107. 110. 118. 125. 129. 131. 136. 143. 192. 200. 210. 211. 212. 217. 220. 227. 232. 240. 241. 433.
- PANJANICS (*Panyanychi*) István golyakói jobbágy 1520. 337.
- PÁPA (*Papa*) v. Veszprém vm. 389. — I. György hitvese debrentei Himfi Ilona, gyermekei: Balázs és Ilona 1455. 11.
- PÁPAI (*sedis apostolicae*) kancellária 208. — követ vingaráni Geréb László 1486. 174., Fabregues Antal 1493—1494. 213. 216.
- PAPI SÜVEG (*biretum*) 334.
- PAPIR, vízjegyes 211.
- PAPRACSÁNI (de *Paprachan*) György, János, Mátyás, Miklós 1464. 80.
- PAPRUTISTJE (*Paprusischye, Paprutische*), hegyi dülő, Vinodol vm. határa 414. 415. 417.
- PÁRNA (*pulvinar, cussinus*) 303. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 339.
- PÁTRONATUS JUS 17. 74.
- PAULINUSOK, I. Pálosok a.
- PAUNKIRCHER (*Pawmkyrher, Pawmkyrcher*) András pozsonyi főispán 1464—1465. 79. 87.
- PÁVEL (*Pavel*) b. Busán vm. 73.
- PÁVIAI (*Papiae*) comes Sforza Ferencz 1457—1465. 21. 22. 92. 93., Sforza Galeazzo 1466. 97. 98.
- PAVLOCSÁN, I. Kispavlocsán a.
- PECHIBÁN (*Pechiban*) János dalmat-, horvátországi vicebán 1485. 162. 164.
- PECSÉT (*sigillum*) 45. 48. 49. 50. 64. 71. 94. 118. 119. 125. 144. 151. 154. 166. 176. 198. 211. 246. 304. 339., I. Czímeres pecsét a. is.
- PÉCS (*Peech, Pech, sub Pech*) b. Zágráb vm. 73. — I. Ifkovics Antal 1455. 10. — I. Ifkovics Loránt kir. ember 1459—1464. 34. 43. 67. 75. — I. Ifkovics Myksa 1464. 75. — I.

- Orlovcsics Máté és Miklós 1520. 323. 324.
- PECSI (*Quinqueecclesiensis*) püsp. Kalán 1209. 396., Bertalan 1223. 398., Miklós 1364. 429., Csezmiczei János 1464—1469. 79. 87. 105. 111., csáktornyai Ernuszt Zsigmond 1486—1487. 174. 181.
- PECSNÓ (*Pechno*) perjelségi b. Zágráb vm. 47. — i Benedek és fia Lukács 1461. 47.
- PECUNIA, l. Pénz a.
- PECZICS (*Pecich*) György otcászi kanonok 1522. 358.
- PÉNZ (*pecunia*), PÉNZNEM, PÉNZ-ÉRTÉK 15. 16. 82. 83. 84. 91. 96. 112. 113. 115. 116. 119. 134. 184. 187. 207. 213. 217. 221. 223. 224. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 233. 236. 240. 244. 245. 256. 257. 266. 274. 276. 277. 278. 279. 298. 301. 302. 303. 307. 320. 324. 325. 326. 327. 329. 330. 331. 334. 336. 338. 339. 341. 345. 356. 357. 364. 368. 381. 388. 389., l. Fillér, Garas, Magyar arany, Rézpénz a. is. — verés, l. Hamis pénzverés a.
- PÉNZES ZACSKÓ, l. Zacskó a.
- PERCSANICS (*Perchanych*) Miklós 1455. 10., l. Kolecsányi Percsanics a. is.
- PERCZICS (*Perczich*) Tamás 1500. 242. 243.
- PERE (*dictus Pere*) Péter kir. ember 1464. 72. 80., l. Zamacsicsi Pere a. is.
- PEREGRIN (*Pelegrinus*) boszniai püspök 1364. 429.
- PEREK FELJEBBITELE, l. Appellált perek a.
- PERÉNYI (de *Peren, Pereny*) János kir. főtárnokmester 1455. 11. — István kir. főtétekgömester 1464—1465. 79. 87. — Imre nádor, dalmát-, horvát-, tótországi bán 1508—1513. 275. 283. 284. — István kir. főtétekgömester 1515—1525. 300. 301. 302. 303. 316. 317. 318. 378., hitvese Frangepán Isota 1515—1526. 300. 301. 302. 303. 304. 316. 317. 318. 378. 384., fiai: Ferencz, Mihály 1525—1545. 304. 378.
- PERGAMAR POSZTÓ (*pannus pergamar*) 324. 330.
- PERHÓCZI (*Perhochy*) b. Zágráb vm. 74.
- PERICS (*Perich*) Jakab 1500. 243.
- PERNIKI (de *Pernyk, Perneckh, Pernekh*) Bertalan 1487—1489. 184. 187.
- PERNYE (*Pernye, Pernya*) mv. és b. Zágráb vm. 42. 65. 67. 75. 76. 77.
- PERSONALIS PRAESENTIAE REGIAE MAIESTATIS LOCUMTENENS, l. Személynökkhelyettes a.

- PERUSICS (*Perweschli, Perw-sychy, Perusich*) Péter 1495. 218., fia János 1495. 218. 219. — Matko 1495. 218. 219. — Gáspár osztróviczai porkoláb 1495—1505. 218. 219. 263. 264.
- PERVIKI, sziget 434.
- PERZURICS (*Perzwirich*) Franko 1464. 75.
- PETEK (*Pethck*) Balázs jasztrebarszkai jobbágý 1520. 331.
- PÉTER (*Petrus*) győri püspök 1209. 396. — szent Száva hercege 1504. 254. 255.
- PETERNICZA (*Pethernycza*) b. Zágráb vm. 74.
- PETK (*Petk*) kir. ember 1292. 178.
- PETŐFI (*Pethee, Pethew, Pethewffy*) Erzsébet, néhai Miklós leánya, tersáczí Frangepán VI. Miklós hitvese 1495—1513. 223. 234. 286. 287. 288. 289. 292. 293., 1. Gersei Petőfi a. is.
- PETRICSEVICS (*Petrichewych*) Iván 1475. 130.
- PETRICZ (*Petrycz*) János jasztrebarszkai jobbágý 1520. 332.
- PETROVICS (*filius Petri, Petrowich*) Domokos deák 1455. 11., 1. Verőczei Deák a. is. — Pál 1464. 75., 1. Czvetkovicsi Petrovics a. is.
- PETROVINA (*Petrouina, Petrovina*) b. Zágráb vm. 55.
- PETROVSCSICZA (*arbor piri petrowschycza*), körtefa 56.
- PEST vm. 390.
- PESZARÓI (da *Pesaro*) Péter 1465. 92. 93.
- PESZKOVICS (*Pezkovnych*) Jakab jasztrebarszkai jobbágý 1520. 327.
- PEZERJEI (de *Pezerye*) László kir. ember 1455. 8.
- PINCZE (*cellarium*) 56. 325. 326. 351. 334. 335. 337. 338. 339.
- PINCZINGER (*Pynczyngar*) N., Brandenbúrgi György familiarisa 1516. 305.
- PISCSETKI (*Pyschethky*) b. Zágráb vm. 17. 19. 20.
- PISINA (*Pischina*), hegyi dűlő, Vinodol vm. határa 414. 415.
- PIUS pápa II. 1459—1463. 32. 38. 57., fejedelmi congressust tart Mantovában 1459. 32. 38. 69.
- PIZECZ (*Pyecz*) Márk 1520. 323.
- PLASNICZA (*Plasnich*) sziget 434.
- PLAVICSEVECZI (de *Plawythewcz, Plawchewcz*) György 1464. 75.
- PLÁZI (*Plazy*) vk. Zágráb vm. 159.
- PLISÓCZ (*Plysoncz*) b. Zólyom vm. 317.
- PLUSNIK (*Plusnyk*), szluini szőlő-hegy 206.
- PLUSSISCSZA (*Plussischa*), verhovinai malom 218.
- PODDAPEL (*Poddapel*) b. Zágráb vm. 74.

- PODGORA (*Podgora, Podgoria*) b. és nm. Zágráb vm. 73. 436. —i várjobbágyok 1257. 436.
- PODGOVDÁ CZ, I. Gvozdác z a.
- PODIEBRÁD György 1458. 25., leánya Katalin, Hunyadi Mátyás jegyese 1458. 25.
- PODLIPSÁKI (de *eadem Podlypschaak*) Podlipsák Mihály 1461. 47.
- PODSZTOJNA (*Podstoyuna*) v. 391.
- PODVERH (*Podwerh, Poduerh*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- PODVERSIJE (*Podwersye*) b. Zágráb vm. 74.
- PODVRANYA (*Podvranye*) b. Zágráb vm. 74.
- POHÁR (*piccarius, ciphus*) 303. 331. 334. 412. 413., I. Kristálypohár a. is.
- POKRÓ CZ (*lodix*) 325. 328.
- POLASAJICS (*Polasaych*) Márton kir. ember 1464. 72. 80., I. Klokocsi Polasajics a. is.
- POLBUK f. Busán vm. 191. 241.
- POLJÁNA (*Polana*) b. Zágráb vm. 74.
- POLJANICZA (*Polanycza*) b. Zágráb vm. 74.⁴
- PONGRÁ CZ (*Pangracz*) János erdélyi vajda 1464—1465. 79. 87., özvegye Hunyadi Erzsébet 1489. 188. 190., fia Mátyás mátkasága Frangepán Mária-Magdolnával 1489. 188. 189. 190. 191.
- PONIKVA (*Ponykwa, Ponykua*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- PORHÁ CS (*Porhachy*) f. Zágráb vm. 10.
- PORUBA (*Pornba*) b. Zólyom vm. 317.
- POSZTÓ (*pannus*) 324. 331., I. Pergamar, Fekete, Olasz, Karasia, Fehér posztó a. is.
- POT (*Poot, Poonch*) nádor és mosonyi főispán 1209. 396.
- POTAJAN (*Polayan*) v. Busán vm. 161. 162.
- POTOCZI (*Pothochy*) b. Busán vm. 74.
- POZOB CSICS (*Pozobchych, Pozobchich*) István és Miklós 1464. 75.
- POZSEGA vm. 384. —i káptalan 425.
- POZSONY (*Posonium*) d. 198. 383. 384. —i országgyűlés 1526. decz., 384. —i főispán Mog 1209. 396., Tamási Henrik fia János 1364. 429., Pannkircher András 1464—1465. 79. 87., alsó-lendvai Bánffy Miklós 1466—1487. 105. 174. 182.
- POZVIZD (*Pozzwizd*) v. a kriscsicsi kl. Zágráb vm. 125.
- PRÁGA (*Praga*) d. 4.
- PRAMER (*Pramer, Premer, Prämer*) András gráci helytartó 1479. 153. 156., címeres pecsétje 151. 154.
- PRAVOTINA (*Pravothyna*) b. és f. Zágráb vm. a ribniki vár

- tartozéka 226. 227. — i Breznek és Graberk nevű szőlőhegyek 226.
- PREBANICS (*Prebanych*) Orbán 1464. 75., 1. Tolicsi Prebanics a. is.
- PREKOPA (*Prekopa*), dreserjeczvi árok 239.
- PREKRISIJE (*Prekrysyje, Prykrysyje*), voksinsipaki választút 238. 239.
- PRESZLICS (*Prezlych*) Mihály golyakói jobbágy 1520. 338.
- PRESZURICS (*Pressurich*) György 1475. 135.
- PRETISZKA (*Pretyzka*) b. Zágráb vm. 74.
- PREZECSNICZA (*Presechnycza*) b. Zágráb vm. 91.
- PRIBICS (*Prybych, Pirbich, Pribych*) kl. Zágráb vm. 250. 257. — i nemesek 56. — i Simon, Bakszics György és ennek a fia Mihály 1455. 10. — i Jankó János 1515. 297. — i Bakszics István 1520. 323.
- PRILEP (*Prylep, Prilep*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- PRODANVERH (*Prodan Werh*), letináci hegy 204.
- PRODNIDOL (*Prodynidol, Prodinidol*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- PROHOVA, 1. Grahova a.
- PROMONTORIUM, 1. Hegyvám a.
- PROTHONOTARIUS, 1. Itélőmester a.
- PROZOR (*Prozor*) v. Gecske vm. 133. 134. 197.
- PRUISZ János váradi püspök, kir. titkos kancellár 1486—1488. 174. 181. 186.
- PUCHAIM (von *Puchaim*) György ausztriai főasztalnok 1457. 17.
- PUCHLER János 1526—1527. 383. 385.
- PUER, 1. Gyermekek a.
- PUJEVŠANI f. 136.
- PUSKA (*pixis*) 327. 328. 330. 372., 1. Kézi puska, Szakállas puska a. is.
- PUSKAPOR (*puchsen pulver*) 240. 368. 369. 372. 381.
- PUTEUS, 1. Folyó a.
- PUTICS (*Puthych*) Pál brebroveczi jobbágy 1520. 335.
- PUZDRA (*pharetra*) 335.
- PZIVICKI (*Pzywychky, Pzywychy*) b. Busán vm. 73. 74. — i Gasparinics György kir. ember 1478. 145.
- RADCSICS (*Radchich, Rachich, Rachych*) János kir. ember 1475—1478. 132. 135. 147. — Tamás kir. ember 1478. 145. 147. — Miklós ribniki porkoláb 1520. 323., 1. Hlapovozelői Radesics a. is.
- RADIVOJCSICS (*Radywoychich, Radywoychiyth*) Tamás verőcei főesperes kníni kanonok 1485—1486. 164. 171.

- RADKERSBURGI (in *Raschburg*, *Raspi*) kapitány Frangepán I. Kristóf 1520—1522. 341. 360.
- RADONICS (*Radonyich*) Bálint kir. ember 1513. 288., l. Klokocsi Radonics a. is.
- RADONYAI (de *Radone*, *Radwnya*) Ladomericz Péter 1464. 75. — Nagy Péter kir. ember 1466. 99.
- RADOSEVICS (*Radosenycz dictus*, *Radosenyich*) Benko (Benedek) kir. ember 1461—1475. 45. 128. 130. 177. 178. — Simon kir. ember 1475. 128., l. Klokocsi Radosevics a. is.
- RADUCZI (de *Raduchiis*, *Radwch*) Vid kir. ember 1500. 241. — Hrelacz Péter 1520. 323.
- RADULOVDOL (*Radulowdol*), zlatetici völgy 56.
- RADUSICS (*Radusich*) Simon 1464. 80., l. Lagodusicsi Radusics a. is.
- RAGUZAI (de *Ragusio*) Polidorus követsége Sforza Galeazzóhoz 1466. 98.
- RAISA (*Rayssa*) f. Zágráb vm. 10.
- RAJNAI (*rhenensis*, *rheinisch*) forint 213. 217. 228. 229. 230. 231. 279. 341. 345. 364. 368. 381.
- RÁKHELI KESERGÉS 412. 413. 418.
- RAKICSEVICS (*Rachychenygh*) Zsigmond merzini porkoláb 1505. 262.
- RAKITOGERM (*Rakythowgerm*), voksinsipaki cserjés 239.
- RAKITOVECZ (*Rakythowecz*) b. Zágráb vm. 74.
- RAKONOK, l. Rokonok a.
- RAKOVICZA, l. Kis- és Nagyrakovicza a.
- RALE (*Rale*) J. 1492. 208.
- RANGONI Gábor egri püspök 1486. 274.
- RASZINJAKERESZTURI (de *Rassy-nakerezthvr*) Apaj István fia Ozsvát; István leányai: Katalin, Dorottya 1455. 11.
- RASZTUA, l. Hrasztije a.
- RASZTOKA (*Razthoke*, *Rasthoke*) f. és b. Zágráb vm. 10. 74.
- RÁTKAI Benedek 1490. 196.
- RATKAVAZI (de *Rathkawaz*) Jakab 1478. 147.
- RAUBER (*Rauber*) Gáspár, Sand Veit am Pflaum porkolábja 1479. 151.
- RAZVAJAVÁZI (de *Razwayawaz*) Kacsics György kir. ember 1485. 163.
- RECSAI (de *Recha*) Ricsanin György 1477. 141. 142.
- REGISTRATOR kir. kancz. Kemedi Péter 1460—1466. 39. 79. 105.
- REIFFENBERG, a Karston 381.
- REIFNICZI (de *Reyffnych*, *Reyffnycz*) Mihály mester zágrábi kanonok 1475. 130. 177. 178.
- RÉKA (*Reka*) f. Zágráb vm. 10.
- RHENENSIS FLOR., l. Rajnai forint a.

- RHEINISCH GULDEN, I. Rajnai forint a.
- RETYICZA (*Rethycza*) vk. Zágráb vm. 74.
- RÉV (*vadum . . Kyralrewe*) 70.
- RÉVAI (de *Rewa*) Ferencz nádori helytartó 1549—1553. 300. 304. 316.
- RÉZBÁNYÁSZAT (*cupri fodina*), rézzel való kereskedés, réz vámja 233.
- REZETARÓCZI (de *Resetharowcz*) László kir. ember 1481. 157.
- RÉZPÉNZ (*cuprea moneta*) 388.
- RIBNIK (*Rybnyk*) v. Zágráb vm. 159. 226. 278. 323. — i porkoláb Radesics Miklós 1520. 323.
- RICSÁN (*Ritschan*) Bernát 1524. 372. 373.
- RICSANIN (*Rezanin*) Jurisa 1458. 28. — György 1477. 141. 142., I. Recsai Ricsanin a. is.
- RICSICZA b. Zágráb vm. 284.
- RICZINA (*Riczina, Richina*) fl., Vinodol vm. határa 414. 415.
- RIGÓ (*Rigo*) N., Frangepán I. Kristófné követe Estei Ferencz ferarai herceghez 1518. 319.
- RIGÓMEZŐ (*campus Rigo Mezeye*) 58.
- RIKA (*Rika*) fl., Vinodol vm. határa 414. 415.
- RIPACS (*Ryppach, Rypach*) v. Zágráb vm. 261. 262. — i porkoláb Orlovsics Duim 1505. 261. 262. — i Péter zágrábi kanonok 1521. 356.
- ROBERT (*Robertus*) fejevári prépost, veszprémi püspök, kir. kancellár 1209—1223. 396. 398. — Károly 1310—1342. 185.
- RODINOVICS (*Rudinawych, Rudinowich, Rwdynowych, Rodynowych*) Gergely kir. ember 1459. 34., fia György kir. ember 1459—1466. 34. 99. — Péter, fia István, Péter testvére Iván 1495. 223. 224., I. Goriczai Rodinovic a. is.
- ROKONOK (*Rokonok, Rachoniz, Rakonog, Rachonog, Rokonokh*) vk. és mv. Zágráb vm. 70., d. 256. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 267.
- RÓMA (*Roma*) d. 57. 69. 107. 109. 208. 224. 246. 253. — i magyar követség 1459. 69.
- ROMANDIOLA 119.
- RONGEN N., Zsigmond osztrák herceg hive 1454. 4.
- ROSONI (*Rosonensis*) püsp. 1492. 207.
- ROSZENICZA (*Rosenycza*) b. Zágráb vm. 74.
- ROVI (*Rowy*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- ROZGONYI (de *Rozgon*) Péter veszprémi püspök 1425. 249. — János kir. főtárnokmester 1464—1466. 79. 87. 105. — Borbála, Frangepán Mihály hitvese 1514. 294.

- RUBINICS (*Rubynych*) Jakab és Bálint 1493. 210., 1. Klokocsi Rubinics a. is.
- RUDINOVICS, 1. Rodinovics a.
- RUDOLFSWERTHI (von *Rudolfs-nerd*) János vegliai kanonok követsége Görcei Lénárthoz 1469. 118.
- RUHA (*tunica virilis, muliebris, sacerdotalis, tunicella*) 324. 325. 327. 330. 331. 333. 334. 338., 1. Szürke, Téli, Nyári ruha a. is.
- RUHANEMŰ (ruha, fejkendő, bocskor, süveg, zacskó) 303. 324. 325. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 337. 338. 339.
- RUNCZA (*Rwnczy, Runcza, Rwn-cza*) b. Knin vm. 2. 3., Zágráb vm. 127. 128. 130. 177. 179. 180.
- SADOBRICS (*Sadobrych*) Péter, Frangepán Beatrix jegyzője 1507. 272. 273.
- SAJKA (*seycca, sagripia, sagitea, sagipchia, sapicyg*) 400. 406.
- SAJÓLÁDI PÁLOSOK 14.
- SAJT (*caseus*) 329.
- SÁNDOR (*Alexander*) váradi püsp. 1223. 398. — VI. pápa 1492—1502. 207. 216. 224. 246.
- SANKOVICS (*filius Sank, filius Sanko, Sangowych, Sankowych*) Farkas 1458. 27. 31., testvére György 1458—1504. 27. 31. 256., György fiai: Miklós és Iván 1504. 256., 1. Lupisi és Ladihovicsi Sankovics a. is.
- SANCT VEIT AM PFLAUM (*Sannd Veytt am Pflaum*) v. 151. 152. — i porkoláb Rauber Gáspár 1479. 151.
- SAPKA (*pileus de pellibus mardurinis*) 334.
- SARLÓ (*falcastrum*) 324. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 333. 335. 338.
- SARTOR, 1. Szabó a.
- SÁRVÁR (*castrum Sarwar*) d. 389.
- SAURER Lőrincz 1510. 244.
- SAVCZEZELO (*Savczezelo*), gvoz-dácsi telek 95.
- SCLAVONIA, 1. Tótország a.
- SCHAUMBERGI (von *Schawnberg, Schamberg, Samberg, Schawnbergh*) Albrecht bécsi prépost, Bernát ausztriai tartom. marsal, Ulrik, Zsigmond, Farkas 1457. 15. 16. 17. — Borbála, Frangepán v. Duim hitvese 1458—1492. 28. 29. 30. 150. 184. 186. 187. 200. 206. 208.
- SEFKOVICS (*Seffkowych*) Gergely dobóváci porkoláb 1520. 323.
- SEGESD d. 389.
- SELEZNIK, 1. Kozelnik a.
- SELYEMSZOKNYA, SELYEM NYÁRI RUHA (*tunica de damasco, vestis aestivalis de damasco*) 303.

- SEMENICS (*Semenych*) Ottó 1459. 33.
- SENASETSCHACH v. 278.
- SEREDI (de *Sered*) Gáspár és hitvese Frangepán Isota (Erzsébet) 1533—1545. 304.
- SERJAVINEBLATO (*Seryawyne Blatho*) b. Zágráb vm. 48.
- SERTÉS, I. Disznó a.
- SETNIK (*Sethnik, Senthnik*) Iván kir. ember 1464. 72. 80., I. Zatnik és Gvozniczai Setnik a. is.
- SFORZA (*Sfortia*) Ferencz milánói herczeg 1457—1466. 21. 22. 23. 32. 92. 93. 97. 98., fia Galeazzo 1466. 98. — Blanka 1463. 53.
- SICHELBERG (*Sicherwergk*) Miklós 1463. 51. 52., czímeres pecsétje 50.
- SIEBREICHER (*Sibryacher*) Zsigmond 1459. 33.
- SIGILLUM, I. Pecsét a.
- SIMICSICS (*Symychychi*) N. golyakói jobbágy 1520. 338.
- SIMON váradi püspök 1209. 396.
- SINJ (*Wzyn*) v. Zágráb vm. 260. 261. — i porkolábok Martinusevics István és Kozul vajda 1505. 260. 261.
- SIPKOVECZ (*Sypkowcz seu Dolen*) f. Zágráb vm., a kladusai vár tartozéka 73.
- SLAPCZI (*Slapci*) b. Modrus vm. 220.
- SLAUFKOVICS (*Slaufchouich*) Gergely kir. ember 1500. 241. 242.
- SMARAGD (*Smaragdus*) fejevári prépost, kir. alkanczellár 1257. 436.
- SÓ (*sal*) 327. 330. 332. 336. 338., I. Tengeri só a. is.
- SÓBÁNYÁK 44.
- SÓDAR (*scapulae*) 324. 326. 327. 332. 335.
- SOMOGY (*Simigiensis*) vm. 384. — i főispán Korotnai János 1486. 175. 180. 181.
- SOMSICS (*Somczych*) István brebroveczi jobbágy 1520. 336.
- SOPRON (*Sopronium, Oedenburg*) vs. 270., d. 183. — i főispán Oguz 1209. 396., Frangepán I. Kristóf 1527.¹ 270. 388.
- SÖVÉNY (*sepes*) 335. 336.
- SPALATÓI (*Splalatisensis*) érsek Domokos 1364. 429.
- SPERCSCICS (*Sperchygh*) János merzini porkoláb 1505. 262.
- SPEYER d. 381.
- SPIRKÓ (*Spyrko*) György 1520. 324.
- SPIRONELLO Zuanbaptista 1507. 270.
- SRŠIĆ Iván 1471. 119.
- STÁJERORSZÁG (*Stiria, Steyr*) 16. 184. 186. 187. 214. 215. — hercege v. László 1454—1455. 2. 5. 7. 9. 12.
- STATIVE (*Stative*) b. Zágráb vm. 220. 221.

¹ V. ö. a TARTALOM CCLXVI. számához irt jegyzettel.

- STEFIKOLBICS (*Stephicolbych*) György 1492. 207.
- STEFKOVICS György és leánya Veronika 1525. 380.
- STEIN, krajnai vs. 1.
- STERILITAS, 1. Terméketlenség a.
- STIRIA, 1. Stájerország a.
- STRIGONIENSIS, 1. Esztergomi a.
- STUBALJ (*Stubalj*) vk. és f. Modrus vm. 145. 160. 220.
- SUBA (*suba*) ARANYNYAL SZÓTT VELENCZEI BÍBORBÁRSONYBÓL, CZOBOLY, HERMELIN, NYEST ÉS TARKA BŐRBÉLÉSEL 303.
- SUBICS (*Subyth*) Miklós 1461. 42., 1. Brebéri Subics a. is.
- SÚLYMÉRTÉK 192. 193. 334.
- SUTKOVICS (*Suthkowych*) Iván és Matko 1503. 253., 1. Huzicsi Sutkovics a. is.
- SUTOR, 1. Varga a.
- SUZSAN f. 81. 119. — i szent János egyház 81.
- SÜVEG (*biretum, pileus*) 334., 1. Nyestbőr- és Papi süveg a. is.
- SVARCZA (*Swarcha*) nm. Zágráb vm. 74.
- SVICZA (*Swycza*) fl. 94. 95. — i malmok 94. 95.
- SZABAD RENDELKEZÉSI JOG (*libera facultas donandi vel testamentaliter . . legandi*) 65.
- SZABÓ (*Sartor*) Vid golyakói jobbágy 1520. 338.
- SZABOLCS (*Zabolcz*) vm. 317.
- SZAJCZLIK (*Sajczlyk*) János kassai polgár 1525. 378. 379.
- SZAKÁLLAS PUSKA 240. 372. 381.
- SZALAG (*vitta muliebris gemmis et lapidibus preciosis ornata*) 303.
- SZALÁNTAI László 1456. 14.
- SZALCZBURGI érsek Lang Máté 1521. 347. 351. 352.
- SZALONNA (*Iardum*) 324—330. 332. 333. 335. 339.
- SZAMOBOR (*Samobor, Zamobor*) v. és mv. Zágráb vm. 50. 51. 53. 209. 222. 223. 234. 286. 288. 289. 293., d. 187., külföldieknek nem adható el 223. 234. — i vám 286. 288. — i Vijacsics György 1520. 323.
- SZÁNTÓFÖLD (*ager*) 138. 143. 144.
- SZÁNTÓVAS (*vomer, ferrum aratri*) 324. 325. 326. 327. 328. 330. 331. 332. 335—339.
- SZÁSZ (*Zaaz*) b. Zólyom vm. 317.
- SZATMÁR (*Zalhmarisensis*) vm. 317. — i György esztergomi érsek 1519—1525. 322. 379. 380.
- SZÁVA (*Zava*) fl. 70. 215. — i Királyreve nevű rév 70.
- SZÉCSI (de *Zeech*) Dénes esztergomi érsek 1458—1464. 25. 57. 79.
- SZEDLARICS (*Sedlarich*) Mixa 1500. 243.

- SZEGED (*Zegedinum*) d. 31. — i
Lőrincz mester 1481. 157.
- SZÉKELY (*Zekel*) Jakab 1489.
187.
- SZÉKELYEK (*siculorum*) ispánja
Báthori István 1487. 181.
- SZEKÉR (*currus*) 303. 327. 336.,
l. Vasas szekér a. is.
- SZEKERCZE 377.
- SZÉKESFEJÉRVÁR (*Alba Regalis*)
d. 66. 68. 195., a király-
nők koronázási helye 247.
248. 249. — i országgyűlés
1464. márczius, 86. — i
káptalan 32. 157. 224. — i
kanonok György 1481. 157.
— i prépost Bodó Miklós
1459. 32., Frangepán Gergely
1495. 224.
- SZELCZE f. Vinodol vm. 36.
241. — i szőlőhegy 36.
- SZELINI (in *Selyn*) porkoláb
Bogacsói Péter 1516. 305.
- SZEMÉLYNÖKHELYETTES kir. (*per-
sonalis praesentiae regiae
maiestatis locumtenens*) Ver-
bőczy István 1518. 316. 317.
318.
- SZEMENICS (*Zemenych*) Miklós
1520. 324.
- SZÉNABOGLYA (*acervus feni*) 335.
336.
- SZENDRÓ (*Smiderouo*) v. 24.
- SZENTEK (*sancti*), a kiknek tisz-
teletére templomokat szen-
teltek: szent Kozma-Demjén
9. 96. 97., szent Miklós 81.
96. 97. 143. 192. 217.
227. 240., szűz Mária 13.
14. 36. 48. 74. 95. 107.
110. 118. 129. 131. 136.
200. 241., a Megváltó 9.
95. 220., szent Ilona 45.
94. 95. 125. 210. 211.
212., keresztelő szent János
és szent Márk 17., szent
András 1., szent János 81.,
szent Demeter 124., szent
Márton 200., szent István 15.
- SZENTIVANECZ (*Zenth Iwanecz,
Zwetho Iwanczy, Zwethy
Iwanecz*) a Tolicsi nevű job-
bágyneveztség lakhelye Zá-
gráb vm. 10. 39. 74.
- SZENTJAKABI URADALOM a Karsz-
ton 381.
- SZENT KORONA, l. Magyar szent
korona a.
- SZENTPÉTERKOLECSÁN (*Kolechan
Sancti Petri*) b. és nm. Zá-
gráb vm. 73.
- SZENT SZÁVA (*Sancti Sabbae*)
hercege Péter 1504. 254.
255.
- SZENTSZÉKI KÖVET, l. Pápai
követ a.
- SZENTVID (*Sanctus Vitus*) b.
Zágráb vm. 286. 288.
- SZEPESI (*Scepusiensis*) örökös
főispán Zapolyai Imre nádor
1486—1487. 174. 181.
- SZERBIA (*Servia*) 24.
- SZERBLIN (*Zerblyn*) Illyés 1520.
323.
- SZERÉMI (*Sirimiensis*) püspök
Tamás 1364. 429., Orbán

- 1464—1466. 79. 87. 105.,
 János 1486—1487. 174.
 181.
- SZERSZÁM (*instrumentum fabrile*)
 329. 336. 337., I. Ács-,
 Gazdasági-, Házi-, Ló-, Varga-,
 Takács-szerszám a. is.
- SZERZETES RENDEK 9. 13. 14.
 15. 48. 81. 94. 95. 107.
 110. 118. 124. 125. 129.
 131. 136. 143. 184. 192.
 200. 210. 211. 212. 217.
 220. 227. 232. 240. 241.
 293. 294. 295. 304., I.
 Augustinusok, Franciscanusok,
 Karthauziak, Minoriták,
 Paulinusok a. is.
- SZICSEVO f. 200.
- SZICZILIAI (*Syciliae*) király Károly
 1289. 426. 427.
- SZIGET (*Zygeth*) b. Abauj vm.
 378. 379.
- SZILÁGYI Erzsébet, Hunyadi János
 özvegye 1458. 24. —
 Mihály Magyarország kormányzója
 1458. 24.
- SZILJAVINA (*Sylawyna*) b. Zágráb
 vm. 297.
- SZIMICS (*Zymych*) György 1520.
 324., I. Goriczai Szimics
 a. is.
- SZKLETEVIJE (*Sklethewye*) b. Zágráb
 vm. 74.
- SZKORCSEPOLJE (*Şcorchye polye*)
 b. Zágráb vm. 48.
- SZKRÁD (*Seraad, Scrad, Zkrad, Skrad, Zkradyn*) v. és b.
 Zágráb és Busán vm. 65.
67. 73. 75. 76. 77. 120.
 260. 261. 323. — i por-
 kolábok Martinusevics István
 és Kozul vajda 1505. 260.
 261., Goszpodics Bertalan
 1520. 323. — i Bevenyőd
 Iván 1490. 194.
- SZKUBLIC (Scoblych, Scoblich)
 János 1492. 205. 206. 207.
 — Mihály 1527. 385., I.
 Borivicsi Szkublics a. is.
- SZKUBLIC, I. Szkoblics a.
- SZLADOJEVICS, I. Zladojevics a.
- SZLATINICZA, I. Zlatinicza a.
- SZLAVIDOL, I. Zlavidol a.
- SZLOBOCSINA, I. Zlobocsina a.
- SZLOPNO (*Słòpno*) b. Zágráb
 vm. 19. 20.
- SZLUIN (*Slunigium, Zlwnium, Zlwnya*) v. és vs. Zágráb
 vm. 85. 201. 206., d. 30.
 184. 200. 207., építése
 29. — i Plusnik hegy 206.
 — i porkoláb Zendgraff Pál
 1458. 29. — i Frangepán
 Mihály 1507. 273., özvegye
 Rozgonyi Borbála 1525. 376.
 377., fiai: II. Mátyás 1520—
 1524. 340. 354. 355. 356.
 366. 367. 375., III. György
 1520—1551. 339. 340.
 354. 355. 356. 366. 367.
 375. 381. 385.
- SZOBICS, I. Zobics a.
- SZOKÁSJOG, I. Jogszokás a.
- SZOKNYA (*tunica*) díszes, drága-
 kövekkel, egyszerű gyapjúból,
 atlaszból, damaszkselemből

- 303., l. Drágaköves és Szürke szoknya a. is.
- SZOKOL (*Zokol, Zakol*) v. Knin vm. 163. 165. 261. 262. — i másodfokú törvényes szék hatásköre 163. 165. — i porkoláb Orlovcsics Duim 1505. 261. 262. — i Péter temesi főispán, macsói bán 1464—1466. 79. 87. 105. — i János csanádi püspök 1466—1487. 105. 174. 181. — i András szörényi bán 1486—1487. 174. 182.
- SZOKOLICS Fülöp 1464—1470. 64. 118.
- SZOKOLOVICZI (de *Zokolowicz, Zokoloweczky, Zokoloweczky*) Urszulics János kir. ember 1459—1465. 34. 47. 75. 89., l. Krescsiczi Szokoloweczki a. is.
- SZÖLNOKI (de *Zunok*) főispán Miklós erdélyi vajda 1364. 429.
- SZOMSZÉDVÁRA (*Zomzedwar, Zomzedwara, castrum Zomzed*) 311., d. 306. — i Henning János 1492—1497. 208. 222. 233., hitvese Zsófia asszony 1495—1497. 222. 233., fia András; János leányai: Katalin, Margit, Dorottya, Erzsébet 1495—1497. 222. 233. 234.
- SZŐLŐHEGY (*vinea*) 36. 56. 138. 144. 206. 226. 281.
- SZÖRÉNYI (*Zewriniensis*) bán Miklós 1364. 429., Szokoli . András és Haraszi Ferencz 1486—1487. 174. 182., bántóság üres 1464. jul. 2 . 1466. aug. 28., 79. 87. 105.
- SZÖVETSÉG A TÖRÖKÖK ELLEN 295. 296.
- SZRAKVINA (*Zrakwnya, Srakwnyna*) b. Busán vm. 73. 191. 241. 290.
- SZTANICS (*Zlanychii*) nevű csahovinazelai jobbágyság 1492. 206.
- SZTARESINA (*Stharesyna*) Antal 1464. 75., l. Krajsicsi Sztaresina a. is.
- SZTARIGRAD v. 197.
- SZTENICSNYÁK (*Sthenitschnek, Sthenitsnek, Zthenythnyak, Sthenychnyak, Sthenycznyak, Stenychnak, Zthenychnyak*) kl., v. és mv. Zágráb és Busán vm. 43. 44. 47. 64. 65. 66. 67. 74. 75. 76. 77. 91. 197. 285. 376., d. 41. 57. 83. 121. 122. — i Martinovics György zágrábi clericus, topiczai apát 1468. 109.
- SZTERMINA (*Stermyna, Ztrenynya*) b. Zágráb vm. 74. 100.
- SZTOJMERICZI (*Sthoimerithy*) nm. Zágráb vm. 74.
- SZTONIG (*Zthohnyg*) b. Zágráb vm. 202. 203. 209. 210.
- SZTRADIOT (*Stradyoth*) János lippai porkoláb 1517. 307. 309., l. Udvinai Sztradiot a. is.

- SZTRELCSE (*Strelche, Strelchye, Strelchan*) nm. Zágráb vm. 48. 74., czímeres pecsétje 48.
- SZTRENINA, I. Sztermina a.
- SZTRICSKOVICS (*Ztrychkowych*) András kir. ember 1466. 99., I. Maloveczi Sztricskovics a. is.
- SZTUBICZA (*castellum Stubycza*) d. 306.
- SZTUPNO (*Zthwpuo*), zlavetici patak 55.
- SZULEJMÁN szultán 1526. 384.
- SZUTEZKA (*Swtezka alio nomine Malythye drage*), zlavetici nagy hegy 55.
- SZÜRKE SZOKNYA (*tunica grisea*) 333.
- SZŰZ MÁRIA (*sancta Maria*), I. Szentek a. — Mária nápolyi lovagrend 136.
- SZVAGANICS (*Swaganyth, Swaganych*) Pál 1461. 47. — Gergely és Lőrincz 1464. 75., I. Bisztrai, Csagliczi és Goriczai Szvaganics a. is.
- SZVAMOCS (*Swamoch*) István 1464. 75., I. Volavlyai Szvamocs a. is.
- SZVIBNO, I. Zvibno a.
- TAKÁCS (*textor*) Lukács jasztrebarszcai jobbágy 1520. 329.
- TAKÁCSSZERSZÁM (*instrumentum textorium*) 329.
- TÁL (*scutella*) 303. 324. 325. 328. 330. 333. 334. 337., . Öntál a. is.
- TALLÉR 356. 357.
- TAMÁS (*Thomas*) csanádi püspök 1364. 429. — szerémi püspök 1364. 429. — győri püspök 1487. 181.
- TAMÁSI Henrik fia János pozsonyi főispán 1364. 429.
- TANKÓ (*Thanko*) György jasztrebarszcai jobbágy 1520. 328.
- TANKOVICS (*Thankovych*) Ambrus, János, Tamás golyakói jobbágyok 1520. 337. 338.
- TANUK (*testes*) a magyar szent koronára esküsznek Knin vm. 163. 165.
- TANYA (*villae . . . ad eandem possessionem . . . pertinentes*) 75.
- TÁNYÉR (*discus*) 303. 324. 325. 328. 330. 333. 334. 337.
- TARKA BŐRBÉLÉSES SUBA, ARANYNYAL SZÓTT VELENCZEI BÍBORBÁRSONYBÓL (*suba principâlis . . . de purpure deaurata Venetiarum . . . ex pellibus variolinis*) 303.
- TÁRKÁNYI KARTHAUZIÁK 15.
- TÁRNOKMESTER (*thavarnicorum regalium magister*) kir. Olivér 1364. 429. — királynéi Pál 1364. 429.
- TATÁROK (*tartari, talari*) 400. 403. 410. 411. 418.
- TAVIGA (*Tawyga*) b. Zágráb vm. 74.
- TAVAGICZA, I. Malatavagicza a.
- TEGEZ, I. Puzdra a.

- TEHÉN (*vacca*) 324. 325. 326.
327. 328. 329. 330. 331.
334. 335. 337. 338.
- TÉLI RUHA, l. Suba a.
- TELONIUM, l. Vám a.
- TEMESI (*Themesiensis*) főispán
Szokoli Péter 1464—1466.
79. 87. 105., Kinizsi Pál
1486—1487. 174. 182.
- TEMPLOM, l. Egyház a.
- TENGERI HAL (*piscis maritimus*)
334.
- TENGERI SÓ (*sal marinum*) 327.
- TEPCSICS (*Thepchyck*) Vljaj
1471—1478. 121. 122.
- TERBINA (*Therbyna*) d. 48.
- TERDECZ (*Therdecz*) b. Zágráb
vm. 74.
- TERHOVICS (*Terhovych*) Iván
és Jurko (György) 1503.
253., l. Krescsiczi Terhovics
a. is.
- TÉRMÉRTÉK (*magna mensura
castrensis*) 95.
- TERMÉKETLENSÉG (*sterilitas ag-
rorum*) Apuliában 13.
- TERRAGIUM, l. Hegyvám a.
- TERSATO (*Thersecz, Thersacz,
Tersetz, Thersanczy*) v., mv.
és b. Knin, Busán, Modrus,
Zágráb vm. 2. 3. 28. 74.
110. 127. 128. 130. 131.
176. 177. 180., d. 110.
247. 373. — i malom 28.,
— i franciscanusok szűz
Mária rendháza 110. 124.
- i pálosok szűz Mária egy-
háza 107. 129. — i Fran-
gepán vi. Miklós¹ 1458—
1521. 27. 28. 34. 49. 63.
94. 95. 109. 111. 127.
128. 129. 130. 175. 176.
177. 178. 179. 180. 181.
195. 223. 234. 235. 240.
246. 354., czímeres pecsétje
246., hitvese gersei Petőfi
Erzsébet 1495—1497. 223.
234. — i Frangepán viii.
Miklós 1553. 222.
- TERSÁN (*Thersan, Tersan*) v.
Modrus vm. 102. 103. 104.
106. 159.
- TERSZTENIK (*Therzthenyk, Ther-
zlenyk*), voksinsipaki völgy és
patak Vinodol vm. 239. 414.
415.
- TERVIGI (de *Thervigio*) Simon
esztergomi olvasó kanonok
1459. 32.
- TESAKOVICS (*Tesachouich*) Vid
(Vido) 1500. 243.
- TESTAMENTUM, l. Végrendelet a.
- THURN (de *Turre, Thury, Thurn,
Thurny*) György 1506—
1513. 268. 289., özvegye
Frangepán Iona 1513. 289.
— Vid obersteini, merani és
gradiskai kapitány 1522. 366.
— Kristóf Zólyom vm. főis-
pán 1533. 304.
- TIROLI HELYTARTÓSÁGI KINCSTÁR
Innsbruckban 228. 229.

¹ † 1522. jun. — *Thallóczy-Hodinka* i. m. 151 l.

- TISZOVECZ (*Thyzowecz*) b. Zágráb
vm. 74. 81.
- TISZOVIK, I. Tiszovecz a.
- TIZED (*decima*) 10. 108. 224.
232. 274. 282.
- TLACZNE (*Tlaczne*) b. Zágráb vm.
220. 221.
- TLARICSICS (*Tlaricich*) Péter oto-
csácsi kanonok 1522. 358.
- TOLICSI (*Tholichi, Tolichi, Tho-
lich*) f. és jobbagynemzetség
Zágráb vm. 39. — i Preba-
nics Orbán 1464. 75.
- TOLNA (*Tolnensis*) vm. főispán
györgyi Bodó Gáspár 1486.
75. 180. 181.
- TOMASEVICS István bosnyák ki-
rály 1463. 59.
- TOMASICS (*Thomesych*) János
1520. 324., I. Belaji Toma-
sics a. is.
- TOMKOVICS Tomko 1489. 192.
— György 1489—1498. 192.
240. — Pál 1498. 240.
- TOMPICS (*Thompych dictus, Twm-
pichi*) Iván 1475. 130. —
Gáspár 1475—1486. 130.
171. — György 1486. 171.
— Bernát 1526—1527. 381.
385., I. Grabarjai Tompics
a. is.
- TOPLICZA (*Toplicza*) f. Zágráb
vm. 10.
- TOPOLOVECZ (*Thopolowecz*) f. és
b. Zágráb vm. 10. 74.
- TOPUSZKO (*Thopolzka, Thop-
lica, Thopoczka*) apátság 89.
109. 366., d. 366. — i apát
Frangepán-Oklevéltár II.
- Mindorfer Frigyes 1465—
1468. 89. 109., sztenicsnyáki
Martinovics György 1468.
109., András 1522. 366.
- TORICELLA, velencei fogház 296.
- TORQUATUS János 1526. 382.,
I. Karlovics a. is.
- TOTARICS (*Totarych, Thotharych,
Thotharich*) Miklós (Mykula)
kir. ember 1459—1464. 34.
35. 43. 67. 75. — Mátyás
1520. 324., I. Mlakai Tota-
rics a. is.
- TOTILAVES (*Totylawes*) b. Busán
vm. 74., I. Hotilaves a. is.
— i malom 74.
- TÓTORSZÁG (*Sclavonia*) 62. 70.
215. 353. 382. 383. 390.
397. — i adó 306. — i perek
ellátására kiküldött teljhatalmú
királyi bíróság 1481—1487.
158. 175. 180. — i rovók
Batthyány Ferencz és Fán-
csi Imre 1517. 306. — i
vicebán Batthyány Boldizsár
1512—1513. 282. 283. 284.
285. — i bán István 1364.
429., Zapolyai Imre 1464—
1465. 79. 87., laki Thuz
János 1466. 105., Frangepán
Márton 1481. 435., vingárti
Geréb Mátyás 1486—1487.
171. 174. 181., Egervári
László 1490—1492. 196.
198. 199., Derencsényi Imre
1493. 213., Korvin János
1504. 254., Perényi Imre
1512—1513. 283. 284., Kar-

- lovics János 1522. 366. 367.,
Batthyányi Boldizsár 1525—
1526. 377. 384., Frangepán
I. Kristóf 1527. 270.¹ 388.
390.
- TÖRÖK (*turcus*) 24. 25. 58. 59.
111. 213. 215. 216. 240.
244. 278. 295. 296. 359.
367. 372. 373. 374. 375.
377. 378. 379. 382. 383.
388. 389. 392. — ellen a ke-
resztyén hatalmak szövetség-
nek 1514. 295. 296. — szul-
tán II. Mohamed 1463. 58.
- TÖRÖK (*Thewrek, Therek, Therik,*
Thewrewk, Turech) Imre 1505.
259. 260. 261. 262. 263.
264. 265., I. Enyingi Török
a. is.
- TÖRÖLKÖZŐ (*manutergium*) 324—
331. 333. 334. 337. 339.
- TÖRVÉNY (*decretum*) 41. 86.
308. 309. 312. 313.
- TÖRVÉNYES SZÉK (*sed. iudicia-*
ria) első-, másod- és harmad-
fokú hatásköre Knin várm.
163. 165., I. Főtörvényes
szék a. is.
- TÖTTÖS (*Thythews, Thentus*)
László 1466. 100., I. Bát-
monostori Töttös a. is.
- TRAU (*Tragurium*) d. 401. 402.
de TRATTIS Alfonz 1518. 321.
- TRAVNIK (*Thrawnisk*) v. Czetina
várm. 260. 261. — i por-
kolábok Martinusevics István
és Kozul vajda 1505. 260.
261.
- TRIBILANE (*Trybilane, Tribilyane,*
Triblyane) f. Busán vm. 135.
145. 146. 147. 191.
- TRIBIZKO (*Trybyzko, Trybythzko,*
Trybizko) b. Gecske vm.
168. 169. 170. 171. 172.
173.
- TRIPHAZELA, ruhanemű 325.
- TRONUS (*Tronus*) Miklós velen-
cei doge 1473. 123.
- TSCHERNEMBL (von *Schornemell*)
János 1502. 246. 247.
- TUMPICS, I. Tompics a.
- TUNECZ (*Thwnecz*) Márk 1520.
323.
- TURÁNI (de *Twran*) Guzics Péter,
Miklós, Iván és György 1486.
171.
- TURCUS, I. Török a.
- TURÓCZI (de *Thwroc, Thwrncz,*
Turocz) Benedek kir. főajtón-
állómester 1463—1464. 57.
79. — János országbírói
jegyző 1481—1486. 157.
— György kir. főpohárnok-
mester 1487. 182. — János
1527. 390.
- TUROVA (*Thwrowa*) b. Zólyom
vm. 317.
- TURZNÓ (*Thwrzno*) b. Busán vm.
73.
- THURZÓ (*Thurzo*) János 1497.
233., I. Bethlenfalvi Thurzó
a. is.

¹ V. ö. a TARTALOM CCLXVI. számához írt jegyzettel.

- TUTESSEVINA (*Thwthessewyna*) v. Zágráb vm. 254.
- TUTINAVES (*Thwthynaves*) b. Busán vm., az osztrovczai vár tartozéka 73.
- THUZ (*Thuz, Thuz*) János kir. főajtónállómester, dalmát-, horvát-, tótországi és bosnyák bán 1465—1466. 87. 105., leánya Zsófia 1513. 464. — Ozsvát zágrábi püspök 1466—1499. 105. 174. 181., l. Laki Thuz a. is.
- TYUK, l. Csirke a.
- UDVABÍRÓ kir. (*curialis comes, iudex curiae*) Miklós kevei főispán 1209. 396. — királynéi Olivér tárnokmester 1364. 429.
- UDVARMESTER (*curiae magister*) kir. Buzlai Mózes 1508. 275.
- UDVINAI (*Wdwynna*) csata 1493. 213. — Sztradiot János lippai porkoláb 1517. 307. 309.
- UGRIN (*Ugrinus*) kalocsai érsek 1223. 398.
- UJLAKI (de *Wylak*) Miklós erd. vajda, macsói bán 1464—1466. 79. 87. 105. — Lőrincz 1508. 275.
- UJVÁR (*Wywar*) v. Lika vm. 71. 72. 80. 81. 85.
- UJVÁR (*Novum castrum, Neuhaus*) v. Friaulban 360. 362.
- ULÁSZLÓ (*Wladislaus*) II. 1490—1513. 63. 195. 202. 208. 209. 216. 230. 247. 249. 251. 252. 257. 270. 275. 286. 287. 295. 301. 347., örökösödési szerződése Miksa császárral 1491. 198., házassága Candallei Annával 1502. 247. 248. 249., békekötése Miksával 1506. 270., Budán 1502. decz. 18., 249., 1505. okt. 21., 259., 1513. máj. 26., 286.
- ULDANICS (*Wldanythh*) Kirin kir. ember 1513. 288., l. Grabrovniki Uldanics a. is.
- ULKSZICSI (de *Wlkxych*) Mirojevics Stephko 1458. 26. 27.
- UNACZ (*Wnacz, Vnacz, Vnaz*) v. 259. 263. — i porkoláb Boinicics Ferencz 1505. 259. 263.
- UNGARIA, l. Magyarország a.
- URBARIUMA MODRUSNAK 172.
- URSZULICZ (*Ursulicz*) János kir. ember 1459. 34., l. Szokoloviczi Urszulicz a. is.
- ÚT (*via*) 56. 239., l. Válaszút a. is.
- UTICSENIC (*Vthisenich*) Pál kníni kápt. szerep 1464. 80.
- ÜRMÉRTÉK (*caratellus*) (cseber, hordó, kád, köböl, tégely, negyed, palaczk, veder) 117. 325. 326. 327. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339.
- ÜVEG (*vitrum*) 334., l. Kristályüveg a. is.

- VÁCZI (*Vaciensis*) püspök Bogyiszló 1209. 396., Mihály 1364. 429., Haraszi Vincze 1464—1466. 79. 87. 105., Miklós 1486—1487. 174. 181.
- VADÁSZSZERSZÁM, vadháló 328.
- VADHÁLÓ (*rete ferarum*) 328.
- VADUM, I. Rév a.
- VÁLASZÚT (*bivium*) 238. 239., I. Út a. is.
- VALENCIENNES d. 357.
- VALENTICS (*Walenthych*) György golyakói jobbágy 1520. 338.
- VALENTICSEVICS (*Walenthychewych*) Kristóf és Márton 1520. 324.
- VALKOVICS (*Walkowych*) Mátyás novigrádi (Zágráb vm.) porkoláb 1520. 323.
- VALLIS, I. Völgy a.
- VALPÓ (*Walpo*) d. 275.
- VÁM (*maut, telonium*) 10. 29. 63. 168. 169. 170. 171. 173. 218. 233. 286. 288., I. Gabona-, Hegy-, Rév- és Rézvám a. is.
- VÁNKOS, I. Párna a.
- VÁR (*arx, geschloss*) építése 29. — elidegenítése tilos 223. 234. 287. elfoglalása felségsértés 307. 309. 312. 313. — beli mérték 95., I. Végvár a. is.
- VÁRADI (*Varadiensis*) püspök Simon 1209. 396., Sándor 1223. 398., Demeter 1364. 429., Vitéz János 1462—1464. 49. 79., Beckenschlager János 1465—1466. 87. 105., Pruisz János 1486—1488. 174. 181. 186.
- VARASD (de *Warasd, Varasdiensis*) vm. jegyző Braning János, szolgabíró Marich Mátyás XVIII. sz. 435. — I. főesperes Zsigmond zágrábi kanonok 1465. 90.
- VÁRDAI (de *Varda*) István kalocsai érsek, kir. főkancellár 1464—1466. 79. 87. 104. 105. — Péter kalocsai érsek 1486—1487. 174. 181. — Ferencz 1519. 322.
- VARGA (*sutor*) Benedek, György, Jakab, Máté, Miklós, Péter, Simon jasztrebarszkai jobbágyok 1520. 325. 327. 330. 331. 332.
- VARGASZERSZÁMOK (*insturmenta sutrilia*) 332.
- VÁRMEGYEGYÜLÉS (*congregatio generalis*) Zágráb vm. 1481. jan. 30., 157., I. Megye-gyűlés a. is.
- VAS (*Castriferrei*) vm. 271.
- VASAS CSOROSZLYA (*traha ferrea*) 325. 326. 327.
- VASAS SZEKÉR (*currus ferratus*) 327.
- VASKAI (de *Waska*) főesperes Miklós zágrábi kanonok 1503. 252. 253.
- VASVILLA (*furca ferrea*) 325.
- VÁSZON (*tela*) 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 336. 338.

- VEDER (*tina*) 327.
- VEGLIA (*Vegell, Vegl, Vogel*)
 vm. és sziget 85. 93. 96.
 97. 123. 158. 407. 426.
 427., d. 2. 9. 23. 25., a
 velencei köztársaság birtoka
 158. 162. 297. — i sóbá-
 nyák lerombolása 44. — i
 egyház kegyurai a Frangepá-
 nok 426. 427. — i püspök
 Vegliai Bálint fia Miklós
 1464—1468. 79. 87. 96.
 97. 105. 109., I. Modrusi
 püspök a. is. — i comes
 Frangepán II. Guido 1209—
 1223. 396. 397. 399. 404.,
 I. János 1241—1251. 399.
 400. 404. 405. 408., I. Fri-
 gyés, III. Bertalan, III. Guido
 1241—1270. 399. 400.
 403. 404. 405. 407. 408.
 412. 413. 414. 415. 416.
 417. 419. 421. 424., II.
 János 1270—1289. 422.
 423. 424. 426. 427., Lé-
 nárt 1279—1289. 424. 426.
 427., II. Duim, István 1279.
 424., I. István 1364. 428.
 429., IV. János 1375. 430.
 IV. Miklós 1393—1431.
 192. 432. 433. 434., II. Ist-
 ván 1435—1481. 21. 26.
 30. 32. 37. 40. 53. 61.
 69. 95. 100. 102. 104.
 106. 109. 142. 151. 154.
 159., IX. Bertalan 1435—
 1458. 3. 17. 26., V. Duim
 1435—1477. 15. 26. 28.
 30. 42. 71. 80. 85. 95.
 109. 112. 113. 115. 140.,
 Márton 1435—1478. 5. 7.
 8. 11. 17. 26. 30. 33. 43.
 50. 52. 53. 58. 64. 66.
 76. 77. 83. 89. 90. 95.
 102. 108. 109. 120. 121.
 131. 133. 137. 139. 141.
 142. 143. 144. 149. 157.,
 Zsigmond 1435—1465. 26.
 30. 45. 92., Iván (VI. János)
 1435—1458. 2. 12. 13.
 22. 23. 25. 26., X. Ber-
 talan 1458—1466. 30. 95.
 109. 192., II. György 1458—
 1469. 26. 30. 45. 82. 84. 88.
 95. 98. 99. 100. 106. 109.
 117., Bernát 1460—1518.
 39. 40. 166. 185. 199.
 220. 237. 254. 271. 275.
 298. 316., VII. Angelo-János
 1461—1513. 44. 48. 93.
 95. 98. 109. 125. 203.
 217. 218. 225. 231. 235.
 290., VI. Miklós 1466—
 1497. 95. 109. 235., VIII.
 János 1475—1478. 131.
 133. 145., Mihály 1490—
 1492. 194. 205., VII. Miklós
 1491. 197., I. Mátyás 1495—
 1515. 220. 298., I. Kristóf
 1495—1522. 220. 270.
 298. 341. 359. 362. 388.,
 Ferdinánd-Ferencz 1495—
 1515. 220. 298., III. György
 1520. 340., II. Mátyás 1520.
 340., II. Kristóf 1523. 369.
 370.

- VÉGRENDELET (*testamentum*), 1. Szabad rendelkezés a.
- VÉGVÁR (*castrum finitimum*) 256. — el nem idegeníthető 258., 1. Vár a. is.
- WEISPRIACHER (*Wayspriacher*) Zsigmond 1464. 70.
- VELENCZE (*Venetiae, Venedig*) 4. 44. 81. 111. 119. 124. 148. 150. 158. 162. 187. 227. 277. 278. 295. 296. 297. 298. 299. 319. 320. 322. 343. 359. 360. 391., d. 227. 296. 319. 387. — i arannyal szőtt bíborbársony suba czoboly, hermelin, nyest és tarka bőrbéléssel 303. — i követség a Frangepánokhoz 1469. 111. — i doge Foscari Ferencz 1454. 1. 2. 4. 5., Mauro Kristóf 1469. 117., Tronus Miklós 1473. 123., Barbado Ágoston 1494. 214. 215. 216. 217.
- VELESZNA (*Welesna*) b. Zágráb vm. 74.
- VELIKE (*Welyke*) d. 389. 390.
- VELIKIOTOK (*Velikyothok, Velikiothok*) b. Zágráb vm. 286. 288.
- VELIKIPSZIVICSI b. 241.
- VENETIA, 1. Velence a.
- VERBOVECZ (*Werbowecz*) mv. Zágráb vm. 70.
- VERBŐCZI (de *Werbewcz*) István királyi személynöki helyettes, fiai: Ferencz, Péter, János, Imre 1518. 316. 317. 318.
- VERBSZKO (*Werbzko*) b. Zágráb vm. 74.
- VERHKOVICSI (de *Werchkowych*) Obradovics Gerdos 1503. 253.
- VERHOVECZ (*Werhaucz, Werhowczy*) b. és f. Zágráb vm. 10. 19. 20. 74.
- VERHOVINA (*Verhonia, Wyrhowina, Verhowyna*) kl. és v. Zágráb vm. 197. 340., Gecske és Busán vm. 218. 219., nm. 68. — i vám 218. — i Plusiscsa és Pacsicsi nevű malmok 218.
- VERHOVINAGORICZA (*Werhowyna Goricza*) b. Zágráb vm. 74.
- VERONAI Gábor egri püspök 1486. 274., 1. Rangoni Gábor a. is.
- VERÓCZEI (de *Werencze, Werrecensis*) főesperes Radivojcsics Tamás 1485. 164. — Deák Péter fia Domokos deák 1455. 11.
- VERTNOMDOLCZI (*Werthnomdolczy*), zengi völgy 95.
- VERTUS (*Virtutes*) grófja Sforza Galeazzo 1466. 97. 98.
- VESPUCCIO Guido firenzei követ Rómában 1484. 162.
- VESZPRÉM (*Vespriniensis*) vm. 389. — i püspök királyné koronázó joga 247. 248. 249. — i kápt. szerpap Neszmélyi Antal 1503. 253. — i püspök Róbert 1223. 398., János 1364. 429., Rozgonyi Péter

1425. 249., Vetési Albert
 1464—1486. 79. 87. 105.
 174., Frangepán Gergely
 1502—1503. 246. 247.
 248. 249. 251. 252., püs-
 pökség üres 1487. febr. 24.,
 181.
- VEZTICZA (*Vezthycza*) b. Busán
 vm. 73.
- VETEMÉNY, káposzta 326. 334.
 335. 336. 337. 339.
- VETÉSI Albert veszprémi püs-
 pök 1464—1486. 79. 87.
 105. 174.
- VIA, I. Út a.
 di VICENTII Ferencz 1518. 321.
- VIDOVICS (*filius Viti*) György
 zágrábi kápt. szerpap 1464—
 1465. 73. 89.
- VIJACSICS (*Wyachych*) György
 1520. 323., I. Szamobori
 Vijacsics a. is.
- WILDOM (*Wildam*) d. 270.
- WILFSLEINDORF v. Ausztriában 15.
- VILLA (*furca*), I. Vasvilla a.
- VILMOS (*Villermus, Vilhelmus*)
 erdélyi püspök 1209. 396.
 — zagoriai főispán, kir. fő-
 étekfogómester 1486—1487.
 174. 182.
- VILHOVAZ (*Uilohouaz*) f. 161.
- WINDISCHMARKI (*an der Marich,*
Windischen Marich) főasztal-
 nok Hohenwarth András
 1463—1469. 51. 52. 114.
 116. — főkamrás Auersperg
 Pongrácz 1469—1490. 112.
 113. 114. 193.
- VINDRISZKI (*Wyndrisky sive*
Dosamenych) Ferencz királyi
 ember 1475. 128. 130.
- VINEA, I. Szőlőhegy a.
- VINGÁRTI (de *Wyngarth, Win-*
garth, Geréb Mátyás dalmát-,
 horvát-, tótorsz. bán 1486—
 1487. 171. 174. 181.
- VINNICZA (*Wynnycza*), bansinai
 szőlőhegy 281.
- VINNICZA f. Zágráb vm. 380.
- VINODOL (*Vinydoly*) kl. és vm.
 20. 94. 95. 110. 129. 146.
 185. 397. 401. 404. 406.
 408. 413—415. 421. 424.
 426. 427., vk. 159. — vm.
 határdülők: Babinopolje, Be-
 rinsák, Gromaczan, Paprut,
 Pisina, Tersztenik, Zilevicsák
 414. 415. 416. 417. —
 vm. folyók: Bela voda, Ri-
 czina, Rika 414. 415. 417.
 — i comes Frangepán I. Fri-
 gyés, III. Bertalan, III. Guido
 1270. 421. 422. 424., II.
 János 1270—1289. 422.
 423. 424. 426. 427., Lénárt
 1279—1289. 424. 426. 427.,
 II. Duim, István 1279. 424.,
 IV. Miklós 1412. 433. 434.
- VIRENTINO hn: 5.
- VITARICS (*Wytharych*) Péter
 1520. 323.
- VITÉZ János váradi püspök, esz-
 tergomi érsek 1462—1466.
 49. 79. 87. 105.
- VITORAJ f. Brinje tartozéka Zá-
 gráb vm. 241.

- VITUN (*Wythun, Wytun, Wythun*) v. és vk. Zágráb vm. 100. 101. 106. 159.
- VÍZJEGY, mérleg 211.
- VLACH jobbágy Czirkveniczában 1468. 110.
- VOCSÁK (*Wochyak*), voksin-sipaki domb 238.
- VOGLERSWERDI GRÓFSÁG (*graffschafft Voglerswerdt*) 363.
- VOJKFI Mihály, l. Vojkovics a.
- VOJKOVICS (*Wojkowych, Vojkowitz*) Miklós kir. ember 1503. 251. 253., l. Klokocsi Vojkovics a. is. — Mihály 1522. 366. 367.
- VOKOVICS (*Wokowych*) Márton 1520. 323. — András jasztrebarszakai jobbágy 1520. 330.
- VOKSA (*Wxa*) hn. Zágráb vm. 238. 239. — fia János 1498. 238.
- VOKSINSIPAK (*Woxynsypak*) b. Zágráb vm. 230. 237. 238. 239. — i Bervanszko nevű út 239., Prekrisije és Zorkovacsko nevű vásaszútak 238. 239., Vocsák nevű domb 238. 239., Kervavizdencz nevű patak 238., Rakitogerm nevű cserjés 239., Tersztenik nevű völgy és patak 239., Kupcsina nevű patak 239.
- VOLAVLYA (*Wolanlya*), l. Alsó és Felsővolavlya a. — i Jakoblics Iván 1455. 10. — i Szvamocs István 1464. 75.
- WORMS (*Wormbs*) d. 346.
- VÖLGY (*vallis*) Maletina draga 55., Radulovdol 56., Tersztenik 239., Vertnomdolczi 95.
- VRANAI (de *Aurania*) perjelség 306.
- VRANOVDOL (*Wranowdol*) f. Zágráb vm. 10.
- VRBNIKI Domun nevű legelő 119. — Jurman 1470. 119.
- VRTNAPAISTUBI, osppai dűlő 118.
- VUCSAI (de *Wucha*) Bertalan 1513. 289.
- VULKOVICS (*Wikowythi*) nemzetség 430.
- VURATE DRAGETE (*Wurathe Drägethe*), mirkovopoljei dűlő 239.
- VUKOVSKIZDENCZ (*Wkowzkyzdencz*), zlavetici patak 56.
- VUSNUCZ (*Vusnutz*) f. 154.
- ZAB (*avena*) 326. 327. 328. 329. 330. 335. 336.
- ZABLATHIA b. Zágráb vm. 91.
- ZACHUM f a brinjei vár tartozéka Zágráb vm. 241.
- ZACSKÓ (*bursa, turba*) 324. 326.
- ZÁGRÁB (*Zagrabia*) vs. 157. 354. 373., d. 63. 100. 103. 158. 160. 282. 283. 284. 285. 382. 437., várm. 6. 7. 10. 11. 17. 18. 19. 26. 27. 29. 31. 33. 34. 35. 36. 39. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 54.

55. 56. 62. 64. 65. 66. 67. 208. 209. 222. 223. 233.
70. 71. 73. 74. 75. 76. 81. 251. 252. 256. 267. 273.
82. 83. 84. 85. 88. 89. 90. 275. 280. 283. 287. 292.
91. 95. 96. 98. 100. 108. 297. 308. 354. 355. 359.
110. 120. 121. 122. 127. 376. — i kápt. tized 10. 108.
128. 131. 132. 133. 134. 224. 274. 282. — i szerpap
137. 138. 141. 142. 143. korboviai Vidovics György
144. 157. 159. 161. 162. 1464—1465. 73. 89., szte-
166. 175. 176. 177. 178. nicsnyáki Martinovics György
179. 180. 182. 183. 197. 1468. 109., Kápolnai Miklós
201. 202. 206. 209. 220. 1513. 289., Krapinai János
221. 222. 223. 224. 226. 1517. 310. — i kanonok
230. 234. 235. 236. 237. Nemesi Balázs 1455—1457.
238. 239. 250. 251. 252. 9. 18., Kölkedi Máté 1457. 18.,
253. 254. 256. 257. 259. Martinoveczi Márton 1459.
260. 261. 262. 263. 264. 35., János olvasó, Zsigmond
265. 267. 274. 276. 278. varasdi főesperes, Belatinczi
280. 281. 282. 283. 284. Demeter 1465. 90., Reifniczi
285. 286. 287. 288. 289. Mihály mester 1475. 177.
293. 297. 306. 307. 309. 178., Bucsa Miklós 1493.
312. 323. 324. 325. 326. 209., Miklós vaskai főesperes
327. 328. 329. 330. 331. 1503. 252. 253., Balázscsász-
332. 333. 334. 335. 336. mai főesperes 1504. 255.,
337. 338. 339. 340. 349. Repácsi Péter 1521. 356.,
355. 356. 366. 367. 373. Péter olv., Zsupanics István
374. 376. 377. 380. 431. 1525. 376. — i püspök
433. 435. 436. 437., vm. köz- Gothárd 1209. 396., Mik-
gyűlés 1481. jan. 30., '157., lós 1364. 429., Eberhard
1524. julius 31., 373., vm. 1412. 434., laki Thuz Ozsvát
jobbágynemzetség a Tolicsi- 1466—1499. 105. 174. 181.,
nemzetség 39. — i kereske- Erdődi Simon 1521—1522.
delem 63. — i egyházmegye 350. 366. 367., püspökség
207. — i káptalan 7. 9. 11. üres 1464. jul. 2—1465.
17. 26. 33. 35. 41. 42. 45. aug. 3., 79. 87. — i szolgál-
55. 57. 66. 72. 78. 82. 88. bíró klokcosi Otmics Gergely
89. 90. 96. 98. 100. 105. 1513. 285. — i főispán
121. 122. 128. 130. 177. Batthyányi Boldizsár 1512—
178. 181. 182. 201. 202. 1513. 282. 283. 284. 285.

- ZAGORIAI (de *Zagoria*) főispán
 Vilmos kir. főétektfőgmester
 1486—1487. 174. 183.
- ZAGUSICS (*Zagwssyich*) Péter
 golyakói jobbágy 1520. 339.
- ZÁKÁNY (*Sakan*) b. és f. Zágráb
 vm. 226. 227. — i Breznek
 és Graberk nevű szőlőhegyek
 226.
- ZALA vm. 388.
- ZAMACSICSI (de *Zamachich, Zai-
 nachich*) Kuzol Péter, Pere
 Péter királyi emberek 1464.
 72. 80.
- ZAMLAKA (*Zamlachye, Zamlacha*)
 b. Zágráb vm. 74. 283.
- ZAMLETICS (*Zamletich, Zamble-
 tich*) Gábor 1500. 243.
- ZAMOSCSANE (*Zamoschyane, Za-
 muschyane*) f. és b. a brin-
 jei kl. Zágráb vm. 204. 205.
- ZANDALICS (*Zandalith*) Gerde
 1464. 75., I. Boziljevói Zan-
 dalics a. is.
- ZAPOLYAI (de *Zapolya*) Imre kir.
 titkár, boszniai kormányzó,
 dalmát-, horvát-, tótországi
 bán, nádor, Szepes vm. örökös
 főispán 1463—1487. 61. 68.
 79. 87. 174. 181. — János
 erdélyi vajda, magyar király
 1519—1527. 322. 384. 385.
 386. 389. 390.
- ZAPOTOCSEI (de *Zapothockye,
 Zapochochie*) Mixa 1464. 80.
- ZÁRAI (*Yadra*) APÁCZÁK szent
 Demeter kolostora 124.
- ZATA (*castrum Zatha*) d. 340.
- ZATNIK (*Zathnyk, Zathnik*) f. és
 b. Zágráb vm. 235. 236.
 — Péter kir. ember 1475—
 1478. 132. 145. 147. —
 Tamás 1478. 147., I. Setnik
 és Gvozniczai Zatinik a. is.
- ZAVERSIJAI (de *Zauersia, Za-
 uorsa*) Ferencsics Stepko kir.
 ember 1513. 288. 289.
- ZAZISCSÁN (*Zazischane*) b. Busán
 vm. 73. 200. 241. — i szűz
 Mária pálos kolostor 200. 241.
- ZDIHOVO (*Zdyhowo, Chyhowo*)
 f. Zágráb vm. 10. 74. 91.
- ZEBISČ Fülöp és Franko 1463. 63.
- ZEHENPERGER Marquardt gráci
 hadiszertárnok 1522. 368.
- ZELA (*Zela*) b. Zágráb vm. 286.
 288.
- ZELCSÁN (*Zelchane, Zelchan*) b.
 Busán vm. 74. — i malom 74.
- ZENDGRAFF (*Czendgraff*) Pál
 szluíni porkoláb 1458. 29.
- ZEMENISTJE (*Zemenyschye*) b. és
 f. Zágráb vm. 166. 167.
- ZENG (*Senia, Zengk, Czenng,
 Signa*) vs. Gecske vm. 28.
 49. 109. 119. 165. 220.
 233. 389. 413. 414. 415.
 422. 423. 426. 427., d.
 49. 94. 96. 109. 213. 232.
 242. 371. 433., vm. 85. 117.
 — i egyházmegye 232., kegy-
 urai a Frangepánok 426. 427.
 — i ferenczrendi szerzetesek
 184. — i pálosok Megváltó
 rendháza 9. 94. 95. 220., per-
 jele György barát 1466. 95.

- ...i pálosok szent Ilona kolostora 45. 94. 95. 126. 210. 211. 212., perjele Márton barát 1466. 95. — i káptalan 165. 182. 212. 241. 242. 371., kanonokok Bedrizics Szilveszter zengi főesperes, Balázs zengi archipresbyter, Zvitkovics Balázs, Lucsky Mihály (Michouil) presbyterek 1500. 242. — i püspök Mihály 1487. 181., Modenai András 1497. 232., Jozefics Ferencz 1526—1527. 382. 389. 390., püspökség üres 1464. július 2—1466. augusztus 28., 79. 87. 105. — i vicekapitányok 1500. 241. 242. — i kapitány Orlovcsics Gergely 1523. 371. — i podesta Frangepán II. János 1275. 422. 423. — i comesek az udvinai csatában 1493. 213., Frangepán I. István 1364. 428. 429., IV. János 1375. 430., IV. Miklós 1393—1431. 192. 432. 433. 434., IX. Bertalan 1426—1458. 3. 17. 26., II. István 1432—1481. 21. 26. 30. 32. 37. 40. 53. 61. 69. 95. 100. 102. 104. 106. 109. 142. 151. 154. 159., V. Miklós 1434—1458. 26., V. Duim 1434—1477. 15. 26. 28. 30. 42. 71. 80. 85. 95. 109. 112. 113. 115. 140., Márton 1434—1478. 4. 5. 6. 7. 8. 11. 17. 26. 30. 33. 43. 50. 52. 53. 58. 64. 66. 76. 77. 83. 89. 90. 95. 102. 108. 109. 120. 121. 131. 133. 137. 139. 141. 142. 143. 144. 149. 157., Iván (VI. János) 1434—1458. 2. 22. 23. 25. 26., Zsigmond 1434—1465. 26. 30. 45. 92., II. György 1458—1469. 26. 45. 82. 85. 88. 95. 98. 99. 100. 106. 109. 117., X. Bertalan 1458—1468. 30. 95. 109. 192., Bernát 1460—1518. 39. 40. 136. 166. 185. 199. 217. 220. 237. 254. 271. 275. 298. 316., Angelo (VII. János) 1465—1513. 93. 95. 98. 109. 125. 203. 218. 225. 231. 235. 290., VI. Miklós 1466—1497. 95. 109. 235., VIII. János 1475—1491. 131. 133. 145. 197., Mihály 1490—1492. 194. 205., I. Mátyás, Ferdinánd-Ferencz 1495—1515. 220. 298., I. Kristóf 1495—1527. 220. 270. 298. 341. 359. 362. 388., II. Mátyás, III. György 1520. 340., II. Kristóf 1523. 369. 370.
- ZEZARUPH** f. 136.
- ZITNIK** (*Zyžhnyk*) b. Gecske vm. 168. 169. 170. 171. 172. 173.
- ZLADOJEVICS** (*Zladoewych*) György japrai és obrováci porkoláb 1505. 264. 265.

- ZLAJVERH (*Zlaywerh, Zlayeuerh*)
 b. Zágráb vm. 286. 288.
- ZLAŤ (*Zlath*) nm. Zágráb vm.
 74. — i bíró Illés és fia
 Tamás 1460. 41.
- ZLATINICZA (*Zlathynnycza*) b.
 Zágráb vm. 297.
- ZLAVETICS (*Zlanethych, Zlawe-
 thych*) b. és f. Zágráb vm.
 54. 55. 56. — i földközös-
 ség 56. — i Szutezka, más-
 kép Malitie drage, Zvibno,
 Osztroverh nevű hegyek;
 Sztupno, Vukovszkizdencz,
 Oblazenyne nevű patakok;
 Maletina draga, Radulovdol
 nevű völgyek; Galetunigrad
 nevű szőlőhegy; Klanecz nevű
 régi út; Czirkviscse nevű
 régi kőfal; Golis nevű dűlő
 55. 56.
- ZLAVIDOL (*Zlawydol, Zlavidol*)
 b. Zágráb vm. 286. 288.
- ZLIT (*Zlyth*) Iván 1475. 130.
- ZLOBOCINA (*Zlobochyna*) b. Zá-
 gráb vm. 74.
- ZMEKRICSI (de *Zmekrich, Zmek-
 risch*) Babonosis Miklós 1486.
 171.
- ZOBICS (*Zobych*) Péter 1461.
 47., i. Kersztinai Szobics a. is.
- ZOKOL, i. Szokol a.
- ZOKOLOVICZI, i. Szokoloviczi a.
- ZÓLYOM (*Zoliensis*) vm. 300.
 304. 317. 318. — i főispán
 Thurn Kristóf 1533. 304.
- ZORKOVACSKÓ (*Zorkowachko*),
 voksinsipaki válaszut 239.
- ZREGANE (*Zregane, Zryane*) f.
 Busán vm. 73. 191.
- ZRIANE, i. Zregane a.
- ZRINYI (de *Zrinio, Zrynio, Zrin,
 Czerino*) Pál 1411. 432. —
 Péter 1465—1492. 91. 107.
 108. 156. 157. 161. 201.,
 hitvese Zsófia asszony 1467.
 107., fia Pál 1465—1492. 91.
 108. 156. 157. 161. 201.
- ZTABANTEI (de *Ztabanthe*) György
 (Gywrse) 1464. 75.
- ZTERMACZ (*Zthermacz*) b. Zá-
 gráb vm. 297.
- ZTONIG, i. Sztonig a.
- ZTUPNO, i. Sztupno a.
- ZUBCSÁN (*Zwbchane*) f. a To-
 licsei nevű jobbágynemzetség
 lakhelye Zágráb vm. 39.
- ZUBPÉCS, i. Pécs a.
- ZUBRANOVICS (*Zubranouich, Zu-
 branich*) Mátyás 1500. 241.
 242.
- ZUCSAI (de *Zwcha, Zudcha*)
 Simon kir. ember 1475.
 128. — Bacsics Tamás
 1486. 171.
- ZUHORSZKI (*Zwhorzky*) Illyés
 1520. 324.
- ZURJEVCSÁN, i. Jurjevcsán a.
- ZVECSAJ (*Zwechay*) vk. Zágráb
 vm. 159.
- ZVERSEVO (*Zuersewo*) b. Zágráb
 vm. 297.
- ZVIBNO (*Zwibno*), zlavetici hegy
 55.
- ZVIDNICS (*Zwydnych*) György
 1512. 280. 282.

- ZVINNICZAI (de *Zwynnycza, Swynnycza, Zwynnycze*) Pozobcsics István és Miklós 1464. 75. — Lovacski Jakab 1467. 107.
- ZVITKOVICS (*Zuitkouich*) Balázs zengi presbyter 1500. 242.
- ZVOJCSA (*Zwoycha*) b. Gecske vm. 168. 169. 170. 171. 172. 173.
- ZVOJECZ (*Zwoyech*) b. és nm. Zágráb vm. 73.
- ZSÁK (*saccus*) 324. 326. 328. 329. 331. 333.
- ZSÉRCZI ERDŐ Borsod vm. 15.
- ZSIGMOND (*Sigismundus*) király 1387—1437. 5. 7. 136. 163. 165. 185. 249. 430. 433., a Knin vm. horvátok jogait szabályozza 163. 165. — osztrák herceg 1454—1468. 4. 25. 111. — zágrábi kanonok, varasdi főesperes 1465. 90.
- ZSÓFIA (*Sophia*) asszony, Zrínyi Péter hitvese 1467. 107. — szomszédvári Henning János hitvese 1495—1497. 222. 233.
- ZSOLDOSOK Miksa császár seregében 228. 229. 230. 231. 232. 236. 240. 244. 277. 278.
- ZSUPÁN (*Supanus*) György 1464. 75., l. Czvetkovicsi Zsupán a. is.
- ZSUPANICS (*Szpanych*) István zágrábi kanonok 1525. 376.

IGAZÍTANDÓK.

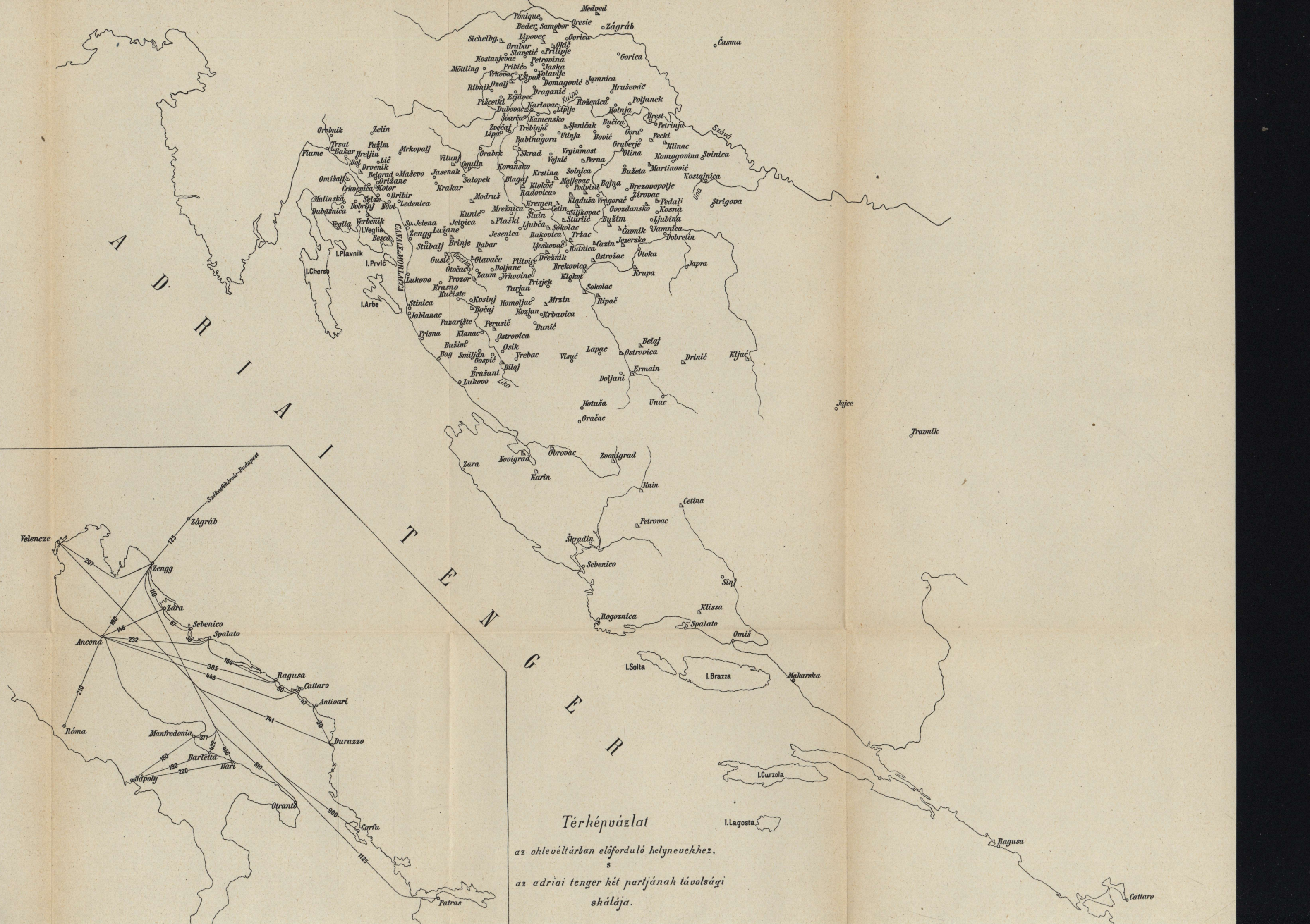
- 10 l. al. a 17., 43 l. al. az 5., 67 l. al. a 16., 75 l. fel. a 9. 10. 25.
26., 161 l. al. 2. és 17. sorban : Jwkouich, Jwkowych, Jwkoych,
Jwkoich, Jwkowich, Jwkowicz *helyett* Iwkouich, Iwkowych, Iwkoych,
Iwkoich, Iwkowich, Iwkowicz
- 37 l. fel. a 19. sorban : quo *helyett* que
- 47 l. fel. a 20. sorban : Hrezthuo *helyett* Hrezthno
- 49 l. fel. a 4. sorban : testvére *helyett* fia
- 150 l. al. a 9. sorban : Anna *helyett* Borbála
- 175 l. fel. a 20. sorban : tribunati *helyett* tribunali
- 188 l. fel. a 3. sorban : Aragoniai *helyett* Frangepán
- 195 l. fel. a 12. sorban : Istvántól *helyett* Miklóstól
- 214 l. fel. a 19. sorban : mueter *helyett* muem
- 271 l. al. a 12. sorban : 1507. máj. 13. *helyett* 1527. máj. 30.
- 272 l. fel. a 15. sorban : millesimo quingentesimo septimo *helyett* mil-
lesimo quingentesimo (vigesimo) septimo.¹
- 277 l. fel. a 13. sorban : alias *helyett* alie
- 388 l. al. a 18. sorban : sárvári *helyett* kanizsai
451. 453 ll. a legalsó, 455 l. al. az 1. 2., 464. 472 ll. a legalsó sorban :
V. ö. a XXXI. 1. a jegyzettel *helyett* V. ö. a TARTALOM CCLXVI.
számához írt jegyzettel.

---

¹ Magából az eredeti oklevélből is kimaradt a *tizes* számjegy. —
V. ö. Frangepán Kristóf 1527. márcz. 3-iki levelével a 388 l.

Térképvezet

az oklevéltárban előforduló helynevekhez,
 az adriai tenger két partjának távolsági
 shálája.

Tervezte: Thallóczy Lajos, rajzolta: Jakubec József.

A Frangepán-család nemzedékrendi táblázata a XVI. századig.

